

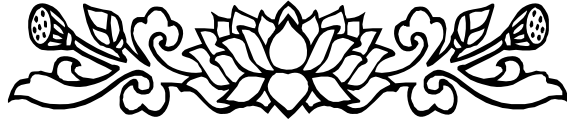
TRÍ TÌNH TOÀN TẬP

GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM

Hán dịch: Pháp sư Bồ Đề Lưu Chi

Việt dịch: HT. Thích Trí Tịnh

KINH ĐẠI BỬU TÍCH

TRỌN BỘ 9 QUYỂN - QUYỂN 4

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

BAN CHỨNG MINH

Hòa thượng Thích Từ Nhơn

Hòa thượng Thích Thanh Từ

Hòa thượng Thích Tác An

Hòa thượng Thích Hiền Tu

Hòa thượng Thích Viên Giác

Hòa thượng Thích Trí Quảng

Hòa thượng Thích Như Niệm

Hòa thượng Thích Tịnh Hạnh

Hòa thượng Thích Giác Toàn

Hòa thượng Thích Nhật Quang (*Chùa Ấn Quang - Q. 10*).

BAN CỐ VẤN

Hòa thượng Thích Chơn Lạc

Hòa thượng Thích Thiện Nhơn

Hòa thượng Thích Nhật Quang (*TV. Thường Chiếu*)

Hòa thượng Thích Minh Cảnh

Hòa thượng Thích Minh Thông

Hòa thượng Thích Thiện Pháp

Hòa thượng Thích Hoàng Đức

Hòa thượng Thích Tấn Lãnh

Hòa thượng Thích Hoàng Thông

Hòa thượng Thích Minh Tùy

Thượng tọa Thích Chân Tính

Thượng tọa Thích Đồng Bản

Thượng tọa Thích Minh Duyên

Thượng tọa Thích Hoàng Kiên.

BAN BIÊN TẬP

Trưởng ban: Thượng tọa Thích Hoằng Tri

Phó ban: Thượng tọa Thích Hoằng Chí

Phó ban: Đại đức Thích Hoằng Thạnh.

BAN THỰC HIỆN

Đại đức Thích Pháp Đăng (*Trưởng ban*)

Thượng tọa Thích Thiện Xuân

Thượng tọa Thích Hoằng Vi

Đại đức Thích Hoằng Tín

Đại đức Thích Hoằng Đạt

Đại đức Thích Hoằng Xung

Đại đức Thích Hoằng Thường

Đại đức Thích Minh Thành

Đại đức Thích Hoằng Hiển

Đại đức Thích Hoằng Nhiệm

Đại đức Thích Hoằng Phước

Đại đức Thích Hoằng Lập

Đại đức Thích Tâm Chánh

Phật tử Hoằng Ân

Phật tử Hoằng Tôn

Phật tử Thanh Tiên

Phật tử Thanh Tụ

Phật tử Diệu Tịnh.

KINH ĐẠI BỬU TÍCH

PHÁP HỘI PHẬT THUYẾT NHƠN XỬ THAI THỨ MƯỜI BA

* Tôi nghe như vậy: Một lúc đức Phật ở nước Xá Vệ, vườn Kỳ Thọ Cấp Cô Độc, Tôn giả A Nan sáng sớm từ thiền định dậy cùng năm trăm Tỳ kheo đồng đến chỗ đức Phật chấp tay cung kính lễ chân Phật rồi ở một bên.

Đức Thế Tôn bảo A Nan rằng:

Phật có pháp yếu sơ trung hậu đều lành, nghĩa ấy vi diệu thuần nhứt không tạp, đầy đủ tướng Phạm hạnh thanh bạch. Đó là Nhập mẫu thai tạng tu đa la pháp vậy. Các ông phải nghe kỹ khéo suy nghĩ, nay Phật vì các ông phân biệt giải nói.

---

* Hán bộ quyển thứ 55.

Tôn giả A Nan bạch Phật:

Bạch đức Thế Tôn! Chúng tôi xin thích muốn được nghe.

Đức Thế Tôn bảo ngài A Nan:

Nếu có chúng sanh lúc muốn nhập thai, như duyên đầy đủ thì được thọ thân, nếu chẳng đủ duyên thì chẳng thọ thân. Thế nào gọi là chẳng đủ duyên? Đó là cha mẹ phát khởi tâm nhiễm ái, trung âm hiện tiền cầu chỗ thọ sanh, nhưng cha mẹ này trắng đỏ hòa hiệp hoặc trước hoặc sau mà chẳng chung thời gian, trong thân còn có các bệnh hoạn. Nếu như vậy thì chẳng nhập thai.

Thai tạng của người mẹ, hoặc có bệnh phong hoàng khí huyết bế tắc, hoặc mỡ bế tắc, hoặc thịt tăng kết, hoặc bệnh chất mẫn, bệnh bụng lúa mạch, bệnh lưng eo kiến, hoặc như miệng lạc đà, như gỗ cong còng xe, như trục bánh xe, như miệng cốt bánh xe, như lá cây, hoặc cong vòng như măng tre cong, hoặc phía trong thai tạng như tua hạt lúa mạch, hoặc tinh huyết rỉ chảy nhiều chẳng dứt, hoặc bệnh đái hạ chảy nước, hoặc đường thai tạng quá rít, hoặc trên nhọn dưới nhọn, hoặc cong, hoặc cạn, hoặc lủng lẹt, hoặc cao, hoặc thấp, hoặc ngắn nhỏ, và các tạp bệnh. Nếu như vậy thì chẳng nhập thai.

Hoặc cha mẹ tôn quý có phước đức lớn mà trung âm ti tiện. Hoặc trung âm tôn quý có phước đức lớn mà cha mẹ ti tiện. Hoặc đều có phước đức mà không nghiệp tương cảm. Nếu như vậy cũng chẳng nhập thai.

Trung âm ấy lúc muốn thọ thai trước phát khởi hai quan niệm điên đảo. Lúc cha mẹ hòa hiệp, nếu trung âm nam thì đối với mẹ sanh lòng yêu, với cha sanh lòng giận, lúc cha chảy tinh thì cho là của mình. Nếu trung âm nữ thì đối với mẹ sanh lòng giận, với cha sanh lòng yêu, lúc mẹ chảy nhớt thì cho là của mình. Nếu trung âm không khởi lòng yêu giận ấy thì không thọ thai.

Này A Nan! Thế nào được thọ thai? Đó là cha mẹ khởi lòng ái nhiễm, nguyệt kỳ điều thuận, trung âm hiện tiền, không có những bệnh những lỗi như trên, nghiệp duyên đầy đủ, như vậy thì thọ thai. Trung âm ấy lúc muốn nhập thai còn có hai thứ: một là không phước đức, hai là có phước đức lớn.

Trung âm không phước đức, tâm giác quán khởi lên thấy cảnh giới liền nghĩ rằng: Nay tôi gặp gió lạnh mưa tối, người đông ồn ào, nhiều oai dữ đến bức hại, do đó nên sợ hãi mà nghĩ rằng: nay tôi phải chạy vào nhà cỏ, nhà lá, hoặc

ẩn trốn chân tường, hoặc chạy vào núi, chằm, rừng rậm, hang động, lại còn phát sanh nhiều thứ thấy khác nữa. Tùy theo chỗ nghĩ thấy bèn nhập vào thai mẹ.

Trung âm đại phước đức, tâm giác quán khởi lên cũng thấy cảnh giới liền nghĩ rằng: Nay tôi gặp gió lạnh mưa tối, người đông ồn ào, nhiều oai dữ đến bức hại, do đó nên cũng kinh sợ liền chạy lên lầu cao, lên gác cao, vào điện đường, lên ghé lên giường, và cũng phát sanh nhiều thứ thấy khác nữa, tùy theo chỗ nghĩ thấy bèn nhập thai mẹ.

Này A Nan! Trung âm ấy lúc tối sơ vào thai mẹ có tên là ca la lã, đây là nương chát bất tịnh của cha mẹ và nghiệp quá khứ của nó mà được thọ thân. Nghiệp ấy và trong các duyên cha mẹ đều riêng chẳng tự sanh, do sức hòa hiệp mà thọ thân.

Ví như lấy thùng đựng chát lạc và dùng dây v.v... mà sản xuất chát tô. Trong riêng các món đều không chát tô, do sức hòa hiệp mới sanh được chát tô. Thân ca la lã cũng như vậy, sức nhơn duyên hòa hiệp thì được thọ thai.

Lại này A Nan! Ví như nương nơi cỏ xanh, phân bò, táo và lạc mà đều riêng sanh côn trùng. Trong mỗi thứ không có trùng, do sức nhơn duyên thì trùng sanh. Lúc trùng ấy sanh đều riêng

theo chỗ nó nung mà có màu chỗ đỏ, hoặc xanh hoặc vàng đỏ trắng.

Vì thế nên biết phụ mẫu bất tịnh mà sanh thân ấy, tìm trong các duyên đều chẳng có thân, cũng chẳng rời ngoài sức các duyên hòa hiệp mà thọ thai. Lúc thân ấy sanh cùng tứ đại chủng tánh của cha mẹ cũng chẳng sai khác. Đó là địa đại làm chất cứng, thủy đại làm chất ướt, hỏa đại làm chất nóng, phong đại làm chất động. Thân ca la la nếu chỉ có địa đại mà không thủy đại thì như người bốc bột hay tro khô trộn chẳng hòa hiệp được. Nếu chỉ có thủy đại mà không địa đại thì như dầu hay nước tánh nó lỏng ướt bèn chảy tan. Nếu chỉ có địa giới thủy giới mà không hỏa giới thì như mùa hạ khô thối tươi để chỗ râm không nắng chiếu nó sẽ thối rã. Nếu chỉ có địa thủy và hỏa mà không có phong giới thì chẳng tăng trưởng. Như có người thợ và đệ tử giới nghề thổi đường làm thành nhiều món trong ruột trống bọng, nếu không sức gió thổi thì chẳng nên được. Bốn đại tánh ấy y trì lẫn nhau mà được kiến lập.

Vì thế nên biết thân ca la la cũng vậy, như nơi cha mẹ tứ đại và gió nghiệp mà được sanh. Trong mỗi duyên đều không có, do sức hòa hiệp mà được thọ thân.

Lại này A Nan! Ví như hột giống mới sạch khéo cất chứa chẳng cho trùng ăn, không hư mục cháy khô lũng lổ. Có người chọn ruộng tốt chỗ nhàn ảm mà gieo hột giống ấy rồi muốn trong một ngày mầm cây nhánh lá rậm rợp bông trái sum suê thảy đều đầy đủ có được chăng?

- Bạch đức Thế Tôn! Không được!

- Này A Nan! Cũng vậy, thân ca la la ã đều từ non duyên thứ đệ sanh trưởng mà chẳng được đồng thời tất cả các căn đều đầy đủ. Thế nên phải biết dầu từ cha mẹ mà có thân ấy, nhưng tìm trong các duyên đều không có, do sức hòa hiệp mà có thọ sanh.

Lại này A Nan! Ví như người mắt sáng cầm châu nhựt quang đặt trong ánh nắng giữa ngày, đem phân bò khô treo trên ấy cách châu vừa chừng bèn phát sanh lửa. Cũng vậy, thân từ cha mẹ sanh ra, thân ca la la ã có năm ấm: sắc thọ tưởng hành và thức, gọi nó tên là danh sắc. Trong sát na thọ thân đã phải trải qua các sự khổ, Phật chẳng khen tặng, huống lại thời gian dài luân hồi các cõi. Ví như chút phấn còn là dơ hôi huống là nhiều. Thân ngũ ấm ca la la ã ấy, ai sẽ ưa thích nó.

Lại này A Nan! Thân ấy ở trong thai mẹ trải qua ba mươi tám thất nhựt rồi mới sanh ra.

Thất nhựt thứ nhứt, lúc ở thai mẹ tên Ca la lã, thân tướng tối sơ hiện ra như giọt sanh lạc, trong bảy ngày hơi nóng nấu nung tứ đại lần thành.

Thất nhựt thứ hai, lúc ở thai mẹ gió nghiệp được cảm gọi là Biến mãn, gió ấy rất nhỏ nhẹ thổi hông tả và hông hữu của mẹ khiến ca la lã thân tướng lần hiện, dạng như lạc đặc, hoặc như tô đọng, hơi nóng nấu nung bèn chuyển làm thân An phù đà tứ đại lần thành.

Thất nhựt thứ ba, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên Tàng khẩu, do sức gió này khiến lần ngưng kết, An phù đà ấy chuyển làm Bé thủ dạng như chày đâm thuốc mà ngắn nhỏ. Ở trong thai hơi nóng nấu nung tứ đại ấy lần tăng trưởng.

Thất nhựt thứ tư, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên Nhiếp thủ, do sức gió ấy khiến Bé thủ chuyển làm Già na dạng như đá ấm, hơi nóng nấu nung tứ đại lần tăng.

Thất nhựt thứ năm, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên Nhiếp trì, do sức gió ấy hay khiến Già na chuyển làm Bát la xa như các hạt vỡ ra xuất hiện hai vai hai vế và thân đầu, như tháng mùa xuân trời mưa đúng mùa cây cối cành lộc phát sanh, sức gió nhơn duyên các bóng hạt xuất hiện cũng vậy.

Thất nhựt thứ sáu, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Phạn, do sức gió ấy mà bốn tướng xuất hiện, đó là hai gôi hai cánh.

Thất nhựt thứ bảy, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên Triền chuyên, do sức gió ấy có bốn tướng xuất hiện, đó là hai bàn chân hai bàn tay, bốn tướng này mềm dịu như khối bột.

Thất nhựt thứ tám, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên Phiên chuyên, do sức gió ấy có hai mươi tướng xuất hiện, đó là tướng hai mươi ngón chân tay, như mưa xuống nhánh chồi lần được tăng trưởng, do sức gió nghiệp các căn hiện ra cũng vậy.

Thất nhựt thứ chín, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên Phân tán, do sức gió ấy hiện ra chín tướng, đó là hai mắt, hai tai, hai lỗ mũi, miệng và chỗ đại tiện tiểu tiện tên là cửu tướng.

Thất nhựt thứ mười, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Kiên ngạnh, do sức gió ấy nên liền cứng chắc. Lại có nghiệp phong tên là Phổ môn thối thân trong thai khiến đều nổi phồng như trái nổi.

Thất nhựt thứ mười một, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Kim cang, do sức gió ấy ở tại trong thai hoặc lên hoặc xuống khiến các lỗ trên

thân đều được thông suốt, cũng do sức gió khiến người mang thai hoặc buồn hoặc vui đi đứng ngồi nằm tánh nét đôi khác vận động tay chân khiến các lỗ thân thai lần tăng trưởng, ở trong lỗ miệng chảy ra máu đen, trong lỗ mũi chảy ra nước dơ, gió ấy hồi chuyển rồi dứt.

Thất nhựt thứ mười hai, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Khúc khẩu, do sức gió ấy trong thân thai giữa hai hông sanh đại trường tiêu trường như tờ sen hoặc như nhợ se để trên đất, cuộn mười tám vòng ở trong thân. Lại có nghiệp phong tên là Xuyên phát, do sức gió ấy mà ba trăm hai mươi chi tiết và trăm lẻ một huyết sanh trong thân thai.

Thất nhựt thứ mười ba, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Cơ khát, do sức gió ấy thân thai trông gầy sanh ý tưởng đói khát, bà mẹ ăn uống có chất bổ dưỡng liền thấm nuôi thân thai từ lỗ rốn và các huyết.

Đức Thế Tôn nói kệ rằng:

Đứa con ở thai mẹ
Trải qua mười ba thất
Thân nó biết trông gầy
Nên nghĩ tưởng đói khát.
Bà mẹ có ăn uống

Thấm nuôi lấy thân thai
Do đó thân mạng còn
Lần lần được lớn thêm.

Thất nhật thứ mười bốn, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Tuyền khẩu, do sức gió ấy sanh chín trăm gân giao kết trước sau và hai bên thân.

Thất nhật thứ mười lăm, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Liên hoa, do sức gió ấy sanh hai mươi mạch chất bổ uống ăn chảy vào các mạch ấy nhuận ích nơi thân. Những gì là hai mươi? Đó là phía trước phía sau bên tả và bên hữu của thân đều riêng có năm mạch. Mỗi mạch ấy đều riêng có bốn mươi mạch nhỏ chi phái. Mỗi mạch nhỏ ấy lại đều riêng có một trăm chi phái nhỏ. Phía trước thân, hai vạn chi mạch nhỏ tên là Thương khư. Phía sau thân, hai vạn chi mạch nhỏ tên là Lục. Bên tả thân, hai vạn chi mạch nhỏ tên là An định. Bên hữu thân, hai vạn chi mạch nhỏ tên là Cụ thể. Tám vạn chi mạch lớn nhỏ như vậy sanh nơi thân ấy và nó còn có nhiều màu sắc như xanh, vàng, đỏ, trắng, màu tô, màu lạc, màu dầu. Tám vạn mạch ấy, mỗi mạch mỗi rễ, trên mỗi rễ sanh một lỗ hoặc hai lỗ đến bảy lỗ, mỗi lỗ đều liền nhau với lỗ lông, như rễ sen có các lỗ.

Thất nhựt thứ mười sáu, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Cam lộ, do sức gió ấy làm cho mắt tai mũi miệng ngực ức bốn bên tâm tạng chỗ chín lỗ đều khai phát hơi thở ra vào trên dưới thông suốt không chướng ngại. Nếu có uống ăn thấm nhuận thân ấy, có chỗ ngừng chứa lại hay tiêu hóa theo phía dưới chảy ra. Như thợ gốm và đệ tử giới nhồi bùn bố trí vòng dây dưới trên xoay chuyển tạo thành đồ vật. Đây cũng vậy, do sức gió và nghiệp thiện ác khiến mắt tai v.v... lần lần đầy đủ.

Thất nhựt thứ mười bảy, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Mao ngư diện, do sức gió ấy khiến hai mắt được sáng sạch, các căn tai mũi lần thành tợ. Ví như có mặt gương bị bụi đóng, hoặc dùng bột gạch và dầu tro chùi lau cho sạch. Sức gió nghiệp thổi các căn mắt tai v.v... khiến được sáng sạch cũng như vậy.

Thất nhựt thứ mười tám, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Đại kiên cường, do sức gió ấy làm cho các căn lần hoàn thành mà còn sáng sạch. Ví như nhựt nguyệt bị mây mù che khuất gió mạnh bỗng nổi lên thổi tan mà nhựt nguyệt ấy bỗng rất sáng chói. Gió nghiệp thổi các căn làm sáng sạch thêm cũng vậy.

Thất nhật thứ mười chín, lúc ở thai mẹ do sức gió nghiệp trước mà bốn căn nhãn, nhĩ, tỷ, thiệt thành tựu. Lúc tối sơ nhập thai đã có ba căn là thân căn, mạng căn và ý căn. Như vậy đến đây các căn đều đã đủ.

Thất nhật thứ hai mươi, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Kiên cố, do sức gió ấy khiến trong thân sanh các thứ xương, trong mỗi chân sanh hai mươi xương, gót có bốn, mắt cá có hai, gối có hai, vế có hai, eo lưng có ba, xương sống có mười tám, sườn có hai mươi bốn, ngực có mười ba, mỗi tay có hai mươi, cánh có bốn, vai có hai, hàm có hai, sọ có bốn và gốc răng có ba mươi hai. Ví như thợ điêu khắc và thợ tạc trước dùng gỗ cứng sau dùng dây mực tạo thành hình tượng, dầu chưa đắp bùn mà bấy giờ gọi là cốt tượng. Do sức gió nghiệp lúc sanh các xương cũng vậy. Trong bảy ngày này, trừ các xương nhỏ còn các xương lớn được sanh số có hai trăm cái.

Thất nhật thứ hai mươi một, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Sanh khởi, do sức gió ấy mà sanh thịt trên thân. Ví như thợ hồ và thợ tạc đem hồ tô tường vách. Do sức gió nghiệp hay sanh thịt trên thân cũng vậy.

Thất nhật thứ hai mươi hai, lúc ở thai mẹ lại

cảm nghiệp phong tên là Phù lưu, do sức gió ấy mà sanh máu huyết.

Thất nhựt thứ hai mươi ba, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Tịnh trì, do sức gió ấy mà sanh da nơi thân.

Thất nhựt thứ hai mươi bốn, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Trì vân, do sức gió ấy làm cho da thưa được điều hòa bằng phẳng sắc sáng nhuận bóng.

Thất nhựt thứ hai mươi lăm, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Trì thành, do sức gió ấy mà máu thịt tăng trưởng.

Thất nhựt thứ hai mươi sáu, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Sanh thành, do sức gió này mà sanh lông tóc móng, mỗi thứ đều liền với các mạch.

Thất nhựt thứ hai mươi bảy, lúc ở thai mẹ lại có nghiệp phong tên là Khúc thực, do sức gió ấy làm cho thân tướng lặn thành. Hoặc đời trước tạo nghiệp ác bòn xén chẳng bố thí, hoặc chẳng chịu nghe lời dạy bảo của cha mẹ sư trưởng, do nghiệp ác ấy nên thân tướng xấu, nếu thân cao lớn mập trắng mềm mại mà cho là đẹp thì lại thọ lấy thân lùn ốm đen cứng, hoặc thọ lấy thân phần chẳng đầy đủ, hoặc thọ lấy thân đui điếc câm ngọng các

căn chẳng đủ, giọng nói người chẳng muốn nghe, thân thể xấu xí như ngọc quý, do nghiệp ác mà thọ lấy thân chẳng vừa ý như vậy, cha mẹ quyền thuộc thấy còn chẳng vui hưởng là người khác. Nếu đời trước tạo mười nghiệp lành, ưa bố thí, không có lòng gian tham bòn xén đua đòi phỉnh gạt, biết nghe lời cha mẹ sư trưởng dạy bảo, do đó nên thọ được thân không có các tướng xấu xí tàn tật, mà đoan trang xinh đẹp đủ các tướng tốt, giọng nói người thích nghe, ai thấy cũng mến ưa, do nghiệp thiện mà thọ được thân thắng diệu như vậy.

Thân ở thai mẹ ấy, nếu là nam thì ngồi bẹp trong bụng mẹ phía nách hữu hai tay bụm mặt hướng về xương sống mẹ mà ở yên đó. Nếu là nữ thì ngồi bẹp trong bụng mẹ phía nách tả hai tay bụm mặt quay lưng về phía sống lưng mẹ mà ở yên đó. Thân thai ấy ở dưới sanh tạng trên thực tạng, hơi nóng nấu nung, nằm chỗ trói cột như ở trong túi da. Người mẹ ăn nhiều hay ăn ít, ăn ngon ăn dở, ăn khô ăn ướt, ăn đắng cay mặn chua nóng lạnh, hoặc dâm dục, đi gấp nhảy nhót, nằm lâu ngồi lâu, thân thai đều cảm thọ khổ não. Lúc ở thai mẹ chịu nhiều sự khổ bức bách, loài người còn vậy hưởng là loài địa ngục khó có gì để ví dụ được. Ai là người có trí mà còn ưa thích thân trong biển sanh tử.

Thất nhật thứ hai mươi tám, lúc ở thai mẹ phát sanh tám ý tưởng điên đảo: một là tưởng ngồi xe cỡi ngựa, hai là tưởng lầu gác, ba là tưởng giường chõng, bốn là tưởng suối chảy, năm là tưởng ao hồ, sáu là tưởng sông rạch, bảy là tưởng vườn tược, tám là tưởng vườn rộng lớn.

Thất nhật thứ hai mươi chín, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Hoa điều, do sức gió ấy khiến thân thai sắc sáng nhuần bóng các tướng rõ ràng, đều do quá khứ đã tạo các nghiệp sai biệt chẳng đồng, tùy hình loại riêng mà có các thứ màu sắc, hoặc màu trắng, màu đen, hoặc màu chẳng trắng chẳng đen, hoặc màu xanh, màu khô khốc, màu nhuần bóng.

Thất nhật thứ ba mươi, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Thiết khẩu, do sức gió ấy mà tóc lông móng đều tăng trưởng, cũng hiện các ánh sáng trắng đen, theo nghiệp duyên phát khởi mà sanh tướng ấy.

Thất nhật thứ ba mươi một đến thất nhật thứ ba mươi lăm, lúc ở thai mẹ thân tướng trưởng đại lần đầy đủ tướng người.

Thất nhật thứ ba mươi sáu, lúc ở thai mẹ sanh tâm yểm ly chẳng vui thích.

Thất nhật thứ ba mươi bảy, lúc ở thai mẹ phát

khởi năm ý tưởng chẳng điên đảo: một là tướng bất tịnh, hai là tướng hôi dơ, ba là tướng ngực tù, bốn là tướng tối tăm, năm là tướng nhàm gớm. Đứa con ở thai sanh các tâm nhàm lia ấy.

Thất nhật thứ ba mươi tám, lúc ở thai mẹ lại cảm nghiệp phong tên là Câu duyên, do sức gió này liền xoay chuyển. Lại có một thứ gió tên là Xu hạ hay làm cho đầu hướng xuống, hai tay duỗi dài làm muốn sanh ra. Nếu đứa con ấy đời trước từng chứa hạp các nghiệp đọa lạc làm cho thân ấy tay chân tung hoành chẳng chuyển trở được, do nghiệp ác nên chết trong bụng mẹ. Lúc ấy người mẹ chịu nhiều đau khổ hoặc phải chết. Nếu đứa con ấy đời trước tu nghiệp thiện tạo nhưn trường thọ, lúc sắp sanh ra mẹ con an ổn không có các nạn khổ như trên.

Quá thất nhật thứ ba mươi tám rồi, lúc sắp sanh ra chịu các sự đau khổ mới sanh được. Do đó nên biết rằng thọ lấy thân ấy thật là khổ lớn.

Lúc tới sơ sanh ra, hoặc nam hay nữ vừa sanh rơi xuống, hoặc lấy tay bung, hoặc khăn áo hứng, hoặc tại giường chiếu, hoặc trong nhà, hoặc tại đất, hoặc chỗ xa xôi, hoặc tại giữa ngày, hoặc mùa đông mùa hạ gió lạnh hơi nóng chạm xúc, thân sơ sanh chịu đau đớn lớn, như bò sống

bị lột da chạm phải tường vách, hoặc ở tại đất trống bị trùng kiến cắn, cũng như có người bị muỗi mòng cắn chích mà thêm bị đánh đập, lúc sơ sanh dùng nước ấm nóng tắm chạm đến thân đau đớn cũng vậy.

Con đã được sanh lần tăng trưởng, mẹ dùng sữa tạp huyết nơi thân để nuôi con mà Phật đã nói rộng ở các kinh khác. Vì thế nên biết rằng thân ấy đều thành tựu bởi những bất tịnh và đau khổ. Ai là người có trí mà lại mến thích thân sanh tử như vậy!

Lại này A Nan! Lúc sơ sanh trong bảy ngày có tám vạn hộ trùng theo thân mà sanh, nó tung hoành ăn nuốt:

Có hai hộ trùng tên sĩ phát nương tóc ăn tóc.

Có hai hộ trùng nương mắt ăn mắt.

Có bốn hộ trùng tên án thừa, tên hữu ngạc, tên phát bịnh và tên viên mãn nương đầu ăn đầu.

Có một hộ trùng tên hắc đạo diệp nương tai ăn tai.

Có một hộ trùng tên tàng khẩu nương mũi ăn mũi.

Có hai hộ trùng tên diêu trịch và biến trịch nương môi ăn môi.

Có một hộ trùng tên châm khẩu nương lưỡi ăn lưỡi.

Có một hộ trùng tên lợi khẩu nương cuống lưỡi ăn cuống lưỡi.

Có một hộ trùng tên thủ viên nương nướu ăn nướu.

Có hai hộ trùng tên thủ vông và bán khuất nương bàn tay ăn bàn tay.

Có hai hộ trùng tên viễn tý và cận tý nương cánh tay ăn cánh tay.

Có hai hộ trùng tên thiết và cận thiết nương yết hầu ăn yết hầu.

Có hai hộ trùng tên kim cang và đại kim cang nương tim ăn tim.

Có hai hộ trùng tên luy và luy khẩu nương thịt ăn thịt.

Có hai hộ trùng tên cụ sắc và cụ xung nương huyết nút huyết.

Có hai hộ trùng tên dũng kiện và hương khẩu nương gân ăn gân.

Có hai hộ trùng tên bất cao và hạ khẩu nương xương sống ăn xương sống.

Có một hộ trùng tên chỉ sắc nương mỡ ăn mỡ.

Có một hộ trùng tên hoàng sắc nương mật ăn mật.

Có một hộ trùng tên chơn châu nương phổi ăn phổi.

Có một hộ trùng tên địch nương lá lách ăn lá lách.

Có trăm hộ trùng tên là nguyệt, có trăm hộ trùng tên nguyệt khâu, có trăm hộ trùng tên huy diệu, có trăm hộ trùng tên huy đi diện và trăm hộ trùng tên quang đại, năm trăm hộ trùng này nương bên tả ăn bên tả.

Có năm trăm hộ trùng có năm tên như trên nương bên hữu ăn bên hữu.

Có bốn hộ trùng tên thiếu xuyên, đại xuyên, cốt xuyên và cốt diện nương xương ăn xương.

Có bốn hộ trùng tên đại bạch, tiểu bạch, hấp lực và hồ đạo nương mạch ăn mạch.

Có bốn hộ trùng tên ý lạc, sư tử lực, thố phúc và đạm dục nương sanh tạng mà ăn sanh tạng.

Có hai hộ trùng tên dững mãnh và dững mãnh chủ nương thực tạng ăn thực tạng.

Có bốn hộ trùng tên diêm khâu, võng khâu, uẩn khâu và điều khâu nương đường tiêu ăn đường tiêu.

Có bốn hộ trùng tên ung tác, đại tác, toái mạt và ức sô nương đường đại ăn đường đại.

Có hai hộ trùng tên hắc diện và khả úy diện nương vé ăn vé.

Có hai hộ trùng tên tật lại và tiểu lại nương gói ăn gói.

Có một hộ trùng tên ngu căn nương mắt cá chân ăn mắt cá chân.

Có một hộ trùng tên hắc đầu nương chân ăn chân.

Này A Nan! Lược nói tám vạn hộ trùng nương thân này ngày đêm ăn nết và có thể làm cho khí lực hư kém dung nhan tiều tụy, các thứ bệnh khổ đều họp tại thân, lại hay làm cho tâm lo buồn nhiệt não, dầu có lương y cũng phải mê lầm chẳng biết thuốc gì để trị. Ai là người có trí lại mến thích thân sanh tử như vậy!

Lại này A Nan! Từ khi sơ sanh đến trưởng thành áo cơm nuôi dưỡng thành lập thân ấy, thọ mạng hoặc trăm tuổi hoặc ngắn ngủi. Trong trăm năm có ba trăm mùa, xuân là lúc nóng, hạ là lúc mưa, và đông là lúc lạnh. Mỗi mùa có bốn tháng, một năm có mười hai tháng. Trong trăm năm có ngàn hai trăm tháng chia nửa tháng trăng nửa

tháng không trăng thành hai ngàn bốn trăm, ngày đêm có ba vạn sáu ngàn, mỗi ngày ăn hai lần thành bảy vạn hai ngàn bữa ăn, nếu có không ăn cũng ở số ấy, nghĩa là lúc bình, lúc say hoặc nhịn ăn, hoặc lúc sân hận ngủ say chơi đùa các sự vụ khác và uống sữa mẹ, đó gọi là không ăn. Thân thể ấy dầu thọ trăm tuổi rồi cũng chết mất. Ai là người trí mà lại mến thích thân trong biển sanh tử như vậy!

Lại này A Nan! Thọ thân ấy có hai thứ khổ: một là các thứ bệnh nhóm họp làm khổ gọi là nội khổ, hai là người và phi nhơn bức nảo gọi là ngoại khổ.

Những gì gọi là các thứ bệnh nhóm họp nơi thân? Đó là các thân phần mắt tai mũi lưỡi răng cổ v.v... đều có các bệnh sanh ra. Hoặc là phong hoặc nhiệt chảy mũi chảy dãi, điên cuồng, khô đét, hơi lên ngộp thở, tiểu tiện lâm lịch, cùi hủ ung thư, trĩ lậu, bụng đau ruột thắt, ghẻ dữ máu mủ, rét nóng các thứ bệnh đều họp nơi thân. Còn có trăm lẻ một bệnh tâm hoang, trăm lẻ một bệnh phong, trăm lẻ một bệnh đàm và trăm lẻ một bệnh do phong hoang đàm hòa hiệp cùng sanh. Bốn trăm lẻ bốn bệnh như vậy bức thiết thân ấy gọi là nội khổ.

Còn có ngoại khổ gia hại thân ấy. Đó là hoặc tại lao tù bị đánh đập gông xiềng, hoặc thẹo tai thẹo mũi, hoặc chặt tay chân, chém đầu lóc thịt. Nếu không có chư thiên thần thủ hộ thì có thể bị phi nhơn quỷ quái làm hại. Hoặc bị muỗi mòng ong kiến độc trùng cắn chích. Hoặc nóng rét đói khát gió mưa các thứ khổ não bức thiết thân ấy. Thân người còn dương ấy hưởng là thân các ác đạo khổ khó kể hết. Đó là do thuở quá khứ tạo các nghiệp bất thiện nên phải thọ báo như vậy. Hoặc ngựa binh khí gia hại mà xây thành lũy tường hào để phòng vệ lấy thân. Vì ngăn gió mưa trùng độc mà cất nhà cửa. Vì bốn trăm lẻ bốn bệnh nội khổ ngoại khổ mà cầu tìm uống ăn, y phục, giường mền, thuốc men, ruộng vườn, nhà phòng, vàng bạc tiền của, xe cộ, tôi tớ, đồ dùng cung cấp... nếu chẳng vừa ý thì sanh khổ não. Dầu được dư thừa thì tham lam bòn xén lo gìn giữ, lúc bị tan mất lại rất khổ rầu.

Này A Nan! Thân ngũ ấm ấy mỗi oai nghi đi đứng ngồi nằm không lúc nào chẳng khổ. Nếu đi mãi không tạm nghỉ thì khổ, đứng mãi, ngồi mãi, nằm mãi cũng đều khổ. Nếu đi lâu mà tạm đứng nghỉ thì sanh ý tưởng vui, kỳ thật chẳng phải vui. Hoặc đứng lâu mà tạm ngồi, hoặc ngồi lâu mà tạm nằm thì vọng sanh ý tưởng vui, thật ra không

có vui. Vì thế nên gọi thân ngũ âm đều là khổ.

Nếu có ai hoặc vì tự lợi, hoặc vì lợi tha, hoặc vì tự tha cùng lợi tha thì nên chán sợ các khổ như vậy mà xuất gia tu học, ở nơi pháp Niết bàn giải thoát tất chẳng luống uổng. Nếu có người đem y phục thức ăn giường nệm thuốc men những đồ cần dùng thí cúng cho người xuất gia ấy thì sẽ được quả báo lớn oai lực phước đức.

Này A Nan! Sắc là thường hay vô thường?

- Bạch đức Thế Tôn! Sắc là vô thường.

- Này A Nan! Nếu vô thường thì khổ hay chẳng khổ?

- Bạch đức Thế Tôn! Sắc vô thường tức là khổ.

- Này A Nan! Nếu vô thường, khổ tức là pháp bại hoại. Nếu là đệ tử đa văn của Phật nghe lời ấy có chấp sắc thân như vậy là ngã là ngã sở chẳng?

- Bạch đức Thế Tôn! Không. Trong sắc không ngã cũng không ngã sở.

- Lại này A Nan! Thọ, tưởng, hành và thức là thường hay vô thường?

- Bạch đức Thế Tôn! Bốn âm ấy đều vô thường.

- Này A Nan! Nếu là vô thường thì khổ hay chẳng khổ?

- Bạch Thế Tôn! Bốn âm ấy đều gọi là khổ.

- Này A Nan! Nếu là vô thường, khổ tức là pháp bại hoại. Nếu là đệ tử đa văn của Phật nghe lời ấy có chấp bốn âm ấy là ngã là ngã sở chẳng?

- Bạch đức Thế Tôn! Không. Bốn âm ấy thật không ngã ngã sở.

- Lại này A Nan! Ngã ấy chẳng ở quá khứ hiện tại vị lai, hoặc nội hoặc ngoại, hoặc thô hoặc tế, hoặc thắng hoặc liệt, hoặc cận hoặc viễn. Tất cả pháp khác cũng đều không ngã, không ngã sở. Dùng như thật trí quan sát các pháp không có ngã. Nếu đệ tử đa văn của Phật mà quan sát như vậy thì sanh lòng chán lìa mà được giải thoát cứu cánh Niết bàn. Tu học như vậy thì chứng pháp thân ấy, phần sanh khởi đã hết, Phạm hạnh đã lập, việc làm đã xong, chẳng còn thọ thân sau.

Đức Phật nói kinh này rồi, Tôn giả A Nan xa trần rời cấu được pháp nhãn thanh tịnh, năm trăm Tỳ kheo chẳng thọ các pháp, lậu tận ý giải. Tất cả đại chúng nghe lời Phật dạy đều rất vui mừng tín thọ phụng hành.

KINH ĐẠI BỬU TÍCH

PHÁP HỘI PHẬT THUYẾT NHẬP THAI TẠNG THỨ MƯỜI BỐN

* Tôi nghe như vậy: Một lúc đức Phật ở thành Ca Tỳ La vườn Đa Căn Thọ, chúng Tỳ kheo vô lượng người câu hội. Bấy giờ, đức Thế Tôn có em trai tên Nan Đà, thân như màu hoàng kim đủ ba mươi tướng đại trượng phu thấp hơn Phật bốn ngón tay. Vợ tên Tôn Đà La nghi dung đoan chánh thế gian ít có, đẹp sáng siêu tuyệt người đều thích thấy. Nan Đà cùng vợ triền miên lưu luyến không tạm xa rời, tình ái nhiễm rất nặng quyết chung sống trọn đời.

---

* Hán bộ quyển thứ 56.

Đức Thế Tôn xét biết đến thời kỳ thọ hóa độ, bèn vào lúc sáng sớm đắp y cầm bát đem Trưởng lão A Nan làm thị giả vào thành khát thực, kế đến cổng nhà Nan Đà mà đứng. Đức Thế Tôn dùng sức đại bi phóng ánh sáng màu hoàng kim chiếu khắp trong nhà Nan Đà đều thành màu hoàng kim cả.

Nan Đà nghĩ rằng: Ánh sáng bỗng chiếu đến chắc là đức Như Lai. Liên sai người hầu ra cổng xem, vội trở vào báo rằng đức Thế Tôn đứng tại cổng nhà. Nan Đà nghe báo liền muốn ra mau nghinh lễ đức Thế Tôn. Tôn Đà La tự nghĩ: Nếu ta để y đi, đức Thế Tôn tất định cho y xuất gia. Nàng bèn níu áo chồng lại.

Nan Đà bảo vợ nay nên tạm cho ta đi ra lễ đức Thế Tôn rồi ta liền trở vào. Tôn Đà La nói cùng nhau ước kỳ hẹn tội mới cho đi. Nàng lấy phân ướm đắp lên trán rồi nói với chồng rằng: “Điểm này chưa khô phải trở vào, nếu trễ hẹn phải phạt năm trăm tiền vàng”. Nan Đà ưng chịu rồi liền ra ngoài cổng lễ chân đức Phật, tiếp lấy bát của Như Lai mang vào nhà đựng đầy cơm ngon bưng ra ngoài cổng.

Đức Thế Tôn liền bước đi đồng thời ra dấu cho A Nan chớ có lấy bát ấy. Đức Như Lai Đại

Sư oai nghiêm tôn trọng, Nan Đà chẳng dám kêu đứng lại, bèn trao bát đầy cơm cho A Nan.

Ngài A Nan hỏi:

Vừa rồi anh tiếp lấy bát ở nơi ai?

Nan Đà nói:

Ở nơi đức Phật.

Ngài A Nan nói:

Như vậy nên trao cho đức Phật.

Nan Đà chẳng dám gọi đức Phật chỉ lặng lẽ đi theo sau. Về đến tinh xá ở vườn Đa Căn Thọ, đức Thế Tôn rửa tay chân rồi đến ghế mà ngồi. Nan Đà dâng bát cơm. Đức Thế Tôn ăn xong bảo Nan Đà rằng:

Em xuất gia được chăng?

Vì đức Thế Tôn thưở xưa lúc tu Bồ tát đạo, đối với cha mẹ sư trưởng và chư tôn túc chưa hề trái lời dạy bảo, nên lời dạy của Phật không ai trái lại. Do đó mà Nan Đà nghe đức Phật bảo xuất gia liền đáp rằng: “Xuất gia được”.

Đức Thế Tôn liền sai ngài A Nan cạo râu tóc Nan Đà. Ngài A Nan vâng lệnh đức Phật tìm người đến cạo.

Nan Đà nói với người ấy rằng: “Người biết

chẳng, không bao lâu ta sẽ làm Chuyển Luân Vương, nếu người cạo tóc ta, ta sẽ chặt cánh tay người”.

Người ấy sợ hãi gói dao lại muốn từ đi về. Ngài A Nan vội bạch đức Phật. Đức Phật đến hỏi Nan Đà:

Em chẳng xuất gia ư?

Do oai của đức Phật, Nan Đà thưa:

Xin xuất gia.

Đức Thế Tôn cầm bình nước rưới lên đầu Nan Đà, tịnh nhơn liền cạo.

Nan Đà nghĩ rằng: Nay phải kính phụng đức Thế Tôn, ban ngày tạm xuất gia, chờ tối sẽ về nhà. Đến chiều tối, Nan Đà theo đường cũ đi về nhà. Đức Thế Tôn hóa hổ lớn ngay giữa đường. Nan Đà thấy hổ ấy tự nghĩ rằng: Bây giờ không làm sao đi về nhà được, đành phải xa Tôn Đà La. Đêm nay nhớ tưởng nàng có thể chết được. Nếu còn sống, sáng mai sẽ về. Vì nhớ Tôn Đà La nên Nan Đà sầu khổ suốt đêm.

Biết ý nghĩ của Nan Đà, đức Phật bảo ngài A Nan đến cho Nan Đà hay là đức Phật sai Nan Đà làm tri sự nhơn. Ngài A Nan tuân hành lời đức Phật.

Nan Đà hỏi A Nan:

Sao gọi là tri sự nhơn và phải làm gì?

Ngài A Nan nói:

Phải kiểm điểm các việc trong chùa.

Nan Đà hỏi:

Phải làm những sự gì?

Ngài A Nan nói:

Này Cụ thọ! Phàm người tri sự, lúc chur Tỳ kheo đi khát thực phải rưới quét trong chùa, lấy phân trâu mới thứ đệ tô cho sạch, phải để ý canh phòng chớ cho thất lạc, có việc phải phán quyết thì đem bạch chur Tăng. Nếu có hương hoa thì đem trao cho chúng. Đêm đến thì đóng công đóng cửa đến sáng mới mở. Chỗ đi đại tiểu phải thường rửa lau. Trong chùa nếu có chỗ nào hư thì phải tu bổ.

Nghe xong, Nan Đà nói:

Thưa Đại đức! Như lời đức Phật sai bảo, tôi xin vâng làm.

Sáng ngày đến giờ tiểu thực, chur Tỳ kheo chấp trì y bát vào thành Ca Tỳ La khát thực. Nan Đà thấy chùa vắng người liền nghĩ rằng: Ta quét chùa xong sẽ trở về nhà. Do thần lực của Phật, chỗ Nan Đà quét sạch hiện ra phân dơ. Thấy vậy Nan Đà

bỏ chổi hốt sạch phân, nhưng phân vẫn còn không hốt hết được. Nan Đà nghĩ rằng: Thôi mặc, đóng cửa chùa rồi về. Cũng do thần lực của đức Phật, đóng cửa phòng này xong qua đóng cửa phòng kia thì phòng này cửa lại tự nhiên mở trống.

Nan Đà lo rầu nghĩ rằng: Nếu có kẻ trộm xâm phạm thì có hại gì. Ta sẽ làm vua lại xây trăm ngàn ngôi chùa lớn tốt hơn đây. Ta nên về nhà. Sợ đi đường lớn gặp Phật nên Nan Đà theo đường nhỏ mà đi. Đức Phật biết bèn từ đường nhỏ ngược chiều đi lại. Từ xa Nan Đà thấy Phật, chẳng muốn gặp Phật, liền ẩn mình trong tàng cây rậm bên đường. Thần lực của Phật làm cho các nhánh cây đều cất cao lên lộ Nan Đà ra.

Đức Phật hỏi Nan Đà:

Em từ đâu đến đây nên theo Ta.

Nan Đà hổ thẹn cúi đầu đi theo Phật. Đức Phật biết Nan Đà quá luyến ái vợ, muốn dẫn tiếp Nan Đà khiến xả ly nên đức Phật ra khỏi thành Ca Tỳ La đến Thất La Phiệt ở tại vườn Lộc Tử Mẫu của bà Tỳ Xá Khư. Đức Phật thăm nghĩ Nan Đà ngu si nhiễm hoặc mãi nhớ vợ chẳng bỏ tình ái, nên làm phương tiện cho thôi dứt.

Đức Phật bảo Nan Đà rằng: “Từ trước em có thấy núi Hương Túc chưa?”. Nan Đà thưa chưa

từng thấy. Đức Phật nói: “Nếu như vậy em nên nắm chéo y Ta”. Nan Đà tuân lời nắm chéo y của đức Phật.

Lúc ấy, đức Thế Tôn dường như nga vương bay lên hư không đến núi Hương Tụy đất Nan Đà xem ngó hai bên. Dưới cây có trái kia thấy một con khỉ cái mù một mắt đang ngửa mặt nhìn sững đức Như Lai.

Đức Phật bảo Nan Đà rằng:

Con khỉ cái này sánh với Tôn Đà La thì ai đẹp?

Nan Đà thưa:

Tôn Đà La con dòng Thích Ca đẹp như Thiên nữ nghi dung đệ nhất trong đời không có hai người. Khỉ cái này đem sánh với nàng thì ngàn muôn ức phần chẳng bằng một.

Đức Phật hỏi:

Em có thấy thiên cung chưa?

Nan Đà thưa rằng chưa thấy. Đức Phật lại bảo Nan Đà nắm chéo y rồi như nga vương bay lên hư không đến trời Đao Lợi, khiến Nan Đà nhìn ngắm cảnh thù thắng ở cõi trời. Nan Đà tuân lời đến vườn hoan hỷ, vườn thể thân, vườn thô thân, vườn giao hiệp, cây viên sanh, tòa Thiện Pháp Đường, các thắng cảnh cõi trời như vậy, nào cung

điện vườn tược, nào hoa quả ao tắm, những chỗ dạo chơi vui vẻ thù thắng đều quan sát hết.

Kể đến Nan Đà vào trong thành Thiện Kiến, lại thấy các thứ âm nhạc âm thanh vi diệu, nhà cửa cao rộng màn che trướng phủ, nơi nào cũng có các thiên nữ cùng nhau vui đùa. Nan Đà xem khắp mọi cung, thấy có một cung điện chỉ có thiên nữ mà không có thiên tử, bèn hỏi thiên nữ rằng:

Tại sao mọi cung đều có thiên tử thiên nữ ở chung cùng nhau vui thú, mà cung này chỉ có toàn thiên nữ?

Thiên nữ đáp:

Đức Thế Tôn có người em trai tên Nan Đà theo Phật xuất gia tu Phạm hạnh mạng chung sẽ sanh nơi đây, chúng tôi chờ ông ấy.

Nan Đà nghe nói vui mừng hơn hờ vội trở lại chỗ đức Phật. Thấy Nan Đà, đức Phật hỏi:

Em có thấy cảnh thắng diệu ở cõi trời chăng?

Nan Đà thưa đã thấy, rồi thuật lại mọi sự đã được thấy.

Đức Phật hỏi:

Có thấy thiên nữ chăng?

Nan Đà thưa đã thấy.

Đức Phật hỏi:

Các thiên nữ ấy sánh với Tôn Đà La thì ai đẹp?

Nan Đà thưa:

Đem Tôn Đà La so với các thiên nữ ấy thì cũng như đem con khỉ cái chột mắt ở núi Hương Túy sánh với Tôn Đà La, trăm ngàn muôn lần chẳng bằng một.

Đức Phật bảo Nan Đà rằng:

Người tu Phạm hạnh có thắng lợi ấy, nay em nên gắng tu Phạm hạnh sẽ được sanh cõi trời hưởng khoái lạc này.

Nan Đà nghe đức Phật nói lòng vui mừng đứng yên. Bấy giờ đức Thế Tôn cùng Nan Đà rời cõi trời Dao Lợi trở lại rừng Thệ Đa. Từ ngày ấy vì ái mộ thiên cung mà Nan Đà chuyên tu Phạm hạnh. Đức Phật biết tâm niệm của Nan Đà nên sai ngài A Nan đi truyền lệnh đức Phật cho các Tỳ kheo không người nào được cùng Nan Đà ngồi chung chỗ, kinh hành đồng chỗ, để y một sào, để bát một chỗ, để bình một chỗ, chẳng được đồng một chỗ với Nan Đà mà đọc tụng kinh điển.

A Nan truyền lệnh đức Phật, các Tỳ kheo đều tuân hành. Nan Đà thấy mọi người xa lánh mình thì rất hổ thẹn. Lúc sau, ngài A Nan cùng các Tỳ

kheo ở trong nhà thị giả vá y phục. Nan Đà nghĩ rằng các Tỳ kheo đều rời bỏ tôi chẳng ở đồng một chỗ. Còn A Nan này là em trai tôi há lại lánh tôi. Nghĩ vậy Nan Đà liền đi vào nhà ngói bên A Nan. Lúc ấy A Nan vội đứng dậy tránh ra. Nan Đà nói:

Này A Nan! Các Tỳ kheo khác bỏ tôi đã đành. Còn A Nan là em trai tôi sao nữa ghét lánh tôi.

Ngài A Nan đáp:

Thật có lý ấy, nhưng anh tu hành đạo riêng, còn tôi theo đường khác, vì vậy mà phải tránh nhau.

Ngài Nan Đà hỏi:

Thế nào là đạo anh đường em?

Ngài A Nan đáp:

Anh thích sanh cõi trời mà tu Phạm hạnh, tôi cầu Niết bàn mà trừ dục nhiễm vậy.

Ngài Nan Đà nghe lời ấy càng thêm lo buồn. Đức Thế Tôn biết tâm niệm của Nan Đà nên đến hỏi:

Em đã thấy địa ngục chưa?

Ngài Nan Đà thưa:

Chưa thấy.

Đức Phật bảo ngài Nan Đà nắm chéo y của

Phật rồi đem Nan Đà vào trong địa ngục. Đức Phật đứng qua một bên bảo ngài Nan Đà đi xem các nơi trong địa ngục. Ngài Nan Đà liền đi, trước hết thấy sông tro, kế đến rừng gươm, sông phân. Vào trong quan sát thấy các chúng sanh thọ nhiều sự khổ: hoặc bị kềm rút lưỡi, bẻ răng, móc mắt, hoặc bị cưa xẻ đôi thân thể, hoặc bị búa chặt rời tay chân, hoặc bị mâu xuyên qua thân, hoặc roi đánh, xóc đâm, hoặc bị chùy sắt đập nát, hoặc bị rót nước đồng vào miệng, hoặc bị ném lên cây gươm núi dao, hoặc bị chà giã đá xay, hoặc ôm cột đồng nằm giường sắt cháy đỏ, lại thấy vạc sắt đốt lửa lớn dầu nước sôi trào nấu các hữu tình, lại thấy một vạc dầu nước sôi sục mà không có ai bị nấu trong ấy. Ngài Nan Đà hỏi duyên có. Ngục tốt giải đáp rằng:

Em trai đức Phật là Nan Đà chỉ nguyện muốn sanh thiên mà tu Phạm hạnh, rồi đây ông sẽ được sanh cõi trời tạm hưởng khoái lạc, khi thân trời mạng chung sẽ phải vào vạc dầu sôi này, nên tôi chụm lửa chờ ông ấy.

Nghe ngục tốt nói, ngài Nan Đà rất kinh sợ rờn ốc dựng lông mồ hôi lạnh tuôn ra, tự nghĩ rằng nếu nó biết mình là Nan Đà có thể nó sẽ lấy chĩa xom mình bỏ vào vạc để nấu. Ngài Nan Đà vội vã chạy gấp về chỗ đức Phật.

Đức Phật hỏi:

Em đã thấy địa ngục chẳng?

Ngài Nan Đà buồn khóc rơi nước mắt nghẹn ngào nói nhỏ thưa rằng:

Tôi đã được thấy.

Đức Phật hỏi:

Em đã thấy những gì?

Ngài Nan Đà đem tất cả những sự đã thấy thuật trình đức Phật. Đức Phật phán:

Nếu nguyện nhơn gian, hoặc cầu thiên thượng thì có những lỗi lầm như vậy. Nay em phải cầu Niết bàn mà tu Phạm hạnh, chớ thích cõi trời mà gây sự khổ về sau.

Ngài Nan Đà nghe đức Phật dạy như vậy, trong lòng rất hổ thẹn cúi đầu nín lặng. Đức Thế Tôn liền dắt ngài Nan Đà cùng ra khỏi địa ngục về đến rừng Thệ Đa bảo ngài Nan Đà và chư Tỳ kheo rằng:

Trong tâm có ba thứ cấu dơ là dâm dục, giận thù và ngu si rất đáng được vứt bỏ, phải nên xa rời, các ông phải tu học.

Đức Thế Tôn ở rừng Thệ Đa không bao lâu, vì muốn tùy duyên giáo hóa chúng sanh nên cùng đồ

chúng qua nước Chiêm Ba ở bên ao Yết Già. Ngài Nan Đà cùng năm trăm Tỳ kheo cũng đi theo đức Phật. Các Ngài đến chỗ đức Phật đánh lễ chân Phật rồi ngồi qua một phía. Đức Phật thấy đại chúng ngồi xong bảo ngài Nan Đà rằng:

Phật có pháp yếu sơ trung hậu đều thiện, văn nghĩa khéo hay thuần nhứt viên mãn Phạm hạnh thanh bạch. Đó là kinh Nhập Mẫu Thai. Ông phải lắng nghe kỹ khéo suy nghĩ, nay Phật sẽ vì ông mà nói kinh ấy.

Ngài Nan Đà thưa:

Vâng, bạch đức Thế Tôn. Xin muốn được nghe.

Đức Phật nói:

Dầu có thai mẹ mà có nhập và chẳng nhập. Thế nào là thọ sanh nhập vào trong thai mẹ?

Nếu cha mẹ nhiễm tâm cùng làm dâm ái, bụng mẹ sạch sẽ, nguyệt kỳ điều hòa đến thời kỳ và trung ấm hiện tiền, như vậy thì nhập thai mẹ. Trung ấm ấy có hai thứ hình: một là dung sắc xinh đẹp, hai là dung mạo xấu xí. Trung ấm địa ngục có dung mạo như cây gỗ cháy trụi. Trung ấm bàng sanh có màu như khói. Trung ấm ngã quỷ có màu như nước. Trung ấm trời hay người

có màu như hoàng kim. Trung âm cõi Sắc thì hình sắc trắng láng. Trời Vô sắc không có thân trung âm vì không có sắc thân vậy.

Trung âm của hữu tình hoặc có hai tay hai chân, hoặc nhiều chân bốn chân không chân, tùy theo nghiệp ngày trước đáng phải thác sanh chỗ nào thì cảm thân trung âm như thân hình ấy. Nếu là trung âm trời thì đầu hướng lên trên, trung âm người bàng sanh và quỷ thì đi ngang, trung âm địa ngục thì đầu trút xuống. Phạm thân trung âm thì đều có thần thông đi trong hư không, như thiên nhân ở xa thấy chỗ thọ sanh. Nói nguyệt kỳ đến thời kỳ là nói thời kỳ nạp thai.

Này Nan Đà! Hoặc có nữ nhơn trải qua ba ngày, hoặc năm ngày, nửa tháng, một tháng, hoặc có chờ duyên trải qua lâu nguyệt kỳ mới đến. Nếu có nữ nhơn thân không oai thể thọ nhiều cay khổ hình dung xấu xí không ăn uống tốt, nguyệt kỳ đầu đến mà mau dứt, dường như đất khô khi rưới nước dễ khô. Nếu có nữ nhơn thân có oai thể thường thọ an lạc nghi dung đoan chánh được ăn uống tốt, có nguyệt kỳ đến chẳng mau dứt, dường như đất nhuận khi rưới nước thì khó khô.

Thế nào là chẳng nhập vào thai mẹ?

Lúc cha xuất tinh thì mẹ chẳng xuất, lúc mẹ

xuất tinh thì cha chẳng xuất, hoặc đều chẳng xuất, đều chẳng thọ thai. Nếu mẹ bất tịnh mà cha tịnh, hoặc cha bất tịnh mà mẹ tịnh, hoặc đều bất tịnh cũng đều chẳng thọ thai.

Nếu chỗ âm của mẹ có bệnh phong, bệnh hoàng, bệnh đàm, hoặc có huyết khí thai kiệt, hoặc bị thịt tăng, hoặc bị uống thuốc, hoặc bị bệnh lúa mạch, bệnh eo lưng kiến, hoặc sản môn như miệng lạc đà, hoặc trong ấy như cây nhiều rễ, như đầu cày, như cày xe, như dây leo, như lá cây, như tua lúa mạch, hoặc bụng dưới sâu, hoặc trên sâu, hoặc chẳng phải đồ thọ thai, hoặc máu thường xuất, hoặc thường chảy nước, hoặc như mỏ quạ, hoặc mở mà chẳng hiệp, hoặc trên dưới bốn bên rộng hẹp chẳng đồng, hoặc cao hạ lồi lõm, hoặc bên trong có trùng ăn thối hư bất tịnh. Nếu mẹ có những lỗi ấy thì chẳng thọ thai.

Hoặc cha mẹ tôn quý mà trung âm ti tiện, hoặc trung âm tôn quý mà cha mẹ ti tiện cũng chẳng thành thai. Nếu cha mẹ và trung âm đều tôn quý mà nghiệp chẳng hòa hiệp cũng chẳng thành thai. Nếu ở nơi cảnh trước mà trung âm không có nam nữ hai thứ ái niệm cũng chẳng thọ thai.

Này Nan Đà! Thế nào là trung âm được vào thai mẹ?

Nếu bụng mẹ tịnh, trung âm hiện tiền thấy làm việc dục, không có những lỗi như trên, cha mẹ và con có nghiệp tương cảm mới nhập vào thai mẹ.

Lại lúc trung âm sắp nhập thai tâm liền điên đảo. Nếu là nam thì với mẹ sanh yêu với cha sanh ghét. Nếu là nữ thì với cha sanh yêu với mẹ sanh ghét. Đời quá khứ vì tạo các nghiệp mà sanh vọng tưởng có tâm niệm hiểu sai lầm, tưởng lạnh rét, tưởng gió lớn mưa lớn mây mù, hoặc nghe tiếng đông người ồn ào, tưởng như vậy rồi tùy theo nghiệp đời trước ưu hay liệt mà sanh mười thứ vọng tưởng: nay tôi vào nhà, tôi muốn lên lầu, tôi lên đài điện, tôi lên giường ghế, tôi vào nhà cỏ, tôi vào nhà lá, tôi vào lùm cỏ, tôi vào trong rừng, tôi vào lỗ vách, tôi vào trong rào.

Này Nan Đà! Lúc trung âm niệm tưởng như vậy liền nhập thai mẹ. Phải biết tối sơ thọ sanh gọi là yết la lam, là tinh cha huyết mẹ chớ chẳng phải vật khác. Do tinh huyết cha mẹ hòa hiệp làm chỗ sở duyên của thức nương ở nơi đó. Ví như chất lạc, bình, dùi nhọn công động chuyển mãi thì có chất tô xuất sanh, khác đây thì chất tô chẳng sanh. Phải biết cha mẹ tinh huyết bất tịnh và thân yết la lam cũng như vậy.

Lại này Nan Đà! Có bốn thí dụ, ông nên lắng nghe:

Như nươg cỏ xanh mà trùng sanh ra. Cỏ chẳng phải trùng, trùng chẳng rời cỏ, nươg nơi cỏ nhơn duyên hòa hiệp thì trùng sanh thân nó màu xanh như màu cỏ. Cha mẹ tinh huyết và thân yết la lam nhơn duyên hòa hiệp có đại chủng căn sanh cũng như vậy.

Như nươg phân bò mà sanh trùng. Phân chẳng phải trùng, trùng chẳng rời phân, nươg phân nhơn duyên hòa hiệp mà trùng được sanh, thân nó màu vàng. Tinh cha huyết mẹ thân yết la lam cũng như vậy, nhơn duyên hòa hiệp thì đại chủng căn sanh.

Như nươg táo sanh trùng, táo chẳng phải trùng, trùng chẳng rời táo, nươg nơi táo nhơn duyên hòa hiệp mà trùng được sanh thân nó màu đỏ. Tinh cha huyết mẹ thân yết la lam cũng như vậy, nhơn duyên hòa hiệp thì đại chủng căn sanh.

Như nươg chất lạc sanh trùng, lạc chẳng phải trùng, trùng chẳng rời lạc, nươg chất lạc nhơn duyên hòa hiệp mà trùng được sanh thân nó màu trắng. Tinh cha huyết mẹ thân yết la lam cũng như vậy, nhơn duyên hòa hiệp thì đại chủng căn sanh.

Lại này Nan Đà! Nương cha mẹ bất tịnh và yết la lam nên địa giới hiện tiền tánh cứng rắn, thủy giới hiện tiền tánh ướt nhuần, hỏa giới hiện tiền tánh ấm nóng, phong giới hiện tiền tánh nhẹ động.

Này Nan Đà! Nếu cha mẹ bất tịnh và thân yết la lam chỉ có địa giới mà không thủy giới thì khô khốc mà phân tán như tay bóc bột tro khô vậy. Nếu chỉ có thủy giới mà không có địa giới thì lỏng chảy như dầu như giọt nước. Do thủy giới nên địa giới chẳng tan, do địa giới mà thủy giới chẳng chảy.

Này Nan Đà! Thân yết la lam có địa thủy hai giới mà không hỏa giới thì thúï rã như ngày mùa hạ khối thịt tươi để chỗ râm mát. Thân yết la lam có địa thủy hỏa giới mà không phong giới thì chẳng tăng trưởng quảng đại. Đây đều do nghiệp quá khứ làm nhờn, lại làm duyên lẫn nhau cùng chiêu cảm nhau mà thức được sanh, địa giới hay trì, thủy giới hay nhiếp, hỏa giới hay chín, phong giới hay lớn. Như có người thợ bánh và học trò trộn nấu đường cát rồi dùng miệng thổi cho nó lớn rộng thêm mà bên trong thì rỗng trống như củ sen. Trong thân bốn đại chủng địa thủy hỏa phong, do nghiệp lực tăng trưởng cũng như vậy.

Này Nan Đà! Cha mẹ bất tịnh có thân yết la

lam, thân ấy chẳng phải bụng mẹ, chẳng phải là nghiệp, chẳng phải nhưn chẳng phải duyên, do các thứ ấy hòa hội mới có thai. Như hột giống mới chẳng bị gió nắng làm tổn hư, chắc thật không lỗ cát chứa đúng cách, đem gieo vào ruộng tốt nhuận ướt. Do nhưn duyên hòa hiệp như vậy mà rễ mầm cọng nhánh lá bông trái thứ đệ sanh trưởng.

Này Nan Đà! Hột giống ấy chẳng phải rời lìa các duyên hòa hiệp mà mầm cây v.v... được sanh. Do đó mà biết rằng chẳng phải chỉ có cha mẹ, chẳng phải chỉ có nghiệp và các duyên khác mà thai được sanh, cần phải do tinh huyết của cha mẹ, nghiệp và các duyên hòa hiệp mới có thai vậy.

Này Nan Đà! Như người sáng mắt vì cầu lửa nên đem nhứt quang châu để trong ánh nắng rồi đặt phân bò khô lên mới có lửa phát sanh. Nương đủ các duyên hòa hiệp mới có thai sanh cũng như vậy.

Cha mẹ bất tịnh thành yết la lam gọi đó là sắc thọ tướng hành thức cũng gọi là danh sắc. Khối uẩn danh sắc ấy đáng chán ghét, thác sanh các loài nhữn đến chút phần sát na, Phật chẳng tán thán. Tại sao? Vì sanh vào các loài là rất khổ, ví như phần dơ, chút phần cũng hôi, sanh vào các loài chút phần cũng khổ. Năm thủ uẩn sắc thọ tướng hành thức ấy đều có sanh trụ tăng trưởng

và suy hoại. Sinh tức là khổ, trụ tức là bệnh, tăng trưởng suy hoại tức là lão tử. Vì lẽ ấy người trí đâu nên ở nơi biển sanh tử mà mền ư nằm trong thai mẹ thọ khổ lớn ấy.

Lại này Nan Đà! Phạm nhập thai cứ đại số mà nói thì có ba mươi tám thất nhứt.

Thất nhứt thứ nhứt, thai ở bụng mẹ như ở trong nồi, thân căn ý căn đồng ở một chỗ, hơi nóng đốt nấu rất đau khổ tên là yết la lam, trạng như nước cháo hay nước lặc. Trong bảy ngày hơi nóng bên trong nấu nung, bốn đại chủng mới phát hiện.

Thất nhứt thứ hai, thai ở bụng mẹ có gió khởi lên tên là Biến xúc do nghiệp trước phát sanh thổi chạm thai ấy tên là Án bộ đà, trạng như lặc đặc như tô đọng. Trong bảy ngày hơi nóng bên trong nấu nung bốn đại chủng phát hiện.

Thất nhứt thứ ba, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Dao sao thổi chạm thai ấy tên là Bê thi, trạng như chiếc đũa hay con trùng, trong bảy ngày bốn đại chủng phát hiện.

Thất nhứt thứ tư, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Nội khai thổi chạm thai ấy tên là Kiện nam, trạng như vỏ hải hay ôn thạch, trong bảy ngày bốn đại chủng phát hiện.

Thất nhật thứ năm, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Nhiếp trì thối chạm thai ấy có năm tướng hiện đó là hai cánh hai đùi và đầu. Như mùa xuân mưa xuống rừng cây rậm rợp nhánh lá tăng trưởng, năm tướng nơi thai tăng trưởng cũng như vậy.

Thất nhật thứ sáu, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Quảng đại thối chạm thai ấy có bốn tướng hiện đó là hai chỏ hai gối.

Thất nhật thứ bảy, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Triền chuyển thối chạm thai ấy có bốn tướng hiện đó là hai tay hai chân.

Thất nhật thứ tám, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Phiên chuyển thối chạm thai ấy có hai mươi tướng hiện đó là tay chân đều mười ngón.

Thất nhật thứ chín, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Phân tán thối chạm thai ấy có chín tướng hiện đó là hai mắt hai tai hai mũi miệng và hai lỗ dưới.

Thất nhật thứ mười, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Kiên ngạnh làm cho thai cứng chắc. Lại có gió nghiệp tên là Phổ môn làm cho thai phồng lên như trái nổi.

Thất nhật thứ mười một, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Sơ thông làm cho thai thông suốt chín lỗ hiện ra. Lúc mẹ đi đứng ngồi nằm làm việc gió ấy xoay chuyển hư thông lần lần khiến chín lỗ lớn ra.

Thất nhật thứ mười hai, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên Khúc khẩu thổi hai bên thai làm đại trường và tiểu trường. Lại có gió nghiệp tên là xuyên phát lai cho thai sanh ra một trăm ba mươi lóng. Lại do sức gió làm một trăm chỗ cảm.

Thất nhật thứ mười ba, thai ở bụng mẹ do sức gió trước nên biết đói khát, lúc mẹ uống ăn có chất bổ dưỡng từ rốn vào để nuôi thân thai.

Thất nhật thứ mười bốn, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Tuyền khẩu làm cho thai sanh một ngàn lóng: thân trước sau tả hữu đều sanh hai trăm năm mươi lóng.

Thất nhật thứ mười lăm, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Liên hoa làm cho thai sanh hai mươi mạch hấp rút chất bổ dưỡng: thân trước sau tả hữu đều có năm mạch nhiều thứ tên nhiều màu sắc, hoặc tên bạn tên lục tên thê, màu thì xanh vàng đỏ trắng, màu đậu, màu dầu, màu tô, màu lạc và nhiều màu khác, tướng nó hòa nhã. Hai mươi mạch ấy, mỗi mạch đều riêng có bốn mươi

mạch làm quyển thuộc hiệp lại có tám trăm mạch hấp rút hơi: thân trước sau tả hữu đều riêng có hai trăm. Tám trăm mạch ấy, mỗi mạch còn có một trăm đường mạch quyển thuộc liền nhau hiệp có tám vạn: thân trước sau tả hữu đều có hai vạn. Tám vạn mạch ấy còn có nhiều lỗ, hoặc một lỗ, hoặc hai lỗ nhân đến bảy lỗ, mỗi lỗ liền với lỗ lông. Như rễ sen có nhiều lỗ thông nhau.

Thất nhựt thứ mười sáu, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Cam lộ hành có thể làm phương tiện an trí nơi chỗ cho hai mắt, hai tai, mũi miệng cổ họng, ngực hông, chỗ chứa đựng đồ ăn uống, hay làm cho hơi thở ra vào thông suốt.

Thất nhựt thứ mười bảy, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Mao phát khẩu hay làm cho mắt tai mũi miệng v.v... nhuận ướt.

Thất nhựt thứ mười tám, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Vô cấu làm cho sáu căn thanh tịnh.

Thất nhựt thứ mười chín, thai ở bụng mẹ thành tựu bốn căn nhãn nhĩ tỷ và thiệt cộng với ba căn lúc tối sơ nhập thai là thân căn mạng căn và ý căn.

Thất nhựt thứ hai mươi, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Kiên cố làm cho thân thai, chân tả sanh hai mươi lóng xương ngón chân, chân hữu

sanh hai mươi lóng xương ngón chân, gót có bốn, mắt cá có hai, gối có hai, vế có hai, eo có ba, xương sống có mười tám, sườn có hai mươi bốn. Tay tả sanh hai mươi xương ngón, tay hữu sanh hai mươi xương ngón, cánh có bốn, bắp có hai, ngực có bảy, vai có bảy, cổ có bốn, hàm có hai, răng có ba mươi hai, sọ đầu có bốn. Trong đây trừ xương nhỏ thì xương lớn có hai trăm.

Thất nhục thứ hai mươi một, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Sanh khởi hay làm cho trên thân thai sanh thịt.

Thất nhục thứ hai mươi hai, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Phù lưu hay làm cho thân thai sanh huyết.

Thất nhục thứ hai mươi ba, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Tịnh trì hay làm cho thân thai sanh da.

Thất nhục thứ hai mươi bốn, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Tư mạn hay làm cho da sáng bóng.

Thất nhục thứ hai mươi lăm, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Trì thành hay làm cho máu thịt tươi nhuận.

Thất nhục thứ hai mươi sáu, thai ở bụng mẹ có

gió nghiệp tên là Sanh thành hay sanh tóc lông móng cùng các mạch liền nhau.

Thất nhựt thứ hai mươi bảy, thai ở bụng mẹ có gió tên là Khúc thực hay làm cho tóc lông móng đều thành trụ.

Này Nan Đà! Nếu đưa con đời trước tạo nghiệp ác tham gian bòn xén bất hiếu bất hòa, nay sanh nhơn gian được quả báo chẳng vừa ý. Nếu đời cho cao là đẹp thì thân nó lùn, nếu cho thấp là đẹp thì thân nó cao, thô tế, ít nhiều, gầy mập, cận ly, khiếp dũng, trắng đen v.v... đều ngược sở thích của người đời. Lại còn do nghiệp ác nó cảm lấy ác báo như đui điếc câm ngọng ngu đần xấu xí, giọng nói người ghét, tay chân cong què, hình như ngạ quỷ thân thuộc còn ghét chẳng muốn nhìn hướng là người khác, ba nghiệp đối với người nói điều gì, người chẳng tin nhận chẳng để ý. Tại sao? Vì đời trước nó tạo nghiệp ác nên nay được báo ác như vậy.

Này Nan Đà! Nếu đưa con ấy đời trước tạo nghiệp phước bố thí chẳng tham gian, cứu giúp người nghèo thiếu làm nhiều nghiệp lành hiếu thảo thuận hòa, thì nay cảm báo lành sanh trong nhơn gian được quả báo vừa ý, cao thấp thô tế nhiều ít mập gầy dũng khiếp v.v... đều hiệp sở

thích người đời, sáu căn tròn đủ đoan chánh đẹp xinh, giọng nói người ưa, ba nghiệp trình bày người đều tin nhận kính nhớ để lòng. Tại sao? Do đời trước nó tạo nghiệp lành nên được báo tốt như vậy.

Này Nan Đà! Nếu thai là nam, ở bên hông hữu của mẹ ngồi bẹp hai tay bụm mặt hướng sống lưng mẹ mà ở yên. Nếu thai là nữ, ở bên hông tả ngồi bẹp hai tay bụm mặt hướng bụng mẹ mà ở yên. Nó ngồi dưới sanh tạng trên thực tạng, vật sống đè xuống, vật chín đâm lên, như trời năm chỗ cắm tại đầu cây nhọn. Lúc mẹ ăn nhiều hay ăn ít đều bị đau khổ, hoặc ăn quá lỏng, quá khô, quá lạnh, quá nóng, quá mặn, quá đắng, quá cay, quá chua, quá ngọt đứa con đều đau khổ cả. Hoặc mẹ hành dục, hoặc đi gấp chạy mau, ngồi lâu nằm lâu, hay nhảy nhót thấy đều bị khổ.

Này Nan Đà! Phải biết lúc ở thai mẹ có nhiều thứ khổ đau bức bách đứa con chẳng thể kể hết. Ở trong loài người còn khổ đến thế huống là các ác đạo, ai là người có trí mà lại ưa thích lấy thân tai ách trong biển khổ sanh tử.

Thất nhựt thứ hai mươi tám, thai ở bụng mẹ, đứa con ấy vọng sanh tám thứ tưởng điên đảo: tưởng là ở nhà, là ngồi xe, là vườn, là lầu, là gác,

là rừng cây, là giường ghé, là sông ao, mà thật không các thứ ấy chỉ hư vọng phân biệt.

Thất nhật thứ hai mươi chín, thai ở bụng mẹ có gió nghiệp tên là Hoa điều hay làm thân đứa con lảng trắng sạch sẽ, hoặc do nghiệp lực khiến màu đen thâm, hay xanh, hay các màu khác, hay khô khốc không tươi nhuận, ánh sáng trắng ánh sáng đen đều theo màu sắc mà phát ra.

Thất nhật thứ ba mươi, thai ở bụng mẹ có gió tên Thiết khẩu làm cho tóc lông móng được sanh trưởng và nhuận sáng.

Thất nhật thứ ba mươi một đến thất nhật thứ ba mươi bốn, thai ở bụng mẹ tăng trưởng quảng đại.

Thất nhật thứ ba mươi lăm, thai ở bụng mẹ chi thể đầy đủ.

Thất nhật thứ ba mươi sáu và ba mươi bảy, thai ấy chẳng thích ở bụng mẹ.

Thất nhật thứ ba mươi bảy, thai ấy sanh ba ý tưởng chẳng điên đảo. Đó là ý tưởng bất tịnh, hôi dơ và tối tăm.

Thất nhật thứ ba mươi tám, thai ở bụng mẹ có gió tên là Lam hoa hay làm cho thai hướng xuống giãng dài hai tay xu hướng cửa đở. Kế có gió tên Xu hạ thổi khiến thai trút đầu xuống hai chân đưa lên sắp ra cửa đở.

Này Nan Đà! Nếu đứa con ấy, đời trước nó tạo những nghiệp ác và làm trụy thai người, do đó nên nay thai ấy tay chân ngang loạn chẳng lay chuyển được bèn chết trong bụng mẹ. Người mẹ hơn đó mà chịu vô lượng thống khổ hoặc cũng phải chết.

Này Nan Đà! Nếu đứa con ấy, đời trước nó tạo phước đầu chuyển mình chẳng tổn hại mẹ an ổn ra ngoài không các tai ách, lúc đẻ cũng khiến người mẹ rất đau khổ gần chết thai mới sanh ra được. Các ông nên quan sát kỹ mà cầu xuất ly.

* Lại này Nan Đà! Nay ông đã biết ở thai khô, lúc sanh khô. Ông nên biết phàm người thọ sanh rất khổ nã.

Lúc sơ sanh hoặc nam hay nữ rơi vào tay người, hoặc trên khăn, chiếu v.v... hoặc trong nắng hay chỗ râm, hoặc trên xe, hoặc nơi giường, trong lòng người, tất cả chỗ đều chịu sự đau đớn khổ sở. Như bò bị lột da đứng dựa vách bị kiến bu, hoặc dựa cây bị sâu cắn, dầu đứng chỗ trống bị nắng gió cũng rất đau khổ. Trẻ sơ sanh cũng vậy lúc tắm nước nóng chịu khổ rất là bức thiết. Sau khi được sanh, trẻ ấy uống máu dơ của mẹ mà lớn. Nói máu dơ đó là sữa vậy.

---

* Hán bộ quyển thứ 57.

Này Nan Đà! Đã có nhiều thứ khổ không gì đáng ưa, đâu có người trí mà lại ái luyện sanh tử. Sanh bảy ngày rồi, trong thân ấy có tám vạn hộ trùng ngang dọc ăn nuốt.

Có một hộ trùng tên Thực phát nương tóc ăn tóc.

Có hai hộ trùng tên Phục tàng và Thô đầu nương đầu ăn đầu.

Có một hộ trùng tên Nhiễu nhãn nương mắt ăn mắt.

Có bốn hộ trùng tên Khu trục, Bôn tẩu, Ốc trạch và Viên mãn nương óc ăn óc.

Có một hộ trùng tên Đạo diệp nương tai ăn tai.

Có một hộ trùng tên Tàng khẩu nương mũi ăn mũi.

Có hai hộ trùng tên Dao trịch và Biến trịch nương môi ăn môi.

Có một hộ trùng tên Mật diệp nương răng ăn răng.

Có một hộ trùng tên Mộc khẩu nương chân răng ăn chân răng.

Có một hộ trùng tên Châm khẩu nương lưỡi ăn lưỡi.

Có một hộ trùng tên Lợi khẩu nương cuống lưỡi ăn cuống lưỡi.

Có một hộ trùng tên Thủ viên nương nướu ăn nướu.

Có hai hộ trùng tên Thủ võng và Bán khuất nương bàn tay ăn bàn tay.

Có hai hộ trùng tên Đoản huyền và Trường huyền nương bắp tay ăn bắp tay.

Có hai hộ trùng tên Cận tý và Viễn tý nương cánh tay ăn cánh tay.

Có hai hộ trùng tên Dục thôn và Dĩ thôn nương yết hầu ăn yết hầu.

Có hai hộ trùng tên Hữu oán và Đại oán nương ngực ăn ngực.

Có hai hộ trùng tên Loa bồi và Loa khẩu nương thịt ăn thịt.

Có hai hộ trùng tên Hữu sắc và Hữu lực nương máu ăn máu.

Có hai hộ trùng tên Dũng kiện và Hương khẩu nương gân ăn gân.

Có hai hộ trùng tên Bất cao và Hạ khẩu nương xương sống ăn xương sống.

Có hai hộ trùng đồng tên Chỉ sắc nương mỡ ăn mỡ.

Có một hộ trùng tên Hoàng sắc nương hoàng ăn hoàng.

Có một hộ trùng tên Chơn châu nương thận ăn thận.

Có một hộ trùng tên Đại chơn châu nương eo lưng ăn eo lưng.

Có một hộ trùng tên Vị chí nương lá lách ăn lá lách.

Có bốn hộ trùng tên Thủy mạng, Đại thủy mạng, Châm khẩu và Đao khẩu nương ruột ăn ruột.

Có năm hộ trùng tên Nguyệt mãn, Nguyệt diện, Huy diệu, Huy diện và Biệt trụ nương hông bên hữu ăn hông bên hữu.

Có năm hộ trùng đồng tên trên nương hông bên tả ăn hông bên tả.

Có bốn hộ trùng tên Xuyên tiền, Xuyên hậu, Xuyên kiên và Xuyên trụ nương xương ăn xương.

Có bốn hộ trùng tên Đại bạch, Tiểu bạch, Trùng vân và Xú khí nương mạch ăn mạch.

Có bốn hộ trùng tên Sư tử, Bị lực, Cấp tiền và Liên hoa nương sanh tạng ăn sanh tạng.

Có hai hộ trùng tên An chí và Cận chí nương thực tạng ăn thực tạng.

Có bốn hộ trùng tên Diêm khẩu, Uẩn khẩu, Võng khẩu và Tước khẩu nương đường tiêu ăn nước tiêu.

Có bốn hộ trùng tên Ứng tác, Đại tác, Tiêu hình, và Tiêu thúc nương đường đại ăn phần.

Có hai hộ trùng tên Hắc khẩu và Đại khẩu nương vế ăn vế.

Có hai hộ trùng tên Lại và Tiêu lại nương gói ăn gói.

Có một hộ trùng tên Ngu căn nương bắp chân ăn bắp chân.

Có một hộ trùng tên Hắc hạng nương bàn chân ăn bàn chân.

Này Nan Đà! Thân này rất đáng chán sợ, nó thường có tám vạn hộ trùng ngày đêm cắn ăn, vì thế mà làm cho thân nóng khổ gầy ốm mỗi một đói khát. Lại còn tâm có nhiều khổ não lo rầu chết ngất, nhiều bệnh phát hiện, không lương y trị lành được.

Này Nan Đà! Người trí đâu có ở trong biển sanh tử ưa thích thân rất khổ này. Thân ấy lại còn bị các thần bệnh bắt giữ đó là thiên thần, long

thần, bát bộ thần và các quỷ thần các ly mị bắt giữ. Hoặc bị nhựt, nguyệt, tinh thần làm tổn. Các quỷ thần ấy làm bệnh hoạn, bức não thân tâm khó nói hết.

Nầy Nan Đà! Có ai ở sanh tử thích vào thai mẹ để chịu nhiều đau khổ, sanh thành như vậy, tăng trưởng như vậy, uống máu sữa của mẹ và uống ăn vọng có ý tưởng là ngon lần lần trưởng thành, dầu cho được an lạc không bệnh, áo cơm dư thừa, sống trăm tuổi, trong đời ấy giấc ngủ gần phân nửa. Ban đầu làm trẻ thơ, kế làm đồng tử, đến trưởng thành nhiều ưu bi hoạn nạn các bệnh hoạn đau nhức vô lượng trăm thứ khổ hành hạ thân ấy khó nói hết. Các khổ trong thân bức não, lúc khó chịu đựng thì chẳng còn muốn sống, có ý tìm chết. Thân như vậy nhiều khổ ít vui, dầu tạm sống còn tất rồi hoại diệt.

Nầy Nan Đà! Phạm sanh đều tử không thường còn. Dầu cho uống thuốc tư dưỡng thọ mạng được kéo dài năm tuổi chung quy cũng chẳng khỏi tử thân giết chết đưa qua đất trống. Thế nên phải biết sanh sống không đáng vui ưa, tư lương đời sau phải siêng chứa hạp, chớ có buông lung, chuyên tu Phạm hạnh chẳng nên lười nhác. Đối với các gia hành: lợi hành, pháp hành, công đức

hành, thuần thiện hành phải thường thích tu tập. Hằng quan sát chính mình, lòng ghi nhớ hai nghiệp thiện ác, chớ để sau này phải nói ăn năn, lúc ấy tất cả sở hữu mền ưa đều rơi lìa mà theo nghiệp thiện ác đi vào đời sau.

Này Nan Đà! Thọ mạng trăm năm có mười vị: Thứ nhất là anh nhi, vị này nằm trong nôi. Thứ hai gọi là đồng tử, làm trẻ nít vui đùa. Thứ ba gọi là thiếu niên thọ các dục lạc. Thứ tư gọi là thiếu tráng dũng kiện đa lực. Thứ năm gọi là thanh niên có trí đàm luận. Thứ sáu gọi là thành tựu hay khéo tư lương giỏi làm kế sách. Thứ bảy gọi là lần suy giỏi biết pháp thức. Thứ tám gọi là hủ mại các việc suy nhược. Thứ chín gọi là cực lão không còn làm gì được. Thứ mười gọi là trăm tuổi, là đúng vị chết.

Này Nan Đà! Khái quát những đại vị lược nói có mười vị như vậy, tính theo bốn tháng làm một mùa thì trong trăm năm có ba trăm mùa: xuân, hạ và đông đều có trăm mùa. Một năm có mười hai tháng tổng số có một ngàn hai trăm tháng. Lấy mỗi nửa tháng làm số thì có tất cả hai ngàn bốn trăm lần nửa tháng. Theo ba mùa thì đều riêng có tám trăm lần nửa tháng. Ngày đêm thì có ba vạn sáu ngàn. Một ngày ăn hai bữa thì có bảy vạn hai

ngàn bữa ăn. Dầu có sự duyên chẳng ăn cũng ở trong số ấy. Sự duyên chẳng ăn như là vì sân hận mà chẳng ăn, vì gặp khổ mà chẳng ăn, vì cầu chẳng được, vì ngủ, trì trai, chơi đùa mà chẳng ăn, vì sự vụ, vì bệnh mà chẳng ăn. Ăn cùng chẳng ăn cộng lại có tổng số như trên, gồm lúc uống sữa mẹ. Mạng người trăm tuổi Phật đã nói đủ. Năm, tháng, ngày, đêm và số uống ăn các ông phải nhàm chán.

Này Nan Đà! Thân ấy sanh thành trưởng đại có nhiều bệnh hoạn, như là những bệnh đầu, mắt, tai, mũi, lưỡi, răng, cổ, họng, ngực, bụng, tay, chân, hủi, cùi, điên cuồng, sưng thủng, ho suyễn, bệnh phong, hoàng nhiệt, đàm ẩm, ngược bệnh, gân cốt đau nhức. Thân người có nhiều bệnh khổ như vậy. Lại còn có trăm lẻ một bệnh phong, trăm lẻ một bệnh hoàng nhiệt, trăm lẻ một bệnh đàm ẩm, trăm lẻ một bệnh tổng hợp, cộng là bốn trăm lẻ bốn bệnh từ nội thân phát sanh.

Này Nan Đà! Thân thể như ung nhọt các bệnh hợp thành không tạm thời dừng, niệm niệm chẳng ở lại, thể chất nó là vô thường, là khổ, là Không, là vô ngã, là pháp bại hoại gần nơi chết mất chẳng thể bảo tồn yêu cung được.

Này Nan Đà! Các chúng sanh còn có sự thống

khổ lúc sống, như là bị chặt tay, chân, đầu, móc mắt, thẹo tai, lắt mũi, ngục tù giam cầm gông xiềng đánh đập khảo tra, đói khát khổ sở, rét nóng mưa tuyết, muỗi mòng, kiến, rận, gió, bụi, ác thú, độc trùng nhiều thứ bức não khổ sở vô lượng vô biên khó kể hết được. Mà các hữu tình thường ở giữa sự thống khổ như vậy lại đam mê vui thích. Bao nhiêu dục lạc đều lấy khổ làm căn bản, mà hữu tình chẳng biết rời bỏ lại đi tìm cầu, ngày đêm bị nung nấu thân tâm nhiều nỗi, bên trong cháy nóng không lúc nào nghỉ.

Các khổ như là sanh khổ, lão khổ, bệnh khổ, tử khổ, ái biệt ly khổ, oán tắng hội khổ, cầu bất đắc khổ, ngũ thủ uẩn khổ, đi đứng ngồi nằm bốn oai nghi ấy đều khổ cả, đi mãi, đứng lâu, ngồi lâu, nằm luôn đều phát sanh đau khổ, nếu tạm thay đổi oai nghi cho rằng vui sướng kỳ thật chẳng phải vui sướng.

Này Nan Đà! Những hữu tình ấy đều là bỏ khổ tìm khổ, chỉ là khổ sanh, chỉ là khổ diệt, các hành như duyên nói nhau phát khởi. Đức Như Lai biết rõ nên nói pháp hữu tình sanh tử. Các hành đều vô thường chẳng phải cứu cánh chơn thật, là pháp biến hoại chẳng bảo thủ được, phải cầu tri túc phải rất chán sợ siêng cầu giải thoát.

Này Nan Đà! Các loài hữu tình trong thiện đạo chỗ sanh bất tịnh còn phải chịu nhiều thứ đau khổ kể nói khó hết, huống là các hữu tình địa ngục, ngạ quỷ, bàng sanh ba ác đạo có biết bao là thống khổ không thể chịu được.

Lại này Nan Đà! Có bốn thứ người nhập thai mẹ: Một là hữu tình nhập trụ xuất thai đều chánh niệm. Hai là hữu tình nhập và trụ chánh niệm, xuất thai chẳng chánh niệm. Ba là hữu tình nhập thai chánh niệm, trụ xuất chẳng chánh niệm. Bốn là hữu tình nhập trụ và xuất thai đều chẳng chánh niệm.

Ai là người nhập trụ và xuất thai đều chánh niệm? Như có một loại hữu tình tánh ưa trì giới luôn tập hạnh lành, thích làm thắng sự tạo phước, rất giỏi giữ gìn, chất trực chẳng buông lung có trí huệ lớn, lúc lâm chung không có gì phải ăn năn liên thọ sanh. Đây hoặc là bực Dự lưu bảy đời, hoặc là bực Gia gia sáu đời đến hai đời, hoặc là bực Nhứt lai, hoặc là bực Nhứt gian Bất hoàn hướng. Người ấy do trước tu hạnh lành, lúc lâm chung dầu có khổ não mà tâm chẳng tán loạn chánh niệm mà chết, lại còn chánh niệm nhập vào thai mẹ biết rõ các pháp. Phạm đã do nghiệp thọ sanh đều từ các nhơn duyên mà được sanh khởi, thường ở cùng chỗ với các ma.

Này Nan Đà! Phải biết thân này luôn là hang ổ của tất cả bất tịnh, thể chất chẳng thường còn, là vật ngu si dụ gạt kẻ mê. Thân này lấy xương làm cơ quan, gân mạch liền nhau thông các lỗ huyết, mỡ xương thịt tủy cùng ràng rịt nhau dùng da phủ lên để che sự dơ xấu đầy những bất tịnh, tóc lông răng móng phân vị sai biệt, vì chấp là ngã và ngã sở nên luôn bị bắt kéo đi chẳng được tự tại, thường luôn ra mũi dãi mồ hôi dơ dáy, nước vàng đàm nhớt, mỡ trăn hư rã, thân mật gan phổi, đại trường tiểu trường phân tiểu đáng gớm, còn những loài trùng đầy dẫy khắp nơi, trên dưới các lỗ thường chảy hôi dơ, hai tạng sanh thực trùm bằng da mỏng nào khác hàm tiêu.

Này Nan Đà! Ông phải quan sát phạm lúc ăn nuốt, răng nhai, nước miếng ngấm nuốt vào cổ họng tủy óc hòa chung chảy tân dịch trong bụng, như chó gặm xương khô vọng cho là ngon, đồ ăn vào bụng ợ ngược trở lên lại nuốt trở vào.

Này Nan Đà! Thân này nguyên từ yết la lam, án bộ đà, bé thi v.v... các vật bất tịnh mà được sanh trưởng, anh nhi lưu chuyển nhân đến lão tử, luân hồi trôi buộc như hồ trôi tằm, như hàm thú dơ, thường dùng mận lạt đắng cay ngọt chua các thực phẩm để tư dưỡng. Lại lửa trong bụng mẹ

đốt nấu thân căn, nôi phần bất tịnh thường bị nóng khô. Lúc người mẹ đi đứng nằm ngồi như bị trói năm chỗ, như bị lửa thui khó chịu nôi, không gì ví dụ.

Này Nan Đà! Thai ấy dầu bị khổ thiết ở trong hầm phân dơ, nhưng do lợi căn nên tâm chẳng tán loạn.

Lại có một loại hữu tình bạc phước, thai ở bụng mẹ hoặc ngang hoặc ngược, do nghiệp lực đời trước, hoặc do mẹ ăn uống lạnh nóng mặn cay chẳng khéo điều hòa, hoặc uống nước quá lượng, hoặc nhiều làm dâm dục, hoặc nhiều tật bệnh, hoặc hay sàu não, hoặc có lúc trượt té, hoặc bị đánh đập, do đó mà thân người mẹ tăng nóng, do thân mẹ nóng nên thai như bị thiêu đốt rất khổ sở, do khổ đau nên thai liên động chuyển, do động chuyển nên hoặc thai nằm ngang nằm úp sanh ra chẳng được. Có nữ nhơn giỏi dùng dầu tô thoa tay cho vào bụng mẹ nhẹ nhàng đưa thai về chỗ cũ. Lúc tay họ chạm vào thai thì đứa con ấy rất là đau khổ, như trẻ nhỏ bị lột da thịt rồi rắc tro lên đau khổ khó nói được. Dầu bị khổ thống ấy nhưng vì thượng lợi căn nên chánh niệm chẳng tán. Thai ấy ở bụng mẹ chịu khổ như vậy.

Lúc sắp sanh, đau khổ mà ra ngoài. Do nghiệp

phong ấy làm cho hai tay giao hiệp, gân cốt co rút rất khô sở, thân thể xanh bầm như sung thủng khó chạm đến được, đói khát bức ngặt, tim treo nhiệt nảo, do nghiệp lực nên có gió thổi xô ra. Đã được ra ngoài bị hơi gió chạm đến đầu như dao cắt như đụng lửa than, tay người hay khăn chiếu đụng đến đều rất đau đốn. Dầu bị khổ nhưng do thượng lợi căn nên chánh niệm chẳng tán loạn biết nhập thai ở thai ra ngoài đều rất khổ. Ai là người trí lại ưa thích nhập thai mẹ!

Này Nan Đà! Ai nhập và thụ thai có chánh niệm còn lúc xuất thai chẳng chánh niệm?

Có hạng hữu tình tánh ưa trì giới tu tập phẩm lành thường làm thắng sự tạo phước, tâm họ chất trực chẳng phóng dật có ít trí huệ, lúc lâm chung không hối tiếc. Đây hoặc là bực Dự lưu bảy đời, hoặc bực Gia gia sáu đời đến hai đời, hoặc bực Nhứt lai, hoặc bực Nhứt gian Bất hoàn hướng. Người này do trước đã tu hạnh lành, nên dầu lúc lâm chung các khổ bức ngặt mà tâm chẳng loạn lại còn chánh niệm nhập vào thai mẹ biết rõ các pháp, do nghiệp sanh ra thì đều từ các nhơn duyên mà được sanh khởi, ở bụng mẹ và lúc ra ngoài đều chịu nhiều đau khổ, do trung lợi căn nên nhập thai và trụ thai có chánh niệm mà lúc

xuất thai thì không. Ai là người trí lại thích nhập thai mẹ!

Này Nan Đà! Ai nhập thai có chánh niệm mà trụ và xuất thai thì không?

Có hạng hữu tình tánh ưa trì giới tu tập phẩm lành thường làm thắng sự tạo phước, tâm họ chất trực chẳng buông lung có ít trí huệ, lúc lâm chung không hối tiếc. Đây hoặc là bậc Dự lưu bảy đời, hoặc là bậc Gia gia sáu đến hai đời, hoặc là bậc Nhứt lai hoặc là bậc Nhứt gian Bất hoàn hướng. Lúc lâm chung dầu nhiều đau khổ mà tâm chẳng tán loạn lại còn chánh niệm nhập vào thai mẹ, vì là bậc hạ lợi căn nên lúc ở thai và lúc xuất thai không chánh niệm. Ai là người trí lại thích vào thai mẹ!

Này Nan Đà! Ai nhập trụ và xuất thai đều không chánh niệm?

Có các hữu tình ưa phá giới chẳng tu thiện phẩm thường làm việc ác tạo nghiệp ác, tâm chẳng chất trực nhiều buông lung không trí huệ tham của bòn xén tay luôn co rút chẳng thể mở giảng ban bố cho người, luôn hy vọng, lòng chẳng điều thuận, kiến và hành điên đảo, lúc lâm chung hối hận các nghiệp bất thiện hiện ra, đương lúc chết rất khổ sở bức thiết, làm họ tán loạn

chẳng tự nhớ biết tôi là ai? Từ đâu đến? Nay đi chỗ nào? Đây gọi là ba thời kỳ nhập thai trụ thai và xuất thai đều không chánh niệm.

Này Nan Đà! Các hữu tình ấy sanh làm người dầu có vô lượng khổ não như vậy nhưng là chỗ tốt, trong vô lượng kiếp khó được thân người. Nếu sanh cõi trời thường sợ truy lạc, có khổ ái biệt ly, lúc lâm chung, chư Thiên bảo rằng: “Nguyện ông được thác sanh thiện đạo, đó là trời, người”. Nhơn đạo khó được, xa rời các chỗ nạn chướng lại càng khó.

Những gì là ác đạo? Đó là địa ngục đạo thường bị khổ thiết khó ví dụ được. Ngạ quỷ đạo, tánh nhiều sân hận không tâm nhu nhuyễn, dôi gạt giết hại, lấy máu nhuộm tay không có tình thương hình dung xấu xí ai thấy cũng kinh sợ, dầu đến gần người nhưng vì đói khát nên luôn bị chướng ngại. Bàn sanh đạo, vô lượng vô biên, tạo việc vô nghĩa, việc vô phước, việc vô pháp, việc bất thiện, việc không thuần chất, ăn nuốt lẫn nhau kẻ mạnh lấn kẻ yếu. Có các bàn sanh lúc sanh, lúc sống, lúc chết đều ở trong chỗ bất tịnh phân dơ hôi thúi tối tăm. Hoặc có loại tạm ra ánh sáng như ong bướm muỗi ruồi kiến mối rận rệp. Ngoài ra có vô lượng vô biên giống sanh trưởng

thường tối tăm. Do vì chúng nó ở đời trước là kẻ ngu si chẳng nghe kinh pháp, phóng túng nơi ngũ dục tạo nghiệp ác nên sanh trong các loài thọ lấy khổ ngu mê tăm tối.

Này Nan Đà! Lại có vô lượng vô biên bàng sanh hữu tình nghe mùi phân đái liền chạy đến lấy đó làm món ăn uống, đó là các giống heo, dê, chó, gà, chồn, kên quạ, ruồi nhặng, bọ hung, chúng nó do nghiệp ác đời trước mà tự cảm lấy báo ấy.

Này Nan Đà! Lại có vô lượng vô biên bàng sanh hữu tình sanh và sống đều ở trong nước như thủy tộc cá tôm v.v... chúng nó do nghiệp ác đời trước mà tự cảm lấy báo ấy.

Này Nan Đà! Lại có vô lượng vô biên bàng sanh hữu tình thường lấy cỏ cây và các thứ bất tịnh làm món ăn uống, như voi ngựa trâu bò đà lừa, chúng nó do nghiệp ác đời trước mà thọ báo ấy.

Này Nan Đà! Biển khổ sanh tử rất khổ rất khổ, lửa nóng đốt cháy, không một hữu tình nào là chẳng bị thiêu đốt. Các hữu tình ấy do nơi ngọn lửa phùng mạnh nhãn nhĩ tỷ thiệt thân và ý tham cầu trần cảnh sắc thanh hương vị xúc pháp. Thế nào gọi là ngọn lửa phùng mạnh?

Này Nan Đà! Đó là những ngọn lửa tham sân si, những ngọn lửa sanh lão bệnh tử, những ngọn lửa ưu bi khổ não độc hại thường tự đốt cháy không một ai được khỏi.

Này Nan Đà! Người giải đãi thọ nhiều khổ sở, họ bị phiền não vây buộc mà tạo nghiệp ác, nên luân hồi chẳng dứt, sanh tử chẳng hết. Người tinh tấn thọ nhiều an lạc, phát tâm dũng mãnh dứt trừ phiền não, tu tập pháp lành chẳng bỏ việc thiện không lúc nào thôi nghỉ. Các ông nay phải quan sát thân thể này da thịt gân xương máu mạch tủy não sẽ tan rã chẳng lâu, thường phải nhứt tâm chớ để giải đãi, người chưa chứng đắc phải siêng cầu chứng ngộ. Các ông cần phải học tập như vậy.

Này Nan Đà! Phật chẳng cùng thế gian làm những tranh luận, nhưng thế gian đối với Phật lại cưỡng làm tranh luận. Tại sao? Vì những người biết rõ các pháp chẳng tranh luận với ai, đã rời lìa ngã và ngã sở thì còn ai tranh luận với ai. Do vì thế gian không thấy hiểu mà vọng phát khởi chấp trước, nên Phật chứng Đẳng Chánh Giác tuyên lời rằng Phật ở nơi các pháp không gì chẳng biết rõ.

Này Nan Đà! Phật nói có sai khác chăng?

- Bạch đức Thế Tôn! Đức Phật nói không sai khác.

- Này Nan Đà! Lành thay, tốt thay! Như Lai nói quyết không sai khác. Như Lai là đấng Chơn ngữ, đấng Thật ngữ, đấng Như ngữ, đấng Bất dị ngữ, là người muốn tất cả thế gian mãi mãi an vui được thắng lợi lớn, là người biết đạo, là người hiểu đạo, người thuyết đạo, người khai đạo, là Đại Đạo Sư, Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Biến Tri, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhơn Sư, Phật Thế Tôn. Người thế gian vô tri vô tín, thường làm nô bộc cho các căn, chỉ thấy trong bàn tay mà chẳng nhìn lợi lớn chơn thật, việc dễ chẳng tu, việc khó lại luôn làm.

Này Nan Đà! Thôi đi. Cảnh giới trí huệ như đây, nay ông phải dùng nhục nhãn để quan sát những thứ thấy được. Biết những thứ được thấy đều là hư vọng thì gọi là giải thoát.

Này Nan Đà! Ông chớ tin Phật, chớ theo chỗ muốn của Phật, chớ y lời của Phật, chớ xem tướng Phật, chớ theo chỗ thấy hiểu của Sa môn, chớ phát sanh cung kính đối với Sa môn, chớ nói Sa môn Kiều Đàm là Đại sư của tôi, mà ông chỉ nên ở nơi pháp được tự chứng của Phật riêng tại chỗ tịch tĩnh suy lường quan sát thường siêng tu tập, tùy theo pháp đã được dụng tâm quan sát,

liền theo pháp ấy quán tưởng cho thành tựu, chánh niệm ở yên nơi đó, tự làm còn bãi, tự làm nương về, pháp là còn bãi là chỗ nương về, không có còn bãi nào khác, không có chỗ về nào khác.

Này Nan Đà! Thế nào là Tỳ kheo tự mình làm còn bãi chỗ về?

Này Nan Đà! Nếu có Tỳ kheo theo nội thân của mình quan sát siêng gắng nhiếp niệm được chánh hiểu rõ, đối với thế gian có bao nhiêu giận nã thường suy xét điều phục, đây gọi là theo nội thân quan sát là khổ. Nếu quan sát ngoại thân và nội ngoại thân cũng như vậy.

Này Nan Đà! Ông ở nơi tập pháp quan sát nơi thân rồi an trụ nơi đó, quan sát nơi diệt rồi an trụ nơi đó. Lại ở nơi tập và diệt hai pháp quan sát nơi thân rồi lại an trụ nơi đó. Tức ở thân này hay thành chánh niệm. Hoặc chỉ có trí, hoặc chỉ có kiến, hoặc chỉ có niệm, hoặc không y tựa mà an trụ, đối với thế gian này biết là không lấy được. Đây gọi là Tỳ kheo ở nơi tự nội thân theo nội thân quan sát mà an trụ nơi đó, quan sát ngoại thân và nội ngoại thân cũng vậy.

Kế quan sát nội thọ, ngoại thọ, nội ngoại thọ mà an trụ nơi đó. Kế quan sát nội tâm, ngoại tâm, nội ngoại tâm mà an trụ nơi đó. Kế quan sát nội

pháp, ngoại pháp, nội ngoại pháp rồi an trụ nơi đó. Siêng gắng nhiếp niệm được chánh hiểu rõ, đối với thế gian có bao nhiêu giận nã đều thường suy xét điều phục, quan sát tập pháp rồi an trụ, quan sát diệt pháp rồi an trụ, lại quan sát tập diệt hai pháp rồi an trụ. Tức ở nơi thân này hay thành chánh niệm, hoặc chỉ có trí, hoặc chỉ có kiến, hoặc chỉ có niệm, với các thế gian này biết không lấy được. Đây gọi là Tỳ kheo tự làm còn bãi chỗ về nương, pháp làm còn bãi chỗ về nương, không có còn bãi chỗ về nương nào khác.

Này Nan Đà! Nếu có trượng phu bầm tánh chất trực không siểm cuống, lúc sáng sớm đến chỗ Phật, Phật đem pháp lành tùy cơ chỉ dạy. Người ấy đến chiều tự trình bày sở đắc. Hoặc chiều chỉ dạy đến sáng trình bày sở đắc.

Này Nan Đà! Pháp lành của Phật hiện được chứng ngộ hay trừ nhiệt nã khéo ứng thời cơ dễ làm phương tiện, là pháp tự giác khéo hay che chở. Người đối trước Phật thân nghe Phật nói pháp thuận với tịch diệt Niết bàn hay đến Bồ đề Chánh giác, đây là chỗ biết của Phật. Vì thế nên nay ông thấy các pháp tự lợi, lợi tha hoặc tự tha đều lợi phải thường tu học. Với pháp xuất gia nên cẩn thận thực hành chớ để luống qua. Như vậy sẽ

được thắng quả vô vi an lạc đáng được thọ cúng dường, làm cho các thí chủ được phước lợi lớn được quả báo rất tốt tôn quý quảng đại. Các ông phải nên tu học như vậy.

Lại này Nan Đà! Chưa có một sắc pháp nào là đáng được mến ưa và có thể về sau chẳng biến hoại. Chưa có sắc pháp nào chẳng phát khởi ưu bi chẳng sanh phiền não. Này Nan Đà! Sắc ấy là thường hay vô thường?

- Bạch Thế Tôn! Thế nó là vô thường.

- Này Nan Đà! Đã là vô thường thì nó là khổ chăng?

- Bạch Thế Tôn! Là khổ.

- Này Nan Đà! Đã là vô thường, là khổ tức là pháp biến hoại. Các đệ tử đa văn của Phật có cho sắc là ngã, ngã có sắc, sắc thuộc ngã, ngã ở tại trong sắc chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không cho như vậy.

- Này Nan Đà! Thọ tướng hành và thức là thường hay vô thường?

- Bạch Thế Tôn! Là vô thường.

- Này Nan Đà! Đã là vô thường thì thọ tướng hành thức có là khổ chăng?

- Bạch Thế Tôn! Đều là khổ.

- Nay Nan Đà! Đã là vô thường khổ tức là pháp biến hoại. Các đệ tử đa văn của Phật có cho rằng thọ v.v... là ngã, ngã có thọ v.v... thọ v.v... thuộc ngã, ngã ở trong thọ v.v... chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Đều không cho như vậy.

- Nay Nan Đà! Do đó mà biết rằng phàm là sắc, hoặc quá khứ, hoặc vị lai, hoặc hiện tại, hoặc nội, hoặc ngoại, hoặc thô, hoặc tế, hoặc thắng, hoặc liệt, hoặc cận, hoặc viễn, tất cả sắc đều chẳng phải ngã, ngã chẳng có sắc, sắc chẳng thuộc ngã, ngã chẳng ở trong sắc. Phải dùng chánh niệm chánh huệ mà quan sát như vậy. Với thọ tưởng hành và thức cũng dùng chánh niệm chánh huệ mà quan sát như vậy. Nếu đệ tử đa văn của Phật quan sát như vậy, chán sợ nơi sắc, chán sợ thọ tưởng hành thức. Đã chán sợ thì không nhiễm trước liền được giải thoát. Đã giải thoát rồi tự biết mình giải thoát mà tuyên lời rằng sự sanh của tôi đã hết, Phạm hạnh đã lập, việc làm đã xong chẳng còn thọ thân sau.

Phật nói pháp ấy xong, Cụ thọ Nan Đà xa trần rời cấu được pháp nhãn thanh tịnh, năm trăm Tỷ kheo ở nơi hữu lậu tâm được giải thoát. Đức Thế Tôn lại nói kệ bảo Nan Đà rằng:

Này người không chánh định
Thì không trí thanh tịnh
Chẳng dứt được phiền não
Nên ông phải siêng tu.
Ông thường tu diệu quán
Biết các uẩn sanh diệt
Thanh tịnh nếu viên mãn
Chư Thiên đều vui đẹp.
Cùng bạn bè giao hoan
Qua lại ái niệm nhau
Tham danh say mê lợi
Nan Đà! Ông phải bỏ.
Chớ thân cận tại gia
Vớ những người xuất gia
Nhớ vượt biển sanh tử
Cùng tận bờ mé khổ.
Trước từ yết la lam
Kế thành bóng thịt nhão
Bóng thịt thành bẻ thi
Bẻ thi thành kiện nam.
Kiện nam tạm chuyển biến
Sanh đầu và tứ chi
Các xương họp thành thân
Đều từ nghiệp mà có.

Xương đầu hiệp chín miếng
Hàm có hai xương liền
Răng có ba mươi hai
Chân răng cũng như vậy.
Lỗ tai và xương cổ
Xương nướu và sống mũi
Ngực hông cùng yết hầu
Tổng có hai mươi xương.
Khuôn mắt có bốn xương
Hai vai cũng hai cặp
Hai cánh cùng đầu ngón
Tổng có năm mươi xương.
Sau cổ có tám xương
Xương sống ba mươi hai
Tất cả có căn bốn
Số ấy cũng bốn phần.
Xương sườn bên hông hữu
Liên nhau có mười ba
Hông tả liền nhau sanh
Cũng có mười ba xương .
Những cốt tủa như vậy
Ba ba liền nối nhau
Hai hai móc kéo nhau
Ngoài ra chẳng nối nhau.

Hai đùi chân tả hữu
Hiệp có năm mươi xương
Tổng ba trăm mười sáu
Chống đứng cho thân thịt.
Lóng xương móc nối nhau
Hiệp thành thân chúng sanh
Đấng Thật ngữ ghi nói
Chỗ biết của Chánh giác.
Từ chân đến nơi đầu
Hôi dơ chẳng bền chắc
Do đây cộng thành thân
Mỏng manh như nhà cỏ.
Không ngọn chỉ xương đứng
Máu thịt tô đắp khắp
Đồng người gỗ cơ quan
Cũng như tượng huyễn hóa.
Nên quan sát thân này
Gân mạch lại vẫn quanh
Da ướt gói bọc nhau
Chín chỗ có miệng ghẻ.
Khắp nơi thường chảy tràn
Phần đái các bất tịnh
Ví như kho cùng thúng
Đựng những lúa bắp thảy.

Thân này cũng như vậy
Hôi dơ đầy trong ấy
Vận động cơ quan xương
Mỏng manh chẳng bền chắc.
Kẻ ngu thường ưa thích
Người trí không nhiễm trước
Thường chảy mũi dãi dơ
Mủ máu luôn đầy dẫy.
Mỡ vàng lộn nước sữa
Óc đầy trong sọ đầu
Ngực ức đàm ẩm chảy
Trong có tạng sanh thực.
Mỡ nhớt và da mản
Năm tạng những ruột dạ
Các thứ hôi rã ấy
Những dơ dáy đồng ở.
Thân tội sâu đáng sợ
Đây tức là oan gia
Người vô thức đam mê
Ngu si thường bảo hộ.
Thân hôi dơ như vậy
Dường như thành quách mục
Ngày đêm bị phiền não
Trôi dời không tạm dừng.

Thân: thành, xương: tường vách
 Máu thịt làm bùn tô
 Vẽ màu tham sân si
 Theo chỗ mà trang sức.
 Đáng gớm thành thân xương
 Máu thịt liên hiệp nhau
 Thường bị ác tri thức
 Khổ trong ngoài đốt nhau.
 Nan Đà! Ông phải biết
 Những lời Phật đã nói
 Ngày đêm thường nhiếp niệm
 Chớ nghĩ đến cảnh dục.
 Nếu người muốn xa lìa
 Thường quan sát như vậy
 Siêng cầu chỗ giải thoát
 Mau khỏi biển sanh tử.

Đức Thế Tôn nói kinh Nhập Thai này rồi, Cụ
 thọ Nan Đà và năm trăm Tỳ kheo đều rất vui
 mừng tín thọ phụng hành. Tỳ kheo Nan Đà vượt
 khỏi biển sanh tử hiểm nạn đến Niết bàn cứu cánh
 an ổn được quả A la hán nói kệ tự mừng rằng:

Kính tâm dâng nước tắm
 Nước sạch và hương thoa
 Cùng tu những ruộng phước

Được báo thù thắng này .

Đại chúng nghe lời kệ ấy đều nghi ngờ, vì muốn hết nghi nên bạch đức Phật rằng:

Tỳ kheo Nan Đà trước tạo nghiệp gì mà được thân màu hoàng kim đủ ba mươi tướng trang nghiêm, trông với thân Thế Tôn chỉ kém có bốn ngón. Với cảnh dục lạc, ông ấy rất nhiễm trước. Nhờ đức Phật xót thương cương vớt ra khỏi biển sanh tử đặt ông ấy nơi cứu cánh Niết bàn. Mong đức Thế Tôn giải thích cho.

Đức Phật bảo các đại chúng rằng:

Tỳ kheo Nan Đà đời trước tạo nghiệp nay quả báo thành thực đều được phát hiện.

Đức Phật liền nói kệ rằng:

Giả sử trải trăm kiếp
Nghiệp đã tạo chẳng mất
Lúc nhơn duyên hội ngộ
Lại tự thọ quả báo.

Các ông nên lắng nghe đây. Thuở quá khứ chín mươi một kiếp, người thọ tám vạn tuổi, có Phật xuất thế hiệu là Tỳ Bà Thi Như Lai, Ứng Cúng, Chánh Biến Tri, Minh Hạnh Túc, Thiện Thệ, Thế Gian Giải, Vô Thượng Sĩ, Điều Ngự Trượng Phu, Thiên Nhơn Sư, Phật Thế Tôn, cùng

sáu vạn hai ngàn Tỳ kheo du hành như gian đến thành Thân Huệ chỗ nhà vua đóng đô. Đức Phật ấy đến ở tại rừng Thân Huệ. Đức Phật ấy có em trai khác mẹ rất say đắm cảnh dục lạc. Đức Tỳ Bà Thi Phật khuyên em xuất gia ra khỏi biển sanh tử phương tiện đặt tại cứu cánh Niết bàn.

Nhà vua lúc bấy giờ tên là Hữu Thân dùng pháp trị nước, như gian đông giàu no đủ an ổn. Vua có em trai khác mẹ rất say mê dâm nhiễm. Vua nghe đức Phật và đại chúng đến ở rừng Thân Huệ, bèn đem các vương tử thị thân cung nữ như dân đến chỗ đức Phật, đánh lễ chân Phật rồi ngồi một phía.

Đức Tỳ Bà Thi Phật vì vua và đại chúng tuyên dương diệu pháp chỉ dạy cho họ được lợi ích vui mừng được sự hiểu biết thù thắng. Em trai vua say mê sắc dục chẳng chịu ra khỏi cửa. Các con đại thần và các tri hữu đến bảo rằng:

Thiện hữu có biết chăng? Nay nhà vua và vương tử cùng nội cung đại thần như chúng đến chỗ đức Tỳ Bà Thi Phật lễ kính nghe pháp được sự hiểu biết thù thắng. Thân người khó được, ngài đã được, sao nay ngài vẫn say đắm dâm dục chẳng chịu ra khỏi cửa?

Nghe các bạn trách, em vua hổ thẹn, miễn

cưỡng đi theo. Tỳ kheo em trai đức Phật gặp hỏi, họ thuật có sự. Tỳ kheo ấy nói: “Tôi là em trai đức Phật, ngày trước ở nhà say mê cảnh dục, may được đức Phật cưỡng dắt xuất gia an ổn đến cứu cánh Niết bàn. Nay còn có hạng người ngu si giống như tôi. Các ngài từ bi cưỡng dắt đồng đi thật là việc lành rất lớn. Đến chỗ đức Phật tất sẽ tin sâu”.

Nhóm người ấy đến chỗ đức Phật. Đức Tỳ Bà Thi Như Lai quan sát các căn tánh dục mà vì họ thuyết pháp. Em vua được nghe pháp rồi phát khởi lòng tin sâu lễ Phật bạch rằng: “Mong Thế Tôn cùng Thánh chúng sáng mai đến nhà tôi vào ôn thất tám gôi. Đức Phật yên lặng nhận”.

Em trai vua biết đức Phật đã nhận lời, liền lễ chân Phật, về đến chỗ vua thưa rằng: “Tôi đến chỗ Phật nghe pháp sanh lòng tin, với cảnh dâm dục sanh lòng chán lìa. Tôi phụng thỉnh Phật và Tăng sáng mai đến nhà tôi vào ôn thất tám gôi. Đức Như Lai Đại Sư đã từ bi nhận lời. Đức Phật là chỗ mà trời và người đều phải cúng dường, Đại vương nên rưới quét đường sá, trang nghiêm thành quách”.

Nhà vua nghĩ rằng em trai ta mê say sắc dục khó khuyên can, nay Phật điều phục được thật là

hy hữu. Đức Phật vào thành ta nên nghiêm sức. Vua đáp rằng rất tốt. Em về lo sắm sửa các vật cần thiết để tắm gội. Ta sẽ tùy sức trang nghiêm thành quách. Em vua rất vui mừng tạ từ về nhà.

Nhà vua bảo các quan nên truyền lệnh phổ cáo nhơn dân sáng ngày Thế Tôn sẽ vào thành, nhơn dân đều nên tùy sức trang nghiêm thành quách rưới quét đường sá, cầm các hương hoa đón rước đức Đại Sư. Nhơn dân nghe lời phổ cáo liền rưới quét trang nghiêm khắp nơi rưới nước hoa, đốt hương thơm, treo phan lọng rải hoa cúng dường như vườn hoan hỷ của Thiên Đế Thích. Em trai vua thì sắm sửa nước nóng thơm và dầu thơm, trang nghiêm nhà tắm đặt bày ghế ngồi.

Sáng ngày, đức Tỳ Bà Thi Phật sắp vào đến thành. Nhà vua đem đại chúng ra tiếp nghinh lễ chân Phật rồi theo sau Phật vào thành. Em trai vua tiếp đức Thế Tôn vào ôn thất dâng nước thơm để Phật tắm rửa. Thấy thân Phật như màu hoàng kim ba mươi hai tướng tốt tám mươi tùy hình hảo toàn thân xinh đẹp, liền vui mừng sanh lòng tin sâu. Đức Phật tắm xong mặc y phục rồi, em trai vua đánh lễ chân Phật phát nguyện rằng: “Nay tôi may mắn gặp phước điền tối thượng dâng lễ mọn cúng dường, nguyện tôi đời sau thân màu hoàng

kim như đức Phật. Như em trai Phật đam mê cảnh dục, được Phật cưỡng dắt ra khỏi đến chỗ an ổn cứu cánh Niết bàn. Nguyên tội đời sau được làm em Phật, được thân màu hoàng kim, lúc tôi đam mê cảnh dục được Phật cưỡng dắt ra khỏi sông sâu ái nhiễm đến chỗ Niết bàn an ổn”.

Này các Tỳ kheo! Em trai vua Thân Huệ đam mê sắc dục chính là Nan Đà hiện nay, do ngày trước tạo nhơn lành cúng dường Phật Tỳ Bà Thi và phát thiện nguyện nên nay được thân màu hoàng kim và được Phật cưỡng dắt ra khỏi đến chỗ an ổn cứu cánh Niết bàn.

Chư Tỳ kheo còn có chỗ nghi nên bạch đức Phật do tạo nghiệp gì mà Tỳ kheo Nan Đà được ba mươi tướng đại trượng phu?

Đức Phật bảo chư Tỳ kheo:

Ông ấy tạo nghiệp rộng nói như trước. Về quá khứ trong tu lạc có một trưởng giả giàu lớn nhiều của đồ dùng không thiếu. Có một khu vườn bông trái sum suê, suối chảy ao tắm rừng cây sầm uất, có thể làm nơi y ả tu hành cho người xuất gia.

Bấy giờ, có vị Độc giác xuất thế thương xót chúng sanh mà ở nơi nhàn tĩnh. Thế gian không Phật chỉ có phước điền ấy. Có một Độc giác Tôn

giả du hành như gian đến tụ lạc ấy quan sát khắp nơi đến vườn trên. Người giữ vườn thấy Tôn giả liền thỉnh ngồi nghỉ tại vườn. Giữa đêm Tôn giả nhập hỏa quang tam muội. Người giữ vườn thấy vậy liền về báo với Trưởng giả về sự thù thắng hy hữu đáng vui mừng ấy. Trưởng giả nghe báo vội đến vườn lễ chân Tôn giả bạch rằng: “Ngài vì khát thực làm phước điền cho tôi, mong Ngài ở lại vườn này, tôi sẽ thường cúng dường”.

Tôn giả thấy ân cần liền nhận lời ở trong vườn ấy nhập chánh định thắng diệu giải thoát. Tôn giả lại nghĩ rằng thân hôi thúi này luân hồi sanh tử, việc nên làm đã làm xong, nay tôi phải nhập viên tịch vĩnh chứng vô sanh. Nghĩ như vậy rồi Tôn giả bay lên hư không nhập Hỏa quang định hiện các thần biến phóng ánh sáng lớn, trên chói lửa hồng, dưới chảy nước trong. Bỏ thân ấy rồi thần thức chẳng sanh vĩnh viễn chứng Vô dư Niết bàn giới. Trưởng giả thân thi hài dùng dầu thơm để thiêu lại lấy nước sữa để tắt lửa, thân xương tàn để trong bình mới xây tháp treo phan lọng, lòng rất kính tin, rưới ba mươi thứ nước thơm và phát đại nguyện cầu các tướng hảo.

Này chư Tỳ kheo! Trưởng giả thuở quá khứ ấy chính là Nan Đà hiện nay. Do nơi nghiệp kính

tin cúng dường nên nay thọ quả báo cảm được ba mươi tướng thắng diệu.

Đại chúng lại có chỗ nghi lại bạch đức Phật:

Bạch đức Thế Tôn! Tỳ kheo Nan Đà đã từng tạo nghiệp gì, nếu không xuất gia bỏ trần tục thì quyết sẽ nối ngôi Luân Vương?

Đức Phật bảo các Tỳ kheo:

Thuở quá khứ trong kiếp Hiền này lúc người thọ hai muôn tuổi, có Phật Ca Diếp Ba xuất thế đủ mười đức hiệu an trụ tại rừng Thí Lộc. Trong thành ấy có vua tên Ngật Lật Chi, dùng pháp trị dân làm đại Pháp vương, có ba vương tử. Việc giáo hóa đã xong, Phật Ca Diếp Ba nhập đại Niết bàn. Nhà vua kính tin dùng các gỗ thơm như chiên đàn, trầm thủy, hải ngạn, ngư đầu, thiên mộc hương để làm lễ trà tỳ, rưới tắt lửa với sữa thơm, thân xá lợi của Phật đựng trong bình vàng báu xây tháp bằng tứ bửu, ngang rộng đều một do tuần, cao nửa do tuần. Lúc đặt tướng luân lên tháp, vương tử thứ hai đích thân treo lọng ở giữa.

Này chư Tỳ kheo! Vương tử thứ hai thuở ấy chính là Nan Đà vậy. Do thuở xưa ông ấy kính tâm cúng dường treo lọng ở giữa tháp, thiện nghiệp ấy làm cho ông hai ngàn năm trăm đời

thường làm Lục Luân Vương cai trị một châu thiên hạ. Trong đời này nếu chẳng xuất gia, Nan Đà lại sẽ làm Lục Luân Vương được đại tự tại.

Trong đại chúng lại còn nghi bạch đức Phật:

Bạch đức Thế Tôn! Tỳ kheo Nan Đà từng tạo nghiệp gì mà nay ở trong đệ tử Phật là người thiện hộ căn môn đệ nhưt?

Đức Phật phán dạy:

Này chư Tỳ kheo! Đây là do nguyện lực vậy. Thuở Phật Ca Diếp Ba, đời trước Nan Đà xả tục xuất gia, thân giáo sư của ông ấy ở trong pháp của Phật Ca Diếp Ba, thiện hộ căn môn được xưng là đệ nhưt. Ông ấy trọn đời tự giữ Phạm hạnh, nhưng hiện đời ấy không chứng ngộ. Lúc lâm chung ông ấy phát thệ rằng: “Tôi ở chỗ Phật trọn đời giữ Phạm hạnh mà không chứng ngộ. Tôi nguyện đem căn lành tu hành này, lúc Phật Thích Ca Mâu Ni ra đời, tôi sẽ ở trong giáo pháp của đức Phật ấy lìa tục xuất gia dứt các phiền não được quả A la hán. Thân giáo sư tôi đây thiện hộ căn môn đệ nhưt, tôi nguyện sau này ở trong giáo pháp của Phật Thích Ca Mâu Ni tôi cũng là người thiện hộ căn môn đệ nhưt”. Do nguyện lực ấy nên nay đây Nan Đà là người thiện hộ căn môn đệ nhưt trong hàng đệ tử Phật.

Này chư Tỳ kheo! Nếu thuần ác nghiệp cảm thuần ác báo, nếu thuần thiện nghiệp cảm thuần thiện báo, nếu là tạp nghiệp sẽ cảm tạp báo. Vì thế nên các ông phải rời lìa thuần ác nghiệp và tạp nghiệp mà tu thuần thiện nghiệp. Các ông phải tu như vậy.

*

KINH ĐẠI BỬU TÍCH

Hán dịch: Tam Tạng Pháp sư Thật Xoa Nan Đà

Việt dịch: HT. Thích Trí Tịnh

PHÁP HỘI VĂN THÙ SƯ LỢI THỌ KÝ THỨ MƯỜI LĂM

* Tôi nghe như vậy: một lúc đức Phật ở thành Vương Xá núi Kỳ Xà Quật cùng chúng Tỳ kheo một ngàn người, tám vạn bốn ngàn Bồ tát, bậc thượng thủ có Văn Thù Sư Lợi Bồ tát, Quán Thế Âm Bồ tát, Đắc Đại Thế Bồ tát. Lại có bảy mươi hai ức chư Thiên đều xu hướng Bồ tát đạo, lại có Tứ Thiên vương, Thiên Đế Thích Đề Hoàn Nhơn, Phạm Thiên vương cùng chư Thiên quyền

---

* Hán bộ quyển thứ 58.

thuộc đều năm muôn hai ngàn cũng đều xu hướng Bồ tát đạo.

Có bốn A tu la vương cùng quyền thuộc vô lượng chúng. Có bảy vạn hai ngàn đại Long vương như Nan Đà Long vương, Bạt Nan Đà Long vương, Bà Lưu Na Long vương, Ta Kiệt La Long vương, Trì Đại Địa Long vương, Vô Nhiệt Nã Long vương, Cao Thắng Long vương, Phục Ma Long vương, Tối Thắng Long vương, Nguyệt Thượng Long vương v.v... làm bậc thượng thủ.

Lại có vô lượng Dạ xoa vương, như Kim Tỳ La Dạ xoa vương, A Tra Bạc Câu Dạ xoa vương, Tô Chi Lộ Ma Dạ xoa vương, Diệu Ý Dạ xoa vương, Diệu Huệ Dạ xoa vương, Diệu Tướng Dạ xoa vương, Phổ Sắc Dạ xoa vương, Bất Động Dạ xoa vương, Hữu Lực Dạ xoa vương, Đại Lực Dạ xoa vương v.v... làm bậc thượng thủ.

Đại chúng như vậy cùng chung họp tại pháp hội.

Bấy giờ, trong thành Vương Xá, quốc vương, đại thần và hàng tứ chúng, cùng Thiên Long bát bộ, Nhơn phi nhơn đều mang y phục, đồ uống ăn, mừng mền, thuốc men các vật cần dùng đến chỗ Như Lai mà cung kính cúng dường tôn trọng tán thán.

Một ngày kia, sáng sớm đức Thế Tôn đắp y mang bát cùng chư Tỳ kheo đại chúng hướng đến thành Vương Xá cung vua A Xà Thế. Thần lực của Phật phóng trăm ngàn tia sáng màu đẹp, trăm ngàn âm nhạc đồng thời hòa tấu, mưa những hoa đẹp như hoa ưu bát la, hoa bát đầu ma, hoa câu vật đầu, hoa phân đà lợi lãng xãng rơi xuống. Do thần lực của đức Phật, nên chỗ nào đức Như Lai bước đến đều có hoa sen báu xuất hiện lớn như bánh xe, cọng bằng bạc, cánh bằng vàng, tua bằng tỳ lưu ly. Trong đài hoa có hóa Bồ tát ngồi kiết già. Chư Bồ tát ấy cùng hoa sen báu bay vòng bảy lần quanh thành Vương Xá rồi nói kệ:

Đại Đạo Sư đáng kính cúng dường
Lợi lạc chúng sanh khiến an ổn
Đủ oai đức lớn tâm tịch tĩnh
Bực đời nương nhờ sẽ vào thành.
Ai muốn xa rời khổ sanh tử
Hoặc thích du hí ở thiên cung
Hoặc ai muốn phá các ma quân
Phải gần đấng Pháp Vương diệu biện.
Phật khó nghe danh nay xuất hiện
Trải trăm ngàn kiếp tu các hạnh
Dùng tâm đại bi đạo thế gian
Đáng đáng kính ấy sẽ vào thành.

Từng hành vô lượng vô biên xả
 Nam nữ thê thất và ngôi vua
 Đầu mắt tai mũi và chân tay
 Y phục uống ăn thấy đều xả.
 Đã tu vô lượng đức bố thí
 Chúng được vô thượng Nhứt thiết trí
 Dùng thí điều tâm chắc công hạnh
 Tịnh giới không khuyết bực Đại nhơn.
 Thành tựu vô lượng đức nhân nhục
 Đàng tâm tịch tĩnh sẽ vào thành
 Câu chi kiếp hành đại tinh tấn
 Thương chúng sanh khổ quên mỗi mệ.
 Đầy đủ vô lượng vô tỷ thiện
 Đàng Phạm âm sẽ vào Vương Xá
 Trí huệ vô lượng không ai sánh
 Dường như hư không vô biên tế.
 Tối thắng Thế Tôn giới đức đủ
 Tu hết các hạnh trí thanh tịnh
 Phá tan quân ma hay cứu khổ
 Được ở ngôi cao yên bất động.
 Pháp Vương vô thượng chuyển pháp luân
 Đàng Thích Sư Tử sẽ vào thành
 Nếu muốn thành Phật hiện ra đời
 Ba mươi hai tướng để trang nghiêm

Phải phát Vô thượng Bồ đề tâm
Kính trọng cúng dường đức Như Lai.
Nếu muốn bỏ hẳn tham sân si
Và cùng xa rời các phiền não
Phải mau thân cận Thích Sư Tử
Cung kính dâng lên đồ cúng dường.
Nếu muốn được thành Thích Phạm Vương
Trăm ngàn quyến thuộc cùng tùy tùng
Hằng thọ thiên cung các khoái lạc
Phải mau thân cận Thích Sư Tử.
Muốn làm tứ châu Thánh Luân Vương
Nguyện được thất bửu đều thành tựu
Ngàn con vương tử đều dũng kiện
Phải mau cúng dường đáng Tối Thắng.
Muốn làm trưởng giả chủ trong ấp
Của cải thêm lớn nhiều vô lượng
Quyền thuộc sắc tướng đều siêu luân
Phải mau cúng dường Thích Sư Tử.
Đã được giải thoát và sẽ được
Đều do nghe Phật pháp tịch tĩnh
Đáng Thế Tôn khó được gặp gỡ
Phải nghe câu vô ưu cam lộ.

Trong thành Vương Xá, nam nữ già trẻ vô lượng chúng sanh nghe lời kệ ấy đều được khai

ngộ, mọi người mang hương hoa phan lọng vô lượng âm nhạc đến chỗ đức Như Lai nhứt tâm chiêm ngưỡng hơn hở vui mừng cung kính cúng dường.

Lúc đức Thế Tôn vào thành chân đạp ngạch cổng thành, mặt đất toàn thành chấn động sáu cách, mưa những hoa đẹp và các âm nhạc. Chúng sanh trong thành, người đui được thấy, người điếc được nghe, người cuồng tỉnh trí, người trướng được mặc, người đói được ăn, người nghèo có của. Các chúng sanh ấy cũng chẳng bị não bức vì tham sân si kiêu mạn. Họ đều có lòng từ đối với nhau như cha con thân thuộc. Trong tiếng nhạc ấy nói kệ rằng:

Đại Trọng phu Thập lực
 Bực Nhon Sư tối thắng
 Vào đô thành lợi người
 Chúng sanh được an vui.
 Mù đui được thấy sắc
 Điếc lác được nghe tiếng
 Điên cuồng tâm trí tỉnh
 Lõa lồ mặc y phục
 Đói khát được uống ăn
 Nghèo cùng được của cải.
 Lại ở trên hư không

Trăm ngàn ức chư Thiên
Đồng vì cúng dường Phật
Hòa tấu các âm nhạc.
Đấng Thập lực oai đức
Nay vào trong thành này
Trong thành sáu thứ động
Đó là khắp động thủy.
Chúng sanh khỏi kinh sợ
Đều được rất vui mừng
Mà nay trong thành này
Tất cả các chúng sanh
Chẳng bị tham sân si
Tật đổ nó nảo bức.
Vui mừng đầy thân tâm
Lòng từ đối đãi nhau
Nguyện Phật mau vào thành
Làm an vui chúng sanh.
Lúc Thế Tôn vào thành
Khắp phóng quang minh lớn
Trời người đều tấu nhạc
Vui thích nơi tâm ý.
Các sự lạ như vậy
Có nhiều vô lượng thứ
Trời người A tu la
Tất cả đều chiêm phụng.

Lúc ấy, thành Vương Xá có Bồ tát trưởng giả tử tên Tồi Quá Cữ ở trong đường phố xa thấy đức Thế Tôn tướng hảo kỳ đặc, đoan nghiêm lạng sáng, các căn đứng lạng, người thấy không nhầm, an trụ xa ma tha điều phục tối thượng, điều phục các căn như giỏi điều tượng, chánh niệm chẳng loạn như ao vực trong, thân trang nghiêm với ba mươi hai tướng. Bồ tát Tồi Quá Cữ thấy đức Phật sanh lòng tin thanh tịnh rất tôn trọng đến lễ chân Phật đi nhiều ba vòng rồi đứng qua một bên. Lại có vô lượng trăm ngàn chúng sanh đồng đến chỗ đức Phật. Vô số chư Thiên đứng trên không chấp tay cung kính tôn trọng đánh lễ. Bồ tát Tồi Quá Cữ bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Bồ tát thành tựu bao nhiêu pháp mau được Vô thượng Chánh giác tùy sở nguyện trang nghiêm thanh tịnh Phật độ?

Vì muốn điều phục các chúng sanh, vì thương xót Tồi Quá Cữ, đức Thế Tôn đến chợ, ở giữa đại chúng tuyên rằng:

Này thiện nam tử! Bồ tát thành tựu một pháp mau được Vô thượng Bồ đề tùy sở nguyện nghiêm tịnh Phật độ. Gì là một pháp? Này thiện nam tử! Bồ tát đối với tất cả chúng sanh vì thực hành đại bi nên do chí nguyện thù thắng mà phát Bồ đề tâm.

Thế nào gọi là chí nguyện thù thắng mà phát Bồ đề tâm? Đó là người đã phát Bồ đề tâm rồi thì nhân đến việc ác rất nhỏ cũng trọn chẳng làm. Chẳng làm những gì? Đó là tham sân si cùng những cử chỉ cợt đùa của người tại gia thấy đều xa rời. Nếu là người đã xuất gia thì chẳng còn hy vọng danh lợi cung kính mà an trụ nơi pháp tu hành xuất gia.

Thế nào là pháp tu hành xuất gia? Đó là như thật ngộ nhập tất cả các pháp. Những gì là tất cả pháp được ngộ nhập? Đó là uẩn, giới, xứ, hữu vi, vô vi.

Thế nào là ngộ nhập? Đó là quan sát ngũ uẩn tịch diệt như huyễn, Không, vô sở hữu. Lúc ngộ nhập như vậy, chẳng thấy ngộ nhập, vô giác vô tư, tất cả phân biệt thấy đều tịch diệt. Ở nơi các uẩn nếu ngộ nhập như vậy, tức là ngộ nhập tất cả pháp. Đây gọi là pháp tu hành xuất gia.

Lúc Bồ tát tu hành như vậy vẫn chẳng bỏ rời các chúng sanh. Tại sao? Như chỗ mình quan sát, Bồ tát đem dạy lại chúng sanh, mà vẫn chẳng thấy có pháp và chúng sanh.

Này thiện nam tử! Đây gọi là Bồ tát thành tựu một pháp mau được Vô thượng Bồ đề, cũng làm cho Phật độ được đầy đủ viên mãn.

Phật nói pháp ấy rồi, Bồ tát Tội Quá Cũu được Vô sanh nhẫn, vui mừng hơn hờ bay lên hư không cao bảy cây đa la. Trong đại chúng ấy, hai ngàn người phát Bồ đề tâm, một vạn bốn ngàn chư thiên và hơn xa trần rời cấu ở trong các pháp được pháp nhãn thanh tịnh.

Đức Thế Tôn mỉm cười, từ diện môn phóng các thứ tia sáng màu chiếu suốt vô lượng thế giới. Chiếu xong, tia sáng màu ấy trở lại nhiều quanh Phật ba vòng rồi rót vào đánh đức Phật. Tôn Giả A Nan chỉnh y phục trích y vai hữu, gối hữu chầm đất, chấp tay cung kính ở trước Phật mà nói kệ rằng:

Đạo Sư sức tự tại
 Đến bờ kia các pháp
 Thế Tôn Nhứt thiết trí
 Duyên gì hiện mỉm cười.
 Đấng Thập lực Thiện thế
 Hay làm những lợi ích
 Suốt thâu cả ba đời
 Duyên gì hiện mỉm cười.
 Rõ tâm hành chúng sanh
 Thượng, trung, hạ sai biệt
 Biết ý tưởng vô ngại
 Mong Phật tuyên nói cho.

Ức do tha chư thiên
Đều đến đánh lễ Phật
Mong Phật phát diệu âm
Tê độ người khát ngưỡng.
Thắng định đến bờ kia
Trí huệ cũng đến bờ
Rời xa những lầm lẫn
Duyên gì Phật mỉm cười.
Trăm ngàn chúng chư thiên
Vì chánh pháp đến họp
Vô lượng các Tỳ kheo
Chắp tay đều nguyện nghe.
Hòa tấu các âm nhạc
Cúng dường đức Như Lai
Lành thay Phật Thế Tôn
Mong giải quyết chúng nghi.
Đức Phật bảo ngài A Nan:

Nay ông có thấy Bồ tát Tội Quá Cữu bay lên hư không chẳng?

- Bạch đức Thế Tôn! Có thấy.

- Nay A Nan! Sau đây sáu vạn hai ngàn a tăng kỳ kiếp, Tội Quá Cữu sẽ thành Phật tại thế giới này hiệu là Tịch Tĩnh Điều Phục Âm Thanh Như Lai đủ mười đức hiệu. Kiếp ấy tên Ly Nhiệt Nã,

quốc độ công đức trang nghiêm, đại chúng Thanh văn Bồ tát như đức Bất Động Như Lai tại thế giới Diệu Hỷ.

Bấy giờ, đức Thế Tôn cùng chư Tỳ kheo thẳng đến cung vua A Xà Thế theo thứ tự trải tọa mà ngồi. Nhà vua đem các thứ uông ăn tự tay rót sót cúng Phật và Tăng, cũng dâng lên đức Phật y phục thượng diệu. Cúng dường xong, vua ngồi lên ghế thấp trước Phật chấp tay bạch rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Phần hận sân não từ đâu sanh? Ngu si vô trí từ đâu diệt?

Đức Phật nói:

Này Đại vương! Phần hận sân não từ ngã và ngã sở sanh. Nếu chẳng biết được công đức và lỗi lầm cùng ngã và ngã sở thì gọi là vô trí. Nếu như thật biết ngã và ngã sở ấy thì tức là chẳng phải trí chẳng phải chẳng phải trí vậy.

Đại vương nên biết tất cả các hành: tới không từ đâu, đi không chỗ đến. Nếu không lai khứ thì không sanh diệt. Nếu không sanh diệt thì trí và vô trí ấy cũng đều không. Tại sao? Không có chút pháp nào mà có thể biết rõ sanh cùng chẳng phải sanh. Nếu rời năng tri thì là tri vậy.

Vua A Xà Thế bạch Phật rằng:

Đức Như Lai rất hy hữu, khéo nói pháp như vậy. Nay tôi thà được nghe pháp mà chết, chớ chẳng mong luống sống.

Đức Thế Tôn vì vua A Xà Thế mà khuyên phát khai hiểu làm cho vua vui mừng rồi, liền trở lại núi Kỳ Xà Quật, rửa chân xong trải tọa ngồi nhập tam muội. Vì pháp thí nên lúc xế trưa đức Phật từ tam muội dậy. Chư đại Bồ tát và chúng Thanh văn đều từ chánh định dậy.

Bấy giờ, ngài Văn Thù Sư Lợi Bồ tát cùng bốn vạn hai ngàn Thiên tử xu hướng Đại thừa. Di Lặc Bồ tát cùng chung năm ngàn chúng Bồ tát. Dũng Mãnh Lôì Âm Bồ tát cùng chung năm trăm chúng Bồ tát. Vua A Xà Thế cũng đem quyến thuộc cùng chung đến chỗ đức Thế Tôn, đánh lễ chân Phật lui ngồi một phía. Thành Vương Xá lại có vô lượng trăm ngàn chúng sanh đồng đến núi Kỳ Xà Quật chỗ đức Như Lai đánh lễ chân Phật lui ngồi một phía. Thừa oai thần của Phật, ngài Xá Lợi Phất đứng dậy trích vai hữu gối hữu chắm đất chấp tay cung kính bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Trước đây đức Như Lai ở tại chợ trong thành Vương Xá đã vì Tội Quá Cũ Bồ tát mà nói tóm lược về đại Bồ tát công đức

trang nghiêm thanh tịnh Phật độ. Lành thay đức Thế Tôn! Nguyên đức Phật nói rộng về chư Bồ tát thực hành hạnh bất thối chuyển Bồ đề, dứt các phiền não, nghiêm tịnh Phật độ, viên mãn đại nguyện, tu hành đầy đủ các ba la mật, xa rời bực Thanh văn Bích chi Phật, noi theo dấu đi của Như Lai, hàng phục chúng ma chế ngự các ngoại đạo, đủ Nhứt thiết trí chuyên diệu pháp luân. Bồ tát như vậy dầu chưa được Nhứt thiết chủng trí mà có thể quyết định lợi ích an lạc vô lượng chúng sanh. Trong hội này, các thiện nam tử thiện nữ nơn được nghe pháp ấy rồi sẽ vui mừng tu hành.

Đức Thế Tôn tự nghĩ nay Ta thuyết pháp chẳng phải chỉ vì đại chúng hiện tiền, Ta phải thị hiện thần biến. Đức Thế Tôn phóng trăm ngàn ức tia sáng màu đẹp, mỗi tia sáng chiếu khắp trăm ngàn ức thế giới mười phương, tất cả nhứt nguyệt châu ma ni điện lửa thiên long đều bị chói luột tất cả, cho đến tất cả núi rừng cây cối vì ánh sáng Phật chiếu suốt nên không hiện được bóng. Đức Thế Tôn lại thị hiện tiếng dặng hắng oai đức, tiếng ấy vang đến các thế giới mười phương.

Đông phương cách đây tám mươi bốn hàng hà sa Phật độ, có thế giới tên Phổ Quang Minh hiện có Phật hiệu Tập Cát Tường Vương. Thế

giới ấy không có danh từ Thanh văn và Bích chi Phật, chỉ có Bồ tát đông đầy. Mỗi Bồ tát đều có trăm ức bất thối Bồ tát làm quyến thuộc. Trong chúng Bồ tát ấy có một Bồ tát tên Pháp Thượng. Tại sao lại tên là Pháp Thượng? Vì Bồ tát ấy ở trước chúng hội nghe Phật thuyết pháp rồi bay lên hư không cao bảy cây đa la, tự ấn thân mình mà nói pháp môn Bồ tát tạc tên là Câu đà la ni kim cang. Chúng hội ấy đều nghĩ rằng: Tất cả các pháp đều chỉ có tiếng gọi nó mà thôi. Tại sao? Vì như Pháp Thượng Bồ tát chẳng hiện thân tướng chỉ nghe tiếng nói thôi. Tiếng ấy không thể tánh như thân tướng kia, đã rời thấy nghe thì tức là pháp tánh.

Lúc nói pháp ấy, trong pháp hội có vô lượng đấng Bồ tát xa thấy Pháp Thượng Bồ tát ở thế giới ấy. Lại thấy ở thế giới này, Phật phóng quang minh và tiếng dặng hắng của Phật vang khắp thế giới ấy. Chư Bồ tát ấy đồng đến chỗ đức Phật Tập Cát Tường Vương đánh lễ chân Phật rồi đứng một phía. Pháp Thượng Bồ tát bạch Phật:

Bạch đức Thế Tôn! Có nhơn duyên gì mà hiện thoại ứng này?

Đức Phật Tập Cát Tường Vương nói:

Này Pháp Thượng! Phương Tây cách đây tám

mười bốn hằng hà sa Phật độ có thể giới tên Ta Bà hiện có Phật hiệu Thích Ca Mâu Ni, vì muốn triệu tập chư Bồ tát mười phương nên từ tất cả lỗ lông phóng ra tia sáng ấy, cùng phát tiếng dặng hắng.

- Bạch đức Thế Tôn! Nay tôi muốn qua thế giới Ta Bà lễ kính cúng dường Phật Thích Ca Mâu Ni và chư Bồ tát cùng muốn nghe pháp.

Đức Phật Tập Cát Tường Vương nói:

Nên đi, nay đã phải lúc.

Pháp Thượng Bồ tát nghĩ rằng: Ta phải dùng thần biến gì để qua thế giới Ta Bà lễ kính Phật Thích Ca Mâu Ni? Nghĩ xong, liền nhập tam muội tên Nhứt thiết trang nghiêm thân. Do sức oai thần của tam muội ấy làm cho Tam thiên Đại thiên thế giới này đầy những hoa đẹp chứa cao đến gối, trăm ngàn âm nhạc đồng trời, phan lọng báu nhiều thứ trang nghiêm, lại có hương thơm xông khắp mọi nơi như cung trời Tha Hóa Tự Tại.

Hiện thần biến rồi, Pháp Thượng Bồ tát cùng sáu mươi ba ức đại Bồ tát, như thời gian tráng sĩ co duỗi cánh tay, ẩn mắt nơi thế giới Phổ Quang Minh mà hiện ra trong thế giới này, đến lễ chân Phật đi nhiều bên hữu ba vòng rồi theo hướng đã đến dùng nguyện lực hóa hiện tòa sen mà ngồi.

Phương Nam cách đây chín mươi sáu ức na do tha Phật độ có thế giới tên Ly Trần hiện có Phật hiệu Sư Tử Dũng Mạnh Phấn Tấn, có vô lượng đại Bồ tát cung kính vây quanh. Có một Bồ tát tên Bửu Chưởng. Tại sao tên là Bửu Chưởng? Bồ tát ấy lúc ở các Phật độ giáo hóa chúng sanh, muốn dùng bàn tay hữu rờ khắp bao nhiêu thế giới thì liền làm được như ý muốn, từ tay ấy phát ra tiếng Phật, Pháp, Tăng; tiếng thí, giới, nhẫn, tấn, thiên, huệ, từ, bi, hỷ, xả v.v... trăm ngàn ức na do tha tiếng pháp bửu như vậy. Bửu Chưởng Bồ tát thấy ánh sáng và tiếng vang của Phật liền bạch hỏi nơi đức Phật Sư Tử Dũng Mạnh Phấn Tấn rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Do duyên có gì mà có điềm lành ấy?

Đức Phật nói:

Này Bửu Chưởng! Phương Bắc cách đây chín mươi sáu ức na do tha Phật độ có thế giới tên Ta Bà hiện có Phật hiệu Thích Ca Mâu Ni, vì muốn diễn nói pháp môn Phật độ công đức trang nghiêm, họp chư Bồ tát cho nghe pháp ấy để nhiếp thọ công đức nên hiện ra thoại ứng ấy.

- Bạch đức Thế Tôn! Chúng tôi muốn qua thế giới Ta Bà kính lễ cúng dường Phật Thích Ca Mâu Ni và chư Bồ tát cùng nghe pháp.

- Này thiện nam tử! Chớ đi làm gì. Tại sao? Vì thế giới Ta Bà có đủ tam độc và là chỗ tụ họp của chúng sanh khổ não.

- Bạch đức Thế Tôn! Đức Phật Thích Ca Mâu Ni Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác thấy nghĩa lợi gì mà rời cõi thanh tịnh để hiện thân trong cõi trược uế?

- Này thiện nam tử! Đức Phật ấy thuở xưa xa phát thệ rằng: “Nguyện tôi mau thành tựu đại bi thường ở trong chúng sanh tệ ác thành Phật chuyển pháp luân”.

- Bạch đức Thế Tôn! Đức Thích Ca Như Lai thuở xưa phát nguyện đại bi khó phát ấy nay ở trong thế giới ác. Đức Thế Tôn ấy rất là khó gặp, nay tôi phải qua kính lễ cúng dường.

Đức Sư Tử Dũng Mãnh Phấn Tấn Phật nói:

Nên đi, nay đã phải lúc. Nhưng này thiện nam tử! Ông đến cõi ấy phải khéo quan sát cẩn thận chớ để tổn thương. Tại sao? Vì ở đó chư Bồ tát thật là khó gặp, mà các chúng sanh khác thì tâm hành hiểm độc dối trá khó điều phục được.

- Bạch đức Thế Tôn! Cõi ấy dầu có giận hờn oán thù cũng chẳng tổn tôi được. Giả sử tất cả chúng sanh cùng tận vị lai giận hờn mắng nhiếc đến đánh đập, tôi đều chịu được chẳng phiền.

Đức Phật ấy nói với tất cả chư Bồ tát:

Này các thiện nam tử! Các ông nếu được như Bửu Chương Bồ tát thì có thể cùng đi.

Nghe lời phán của Phật, liền có bảy vạn hai ngàn Bồ tát đồng thanh bạch rằng: “Chúng tôi xin đi”. Bửu Chương Bồ tát nghĩ rằng: Nay tôi phải dùng thần biến gì để qua kính lễ Phật Thích Ca Mâu Ni và có thể an lạc vô lượng chúng sanh.

Nghĩ xong, liền đưa bàn tay hữu che trùm cõi Tam thiên Đại thiên này rồi mưa những đồ uống ăn y phục xe cộ vàng bạc, lưu ly, chơn châu, kha bối, san hô, bích ngọc... tùy lòng hy vọng chúng sanh đều được đầy đủ. Người thích nghe pháp liền được nghe. Lại khiến vô lượng chúng sanh nghe pháp chứng được chơn thật. Cũng làm cho vô số chúng sanh bình khổ thọ vui vi diệu thù thắng. Hiện thần biến xong, Bửu Chương Bồ tát cùng chư Bồ tát trong khoảng một niệm, ẩn nơi kia mà hiện nơi đây, đến đánh lễ chân Phật nhiều bên hữu ba vòng rồi theo hướng đã đến dùng nguyện lực hóa hiện đài sen mà ngồi.

Phương Tây cách đây bảy mươi hai ức na do tha trăm ngàn Phật độ có thể giới tên Ma Ni Tạng hiện có Phật hiệu Ma Ni Tích Vương. Phật độ ấy thành tựu bằng lưu ly thanh tịnh, không có Thanh

văn và Bích chi Phật, chỉ có chúng đại Bồ tát thanh tịnh đi đứng đến lui nơi đất lưu ly đều thấy đức Như Lai hiện rõ ràng như trong gương sáng thấy đầu mặt mình, thấy Phật rồi thỉnh pháp, đức Phật ấy vì chur Bồ tát nói đại nguyện thuở trước. Chur Bồ tát ấy nghe pháp đắc nhãn.

Trong bạch hào ma ni bửu giữa chặng mây của Như Lai phóng ánh sáng lớn chiếu khắp cõi Ma Ni Tạng, tất cả ánh sáng khác đều bị chói lấp. Cõi ấy có Bồ tát tên Thắng Trí Nguyên thấy ánh sáng ấy liền đến bạch đức Phật Ma Ni Tích Vương rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Có duyên có gì mà hiện điềm lành ấy”.

Đức Phật nói: “Này thiện nam tử! Phương Đông cách đây bảy mươi hai ức na do tha trăm ngàn Phật độ có thế giới tên Ta Bà hiện có Phật hiệu Thích Ca Mâu Ni vì muốn triệu tập chur Bồ tát mà hiện thoại ứng ấy”.

Bồ tát Thắng Trí Nguyên bạch rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Chúng tôi muốn qua thế giới Ta Bà kính lễ cúng dường Phật Thích Ca Mâu Ni và chur Bồ tát cùng nghe pháp”.

Đức Ma Ni Tích Vương Như Lai nói: “Nên đi, nay đã phải lúc”.

Bồ tát Thắng Trí Nguyễn nghĩ rằng: Nay tôi phải hiện thân biến gì để qua kính lễ Thích Ca Mâu Ni Như Lai. Nghĩ xong liền nhập tam muội làm cho trong cõi này sự khổ trong ba ác đạo đều tiêu diệt mà được vui vô thượng như Tỳ kheo được chánh định. Bấy giờ tất cả chư thiên, thế nhơn và hàng phi nhơn chẳng bị tham sân si mạn nghi ác kiến các phiền não bức nhiễu và đều phát lòng từ đối với nhau. Hiện thân biến xong, Bồ tát Thắng Trí Nguyễn cùng bốn vạn hai ngàn Bồ tát, trong khoảng một niệm ẩn nơi cõi kia mà hiện ra nơi cõi này, đến lễ chân Phật rồi theo hướng đã đến dùng nguyện lực hóa hiện đài sen mà ngồi.

Phương Bắc cách đây sáu vạn ba ngàn Phật độ có thể giới tên Thường Trang Nghiêm hiện có Phật hiệu Ta La Khởi Vương. Cõi ấy chưa hề có tên nữ nhơn, tất cả đều liên hoa hóa sanh ca sa theo thân. Lúc ấy Phật Ta La Khởi Vương vì chư Bồ tát mà nói pháp môn Phật Chứng Tánh Ấn. Sao gọi là Phật Chứng Tánh Ấn? Đó là tối sơ phát tâm Bồ đề tức là đủ giới Bồ tát, nhập Bồ tát tạng được đà la ni tâm chẳng tán loạn, chẳng rời nơi xả, chứng tánh Không, chánh tu vô tướng, không chỗ nguyện cầu, tánh rời tham nhiễm, hay chứng nhập nơi uẩn giới xứ, phát khởi quan sát đều ưa

cầu Phật huệ, chơn thật biết rõ tánh vô sanh, chứng tất cả pháp mà vô phân biệt, đầy đủ chánh kiến dứt các vọng niệm, đây gọi là Phật Chứng Tánh Ấn.

Trong đại chúng ấy có Bồ tát tên Tướng Trang Nghiêm Tinh Tú Tụ Vương. Bồ tát này có bốn nguyện thù thắng, chúng sanh nào thấy thân Ngài thì nhứt định sẽ được ba mươi hai tướng. Bồ tát này thấy ánh sáng và nghe tiếng của Phật liền đến bạch đức Phật Ta La Khởi Vương rằng: “Do duyên có gì mà hiện thoại ứng ấy?”.

Đức Phật nói:

Này thiện nam tử! Phương Nam cách đây sáu vạn ba ngàn Phật độ có thế giới tên Ta Bà hiện có Phật hiệu Thích Ca Mâu Ni vì muốn triệu tập chư Bồ tát nên hiện điềm ấy.

- Bạch đức Thế Tôn! Có sao hiệu là thế giới Ta Bà?

- Này thiện nam tử! Cõi ấy kham nhẫn tham sân si và các khổ não nên gọi là thế giới Ta Bà.

- Bạch đức Thế Tôn! Chúng sanh cõi ấy đều có thể nhẫn thọ được các sự đánh đập mắng nhiếc não hại chẳng?

- Này thiện nam tử! Chúng sanh cõi Ta Bà

ấy ít có ai thành tựu được công đức nhẫn nhục, mà phần nhiều tùy thuận tham sân si oán hận triền phược.

- Bạch đức Thế Tôn! Nếu như vậy thì thế giới ấy chẳng nên gọi là Ta Bà.

- Nay thiện nam tử! Thế giới ấy cũng có những thiện nam tử thiện nữ nơn tu hành Bồ tát thừa đã từng cúng dường vô lượng chư Phật, thành tựu hạnh nhẫn nhục cứu hộ chúng sanh giới tự điều phục. Nếu bị gia hại, những người này đều có thể nhẫn chịu không hề buông lung tham sân si. Do có những thiện trượng phu ấy nên gọi là thế giới Ta Bà. Lại trong cõi ấy cũng có chúng sanh đầy đủ những điều ác ít biết hối lỗi, tâm họ thô dữ không tầm quý, chẳng kính Phật, chẳng trọng Pháp, chẳng mến Tăng nên thường đọa địa ngục nga quỷ súc sanh. Đức Thích Ca Mâu Ni Phật ở trong các chúng sanh hạ liệt ấy đều nhẫn thọ được tất cả sự mạ nhục ghét hờn chê bai nhiễu loạn mắng chửi khủng bố, tâm Phật như đại địa chẳng ai lay động được, không chỗ trái nghịch được. Nếu được cúng dường tôn trọng, tâm Phật không cao hạ cũng không ghét thương. Vì có đó nên thế giới ấy tên là Ta Bà.

- Bạch đức Thế Tôn! Chúng tôi được lợi lành

lớn là chẳng sanh vào trong chúng sanh hạ liệt tệ ác ấy.

- Này thiện nam tử! Chớ có nói như vậy. Tại sao? Phương Đông bắc có thế giới tên Diệu Trang Nghiêm Nhẫn hiện có Phật hiệu Đại Tự Tại Vương. Chúng sanh cõi ấy thấy đều đầy đủ một bề an vui như Tỳ kheo nhập Diệt tận định. Nếu có người ở cõi ấy tu Phạm hạnh trăm ngàn ức năm chẳng bằng ở cõi Ta Bà tu khoảng đàn chỉ. Đối với chúng sanh khởi tâm từ bi được công đức còn nhiều hơn nữa, huông là an trụ tâm thanh tịnh một ngày một đêm.

- Bạch đức Thế Tôn! Chúng tôi muốn qua thế giới Ta Bà kính lễ Phật Thích Ca Mâu Ni và chư Bồ tát cùng nghe pháp.

Đức Phật Ta La Khởi Vương bảo Tướng Trang Nghiêm Tinh Tú Tự Vương Bồ tát rằng: “Nên đi, nay đã phải lúc”.

Bồ tát ấy nghĩ rằng: Nay tôi phải hiện thần thông gì để qua lễ kính Thích Ca Mâu Ni Như Lai. Nghĩ xong liền hóa lọng báu che trùm cõi Đại thiên này, có trăm ngàn muôn ức chuỗi ngọc phan báu rủ thòng giáp vòng, mưa các thứ hoa, tự nhiên trời trăm ngàn âm nhạc, lại khiến trong hội này hàng tứ chúng và bát bộ nhơn phi nhơn tự

thấy mình có đủ ba mươi hai tướng hiện ra trong lòng báu ấy.

Hiện thân thông xong, Tướng Trang Nghiêm Tinh Tú Tự Vương Bồ tát cùng mười ức Bồ tát trong khoảng một niệm ân nơi kia hiện ra nơi đây, đến lễ chân Phật rồi theo hướng đã đến dùng nguyện lực hiện đài sen mà ngồi.

Như vậy, khắp mười phương có vô lượng Phật độ, trăm ngàn ức Bồ tát thấy ánh sáng và nghe tiếng dặng háng của Phật, đồng thưa bạch cùng đức Như Lai bên ấy rồi đồng qua thế giới này lễ chân Phật hiện đài sen mà ngồi. Trong thế giới này, hàng Thích Phạm Hộ Thế đại oai đức chư thiên bát bộ đều thấy ánh sáng nghe tiếng Phật cũng đồng đến lễ chân Phật rồi ngồi một phía.

Bấy giờ, đức Thế Tôn hiện thân biến làm cho vô lượng Bồ tát ở mười phương đến đều thấy cõi này công đức trang nghiêm và thân lượng của Phật cũng đồng với Phật độ mình không chút sai khác. Nhưng chư Bồ tát ấy vẫn biết rõ độ kia cõi này chẳng tạp loạn. Đức Di Lạc Bồ tát đứng dậy chỉnh y trích bày vai hữu gối hữu chাম đất chấp tay hướng Phật mà nói kệ rằng:

Danh chấn mười phương trí vô lượng
Phóng đại quang minh chiếu thế gian

Tất cả chúng sanh cùng đo lường
 Chẳng lường được trí huệ Thế Tôn.
 Mười phương vô lượng ức Bồ tát
 Vì cầu pháp nên đồng đến họp
 Mà đều tin ưa các pháp môn
 Nguyên Phật diễn nói cho vui mừng.
 Như Lai giới định và trí huệ
 Danh xưng nghe khắp mười phương cõi
 Thuyết pháp vô úy như sư tử
 Sáng khắp hư không như mặt nhật.
 Tất cả trời, rồng và La sát
 Và chư Tỳ kheo, Tỳ kheo ni
 Chúng Ưu bà tắc, Ưu bà di
 Chắp tay thích nghe đức Phật nói.
 Quá khứ vị lai và hiện tại
 Thế Tôn nơi ấy đều biết rõ
 Dùng sức thắng giải cứu quần mê
 Mong giải quyết nghi cho hiểu rõ.
 Thế nào trí hành của Bồ tát
 Nghiêm tịnh Phật độ cho sáng sạch
 Thế nào thế nguyện mau thành mãn
 Nay thỉnh Như Lai tuyên nói cho.
 Thế nào không tham, giới không khuyết
 Hay nhẫn các sự mắng nhục đánh

Tinh tấn tu hành không biếng lười
 Giải thoát vô lượng chúng sanh khổ.
 Chuyên tâm ưa nhập môn tam muội
 Ở yên cung điện thiên thanh tịnh
 Ở đời lợi ích mà không nhiễm
 Ví như hoa sen chẳng dính nước.
 Thế nào trí huệ xuất thế gian
 Diễn nói pháp thậm thâm vi diệu
 Hàng phục tất cả các chúng ma
 Mau đầy đủ được xa ma tha.

* Đức Thế Tôn bảo Di Lặc đại Bồ tát rằng:

Nay ông vì Phật mà sắp đặt pháp tòa. Phật sẽ thăng tòa nói chỗ tu hành theo chí nguyện thuở trước, hay khéo xuất sanh Phật độ công đức trang nghiêm xu hướng pháp môn chơn thật.

Di Lặc Bồ tát tự nghĩ rằng: Nay do ý nghĩa gì mà đức Thế Tôn truyền tôi sắp đặt pháp tòa mà chẳng bảo các ông A Nan, Mục Kiền Liên v.v... Tại sao Phật lại bỏ rơi các Thanh văn? Phải chăng đức Thế Tôn chỉ vì chư Bồ tát mà thuyết pháp. Hoặc là hàng Thanh văn và Bích chi Phật chẳng phải pháp khí đối với pháp môn ấy. Vì lẽ ấy mà đức Phật Thế Tôn truyền tôi sắp đặt pháp tòa.

---

* Hán bộ quyển thứ 59.

Di Lạc Bồ tát liền dùng thần thông hóa hiện tòa sư tử báu cao bốn vạn do tuần giáp vòng trang nghiêm đẹp, trải tòa với thiên y mềm nhuyễn, từ bửu tòa ấy phát ra những tia sáng chiếu suốt Tam thiên Đại thiên thế giới này.

Đức Như Lai thăng tòa, cả thế giới này chấn động sáu cách. Bấy giờ đức Thế Tôn bảo ngài Xá Lợi Phất rằng:

Bồ tát thành tựu bốn pháp có thể làm cho sở nguyện đều được đầy đủ. Những gì là bốn?

Một là phát chí nguyện thù thắng. Hai là đối với chúng sanh phát tâm thương xót. Ba là phát khởi tinh tấn. Bốn là kính thờ bực thiện tri thức.

Lại này Xá Lợi Phất! Bồ tát thành tựu một pháp làm cho sở nguyện chẳng thối lui nghiêm tịnh Phật độ. Đó là Bồ tát phải thích học theo đức Bất Động Như Lai lúc làm Bồ tát tu hành lập thế nguyện rộng lớn rằng: “Tôi sanh vào xứ nào, lúc sơ sanh nếu chẳng xuất gia thì là khi dôi chur Phật mười phương”. Chur Bồ tát phải học theo như vậy. Hoặc có Phật xuất thế hay không có Phật xuất thế, tất cả đời sanh vào xứ nào đều quyết định xuất gia. Tại sao? Vì chỗ tối thắng của Bồ tát là xuất gia vậy.

Này Xá Lợi Phát! Người thích xuất gia hay nhiếp lấy mười thứ công đức. Những gì là mười?

Một là chẳng nhiếp lấy các dục lạc. Hai là ưa thích nơi a lan nhã. Ba là thực hành chỗ sở hành của Phật. Bốn là rời lìa việc làm của phàm phu. Năm là chẳng nhiếp lấy vợ con và tài sản. Sáu là rời lìa nhơn nghiệp ác đạo. Bảy là tu tập các pháp thiện đạo. Tám là căn lành đời trước đều chẳng tổn giảm. Chín là luôn được chư thiên khen tặng. Mười là tất cả quý thần đều cung kính thủ hộ.

Nếu Bồ tát thường thích xuất gia thì được mười thứ công đức như vậy. Vì thế nên Bồ tát có chí cầu Bồ đề muốn độ chúng sanh thường phải xuất gia. Đây gọi là Bồ tát thành tựu một pháp.

Lại nữa, này Xá Lợi Phát! Bồ tát thành tựu hai pháp làm cho sở nguyện chẳng thối lui nghiêm tịnh Phật độ. Đó là Bồ tát chẳng thích Thanh văn địa chẳng cầu Thanh văn thừa, chẳng ưa thích nói pháp Thanh văn thừa, chẳng gần gũi người Thanh văn thừa, chẳng học giới Thanh văn, chẳng thích nói pháp cùng tương ưng với Thanh văn thừa, cũng chẳng khuyên người hành Thanh văn thừa. Với Duyên giác thừa, Bồ tát chẳng ưa thích cũng như vậy. Bồ tát chỉ vì Phật pháp khuyến phát

chúng sanh thành tựu tối thượng Vô thượng Bồ đề. Đây gọi là hai pháp vậy.

Này Xá Lợi Phất! Nếu có ai khuyên người xu nhập Phật thừa, Bồ tát này có thể nhiếp lấy mười thứ công đức. Những gì là mười?

Một là được quốc độ thanh tịnh không có Thanh văn và Bích chi Phật. Hai là được thuần một chúng Bồ tát thanh tịnh. Ba là được chư Phật Thế Tôn hộ niệm. Bốn là thường được chư Phật xưng danh khen ngợi và thuyết pháp cho. Năm là chỗ phát tâm đều rộng lớn. Sáu là nếu sanh cõi trời thường làm Đế Thích hoặc Phạm Thiên Vương. Bảy là nếu sanh nhơn gian thì làm Ghuyên Luân Vương. Tám là thường thấy chư Phật. Chín là được chư thiên và người mến nhớ. Mười là nhiếp lấy vô lượng vô biên a tăng kỳ công đức.

Tại sao? Nếu có người hay khiến bao nhiêu chúng sanh toàn cõi Đại thiên tất cả đều được quả A la hán, hoặc quả Duyên giác. Nếu lại có người hay đặt một chúng sanh nơi Phật Bồ đề, thì công đức này nhiều hơn công đức kia. Tại sao? Vì chẳng phải do Thanh văn Duyên giác xuất hiện mà Phật chủng chẳng dứt. Thế gian nếu không Phật thì không có Thanh văn Duyên giác. Do Phật

xuất hiện mà Phật chẳng dứt và xuất sanh Thanh văn Duyên giác. Vì thế nên Bồ tát làm cho người an trụ trong Phật thừa thì được mười thứ công đức như vậy và được quốc độ thanh tịnh.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát thành tựu ba pháp khiến sở nguyện chẳng thối lui nhiếp thọ Phật độ công đức trang nghiêm. Những gì là ba?

Một là tôn trọng ưa thích an trụ a lan nhã. Hai là không chỗ nhiễm trước mà làm pháp thí. Ba là bền vững an trụ luật nghi thanh tịnh.

Này Xá Lợi Phất! Bồ tát an trụ giới luật thì được mười thứ vô úy. Những gì là mười?

Một là vào tụ lạc vô úy. Hai là ở trong chúng thuyết pháp vô úy. Ba là ẩm thực vô úy. Bốn là ra khỏi tụ lạc vô úy. Năm là vào chùa vô úy. Sáu là ở trong chúng ăn uống vô úy. Bảy là giáo thọ vô úy. Tám là thân cận Hòa thượng A xà lê vô úy. Chín là đối với quyến thuộc của mình, từ tâm dạy bảo vô úy. Mười là thọ dụng bốn sự: y phục, uống ăn, mền mùng, thuốc men vô úy.

Này Xá Lợi Phất! Người an trụ giới luật, có lời nói ra mọi người đều tin nhận. Đây là mười thứ vô úy của Bồ tát.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát thuyết pháp

tâm không chỗ nhiễm trước thì hay nhiếp thọ mười thứ công đức. Những gì là mười?

Một là chẳng sanh ác dục. Hai là chẳng cầu người khác biết mình. Ba là chẳng phát khởi tâm cầu danh. Bốn là đối với nhà đàn việt tâm chẳng nhớ luyến. Năm là chẳng trông nom giữ gìn nhà đàn việt. Sáu là với tứ sự cúng dường rất hạ liệt cũng lấy làm vui đủ. Bảy là thuyết pháp khiến người tin nhận. Tám là được thiện thân ủng hộ. Chín là chẳng sanh tà giác. Mười là phát khởi tâm niệm Phật.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát tôn kính thích ở a lan nhã thì thành tựu mười thứ công đức lợi ích. Những gì là mười?

Một là xa rời ngôn luận thế tục. Hai là chuyên quên nhàn tĩnh. Ba là tâm duyên định cảnh. Bốn là bỏ rơi những doanh vụ. Năm là mền ưa chư Phật. Sáu là hằng thọ thiên định hỷ lạc. Bảy là lúc tu Phạm hạnh không có chướng ngại. Tám là dùng ít công lực mà được tam muội. Chín là giáo pháp được thọ chưa hề quên mất. Mười là pháp nghĩa được nghe thấy đều biết rõ.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát thành tựu bốn pháp khiến sở nguyện chẳng thối lui nghiêm tịnh Phật độ. Những gì là bốn?

Một là như lời nói hay làm được, như việc làm hay nói được. Hai là thường tự khiêm hạ. Ba là xa rời bỏn xẻn và ganh ghét. Bốn là thấy người được lợi sanh lòng hoan hỷ.

Này Xá Lợi Phất! Bồ tát ấy như việc làm hay nói được có bốn điều lợi ích. Những gì là bốn?

Một là trong miệng thường phát ra mùi thơm hoa sen xanh. Hai là ngữ nghiệp thanh tịnh, lời nói không sai lầm. Ba là tất cả thế gian đồng tin nhận. Bốn là nhiếp thọ âm thanh viên mãn của Phật.

Này Xá Lợi Phất! Bồ tát khiêm hạ có bốn điều lợi ích:

Một là xa rời những thân súc sanh ác thú. Hai là thọ khoái lạc vi diệu. Ba là mưu ngầm giặc dữ đều chẳng hại được. Bốn là kham thọ trời và người cung kính lễ bái.

Này Xá Lợi Phất! Bồ tát rời bỏn xẻn ganh ghét có bốn điều lợi ích:

Một là chẳng quên mất lòng bố thí. Hai là lúc đói khát thì làm nhà đại thí chủ. Ba là thấy người trì giới đến thì tiếp rước dẫn vào. Bốn là hoặc thọ người thí hay thí cho người không có ai ganh ghét.

Này Xá Lợi Phất! Bồ tát thấy người được lợi sanh lòng hoan hỷ có bốn điều lợi ích:

Một là thường sanh tâm này: Tôi nhiếp chúng sanh phải cho họ lợi lạc, nay họ tự được lợi lạc nên tôi sanh lòng vui mừng. Hai là chỗ có tài vật, vua quan nước lửa cướp giặc oán thân đều chẳng xâm đoạt được. Ba là tùy sanh xứ nào của báu và các con thầy đều đầy đủ, vua còn chẳng đố kỵ hưởng là người khác. Bốn là của cải chứa dùng đều vô cùng tận.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát thành tựu năm pháp khiến sở nguyện chẳng thối lui nghiêm tịnh Phật độ. Những gì là năm?

Một là Bồ tát đến chỗ pháp sư thưa hỏi tu những công hạnh gì có thể được Phật độ thanh tịnh trang nghiêm. Nếu được nghe, như lời tu hành.

Hai là do Bồ tát trì giới thanh tịnh và nguyện lực nên sanh trong Phật quốc. Được sanh Phật quốc rồi quan sát nước ấy nhiều thứ trang nghiêm các thứ đồ dùng báu đẹp, chúng Thanh văn và Bồ tát thân tướng vi diệu. Đối với Phật cung kính tôn trọng bạch hỏi Bồ tát tu những công hạnh gì được Phật độ rộng lớn thanh tịnh trang nghiêm. Được Phật dạy cho rồi như pháp tu hành.

Ba là Bồ tát có trí có hành, phải tịnh trí ấy, phải tấn hành ấy. Thế nào là tịnh trí? Đó là ở nơi pháp năng duyên và pháp sở duyên xa rời trí

Thanh văn và Duyên giác. Thế nào là tấn hành? Đó là như chỗ được nghe quyết định tu hành, rồi là chẳng tu hành.

Bốn là Bồ tát khéo biết nhơn sanh tử và biết xuất ly. Nhơn sanh tử là chẳng chánh tư duy, đây là chỗ y chỉ của bốn điên đảo làm nhơn sanh tử. Xuất ly là chánh tu hành, với tất cả pháp chẳng sanh phân biệt đó là xuất ly vậy.

Năm là Bồ tát biết rõ thể tánh chư Phật và tánh quốc độ đều chỉ có giả danh, giả danh cũng tịch diệt. Biết rõ như vậy nên chẳng sanh khởi tri tưởng.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát thành tựu sáu pháp khiến mau được Vô thượng Bồ đề, cũng hay nhiếp lấy Phật độ tối thượng:

Một là Bồ tát làm đại thí chủ, bao nhiêu vật sở hữu trân bửu khả ái đều hoan hỷ bố thí chẳng tiếc, lại nghĩ rằng tôi làm bố thí lớn để viên mãn Đại thừa. Nghĩa là lúc cầu Vô thượng Bồ đề, tất cả đều xả thí, lòng không luyến tiếc, đầy đủ thành tựu tư lương Bồ đề, bỏ thân mạng này còn chẳng hối tiếc, huống là tài sản vợ con. Này Xá Lợi Phất! Có chi Như Lai được gọi là đáng Nhứt thiết trí? Đó là lúc tu Bồ tát hạnh, nơi sở hữu của mình

đều xả bỏ tất cả, do đó được Bồ đề rồi gọi là đấng Nhứt thiết trí.

Hai là Bồ tát tại gia hay xuất gia, thà bỏ thân mạng chớ trọn chẳng phá giới. Dem sự trì giới ấy cùng chúng sanh hồi hướng Vô thượng Bồ đề. Trì giới như vậy tự cảm thấy vui mừng thích tu Phạm hạnh ngày đêm an vui càng siêng cầu pháp an trụ chánh tu hành, chán sợ tam giới mong cầu xuất ly. Dầu thấy xuất yếu mà nhớ đến chúng sanh, họ cũng khổ như tôi, tôi sẽ gánh lấy gánh nặng ấy nhiếp lấy chúng sanh đặt tại Niết bàn an lạc. Trì giới như vậy lúc tự giác hỷ liền được tâm đại bi, nhẫn đến khi chưa được Nhứt thiết chủng trí chẳng bỏ tinh tấn xem như tự cứu lửa cháy đầu.

Ba là Bồ tát mặc giáp nhẫn nhục rời cao mạn được sức đại nhẫn, nếu bị mắng hay đánh, tâm nhẫn thành tựu chẳng sanh sân hận. Giả sử có gậy lớn như núi Tu Di, có người cầm đánh mắng suốt cả ức kiếp cũng chẳng sanh lòng oán giận. Tại sao? Vì các chúng sanh ấy chẳng theo Phật học, mà tôi thì đương theo Phật học, được họ đánh mắng bao nhiêu thì thêm lớn đại bi bấy nhiêu. Tôi phải mặc giáp hoằng thệ nhiếp thủ chúng sanh làm cho họ được giải thoát nhập Niết bàn, vì thế nên tôi chẳng nên sân hận. Bồ tát lúc đương an trụ

nhẫn lực như vậy thì thành tựu mười điều đầy đủ: một là chủng tánh, hai là tài sản, ba là quyền thuộc, bốn là sắc tướng, năm là thiện xả, sáu là thiện hữu, bảy là được nghe chánh pháp, tám là như lời nói tu hành, chín là lúc mạng chung được thấy chư Phật, mười là được thấy Phật rồi sanh lòng tin thanh tịnh.

Bốn là Bồ tát vì muốn thành tựu thiện pháp nên kiên cố tự định thời khóa phát khởi tinh tấn, lại vì mỗi mỗi chúng sanh mà tận thuở vị lai ở trong sanh tử thứ đệ tu hành các hạnh tinh tấn chẳng mỗi mệ. Dem công nghiệp tự định khóa và đại bi ấy vì tất cả chúng sanh trong tất cả thời gian lúc còn lưu chuyển sanh tử chẳng bỏ chúng sanh.

Này Xá Lợi Phát! Nếu có Bồ tát đem thất bửu đầy hằng sa thế giới mười phương, trong mỗi niệm, dâng lên đức Như Lai, cúng dường nối tiếp như vậy mãi đến tận vị lai tể. Nhưng nếu có Bồ tát phát tâm đại bi mặc giáp tinh tấn, công đức này nhiều hơn công đức kia.

Này Xá Lợi Phát! Bồ tát có đủ tinh tấn này thì được mười thứ pháp chí nguyện thù thắng. Những gì là mười? Một là rời lìa hạnh phàm ngu. Hai là nhiếp thọ hạnh Phật. Ba là thấy lỗi sanh tử. Bốn là an trụ tâm đại bi. Năm là chẳng thối thất bốn

nguyện. Sáu là ít tật bệnh. Bảy là thuận chư Phật giáo. Tám là mỏng nhẹ dâm nô si. Chín là theo văn rõ nghĩa. Mười là tu hành thành tựu.

Năm là Bồ tát nghĩ rằng: Chư Phật Như Lai tâm thường ở tại chánh định chưa hề thất niệm, tôi phải theo chỗ làm của Phật. Nếu tâm tán loạn thì trọn chẳng chứng được chỗ làm của Phật. Vì thế nên phải rời bỏ tất cả tâm chấp lấy, cũng bỏ tất cả lợi dưỡng cung kính tụ lạc thành ấp uống ăn đồ cần dùng và các thân hữu. Vì muốn lợi ích các chúng sanh nên chẳng bỏ chúng sanh. Thường ưa ở a lan nhã chỗ tịch tĩnh, độc hành không bạn như con tê giác một sừng. Ở chỗ tịch tĩnh rồi khởi tâm đại từ ban đầu khắp một phương rồi lần lần đến khắp mười phương đến khắp chúng sanh. Tâm từ khắp cả rồi được nhập thiên định.

Này Xá Lợi Phất! Nếu có Bồ tát tại gia đem tất cả đồ dùng đáng ưa thích cúng dường tất cả hàng sa chư Phật và Tỳ kheo Tăng trong hàng sa kiếp. Nhưng nếu có Bồ tát xuất gia đi bảy bước hướng đến chỗ a lan nhã tịch tĩnh, phước đức này hơn phước đức kia nhiều. Vì có thể mau được đại Bồ đề vậy.

Này Xá Lợi Phất! Bồ tát ưa ở tịch tĩnh nhập thiên định thì được mười thứ công đức lợi ích.

Những gì là mười? Một là được niệm, hai là được huệ, ba là tu hành, bốn là biện luận mau, năm là được đà la ni, sáu là khéo biết pháp sanh, bảy là khéo biết pháp diệt, tám là giới tụ chẳng phạm, chín là chư thiên cúng dường, mười là chẳng tham sự tốt của người.

Sáu là Bồ tát khéo biết trí huệ đẳng lưu, đó là trí huệ lấy giới làm đầu, pháp lành tăng trưởng lấy huệ làm đầu. Vì thế nên Bồ tát phải học trí huệ. Thế gian có bao nhiêu tất cả công xảo khó làm khó thành, tất cả y dược đều học hết mà sự thông hiểu này chẳng chứng nhập được ly dục tịch diệt, cũng chẳng thể xu hướng Bồ đề, chẳng phải hướng Sa môn, Bà la môn, chẳng phải xu hướng Niết bàn. Vì thế nên nay tôi phải lại khắp cầu công xảo pháp dược, do trí này khiến tôi được cứu cánh tịch diệt. Bồ tát cầu pháp bốn: chẳng thấy chút pháp hay khởi được pháp. Do chẳng thấy nên an trụ nơi tịch diệt. Do an trụ tịch diệt thì không nhiệt não. Do không nhiệt não nên biết rõ sanh tử, vì chúng sanh mà thọ sanh để làm cho chúng sanh trừ diệt khổ sanh tử vậy. Đây là sáu pháp.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát thành tựu bảy pháp khiến sở hữu chẳng thối lui nghiêm tịnh Phật độ. Những gì là bảy?

Một là tự bỏ tất cả, mà thí bất khả đắc vậy. Hai là giới chẳng khuyết phạm, mà chẳng dính mắc nơi giới vậy. Ba là nhẫn nhục nhu hòa, mà chúng sanh bất khả đắc vậy. Bốn là phát khởi tinh tấn, mà thân tâm bất khả đắc vậy. Năm là thành tựu thiên định, mà chẳng trụ nơi thiên vậy. Sáu là trí huệ viên mãn, mà vô phân biệt vậy. Bảy là tùy niệm chư Phật, mà xa rời tướng vậy.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát thành tựu tám pháp khiến sở nguyện chẳng thối lui nghiêm tịnh Phật độ. Những gì là tám?

Một là chẳng thích Niết bàn, hai là bố thí đồ trang nghiêm, ba là tâm quảng đại, bốn là tôn kính Pháp sư, năm là chẳng làm tà mạng, sáu là bình đẳng ban cho, bảy là chẳng tự cao ngạo, tám là chẳng khinh miệt người.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát thành tựu chín pháp khiến nguyện chẳng thối lui nghiêm tịnh Phật độ. Những gì là chín?

Một là đủ thân luật nghi, hai là đủ ngữ luật nghi, ba là đủ ý luật nghi, bốn là diệt các tham dục, năm là diệt các sân hận, sáu là diệt các ngu si, bảy là chẳng làm điều khi dối, tám là làm bạn kiên cố, chín là chẳng khinh mạn thiện tri thức.

Lại nữa, này Xá Lợi Phát! Bồ tát thành tựu mười pháp khiến sở nguyện chẳng thối lui nghiêm tịnh Phật độ. Những gì là mười?

Một là nghe địa ngục khổ chỉ khởi đại bi mà chẳng kinh sợ. Hai là nghe súc sanh khổ chỉ khởi đại bi mà chẳng kinh sợ. Ba là nghe ngựa quý khổ chỉ khởi đại bi mà chẳng kinh sợ. Bốn là nghe chư thiên suy não chỉ khởi đại bi mà chẳng kinh sợ. Năm là nghe nhọn gian dối khát giặc cướp oán địch giết hại chỉ khởi đại bi mà chẳng kinh sợ. Sáu là Bồ tát tự nghĩ: Giờ đây tôi phải phát khởi tinh tấn, nhẫn đến chưa được Phật độ thanh tịnh trọn chẳng lười trễ. Bảy là khiến trong nước tôi đồ uông ăn y phục theo ý niệm liền được. Tám là các chúng sanh trong nước tôi thọ mạng vô lượng. Chín là các chúng sanh trong nước tôi không tâm bỉ ngã. Mười là bao nhiêu chúng sanh trong nước tôi quyết định xu hướng Vô thượng Bồ đề.

Lại nữa, này Xá Lợi Phát! Nếu Bồ tát cầm hoa đẹp đến chỗ Như Lai, hoặc chỗ tháp Phật mà cúng dường thì nguyện rằng: “Nguyện hoa đẹp này sắc hương thù thắng, người thấy hoa đều vui đẹp. Lúc tôi thành Phật, khiến trong nước tôi khắp nơi đầy những hoa đẹp như vậy và những cây báu trang nghiêm mọi chỗ. Nhẫn đến hương

bột hương thoa y phục uống ăn lọng báu tràng phan vàng bạc lưu ly chơn châu các thứ báu lúc dùng cúng dường cũng phải như hoa, hồi hướng công đức trang nghiêm Phật độ. Do vì Bồ tát an trụ nơi giới luật nên tùy tâm sở nguyện đều được thành tựu”.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát phải thường nhiếp lấy mười nghiệp đạo thiện đều hồi hướng Nhứt thiết chủng trí. Vì thế nên lúc Bồ tát thành Phật, trong Phật độ ấy bao nhiêu chúng sanh lúc sơ sanh đều có đủ mười nghiệp đạo thiện và trí xuất ly.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát đến đâu cũng khuyên các chúng sanh đều xu hướng Vô thượng Bồ đề. Chỉ ca ngợi Phật thừa mà chẳng nói đến Nhị thừa và cộng pháp. Vì thế nên lúc Bồ tát thành Phật, trong Phật độ ấy các chúng sanh quyết định sẽ được Vô thượng Bồ đề, xa rời Thanh văn và Bích chi Phật. Có vô lượng Bồ tát đầy trong nước ấy.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát đối với lợi dưỡng của người chẳng hề ngăn dứt, thấy người được lợi thì vui mừng. Vì thế nên lúc Bồ tát thành Phật, trong Phật độ ấy bao nhiêu chúng sanh có những đồ vật cần dùng không hề đoạn dứt, đầy đủ được đại pháp quang minh.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát nếu thấy Tỳ kheo, Tỳ kheo ni có ai phạm tội thì trọn chẳng đem rao nói, chỉ tự mình an trụ trong chánh pháp. Vì thế nên lúc Bồ tát thành Phật, trong Phật độ ấy tất cả không có danh từ tội lỗi. Tại sao? Vì đại chúng trong nước ấy đều được thanh tịnh không có pháp tội lỗi.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát thích pháp, cầu pháp chẳng sanh nhiệt não, như pháp đã được nghe an trụ đúng mà tu hành. Vì thế nên lúc Bồ tát thành Phật, trong Phật độ ấy tất cả chúng sanh đều thích pháp, cầu pháp không có nhiệt não, tu hành đúng pháp.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát đem các thứ âm nhạc cúng dường Phật tháp hồi hướng thiện căn về công đức trang nghiêm Phật độ. Vì thế nên lúc Bồ tát thành Phật, trong Phật độ ấy có trăm ngàn âm nhạc tự nhiên hòa tấu.

Lại nữa, này Xá Lợi Phất! Bồ tát nếu thấy chúng sanh thất niệm thì làm cho họ được chánh niệm. Vì thế nên lúc Bồ tát thành Phật, trong Phật độ ấy các hàng đệ tử được thiên duyệt thực.

Này Xá Lợi Phất! Phật độ công đức như vậy, đầy đủ biện tài Như Lai, hoặc một kiếp, hoặc hơn một kiếp nói kể chẳng hết được. Này Xá Lợi

Phát! Nhưng nay Phật tùy theo chỗ thích muốn của chư Bồ tát mà lược nói như vậy. Người có chí nguyện thù thắng nghe rồi xu hướng sẽ được viên mãn công đức Phật độ.

Này Xá Lợi Phát! Bồ tát thành tựu ba pháp mau được Vô thượng Bồ đề cầu Phật độ đều được thành. Những gì là ba? Một là đại nguyện thù thắng, hai là an trụ chẳng phóng dật, ba là như pháp được nghe phát khởi chánh tu hành.

Ngài Xá Lợi Phát bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Đức Như Lai hy hữu khéo nói pháp ấy. Vì đức Thế Tôn an trụ bất phóng dật nên được pháp Bồ đề phần. Vì an trụ chánh tu hành nên được đại Bồ đề. Vì an trụ thắng nguyện nên được Phật độ công đức trang nghiêm.

Đức Phật nói:

Đúng vậy, đúng như lời ông nói. Như thuở trước, Phật dùng đại nguyện lực thành tựu Phật độ, vì chẳng phóng dật nên được đại Bồ đề.

Này Xá Lợi Phát! Nếu chỉ có ngôn thuyết an trụ phóng dật mà chẳng chánh tu hành, người ấy còn chẳng đến được bậc Thanh văn hướng là có thể được Vô thượng Bồ đề. Vì thế nên Bồ tát nếu muốn tự biết mình là chơn Bồ tát thì như sở học của Bồ tát phải học như vậy.

Bấy giờ, trong hội có bốn vạn Bồ tát đứng dậy chấp tay hướng Phật mà đồng thanh bạch rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Như đức Phật đã thọ ký chỗ học của Bồ tát, chúng tôi sẽ học theo an trụ chẳng phóng dật tu hành thành tựu đầy đủ đại nguyện nghiêm tịnh Phật độ.

Đức Phật vui vẻ mỉm cười.

Ngài Xá Lợi Phất bạch Phật có duyên cớ gì mà hiện mỉm cười?

Đức Phật hỏi:

Ông có thấy chư thiện nam tử sư tử hống ấy chăng?

Ngài Xá Lợi Phất bạch Phật:

Vâng, đã thấy.

Đức Phật nói:

Này Xá Lợi Phất! Các thiện nam tử ấy, quá trăm ngàn kiếp, đều riêng ở cõi khác được Vô thượng Chánh giác đồng hiệu Nguyên Trang Nghiêm Như Lai đủ mười đức hiệu, cũng như đương lai Sư Tử Phật v.v... Cõi ấy thanh tịnh như nước của Vô Lượng Thọ Phật chỉ trừ thọ lượng đều thọ mười kiếp.

Bấy giờ, Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát

liền từ tòa đứng dậy trích y vai hữu gối hữu chাম
đặt chấp tay hướng Phật bạch rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Văn Thù Sư Lợi đồng
chơn Bồ tát đây được chư Phật Thế Tôn thường
khen tặng, bao lâu sẽ được Vô thượng Bồ đề?
Phật độ sẽ được như thế nào?

Đức Phật nói:

Này thiện nam tử! Ông nên hỏi Văn Thù Sư
Lợi.

Sư Tử Dũng Mãnh hỏi Văn Thù Sư Lợi rằng:
Chùng nào Ngài sẽ được Vô thượng Bồ đề?

Văn Thù Sư Lợi nói:

Sao Ngài chẳng hỏi tôi có xu hướng Bồ đề
chẳng mà lại hỏi tôi thành Bồ đề. Tại sao? Vì ở
nơi Bồ đề, tôi còn chẳng xu hướng huông là sẽ
được.

Sư Tử Dũng Mãnh hỏi:

Ngài há chẳng vì lợi chúng sanh mà đến Bồ đề
ư?

Văn Thù Sư Lợi nói:

Không. Tại sao? Vì chúng sanh bất khả đắc
vậy. Nếu chúng sanh là có thì có thể vì làm lợi ích
mà hướng đến Bồ đề. Nhưng chúng sanh thọ

mạng và nhọn đều vô sở hữu, nên nay tôi chẳng đến Bồ đề cũng chẳng thôi chuyển.

Sư Tử Dũng Mạnh nói:

Ngài có xu hướng chư Phật pháp chăng?

Văn Thù Sư Lợi nói:

Không. Thưa Ngài, tất cả các pháp đều xu hướng Phật pháp. Tại sao? Các pháp vô lậu, vô hệ, vô hình, vô tướng là xu hướng Phật. Như xu hướng Phật các pháp cũng vậy. Thưa Ngài! Như lời Ngài hỏi xu hướng Phật pháp, nay tôi hỏi Ngài tùy ý Ngài đáp. Là sắc cầu Bồ đề ư? Là sắc bốn tánh cầu, là sắc Như cầu, là sắc tự thể cầu, là sắc Không cầu, là sắc ly cầu, là sắc pháp tánh cầu Bồ đề ư? Thưa Ngài! Là sắc được Bồ đề ư? Nhân đến là sắc pháp tánh được Bồ đề ư?

Sư Tử Dũng Mạnh đáp:

Không. Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Sắc chẳng cầu Bồ đề, nhân đến sắc pháp tánh chẳng cầu Bồ đề. Sắc chẳng được Bồ đề, nhân đến sắc pháp tánh chẳng được Bồ đề.

Văn Thù Sư Lợi hỏi:

Thưa ngài Sư Tử Dũng Mạnh! Thọ tướng hành thức cầu Bồ đề nhân đến thức pháp tánh cầu Bồ đề ư? Thức được Bồ đề nhân đến thức pháp

tánh được Bồ đề ư?

Sư Tử Dũng Mạnh đáp:

Không. Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Thọ tướng hành thức chẳng cầu Bồ đề nhân đến thức pháp tánh chẳng cầu Bồ đề. Thức chẳng được Bồ đề nhân đến thức pháp tánh chẳng được Bồ đề.

Văn Thù Sư Lợi hỏi:

Rời lìa ngũ uẩn có ngã, ngã sở chẳng?

- Không. Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi.

- Đúng vậy. Thưa ngài Sư Tử Dũng Mạnh! Lại còn lấy pháp gì để cầu Bồ đề và được Bồ đề!

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Lời Ngài nói đại chúng đều kính tin. Nay Ngài nói chẳng cầu Bồ đề chẳng được Bồ đề, hàng tâm phát ý Bồ tát nghe lời này sẽ sanh kinh sợ.

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mạnh! Tất cả pháp không có kinh sợ. Trong thật tế cũng không kinh sợ. Đức Như Lai vì người không kinh sợ mà thuyết pháp. Nếu người kinh sợ thì họ sanh nhàm. Nếu sanh chán nhàm thì họ ly dục. Nếu ly dục thì họ giải thoát. Nếu giải thoát thì không Bồ đề. Nếu không Bồ đề thì là vô trụ. Nếu họ vô trụ thì là vô khứ. Nếu vô khứ thì là vô lai thì là vô nguyện cầu. Nếu không nguyện cầu thì chẳng thôi chuyển. Nếu

chẳng thối chuyển thì là thối chuyển. Thối chuyển những pháp gì? Đó là chấp ngã chúng sanh thọ mạng và nhơn, hoặc đoạn hoặc thường thủ tướng phân biệt thấy đều thối chuyển cả. Nếu kia thối chuyển thì là chẳng thối chuyển. Chẳng thối chuyển những pháp gì? Đó là Không, vô tướng, vô nguyện, thật tế và các Phật pháp đều chẳng thối chuyển. Sao gọi là Phật pháp? Nghĩa là chẳng rời chẳng dính và không sở duyên, không nhập không xuất không có sở hành cũng không biểu thị, chỉ có giả danh, Không, vô sanh, vô khứ vô lai, vô nhiễm vô tịnh, không trần, lìa trần, không ngã, không phân biệt, không hòa hiệp, không chấp thủ, bình đẳng không trái, đây là Phật pháp.

Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Các Phật pháp ấy chẳng phải pháp chẳng phải phi pháp. Tại sao? Vì các Phật pháp không chỗ sanh vậy. Hàng tân phát ý Bồ tát kia nghe lời này nếu sanh kinh sợ thì mau được Bồ đề. Nếu khởi tâm phân biệt mà nghĩ rằng nay chúng tôi được thành Bồ đề, tùy có phát tâm an trụ nơi hiện chứng mới được Bồ đề. Nếu chẳng phát tâm thì trọn chẳng được. Vì các phân biệt này đều chẳng sanh nên Bồ đề và tâm đều bất khả đắc. Vì bất khả đắc thì vô phân biệt. Nếu vô phân biệt thì không hiện chứng. Tại sao? Vì sở nhơn hiện chứng bất khả đắc vậy.

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Hư không có thể được Bồ đề chăng?

- Không, thưa ngài Văn Thù Sư Lợi.

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Đức Như Lai há chẳng nói tất cả pháp đồng hư không ư?

- Đúng vậy. Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi.

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Như hư không Bồ đề cũng vậy. Như Bồ đề hư không cũng vậy. Hư không với Bồ đề không hai không khác. Nếu Bồ tát biết nghĩa bình đẳng này thì không có tri cũng không bất tri cũng không bất kiến.

Lúc nói pháp ấy, có một vạn bốn ngàn Tỳ kheo tận các lậu, tâm được giải thoát; mười hai na do tha Tỳ kheo xa trần rời cấu ở trong các pháp được pháp nhãn thanh tịnh; chín vạn sáu ngàn chúng sanh phát tâm Bồ đề; năm vạn hai ngàn Bồ tát được Vô sanh nhẫn. Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát hỏi Văn Thù Sư Lợi Bồ tát rằng:

Từ khi Ngài phát tâm Bồ đề đến nay được bao nhiêu thời gian?

Văn Thù Sư Lợi Bồ tát nói:

Thôi đi, Ngài chớ sanh vọng niệm. Nếu có ai ở trong pháp vô sanh mà nói rằng tôi phát tâm Bồ đề, tôi làm hạnh Bồ đề là đại tà kiến. Thưa ngài

Sư Tử Dũng Mạnh! Tôi trọn chẳng thấy có tâm phát hương Bồ đề. Do chẳng thấy tâm và Bồ đề nên không có phát.

Sư Tử Dũng Mạnh hỏi:

Ngài Văn Thù Sư Lợi trọn chẳng thấy tâm, đó là cú nghĩa gì?

Văn Thù Sư Lợi nói:

Thưa Ngài! Là trọn chẳng thấy gọi là bình đẳng.

- Thế nào nói là bình đẳng? Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi.

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mạnh! Bình đẳng như vậy bởi các thứ tánh đều vô sở hữu. Các pháp ấy vì là một vị nên nói. Một vị nói ấy, đó là rời lìa vậy, là không nhiễm không tịnh, chẳng đoạn chẳng thường, chẳng sanh chẳng diệt, không ngã không thọ, chẳng thủ chẳng xả. Thuyết pháp như vậy, chẳng quan niệm tôi nói cũng không phân biệt. Ở trong pháp bình đẳng ấy mà biết rõ tu hành thì gọi là bình đẳng.

Lại nữa, thưa ngài Sư Tử Dũng Mạnh! Nếu Bồ tát nhập vào bình đẳng ấy thì trọn chẳng thấy có các thứ giới hoặc ít hoặc nhiều. Ở trong bình đẳng chẳng thấy bình đẳng, ở trong tương vi

chẳng thấy tương vi. Tại sao? Ví nó bồn lai tánh thanh tịnh vậy.

Bấy giờ, Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Văn Thù Sư Lợi Bồ tát chẳng chịu nói mình phát tâm bao lâu mà đại chúng đều muốn nghe.

Đức Phật nói:

Này thiện nam tử! Văn Thù Sư Lợi là bậc trí nhãn thậm thâm. Ở trong trí nhãn thậm thâm ấy, Bồ đề và tâm đều bất khả đắc. Vì bất khả đắc nên chẳng nói. Nhưng này thiện nam tử! Nay Phật sẽ nói Văn Thù Sư Lợi phát tâm lâu mau. Này thiện nam tử! Thuở quá khứ lâu xa quá bảy mươi vạn a tăng kỳ hằng sa kiếp, có Phật hiệu Lô Âm Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác xuất thế tại phương đông cách đây bảy mươi hai na do tha Phật độ, thế giới ấy tên Vô Sanh, Lô Âm Như Lai thuyết pháp tại đó. Chúng Thanh văn có tám mươi bốn ức na do tha. Chúng Bồ tát nhiều gấp bội.

Bấy giờ, có vua tên Phổ Phúc đủ bảy báu trị bốn thiên hạ với chánh pháp lý làm Chuyển luân vương. Trong thời gian tám vạn bốn ngàn năm, vua Phổ Phúc thường cung kính cúng dường Phật Lô Âm với những y phục uống ăn cung điện đèn

đài đẹp tốt, cũng thường cung kính cúng dường chư Bồ tát và chúng Thanh văn.

Thân tộc của vua, nội cung thể nữ vương tử đại thần chỉ chuyên lo cúng dường mà không làm gì khác. Dẫu thời gian nhiều năm mà không ai mới nhọc. Sau thời gian ấy, nhà vua ở vắng một mình suy nghĩ: Nay tôi đã nhóm họp căn lành quảng đại mà còn chưa định chỗ hồi hướng, vì cầu Đế Thích, Phạm vương, Chuyển Luân Vương chăng? Vì cầu Thanh văn, Bích chi Phật chăng?

Lúc vua nghĩ như vậy rồi, trên không có chư thiên bảo rằng: “Đại vương chớ phát khởi tâm kém hẹp ấy. Tại sao? Vì phước đức của vua đã họp được rất nhiều, vua nên phát tâm Vô thượng Bồ đề”.

Nghe lời khuyến cáo ấy, vua Phổ Phúc vui mừng nghĩ rằng: Nay tôi ở nơi đây quyết định chẳng lui, vì chư thiên biết lòng tôi nên đến khuyến cáo. Nhà vua đem tám mươi ức na do tha trăm ngàn người đến chỗ Phật Lô Âm, đánh lễ chân Phật, hữu nhiều bảy vòng, cúi mình cung kính chấp tay nói kệ bạch Phật:

Nay tôi lễ Thế Tôn
Mong vì tôi chỉ dạy
Làm sao được thành tựu

Đấng Thế Tôn tối thượng.
Chỗ nương nhờ cho đời
Tôi đã rộng cúng dường
Bởi tâm chẳng quyết định
Chưa biết chỗ hồi hướng.
Tôi đã tu phước lớn
Nên hồi hướng chỗ nào
Là cầu ngôi Chuyển luân
Đế Thích hay Phạm vương
Là cầu quả Thanh văn
Hay cầu Bích chi Phật.
Lúc tôi nghĩ như vậy
Trên không chur thiên bảo:
Đại vương chớ nên phát
Tâm hồi hướng kém hẹp
Nên vì các chúng sanh
Mà phát nguyện rộng lớn
Vì lợi ích thế gian
Nên phát tâm Bồ đề.
Nay tôi thỉnh Thế Tôn
Đấng Pháp Vương tự tại
Mong nói các phương tiện
Phát khởi tâm Bồ đề.
Phát tâm Bồ đề rồi

Sẽ được như Thế Tôn
Duy nguyện đức Thế Tôn
Vì tôi tuyên nói đủ.

Bây giờ, đức Lôì Âm Như Lai vì vua Phổ
Phúc mà nói kệ rằng:

Đại vương nên lắng nghe
Phật sẽ thứ đệ nói
Tất cả pháp như duyên
Tùy căn dục thực hành.
Như sở nguyện đã có
Được quả báo như vậy
Phật ở thưở quá khứ
Cũng phát tâm Bồ đề
Vì tất cả chúng sanh
Nguyện làm lợi ích họ.
Như chỗ Phật phát nguyện
Như xưa đã phát tâm
Được bất thối Bồ đề
Ý nguyện mau viên mãn.
Đại vương phải kiên cố
Tu tập các công hạnh
Vua sẽ được vô thượng
Phật Bồ đề quảng đại.

Vua Phổ Phúc nghe Phật nói vui mừng hơn hờ
 được chưa từng có, liền ở trước đại chúng đại sư
 tử hồng mà nói kệ rằng:

Nay đối trước đại chúng
 Phát tâm đại Bồ đề
 Vì mỗi mỗi chúng sanh
 Thệ tận vị lai tế.
 Thọ vô lượng sanh tử
 Mà làm lợi ích lớn
 Tu đủ hạnh Bồ tát
 Cứu các chúng sanh khổ.
 Từ nay nếu trái thệ
 Phát khởi tâm tham dục
 Bỏn xén ganh oán hờn
 Là dối Phật mười phương.
 Tôi từ ngày hôm nay
 Nhẫn đến thành Bồ đề
 Thường phải học chư Phật
 Tu hành các Phạm hạnh.
 Tùy thuận giới thanh tịnh
 Xa rời các lỗi lầm
 Tôi ở nơi Bồ đề
 Cũng chẳng nguyện mau chứng.
 Sẽ tận vị lai tế

Rộng lợi ích chúng sanh
Nghiêm tịnh các Phật độ
Vô lượng bất tư nghị.
Sẽ khiến danh hiệu tôi
Nghe khắp mười phương cõi
Nay tôi tự thọ ký
Quyết định sẽ thành Phật.
Chí nguyện thắng thanh tịnh
Nơi đây vốn không nghi
Tôi sẽ sạch ba nghiệp
Chẳng cho sanh các ác.
Tôi dùng chơn thật này
Thành Phật Lương Túc Tôn
Nếu tâm tôi chơn thật
Đất sẽ động sáu cách.
Nếu lời tôi thành thật
Không có chút hư vọng
Sẽ khiến trong hư không
Âm nhạc tự nhiên trỗi.
Nếu tôi không siểm khúc
Cũng không tâm oán hận
Do tâm chơn thật ấy
Sẽ mưa hoa mạn đà.

Lúc vua Phổ Phúc nói kệ rồi, vì tâm vua chơn thật nên mười phương các ức thế giới chấn động sáu cách, trên không âm nhạc tự nhiên hòa tấu và mưa hoa mạn đà la. Hai mươi ức người tùy tùng nhà vua đều rất vui mừng mà tự bảo rằng chúng tôi sẽ được Vô thượng Bồ đề, rồi bắt chước nhà vua mà phát Bồ đề tâm.

Đức Phật bảo đại chúng:

Vua Phổ Phúc thuở xưa ấy đâu phải ai khác, chính là Văn Thù Sư Lợi hiện nay vậy. Ông ấy ở thuở quá khứ bảy mươi vạn a tăng kỳ hằng sa kiếp tối sơ phát tâm Bồ đề, kế đó quá sáu mươi bốn hằng sa kiếp được Vô sanh pháp nhẫn hay đầy đủ Bồ tát Thập địa và Thập trí lực Như Lai, các pháp ở Phật địa thảy đều viên mãn, mà ông ấy chưa từng khởi tâm nghĩ rằng tôi sẽ thành Phật.

Này chư thiện nam tử! Thuở ấy, hai mươi ức người tùy tùng nhà vua đồng phát Bồ đề tâm ấy, đều do Văn Thù Sư Lợi khuyên dạy cho vào sáu ba la mật bố thí, trì giới, nhẫn nhục, tinh tấn, thiền định và trí huệ, nay tất cả đều đã chứng Vô thượng Bồ đề chuyển đại pháp luân, xong Phật sự nhập Niết bàn. Văn Thù Sư Lợi đều cúng dường chư Phật ấy và hộ trì chánh pháp của chư Phật ấy. Chỉ còn có một đức Phật hiện tại là Địa Trì Sơn

Như Lai ở thế giới tên Địa Trì tại hạ phương cách đây bốn mươi hằng sa Phật độ, cũng có vô số chúng Thanh văn và Bồ tát.

Lúc đức Phật nói nhưn duyên đời trước của Văn Thù Sư Lợi Bồ tát, trong đại chúng có bảy ngàn người phát tâm Vô thượng Bồ đề.

* Sư Tử Dũng Mãnh Lôi Âm Bồ tát bạch Văn Thù Sư Lợi Bồ tát:

Thưa Ngài! Ngài đã đầy đủ Thập địa và Như Lai Thập lực đầy đủ tất cả Phật pháp, có sao chẳng thành Vô thượng Bồ đề?

Văn Thù Sư Lợi Bồ tát nói:

Thưa Ngài! Không có đã viên mãn tất cả Phật pháp rồi lại còn chúng Bồ đề. Tại sao? Vì đã viên mãn thì chẳng nên lại chúng.

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Thế nào là viên mãn tất cả Phật pháp?

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Phật pháp viên mãn như chơn như viên mãn. Chơn như viên mãn như hư không viên mãn. Phật pháp, chơn như và hư không như vậy cũng không có hai. Như Ngài hỏi rằng thế nào viên mãn tất cả Phật pháp?

---

* Hán bộ quyển thứ 60.

Như sắc viên mãn, như thọ tướng hành thức viên mãn, Phật pháp viên mãn cũng như vậy.

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Thế nào là sắc v.v... viên mãn?

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Sắc được Ngài thấy, là thường hay vô thường?

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Điều chẳng phải cả.

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Nếu pháp đã chẳng phải thường chẳng phải vô thường, nó có tăng giảm chăng?

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Chẳng tăng giảm.

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Nếu pháp chẳng tăng giảm thì gọi là viên mãn. Thế nào là viên mãn? Nếu ở nơi các pháp chẳng biết rõ được thì sanh phân biệt, nếu biết rõ được thì không phân biệt. Nếu không phân biệt thì không tăng giảm. Nếu không tăng giảm thì là bình đẳng. Nếu thấy sắc bình đẳng tức là sắc viên mãn. Thọ tướng hành thức và tất cả pháp viên mãn cũng như vậy.

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Từ lúc Ngài được pháp nhẫn đến nay không một tâm niệm

nguyện thành Chánh giác, nay sao lại khuyên người xu hướng Bồ đề?

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Tôi thật chẳng hề khuyên một chúng sanh xu hướng Bồ đề. Tại sao? Vì chúng sanh vô sở hữu vậy. Vì chúng sanh tánh tự ly vậy. Nếu chúng sanh là có thì khiến họ xu hướng Bồ đề. Chúng sanh đã bất khả đắc nên không có được khuyên. Tại sao? Vì là bình đẳng vô phân biệt vậy. Chẳng phải đem bình đẳng cầu bình đẳng, cũng không có khởi. Vì thế nên thường nói rằng phải quan sát các hành tới không từ đâu, đi không đến đâu, đây gọi là bình đẳng, là tánh Không. Ở trong tánh Không, chẳng có sở cầu.

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Như lời Ngài hỏi tôi rằng từ lúc đắc nhãn đến nay không có một niệm tâm sẽ được Bồ đề! Thưa Ngài! Ngài có thấy tâm ấy chẳng, mà dùng tâm ấy được Bồ đề chẳng?

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Không. Tại sao? Vì tâm chẳng phải sắc nên chẳng thấy được. Bồ đề cũng vậy, chỉ là danh tướng thôi. Hoặc tâm danh hay Bồ đề danh đều vô sở hữu cả.

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Như lời Ngài nói tôi chẳng sanh một niệm tâm được Bồ

đề, đó là mật ý mà nói. Tại sao? Vì tâm bản lai không có sanh nên là vô sanh. Đã vô sanh thì gì được gì chứng?

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Sao gọi là bình đẳng chứng nhập?

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Ở trong các pháp mà không buộc dính thì gọi là bình đẳng chứng. Nói chứng nhập là trí vi tế ấy chẳng sanh diệt không khác với chơn như không phân biệt, đây gọi là chứng nhập. Nếu là người chánh kiến tu hành thì ở trong bình đẳng không có một pháp để được, rời lia các thứ tánh, cũng chẳng dính mắc nơi một, đây gọi là chứng nhập. Nếu dùng thân chứng các pháp vô tướng, biết rõ tướng ấy là vô tướng, mà đối với thân tâm cũng chẳng chấp trước, đây gọi là viên mãn chứng nhập.

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Thế nào gọi là được?

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Do ngôn thuyết thế gian mà gọi là được. Chỗ được của chư Thánh chẳng phải ngôn ngữ nói được. Tại sao? Vì pháp không y chỉ rời lia ngôn thuyết vậy.

Lại nữa, thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Lấy không được làm được, cũng chẳng phải được chẳng phải chẳng được gọi đó là được.

Sư Tử Dũng Mạnh Lôi Âm Bồ tát bạch đức Phật:

Bạch đức Thế Tôn! Xin nói Phật độ của Văn Thù Sư Lợi được.

Đức Phật bảo ngài Sư Tử Dũng Mạnh hỏi nơi ngài Văn Thù Sư Lợi. Sư Tử Dũng Mạnh Bồ tát bạch ngài Văn Thù Sư Lợi rằng:

Thưa Ngài! Ngài sẽ được Phật độ công đức trang nghiêm nào?

Văn Thù Sư Lợi Bồ tát nói:

Thưa ngài Sư Tử Dũng Mạnh! Nếu tôi cầu Bồ đề, Ngài có thể hỏi Phật độ sẽ được.

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Ngài há lại chẳng cầu Bồ đề ư?

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mạnh! Tôi chẳng cầu. Tại sao? Vì nếu có chỗ cầu thì có nhiệm trước, nếu có nhiệm trước thì có tham ái, nếu có chỗ ái thì có sanh, nếu có sanh thì có ái, nếu có ái thì trọn chẳng xuất ly. Vì thế nên tôi chẳng cầu Bồ đề. Tại sao? Vì Bồ đề bất khả đắc vậy. Do vì bất khả đắc nên chẳng cầu. Cho nên Ngài hỏi tôi Phật độ nào tôi sẽ được. Tôi không thể nói. Tại sao? Vì đối với đức Như Lai Nhứt thiết trí mà tự nói Phật độ công đức trang nghiêm của mình, thì thành ra Bồ tát tự khen công đức của mình.

Đức Phật nói:

Này Văn Thù Sư Lợi! Ông có thể tự nói dùng những nguyện gì trang nghiêm Phật độ khiến chư Bồ tát nghe rồi quyết định thành mãn nguyện ấy.

Bây giờ ngài Văn Thù Sư Lợi tuân lời Phật, liền đứng dậy trích y vai hữu, gói hữu chầm đất chấp tay bạch đức Phật rằng:

Bạch Thế Tôn! Nay tôi thừa thần lực Phật sẽ tuyên nói, những ai muốn cầu đại Bồ đề đều nên lắng nghe. Nếu nghe điều nguyện ấy phải như thật tu học cho được viên mãn.

Lúc Văn Thù Sư Lợi Bồ tát gói hữu chầm đất, mười phương đều có hằng sa Phật độ chấn động sáu cách. Văn Thù Sư Lợi Bồ tát bạch đức Phật:

Bạch Thế Tôn! Tôi từ thuở xa xưa trăm ngàn ức na do tha a tăng kỳ kiếp đến nay phát khởi nguyện như vậy: “Tôi dùng thiên nhãn vô ngại thấy trong vô lượng vô biên Phật độ có tất cả chư Phật Như Lai, nếu chẳng phải là do tôi khuyên phát tâm quyết định Bồ đề và giáo hóa khiến tu sáu ba la mật cho đến thành Vô thượng Bồ đề, thì ở nơi Bồ đề tôi trọn chẳng nên chứng. Mà tôi quyết phải viên mãn sở nguyện này, rồi sau sẽ chứng Vô thượng Bồ đề”.

Chư Bồ tát đều nghĩ rằng: Ngài Văn Thù Sư Lợi dùng thiên nhãn vô ngại thấy bao nhiêu Như Lai? Đức Phật biết tâm niệm ấy mới bảo ngài Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát rằng:

Này thiện nam tử! Ví như đem cả Tam thiên Đại thiên thế giới này nghiền nát thành vi trần, có thể dùng toán số biết số là bao nhiêu chăng?

- Bạch đức Thế Tôn! Không thể biết được.

- Này thiện nam tử! Thiên nhãn vô ngại của Văn Thù Sư Lợi thấy vô lượng chư Phật ở phương đông lại quá số ấy, chín phương kia cũng như vậy.

Văn Thù Sư Lợi Bồ tát bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Tôi có nguyện là lấy hằng sa Phật độ làm một Phật độ vô lượng báu đẹp xen lẫn trang nghiêm. Nếu không như vậy thì tôi trọn chẳng chứng Vô thượng Bồ đề.

Bạch đức Thế Tôn! Tôi còn có nguyện khiến trong nước tôi có cây Bồ đề lượng bằng mười cõi Đại thiên, ánh sáng của cây ấy chiếu khắp nước.

Bạch đức Thế Tôn! Tôi còn có nguyện là tôi ngồi Bồ đề rồi chứng Vô thượng Bồ đề nhận đến Niết bàn, trong thời gian ấy chẳng rời khỏi tòa Bồ đề mà chỉ dùng biến hóa hiện thân khắp mười

phương vô lượng vô số Phật độ thuyết pháp cho các chúng sanh.

Bạch đức Thế Tôn! Tôi còn có nguyện là khiến nước tôi không tên nữ nhơn, chỉ thuần có Bồ tát rời lìa phiền não cầu đủ Phạm hạnh, lúc sơ sanh ca sa theo thân ngài kiết già bỗng nhiên hiện ra, Bồ tát như vậy đầy khắp nước tôi. Không có tên Thanh văn và Bích chi Phật, ngoại trừ đức Như Lai biến hóa qua đến mười phương vì các chúng sanh nói pháp Tam thừa.

Bấy giờ, ngài Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát bạch Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Văn Thù Sư Lợi đương lai thành Phật hiệu là gì?

Đức Phật nói:

Này thiện nam tử! Lúc Văn Thù Sư Lợi thành Phật hiệu là Phổ Kiến. Tại sao lại hiệu là Phổ Kiến? Bởi đức Như Lai ấy, ở nơi mười phương vô lượng trăm ngàn ức na do tha Phật độ đều khắp làm cho được thấy. Nếu các chúng sanh thấy đức Phật Phổ Kiến thì tất định sẽ được Vô thượng Bồ đề. Nay Phổ Kiến Như Lai dầu chưa thành Phật, khi Ta hiện tại đây và sau khi Ta nhập Niết bàn, có ai nghe danh hiệu ấy, cũng đều tất định sẽ

được Vô thượng Bồ đề, chỉ trừ người đã nhập ngôi vị ly sanh và người tâm nguyện hẹp kém.

Ngài Văn Thù Sư Lợi lại bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Tôi còn có nguyện là như cõi nước đức Phật A Di Đà lấy pháp hỷ làm món ăn, mà trong nước tôi Bồ tát sơ sanh lúc khởi ý nghĩ ăn liền có món ăn trăm vị đầy trong bát tại tay hữu, liền nghĩ rằng nếu chưa cúng dường mười phương chư Phật và bố thí những chúng sanh nghèo cùng khổ nảo và ngạ quỷ v.v... cho họ no đủ thì tôi quyết định chẳng nên tự ăn. Lúc nghĩ như vậy liền được ngũ thần thông bay đi vô ngại đến mười phương vô lượng vô số Phật độ cúng dường chư Phật và chúng Thanh văn, cùng chu cấp cho chúng sanh nghèo khổ, rồi thuyết pháp cho họ rời lìa khát ái, trong khoảng một niệm trở về đến bản xứ.

Lại nữa, bạch đức Thế Tôn! Tôi còn có nguyện là trong nước tôi chư Bồ tát sơ sanh cần dùng y phục, trong tay họ tùy ý xuất hiện các thứ bửu y tốt sạch vừa mặc đúng y phục của Sa môn, tự nghĩ rằng nếu chưa cúng dường mười phương chư Phật tôi chẳng nên tự dùng, trong khoảng một niệm qua đến mười phương vô lượng Phật độ, đem bửu y ấy cúng dường chư Phật rồi trở về bản

xứ mới tự thọ dụng.

Lại nữa, bạch đức Thế Tôn! Tôi còn có nguyện là trong nước tôi, chúng Bồ tát được của báu và những đồ dùng cần phải chia cúng chư Phật và chúng Thanh văn. Khắp cúng dường rồi sau mới tự thọ dụng. Trong nước tôi lại rời lìa tám nạn và pháp bất thiện. Đã không tội lỗi lại không cấm giới, không có các thứ nhiệt nảo bất như ý.

Ngài Sư Tử Dũng Mãnh Lôì Âm Bồ tát bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Phật độ ấy tên là gì?

Đức Phật nói:

Này thiện nam tử! Nước ấy tên là Tùy Nguyên Tích Tập Thanh Tịnh Viên Mãn.

- Bạch đức Thế Tôn! Phật độ ấy ở phương nào?

- Này thiện nam tử! Phật độ ấy ở tại phương Nam. Thế giới Ta Bà này cũng ở trong Phật độ ấy.

Ngài Văn Thù Sư Lợi lại bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Tôi còn có nguyện trong nước tôi chứa hộp vô lượng diệu bửu làm thành, lại dùng vô lượng báu ma ni xen lẫn trang nghiêm. Báu ma ni ấy ở trong các thế giới mười

phương chưa từng có. Tên của các báu ấy, trong câu chi năm nói cũng chẳng hết được. Tùy ý thích của chư Bồ tát muốn nước ấy bằng vàng thì thấy là vàng. Thích bằng bạc thì thấy nước ấy bằng bạc, nhưng với người thấy vàng không hề tổn giảm. Hoặc thích bằng pha lê, lưu ly, mã não, xích chơn châu vô lượng thứ báu đều tùy sở thích mà thấy không chướng ngại nhau. Cho đến thích bằng chiên đàn hương, a già la hương, xích chiên đàn hương v.v... đều tùy sở thích riêng mà thấy không chướng ngại nhau.

Trong nước ấy chẳng dùng ánh sáng như nguyệt tinh tú châu ngọc đèn lửa để soi sáng, chư Bồ tát ấy đều dùng ánh sáng của tự thân mình chiếu suốt ngàn ức na do tha cõi. Trong nước ấy lấy hoa nở xòe làm ngày, hoa khép lại làm đêm, tùy ý thích thời tiết của chư Bồ tát mà đều ứng đúng theo, nhưng không có lạnh nóng già bệnh chết. Chỉ tùy sở nguyện của chư Bồ tát muốn chúng Bồ đề liền qua thế giới khác ở cung trời Đâu Suất mãn thọ giáng sanh mà thành Phật. Trong nước ấy không có nhập Niết bàn. Trăm ngàn thứ nhạc ở hư không, đều chẳng hiện tướng hình mà nghe tiếng nhạc. Nhạc ấy chẳng phát thanh thuận tham ái, chỉ phát thanh Phật Pháp Tăng và các ba la mật, các pháp môn Bồ tát tạng.

Tùy theo chỗ hiểu của chư Bồ tát thấy đều được nghe diệu pháp.

Chư Bồ tát nếu muốn thấy Phật, tùy chỗ đến kinh hành đứng ngồi, theo ý nghĩ liền thấy Phổ Kiến Như Lai ngồi cây Bồ đề. Nếu các Bồ tát có chỗ nghi, chỉ cần thấy đức Phổ Kiến Phật chẳng đợi giải thích mà liền hết nghi hiểu rõ pháp nghĩa.

Lúc ấy, trong hội có vô lượng trăm ngàn ức na do tha chư Bồ tát đồng thanh nói rằng:

Nếu có ai được nghe danh hiệu Phổ Kiến Phật bèn được lợi lành tối thượng, huống là người sanh về cõi nước ấy. Nếu có ai được nghe pháp môn Văn Thù Sư Lợi thọ ký này và nghe tên Văn Thù Sư Lợi thì gọi là diện kiến chư Phật.

Đức Phật bảo chư Bồ tát rằng:

Đúng như vậy. Đúng như lời các ông nói. Nay thiện nam tử! Nếu có ai thọ trì trăm ngàn ức danh hiệu chư Phật, nếu lại có ai xưng danh hiệu Văn Thù Sư Lợi Bồ tát thì phước nhiều hơn, huống là xưng danh hiệu Phổ Kiến Phật. Tại sao? Vì trăm ngàn ức na do tha đức Phật ấy lợi ích chúng sanh chẳng bằng Văn Thù Sư Lợi làm lợi ích trong một kiếp.

Lúc ấy, trong chúng có vô lượng trăm ngàn ức na do tha thiên long bát bộ như phi như đồng

thanh xưng rằng: “Nam mô Văn Thù Sư Lợi Đồng Chơn Bồ tát. Nam mô Phổ Kiến Như Lai Ứng Cúng Đẳng Chánh Giác”. Xưng lời trên rồi, có tám vạn bốn ngàn ức na do tha chúng sanh phát tâm Bồ đề. Vô lượng chúng sanh căn lành thành thực được bất thối chuyển trong ba thừa.

Ngài Văn Thù Sư Lợi lại bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Tôi còn có nguyện như tôi đã được thấy vô lượng vô số trăm ngàn ức na do tha chư Phật Thế Tôn, bao nhiêu Phật độ công đức trang nghiêm của chư Phật ấy tất cả đều có đủ trong một Phật độ của tôi, chỉ trừ Nhị thừa và ngũ trục.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu tôi tự nói các thứ công đức trang nghiêm trong Phật độ hơn hằng sa kiếp cũng nói chẳng hết. Như sở nguyện của tôi, chỉ có đức Phật biết được.

Đức Phật nói:

Đúng vậy. Này Văn Thù Sư Lợi! Ở trong tam thế, tri kiến của đức Như Lai không có hạn lượng chương ngại.

Bấy giờ, trong đại chúng có chư Bồ tát nghĩ rằng: Phật độ công đức trang nghiêm của Văn Thù Sư Lợi được có bằng quốc độ của đức Phật A

Di Đà chẳng? Đức Thế Tôn biết tâm niệm của chư Bồ tát nên nói với ngài Sư Tử Dũng Mãnh Bồ tát rằng:

Này thiện nam tử! Ví như có người phân tích một sợi lông làm trăm phần, đem một phần lông chấm lấy một giọt nước trong đại hải. Một giọt nước biển ấy đem dụ cho sự trang nghiêm của quốc độ Phật A Di Đà, còn toàn nước đại hải đem dụ cho quốc độ trang nghiêm của Phật Phổ Kiến, lại còn hơn đây nữa. Tại sao? Vì Phật độ trang nghiêm của Phổ Kiến Như Lai chẳng thể nghĩ bàn được vậy.

Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát bạch rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Những loại Phật độ trang nghiêm như vậy, trong tam thế chư Phật còn có quốc độ như vậy chẳng?

Đức Phật nói:

Có. Này thiện nam tử! Phương Đông cách đây quá trăm ức hằng sa thế giới có Phật độ tên Trụ Tối Thượng Nguyên, có Phật hiệu Phổ Quang Thường Đa Công Đức Hải Vương Như Lai thọ mạng vô lượng vô biên thường thuyết pháp cho chúng Bồ tát. Cõi này công đức trang nghiêm đồng như cõi của Phổ Kiến Như Lai.

Này thiện nam tử! Có bốn Bồ tát mặc giáp hoàng thệ bất tư nghị quyết định thành mãn thệ nguyện ấy, cũng sẽ được Phật độ trang nghiêm như Phật độ của Phổ Kiến như Lai.

Ngài Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát bạch rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Xin nói danh hiệu và chỗ ở của chư Bồ tát ấy. Lại xin hiển thị quốc độ của Phổ Quang Thường Đa Công Đức Hải Vương Như Lai để cho đại chúng đây được nhiều lợi ích. Tại sao? Vì chư Bồ tát đây nếu được thấy nghe thì ở nơi đại nguyện ấy sẽ được thành mãn.

Đức Phật nói:

Này thiện nam tử! Các ông lắng nghe, Phật sẽ nói cho. Này thiện nam tử! Bốn Bồ tát ấy, một người tên Quang Minh Tràng ở tại Phật độ phương Đông của Phật Vô Ưu Đức. Người kế tên Trí Thượng ở tại Phật độ phương Nam của Phật Trí Vương. Người thứ ba tên Chư Căn Tịch Tĩnh ở tại quốc độ phương Tây của Phật Huệ Tích. Người thứ tư tên Nguyện Huệ ở tại quốc độ phương Bắc của Phật Na La Diên.

Đức Thế Tôn dùng sức thần thông hiện Phật độ của Phổ Quang Thường Đa Công Đức Hải

Vương Như Lai cho trong đại hội này thấy đức Phật ấy và chúng Bồ tát cùng những công đức trang nghiêm ở thế giới ấy, từ trước chưa từng thấy cũng chưa từng nghe, tất cả sự trang nghiêm ấy chẳng thể nghĩ bàn, vô lượng trăm ngàn ức na do tha châu báu xen lẫn trang nghiêm. Trong một kiếp nói công đức ấy cũng chẳng hết. Đại chúng đây đều thấy rõ như xem trái am ma lạc trong bàn tay. Bồ tát cõi ấy thân cao bốn vạn hai ngàn do tuần. Thân của Phật cao tám vạn bốn ngàn do tuần, ánh sáng chiếu khắp như tòa núi vàng diêm phù đàn, thành tựu công đức trang nghiêm rộng lớn ngồi dưới cây Bồ đề, chư Bồ tát cung kính vây quanh, hiện trăm ngàn ức những sự biến hóa qua đến trong các thế giới mười phương thuyết pháp cho các chúng sanh.

Đức Phật bảo chư Bồ tát:

Các thiện nam tử! Các ông có thấy Phật độ ấy trang nghiêm và chúng Bồ tát chăng?.

Đại chúng đồng thanh bạch Phật rằng:

Vâng, chúng tôi đã thấy. Bạch đức Thế Tôn! Chúng tôi sẽ học hạnh Bồ tát ấy như chỗ tu hành của Văn Thù Sư Lợi, chúng tôi cũng sẽ thành tựu Phật độ trang nghiêm như vậy.

Đức Thế Tôn vui vẻ mỉm cười, từ diện môn của Phật phóng ra nhiều tia sáng màu chiếu vô lượng vô biên thế giới, chiếu xong tia sáng ấy trở lại quanh Phật ba vòng rồi rớt vào đảnh Phật.

Ngài Di Lặc Bồ tát bạch rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Có nhơn duyên gì mà hiện mỉm cười?

Đức Phật bảo Di Lặc Bồ tát rằng:

Trong đại chúng đây có tám vạn bốn ngàn Bồ tát thấy sự trang nghiêm của Phật độ ấy, dầu đã phát tâm mà nay muốn sẽ thành tựu Phật độ như vậy. Nhưng trong số ấy có mười sáu thiện đại trượng phu đủ chí nguyện thù thắng mà phát đại tâm, họ sẽ thành mãn như đại nguyện của Văn Thù Sư Lợi. Chư Bồ tát khác cũng mau sẽ được Vô thượng Bồ đề, sẽ được Phật độ trang nghiêm như cõi nước của Phật A Di Đà.

Di Lặc nên biết, chư Bồ tát chí nguyện đã thù thắng, chỗ thành tựu cũng lớn. Người chí nguyện thù thắng thì nói tôi thành tựu như Văn Thù Sư Lợi trang nghiêm Phật độ. Những người chí nguyện kém dầu cũng khởi lòng tin nói lời như vậy. Do ngữ nghiệp phát ra lời ấy có thể bỏ dứt sáu mươi ức trăm ngàn na do tha kiếp sanh tử lưu chuyển, cũng được viên mãn năm ba la mật.

Lúc ấy, Di Lạc Bồ tát thấy bốn phương nơi quang minh tràn, bốn đại Bồ tát đều ngồi trong lâu các lưu ly quang minh có trăm ngàn ức chư thiên vây quanh mưa hoa trời nhạc hiện đại thần biến chấn động đại địa mà đến cõi này. Di Lạc Bồ tát liền bạch Phật hỏi sự ấy. Đức Phật nói:

Này thiện nam tử! Bốn Bồ tát ấy vì thấy Ta nên chư Như Lai ở bốn phương đều khiến đến đây.

Bốn Bồ tát ấy đến đánh lễ chân Phật rồi ngồi qua một phía, ánh sáng các Ngài chiếu khắp đại hội này. Đức Phật bảo các Bồ tát rằng:

Này đại chúng! Bốn thiện đại trượng phu đây chí nguyện xu hướng đều chẳng nghĩ bàn, phải nên tôn trọng, thỉnh hỏi pháp yếu ấy. Sở nguyện của bốn Bồ tát ấy đối với chư Bồ tát là tôi thù thắng. Nếu có thiện nam tử thiện nữ nơn được thấy bốn Bồ tát ấy thì tất định sẽ được Vô thượng Bồ đề bỏ dứt hai mươi ức kiếp sanh tử lưu chuyển, đầy đủ viên mãn năm ba la mật. Nếu có nữ nơn nghe tên chư Bồ tát ấy thì mau rời khỏi thân nữ nơn.

Đức Phật nhiếp thần lực, cõi ấy bỗng chẳng còn hiện. Ngài Văn Thù Sư Lợi bạch rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Tất cả pháp đều như huyễn. Tại sao? Ví như nhà ảo thuật huyễn biến

ẩn hiện. Các pháp sanh diệt cũng như vậy. Mà sanh diệt ấy tức là không sanh diệt. Do không sanh diệt tức là bình đẳng. Bồ tát tu bình đẳng ấy thì có thể chứng được Vô thượng Bồ đề.

Trí Thượng Bồ tát nói:

Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Nơi Bồ đề này thế nào chứng được?

Văn Thù Sư Lợi nói:

Bồ đề này chẳng phải là được cũng chẳng phải là hoại được, chẳng phải an trụ được.

Trí Thượng Bồ tát nói:

Nhưng Bồ đề này chẳng phải do an trụ mà được, cũng chẳng phải chẳng an trụ mà được. Tại sao? Vì pháp tánh ấy vốn lai vô sanh, chẳng phải đã có, chẳng phải sẽ có, chẳng phải hư hoại được, vì thế nên không được.

Văn Thù Sư Lợi Bồ tát hỏi chư Bồ tát rằng:

Thế nào gọi là “nói pháp môn nhưt tướng”?

Di Lặc Bồ tát nói:

Nếu có người chẳng thấy uẩn giới và xứ, cũng chẳng phải chẳng thấy, không chỗ phân biệt, cũng chẳng thấy hợp tan. Đây gọi là “nói pháp môn nhưt tướng”.

Sử Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát nói:

Nếu chẳng phát khởi các thứ phân biệt đây là pháp phạm phu, đây là pháp Nhị thừa, đây thì chẳng trái pháp tánh, không phân biệt như vậy mà nhập nhút tướng nghĩa là vô tướng. Đây gọi là “nói pháp môn nhút tướng”.

Lạc Kiến Bồ tát nói:

Nếu có người tu chơn như hạnh mà cũng chẳng sanh tướng chơn như, nơi thậm thâm này không chỗ phân biệt. Đây gọi là “nói pháp môn nhút tướng”.

Vô Ngại Biện Bồ tát nói:

Nếu có thể cứu cánh tận hết nơi các pháp, cũng đem pháp ấy nói cho người. Đây gọi là “nói pháp môn nhút tướng”.

Thiện Tư Bồ tát nói:

Nếu dùng tư nghị nhập vào bất tư nghị, bất tư nghị ấy cũng bất khả đắc. Đây gọi là “nói pháp môn nhút tướng”.

Diệu Ly Trần Bồ tát nói:

Nếu có ai chẳng nhiễm tất cả tướng, cũng chẳng phải nhiễm chẳng phải chẳng nhiễm, không trái không thuận cũng chẳng mê hoặc, chẳng phải

một chẳng phải hai, cũng chẳng phải các thứ, chẳng lầy chẳng bỏ. Đây gọi là “nói pháp môn nhứt tướng”.

Ta Kiệt La Bồ tát nói:

Nếu có ai nhập vào được pháp thậm thâm khó vào như biển, mà ở nơi pháp ấy cũng chẳng phân biệt, dầu vì người mà nói nhưng không có ý tưởng nói pháp. Đây gọi là “nói pháp môn nhứt tướng”.

Nguyệt Thượng Bồ tát nói:

Nếu ở nơi tất cả chúng sanh tâm hành bình đẳng dường như trăng tròn không có ý tưởng là chúng sanh. Đây gọi là “nói pháp môn nhứt tướng”.

Ly Ưu Âm Bồ tát nói:

Thế nào là nhờ mũi tên ưu khổ chúng sanh? Đó là ngã và ngã sở là gốc khổ của họ, nếu có thể an trụ được ngã ngã sở bình đẳng. Đây gọi là “nói pháp môn nhứt tướng”.

Vô Sở Duyên Bồ tát nói:

Nếu chẳng phan duyên Dục giới, Sắc giới, Vô sắc giới, pháp Thanh văn, pháp Duyên giác, pháp chư Phật. Đây gọi là “nói pháp môn nhứt tướng”.

Phổ Kiến Bồ tát nói:

Nếu lúc thuyết pháp nên nói pháp bình đẳng, nghĩa là pháp tánh Không bình đẳng, cũng không có ý tưởng là Không và ý tưởng là bình đẳng. Đây gọi là “nói pháp môn nhứt tướng”.

Tịnh Tam Luân Bồ tát nói:

Nếu lúc thuyết pháp phải tịnh tam luân, nghĩa là chúng sanh được dạy, ngã bất khả đắc, cũng chẳng phân biệt mình làm Pháp sư, nơi pháp được nói mà không trụ trước. Thuyết pháp như vậy gọi là “nói pháp môn nhứt tướng”.

Thành Tựu Hạnh Bồ tát nói:

Nếu có ai có thể nói nơi tất cả pháp, tu bình đẳng hạnh, chỗ biết như thật chẳng phải văn tự thuyết, vì tất cả pháp rời lìa ngôn thuyết vậy. Đây gọi là “nói pháp môn nhứt tướng”.

Thâm Hạnh Bồ tát nói:

Nếu ai có thể thuyết pháp rõ thấu tất cả pháp thậm thâm, cũng chẳng thấy năng thuyết sở thuyết kia và người được nghe. Đây gọi là “nói pháp môn nhứt tướng”.

Lúc nói pháp môn nhứt tướng ấy, ba mươi bảy ức Bồ tát được Vô sanh pháp nhẫn. Tám vạn bốn ngàn na do tha trăm ngàn chúng sanh phát tâm Vô thượng Bồ đề. Bảy ngàn Tỷ kheo chẳng thọ các

pháp, tận hết các hữu lậu, tâm được giải thoát. Chín mươi sáu na do tha chư thiên và nhơn ở trong các pháp được pháp nhãn tịnh. Bây giờ, Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát bạch Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Văn Thù Sư Lợi Bồ tát bao lâu sẽ được Vô thượng Bồ đề? Phật ấy thọ mạng và chúng Bồ tát có bao nhiêu?

Đức Phật bảo hỏi ngài Văn Thù Sư Lợi Bồ tát. Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát hỏi ngài Văn Thù Sư Lợi Bồ tát:

Thưa Ngài! Bao giờ Ngài sẽ được Vô thượng Bồ đề?

Ngài Văn Thù Sư Lợi nói:

Này thiện nam tử! Chừng nào hư không giới làm sắc thân, tôi mới sẽ được Vô thượng Bồ đề. Nếu ảo nhơn được Bồ đề thì tôi mới sẽ được. Nếu lậu tận A la hán là Bồ tát thì tôi mới sẽ được. Nếu lúc nào mộng, tiếng vang, bóng tượng và hóa nhơn được Bồ đề tôi mới sẽ được. Nếu mặt nguyệt chiếu làm ngày, mặt nhật chiếu làm đêm tôi mới sẽ được Vô thượng Bồ đề. Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Lời hỏi của Ngài nên đem hỏi người cầu Bồ đề.

Sư Tử Dũng Mãnh Bồ tát nói:

Ngài há chẳng cầu Bồ đề ư?

Văn Thù Sư Lợi Bồ tát nói:

Chẳng có cầu. Tại sao? Vì Văn Thù Sư Lợi tức là Bồ đề, Bồ đề tức là Văn Thù Sư Lợi. Tại sao? Vì Văn Thù Sư Lợi chỉ có danh từ, Bồ đề cũng chỉ có danh từ. Danh từ ấy cũng là ly là vô tác nên là Không. Không tánh ấy tức là Bồ đề.

Đức Phật hỏi ngài Sư Tử Dũng Mãnh rằng:

Này thiện nam tử! Ông có nghe thấy các chúng hội Thanh văn và Bồ tát của A Di Đà Như Lai chẳng?

- Bạch đức Thế Tôn! Tôi có thấy nghe.

- Này thiện nam tử! Số ấy là bao nhiêu?

- Bạch đức Thế Tôn! Chẳng phải toán số nghĩ bàn đến được.

- Này thiện nam tử! Như pháp đo lường của nước Ma Kiệt, một học dầu mè, lấy một hột tỷ dụ cho chúng Thanh văn và Bồ tát ở nước Phật A Di Đà. Còn bao nhiêu thì tỷ dụ lúc Văn Thù Sư Lợi được Bồ đề số chúng Bồ tát, lại còn quá số ấy.

Này thiện nam tử! Như đem Tam thiên Đại thiên thế giới vi trần số kiếp so với số kiếp thọ lượng của Phổ Kiến Như Lai, trăm phần ngàn phần trăm ngàn ức phần, nhần đến toán số thí dụ chẳng

bằng được. Nên biết thọ mạng của Phổ Kiến Như Lai không có toán số cũng không hạn lượng.

Ví như có một người đem Tam thiên Đại thiên thế giới nghiền nát ra vi trần, người thứ hai người thứ ba cũng đem Đại thiên thế giới nghiền nát ra vi trần. Lại có một người mang vi trần ấy đi qua phương đông quá chừng ấy số vi trần thế giới mới bỏ xuống một vi trần, lại đi quá vi trần số thế giới nữa mới bỏ xuống một vi trần, thứ đệ đi và bỏ như vậy đến hết những vi trần. Lại chín phương kia, mỗi phương cũng đều có một người đi và bỏ đến hết số vi trần như vậy. Nay thiện nam tử! Những thế giới mười phương được đi qua ấy có thể biết được số chẳng?

- Bạch đức Thế Tôn! Không thể biết.

- Nay thiện nam tử! Tất cả thế giới mà các người ấy đã đi qua, hoặc có dính vi trần hay không đều đem nghiền nát thành vi trần. Có thể toán số biết được số vi trần ấy chẳng?

- Bạch đức Thế Tôn! Không thể biết được. Nếu có ai tính lường thì tâm sẽ mê loạn mà chẳng biết được.

- Nay thiện nam tử! Chư Phật Như Lai đều biết rõ hết số vi trần ấy. Giả sử có quá số ấy, Như Lai cũng biết rõ

Di Lạc Bồ tát bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Chư Bồ tát vì cầu đại trí huệ như vậy, nên dầu ở địa ngục vô lượng ức kiếp thọ khổ cũng trọn chẳng bỏ rời trí ấy.

Đức Phật nói:

Đúng như vậy. Đúng như lời Di Lạc nói. Có ai ở trong đại trí huệ ấy mà chẳng sanh lòng thích muốn. Chỉ trừ kẻ hạ liệt và người giải đãi.

Lúc Phật nói trí ấy, có một vạn người phát tâm Bồ đề. Đức Phật bảo Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát rằng:

Này thiện nam tử! Như tất cả thế giới mười phương mà mười người ấy đã đi qua đều làm thành vi trần hết, Văn Thù Sư Lợi sẽ ở trong số kiếp vi trần ấy thực hành Bồ tát đạo. Tại sao? Vì đại nguyện của Văn Thù Sư Lợi chẳng thể nghĩ bàn, xu hướng cũng chẳng thể nghĩ bàn, được Bồ đề rồi thọ lượng cũng chẳng thể nghĩ bàn, chúng hội Bồ tát cũng chẳng thể nghĩ bàn.

Sư Tử Dũng Mãnh Lô Âm Bồ tát bạch Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Văn Thù Sư Lợi phát xu công hạnh sở tu rất lớn, sở nguyện cũng rất quảng đại mới ở nơi bấy nhiêu vi trần số kiếp mà chẳng sanh mỗi một.

Ngài Văn Thù Sư Lợi Bồ tát nói:

Đúng vậy. Đúng như lời Ngài nói. Thưa Ngài! Hư không giới có nghĩ rằng đã qua ngày đêm thời tiết tháng năm số kiếp v.v... chẳng?

- Thưa ngài Văn Thù Sư Lợi! Không vậy.

- Thưa ngài Sư Tử Dũng Mãnh! Đúng vậy, nếu có ai tỏ biết tất cả pháp đồng với hư không, trí vi tế ấy không có phân biệt, cũng không quan niệm rằng trải qua ngày đêm thời tiết tháng năm các kiếp số v.v... Tại sao? Vì trí vi tế ấy ở nơi các pháp không có tưởng niệm vậy.

- Nay thiện nam tử! Như hư không giới không có mỗi một và ý tưởng nhiệt não. Tại sao? Dầu cho quá hằng sa kiếp, hư không giới cũng không sanh khởi cũng không tiêu diệt, chẳng phải bị phá hoại được. Tại sao? Vì hư không giới vô sở đắc vậy.

Nay thiện nam tử! Nếu Bồ tát rõ biết tất cả pháp vô sở hữu rồi thì cũng không có ý tưởng nhiệt não và mỗi một v.v...

Nay thiện nam tử! Danh từ hư không ấy cũng không có tiêu diệt nhiệt não mỗi một, cũng chẳng động lay, chẳng sanh chẳng lão, chẳng đến chẳng đi. Danh hiệu Văn Thù Sư Lợi cũng vậy,

không có nhiệt não mỗi một v.v... Tại sao? Vì danh tự tách ly vậy.

Lúc nói pháp ấy, Tứ Thiên vương, Thiên Đê Thích, Phạm Thiên vương và chư Thiên tử đại oai đức đồng thanh xưng rằng: “Các chúng sanh nghe pháp môn ấy được lợi lành lớn, huông là thọ trì đọc tụng. Nên biết họ được thiện căn rất rộng lớn. Bạch đức Thế Tôn! Nơi pháp môn ấy, chúng tôi thọ trì đọc tụng rộng tuyên lưu bố, vì chúng tôi muốn hộ trì pháp thậm thâm ấy”.

Sư Tử Dũng Mãnh bạch Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Nếu có ai được nghe pháp môn ấy, thọ trì đọc tụng suy gẫm và phát tâm công đức trang nghiêm Phật độ như vậy được bao nhiêu phước?

Đức Phật nói:

Này thiện nam tử! Đức Như Lai dùng vô ngại nhãn thấy chư Phật và Phật độ của chư Phật, nếu có Bồ tát đem tất bửu đầy những Phật độ ấy để cúng dường mỗi mỗi Như Lai đều cùng tận vị lai tế, khiến Bồ tát này an trụ tịnh giới, với tất cả chúng sanh được tâm bình đẳng. Nếu lại có Bồ tát ở nơi pháp môn công đức trang nghiêm Phật độ này mà thọ trì đọc tụng, lại có thể phát tâm theo sở học của Văn Thù Sư Lợi đi bảy bước. Hai

công đức sau này đem so với công đức cúng dường thất bửu trên kia, thì công đức trên trăm phần chẳng bằng một, nhân đến thí dụ toán số chẳng đến được.

Di lạc Bồ tát bạch Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Pháp môn này tên là gì và chúng tôi phải thọ trì thế nào?

Đức Phật nói:

Pháp môn này tên là Chư Phật Du Hý, cũng tên là Chư Nguyên Cứu Cánh, cũng tên là Văn Thù Sư Lợi Công Đức Trang Nghiêm Phật Độ, cũng tên là Linh Phát Bồ Đề Tâm Bồ Tát Hoan Hỷ, cũng tên là Văn Thù Sư Lợi Thọ Ký, nên thọ trì như vậy.

Bấy giờ, chư Bồ tát từ mười phương đến muốn cúng dường pháp môn ấy nên mưa các thứ hoa và ca ngợi rằng: “Hy hữu Thế Tôn! Hy hữu Thế Tôn! Chúng tôi được nghe pháp môn bất tư nghị Văn Thù Sư Lợi sư tử hồng trang nghiêm”. Chư Bồ tát nói lời ấy rồi đều trở về bản độ.

Lúc nói pháp này, có hằng sa Bồ tát được bất thối chuyển, vô lượng chúng sanh thiện căn thành thực. Bấy giờ, Văn Thù Sư Lợi liền nhập tam muội tên Bồ tát xuất sanh quang minh phổ chiếu như huyễn. Nhập tam muội rồi làm cho chúng hội

này thấy khắp tất cả Như Lai trong vô lượng vô biên Phật độ mười phương. Trước mỗi đức Như Lai đều có Văn Thù Sư Lợi Bồ tát nói Phật Độ Công Đức Trang Nghiêm của mình. Chúng hội được thấy như vậy rồi, đối với đại nguyện thù thắng của Văn Thù Sư Lợi sanh lòng hy hữu.

Phật nói kinh này rồi, tất cả Bồ tát, chư Tỳ kheo, Tỳ kheo ni, Ưu bà tắc, Ưu bà di, thiên long bát bộ, nơn và phi nơn, tất cả đại chúng nghe lời Phật nói đều rất vui mừng tín thọ phụng hành.

*

KINH ĐẠI BỬU TÍCH

Hán dịch: Tam Tạng Pháp sư Na Liên Đề Gia Xá

Việt dịch: HT. Thích Trí Tịnh

PHÁP HỘI BỒ TÁT KIẾN THẬT THỨ MƯỜI SÁU

PHẨM TỰ THỨ NHẤT

* Tôi nghe như vậy: Một lúc đức Phật ở tại nước Ca Tỳ La Vệ rừng Ni Cư Đà, cùng với chúng đại Tỳ kheo một ngàn hai trăm năm mươi người câu hội. Tên các ngài là Ưu Lô Tần Loa Ca Diếp, Già Gia Ca Diếp, Na Đề Ca Diếp, Ma Ha Ca Diếp, Xá Lợi Phất, Đại Mục Kiền Liên...

---

* Hán bộ quyển thứ 61.

tất cả đều là đại A la hán các lậu đã hết không còn phiền não, tâm tự tại, tâm thiện giải thoát, huệ thiện giải thoát, như đại long tượng, chỗ làm đã xong, đều bỏ gánh nặng, đến được tự lợi, hết các kiết sử, ở trong chánh giáo tâm được thiện giải, nơi tất cả pháp tâm không chỗ ngại, đến nơi bờ kia, tự được giải thoát và giải thoát quyền thuộc, tự được điều phục và điều phục quyền thuộc, tự được tịch định và tịch định quyền thuộc, tự được độ thoát và độ thoát quyền thuộc, tự đến bờ kia và làm quyền thuộc đến bờ, tự đến lục địa và làm quyền thuộc đến lục địa, tự được an ổn và an ổn quyền thuộc, tự được tịch diệt và tịch diệt quyền thuộc, tự phá phiền não và phá phiền não cho quyền thuộc, tự được Sa môn và Sa môn quyền thuộc, tự được dứt ác và dứt ác quyền thuộc, tự được Bà la môn và Bà la môn quyền thuộc, tự trừ ác pháp và trừ ác pháp quyền thuộc, tự biết rõ các pháp và làm quyền thuộc biết rõ, tự mình đắc độ và hay đắc độ quyền thuộc, tự đủ các đức và làm quyền thuộc đủ các đức, tự không phiền não và làm không phiền não cho quyền thuộc, tự lìa năm chi và làm quyền thuộc lìa năm chi, tự được lìa chướng và làm quyền thuộc lìa chướng, tự được tịnh ý và làm quyền thuộc được tịnh ý, tự được lục thông và làm quyền thuộc đủ lục thông, tự lìa

ghét yêu giải thoát và làm quyến thuộc lìa ghét yêu giải thoát, tự thủ hộ nhứt tâm và làm quyến thuộc thủ hộ nhứt tâm, tự niệm môn cụ túc và làm quyến thuộc niệm môn cụ túc, tự y tứ y và làm quyến thuộc y tứ y, tự rời lìa các kiến chấp và làm cho quyến thuộc lìa kiến chấp, tự bỏ các hy vọng và làm cho quyến thuộc bỏ hy vọng, tự được tận hành và làm cho quyến thuộc tận hành, tự được sự việc xong và làm cho quyến thuộc sự việc xong, tự tu và làm cho quyến thuộc tự tu, tự không trước niệm và làm cho quyến thuộc không trước niệm, tự đoạn dứt hữu giác và làm cho quyến thuộc đoạn dứt hữu giác, tự nương thân hành và làm cho quyến thuộc nương thân hành, tự được thích bất động và làm cho quyến thuộc thích bất động, tự tâm thiện giải thoát và làm cho quyến thuộc tâm thiện giải thoát, tự huệ thiện giải thoát và làm cho quyến thuộc huệ thiện giải thoát, tự được Hiền Thánh và làm cho quyến thuộc được Hiền Thánh, các bực như vậy được rời lìa nhánh lá trừ bỏ da thừa, chỉ có tâm thật kiên cố mà an trụ.

Bấy giờ, đức Thế Tôn vào lúc cuối đêm ngồi ngoài đất trống, chúng Tỳ kheo vây quanh bốn mặt. Đức Thế Tôn quan sát chúng Tỳ kheo rồi bảo rằng:

Các ông dò tìm một người có thể đến giáo hóa Tịnh Phạn vương.

Huệ mạng A Nhã Kiều Trần Như đứng dậy trích y vai hữu gói hữu chাম đất chấp tay tác lễ rồi bạch Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Tôi đến giáo hóa Tịnh Phạn vương được chăng?

Đức Phật nói:

Thôi, này Kiều Trần Như! Nay ông đầy đủ đức của bậc Đại sư chẳng nên đến đó.

Các ngài Huệ mạng Bà Sáp Mô, Gia Du Đà, Ưu Lô Tàn Loa Ca Diếp, Ma Ha Ca Diếp, Xá Lợi Phất, Đại Mục Kiền Liên đều lần lượt bạch Phật rằng: “Bạch đức Thế Tôn! Tôi có thể đến giáo hóa Tịnh Phạn vương”.

Đức Phật nói:

Thôi, các ông đều đầy đủ pháp tôn trọng của bậc Đại sư chẳng nên đến đó giáo hóa.

Tôn giả Đại Mục Kiền Liên tự nghĩ nay đức Thế Tôn muốn ai đến giáo hóa Tịnh Phạn vương? Nghĩ xong liền nhập Như thật tam muội, dùng sức tam muội trang nghiêm tâm mình liền thấy được ý của Phật muốn Huệ mạng Ca Lưu Đà Di đến giáo hóa Tịnh Phạn vương. Ví như trong cửa

sổ lầu gác nhiều tầng, ánh sáng mặt nhật chiếu vào vách phía tây, Đại Mục Kiền Liên thấy tâm của Phật chuyên ở Ca Luv Đà Di muốn bảo đi giáo hóa Phụ vương cũng như vậy. Tôn giả Đại Mục Kiền Liên xuất định đến chỗ Tôn giả Ca Luv Đà Di mà nói rằng:

Tâm niệm của Thế Tôn biết Ngài có thể giáo hóa Tịnh Phạn vương, nay Ngài nên phát đại dũng mãnh mau đến giáo hóa.

Tôn giả Ca Luv Đà Di nói:

Thứ dân còn khó giáo hóa huống là quốc vương. Tại sao? Đại vương dòng Sát lợi quán đánh có sức tự tại khó giáo hóa được. Ví như chứa hạp củi khô hoặc hai năm ba năm đến ngàn năm, củi tích chứa lâu năm như vậy rất là khô ráo, bấy giờ có người phóng hỏa đốt thành ngọn lửa lớn. Thừa ngài Đại Mục Kiền Liên! Khói lửa ấy chừng có lớn chăng?

Tôn giả Đại Mục Kiền Liên nói:

Rất lớn.

Tôn giả Ca Luv Đà Di nói:

Nếu lại có người đem vô lượng dầu tồ tưới vào, khói lửa ấy có thêm thanh chăng?

Tôn giả Đại Mục Kiền Liên nói:

Càng thanh hơn gấp bội.

Tôn giả Ca Lưu Đà Di nói:

Có thể đến gần khối lửa ấy chăng?

Tôn giả Đại Mục Kiên Liên nói:

Khó gần được.

Tôn giả Ca Lưu Đà Di nói:

Đại vương dòng Sát lợi quán đánh ấy, khó có thể giáo hóa, khó đến gần cũng như vậy.

Thưa ngài Đại Mục Kiên Liên! Ví như ngà của voi cuồng có nên đụng chạm được chăng?

Tôn giả Đại Mục Kiên Liên nói:

Chẳng nên đụng chạm.

Tôn giả Ca Lưu Đà Di nói:

Đại vương dòng Sát lợi quán đánh khó giáo hóa được cũng như vậy.

Tôn giả Đại Mục Kiên Liên nói:

Đức Thế Tôn tâm niệm biết Ngài có khả năng đến giáo hóa Tịnh Phạn vương vậy.

Tôn giả Ca Lưu Đà Di nói:

Có thật đức Thế Tôn nghĩ rằng tôi có khả năng đến giáo hóa Tịnh Phạn vương chăng?

Tôn giả Đại Mục Kiên Liên nói:

Đức Thế Tôn thật nghĩ đến Ngài cho rằng Ngài có khả năng giáo hóa được Phụ vương.

Bấy giờ, đức Thế Tôn bảo Ca Lưu Đà Di rằng:

Ông nên vào thành giáo hóa Phụ vương. Chỉ có Phật và ông là có thể giáo hóa được Tịnh Phạn vương thôi.

Này Ca Lưu Đà Di! Trong hàng Thanh văn đệ tử Phật, ông là người có khả năng đệ nhất về việc giáo hóa các ấp tụ lạc.

Đức Thế Tôn liền nói kệ tụng bảo Ca Lưu Đà Di rằng:

Lắng nghe Ưu Đà Di
 Ông hay giáo hóa giỏi
 Quyết khiến dòng Thích mừng
 Đến hóa tối thắng vương.
 Lúc vua được tỏ ngộ
 Lợi ích hàng trời người
 Quyết được đến bờ kia
 Ông nên mau đến hóa.
 Tịnh Phạn vương dòng Thích
 Nay lòng hờn loạn trực
 Niệm huệ chẳng hiện hành
 Dường như té gộp cao.
 Luyện tiếc nơi ngôi cao

Tâm huệ mê mất hết
Như người buôn mất vốn
Vói nhớ sanh khổ nhiều.
Như trời mất cung điện
Luyên nhớ ngũ dục lạc
Chưa biết Phật chánh pháp
Buồn rầu rất não loạn.
Tự nghĩ mất thất bửu
Và bốn cấp nhơn gian
Nhớ đến ngôi Thánh vương
Miệng thốt lời phi pháp.
Có lúc vua buồn loạn
Chẳng biết mình và người
Như quý đoạt tinh hồn
Nắm giữ lấy thân người.
Như tại núi Kê La
Tất cả không chỗ thấy
Não hận ấy che chướng
Nên thấy lại chẳng thấy.
Cũng như ngủ mê chết
Tâm mình chẳng tự biết
Bị lo hờn mê chướng
Vua chẳng biết tự mừng.
Như người vợ chết chồng

Buồn khóc sanh lo khổ
Nay vua si nã loạn
Buồn thương sanh khổ lớn.
Ông có phương tiện giỏi
Đến hóa Tịnh Phạn vương
Xô ngã tràng tà mạn
Kiến lập đèn chánh pháp.
Không còn ai hóa được
Tịnh Phạn Đại vương ấy
Chỉ có Ưu Đà Di
Thuở trước từng đồng hành.
Ưu Đà Di nên biết
Từng có đại quốc vương
Tên là Tăng Trưởng Thật
Danh tiếng chấn mười phương.
Như pháp làm quốc vương
Tất cả đều quy hóa
Dùng chánh pháp trị dân
Vua lãnh tứ thiên hạ.
Trong ấy đầy thành ấp
Vườn tược bông trái thơm
Nhiều những chúng Hiền Thánh
Không có người tạp ác.
Rừng tốt rất trù mật

Đất sạch không gai góc
Rất nhiều thứ tịnh diệu
Ao hoa trang nghiêm đẹp.
Nhơn dân rất đông giàu
Bỏ ác ăn ở lành
Đóng các cửa ác thú
Quyết lên thiên đạo tốt.
Xưa vua ấy có con
Tùng cúng dường nhiều Phật
Tu đủ các căn lành
Tròn đầy những công đức
Tên là Diệu Kiên Huệ
Được nhiều người hầu hạ
Thường thấy lỗi ngũ dục
Bỏ nhà ra nhàn tĩnh.
Phụ vương bảo vương tử
Con nên thọ ngũ dục
Thể nữ tự vui chơi
Ở cung điện báu đẹp
Cha sắm sửa cho con
Đồ chơi không hề thiếu
Sao con chẳng thọ vui
Con nên nói ý con
Biết các loài lành tốt

Trong cung báu của con
Gái báu thường vây quanh
Cảnh tốt rất đáng vui
Chư tiên nhọn ở rừng
Còn bỏ trở về nhà
Thọ các vui nữ sắc
Huống con không thiếu thốn
Chúng thể nữ vây quanh
Vua quan đều tùy tùng
Cung điện như thiên cung
Nên thọ ngũ dục lạc.
Cung nữ rất đẹp xinh
Chẳng khác gì thiên nữ
Múa ca đánh nhạc hay
Có thể tùy ý vui
Mắt như lá ưu ba
Môi đỏ như ngậm son
Mặt tròn mày rộng đen
Trán bằng cổ cao ngấn
Tay thẳng đầy tròn trịa
Đẹp như vôi tượng vương
Bàn tay màu hoa sen
Ngón tròn vót mềm đẹp
Lưỡi mỏng rộng đỏ hồng

Lời hay như cam lộ
Răng trắng trong kín đều
Chuỗi ngọc y phục báu
Rún sâu chẳng hiện bụng
Lung như chày kim cương
Vế đùi mềm tròn thẳng
Không khác đùi lộc vương
Bước đi như nga vương
Thả đều nhìn ngó con
Tuổi trai tráng đáng yêu
Có thể nói dòng dõi.
Con và các người đẹp
Như hoa xuân nở tốt
Trai tráng tuổi chưa già
Phải mau thọ dục lạc.
Kiên Huệ bạch phụ vương:
Cha nói phi chánh lý
Nếu có lời đúng pháp
Truyền bảo chẳng dám trái.
Nay cha nghe con nói
Lời lành và chơn thật
Nhấn đến trong giấc mơ
Chẳng có ý tưởng dục.
Nay lời nói của cha

Người trí chẳng bằng lòng
Kẻ ngu thích đục lạc
Người sáng thì thường nhàm.
Sao có người mắt sáng
Khen người mù dẫn đường
Đâu có người trên bờ
Lại thích bị chìm đắm.
Đâu có người giải thoát
Mà lại ưa ngục tù
Đâu có người an lạc
Lại khen tặng sự khổ.
Ý con xem Phụ vương
Như kẻ mù chìm tù
Như mộng thọ ngũ dục
Lại bị dục nhận chìm.
Phụ vương như đui mù
Mắt con sáng thấy rõ
Cha bị dục cuốn trôi
Nay con rất nhàm chán.
Dục như chén thuốc độc
Cũng như đầu rắn độc
Như mũi dao, gươm bén
Cũng như khối lửa lớn.
Lúc vua quan khuyên bảo

Kiên Huệ đều chẳng nghe
Bỏ cha và quốc độ
Rời dục mà xuất gia.
Như rắn lột da cũ
Cũng như bỏ mũi dãi
Rời xa những lỗi ác
Tuyệt hy vọng xuất gia.
Lúc Kiên Huệ bỏ tục
Có một quan chức trẻ
Người ấy tên Nguyệt Thí
Bỏ nhà theo Kiên Huệ.
Đồng tử xuất gia rồi
Và cùng quan trẻ kia
Thành tựu bốn Phạm trụ
Đầy đủ ngũ thần thông.
Thấy rõ lỗi ngũ dục
Siêu tuyệt nơi dục giới
Chuyên chánh diệu pháp luân
Sanh thẳng lên Phạm Thiên.
Đồng tử xuất gia rồi
Phụ vương lòng ghét giận
Nguyệt Thí đến chỗ vua
Giáo hóa cho vua mừng
Ưu Đà Di nên biết

Thuở xưa kia Kiên Huệ
Rời xa nơi ngũ dục
Nay chính là thân Ta
Ưu Đà Di nên biết
Vua Tăng Thật xưa kia
Đâu phải ai xa lạ
Là Tịnh Phạn vương vậy.
Ưu Đà Di nên biết
Người theo Ta xuất gia
Nguyệt Thí là thân ông
Đã từng hóa Tăng Thật.
Thế nên Ưu Đà Di
Nay nên hóa phụ vương
Quyết có lợi ích lớn
Vì xưa đã giáo hóa.

Tôn giả Ưu Đà Di nghe lời phán dạy của Phật liền nín lặng lãnh nhận. Lúc đó, Tôn giả Ưu Đà Di qua đêm đến sáng vào giờ khát thực đắp y mang bát đi vào thành Ca Tỳ La. Có hơn ngàn người dòng Thích Ca tập họp tại vương môn đều có chỗ cần.

Vua Tịnh Phạn vương nghe Phật Như Lai đến thành Ca Tỳ La tại rừng Ni Cư, vương sanh lòng ghét hờn rằng: Đứa con ấy xuất gia chối bỏ chúng

tộc giàu sang ta. Nếu nó ở nhà sẽ nổi ngôi kim luân cai trị tứ thiên hạ thống lãnh đúng pháp hơn dân không nghịch mạng, đầy đủ bảy báu: luân báu, tượng báu, mã báu, ma ni báu, nữ báu, chủ tạng thần báu, đạo sư báu, ngàn con trai dũng kiện dung nhan xinh đẹp có khả năng dẹp cường địch bảo hộ tứ thiên hạ, chẳng dùng vũ khí ngự trị quốc độ, chỉ trị chánh đúng pháp tự nhiên thái bình. Ta được làm luân vương tự tại khoái lạc, họ phải tôn trọng cúng dường cho ta, vì đưa con ấy xuất gia nên những sự đáng lẽ được ấy mà đều mất cả. Tịnh Phạn vương nghĩ như vậy rồi truyền cho dòng Thích: Tất cả mọi người chẳng được đến chỗ con ta ở kính tin nghe pháp, nếu có ai phạm sẽ chém đầu.

Bây giờ, có người dòng Thích tên Hỷ Diện chẳng ở trong chúng chẳng nghe lệnh vương, thấy Tôn giả Ưu Đà Di liền đến cúi đầu thưa:

Tôn giả mới đến, được bình an chẳng? Đức Thế Tôn an vui ít bệnh ít não đi đứng nhanh nhẹ đi đường chẳng mệt ăn uống chẳng thiếu chẳng?

Tôn giả Ưu Đà Di đáp Hỷ Diện rằng:

Đức Như Lai an lạc ít bệnh ít não đi đứng nhanh nhẹ đi đường chẳng mệt uống ăn chẳng thiếu.

Có người dòng Thích tên Thiện Giác thấy Hỷ

Diện cùng Tôn giả Ưu Đà Di tại chỗ vắng nói chuyện, cũng đến thưa rằng:

Đại đức từ xa đến được an lành chăng? Đức Thế Tôn đi đứng an lạc ít bệnh ít nã đi đường chẳng mệt ăn uống chẳng thiếu chăng?

Tôn giả Ưu Đà Di đáp Thiện Giác rằng:

Đức Như Lai Thánh ngự an lạc ít bệnh ít nã đi đường chẳng mệt ăn uống chẳng thiếu.

Lại có hai người dòng Thích tên Vô Ưu và Ly Ưu thấy Hỷ Diện và Thiện Giác cùng Ưu Đà Di ở chỗ vắng nói chuyện, hai người cũng đến chào đón hỏi thăm như trên rồi tiếp hỏi:

Bạch Đại đức! Đức Như Lai ở trên đường đi có sao không thiếu?

Tôn giả Ưu Đà Di đáp với Vô Ưu và Ly Ưu rằng:

Do Tứ Thiên Vương, Thiên Đê Thích, Phạm Thiên vương và chư thiên thường đến cúng dường nên chẳng thiếu vậy.

Các người dòng Thích ấy đồng thưa rằng:

Bạch Đại đức Ưu Đà Di! Chúng tôi đều muốn đến chỗ đức Phật Thế Tôn cúng dường nghe pháp mà sợ chẳng được. Vì Tịnh Phạn vương có sắc

lệnh nghiêm cấm tất cả người dòng Thích. Nếu ai vi phạm sẽ bị chém đầu.

Tôn giả Ưu Đà Di nghe nói bèn nghĩ rằng: Đây là phụ vương rất oán hận, tôi phải dùng phương tiện để đến chỗ vương. Tôn giả Ưu Đà Di liền nhập Như thật tam muội, dùng sức tam muội trang nghiêm tâm mình, lại dùng thần lực bay cao bằng bảy cây đa la, ngồi kiết già trên hư không rồi bay đến chỗ Tịnh Phạn vương. Nhà vua ngó thấy liền rời chỗ ngồi đứng dậy chấp tay cung kính hướng về Ưu Đà Di mà nói kệ rằng:

Đại sư ca sa từ đâu đến
 Thành tựu oai nghi khó được thấy
 Nếu có cần gì xin nói mau
 Nay tôi thành tâm quyết phụng cấp.
 Tôn giả Ưu Đà Di nói kệ đáp vương rằng:
 Tôi là con của con Đại vương
 Đại vương là Tổ phụ của tôi
 Tôi vì Như Lai đi khát thực
 Được đồ ăn sẽ về dâng Phật.
 Hôm nay Đại vương được lợi hành
 Con vua là Đấng tối tôn thượng
 Oai đức quang minh chiếu mười phương
 Như trăng rằm mặt nhựt giữa trưa.

Như mặt nhật không gian chẳng mây mù
Ánh sáng chói chang đều chiếu khắp
Đấng Tối thắng con trai Đại vương
Oai đức danh tiếng vang mười phương.
Dường trăng đêm thu lúc mới mọc
Che lấp lửa đóm khắp soi sáng
Đấng Tối thắng con trai Đại vương
Hàng phục ngoại đạo riêng sáng chói.
Như giữa trưa mặt nhật chói chang
Tinh tú bị lấn nên chẳng hiện
Đấng tối thắng con trai Đại vương
Hàng phục ngoại đạo tự mình sáng.
Như giữa trưa mặt nhật lấn trăng
Làm mặt nguyệt mất sáng chẳng hiện
Con trai Đại vương phục ngoại đạo
Như mặt nhật sáng làm trăng ảm.
Như cầm thú nghe sư tử rống
Thủy, lục, không hành tan về hang
Sợ chạy đào tẩu mê phương hướng
Vì tiếng sư tử khó chịu đặng.
Đại Thánh Như Lai lúc gầm rống
Tà ngoại được nghe tiếng vô ngã
Dầu kẻ vô tri đến hữu đánh
Nghe tiếng vô ngã thấy đều sợ.

Trong nhơn thiên kẻ ngu si mù
Như Lai mắt sáng chỉ đường họ
Vì họ làm đèn trừ tối tăm
Phát khởi trí sáng tối vô thượng
Chánh tà, bình đẳng chẳng bình đẳng
Dạy bảo thế gian đạo phi đạo
Vì người lạc đường chỉ đúng đường
Từ bần dục nhiễm vớt ra khỏi.
Như mây bao phủ ao khô cạn
Mưa tuôn đầy tràn ruộng ước đều
Con trai Đại vương Đấng tối thắng
Gây dựng mưa pháp nhuận trời người.
Như nước thấm đất và núi sông
Cùng trăm giống cỏ rừng cây cối
Cỏ thuốc cây cảnh và dây leo
Hoa thơm đua nở khắp núi đẹp.
Đấng đủ thập lực, tứ vô úy
Đầy đủ mười tám pháp bất cộng
Trái Nhứt thiết trí, hoa trang nghiêm
Con trai Đại vương thân vi diệu.
Như núi Tu Di ở giữa biển
Nghiêm tốt bất động trời thích ở
Con trai Đại vương đấng Thiện Thệ
Trong biển Sa môn tối đệ nhứt.

Đạo Lợi Thiên chủ Xá Chỉ Phu
Trong chúng chư thiên kỳ diệu nhưt
Con trai Đại vương đấng Thế Tôn
Trong chúng Sa môn kỳ diệu nhưt.
Tuyên nói bí áo pháp thậm thâm
Dùng điện đại bi chiếu khắp chỗ
Như Lai Long vương tuôn mưa pháp
Niệm xứ nước ao chảy chậm xuống.
Oai đức trì giới như mặt nhật
Dùng sức tam muội trừ mê tối
Sáng trí huệ dứt phiền não ái
Mặt nhật Đại Thánh chiếu thế gian.
Đầy đủ niệm xứ báu ma ni
Thuyền bè giới định qua bể ngạn
Giác chi gươm báu thiền tràn đầy
Lại cầu vô ưu vào biển Phật.
Rễ giới thanh tịnh chắc khó động
Tam muội lá cây, cành niệm xứ
Thất giác: hoa, Không: thân cây cứng
Vô ngã kiên cố thành cây Phật.
Đi trong rừng giới người đại lực
Tam muội điều phục nương núi đức
Ba môn giải thoát làm cảnh giới
Phật thập trí lực là Vương Tử.

Chánh kiến vô trước đấng Thế Tôn
Hàng phục cường địch đại Pháp Vương
Khủng bố tất cả các ngoại đạo
Con trai Đại vương đấng vô úy.
Tịnh giới đức tạng diệu trang nghiêm
Thiền định tịch diệt y phục báu
Thế Tôn đủ trí cảnh giải thoát
Bồ thí tài vật như trưởng giả.
Xa lìa các ác họp những lành
Gốc thiện huệ diệt các phiền não
Trí huệ thí pháp cho trời người
Con trai Đại vương đấng chói sáng.
Mây giới trời huệ dùng làm chợp
Mưa như tám sợi tơ hay nhuần thấm
Thế Tôn giúp ích mầm mạ tốt
Vương Tử dường như rồng lớn mưa.
Tịnh Phạn vương nói kệ hỏi rằng:
Thắng Sĩ đến đây an lạc chăng
Đến như uống ăn không thiếu thôn
Thân không mỗi mệt giường nệm chiếu
Nhu hoa bờ sông chẳng héo úa?
Tôn giả Ưu Đà Di nói kệ đáp rằng:
Cảnh giới thiền định đủ thần lực
Thân tâm an lạc khắp đầy đủ

Thế Tôn tinh thần trụ tịch tĩnh
Dường như sen vàng chẳng khô khan.
Tịnh Phạn vương nói kệ hỏi rằng:
Xưa dùng cờ trống tự cảnh tỉnh
Âm nhạc đàn tranh cùng tiêu sáo
Kỹ nữ xinh đẹp để tự vui
Nay ở rừng vắng chẳng khổ ư?
Tôn giả Ưu Đà Di nói kệ đáp rằng:
Thiền định tịch tĩnh làm cảnh giới
Khéo hay tu học tam muội vui
Đi đứng ngồi nằm nương pháp lành
Tâm thường mừng vui không khổ não.
Tịnh Phạn vương nói kệ hỏi rằng:
Giường báu vô giá thường nằm an
Lúc ngủ gái đẹp luôn hầu cạnh
Giáp vòng trần thiết nhiều đèn sáng
Vậy sao nằm tối chẳng buồn bực?
Tôn giả Ưu Đà Di nói kệ đáp rằng:
Lúc ngủ Thế Tôn nằm giường Thánh
Nệm êm là từ, gối mềm bi
Phật an trụ hỷ, tâm thường vui
Bỏ ba cõi khổ chẳng buồn bực.
Tịnh Phạn vương nói kệ hỏi rằng:
Hàng Thích chủng mạnh thường vây quanh

Học rộng thông thái dùng làm bạn
Lớn khôn trong cung điện nguy nga
Vậy sao ngày nay thích rừng vắng?
Tôn giả Ưu Đà Di nói kệ đáp rằng:
Như pháp sanh con luôn kề cận
Đồng tu chỉ định ở tại bên
Lòng ưa rừng vắng tu thiền định
Đạo Sư vô úy thích núi rừng.
Tịnh Phạn vương nói kệ hỏi rằng:
Đồng Tử ngày xưa lúc ở cung
Dùng ao tắm trời để tắm gội
Cũng dùng dầu thơm thoa thân mình
Nay ở trong rừng ai tắm cho?
Tôn giả Ưu Đà Di nói kệ đáp rằng:
Nước ao các pháp, bờ giới lành
Thế Tôn tự tắm và tắm người
Mình cùng các con nổi chẳng ướt
Tự độ đã xong, độ quần sanh.
Tịnh Phạn vương nói kệ hỏi rằng:
Ngày xưa hương thơm thường ướp thân
Chỉ vàng châu ngọc để trang nghiêm
Thường mặc thiên tử y phục báu
Nay ở trong rừng trang sức gì?
Tôn giả Ưu Đà Di nói kệ đáp rằng:

Tràng hoa công đức, hương ướp giới
 Anh lạc thiên định, y tầm quý
 Trí huệ giải thoát tự trang nghiêm
 Ánh sáng oai đức chiếu khắp rừng.
 Tịnh Phạn vương nói kệ hỏi rằng:
 Xưa dùng dao gươm cung tên mâu
 Dũng sĩ cầm mang luôn phòng vệ
 Cũng dùng lọng báu thường che trên
 Nay ở rừng vắng ai hộ vệ?
 Tôn giả Ưu Đà Di nói kệ đáp rằng:
 Từ bi nhân nhục tự phòng vệ
 Đệ tử Thanh văn quyết thuộc mạnh
 Dùng công đức lành quyết không sợ
 Thập lực hùng mãnh tứ vô úy.
 Tịnh Phạn vương nói kệ khen rằng:
 Lành thay khéo nói đức con tôi
 Lâu tu pháp lành chẳng thối chuyển
 Ngài lấy bát xong mang bát về
 Tôi cũng đi đến chỗ Thế Tôn.

Tôn giả Ưu Đà Di lại thưa vua rằng:

Tâu Đại vương! Đức Bà Già Bà là thầy đại
 chúng hay khéo điều phục chúng sanh, là Đại tiên
 non hay khéo an trụ, trong chúng Sa môn là vua
 Sa môn, ánh sáng chiếu khắp. Như trăng đêm rằm

muôn sao vây quanh ánh trăng rất sáng chiếu khắp nơi, đức Thế Tôn cũng vậy, ở trong chúng Sa môn ánh sáng chiếu khắp. Như trăng mùa thu ở trong hư không chẳng có mây che, đức Bà Già Bà cũng vậy, ở trong đại chúng ánh sáng chiếu khắp. Như Thiên Đế Thích là vua chư thiên ở Thiên Pháp Đường, trong hàng chư thiên ánh sáng rực rỡ, đức Bà Già Bà ở trong đại chúng ánh sáng rực rỡ cũng như vậy. Như Dạ Ma Thiên vương, Đâu Suất Đà Thiên vương, Hóa Lạc Thiên vương, Tha Hóa Tự Tại Thiên vương ở trong chúng chư thiên ánh sáng rực rỡ oai đức độc tôn, đấng Bà Già Bà ở trong đại chúng oai đức độc tôn cũng vậy. Như Đại Phạm Thiên vương chúa thế giới Ta Bà trăm ức chúng Phạm Thiên vây quanh ánh sáng rực rỡ oai đức độc tôn, đấng Bà Già Bà ở trong chúng Sa môn oai đức hiển hách độc tôn cũng vậy.

Nghe nói đạo đức của đấng Bà Già Bà xong, Tịnh Phạn vương tự nghĩ rằng: Sa môn này là đệ tử Thanh văn còn có đại thần thông đại oai đức như vậy, huống là đức Như Lai. Vua lại nhớ lúc Thái tử vừa sanh thì cả đại địa chấn động sáu cách mười tám tướng: động, biến động, đẳng biến động; dũng, biến dũng, đẳng biến dũng; khởi, biến khởi, đẳng biến khởi; chấn, biến chấn, đẳng

biển chấn; hồng, biến hồng, đấng biến hồng; kích, biến kích, đấng biến kích. Phóng ánh sáng lớn, không ai đỡ diu mà tự đi bảy bước, trên không có hai đường nước chảy xuống tắm gội thân thể, tự nhiên có thánh tòa bằng chơn kim, trong hư không hóa thành lọng trời, chư thiên lễ bái. Từ đó đến ngày chưa xuất gia chẳng bị ngũ dục mê hoặc, phạm có làm điều gì thì quyết định chẳng bỏ dở, nói gì thì làm được nấy, trong tất cả thời gian kiên cố đại lực, chẳng nói dối, chẳng trái tín hành, từng có lời rằng: “Tôi thành Vô thượng Bồ đề tự độ mình rồi sẽ độ Phụ vương”.

Tịnh Phạn vương nhớ Phật lúc còn là Thái tử Bồ tát đã có bốn thệ nguyện nên vua nói kệ rằng:

Nếu có người sơ sanh
 Trí sáng nói chẳng luống
 Lời cùng việc chẳng khác
 Người trí ai chẳng tin.
 Nếu người lúc sơ sanh
 Đồi cha nói thành Phật
 Quyết làm bực Thế Tôn
 Người trí ai chẳng tin.
 Nếu có người chẳng tiếc
 Khối báu bằng núi Tuyết
 Rồi lìa những tham lẫn

Người trí ai chẳng tin.
Nếu người trong giấc mộng
Chẳng nói lời hư vọng
Như lời mà tu hành
Người trí ai chẳng tin.
Lời nói như gươm dao
Chẳng buồn cũng phải giận
Người rời sự giận hờn
Người trí ai chẳng tin.
Không có ai **dối** được
Tham sân cũng chẳng nhiễm
Vua đầy đủ trí huệ
Người trí ai chẳng tin.
Tất cả ngũ dục lạc
Và cùng những sang giàu
Đều không cột trói được
Người trí ai chẳng tin.
Các thứ sự hy hữu
Và cùng những vật tốt
Không làm động lòng được
Người trí ai chẳng tin.
Dùng những lời ngọt ngon
Thông minh lời nói khéo
Không làm mê hoặc được

Người trí ai chẳng tin.
Dùng những lời thuận nghĩa
Những câu muốn quyết định
Cũng chẳng buộc ràng được
Người trí ai chẳng tin.
Quân lực bố trí mạnh
Cùng nhiều cách canh phòng
Vẫn vượt khỏi hoàng thành
Người trí ai chẳng tin.
Rời bỏ ngũ dục lạc
Đề cầu hạnh cam lộ
Hy vọng được Bồ đề
Người trí ai chẳng tin.
Sáu năm tu khổ hạnh
Dũng mãnh không ai bằng
Cầu được thắng Bồ đề
Người trí ai chẳng tin.
Sáu năm ăn thô, ít
Cầu được thắng Bồ đề
Lợi an các thế gian
Người trí ai chẳng tin.
Sáu năm bị ma nhiễu
Nói nhau tìm lỗi dở
Vẫn chẳng gặp được dịp

Người trí ai chẳng tin.
 Rời xa lỗi ngũ dục
 Chẳng cầu vật người khác
 Thường lợi ích thế gian
 Người trí ai chẳng tin.
 Chẳng nghe pháp nơi người
 Tự nhiên thành Bồ đề
 Tịch định khó biết được
 Người trí ai chẳng tin.
 Phạm vương đến khuyên thỉnh
 Cầu cầu Phật Thế Tôn
 Như thỉnh mà diễn thuyết
 Người trí ai chẳng tin.
 Vì thương xót nhớ tôi
 Nên đến vườn Ni Câu
 Vì độ các Thích chủng
 Người trí ai chẳng tin.
 Như Lai tự độ rồi
 Độ tôi khỏi biển khổ
 Ghi nhớ thệ nguyện xưa
 Người trí ai chẳng tin.
 Nay là lúc được lợi
 Biết Phật Nhưt thiết trí
 Vì thương xót đến tôi

Người trí ai chẳng tin.
Nay tôi sẽ đến đó
Thấy thân đáng Đạo Sư
Lúc nghĩ suy như vậy
Biết mình là nhơn vương.

Tịnh Phạn vương suy gẫm xong nói với Tôn giả Ưu Đà Di: “Thưa Đại đức! Ngài đến đây còn cần thứ gì?”.

Tôn giả Ưu Đà Di nói kệ đáp rằng:
Vốn vì lợi ích cho Đại vương
Tôi dùng thần thông bay đến đây
Nếu nơi Thập Lực một niệm tin
Nam nữ đều được đến đường lành.
Thập Lực công đức vô biên tế
Thế Tôn vì Thích chủng mà đến
Sự đáng mừng vui nay mới tới
Nhơn chúa phải nên phát lòng tin.
Đại vương danh tiếng quyết thêm lớn
Đầy khắp cõi Tam thiên Đại thiên
Con vua đã là kho của vua
Đầy đủ thập lực tâm từ bi
Du hành mười phương tâm vô ngại
Như sen ở nước chẳng dính nước.
Tự độ tứ lưu các cõi rồi

Cũng độ trời người bốn sông dữ
 An trí trên bờ đất vô úy
 Đại vương phải nên tin Đạo Sư.
 Nhỏ khỏi tứ lưu ba tên độ
 Cũng làm quần sanh Thắng Y sư
 Trong chúng Y sư tôn thượng nhưt
 Đại vương phải nên kính tin sâu.
 Cũng hay hàng phục các quân ma
 Ma vương quyền thuộc bè đảng ác
 Chúng được tịch diệt đại Bồ đề
 Đại vương phải nên kính tin sâu.
 Nhơn vương, Thiên vương đều khuyên thỉnh
 Vì độ chúng sanh nói diệu pháp
 Diễn bày vô thượng thuốc cam lộ
 Là đáng Pháp Vương, phải nên tin.
 Che lấp tất cả chúng ngoại đạo
 Chuyên diệu pháp luân quá cân lường
 Hóa độ vô lượng ức chúng sanh
 Đại Hùng Nhơn vương phải nên tin.
 Vô minh phủ dày trong hắc ám
 Mắt mình trong sáng, sáng mắt người
 Thuyết pháp trừ được những mù lòa
 Đại hùng Nhơn vương phải nên tin.
 Lão bệnh tử khổ bức bách người

Nói pháp trừ được lão bệnh tử
Khiến chúng thế gian lên đường lành
Đại hùng Nhơn vương phải nên tin.
Ba lửa đốt cháy chúng thế gian
Nnhư đất cháy hồng dùng nước tắt
Nói bát chánh đạo Phật vì người
Đại hùng Nhơn vương phải nên tin.
Dứt hết ba uế trừ các ác
Hay rời thế gian ba cầu trược
Du hành mười phương rất kỳ diệu
Dũng mãnh Đại vương phải nên tin.
Như cha yêu con thương thế gian
Thập Lực đại từ tâm nhuần khắp
Phát khởi đại bi độ chúng sanh
Dũng mãnh Đại vương phải nên tin.
Khó điều điều được, đức Thế Tôn
Người đáng được độ nay đều độ
Hay dứt lửa phùng các phiền não
Dũng mãnh Đại vương phải nên tin.
Chúng sanh đọa trong biển ba cõi
Phật như thuyền tàu hay tế độ
Thập Lực đại bi cứu thế gian
Dũng mãnh Đại vương phải nên tin.
Thân đoan chánh vô lượng công đức

Đại Bi du hành hóa thế gian
 Khiến tâm trược lâu được thanh tịnh
 Dũng mãnh Đại vương phải nên tin.
 Như ngọc ma ni lắng nước trong
 Đi trong đời làm sạch chúng sanh
 Trừ dứt bầy mê, sạch loạn trược
 Dũng mãnh Đại vương phải nên tin.
 Như châu ma ni tánh thanh tịnh
 Hay khiến người trí lòng vui đẹp
 Thế Tôn rời ác, tâm sáng sạch
 Khiến những người trí hân mộ thích.
 Nơi đức Thế Tôn khởi tín tâm
 Hay khiến trời người lìa gánh khổ
 Bỏ báu sanh tử được tịch diệt
 Dũng mãnh Đại vương phải nên tin.
 Trong khối công đức nói ít phần
 Như giữa không gian một dấu chim
 Bồ Phật công đức tôi chẳng biết
 Đại vương phải nên kính tin sâu.

Tịnh Phạn vương nghe Tôn giả Ưu Đà Di khéo nói công đức được tu lúc đức Phật còn làm Bồ tát, vua liền tự nhớ bốn thế của Như Lai: “Tôi được độ rồi sẽ độ Phụ vương”. Vì nhớ như vậy nên vua rất kính tin và nói với Tôn giả Ưu Đà Di rằng:

Này Tỳ kheo! Nay Ngài chính là con của con trai tôi, Ngài nên ăn rồi mau về chỗ đức Phật đem cơm dâng lên, nay tôi cũng phải đến ra mắt đức Thế Tôn.

Tôn giả Ưu Đà Di biết lòng vua đã kính tin, ăn cơm xong, Tôn giả bung cơm canh về dâng lên đức Phật. Đức Thế Tôn bảo các Tỳ kheo rằng:

Ưu Đà Di giáo hóa Tịnh Phạn vương được chánh tín. Hôm nay chư thiên và người đời được lợi ích rất lớn.

Đức Thế Tôn khen ngợi Tôn giả Ưu Đà Di rằng:

Lành thay! Lành thay! Nay ông được phước đức lớn, vì đã làm cho Tịnh Phạn vương kính tin vậy.

Đức Thế Tôn lại bảo chư Tỳ kheo rằng:

Ưu Đà Di giáo hóa Tịnh Phạn vương được công đức, nếu là có sắc thì hằng sa thế giới mười phương chẳng dung thọ được, vì khối công đức ấy rộng lớn vô lượng vậy.

*

PHẨM TỊNH PHẠM VƯƠNG ĐẾN PHẬT THỨ HAI

* Bảy giờ, đức Thế Tôn ăn cơm rửa tay rửa bát xong, hiện thoai tướng. Tức thì Tỳ Sa Môn Thiên vương cùng vô lượng na do tha trăm ngàn ức chúng Dạ xoa vây quanh, như thời gian tráng sĩ co duỗi cánh tay từ thiên cung, hiện ra trước Phật lễ chân Phật rồi đứng qua hướng bắc trên hư không. Chúng Dạ xoa trước sau vây quanh chấp tay cung kính Phật và chúng Tăng.

Đề Đầu Lại Tra Thiên vương cùng vô lượng trăm ngàn ức na do tha chúng Càn thất bà vây quanh từ thiên cung hiện ra trước Phật lễ chân Phật rồi đứng qua hướng đông trên hư không, chúng Càn thất bà trước sau vây quanh chấp tay cung kính Phật và chúng Tăng.

Tỳ Lô Lặc Xoa Thiên vương cùng vô lượng trăm ngàn ức na do tha chúng Cưu bàn trà vây quanh từ thiên cung hiện ra trước Phật lễ chân Phật rồi đứng qua phương nam trên hư không, chúng Cưu bàn trà trước sau vây quanh chấp tay cung kính Phật và chúng Tăng.

---

* *Hán bộ quyển thứ 62.*

Tỳ Lô Bát Xoa Thiên vương cùng vô lượng trăm ngàn ức na do tha chư Long vây quanh từ thiên cung hiện ra trước Phật lễ chân Phật rồi đứng qua phương tây, trên hư không, chư long trước sau vây quanh, chấp tay cung kính Phật và chúng Tỳ kheo Tăng.

Thích Đề Hoàn Nhơn Thiên Đế cùng vô lượng trăm ngàn ức na do tha chư thiên vây quanh từ cung trời Đao Lợi hiện ra trước Phật lễ chân Phật rồi đứng trên hư không chấp tay cung kính Như Lai và Tỳ kheo Tăng.

Dạ Ma Thiên vương, Đâu Suất Đà Thiên vương, Hóa Lạc Thiên vương, Tha Hóa Tự Tại Thiên vương, Đại Phạm Thiên vương, Quang Âm Thiên vương, Biến Tịnh Thiên vương, Quảng Quả Thiên vương, Tịnh Cư Thiên vương đều cùng vô lượng trăm ngàn ức na do tha chư thiên vây quanh, từ thiên cung hiện ra trước Phật lễ chân Phật rồi đứng trên hư không chấp tay cung kính Như Lai và Tỳ kheo Tăng.

Tỳ Ma Chất Đa A tu la vương cùng sáu mươi na do tha quyến thuộc vây quanh, như thời gian tráng sĩ co duỗi cánh tay, từ cung điện mình hiện ra trước Phật, đánh lễ chân Phật, hiện tướng cung kính đứng qua một phía. Kim sí điều vương cùng

tám vạn sáu ngàn chúng Ca lâu la quyến thuộc vây quanh, từ cung điện mình hiện ra trước Phật đánh lễ chân Phật hiện tướng cung kính đứng qua một phía.

Lại có tám ức các nhà ngoại đạo từ bốn phương đến mà nói kệ rằng:

Trong hư không thanh tịnh
 Vàng trắng tròn đêm rằm
 Vượt hơn các tinh tú
 Ánh sáng riêng chói rõ.
 Phật như trăng tròn sáng
 Diệt tối trừ ba cấu
 Hay siêu các ngoại đạo
 Như trăng giữa hư không.
 Mặt nhật ngàn quang minh
 Hay trừ các tối tăm
 Vượt hơn ánh sáng trăng
 Làm nở ao hoa sen.
 Phật quang hơn mặt nhật
 Chiếu khắp cõi Đại thiên
 Như Lai hay nở bầy
 Rừng hoa sen Thanh văn.
 Thiên chủ Kiều Thi Ca
 Ngồi tại nhà Thiện Pháp

Vượt hơn chúng chư thiên
Chày kim cang chói rực.
Thập Lực núi công đức
Pháp Vương Lương Túc Tôn
Vượt hơn các ngoại đạo
Dường như Thiên Đế Thích.
Tu Dạ Ma Thiên vương
Được chư thiên cúng dường
Ở trong hàng thiên chúng
Chói sáng ngôi bửu tọa.
Thập Lực oai vô biên
Vượt hơn các ác đạo
Đức vô úy quang minh
Nói rõ bát chánh đạo.
Như Đâu Suất Thiên vương
Chúng chư thiên vây quanh
Vượt hơn các thiên chúng
Đức lành mà chói sáng.
Điều Ngự thầy trời người
Được bát bộ cúng dường
Vượt hơn các thế gian
Vô úy nói pháp rõ.
Như Hóa Lạc Thiên vương
Ở tại trong thiên cung

Vượt hơn chúng chư thiên
Công đức riêng sáng rõ.
Phật hơn các thế gian
Rời trước khỏi ba cõi
Khéo điều người chưa điều
Đủ thập lực sáng chói.
Như Tự Tại Thiên vương
Ở tại trong thiên cung
Vượt hơn các thiên chúng
Đức lành mà rực rỡ.
Phật quang minh như vậy
Đầy đủ thập lực hành
Vượt hơn chúng trời người
Do công đức lành trước.
Như Đại Phạm Thiên vương
Vượt hơn các Phạm chúng
Sáng rực lời ngọt hay
Hiện bày đường bát chánh.
Như Lai hơn Phạm vương
Vua trong chúng Sa môn
Quang minh soi ba cõi
Chuyên pháp luân tứ đế.
Chúng tri kiến họp xong
Trời rồng người nghe pháp

Vua tối thắng trời người
Tuyên nói đường bát chánh.
Hư không đo lường được
Biển lầy bình đong hết
Núi Tu Di cân được
Phật đức khó biết được.

Bấy giờ, Tịnh Phạn vương nói với hàng Thích chủng rằng:

Này các ngài! Như mặt nhật sắp mọc trước tiên hiện tướng sáng đẹp, như lúc sao mai mọc thì biết mặt nhật sẽ mọc chẳng lâu. Cũng vậy, Ca Lưu Đà Di ở nơi đức Phật Như Lai Nhứt thiết chủng trí mà trước hiện tướng lành, Tỳ kheo ấy nói công đức của Như Lai tức là tướng Nhứt thiết trí vậy. Các ông nên mau sắp đặt xe tốt, ta sẽ đến chỗ Phật ngự.

Các Thích chủng tâu rằng:

Lành thay Đại vương! Nay đã phải lúc, những thứ cần dùng nay đã lo xong.

Vua lại truyền cho các quan từ thành Ca Tỳ La đến rừng Ni Câu Đà phải sửa sang đường xá, dùng cát mịn tốt trải đất, rải các thứ hoa treo những lụa màu, trỗi âm nhạc và các thứ ca vũ. Vua ngồi xe tốt xuất thành Ca Tỳ La thẳng

đến vườn Ni Câu Đà. Sau xe vua có tám vạn bạch tượng dùng những châu báu xen lẫn trang nghiêm. Trên mỗi thớt tượng đều trần thiết tòa thất báu rất lạ hy hữu. Sau đoàn voi, có tám vạn ngựa quý, trên mỗi ngựa quý đều có tràng vàng, ngựa và tràng đều trang nghiêm với bảy báu xinh đẹp đệ nhất.

Trong thành có vô lượng người nghiêm sức xe cộ: ngựa xanh, xe xanh, lọng xanh, đao xanh, y phục yên cương tất cả đều xanh, cầm tràng xanh. Sau mỗi xe có trăm người y phục xanh đi theo. Vàng đỏ và trắng ba đội người ngựa ba màu kia cũng như vậy. Lại có hàng Thích chủng đều riêng nghiêm sức các thứ xe đẹp xanh vàng đỏ trắng: trang nghiêm nhiều màu, xe ngựa nhiều màu, nghiêm sức nhiều màu, mỗi xe ngựa đều có trăm người trang nghiêm nhiều màu.

Đức Thế Tôn xa trông Tịnh Phạn vương đến liền bảo chư Tỳ kheo rằng:

Các ông muốn thấy chúng trời Đạo Lợi đi dạo chơi thì nên xem Thích chủng xuất thành Ca Tỳ La. Tại sao? Vì Thích chủng du hành cùng chư thiên không khác.

Đức Thế Tôn nói kệ rằng:

Trong thành Ca Tỳ La Vệ kia
Tịnh Phạn Đại vương và quyến thuộc
Tối thắng hơn vương hôm nay đến
Lắng nghe lắng nghe Phật sẽ nói:
Tượng mã xe cộ hơn trăm ngàn
Nhiều thứ trang nghiêm rất đẹp lạ
Từ Ca Tỳ La mà dẫn ra
Nhơn vương bửu tạng và các xe
Ngựa xanh, xe xanh, trang nghiêm xanh
Y phục người theo đều màu xanh
Giày mang, dao đeo thảy đều xanh
Roi xanh, cương xanh, lạc lưới xanh
Người áo xanh, cầm phan lọng xanh
Người ngựa đều xanh rất đẹp lạ.
Ngựa vàng, xe vàng, nghiêm sức vàng
Người theo y phục đều màu vàng
Giày mang, dao đeo cũng đều vàng
Roi vàng, cương vàng, lạc lưới vàng
Người áo vàng cầm phan lọng vàng
Người ngựa đều vàng rất đẹp lạ.
Ngựa đỏ, xe đỏ, nghiêm sức đỏ
Người theo y phục đều màu đỏ
Giày mang, dao đeo cũng đều đỏ
Roi đỏ, cương đỏ, lạc lưới đỏ

Người áo đỏ cầm phan lọng đỏ
Người ngựa đều đỏ rất đẹp lạ.
Ngựa trắng, xe trắng, trang nghiêm trắng
Người theo y phục đều màu trắng
Giày mang, dao đeo, cũng đều trắng
Roi trắng, cương trắng, lạc lưới trắng
Người áo trắng cầm phan lọng trắng
Người ngựa đều trắng rất đẹp lạ.
Xe ngựa bốn màu trang nghiêm bốn
Người theo y phục đều bốn màu
Giày mang, dao đeo cũng bốn màu
Roi, cương, lạc lưới bốn màu đủ
Người và phan lọng đều bốn màu
Người ngựa bốn màu rất đẹp lạ.
Sau các xe kia trang nghiêm voi
Số voi ấy đủ tám mươi ngàn
Yên vàng, nệm vàng, trang nghiêm vàng
Lưng voi đều có điện bảy báu
Các thứ trang nghiêm ngựa rồng quý
Số ngựa cũng đủ tám mươi ngàn
Bảy báu trang nghiêm rất lạ đẹp
Người phục sức đẹp theo sau xe.
Dùng những hoa đẹp rải đường ngựa
Dùng năm thứ hương làm thơm đất

Treo những bình hương và lụa màu
Tráng sĩ diễn trò, đoàn ca vũ
Nhiều thứ trang nghiêm khắp cả đường
Hòa tấu âm nhạc theo sau vua.

Tịnh Phạn vương và đoàn tùy tùng đến vườn Ni Câu Đà xuống xe đi bộ vào. Đức Thế Tôn biết Phụ vương từ lâu có lòng oán hận, vì độ Phụ vương nên đức Phật bước lên hư không cao quá đầu người tự tại đi ra. Lúc đức Phật đi, bên hữu có Đại Phạm Thiên vương, bên tả có Thiên Đế Thích, Dạ Ma Thiên vương, Đâu Suất Thiên vương, Hóa Lạc Thiên vương, Tha Hóa Tự Tại Thiên vương đều cầm các thứ lọng trời cúng dường Như Lai.

Bấy giờ, Tỳ Sa Môn Thiên vương và Đề Đầu Lại Tra Thiên vương ở phía đông Như Lai quỳ gối chấp tay hiện tướng cung kính. Tỳ Lô Lặc Xoa Thiên vương và Tỳ Lô Bát Xoa Thiên vương ở phía tây Như Lai quỳ gối chấp tay hiện tướng cung kính. Chúng chư thiên các cõi trời Tứ Vương thiên, Đao Lợi thiên, Dạ Ma thiên, Đâu Suất thiên, Hóa Lạc thiên và Tha Hóa Tự Tại thiên ở giữa hư không mưa hoa trời ưu bát la, mạn đà la và hương bột chiên đàn, tấu các âm nhạc và ca vũ, lại mưa nước thơm, từ trước

tới nay chưa từng thấy sự cúng dường Như Lai như vậy.

Đức Như Lai lại hiện thân thông, do sức thần của Phật làm cho mọi người đều thấy rõ tướng dạng chư thiên. Tịnh Phạn vương thấy chư thiên tử cúng dường Như Lai, Vua sanh lòng hy hữu, lại thấy lâu đài thất bửu nghiêm sức đầy cả hư không, vua nói rằng:

Đức Như Lai ngày xưa lúc còn là đồng tử chẳng sanh lòng cố luyện nơi ngôi Chuyển Luân Thánh Vương cai trị tứ thiên hạ. Nay đức Như Lai ở trong Tam thiên Đại thiên thế giới làm đại Pháp Vương thống lãnh cả trời người phú quý tự tại. Nay đức Thế Tôn làm chánh Pháp Vương có vô số trời và người thị vệ. Nay tôi tại đây làm người đứng quanh. Tịnh Phạn vương trích y vai hữu gói hữu chাম đất đầu mặt lễ chân Phật chấp tay bạch Phật rằng:

Đức Thế Tôn lúc sơ sanh không người phò trì mà tự đi bảy bước nhìn ngó mười phương rồi mới nói lời này: “Ta ở thế gian tối tôn tối thắng, sẽ được độ thoát bờ lão bệnh tử”. Lúc đó tôi rập đầu lạy chân Thế Tôn. Thời gian sau Thế Tôn đến thôn ruộng ngồi trong bóng mát dưới cây diêm phù, mặt trời dầu đã xế về tây mà bóng cây vẫn ở

nguyên chỗ, còn có chư thiên đồng sáu cõi trời ở trước Thế Tôn chấp tay làm lễ, lúc đó tôi cúi đầu lễ chân đức Thế Tôn. Hôm nay, lần thứ ba, tôi lại cũng đầu mặt lễ chân đức Thế Tôn.

Tịnh Phạm vương nói kệ rằng:

Lưỡng Túc Thế Tôn lúc sơ sanh
Không người phò trì đi bảy bước
Tự nói: Ta tối thắng trong đời
Lúc ấy tôi lạy bực Trí sáng.

Thế Tôn xuất thành đến thôn ruộng
Bóng cây diêm phù che chẳng đời
Lục thiên đồng tử dâng cúng dường
Lúc ấy tôi lạy đấng Ứng Cúng.

Nay lần thứ ba tôi cúi lạy
Cung kính đấng thương xót thế gian
Đáng được trời người dâng cúng dường
Đời không ai hơn được đức Phật.

Thế Tôn trước hiệu Tất Đạt Đa
Tên ấy cha mẹ lấy làm mừng
Mới biết Như Lai danh hiệu thật
Được nguyện đầy đủ được cam lộ.

Bấy giờ, chư thiên cõi Dục vì đức Như Lai mà trái tòa sư tử, dùng thiên y vi diệu lót trên tòa và trái khắp vườn Ni Câu Đà, lại dùng thiên y kiếp

ba thọ che giăng trên không. Đức Thế Tôn từ hư không xuống ngồi trên tòa sư tử. Tịnh Phạn vương và quyền thuộc đầu mặt lay chân Phật rồi lui ngồi một phía. Chư thiên cõi Dục, cõi Sắc cũng đánh lễ đức Phật rồi lui ngồi một phía trên hư không.

Đức Thế Tôn nói kệ rằng:

Tịnh Phạn Đại vương và quyền thuộc

Đến chỗ Thế Tôn dâng cúng dường

Từ thành Ca Tỳ La Vệ ra

Đến vườn khả ái Ni Câu Đà.

Phật cùng vô lượng chúng vây quanh

A tu la vương và Long vương

Cưu bàn trà vương, Kim sí vương

Càn thất bà vương và quyền thuộc.

Dạ xoa đại vương chúng quý thần

Khẩn na la vương đều đến họp

Dục giới Thiên vương và Thiên tử

Tất cả đều sanh lòng mừng rỡ.

Dục giới lục thiên đã như vậy

Sắc giới Phạm chúng, Phụ Phạm vương

Quang Âm Biến Tịnh và quyền thuộc

Nhẫn đến Quảng Quả Tịnh Cư Thiên.

Sa môn đại chúng Bà la môn

Tăng Khư Vệ Thế Ni Kiên Tử
Cùng các ngoại đạo tất cả phái
Thuật sĩ tu hành các thứ lạ.
Đại chúng bốn phương đều đến họp
Như Lai tự hiện đại thần thông
Khiến Tịnh Phạn vương và Thích chủng
Đều được tín tâm lòng mừng rỡ.
Như Lai khắp vì tất cả chúng
Dùng lời vi diệu câu nghĩa hay
Như Lai ý tại Tịnh Phạn vương
Hiện hóa các thứ thần thông lực.
Vua vốn chẳng cho Phật xuất gia
Tướng sư ngày trước đoán đồng tử
Tại gia tất làm Chuyển Luân Vương
Vô lượng hơn chúng đồng phục thị.
Đầy đủ Thánh vương bảy thứ báu
Cũng lại có đủ bốn thần thông
Như pháp trị chánh, gìn quốc độ
Kim luân gồm trị tứ thiên hạ.
Bấy giờ Bồ tát nói lời này
Ta xưa vô lượng do tha kiếp
Tất cả thời gian thường nói thật
Phụ vương lắng nghe lời Ta nói:
Phụ vương từ xưa đối với Ta

Từ đầu thật không lòng tin kính
Muốn đem Luân vương bảo Ta làm
Đem tứ thiên hạ sanh luyến tiếc.
Ví như thuở xưa có thần quy
Theo biển thủy triều lên lục địa
Hải thủy triều ấy rút về biển
Thần quy sa vào trong giếng sâu.
Trong giếng ba ba hỏi hải quy
Người từ nơi nào nay đến đây
Hải quy trí rộng nói ba ba
Tôi theo thủy triều sa xuống giếng.
Lúc thủy triều kia rút về biển
Tôi đi chậm chạp theo chẳng kịp
Vì vậy nay tôi mất thời tiết
Sa vào giếng nhỏ cùng anh ở.
Ba ba lại hỏi hải quy rằng:
Nước biển có nhiều hơn nước giếng
Há lại rộng lớn hơn đây chẳng
Là lớn hay nhỏ xin nói lạ.
Hải quy trí rộng bảo ba ba
Anh ngu ở chỗ người đào bới
Tôi ở trong nước biển cả kia
Đã trải quá lâu nhiều năm tháng
Còn chẳng biết được trong lòng biển

Huống là thấu rõ bờ biển ấy.
Ngày xưa Phụ vương đều chẳng biết
Sức đại thần thông oai đức Ta
Muốn đem Luân vương tứ thiên hạ
Hào quý trong đời quyền rũ Ta.
Nay Ta hiện làm Pháp Luân Vương
Thống lãnh Tam thiên Đại thiên giới
Nư pháp chánh trị lìa vũ khí
Được bát bộ chúng đồng cúng dường .
Nay Ta xưng tụng lời ngày xưa
Nên đến ứng hiện đại chúng này
Dùng sức thần thông tu tâm mình
Dùng niệm từ bi triệu tập chúng
Tất cả các cõi đều vân hội
Đồng muốn Phụ vương được tịnh tín.

*

PHẨM A TU LA VƯƠNG THỌ KÝ THỨ BA

Bấy giờ, đức Thế Tôn hiện thoại tướng. Do thoại tướng ấy nên A tu la vương Tỳ Ma Chát Đa nghĩ rằng: Nay tôi cúng dường Phật trước nhưt. A tu la vương Tỳ Ma Chát Đa cùng đồ chúng sáu mươi na do tha, quyến thuộc, phụ nữ cũng sáu mươi na do tha, đồng đem bửu châu vô giá và các vật quý trong biên dâng cúng đức Phật.

A tu la vương ấy hóa làm sáu mươi na do tha xe thất bửu. Các bửu xa ấy lại hóa làm sáu mươi na do tha ngựa điều thuận, trên ngựa lại hóa lưới linh thất bửu để trang sức, chân ngựa đeo linh xuyên bằng chơn kim, bờm và đuôi ngựa đều bao kết bằng thất bửu, dây cương bằng chơn kim, trên xe báu đều trang nghiêm với thất bửu, càng lọng đều bằng thất bửu. Các lọng thất bửu ấy ở trên hư không bay theo xe, dây linh treo trong lọng cũng bằng thất bửu, có lưới thất bửu giăng trùm lên trên lọng. Gió nhẹ thổi động xe ngựa và lọng thất bửu ấy phát ra tiếng vang vi diệu như trăm thứ nhạc do nhạc công giỏi đồng hòa tấu khiến người nghe vui vẻ, đoạt thị thính người, đoạt tâm ý người.

Các xe ngựa thất bửu ấy ở trên không cách mặt đất sáu mươi do tuần, sau xe tấu âm nhạc, trên xe đều có A tu la nữ trang sức rất đẹp. Các A tu la nữ ấy, hoặc đứng vũ, hoặc ngồi vũ, hoặc xướng ca, hoặc thân động chuyển, hoặc rắc hương bột, hoặc rưới nước thơm. Hoặc mưa các thứ hương, mưa các thứ hoa, mưa mặt vàng. Hoặc rải hoa vàng, hoa bạc, hoa lưu ly, hoa pha lê, hoa xích chơn châu, hoa mã não, hoa xa cừ. Hoặc cầm thất bửu rải, hoặc rải bửu y, hoặc rải vòng xuyên hoa tai các đồ trang sức, tất cả đều để cúng dường đức Thế Tôn. Hoặc có A tu la nữ rung động linh xuyên cho reo thành tiếng, hoặc đội vòng hoa thất bửu trang nghiêm với chơn kim, hoặc đội vòng hoa chơn kim trang nghiêm với thất bửu, hoặc cầm lưới chơn kim, hoặc cầm phan thất bửu, hoặc cầm lọng thất bửu, hoặc cầm tràng thất bửu, đều để cúng dường đức Thế Tôn.

Lại có các A tu la nữ chấp tay nói kệ tán thán rằng:

Quy mạng Trượng Phu Điều Ngự Sư
Quy mạng đấng Trượng Phu Tối Thắng
Quy mạng Trượng Phu Lương Túc Tôn
Quy mạng Trượng Phu không ai sánh
Quy mạng Đấng soi sáng thế gian

Quy mạng biển trí lớn tối thượng
 Quy mạng rừng đầy đủ công đức
 Quy mạng núi tối thắng vi diệu
 Quy mạng khối đầy đủ công đức
 Quy mạng người dứt sạch phiền não
 Quy mạng thầy tu các tịnh hạnh
 Quy mạng tịnh hạnh không đoạn tuyệt
 Quy mạng vô y không khiếm nhược
 Quy mạng không lừa, không tán diệu
 Quy mạng quyết định phát tinh tấn
 Quy mạng Đấng quyết định đầy đủ.

A tu la vương lại hóa làm sáu mươi na do tha màn trướng thất bửu vi diệu rất lạ nhiều màu trang nghiêm. Dưới mỗi màn trướng báu bay lững lờ ấy lại hóa sáu mươi na do tha đại địa thất bửu. Trên đại địa ấy đều hóa sáu mươi na do tha tường thành thất bửu. Trong mỗi tường thành hóa sáu mươi na do tha lâu đài cung điện thất bửu. Mỗi điện đường có sáu mươi na do tha cửa lớn, cửa sổ thất bửu xen lẫn trang nghiêm. Trong mỗi điện đường có sáu mươi na do tha tòa sư tử thất bửu trải bửu y. Hai đầu sư tử tòa để gối đỏ, trước tọa có chiếc kỷ thất bửu trên để sáu ức bửu y của A tu la vương. Trên mỗi tòa sư tử đều có hai A tu la nữ trang sức thất bửu đều cầm lá cây đa la thất bửu

làm quạt hầu hai bên, một hóa A tu la tử ngồi trên ấy. Các điện đường ấy đều có sáu mươi na do tha tràng lọng thất bửu. Các màn trướng và điện đường thất bửu ấy ở trên không bay nhiều bên hữu đức Phật ba vòng, rải các thứ hương, mưa các thứ hoa cúng dường đức Phật.

Lúc ấy, ngoài bốn cửa thành Ca Tỳ La đều rộng sáu mươi do tuần, do sức oai thần của A tu la vương phóng ánh sáng chiếu khắp sáu mươi do tuần, chiếu lên sáu vạn do tuần chu vi đầy khắp những đồ cúng dường. Các màn trướng lững lờ bay nhiều quanh Phật rồi dừng lại.

Lúc ấy, trong thành Ca Tỳ La chứa hoa trời mạn đà la cao bảy trượng, nước thiên hương thành bùn. Do thần lực của Phật làm cho hơi thơm ấy khắp Tam thiên Đại thiên thế giới. Trong đây, những chúng sanh an trụ Đại thừa nghe hơi thơm ấy, người mới phát Bồ đề tâm cũng còn được bất thối chuyển hướng là người đã tu lâu.

A tu la vương Tỳ Ma Chát Đa ngồi xe thất bửu nhiều quanh Phật ba vòng dùng bột hương chiên đàn cõi trời rải lên trên đức Phật mà nói kệ rằng:

Nay tôi quy y Bà Già Bà
Đấng ban trời người đức vô úy
Quy y Đấng tối thắng bất động

Hy vọng vô thượng đại Bồ đề.
 Nay tôi quy y Bà Già Bà
 Lòng mừng chẳng đọa ba ác đạo
 Thế nên nay tôi quy y Phật
 Mong cầu Vô thượng đại Bồ đề.
 Nay tôi quy y Bà Già Bà
 Đấng trừ sanh tử biển khổ lớn
 Hay dứt đồng hoang lìa phiền não
 Bực thầy hay dẫn đạo chúng sanh.
 Nay tôi quy y Bà Già Bà
 Quy y Phật rồi chẳng cầu sanh
 Biển rất khổ bị già chết bực
 Thế Tôn là thầy của trời người.

Nói kệ tán thán Phật rồi A tu la vương nhiều Phật ba vòng. Các ngựa báu anh lạc trang nghiêm, các xe báu, các A tu la, các A tu la nữ, các tràng phan lọng báu linh lưới thất bửu bị gió thổi động vang ra tiếng vi diệu vui lòng đẹp dạ như cả trăm thứ nhạc hòa tấu rất hay.

A tu la vương lại nhiều Phật ba vòng, mưa hương bột chiên đàn cõi trời, hương bột ưu bát la, hương bột trầm thủy, hương bột đa ma la, các thứ hương bột A tu la từ trên không rơi xuống. Lại mưa các hoa trời mạn đà la, ma ha mạn đà la,

mạn thù sa, ma ha mạn thù sa, ba lô sa ca, ma ha ba lô sa ca, ca ca la bà, ma ha ca ca la bà, ba tra lê, ma ha ba tra lê, chát đa la ba tra lê, ma ha chát đa la ba tra lê. Lại có các thứ hoa biến hóa, hoa vàng, hoa bạc, hoa lưu ly, hoa pha lê, hoa xích chơn châu, hoa xa cừ, hoa mã não từ trên không mưa xuống.

Lại mưa nước thơm cõi trời, nước thơm A tu la. Do vì nước thơm ấy nên thành Ca Tỳ La trong ngoài sáu mươi do tuần đều thành bùn thơm. Hơi thơm ấy khắp Tam thiên Đại thiên thế giới. Bồ tát được nghe hơi thơm ấy được chẳng thối chuyển Vô thượng Bồ đề.

A tu la vương nhiều Phật ba vòng, do thần lực đức Phật ở trong hư không trời âm nhạc trời và âm nhạc A tu la. Các âm nhạc ấy do thần lực Phật nên vang khắp Tam thiên Đại thiên thế giới. Người tu Đại thừa nghe tiếng âm nhạc ấy được bất thối chuyển Vô thượng Bồ đề.

Vô lượng trăm ngàn A tu la nữ, hoặc ca, hoặc vũ, hoặc tấu nhạc, hoặc thân chuyển động. Các A tu la nữ lại rải các thứ hương bột cõi trời và các thứ hoa trời, hoa biến hóa, hoa thất bửu để cúng dường đức Phật. Lại rải những y phục báu và những đồ trang sức thất bửu, các thứ hương bột,

các thứ chơn châu để cúng dường Phật. A tu la vương Tỳ Ma Chát Đa cùng các quyền thuộc đồng thanh nói kệ rằng:

Tâm tôi thường như vậy
 Gặp gỡ Phật Thế Tôn
 Vì quy y Như Lai
 Vị lai thường cúng dường.

A tu la vương Ba La Đà bố thí cúng dường Phật cũng như A tu la vương Tỳ Ma Chát Đa, ngồi xe thất bửu nhiễu Phật ba vòng rồi nói kệ rằng:

Tôi lạy Đấng được thật thập lực
 Cũng lạy Đấng vô úy tự tại
 Quyết định được những pháp bất cộng
 Quy mạng Đạo Sư các thế gian.
 Tôi lạy Đấng dứt trừ kiết sử
 Cũng lạy xuất ly đường sanh tử
 Tôi lạy đến bờ đứng đất liền
 Đạo Sư dẫn dắt chúng sanh nghèo.
 Tôi lạy trí sâu chẳng nghĩ bàn
 Cùng chúng hòa hiệp chẳng lay động
 Ở trong các loài tâm giải thoát
 Như hoa sen kia chẳng dính nước.
 Thế Tôn vốn tu các pháp Không
 Rồi lựa lựa chọn được vô tướng

Nơi tất cả chỗ không nguyện cầu
 Tôi lạy như Không, không chỗ nương.

A tu la vương Thiện Tý trần thiết cúng dường
 quảng đại vô lượng như A tu la vương Tỳ Ma
 Chất Đa, ngồi xe thất bửu nhiều Phật ba vòng rải
 những lúa vàng chơn kim và nói kệ tán thán:

Đấng Đại Mâu Ni không ai sánh
 Trên trời dưới trời cũng vô tỷ
 Phật biết chúng sanh như dương diệm
 Chẳng phải thật chỉ là ý tưởng.
 Nơi đây không người làm, người thọ
 Cũng không sĩ phu, Không, vô ngã
 Rời lìa tạo tác không thể tánh
 Tuyên nói tất cả pháp tịch định.
 Tin hiểu được nơi pháp Như Lai
 Quán tất cả pháp đều bình đẳng
 Người ấy sẽ được làm Phật tử
 Thuận lời Phật dạy như cha mẹ.
 Nay tôi khen ngợi phước đã được
 Chỉ có Phật trí soi biết được
 Tôi đem phước đức của tôi có
 Hồi thí chúng sanh đều làm Phật.

A tu la vương Bạt Trì Tỳ Lô Giá Na trần thiết
 cúng dường như A tu la vương Tỳ Ma Chất Đa,

ngồi xe thất bửu nhiều Phật ba vòng dùng hoa
chất đa la ba tra lê rải cúng dường Phật rồi nói kệ
tán thán rằng:

Đại Tiên Như Lai thân thần diệu
Vượt hơn tất cả các trời người
Đã như Tu Di so hột cải
Lại giống biển lớn sánh dầu trâu.
Nhan dung Như Lai rất đoan chánh
Nhiều tướng trang nghiêm tối đệ nhất
Vượt hơn tất cả các màu sắc
Như mặt nhật mọc, lửa đóm lu.
Thế Tôn khối vô lượng oai đức
Vượt hơn tất cả người oai đức
Khiến các oai đức chẳng hiện được
Như mặt nhật mọc sáng đóm mờ.
Đại Thánh Thế Tôn biển trí huệ
Vượt hơn trùm khắp cả ba cõi
Che các ngoại đạo khiến chẳng hiện
Như mặt trời sáng khuất ánh trăng.

A tu la vương Diệm Bà Lợi trần thiết cúng
dường như A tu la vương Tỳ Ma Chất Đa, ngồi xe
thất bửu nhiều Phật ba vòng, dùng hoa ma ha ba
tra lê rải cúng Phật rồi nói kệ tán thán rằng:

Bực trí huệ thích xa ma tha
Trừ được ba độc tham sân si
Dẫn dắt chúng sanh xuất thế gian
Như mưa rào tắt lửa lừng bụi.
Thế Tôn hừng hực mắt chánh pháp
Cũng như dầu tô tưới lửa hừng
Hay dứt phiền não lưới nghi hết
Cũng như lửa đốt đồng hoang lớn.
Nhan dung đoan chánh rất vi diệu
Các tướng trang nghiêm tối đệ nhất
Vượt hơn tất cả các diệu sắc
Như mặt nhật mọc sáng đóm mờ.
Như Lai nắm cầm các thiện căn
Vô lượng ức vạn na do tha
Hay trừ phiền não và nghiệp ác
Như ăn cam lộ trừ thân độc.
Thôi trừ tất cả tối vô minh
Như đêm đuốc sáng soi hắc ám
Như Lai thị hiện mắt chánh pháp
Dường như thợ ngọc rõ giá ngọc.

A tu la vương Lạc Chiến trần thiết cúng
dường như A tu la vương Tỳ Ma Chất Đa, ngồi xe
thất bửu nhiều Phật ba vòng rải những hoa báu
nói kệ tán thán rằng:

Ác tâm khó điều, Phật điều được
 Như dũng sĩ mạnh hàng giặc dữ
 Khéo được nhu nhuyển tâm tự tại
 Tôi lạy Đấng vô úy tâm điều.
 Điều được các căn lìa oán thù
 Rời úy, vô úy được an ổn
 Thế Tôn phiền não chẳng còn phát
 Trừ dứt độc hại đều không thừa.
 Sức Na la diên khéo tu từ
 Ở trong yêu ghét lòng bình đẳng
 Như Lai biết ý tưởng chúng sanh
 Chẳng bị sáu đường nắm giữ được.
 Rời lìa tâm tưởng hết tham ái
 Phóng sáng trí huệ phá tối tăm
 Ở trong các pháp lòng chẳng chấp
 Thế Tôn siêu quá không ai sánh.

A tu la vương Thiện Nhựt trần thiết cúng
 dường như Tỳ Ma Chất Đa A tu la vương, ngồi xe
 thất báu nhiều Phật ba vòng dăng các báu tạng
 lên Phật nói kệ tán thán rằng:

Đại Hùng biết từ lâu
 Thật tướng của các pháp
 Đó là tên các pháp
 Đều riêng hòa hiệp giả

Thê của tất cả pháp
 Các cách câu chằng đượ
 Nói rằng là pháp này
 Nói đều là giả danh.
 Lìa danh gọi thê tánh
 Các tướng cũng như vậy
 Không tướng cũng không danh
 Đã lìa ba thứ pháp.
 Nói rằng là giải thoát
 Thật thì không chỉ đượ
 Người nói nói cũng không
 Người hiểu cũng là không
 Biết các pháp như vậy
 Đấng Mâu Ni Vô thượng
 Chằng chấp nơi các pháp
 Tu hành danh xưng lớn.

A tu la vương Phục Tam Giới trần thiết cúng
 dường như Tỳ Ma Chất Đa A tu la vương, ngồi xe
 thất bửu nhiều quanh Phật ba vòng dăng chơn
 châu anh lạc lên Phật nói kệ tán thán rằng:

Nay tôi khen Phật lìa oán địch
 Dung nhan đoan chánh sức giới trí
 Tất cả thế gian không như Phật
 Dùng thân vô tử phục thù địch.

Sắc lực quang minh chiếu ba cõi
 Tu các nghiệp lành được đoan chánh
 Do sức bố thí được tướng tốt
 Tám mươi tùy hảo đều nghiêm tịnh.
 Sức trì tịnh giới không bị động
 Người trí suy lường chẳng biết được
 Vì Phật trì giới tâm thanh tịnh
 Nên được thành đấng Phật Thế Tôn.
 Trí lực của Phật không còn sánh
 Vì không bố úy, hơn ba cõi
 Như vua sư tử rống giữa rừng
 Vượt hơn tất cả các ngoại đạo.

A tu la vương Tỳ Lô Giá Na trần thiết cúng
 dường như A tu la vương Tỳ Ma Chát Đa, ngồi xe
 thất báu nhiều Phật ba vòng tay cầm các báu rải
 trên Phật mà tán thán rằng:

Đại chúng đều họp chỗ Mâu Ni
 Tịnh tâm chiêm ngưỡng mặt Như Lai
 Tất cả hiện tiền thấy Thế Tôn
 Đây là tướng bất cộng của Phật.
 Phật dùng một âm diễn thuyết pháp
 Mọi loài tùy tâm đều được hiểu
 Phật thuyết pháp đúng cơ chúng sanh
 Đây là tướng bất cộng của Phật.

Phật dùng một âm diễn thuyết pháp
 Chúng sanh tùy loài đều được hiểu
 Xứng ý mong muốn biết rõ nghĩa
 Đây là tướng bất cộng của Phật.
 Phật dùng một âm diễn thuyết pháp
 Hoặc có tu tấn, hoặc điều phục
 Hoặc có chứng được quả Vô học
 Đây là tướng bất cộng của Phật.

A tu la vương Mục Chơn Lân Đà trần thiết
 cúng dường như A tu la vương Tỳ Ma Chát Đa,
 ngồi xe thất bửu nhiều Phật ba vòng tay cầm xích
 chơn châu rải lên Phật nói kệ tán thán rằng:

Tâm tịnh vui mừng kính tin Phật
 Rời lìa ngạo mạn không tà kiến
 Thuận Phật A Hàm chẳng phóng dật
 Đây là bậc tu hành vô tỷ.
 Các pháp tự tánh bất khả khả đắc
 Như mộng hành dục thủy đều hư
 Chỉ theo ý tưởng chẳng thật có
 Thế Tôn biết pháp cũng như vậy.
 Như mây mùa thu trăng trong nước
 Mê hoặc chúng sanh ngu vô trí
 Chẳng mê hoặc được người mắt sáng
 Tinh tấn rất ưa Phật chánh pháp.

Người diêu, rất diêu chẳng sai lầm
 Ở trong Phật pháp chẳng phóng dật
 Phân biệt các pháp đều như mộng
 Được thấy như thật diêu tam muội.

Bấy giờ các A tu la vương Tỳ Ma Chát Đa v.v... có sáu mươi na do tha A tu la trần thiết cúng dường rồi, thấy đều chấp tay làm lễ đứng yên mừng vui hơn hờ tình ý tràn đầy vui mừng vừa lòng, tâm nguyện Bồ đề nối tiếp chẳng tuyệt.

Đức Thế Tôn biết các A tu la tín tâm cúng dường rồi, theo pháp chư Phật mà thị hiện tướng mỉm cười. Từ điện môn của Phật phóng ra vô lượng tia sáng màu: xanh vàng, đỏ, trắng, hồng, tía, pha lê vàng, bạc và màu lẫn lộn. Từ miệng phóng ra rồi, các tia sáng màu ấy nhiễu Phật ba vòng trở về nhập vào đảnh Phật.

Huệ mạng Mã Thắng Tỳ kheo đứng dậy trích y vai hữu, gồi hữu chাম đất chấp tay làm lễ rồi nói kệ hỏi Phật rằng:

Hùng mãnh Mâu Ni hiện thọa tướng
 Thương thế gian chẳng phải không hơn
 Thế Tôn tối thắng xin nói cho
 Hơn duyên gì Đại Tiên hiện tướng.
 Thương xót chúng sanh hiện thọa ứng

Thấy các Tu la cúng dường lớn
Muôn thọ ký cho A tu la
Khiến đại chúng tôi được vui vẻ.
Nay có thắng tâm tin chẳng nghi
Trong chúng đây có người phát tâm
Thế Tôn biết tín căn họ rồi
Thiên Nhơn Đạo Sư hiện tướng ấy.
Ngày nay ai phát tâm thanh tịnh
Trong đại chúng ai sanh thắng tín
Thế Tôn biết tín căn họ rồi
Hiện thoại tướng mỉm cười tối diệu.
Nay đại chúng đây muốn biết rõ
Đều thấy Như Lai hiện mỉm cười
Hôm nay ai lại hàng ma oán
Phật hiện mỉm cười vì người ấy.
Lành thay Đại Tiên hàng ma oán
Mong dứt lòng nghi của đại chúng
Nguyện Phật nói mau chớ chần chờ
Cho đại chúng đây được biết rõ.
Thế Tôn nói kệ đáp Mã Thắng Tỳ kheo rằng:
Lành thay nghĩa hỏi của Tỳ kheo
Phật hiện thoại tướng lợi thế gian
Phật nói quả báo không có thừa
Nay ông nhứt tâm khéo lắng nghe.

Các A tu la cúng dường Phật
 Đề câu Vô thượng thắng Bồ đề
 Tâm ý Tu la không chỗ nương
 Như tay tại hư không chẳng chướng.
 Tu la cúng dường Thế Tôn rồi
 Tâm ý chúng ấy đều thanh tịnh
 Đại trí đều bỏ đạo Tu la
 Với trời người từ lâu đã thích.
 Chúng ấy ở đời vị lai sau
 Gặp gỡ hằng sa đại Đạo Sư
 Ở kiếp Thiện Danh được thành Phật
 Chư Phật ấy đồng hiệu Thiện Danh.
 Số đúng sáu mươi na do tha
 Danh chân mười phương soi thế gian
 Diễn nói pháp vô y, vô trước
 Hay rộng độ thoát chúng như thiên.
 Các Phật độ ấy rất nghiêm tịnh
 Phật biết thế gian rời ngũ trược
 Tịnh Phật quốc độ ba ngàn cõi
 Số đúng sáu mươi na do tha.
 Nước kia chẳng có ba ác đạo
 Do lòng mừng vui đất ruộng sạch
 Phật kia hùng mãnh trừ các nạn
 Diễn nói pháp vô thượng Đại thừa.

Chư Như Lai kia được thọ mạng
Ở đời sáu mươi do tha kiếp
Diễn nói pháp không nơi y chỉ
Mỗi mỗi Như Lai đều cũng vậy.
Sau khi Như Lai kia diệt độ
Thế gian người trí đều cũng diệt
Đủ số sáu mươi do tha kiếp
Chánh pháp Phật ấy còn tại thế.
Chư Như Lai ấy đều riêng độ
Số chúng sanh đông như hằng sa
Chư Như Lai ấy số vô lượng
Cõi thọ chánh pháp trụ cũng vậy.
Chư Như Lai kia hay thành thực
Sáu mươi do tha số chúng sanh
Đều khiến an trụ trong Đại thừa
Thảy đều nối tiếp giống Tam Bảo
Hôm nay thọ ký cho Tu la
Đấng Đại Tiên độ đời tuyên nói
Trời người nghe thọ ký này rồi
Thân tâm hơn hở được tịnh tín.

*

PHẨM BỒN SỰ THỨ TƯ

* Bảy giờ, Huệ mạng Ma Ha Ca Diếp thấy các A tu la vương cúng dường đức Phật rồi, sanh tâm hy hữu tự nghĩ rằng: Lúc đức Thế Tôn tu hạnh Bồ tát, tạo căn lành gì mà nay được quả báo ấy? Ngài liền nhập Như thật tam muội, do sức tam muội trang nghiêm nơi tâm nên nhớ biết thuở quá khứ vô số a tăng kỳ kiếp tất cả công đức mà Như Lai đã tu tập trong các loài ấy, trong các đời ấy tu tập thiện căn đều để làm đầy đủ Vô thượng Bồ đề. Do các thiện căn ấy mà được bực Bất thối chuyển, các thiện căn ấy đều nhớ biết.

Lúc ngài Ma Ha Ca Diếp nhớ thiện căn lớn của đức Như Lai, Ngài nghĩ rằng: Như Phật đã tu tập căn lành rộng lớn, thiện căn mỗi mỗi lần phát tâm của Như Lai, ví như hằng sa thế giới quốc độ mười phương tất cả chúng sanh trong ấy đều được thân người, rồi trong hằng sa kiếp cúng dường chư Phật như A tu la vương. Mỗi mỗi chúng sanh ấy trong hằng sa kiếp cúng dường Phật rồi chẳng báo đáp được thiện căn một lần phát tâm của đức

---

* Hán bộ quyển thứ 63.

Như Lai. Huệ mạng Ma Ha Ca Diếp từ tam muội dậy nói kệ tán thán rằng:

Mỗi mỗi Như Lai đáng Mâu Ni
Phát tâm rộng lớn hướng Bồ đề
Sự cúng dường Phật của Tu la
Cũng chẳng bằng một phần ca la.
Thế Tôn Ứng Cúng thầy trời người
Như khối chiêm đàn bằng núi chúa
Chỗ cúng dường thù thắng trời người
Do nơi công đức đến bỉ ngạn.
Đáng thầy trời người đáng thọ cúng
Hơn số hằng hà sa đã thọ
Ví như biển cả đầy nước trong
Nước thơm hòa hiệp mà cúng dường.
Đầy đủ công đức nên thọ cúng
Nhiều hơn cả số hằng hà sa
Chứa đầy khối hoa mà cúng dường
Dường như núi Chưóc Ca Bà La.
Tự nhiên Đại Sĩ nên thọ cúng
Ngọn đèn sáng như núi Tu Di
Biển cả dùng làm bình đựng dầu
Đem đèn cúng dường chư Thế Tôn.
Đáng oai thế nên thọ cúng dường
Nhiều hơn cả số hằng hà sa

Tạo lập tháp miếu mà cúng dường
Do nơi công đức đến bỉ ngạn.
Nhơn Thiên Đạo Sư nên thọ cúng
Đem những lọng báo lớn đẹp lạ
Mỗi lọng che khắp cõi Đại thiên
Trải suốt số kiếp na do tha.
Đấng Thế Tôn thương xót thế gian
Công đức vô biên nên thọ cúng
Đem những tràng báu để cúng dường
Đầy khắp thế giới trong mười phương.
Nơi ức số kiếp bất tư nghị
Đem phan rộng lớn mà cúng dường
Đầy hằng hà sa các thế giới
Trải qua vô lượng ức kiếp số.
Cúng dường Như Lai Thiên Nhơn Sư
Phát khởi phân biệt làm thí dụ
Đại chúng con của đại Luận Sư
Lắng nghe lắng nghe các trời người.
Tôi cùng mọi người tại chúng này
Số đông như số hằng hà sa
Bao nhiêu đại chúng ở mười phương
Tất cả đều sẽ được làm Phật.
Đầy đủ thập lực đại Đạo Sư
Số chư Phật ấy như hằng sa

Mỗi mỗi đều có hăng sa đầu
 Nơi mỗi mỗi đầu như hăng sa.
 Đầu có đủ cả hăng sa miệng
 Nơi mỗi mỗi vô lượng miệng ấy
 Đầu có vô lượng vô số lưỡi
 Dùng lưỡi ca ngợi nơi Như Lai.
 Chư Như Lai ấy nói chẳng hết
 Công đức bờ kia chẳng đến được
 Nhứt thiết chủng trí chẳng lường được
 Do công đức đến bị ngại vậy.
 Đức Thế Tôn bảo các Tỳ kheo:

Lành thay, lành thay! Nay chư Tỳ kheo! Chư Thanh văn của Ta lòng đoan trực có trí có pháp như Phạm Thiên mới được vào trong biên công đức của Phật. Tại sao? Vì Như Lai đầy đủ vô lượng công đức, đầy đủ công đức chẳng nghĩ bàn. Khỏi công đức của Như Lai chẳng thể nghĩ bàn.

Nay chư Tỳ kheo! Khỏi công đức của Như Lai nếu là hình sắc, thì công đức mỗi mỗi lần phát tâm ấy, hăng sa thế giới chẳng dung chứa được? Tại sao?

Nay chư Tỳ kheo! Công đức mỗi mỗi lần phát tâm của Như Lai là chỗ phan duyên của Nhứt thiết trí, như hăng sa chư Phật, như hăng sa kiếp,

chẳng thể suy lường chẳng thể nói hết. Tại sao? Vì lúc Như Lai tu hạnh Bồ tát thuở xưa không một phát tâm nào là chẳng vì lợi ích tất cả chúng sanh nhiếp thuộc chúng sanh, không một phát tâm nào là chẳng vì tất cả chúng sanh. Chúng sanh giới không biên tế, chúng sanh trong đó cũng không biên tế, công đức mỗi mỗi lần phát tâm của Như Lai cũng không biên tế. Tại sao? Như chúng sanh giới không biên tế, như chúng sanh giới chẳng lường được, khối công đức mỗi mỗi lần phát tâm của Như Lai chẳng thể cùng tận, đều vì thương xót lợi ích an lạc tất cả chúng sanh mà phát tâm vậy. Giả sử tất cả chúng sanh đều cúng dường chẳng thể báo đáp được công đức một lần phát tâm của Như Lai. Tại sao? Vì các chúng sanh ấy cúng dường Như Lai đều vì hy vọng quả báo thế gian tạp thực vậy. Bồ tát phát tâm rời lìa nơi tâm tạp thực cầu báo thế gian mà vì lợi ích an lạc chúng sanh, muốn khiến chúng sanh trái sanh tử mà xu hướng Niết bàn.

Lúc Như Lai tu hạnh Bồ tát thuở xưa vì lợi ích an lạc chúng sanh, rời lìa tạp thực chẳng cầu báo thế gian.

Đức Phật bảo chư Tỳ kheo:

Thuở quá khứ, vô lượng vô biên lưu chuyển

sanh tử vô số bất khả tư nghị trong vô thí thế giới bất khả thuyết kiếp, có Phật hiệu Nhơn Đà Tràng Vương xuất thế đủ mười đức hiệu.

Này chư Tỳ kheo! Lúc đức Nhơn Đà Tràng Vương Như Lai thành Phật, hằng sa thế giới đồng một quốc độ trang nghiêm thanh tịnh không có các ác đạo và tám nạn, chúng sanh trong đó đều an trụ chánh định tụ. Hoàn toàn không có chúng sanh tà định, tăng thượng mạn. Tất cả đều không có thân nghiệp bất tịnh, khẩu nghiệp bất tịnh, ý nghiệp bất tịnh, cũng không có phiền não ác đạo, nghiệp ác đạo. Tại sao? Vì đức Nhơn Đà Tràng Vương Như Lai giáo hóa chúng sanh ấy cho họ phát tâm dứt tất cả ác, đem pháp lành dạy họ tu học.

Trong quốc độ của đức Nhơn Đà Tràng Vương Như Lai có năm thứ vui: một là được dục lạc, hai là được vui xuất gia, ba là được vui thiền định, bốn là được vui tam ma đề, năm là được vui Vô thượng Bồ đề. Các chúng sanh ở quốc độ ấy dầu thọ lạc mà chẳng nhiễm trước, như ong mật chỉ lấy mật hoa mà chẳng lấy sắc hoa, như chim bay đi trên không mà chẳng dừng dính hư không, chúng sanh ấy cũng vậy dầu thọ lạc mà chẳng nhiễm lạc. Các chúng sanh ấy không có lo khổ, chỉ có vui sướng, cũng không bất khổ bất lạc thọ

vì không ngu si vậy, chỉ có sự vui thích vừa lòng. Tại sao? Vì các chúng sanh vốn đã tu căn lành. Do vì đức Phật ấy lúc tu hạnh Bồ tát hiện các tướng hảo khiến các chúng sanh ấy chẳng làm ác mà đặt đê cho họ tu tập pháp lành, họ lần lượt rời lìa ác đạo ở chỗ lành vui, tất cả thứ nghiệp bất thiện họ đều không hẳn. Lúc họ tạo nghiệp lành được quả báo an vui mà họ chẳng tham luyến và không bao giờ sanh khổ thọ, vì chẳng tạo nghiệp ác nên chẳng thọ quả khổ vậy. Vì không ngu si nên cũng không bất khổ bất lạc thọ. Trong quốc độ ấy tất cả thời gian thường không có gió dữ mưa bạo, cũng không có độc nhiệt, chúng sanh cõi ấy không có khổ vì thời tiết thay đổi.

Lúc đức Nhơn Đà Tràng Vương Như Lai tu hạnh Bồ tát, tất cả thân nghiệp trí thượng thủ trí thuận chuyển diễn thuyết khai thị chánh hiển, tất cả khẩu nghiệp trí thượng thủ trí thuận chuyển diễn thuyết khai thị chánh hiển, tất cả ý nghiệp trí thượng thủ trí thuận chuyển diễn thuyết khai thị chánh hiển, tất cả chúng sanh trong quốc độ ấy theo Bồ tát nghe pháp rồi tất cả ba nghiệp thân khẩu ý nghiệp trí thượng thủ trí thuận chuyển hồi hướng. Do nơi nghiệp lành nên báo ngu si chẳng sanh. Do vì không ngu si nên chúng sanh ấy không có khổ thọ và bất khổ bất lạc thọ.

Các chúng sanh ấy lúc sanh quốc độ kia, đức Nhơn Đà Tràng Vương Như Lai giáo hóa rồi, họ kính trọng nơi pháp, nếu lúc du hành họ suy lường nơi pháp, yêu thích nơi pháp, nhiệm trước nơi pháp. Lúc du hành do họ yêu thích nhiệm trước nơi pháp nên không có khổ thọ, đi đứng ngồi nằm ngủ thức đều không có một chút khổ về oai nghi. Các chúng sanh trong quốc độ ấy không có ác để thuận theo. Do vì không ác nên không có khổ sanh và không chấp nơi lành. Do có ấy nên các chúng sanh kia khéo thuận nơi Không mà không có biến dịch khổ. Ở trong các pháp chẳng sanh tham trước nên chẳng có hoại khổ. Quốc độ ấy cũng không có oán tắng hội khổ. Tại sao? Vì các chúng sanh ấy ở trong tất cả chúng sanh được tâm an trụ bình đẳng hiện tiền nên không có oán tắng. Cũng không có ái biệt ly khổ. Tại sao? Vì các chúng sanh ấy không ái trước tất cả pháp. Khổ ái biệt ly do nơi ái mà sanh. Chúng sanh ấy không ái nhiệm nên không có ái biệt ly khổ. Cũng không có khổ khổ. Tại sao? Vì đối với lạc thọ chẳng luyến trước vậy. Chỉ có hành khổ thôi, đó là vô thường khổ. Tại sao? Đức Phật ấy chỉ nói đệ nhứt nghĩa đế. Đức Phật ấy thọ hằng sa kiếp. Trong Phật độ ấy không có một chúng sanh nào tranh luận với Phật mà sanh trong cõi ấy. Tại

sao? Vì lúc làm Bồ tát đã thành thực xong chúng sanh vậy.

Đức Phật bảo các Tỳ kheo rằng:

Này chư Tỳ kheo! Ý các ông thế nào? Có thể dùng hạ thiện căn, ít thiện căn, những thiện căn chẳng tập giới, những thiện căn chẳng tương ưng, thiện căn chẳng phải đại tinh tấn, thiện căn chẳng phải thiện thú, chẳng phải thiện phát, chẳng phải thiện hồi hướng mà có thể làm lợi ích các chúng sanh ấy hay ban vui trừ khổ ư? Có thể nghiêm tịnh quốc độ quảng đại ấy ư? Có thể thành thực nhiều chúng sanh như vậy ư?

Chư Tỳ kheo bạch rằng: “Chẳng thể được”.

Đức Phật lại bảo các Tỳ kheo rằng:

Ý các ông thế nào? Có thể dùng tâm hạ liệt, tâm khiếp nhược, tâm tương ưng bất thiện, tâm chẳng phải tinh tấn, tâm chẳng phải khéo tập thiện căn, tâm chẳng phải thiện thú, tâm chẳng phải thiện phát, tâm chẳng phải thiện hồi hướng mà làm lợi ích an lạc được các chúng sanh ấy, ban vui cứu khổ được và nghiêm tịnh được Phật độ quảng đại như vậy, thành thực được nhiều chúng sanh như vậy chẳng?

Chư Tỳ kheo bạch rằng: “Chẳng thể được”.

Đức Phật lại bảo các Tỳ kheo rằng:

Ý các ông thế nào? Có thể dùng tin hạ liệt, tin ít, tin kém, tin khiếp nhược, tin tương ưng bất thiện, tin chẳng phải tinh tấn, tin chẳng phải khéo tập thiện căn, tin chẳng phải thiện thú, tin chẳng phải thiện phát, tin chẳng phải thiện hồi hướng mà lợi ích được các chúng sanh ấy, có thể ban vui cứu khổ được và nghiêm tịnh được Phật độ quảng đại như vậy, thành thực được nhiều chúng sanh như vậy chăng?

Chư Tỳ kheo bạch Phật rằng: “Chẳng thể được”.

Đức Phật lại bảo các Tỳ kheo rằng:

Ý các ông thế nào? Có thể dùng giới hạ liệt, giới ít, giới kém, giới chẳng phải tinh tấn, giới chẳng phải khéo tập thiện căn, giới chẳng phải thiện thú, giới chẳng phải thiện phát, giới chẳng phải thiện hồi hướng mà lợi ích được các chúng sanh ấy, có thể ban vui cứu khổ được và nghiêm tịnh được Phật độ quảng đại như vậy, thành thực được nhiều chúng sanh như vậy chăng?

Chư Tỳ kheo bạch rằng: “Chẳng thể được”.

Đức Phật lại bảo các Tỳ kheo rằng:

Ý các ông thế nào? Có thể dùng tinh tấn hạ

liệt, tinh tấn ít, tinh tấn kém, tinh tấn khiếp nhược, tinh tấn chẳng tương ưng, tinh tấn chẳng phải tinh tấn, tinh tấn chẳng phải khéo tập thiện căn, tinh tấn chẳng phải thiện thú, thiện phát, thiện hồi hướng mà lợi ích được các chúng sanh ấy, có thể ban vui cứu khổ được và nghiêm tịnh được Phật độ quảng đại như vậy, thành thực được nhiều chúng sanh như vậy chăng?

Chư Tỳ kheo bạch rằng: ‘Chẳng thể được’.

Đức Phật lại bảo các Tỳ kheo rằng:

Ý các ông thế nào? Có thể dùng niệm hạ liệt, niệm ít, niệm kém, niệm khiếp nhược, niệm chẳng tương ưng thiện căn, niệm chẳng tinh tấn, niệm chẳng khéo tập thiện căn, niệm chẳng phải thiện thú, thiện phát, thiện hồi hướng mà lợi ích được các chúng sanh ấy, có thể ban vui cứu khổ được và nghiêm tịnh được Phật độ quảng đại như vậy, thành thực được nhiều chúng sanh như vậy chăng?

Chư Tỳ kheo bạch rằng: “Chẳng thể được”.

Đức Phật lại bảo các Tỳ kheo rằng:

Ý các ông thế nào? Có thể dùng định hạ liệt, định ít, định kém, định khiếp nhược, định chẳng tương ưng thiện căn, định chẳng tinh tấn, định chẳng khéo tập thiện căn, định chẳng thiện thú, thiện phát, thiện hồi hướng mà lợi ích được các

chúng sanh ấy, có thể ban vui cứu khổ và nghiêm tịnh được quốc độ quảng đại ấy, thành thực được nhiều chúng sanh như vậy chăng?

Chư Tỳ kheo bạch rằng: “Chẳng thể được”.

Đức Phật lại bảo các Tỳ kheo rằng:

Ý các ông thế nào? Có thể dùng huệ hạ liệt, huệ ít, huệ kém, huệ khiếp nhược, huệ chẳng tương ưng thiện căn, huệ chẳng tinh tấn, huệ chẳng khéo tập thiện căn, huệ chẳng thiện thú, thiện phát, thiện hồi hướng mà lợi ích được các chúng sanh ấy, có thể ban vui cứu khổ và nghiêm tịnh được Phật độ quảng đại ấy, thành thực được nhiều chúng sanh như vậy chăng?

Chư Tỳ kheo bạch rằng: “Chẳng thể được”.

Đức Phật bảo các Tỳ kheo rằng:

Đúng như vậy. Nay các Tỳ kheo! Thật chẳng phải dùng ít thiện căn, ít giới, ít tín, ít tinh tấn, ít niệm, ít định, ít huệ mà có thể lợi ích được các chúng sanh và có thể ban vui cứu khổ, nghiêm tịnh được Phật độ quảng đại, thành thực được nhiều chúng sanh như vậy.

Này chư Tỳ kheo! Ý các ông thế nào? Các ông có biết đức Phật Như Đà Tràng Vương thuở quá khứ xa xưa ấy là ai chăng?

Đức Phật hỏi rồi mà chư Tỳ kheo đều nín lặng chẳng đáp. Đương lúc ấy, phương đông quá hằng sa thế giới có một thế giới tên Nguyệt Quang Trang Nghiêm, hiện tại có Phật hiệu Cao Oai Đức Vương Như Lai. Văn Thù Sư Lợi Bồ tát ở tại chúng hội ấy biết tâm niệm của Phật Thích Ca Mâu Ni liền bạch đức Cao Oai Đức Vương Như Lai rằng: “Bạch Thế Tôn! Nay Phật Thích Ca Mâu Ni thuyết pháp tại thế giới Ta Bà. Tôi qua đó đánh lễ cúng dường cung kính nghe pháp”.

Đức Cao Oai Đức Vương Như Lai nói với Văn Thù Sư Lợi Bồ tát rằng: “Ông đi tùy ý, nay đã phải lúc”.

Văn Thù Sư Lợi Bồ tát đầu diện lễ đức Cao Oai Đức Vương Như Lai đi nhiều Phật ba vòng rồi như thời gian tráng sĩ co duỗi cánh tay từ cõ Nguyệt Quang Trang Nghiêm hiện ra trước đức Thích Ca Mâu Ni Như Lai lạy chân Phật rồi ngồi một bên mà bạch rằng:

Bạch Thế Tôn! Đức Nhơn Đà Tràng Vương Như Lai thuở xưa ấy tức là Thế Tôn hiện nay vậy. Tại sao? Do đức Thế Tôn đầy đủ bất tư nghì các thiện phương tiện có thể thành thực chúng sanh và nghiêm tịnh Phật độ luôn chẳng mỗi một cũng chẳng chán nhàm. Đức Thế Tôn an trí chúng sanh

nơi Bồ tát thừa cũng chẳng mỗi nhàm. Nếu có người chơn thật ngữ nói lời chánh đáng rằng: “Thù thắng trong thù thắng, vi diệu trong vi diệu, thượng thủ trong thượng thủ, tối thắng trong tối thắng”, nói đức Phật là như vậy, thì nên biết rằng Thích Ca Mâu Ni Phật chơn thật không khác.

Văn Thù Sư Lợi Bồ tát nói kệ rằng:

Hùng mãnh xảo phương tiện
 Thương xót các thế gian
 Hiện đại oai thần lực
 Để thành thực chúng sanh.
 Đã ở thưở quá khứ
 Từng làm tám ức Phật
 Như tự có thần lực
 Vô tâm chứng Chánh giác.
 Sáu mươi **một** Tam thiên
 Thanh tịnh quốc độ Phật
 Trí cận chẳng biết Phật
 Mâu Ni xảo phương tiện.
 Chẳng bỏ sơ phát tâm
 Các nơi chỗ kia hiện
 Lại ở đời vị lai
 Thị hiện vô lượng Phật.

PHẨM CA LÂU LA VƯƠNG THỌ KÝ THỨ NĂM

Bấy giờ, lại có tám ức sáu ngàn vạn Kim sí điều vương thấy A tu la cúng dường Phật và được thọ ký rồi, đối với Như Lai lòng tin vô lượng vui mừng hơn hở. Vì để cúng dường nên chư Kim sí điều vương hóa hiện tám ức sáu ngàn vạn đèn đài thuần nghiêm sức với thất bửu cõi trời rất lạ vi diệu. Mỗi mỗi đèn đài có bảy lớp câu lan bằng tứ bửu là vàng bạc lưu ly và pha lê vi diệu đệ nhất xen lẫn hiệp thành. Vòng quanh bốn mặt đèn đài ấy treo thòng những linh thất bửu là vàng, bạc, lưu ly, pha lê, xa cừ, mã não và chơn châu, báu ấy tinh kỳ vi diệu đệ nhất. Lại có màn lưới thất bửu giăng trùm trên đèn đài ấy. Lại hóa hiện tám ức sáu ngàn vạn lọng thất bửu, tràng thất bửu, phan thất bửu và tám ức sáu ngàn vạn trướng thất bửu.

Chư Kim sí điều vương cầm tám ức sáu ngàn vạn đèn đài thất bửu ấy, lọng phan tràng trướng thất bửu ấy dâng lên đức Phật Như Lai. Đã cúng dường xong, chư Kim sí điều vương và những vật cúng dường bay trên hư không nhiều quanh đức Phật ba vòng. Như tượng vương Yên La Bà Na ở cõi trời Đao Lợi đầu đội chư thiên bay trên

không đến cây ba lợi chất đa la. Chư điều vương ấy mang đèn đài lọng tràng phan trướng thất bửu bay trên không nhiều quanh Phật ba vòng cũng như vậy.

Chư điều vương bay nhiều Phật rồi dừng ở một phía, cung kính đồng thanh nói kệ tán thán rằng:

Quy mạng Đấng xuất ly sanh tử
 Quy mạng Đấng cứu độ sanh tử
 Quy mạng Đấng kiên cố vô thương
 Quy mạng Đấng vô thượng vô đẳng.
 Nguyện tôi sẽ được thân kiên cố
 Ba mươi hai tướng tự nghiêm sức
 Lại có tám mươi tùy hình hảo
 Nguyện cầu chúng tôi như Đạo Sư.
 Nguyện tôi viên quang đủ oai đức
 Hình nhan công đức đều thành tựu
 Nguyện được Phật oai nghi đệ nhất
 Khiến tâm người tịnh chứng tịch diệt.
 Nguyện đủ giới đức tam ma đề
 Cũng được Phật trí huệ vô thượng
 Nguyện đều làm Phật độ chúng sanh
 Như nay Phật làm thế Đạo Sư.
 Bạch Phật tôi nguyện đủ thập lực
 Cũng được mười tám pháp bất cộng

Thành Phật trí huệ hơn thế gian
 Như nay là Phật thượng trong thượng.
 Cũng biết chúng sanh không thể tánh
 Như ảo, như mộng không sở y
 Tuyên nói như hưởng, như hư không
 Như Phật hôm nay vì chúng nói.

Đức Phật biết chư điều vương kính tin rồi, liền
 hiện tướng mỉm cười. Huệ mạng Mã Thắng Tỳ
 kheo nói kệ bạch hỏi rằng:

Đấng Vô Thượng Thắng Đại Đạo Sư
 Chẳng vô sự mà hiện tướng cười
 Đấng thương thế gian xin nói cho
 Hiện tướng mỉm cười do có gì.
 Chư điều vương kia đã cúng Phật
 Điện lọng tràng phan hiện hư không
 Khiến trời người thấy sanh ngưỡng mộ
 Nguyên Lương Túc Tôn nói nghĩa ấy.
 Tất cả đại chúng chấp tay đứng
 Thâm tâm thanh tịnh đều mừng rỡ
 Nguyên nghe điều vương quả vị lai
 Xin Lương Túc Tôn tuyên nghĩa ấy.
 Nếu đức Thế Tôn tuyên nói rồi
 Tất cả đại chúng đều không nghi
 Đại chúng rời nghi được vô úy

Trí Như Lai hay làm mừng rỡ.
 Đại chúng vui mừng được vô úy
 Rời những lỗi ác tâm thanh tịnh
 Chúng ấy thích nghe Như Lai nói
 Dường như đệ tử nhận lời thầy.
 Nguyên dứt lòng nghi của đại chúng
 Nguyên Phật nhiếp thọ cho mừng rỡ
 Đại chúng mừng vui đều đến họp
 Nguyên nói điều vương quả đương lai.

Đức Phật nói kệ đáp Huệ mạng Mã Thắng
 rằng:

Thập lực chơn thật siêu tất cả
 Viên âm Phạm thanh đều đầy đủ
 Hàng phục các căn vì Mã Thắng
 Nói quả vị lai của Kim xí.
 Lành thay Mã Thắng hỏi nghĩa ấy
 Phật hiện mỉm cười thương thế gian
 Lắng nghe báo ấy để vui dạ
 Lòng sẽ mừng rỡ trừ nghi hoặc.
 Điều vương cúng dường lớn nơi Phật
 Đề cầu quả Bồ đề Vô thượng
 Bốn vô sở úy mười trí lực
 Vì được pháp ấy thành Đạo Sư.
 Lại cầu mười tám pháp bất cộng

Kim xí vương ấy cúng dường Phật
 Cũng cầu thân kiên cố chẳng hoại
 Ba mươi hai tướng tám mươi tốt.
 Cầu Phật tịnh giới tam ma đề
 Cảnh giới đại trí huệ của Phật
 Thành tựu tịnh độ, độ thế gian
 Vì cầu đây điều vương cúng Phật.
 Điều vương lòng tin cúng Phật rồi
 Kẻ trí hay rời súc sanh đạo
 Quyết sẽ được sanh tại cõi trời
 Thân chim này là thân tối hậu.
 Hằng sa kiếp sau chúng họ sẽ
 Thường sanh nhơn gian và thiên thượng
 Cúng dường vô lượng chư Phật rồi
 Sẽ được làm Phật phục các căn.
 Quốc độ Phật ấy không ác thú
 Đây đủ thân tướng là tám nạn
 Phật ấy đồng hiệu Phổ Đao Chánh
 Kiếp ấy tên là Tu Di Tràng.
 Trong tám ức bốn ngàn vạn năm
 Vì thương thế gian Phật trụ thế
 Thuở ấy tất cả chư Như Lai
 Tuổi thọ Phật sự thay đều đồng.
 Phật ấy là nhiệt dứt phiền não

Mỗi mỗi đức Phật tám mươi hội
Trong mỗi mỗi hội tám ức người
Rời lìa kiêu mạn được tự tại.
Vì họ sẵn có thân kim sắc
Sức mạnh nên lòng thường kiêu mạn
Sau này thành Phật thương chúng sanh
Dứt trừ kiêu mạn chuyển pháp luân.
Quá khứ chúng họ đã từng làm
Chúng tiên như tu hành khổ hạnh
Số đủ tám ức sáu ngàn vạn
Phạm chỗ tu hành vì thần thông.
Lúc chúng tiên như được thần thông
Khen mình khổ hạnh là hy hữu
Chẳng phạm cấm giới đủ công đức
Ở trong rừng núi sanh kiêu mạn.
Do kiêu mạn nên sanh Kim sí
Do tâm thông nên có thần lực
Do giới thanh tịnh nên thấy Phật
Do mạn nên quên tâm Bồ đề.
Nay Phật thọ ký Bồ đề rồi
Và nói gốc sanh ra Kim sí
Đại chúng nghe rồi đều vui mừng
Mừng rồi đều thành Bồ đề khí.

PHẨM LONG NỮ THỌ KÝ THỨ SÁU

Bấy giờ, chín ức sáu ngàn vạn Long nữ thấy chư A tu la và chư Ca lâu la cúng dường Thế Tôn và được thọ ký rồi sanh lòng mừng vui hơn hờ vừa ý phát khởi tâm cúng dường Thế Tôn. Họ liền hóa hiện chín ức sáu ngàn vạn lọng thất bửu, thân lọng bằng tỳ lưu ly, cán lọng bằng chơn kim, lưới tỳ lưu ly trùm trên lọng, viền bằng lưới xích chơn châu, trăm ngàn lọng con bằng tỳ lưu ly và lưu tô bảy báu thòng rủ bốn phía. Chư Long nữ lại hóa hiện chín ức sáu ngàn vạn ngựa quý, ngựa xanh màu xanh thân xanh ánh sáng xanh, tất cả đồ trang sức đều xanh, báu tỳ lưu ly làm cương khớp. Lại hóa hiện trên không xe báu ma ni đại oai đức, trên xe ấy có điện báu ngang rộng đều sáu mươi do tuần, điện báu ấy che trùm khắp cả chúng tại đại hội. Bốn mặt điện có chín ức sáu ngàn vạn lưu tô bằng những châu báu thòng xuống khắp nơi vi diệu rất lạ, màu sáng chói mắt. Có lưới báu trùm trên điện báu ấy. Lại có linh báu treo bốn mái điện. Lại hóa làm các thứ chim thất bửu thứ tự bay liệng, nhiều vòng bốn mặt điện báu ấy. Lại hóa hiện chín ức sáu ngàn vạn thứ âm

nhạc rỗng. Chư Long nữ ấy ngồi trên ngựa xanh ném lọng báu lên hư không tự nhiên bay đi. Chư Long nữ đều cầm nhạc khí hòa tấu nhiều quanh Phật ba vòng, dùng bột thơm chiên đàn và trầm thủy côi trời và bột lá đa ma la, bột vàng chơn kim côi trời cùng các thứ hoa rải lên trên đức Phật, lại đem các thứ vòng hoa, các thứ y phục quý lạ, các thứ hương, các thứ anh lạc rải lên trên đức Phật để cúng dường.

Lúc chín ức sáu ngàn vạn Long nữ tấu nhạc, do thần lực của Phật, âm thanh ấy vang khắp Tam thiên Đại thiên thế giới. Chúng sanh được nghe âm thanh ấy thì được chẳng thối chuyển Vô thượng Bồ đề. Trong điện báu đại oai đức ấy và trong khoảng kẻ của lưu tô thất bửu, các chim thất bửu, những linh báu do gió nhẹ thổi động phát ra âm thanh vi diệu hòa nhã rất đáng ưa thích như trăm thứ nhạc do các nhạc công giỏi cùng hòa tấu. Âm thanh ấy, do thần lực của Phật, cũng vang khắp Đại thiên thế giới, chúng sanh được nghe đều được chẳng thối chuyển Vô thượng Bồ đề.

Chư Long nữ lại mưa các thứ hoa trời, các thứ hương trời cùng nước thơm. Hơi thơm ấy bất luận gió nghịch gió thuận đều bay đi vô ngại. Do nước thơm mưa xuống ấy mà cả thành Ca Tỳ La ngang rộng sáu mươi do tuần đều thành bùn thơm. Hơi

thơm ấy xông khắp Đại thiên thế giới. Chúng sanh được ngửi hơi thơm ấy đều được bất thối chuyển Vô thượng Bồ đề.

Chín ức sáu ngàn vạn Long nữ ấy cúng dường đức Phật rồi và cùng chín ức sáu ngàn vạn lọng báu, ngựa báu, âm nhạc báu, tất cả các báu trang nghiêm ở trên hư không đánh lễ Phật nhiều quanh Phật ba vòng rồi dừng ở một phía cung kính nói kệ tán thán rằng:

Hàng Long nữ có trí huệ tốt
 Tâm ý hơn hờ sanh mừng vui
 Cúng dường Thích Ca Mâu Ni Phật
 Nguyện cầu an ổn đại Bồ đề.
 Hóa làm chín ức sáu ngàn vạn
 Lọng báu và các trang nghiêm đẹp
 Cúng dường đức Phật khéo điều tâm
 Xuất ly tất cả các chướng ngại.
 Lại hóa chín ức sáu ngàn vạn
 Ngựa quý và đồ trang nghiêm báu
 Ngựa và trang nghiêm đều màu xanh
 Cũng lại hóa hiện tràng màu xanh.
 Ngựa ấy đều đi trên hư không
 Đến chỗ Phật ngự dâng lễ cúng
 Long nữ đều có lòng kính tin

Đầu mặt đánh lễ chân Như Lai.
Những hóa nhạc khí ở long cung
Vì cúng dường Phật mà đem đến
Đến rồi dâng lên Thích Ca Phật
Đáng thọ cúng dường Đại Đạo Sư.
Thế Tôn khiến tiếng âm nhạc ấy
Vang khắp cõi Tam thiên Đại thiên
Vô lượng chúng sanh được nghe rồi
Đều được tâm Bồ đề bất thoái.
Chúng Long nữ ấy ở không trung
Hóa làm một đại chúng bửu điện
Rộng rãi có sáu mươi do tuần
Trùm khắp toàn hội các đại chúng.
Báu ấy tên ma ni oai đức
Chiếu khắp mười phương cõi Đại thiên
Hàng Long nữ ấy đều tiến lên
Tâm tịnh mừng vui cúng dường Phật.
Phát sanh lòng hớn hở vô lượng
Vì cầu quả Bồ đề an ổn
Nguyện cho chúng tôi sẽ làm Phật
Vì lợi ích tất cả chúng sanh.
Chúng tôi nguyện vì vô lượng chúng
Thuyết pháp cứu khỏi vòng phiền não
Cũng như thập lực đại Đạo Sư

Hiện nay cứu khổ chúng sanh vậy.
Tất cả các pháp như ảo mộng
Cũng như bọt nước chẳng chắc bền
Lại như mưa xối nổi bóng nước
Nên biết các pháp không có chủ.
Chúng sanh như ảnh, cũng như tượng
Quan sát thế gian như vậy rồi
Mong nguyện chúng tôi vì chúng nói
Pháp tánh chơn như và thật tế.
Như Phật trí sáng khéo thấy pháp
Vọng tưởng hư ngụy dối thế gian
Như ảo trang nghiêm không có thật
Chỉ hay hoặc loạn các phàm phu.
Vớ pháp chúng sanh mê vô trí
Chẳng biết các pháp chơn thật tánh
Đạo Sư đã thấy pháp bỉ ngạn
Lại hay khiến các chúng khác hiểu.
Hư không nổi mây che khắp đất
Thấy mây hư không kia như ảnh
Nó không thể thật, không sở y
Cũng lại như ảnh không có thật.
Chúng sanh như vậy không thể tánh
Chỉ hay dối làm các căn môn
Phật trí thấy các loài như vậy

Chỉ hay dối làm kẻ vô trí.
 Thế gian tôn trọng lấy nghiệp ấy
 Nơi người trí huệ làm lợi ích
 Như Lai thị hiện không thể tánh
 Vì chúng sanh thấy chơn thật vậy.
 Chỉ dùng thật pháp vui lòng chúng
 Trong bùn sanh tử làm cầu dò
 Thật pháp chẳng phải cảnh người ngu
 Vì họ chấp danh chẳng cầu nghĩa.
 Vì Phật trí sáng tôi quy y
 Đấng đầy đủ thị hiện chơn thật
 Hay làm thân cứu cho kẻ ngu
 Làm thiện tri thức, làm nhà về.
 Như vậy vì cầu đại Bồ đề
 Chúng tôi cúng dường đại Đạo Sư
 Nguyên được làm Phật giác ngộ người
 Lợi ích thế gian như Phật vậy.

Đức Thế Tôn biết các Long nữ đã thâm tín
 nên hiện tướng mỉm cười. Huệ mạng Mã Thắng
 nói kệ bạch hỏi rằng:

Đấng Thắng Trí ở trong thế trí
 Đạo Sư tối thắng hiện mỉm cười
 Đức trọng kiên cố dường như núi
 Phật hiện mỉm cười chẳng không hơn.

Đấng chúa tối thượng hơn trong người
 Mong nói như duyên tướng mỉm cười
 Trời người rờng quý nếu được nghe
 Nơi Phật đều sanh lòng mừng rỡ.
 Thế gian Đạo Sư ở thế gian
 Thường biết tất cả pháp như duyên
 Không có một pháp Phật chẳng hiểu
 Như duyên chủng loại Phật đều biết.
 Ngưỡng mong đức Phật thương nói cho
 Duyên có do đó Phật mỉm cười
 Tất cả đại chúng nếu được nghe
 Sanh lòng mừng rỡ hết nghi hoặc.
 Như Lai diệu pháp có lợi lớn
 Những đại chúng đây quyết sẽ được
 Đại chúng nếu được tâm tịch định
 Do ưa diệu pháp được lợi ích.
 Phật lực khiến dứt phân biệt rồi
 Chỉ thích Bồ đề nghe Phật nói
 Nếu được nghe như duyên mỉm cười
 Quyết sẽ thành tựu nơi Phật đạo.
 Nếu người nơi pháp lòng có nghi
 Tâm họ xao động sanh khổ não
 Hiện nay đại chúng trong hội này
 Chẳng biết duyên do Phật mỉm cười.

Đại chúng có thể dứt lòng nghi
 Ngưỡng mong Đạo Sư trừ dứt cho
 Mau thương tuyên nói độ chúng tôi
 Do nhơn duyên gì Phật mỉm cười?
 Ngày nay ai tâm được thanh tịnh
 Ngày nay ai trừ được ma oán
 Ngày nay ai kính tin nơi Phật
 Ngày nay ai được cúng dường Phật.
 Ngưỡng mong Đạo Sư ở trước chúng
 Tuyên nói ai có công đức ấy
 Chúng tôi nghe rồi sanh lòng mừng
 Lòng mừng vui rồi được an ổn.
 Các đại chúng đây đều kính lễ
 Tất cả đều có lòng muốn biết
 Nguyên nghe có cười để được mừng
 Ngưỡng mong Thế Tôn tuyên nói rõ.
 Các trời người này được nghe rồi
 Tất cả đại chúng không còn nghi
 Nếu được nghe lời Như Lai nói
 Tất cả sẽ được lòng mừng rõ.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Mã Thắng Tỳ kheo
rằng:

Lành thay Huệ Mã Thắng Tỳ kheo
 Hỏi nơi Như Lai nhơn duyên cười

Thấy các Long nữ cúng dường rồi
 Phật thương thế gian nên cười mỉm.
 Nay Phật vì ông nói quả ấy
 Rồi lia tội lỗi chí tâm nghe
 Duyên có nay Phật hiện mỉm cười
 Mã Thắng các người nghe Phật nói.
 Các Long nữ này tâm không chấp
 Cầu đại Bồ đề tu tinh tấn
 Dùng trí huệ tu thế gian Không
 Quyết định an trú đạo Bồ đề.
 Nơi đây không tác không người thọ
 Cũng không kẻ sanh kẻ dưỡng dục
 Chỉ có các pháp, không việc khác
 Pháp ấy cũng vọng như ảo mộng.
 Do vì biết ơn cúng dường Phật
 Hay dùng trí huệ biết chơn thật
 Lành thay Phật hiểu các thế gian
 Nghĩa là thấy được Không, vô ngã.
 Họ thích Không ấy khéo tu tập
 Dầu bày cúng dường xem như ảo
 Nơi thắng Bồ đề đã phát nguyện
 Quán Bồ đề ấy cũng chẳng chấp.
 Họ đem tới thắng cúng dường Phật
 Cũng quán chúng sanh Không tịch rồi

Lìa hẳn loài rồng thân ác thú
Cùng trời Đế Thích kia đồng ở.
Tại trời Đạo Lợi thọ vui lớn
Hưởng hết thọ mạng Đạo Lợi rồi
Không ai chê được tiếng tăm họ
Lại được sanh lên trời Dạ Ma.
Lúc họ ở cung trời Dạ Ma
Hưởng đủ vui sướng cung trời ấy
Các Phật tử ở trời Dạ Ma
Cho đến mãn hết thọ lượng ấy.
Các Phật tử này hưởng đủ vui
Hết thọ mạng nơi Dạ Ma rồi
Lại được sanh lên trời Đâu Suất
Cùng trời cõi ấy đồng một loại.
Được các thiên nữ thường vây quanh
Hưởng đủ diệu lạc rất thù thắng
Lòng không luyến trước gìn đạo lành
Như hoa sen kia nước chẳng ngấm.
Trời ấy dùng được trí huệ lớn
Quan sát tất cả thế gian Không
Dường như khắc đá chữ chẳng mất
Đạo niệm chẳng mất cũng như vậy.
Các thiên tử ấy ở Đâu Suất
Hưởng đủ diệu lạc rất thù thắng

Ở nơi Đâu Suất mãn thọ rồi
 Lại được sanh lên trời Hóa Lạc.
 Họ được danh tốt không hư hoại
 Được các thiên nữ thường cúng dường
 Dầu ở cung trời tâm không trước
 Cho đến hết hạn thọ lượng ấy.
 Ở trong cung trời Hóa Lạc kia
 Hưởng đủ diệu lạc rất thù thắng
 Chúng trí huệ ấy mãn thọ rồi
 Nơi tất cả pháp được cứu cánh.
 Sanh lên Tha Hóa Tự Tại thiên
 Làm Thương Chủ lớn tin thanh tịnh
 Ở trời Tha Hóa lòng không nhiễm
 Lúc ở trời ấy ưa chánh pháp.
 Phật tử ở cung trời Tha Hóa
 Hưởng ngũ dục lạc rất vi diệu
 Không có ngu si gìn đạo lành
 Cho đến hết hạn thọ mạng ấy.
 Dầu hưởng lạc dục mà thấy lỗi
 Ưa cầu chánh định và Niết bàn
 Tu tập chứng được thiền định rồi
 Mạng chung liền sanh trời Phạm Thiên.
 Ở cung Phạm Thiên giỏi biết thiền
 Hưởng vui tịch diệt quả thiên ấy

Trí huệ rất lớn trụ một kiếp
Nguyện cầu Vô thượng đại Bồ đề.
Lúc ở Phạm cung trong một kiếp
Khéo gìn oai nghi cầu trí huệ
Phương tiện để lợi ích thế gian
Rộng làm vô biên và vô lượng.
Trí ở Phạm cung vui tại thiên
Chẳng trước nơi thiên mà tịch diệt
Biết trước thiên lạc cũng là lỗi
Các căn tịch định cầu Bồ đề.
Nơi tất cả pháp lòng tin hiểu
Đều được an trụ Bồ tát hạnh
Biết các thiên định tương hư dối
Chỉ cầu tịch diệt đại Niết bàn.
Các Phật tử ấy ở trong đó
Cầu được Bồ đề quả an ổn
Ở tại Phạm cung tâm thanh tịnh
Nghĩ lợi chúng sanh khéo điều tâm.
Giáo pháp tự nhiên của Phạm Thiên
Thuyết giáo Phạm Thiên chẳng xuất thế
Chỉ có Bồ đề đạo chư Phật
Cứu cánh hay được xuất thế gian.
Đương thời Phạm Thiên sanh tin rồi
Phát tâm an trụ nơi Phật đạo

Biết giáo tự nhiên của Phạm Thiên
Chẳng phải cứu cánh đạo xuất thế.
Nơi pháp Như Lai họ tương ưng
Vì các thế gian nói pháp ấy
Như pháp nhãn họ nói quả ấy
Khiến người nghe kia mau được biết.
Phật tử ở tại Phạm cung kia
Làm những lợi ích thế gian rồi
Hay khiến vô lượng na do tha
Ức chúng an trụ đạo Bồ đề.
Họ ở vô lượng na do tha
Sẽ được cúng dường tất cả Phật
Vị lai kiếp tinh tú sau đây
Các căn tịch tịnh sẽ làm Phật.
Các trời, người, rồng, A tu la
Kim sí, Dạ xoa, Càn thất bà
Cưu bàn trà, quý Khẩn na la
Tất cả đại chúng đều mừng rỡ.
Chúng ấy được chư Phật giáo hóa
Ở trong Phật pháp đắc lực rồi
Thảy đều mừng vui chấp tay kính
Cúi đầu đánh lễ nơi chân Phật.

*

PHẨM LONG VƯƠNG THỌ KÝ THỨ BẢY

* Bảy giờ, Long vương Nan Đà và Bạt Nan Đà v.v... chín ức chư long thấy các Long nữ cúng dường Phật và được thọ ký rồi, họ sanh tâm hy hữu, tâm chưa từng có mà nghĩ rằng: Đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri thật là hy hữu chưa từng có, đức Như Lai biết các chúng sanh căn cơ thâm tín, đức Như Lai không có chút phần nào là chẳng thấy chẳng nghe chẳng chứng. Chánh pháp Như lai do Phật khéo tuyên nói hay khiến đại chúng nghe rồi hiện biết, không có thời tiết, tùy cơ trao pháp quyết định làm cho đắc quả, khiến các người trí hiện được chứng biết. Cho đến hàng nữ nhơn động chuyển kinh tháo trí huệ cạn kém mà còn hiểu được thâm pháp của Phật nói, huống là những người trí khéo an trụ trong pháp Phật làm chúng đệ tử. Hàng nữ nhơn ấy dục tâm tăng thượng, sân tâm tăng thượng, si tâm tăng thượng còn có thể biết được chỗ tuyên nói của Như Lai.

Vì suy nghĩ như vậy nên đối với đức Phật, chư Long vương Nan Đà, Bạt Nan Đà v.v... sanh tâm hy hữu chưa từng có. Vì cúng dường Phật nên

---

* Hán bộ quyển thứ 64.

chư Long nổi mây trùm khắp tất cả thế gian mưa nước thơm làm thành bùn thơm, hơi thơm ấy đầy khắp Tam thiên Đại thiên thế giới. Chúng sanh nghe hơi thơm ấy đều được chẳng thối chuyển Vô thượng Bồ đề.

Nơi thành Ca Tỳ La ngang rộng sáu mươi do tuần mưa xích chơn châu khắp mọi nơi, lại có các thứ báu vô giá trùm khắp giáp vòng vườn Ni Câu Đà. Lại lấy long hoa hóa thành nhà đẹp rộng sáu mươi do tuần, toàn nhà đều bằng thất bửu. Lại có vô lượng nhạc khí đồng tấu cúng dường. Nhà thất bửu long hoa ấy hóa làm chín ức hoa tràng nhiều màu treo khắp nhà, lưới tỳ lưu ly trùm trên cột báu, bửu châu vô giá trải đầy mặt nền, bửu châu ấy rất nhu nhuyễn như bà lá thạch ở trời Dao Lợi, đá ấy màu như tỳ lưu ly, chạm đến mềm nhuyễn như thiên y vi diệu khả ái. Trong các thứ ma ni bửu ấy, hoặc có thứ phát xuất tia sáng mát lạnh, hoặc phát xuất nước xanh, nước vàng, nước đỏ, nước trắng, hoặc phát xuất nước nhiều màu, hoặc phát xuất gió mát mẽ, hoặc có bửu châu tùy ý chúng sanh mà phát xuất những đồ cần dùng, hoặc có bửu châu phát xuất dầu trơn, hoặc có bửu châu có thể làm gương sáng hiện bóng tất cả đại chúng. Tất cả nhơn dân từ thành Ca Tỳ La ra đều hiện rõ bóng trong ấy.

Tất cả đại chúng đều thấy Phật và Thanh văn hiện các thứ thần thông biến hóa.

Do thần lực của báu ma ni ấy, trong thềm nhà phát xuất những lọng báu nhiều màu, những tràng báu nhiều màu, những phan báu nhiều màu, những vòng hoa nhiều màu, những vòng hương, những vòng báu, những vòng chơn châu, những lưới linh báu, lại phát xuất những ngựa quý nhiều màu. Long vương Nan Đà và chín ức chư Long xua các ngựa quý đi bộ theo nhiều quanh bên hữu Phật ba vòng rồi dùng báu nhu nhuyến rải nơi Thế Tôn. Các thứ báu từ dưới nền nhà đẹp ấy phát xuất đều bay lên hư không che đức Phật và chúng Thanh văn. Các nhạc khí tại hư không tự nhiên phát xuất âm thanh vi diệu cúng dường đức Phật.

Chín ức chư Long nhiều Phật xong, ở trước Phật chấp tay yên lặng niệm Phật công đức chiêm ngưỡng Như Lai mắt chẳng tạm rời, thích Phật công đức thâm tâm an trụ Vô thượng Bồ đề. Chư Long yên lặng niệm Phật công đức giây lát rồi cùng đánh lễ chân Phật đồng thanh nói kệ tán thán rằng:

Lâu tu oai nghi tướng trăm phước
Bi tâm ly cấu hạnh đầy đủ
Dứt bỏ vô tận đất báu quý

Thế Tôn rời khỏi thành Ca Tỳ.
Trong sáu năm dài tu khổ hạnh
Như Lai chẳng được đạo cam lộ
Ý Thế Tôn còn chẳng chán buồn
Bởi Ngài đã lâu tu trí huệ.
Như Lai thật là thầy trời người
Vì thế gian mà tu khổ hạnh
Thế gian nghe rồi còn chẳng kham
Huống là có thể lấy mắt ngó.
Thế Tôn quá khứ bỏ đầu mắt
Như Thánh chứa hạp tâm Bồ đề
Nghe tin ấy chúng tôi chẳng vui
Vì nghĩ đến Phật quá khổ hạnh.
Như Phật xưa làm Tiên nhẫn nhục
Bị vua Ca Lợi chặt tay chân
Thẻo tai lắt mũi chẳng oán giận
Chúng tôi nghe tin chẳng nhẫn được.
Như Phật đem thân lên bàn cân
Vì chim nương cứu chẳng nở bỏ
Chúng tôi nghe tin cũng chẳng vui
Như Lai quá khứ quá cần khổ.
Tại sao lòng chúng tôi chẳng vui
Vì Thế Tôn chịu quá khổ sở
Kẻ ác hại đến đức Như Lai

Họ đọa ác đạo Phật lại thương.
 Đây đủ Thánh huệ Đại Đạo Sư
 Sao hành được tâm bất hại ấy
 Tu tập đạo hạnh không sai sót
 Ngưỡng mong Phật nói hạnh an lạc.
 Nay chư Long này đã phát tâm
 Cầu nơi Như Lai Bồ đề hạnh
 Như Phật tuyên dạy đều làm được
 Ngưỡng mong Phật nói đạo Bồ đề.
 Chúng chư Long này rất khát ngưỡng
 Chỉ cầu chỗ bất tử bất sanh
 Nguyện nói Như Lai hạnh an ổn
 Khiến các chúng sanh dễ giáo hóa.

Đức Phật thấy các Long chúng cúng dường và phát nguyện. Biết họ đã thâm tín rồi, Phật liền hiện mỉm cười. Chư Phật theo pháp thường nếu hiện tướng mỉm cười thì từ diện môn phóng vô lượng tia sáng năm màu chiếu đến Phạm Thiên rồi trở về nhập vào đảnh Phật.

Huệ mạng Mã Thắng Tỳ kheo nói kệ bạch hỏi rằng:

Lành thay Sa môn Đại Mâu Ni
 Chẳng phải không có hiện mỉm cười
 Thế Tôn từ bi xin nói rõ

Vô thượng Chánh giác có sao cười?
 Đại chúng chiêm ngưỡng cầu được nghe
 Thế Tôn vô lượng công đức hạnh
 Thấy cười sanh nghi lòng chẳng vui
 Ngưỡng mong Pháp Vương dứt nghi cho.
 Ai nay ở trong pháp Thích Ca
 Sanh lòng kính tin và mừng rỡ
 Ai khiến ngày nay ma Ba Tuần
 Tâm ý mê loạn và lo rầu.

Ai ngày hôm nay hay cung phụng
 Cha lành công đức Đại Đạo Sư
 Ai dâng cúng dường thắng đệ nhất
 Mong đức Như Lai Vô thượng nói.
 Toàn đại chúng đây đồng chấp tay
 Thảy đều đối Phật chiêm ngưỡng đứng
 Ngưỡng mong Đạo Sư trừ lưới nghi
 Vì chúng mà nói duyên có cười.

Đại chúng nghe rồi lòng mừng rỡ
 Biết được chánh pháp Thế Tôn dạy
 Đại trí Thế Tôn khiến chúng mừng
 Tùy thuận chánh giáo khéo an trụ.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Huệ mạng Mã Thắng
 rằng:

Trí huệ rộng sâu đại Đạo Sư

Lúc nói Phạm âm đủ tám đức
Tâm Phật thanh tịnh rời uế trược
Lắng nghe Phật nói như duyên cười.
Các Long vương này lòng kính tin
Cúng dường nơi Phật hơn tất cả
Chúng ấy vì cầu Phật Bồ đề
Đề lợi ích tất cả thế gian.
Lòng bi tặng thượng quán thế gian
Không có Đạo Sư vui sao được
Tôi làm sao được đại Bồ đề
Thành thực chúng sanh chẳng mỗi nhọc.
Rất ưa tịch định đủ trí huệ
Ngồi xe an lạc tâm thanh tịnh
Nơi Không, vô tướng và vô nguyện
Từ vô lượng kiếp đã tu lâu.
Tâm Phật bình đẳng quán thế gian
Như Phật đã được tướng trí huệ
Tâm từ, bi, hỷ đều bình đẳng
Vì khiến thế gian an ổn vậy.
Tâm bi đệ nhất lòng thương xót
Sẽ được làm Phật vừa ý mình
Chúng ấy quán sát chúng sanh rồi
Sẽ thành Đạo Sư hiệu Vô Oán.
Lúc các chúng ấy được cam lộ

Không có ma oán cũng không dư
Hằng thường diễn nói pháp vô ngã
Một bề không có thể tục thuyết.
Chư Như Lai ấy đủ đại bi
Khiến các chúng sanh nhập trí Phật
Lúc chư Như Lai ấy thuyết pháp
Tất cả chúng sanh đều tin hiểu.
Lúc chúng ấy đời đời tu hành
Thành thực chúng sanh chẳng khó lắm
Chúng sanh thành thực nghe pháp rồi
Sẽ được giải thoát chúng cam lộ.
Những người nghe pháp đều giải thoát
Các chúng sanh ấy đều đốn nghiêm
Tất cả chúng sanh đều biết hiểu
Chánh pháp của chư Phật ấy nói.
Tất cả quỷ thần và súc sanh
Không ai chẳng hiểu lời Phật ấy
Tất cả đều được niệm pháp rồi
Hiểu được Như Lai pháp cam lộ
Không có chúng sanh nghe Phật dạy
Mà họ chẳng sanh lòng yêu thích
Yêu thích chánh pháp Phật nói rồi
Tất cả thấy đều được cam lộ.
Thuở ấy những người được giáo hóa

Sẽ được giải thoát bịnh sanh tử
Và giải thoát khổ chết buồn lo
Nghe Phật nói rồi lòng không nơ.
Như vậy Thích Ca Mâu Ni Phật
Nói ý chư Long đáp Phật tử
Như tâm kiên quyết của chư Long
Vì được Bồ đề vô thượng vậy.
Như Lai thọ ký cho chư Long
Đại chúng nghe rồi đều vui mừng
Đại chúng mừng rồi quy y Phật
Tất cả thấy đều tâm tịch tĩnh.

*

PHẨM CƯU BÀN TRÀ THỌ KÝ THỨ TÁM

Bấy giờ, lại có một ức tám ngàn vạn Cưu bàn trà thấy chư A tu la, Ca lâu la, Long nữ và Long vương cúng dường Phật được thọ ký họ rất vừa lòng hơn hờ vui mừng sanh lòng hy hữu chưa từng có, nghĩ rằng đức Như Lai Thế Tôn công đức trí huệ vi diệu thù thắng được sự cúng dường hy hữu như vậy mà chẳng mừng chẳng kỳ lạ, vì trí huệ của Phật là tối tôn thắng trong các trí huệ vậy. Ví như đại hải chẳng tăng chẳng giảm. Tại sao? Vì sâu rộng vậy. Đức Thế Tôn được cúng dường thù thắng mà tâm Phật chẳng tăng giảm. Tại sao? Vì đối với tất cả pháp không chỗ nghi vậy.

Lúc ấy, một ức tám ngàn vạn Cưu bàn trà vì cúng dường nên hóa hiện một ức tám ngàn vạn lọng thất bửu treo những vòng thất bửu. Lại hóa một ức tám ngàn vạn xe thất bửu, trên xe lại hóa một ức tám ngàn vạn lọng báu, những xe ấy liền nhau, lọng báu đều treo những tụi báu, có màn lưới xích chơn châu trùm lên trên. Lại hóa những âm nhạc Cưu bàn trà hòa tấu cúng dường Phật. Lại hóa một ức tám ngàn vạn ngựa nhiều màu báu rất điều phục để kéo xe ấy. Chư Cưu bàn trà đều

ngồi xe thất bửu nhiều bên hữu Phật ba vòng,
dùng hoa thất bửu rải trên Phật rồi xuống xe đến
lễ chân Phật nhiều Phật ba vòng chấp tay đứng
một phía nói kệ tán thán rằng:

Chẳng tăng chẳng giảm Đại Mâu Ni
Dường như Tu Di các núi chúa
Thọ sự cúng dường vô thượng này
Vì Như Lai được vô úy vậy.
Quán sát chúng sanh chỉ có danh
Và chỉ có dụng chẳng nắm lấy
Đạo Sư do tu định tịch diệt
Do đó người trí không công cao.
Thế Tôn biết đời như ảo mộng
Trong ảo, trong mộng thọ dục lạc
Lại giống thủy nguyệt và dương diệm
Quán sát như vậy không còn thừa.
Ví như Càn thành không có thật
Khắp mười phương cầu chẳng thể được
Thành ấy không thật chỉ có danh
Phật thấy thế pháp đều như vậy.
Tất cả trời người cúng dường Phật
Xe báu lọng báu và âm nhạc
Tràng hoa tua tụi cùng chấp tay
Thế Tôn xem biết như ảnh hưởng.

Chúng tôi trần thiết cúng dường rồi
 Nguyện tôi đương lai sẽ làm Phật
 Cũng nguyện tôi biết đời như mộng
 Biết rồi thuyết pháp như Thế Tôn.
 Chúng tôi thấy những người khổ não
 Bị sanh già bệnh chết bức ngặt
 Nguyện biết Phật Bồ đề Vô thượng
 Nói cho kẻ nghe được giải thoát.
 Ở chỗ các chúng sanh vô trí
 Nguyện được Bồ đề để thuyết pháp
 Diễn thuyết không có pháp cấu trược
 Trong chúng không đạo làm Đạo sư.

Đức Thế Tôn biết chư Cưu bàn trà sanh lòng
 tin sâu nên hiện tướng mỉm cười. Huệ mạng Mã
 Thắng Tỳ kheo nói kệ bạch hỏi rằng:

Phật chẳng không có hiện mỉm cười
 Chẳng cho tất cả là hy hữu
 Phật chẳng hy hữu mà mỉm cười
 Nay tôi nguyện nghe hơn duyên ấy.
 Tất cả trời người đều có nghi
 Thấy nơi miệng Phật hiện mỉm cười
 Ngưỡng mong dứt trừ các lưới nghi
 Diễn nói sự mỉm cười của Phật.
 Ai nói chánh pháp được tin sâu

Ai hay như pháp thấy Từ Phụ
Ai được Phật khen dâng cúng dường
Tôi nguyện được nghe Thế Tôn nói.
Ngày nay đôi với hành hữu vi
Ai thấy lỗi nó mà vứt bỏ
Ngày nay ai an trụ thật tế
Tâm họ thanh tịnh tôi nguyện nghe.
Ai hàng phục ma và quyến thuộc
Ai khiến được Phật tâm vui vẻ
Ai hay được đày hữu vi sâu
Tôi muốn được nghe để dứt nghi.
Tất cả đại chúng đứng chấp tay
Cầu nghe như duyên Phật mỉm cười
Nguyện dứt tất cả chúng sanh nghi
Đấng thế Tôn tuyên thọ ký họ.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Huệ mạng Mã Thắng
rằng:

Lành thay Mã Thắng hỏi nghĩa ấy
Đem lợi ích lớn cho thế gian
Vì ông hỏi như duyên mỉm cười
Mã Thắng lắng nghe nay Phật nói.
Chúng Cưu bàn trà cúng dường Phật
Nơi pháp tịch diệt tâm an trụ
Chúng ấy thấy Phật chẳng kinh quái

Sanh lòng hy hữu mà nguyện cầu.
Chúng ấy hôm nay cúng dường Phật
Tâm họ chọn lấy pháp tịch diệt
Do lòng tin sâu khởi đại bi
Nơi người lạc đường làm Đạo sư.
Vì thương chúng sanh nên cúng Phật
Vì kẻ lạc đường khởi lòng từ
Chúng hiền trí ấy làm vậy rồi
Được bỏ thân quý sanh Đạo Lợi.
Thiên vương thường dùng lòng từ bi
Tại trời luôn luôn dạy dỗ họ
Họ ở các pháp được không nghi
Được làm thân quyến Thiên Đế Thích.
Họ ở vô lượng hàng sa kiếp
Mỗi mỗi quốc độ làm Phật hạnh
Mặc giáp hoàng thệ rất kiên cố
Cúng dường đấng Pháp Vương tự tại
Họ ở vô lượng các quốc độ
Lòng không mỗi nhọc được thanh tịnh
Lợi ích đại chúng làm Đạo sư
Sẽ được làm Phật hiệu Bất Quái.
Lúc họ ở các nước tu hành
Người nước ấy tất biết thành Phật
Do phương tiện này đời vị lai

Dầu độ chúng sanh không tâm quái.
Vì cầu đạo vô thượng an ổn
Tịnh các quốc độ đều chẳng quái
Nơi việc được làm tâm không trước
Nơi đại Bồ đề cũng như vậy.
Hỏi duyên có cớ cười Phật đã đáp
Chúng sanh đều được dứt lòng nghi
Đại chúng hết nghi đều mừng rỡ
Quyết định biết rõ họ cúng dường.

*

PHẨM CÀN THÁT BÀ THỌ KÝ THỨ CHÍN

Bấy giờ, lại có ba ức sáu ngàn vạn chúng Càn thất bà thấy chư A tu la, Ca lâu la, Long nữ, Long vương và Cửu bàn trà cúng dường Phật được thọ ký, họ vừa lòng xứng ý hơn hởi vui mừng sanh tâm hy hữu chưa từng có mà nghĩ rằng: Đức Như Lai thật là hy hữu chưa từng có tuyên nói pháp giới không có biến đổi mà thị hiện có làm tăng trưởng căn lành. Dầu không tác giả mà thị hiện tác nghiệp. Chư Càn thất bà ở trong pháp ấy rõ biết như vậy rồi, đối với Như Lai sanh lòng tôn trọng phát tâm Vô thượng Bồ đề. Họ mừng vui vì muốn cúng dường Phật, nên hóa hiện ba ức sáu ngàn vạn đầu đại tượng vương đều có sáu ngàn. Trên mỗi ngàn có bảy ao nước. Trong mỗi ao có bảy hoa sen. Mỗi hoa sen có ngàn cánh, trên mỗi cánh có bảy ngọc nữ. Khoảng cách mỗi cánh sen có bảy thị nữ, trang sức với những đồ trang nghiêm bằng thiên báu, tay cầm thiên hương để cúng dường. Nơi mỗi đầu đại tượng vương lại hóa làm ba ức sáu ngàn vạn lọng thất báu, ba ức sáu ngàn vạn trướng bằng thiên hương.

Chư Càn thất bà đều ngồi trên tượng vương

tầu thiên âm nhạc, ở trong hư không đi nhiều Phật ba mươi sáu vòng, đem hương trời hoa trời và hoa thất bửu rải cúng dường Phật, mùi hương hoa ấy lan khắp mười phương. Lại mưa nước thơm cõi trời khắp sáu mươi do tuần thành Ca Tỳ La làm cho toàn thành ướt thành bùn thơm, hơi bùn thơm ấy khắp Tam thiên Đại thiên thế giới, chúng sanh nghe hơi ấy đều được chẳng thối chuyển Vô thượng Bồ đề.

Lúc họ tấu âm nhạc, tiếng nhạc ấy vang khắp Tam thiên Đại thiên thế giới, chúng sanh nghe tiếng nhạc ấy đều được chẳng thối chuyển Vô thượng Bồ đề. Chư Càn thất bà ở trên tượng vương trần thiết cúng dường Phật, khiến các ngọc nữ tấu nhạc ca vũ. Lại có ngọc nữ động thân, tay rải các thứ bột hương đẽ cúng dường Phật. Chư Càn thất bà ở trên không ngồi tượng vương nhiều Phật đủ ba mươi sáu vòng rồi, họ xuống tượng nhiều Phật ba vòng đánh lễ chân Phật chắp tay đứng một phía nói kệ tán thán rằng:

Thế Tôn trí tuệ ngoài ba cõi
 Tự mình ra rồi lại độ người
 Tất cả thế gian không bằng Phật
 Tướng hảo thân sáng rất đoan chánh.
 Trời người tối diệu vô biên xung

Thị hiện thế gian chẳng nghĩ bàn
Chẳng thấy một pháp tánh tướng khác
Mà dạy chúng sanh tu thiện nghiệp.
Pháp chơn như không biến đổi khác
Chỉ có ngôn thuyết, không có nghĩa
Không có dụng sự và người dùng
Dầu vậy Phật độ các quần sanh.
Chẳng đến, chẳng đi cũng chẳng sanh
Phật hay diễn thuyết pháp như vậy
Dầu nói các pháp thể tánh Không
Thế Tôn lại bảo siêng hành đạo.
Không có một pháp hay tự tác
Người sáng thế gian nói có tác
Các pháp đều chẳng tự hay biết
Thế Tôn thị hiện làm tất cả.
Như xe hạp nhiều những chi phần
Chi phần chẳng biết tự hay làm
Công dụng xe ấy hiện thấy được
Phật nói các pháp cũng như vậy.
Các pháp mỗi mỗi chẳng dạy nhau
Cũng chẳng thay đổi dạy bảo nhau
Tất cả các pháp chẳng nương nhau
Pháp bốn bất sanh cũng bất diệt.
Phật vì thế để nói như vậy

Thế đế các pháp chẳng toàn không
Như pháp thế đế thể tánh trụ
Biết như vậy rồi vì chúng nói.
Thế Tôn nói các pháp như vậy
Đại bi chỗ làm rất kỳ đặc
Các pháp thể tánh chẳng thể thấy
Như Lai phương tiện nói pháp trụ.
Chúng tôi nguyện làm vô biên xung
Đại Đạo Sư đủ tướng trăm phước
Đại Bi lợi ích các thế gian
Nguyện làm Thế Tôn như Phật vậy.
Chúng tôi nguyện nơi kẻ ám chướng
Những người tùy thuận dòng tham dục
Người khát ái buộc ràng trăm khổ
Cứu tế độ họ như Thế Tôn.
Chúng tôi nguyện nơi người nhiều khổ
Người chẳng thấy bờ kia ma trói
Người chạy như vượn khỉ nhảy nhót
Cứu tế độ họ như Thế Tôn.
Chúng tôi nguyện nơi người mù lòa
Người sáu loài nhọc nhằn qua lại
Người nơi mình tự hoại nghiệp quả
Cứu tế độ họ như Thế Tôn.
Đức Phật biết chur Càn thát bà sanh lòng tin

sâu nên hiện tướng mỉm cười. Huệ mạng Mã
Thắng Tỳ kheo nói kệ bạch hỏi rằng:

Vô biên oai đức hiện mỉm cười
Đạo Sư mỉm cười chẳng không hơn
Nguyện Phật mau nói hơn duyên ấy
Dứt trừ chúng sanh các mối nghi.
Nay thấy Thế Tôn mỉm cười rồi
Đại chúng thấy đều sanh nghi hoặc
Tất cả nguyện nghe nghĩa mỉm cười
Ngưỡng mong đại bi dứt mối nghi.
Ai nơi Phật pháp sanh kính tin
Ai rời được nơi các lưới nghi
Phật biết chúng sanh tin sâu rồi
Trời, người bực thắng nên hiện cười.
Ai có trí huệ hay tùy thuận
Pháp chơn như được Như Lai nói
Biết niệm huệ giải hạnh họ rồi
Ở trong đại chúng hiện mỉm cười.
Tất cả đại chúng không dị tâm
Chỉ muốn thích nghe Thế Tôn nói
Chấp mười ngón tay để trên đầu
Nhứt tâm chiêm ngưỡng mặt Như Lai.
Lìa các uế trược không lo râu
Mắt đời hiện còn nên mừng rỡ

Vì trừ tất cả lòng nghi hoặc
Nguyện Đại bi nói như duyên cười.
Thế Tôn nói kệ đáp Huệ mạng Mã Thắng rằng:
Phật hiện mỉm cười vì đời vậy
Lành thay Mã Thắng hỏi đúng giờ
Đại chúng thiện căn sẽ tăng trưởng
Vì Phật mỉm cười sự thọ ký.
Mã Thắng lắng nghe lời Phật nói
Đạo Sư nay hiện có mỉm cười
Phật sẽ nói rõ nghĩa mỉm cười
Ông phải vui mừng nghe Phật nói.
Cần thoát bà vương kính tin Phật
Tâm họ thanh tịnh sanh mừng rỡ
Y nơi thật pháp nhập pháp rồi
Nơi Phật chánh pháp sanh hy kỳ.
Các pháp tịch diệt an bất động
Hàng đại chúng này hướng thật tế
Như thành Cần thoát nhập như vậy
Cúng dường nơi Phật không ai bằng.
Các pháp như vậy không có sanh
Tất cả cũng lại chẳng tận diệt
Đại chúng tư duy pháp như huyễn
Chưa hiểu rõ được sanh nghi hoặc.
Pháp chẳng nói được phương tiện nói

Phật vì chơn thật nên như vậy
Chúng ấy vào chánh pháp Phật rồi
Ngồi tượng đại long cúng dường Phật.
Quan sát Bồ đề không sanh diệt
Cần thát bà vương cúng dường Phật
Thương xót chúng sanh hạng ngu mê
Vì thế mà cầu Nhứt thiết trí.
Chúng ấy phát nguyện sẽ làm Phật
Khiến người ngu mê mất trí huệ
Nhập pháp chơn thật an trụ rồi
Khiến được cầu bất tử tịch diệt.
Chúng ấy cúng dường như vậy rồi
Bỏ rời thân quý lòng mừng rỡ
Quyết được vãng sanh trong cung trời
Hàng cùng Đế Thích gần gũi nhau.
Được gặp nhiều ức na do tha
Cúng dường Như Lai Vô Thượng Giác
Từ một Phật độ đến Phật độ
Nơi chỗ chư Phật được nghe pháp.
Chúng ấy tu tịnh Phật hạnh rồi
Chỗ được Phật độ cũng thanh tịnh
Hóa vô lượng chúng phát đạo tâm
Khiến họ tăng trưởng Phật chủng tử.
Biết các thế gian tánh Không rồi

Cũng đem pháp ấy dạy bảo người
Khiến chúng an trụ Nhứt thiết trí
Trụ thế vô lượng na do tha.
Phật ấy đồng hiệu vô biên huệ
Mỗi mỗi chư Phật trụ ở đời
Thấy đều vô lượng do tha kiếp
Diễn nói Phật đạo cho người nghe.
Như vậy Thích Ca Mâu Ni Phật
Nói báo Càn thất bà cúng dường
Cùng họ thọ ký khiến được nghe
Nhơn duyên cười mà Mã Thắng hỏi.
Đại chúng nghe rồi đều vui mừng
Biết Phật thọ ký rất đáng thích
Nghe Phật thọ ký vô thượng rồi
Thấy đều quy y Thích Ca Phật.

*

PHẨM DẠ XOA THỌ KÝ THỨ MƯỜI

* Bảy giờ, lại có tám ức Dạ xoa thấy A tu la, Ca lâu la, Long nữ, Long vương, Cưu bàn trà, Càn thát bà cúng dường Phật được thọ ký, họ vui mừng hơn hờ đều sanh lòng hy hữu chưa từng có, biết Phật Thế Tôn trí huệ vô tận, tối tôn tối thắng, tự tại vô ngại bất khả tư nghị. Họ lại còn được nghe pháp môn thứ đệ. Đối với Phật, họ tưởng là Đạo Sư, là vô tận huệ. Đối với chánh pháp của Phật sanh lòng yêu thích. Vì cúng dường nên phát khởi tinh tấn nói kệ tán thán rằng:

Chúng tôi tán thán Đấng cứu thế
 Vì Phật đầy đủ trí lực vậy
 Vô tận vô lượng như biển cả
 Thế Tôn thân tốt không ai bằng.
 Tu Di còn biết được khinh trọng
 Hư không còn biết được rộng hẹp
 Sức trí huệ của đức Như Lai
 Tất cả chẳng ai đo lường được.
 Biết các chúng sanh lòng kính tin
 Những người đáng độ đều độ xong

---

* Hán bộ quyển thứ 65.

Nơi người được độ biết xu hướng
Nên Phật là không ai sánh bằng.
Tùy chúng tu tạo nghiệp thiện ác
Tất cả chỗ sanh thọ thân hình
Biết rõ căn tính đáng thọ pháp
Nên Phật là không ai sánh bằng.
Tham dục, ác hành, sân khuể hành
Si hành, phiền não Phật đều biết
Kiêu mạn tật đố cũng biết rõ
Nên Phật là không ai sánh bằng.
Chúng sanh nơi đây nhiều lầm lỗi
Nư Lai biết rõ nghiệp đạo họ
Thế Tôn biết họ rất lanh lẹ
Nên Phật là không ai sánh bằng.
Thiện Thệ thấy rõ các thế gian
Tùy phương diện họ có lỗi lầm
Và cùng ngữ ngôn họ sai lỗi
Thế Tôn thấy rõ hết tất cả.
Tại trong lục đạo ở bao lâu
Tùy họ thọ khổ nhiều hay ít
Và họ thọ lấy các thứ thân
Tất cả Thế Tôn đều thấy biết.
Tùy sức phiền não họ phát khởi
Phương tiện tạo tác và gây nghiệp

Theo nghiệp thọ lấy các thứ khổ
 Tất cả Đạo Sư đều biết rõ.
 Tùy họ chỗ cầu đạo giải thoát
 Ở trong Phật pháp đã xuất gia
 Tinh tấn tu học Thánh đạo rồi
 Dứt hết phiền não Phật đều biết.
 Ở trong Phật pháp có phạm phu
 Dầu được xuất gia chẳng biết nghĩa
 Chê bai pháp diệu của người trí
 Thế Tôn cũng lại biết rõ họ.
 Những kẻ chê bai chánh pháp ấy
 Nghiệp hành ấy mắc những khổ não
 Tùy tại địa ngục ở lâu mau
 Như Lai cũng đều biết rõ cả.
 Nơi Phật đã được kính tin sâu
 Xuất gia thọ trì tạng chánh pháp
 Quán sát các pháp thấy đều Không
 Dứt trừ tất cả đường sanh tử.
 Chẳng muốn tất cả thân sanh tử
 Quan sát thân này dường như ảo
 Biết các âm thanh đều như hương
 Ở vững nơi đạo Phật cũng biết.
 Tán thán Đạo Sư không sánh bằng
 Nay tôi chỗ được khôi phục đức

Dùng phước đức này nguyện thành Phật
Cũng nguyện chúng sanh thành Chánh giác.

Đức Thế Tôn biết chúng Dạ xoa thâm tâm
kinh tin nên hiện tướng mỉm cười. Huệ mạng Mã
Thắng Tỳ kheo nói kệ bạch hỏi rằng:

Đức Thế Tôn hiện tướng mỉm cười
Ngưỡng mong cho biết nhơn duyên cười
Tất cả chư Phật chẳng vô có
Mà hiện ra tướng mỉm cười ấy.
Nay đại chúng này đều hoài nghi
Vì thấy Đạo Sư mỉm cười vậy
Ngưỡng mong Thế Tôn trừ nghi cho
Khiến tất cả chúng được mừng rỡ.
Nay người được kính tin nơi Phật
Và người biết chánh pháp vi diệu
Người tâm kiên cố bất động ấy
Nguyện Phật tuyên nói cho họ nghe.
Đại chúng tại đây đều hoài nghi
Tất cả chiêm ngưỡng mặt Như Lai
Hôm nay sẽ có những sự gì
Duy nguyện Thế Tôn dứt nghi cho.
Hôm nay ai hiện đại thần lực
Hôm nay ai phát đại tinh tấn
Hôm nay Phật cùng ai thân hữu

Nơi đại chúng này xin hiển hiện.
 Lành thay Mâu Ni thương thế gian
 Ngưỡng mong dứt trừ các nghi hoặc
 Trời người đại chúng đều được nghe
 Hôm nay tất cả rất mừng vui.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Mã Thắng Tỳ kheo
 rằng:

Lành thay lời hỏi của Mã Thắng
 Nay sẽ lợi ích lớn thế gian
 Do ông hỏi được nhọn duyên cười
 Nên khen ông khéo hiểu ý Phật.
 Nay Phật sẽ đáp hết nghĩa ấy
 Ông nên nhứt tâm chuyên lắng nghe
 Biết tâm ý các Dạ xoa rồi
 Phật vì thế gian hiện mỉm cười.
 Các chúng Dạ xoa lòng kính tin
 Vì họ biết Bồ đề tịch diệt
 Khen Phật công đức chơn thật rồi
 Phát tâm xu hướng đại Bồ đề.
 Vì họ biết các pháp Không tịch
 Trừ khiến tất cả tướng hư vọng
 Nguyên bỏ tất cả loài sanh tử
 Phát tâm xu hướng đại Bồ đề.
 Do sức thiên định biết các âm

Chỉ là thế để chẳng chấp trước
Chẳng trước sanh tử như hoa sen
Phát tâm sanh tử đại Bồ đề.
Những sự chướng ngại trong sanh tử
Họ thấy là Không chẳng bị buộc
Biết Phật Bồ đề Vô thượng rồi
Họ có thể tu Bồ đề hạnh.
Những sanh lão tử thảy đều Không
Đây là đạo Bồ đề Vô thượng
Biết pháp tự tánh Không tịch rồi
Hay được đại Bồ đề an ổn.
Biết âm tự tánh Không tịch rồi
Bồ đề tịch tĩnh tánh cũng là
Hạnh Bồ đề được tu cũng Không
Trí biết như vậy phàm chẳng rõ.
Hay quán trí huệ tánh tự Không
Cảnh giới được quán đều tịch diệt
Người biết, pháp biết thảy đều Không
Người này hay tu Bồ đề đạo.
Phải biết Không cũng tánh tự Không
Tướng và nguyện cũng không thể tánh
Nếu người có thể biết như vậy
Người này hay tu hạnh chơn thật.
Trời người đại chúng nghe đây rồi

Sanh lòng mừng rỡ được lợi ích
Nơi Phật tất cả kính tin rồi
Tâm trụ câu Bồ đề tịch tĩnh.
Nay cúng dường thù thắng này rồi
Tâm chúng Dạ xoa đều thanh tịnh
Những bậc trí này bỏ quý đạo
Hưởng thọ vui lâu trong thiện đạo.
Nơi nhiều ức Phật thưở vị lai
Họ dùng thần thông trong một niệm
Nơi nhiều Phật độ sắm cúng dường
Ở chỗ chư Phật được pháp nhãn.
Nơi các thế giới chẳng khởi tướng
Người trí hay dùng thần lực đến
Quán thế gian này như ảo hóa
Người trí du hành không thủ trước.
Dạ xoa dũng mãnh cúng dường Phật
Sẽ được Vô thượng đại Bồ đề
Cũng được vô thượng tịnh Phật độ
Trong ấy sẽ độ vô lượng chúng.
Chúng ấy sẽ thành Thế Gian Giải
Tất cả đồng hiệu Vô Biên Trí
Danh nghe mười phương thọ ngàn kiếp
Trí huệ thọ mạng tịch diệt đồng.
Chư Phật ấy có chúng Thanh văn

Dường như tinh tú giữa đêm vắng
Chúng ấy dễ được đại Bồ đề
Tất cả không có sự nạn khổ.
Trời người đại chúng nghe đây rồi
Vì đạo Bồ đề lòng mừng rỡ
Tâm họ kiên cố phát tinh cần
Dùng sức tinh tấn gìn công hạnh.

*

PHẨM KHẢN NA LA VƯƠNG THỌ KÝ THỨ MƯỜI MỘT

Bấy giờ, có tám ức Khản na la chúng, Đại Thọ Khản na la vương làm thượng thủ, thấy chư A tu la, Ca lâu la, Long nữ, Long vương, Cưu bàn trà, Càn thất bà, Dạ xoa cúng dường Phật được thọ ký, họ sanh lòng hy hữu chưa từng có mà suy nghĩ rằng: Sự này thật hy hữu chưa từng có, do vì chúng sanh bất khả đắc vậy, vì không mạng giả, không sanh giả, không có non, không trượng phu, không dưỡng dục, không thọ giả, không có ngã, không ngã sở vậy. Do các âm mà gọi là chúng sanh. Tất cả các âm cũng bất khả đắc. Do các giới chủng gọi là chúng sanh. Tất cả giới chủng cũng bất khả đắc. Do các nhập mà gọi là chúng sanh. Tất cả các nhập cũng bất khả đắc. Do có nghiệp nên có quả báo, mà hành nghiệp ấy cũng bất khả đắc, Vô thượng Bồ đề cũng bất khả đắc, tất cả Bồ tát cũng bất khả đắc, tất cả chư Phật cũng bất khả đắc. Dầu vậy mà đức Thế Tôn thọ ký cho chư Bồ tát.

Do nghĩa gì mà Như Lai thọ ký cho chư Bồ tát, nêu bày danh hiệu của họ, hiển hiện nghiệp báo, nói đương lai Bồ tát đại chúng, cũng hiển

bày chư Phật thần thông lực, cũng nói chánh pháp lực, cũng hiển hiện trang nghiêm Phật độ, tuyên nói chúng sanh có nghiệp có báo, cũng nói Phật độ thanh tịnh, cũng hiển bày Bồ tát du hành các Phật quốc, từ một Phật độ đến một Phật độ, cũng nói Bồ tát đến đó cúng dường, cũng nói thần biến cúng dường thù thắng, lại liệt bày đồ cúng vi diệu hy hữu, lại nói qua bao nhiêu kiếp sẽ được làm Phật, đức Phật ấy trụ thế bao lâu, Phật ấy sẽ có bao nhiêu Thanh văn, sau khi diệt độ chánh pháp của Phật ấy trụ thế bao lâu, tại sao Như Lai bỏ chúng sanh mà nhập đại Niết bàn?

Đại Thọ Khẩn na la vương sanh niệm nghi ấy liền cùng tám ức chúng Khẩn na la lễ Phật chấp tay nói kệ bạch hỏi rằng:

Chúng tôi nghe Phật thọ ký rồi
 Lòng sanh nghi hoặc sao Đại Trí
 Đã nói thọ ký lại nói Không
 Nơi hai thuyết ấy tôi chẳng hiểu.
 Đã nói Không tịch là tự tánh
 Pháp giới bình đẳng không biến động
 Mà sao Như Lai thọ cúng dường
 Việc ấy thế nào bạch Thế Tôn?
 Đức Phật đã nói pháp vô sanh
 Mà lại nói phát tâm Bồ đề

Đức vô lượng trí nói hai thuyết
Thuyết ấy bí mật tôi chẳng hiểu.
Thế Tôn nói pháp không có diệt
Mà sao lại nói là có tử?
Ngưỡng mong như thật nói rõ cho
Dứt hết lòng nghi tôi được mừng.
Sao đức Thế Tôn nói như ảo
Mà lại nói rằng sanh cõi trời?
Đức Lương Túc Tôn nói như vậy
Giáo pháp bí mật tôi chẳng hiểu.
Phật nói các pháp không sở y
Mà lại nói y thiện tri thức
Đây là mật ngữ của Thế Tôn
Tôi thật chẳng hiểu bạch Như Lai.
Tại sao Phật nói không sở tác
Lại dạy chúng sanh tu hạnh nghiệp?
Điều Ngự Trượng Phu Thiên Nhơn Sư
Lời nói bí mật tôi chẳng hiểu.
Tại sao Phật nói tánh tự Không
Lại nói quán Không được giải thoát?
Ở nơi nghĩa này tôi chẳng hiểu
Ngưỡng mong Như Lai dứt nghi cho.
Tại sao Phật nói sự tận diệt
Lại nói các pháp tánh tịch diệt?

Chúng tôi ngưỡng mong Đấng Vô Thượng
Giải rõ những thuyết bí mật ấy.
Tại sao Thế Tôn cần kê tụng
Hiện thị các pháp như hư không?
Mà người ngu si hủy báng pháp
Chết rồi chắc đọa đại địa ngục.
Đại Hùng luôn nói các thiện đạo
Mà lại còn nói các đạo khác
Đã nói các loài do tạo nghiệp
Lại nói không có ai tạo nghiệp.
Đấng Vô Thượng Tôn thường tuyên nói
Các thuyết sai biệt chẳng biết được
Chúng tôi nơi ấy sanh nghi hoặc
Ngưỡng mong Thế Tôn dứt trừ cho.
Đã nói nghiệp lành không hợp được
Lại nói tu hành được Bồ đề
Sa môn Pháp Vương nói như vậy
Chúng tôi nơi ấy chẳng hiểu được.
Tại sao nói pháp bất khả tận
Mà nói kẻ chê tội được hết.
Đấng vô lượng trí xin khai thị
Chúng tôi nơi ấy rất nghi ngờ.
Như Lai đã nói pháp chơn tể
Lại nói điên đảo và thí giới

Đáng mắt sáng không lừa diệt tội
 Ngưỡng mong vì tôi nói nghĩa ấy.
 Ngoài Phật không ai vì chúng tôi
 Giải thích được những điều nghi ấy
 Chỉ có Như Lai dứt trừ được
 Vì thế tôi kính đáng Đại Giác.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Đại Thọ Khản na la
 vương rằng:

Ông hỏi nói Không lại thọ ký
 Nơi hai sự ấy chẳng hiểu được
 Các pháp nếu là chẳng phải Không
 Thì Phật chẳng vì họ thọ ký.
 Do nhơn duyên gì nói như vậy
 Các pháp nếu có thể tánh riêng
 Thì nó còn mãi chẳng chuyển được
 Nó phải chẳng giảm cũng chẳng tăng.
 Các pháp thể tánh vốn tự Không
 Dường như mặt gương bằng sạch sáng
 Hay hiện tất cả các sắc tượng
 Phải biết tất cả pháp như vậy.
 Pháp giới không có tướng biến dị
 Ông nơi tất cả vật cúng dường
 Mỗi mỗi các phần nên quan sát
 Trong những phần nào mà có tướng.

Pháp giới thường trụ không biến khác
Người trí phải nên quán như vậy
Các người phàm phu đều mê hoặc
Vì không trí huệ nên không hiểu.
Ông hỏi Phật nói là vô sanh
Lại nói phát tâm nên khó hiểu
Các ông nay phải nhứt tâm nghe
Đấng Thập lực nói nghĩa bí mật.
Phàm phu chìm ngập sông sanh tử
Cũng còn buộc ràng năm chỗ ấy
Tâm thường ôm lầy tưởng điên đảo
Nên thọ sanh tử các khổ não.
Từ trước đến nay chưa nghe pháp
Phật nếu vì họ quyết định nói
Phàm phu ngu mê nơi pháp ấy
Càng thêm tăng trưởng các nghi hoặc.
Họ nghe Bồ đề lợi ích lớn
Lòng họ chuyên chú nơi quả ấy
Tâm họ lại còn sanh ham luyến
Tự nhiên thắng trí không thông được.
Ông hỏi không diệt lại có chết
Hai điều này ông nay chẳng biết
Nơi đây ông phải nhứt tâm nghe
Phật sẽ vì ông nói chơn thật.

Vì các chúng sanh chấp thường kia
Do đó Như Lai nói nghĩa diệt
Hằng thấy có sanh đều suy hoại
Không có một pháp nào là thường.
Ông hỏi các pháp như mộng ảo
Lại nói sanh thiên nên nghi ngờ
Hữu học phạm phu thiện ác đạo
Pháp ấy bất định nên hư ảo.
Ông hỏi Phật nói không sở y
Lại nói y chỉ thiện tri thức
Vì người cầu rời bỏ y chỉ
Nên thiện hữu nói không sở y.
Ông hỏi rốt ráo không kham được
Lại nói có ngã nên chẳng hiểu
Phải xem xe kia nhiều thành phần
Cũng quán xe có những tác dụng.
Nếu lại có người chấp nơi ngã
Cũng lại lấy những sự ngã làm
Phật vì bọn họ nói không tác
Dầu như vậy chẳng phải không dụng.
Ông hỏi tất cả tánh tự Không
Lại nghi quán Không được giải thoát
Người vô trí ngu si điên đảo
Chẳng rõ biết được thể tánh Không.

Từ nơi vọng tưởng phân biệt sanh
Hư vọng phan duyên nên bị buộc
Vì độ những chúng sanh như vậy
Thế Tôn nói tánh chẳng phải có.
Như ông hỏi rằng sự tận diệt
Tất cả các pháp tánh cũng diệt
Các chúng sanh mê hoặc vô trí
Vì vọng phân biệt nên khát ái.
Như kẻ khát nước thấy dương diệm
Vì nhớ tưởng nên càng thêm khát
Người ngu lại bị hư vọng hại
Nơi vô sở hữu khởi phân biệt.
Người khát vọng sanh thấy tướng nước
Nơi chỗ dương diệm nước vốn không
Vọng tưởng làm hại các chúng sanh
Nơi các bất tịnh tướng là tịnh.
Phàm phu ngu si bị ái trói
Trong như xâu ấy tánh chẳng sạch
Như dương diệm kia giống tướng nước
Trong thể tánh nắng thật không nước.
Như vậy trong thân không sắc sạch
Thân sắc cũng lại tánh chẳng sạch
Phàm phu ngu si điên đảo thấy
Vọng tưởng là sạch nên bị trói.

Dầu nói các pháp như hư không
 Cũng nói hủy báng đọa địa ngục
 Người ngu nghe nói sanh sợ sệt
 Người trí dầu nghe tâm an ổn.
 Thế gian thể tánh tự Không tịch
 Ngu si vô trí tưởng có ngã
 Bọn họ nếu nghe tánh Không giáo
 Sợ sệt chẳng được còn thọ sanh.
 Bọn họ hủy báng pháp tánh Không
 Đều do vì họ chấp ngã kiến
 Như người trói buộc nơi hư không
 Người vô trí ấy đọa địa ngục.
 Phật vốn đã nói các thiện đạo
 Và vì thế gian nói các đạo
 Nói có tạo nghiệp mà chẳng mất
 Cũng trừ chấp là có tác giả.
 Tất cả các đạo dường cảnh mộng
 Phật vì ông nói biết như vậy
 Trong mộng không có tướng khứ lai
 Người thấy điên đảo chấp khứ lai.
 Phật đã diễn nói có tác nghiệp
 Suy tìm mười phương không tác giả
 Ví như gió lớn thổi cây khô
 Cây ấy chạm nhau phát sanh lửa.

Gió ấy cùng cây chẳng nghĩ tưởng:
“Chúng ta hay phát xuất lửa ấy”
Dầu là như vậy mà lửa sanh
Phải biết có nghiệp không tác giả.
Ông hỏi phước đức không tích tụ
Sao họ thiện được quả Bồ đề
Nay Phật chơn thật vì ông nói
Ông phải chăm chỉ chí tâm nghe.
Ví như người đời được trường thọ
Mạng họ đến được hơn trăm tuổi
Nơi số tuổi ấy không tích tụ
Tất cả duyên họ cũng như vậy.
Ông hỏi các pháp không có tận
Sao Phật lại nói nghiệp được hết
Người quán Không pháp không có cùng
Tùy thế pháp nên nghiệp có hết.
Phật dầu nói có thật tế pháp
Điên đảo cũng chẳng ngoài thật tế
Hàng chúng sanh ngu si điên đảo
Chẳng biết rõ được chơn thật tế.
Khẩn na la vương phải lắng nghe
Vì người tinh tấn đủ trí huệ
Tất cả các tướng là nhứt tướng
Đó là vô tướng phải nên biết.

Nếu hay hiểu được nơi chữ nhưt
 Phật vì người trí nói Bồ đề
 Tất cả các pháp đều vô tác
 Đây nói chữ A, môn tông trì.
 Tất cả Bồ tát chỗ tu hành
 Vô biên hành tướng Phật đã nói
 Đây cũng vào được tất cả pháp
 Đó là chữ A, môn tông trì.
 Tất cả các pháp đều tịch diệt
 Dạy môn chữ A khiến chứng nhập
 Khẩn na la vương phải nên biết
 Đây cũng chữ A, môn tông trì.
 Tất cả các pháp vô phân biệt
 Vào pháp môn này Phật đã nói
 Khẩn na la vương phải nên biết
 Đây cũng chữ A, môn tông trì.
 Tất cả các pháp không tự tánh
 Dạy môn chữ A khiến chứng nhập
 Khẩn na la vương phải nên biết
 Đây cũng chữ A, môn tông trì.
 Tất cả các pháp không có biên
 Dùng môn chữ A nói các pháp
 Khẩn na la vương phải nên biết
 Đây cũng chữ A, môn tông trì.

Pháp tận, vô tận Phật đã nói
Phải nói tất cả pháp vô tận
Tất cả Như Lai đủ thập lực
Đã nói môn tổng trì vô tận.
Tất cả các pháp không có môn
Vì vật không, nên hiện chẳng có
Đây cũng tức là môn tổng trì
Do đây vào được môn chữ A.
Nơi các pháp bất khả tư nghị
Chư Phật biết thật hay hiển thị
Thọ Khẩn na la vương nên biết
Đây cũng chữ A đà la ni.
Tất cả các pháp không chỗ hướng
Phật vì người trí nói Bồ đề
Đây cũng tức là môn tổng trì
Là môn chữ A phải nên nhập.
Tất cả các pháp không đến đi
Nếu người chẳng tu thì chẳng được
Đây cũng tức là môn tổng trì
Là môn chữ A phải nên nhập.
Các pháp giả danh đều sẽ có
Suy tụt tánh nó chẳng thể được
Đây cũng tức là môn tổng trì
Là môn chữ A phải nên nhập.

Tất cả các pháp không tự tánh
 Suy tự tánh nó chẳng thể được
 Đây cũng tức là môn tổng trì
 Là đà la ni của Phật nói.
 Tất cả các pháp bất khả đắc
 Vì pháp tự tánh không nên vậy
 Đây cũng tức là môn tổng trì
 Là đà la ni Thiện Thệ nói.
 Khẩn na la vương nên lắng nghe
 Tất cả các pháp lìa nghĩ nhớ
 Đây cũng tức là môn tổng trì
 Là môn chữ A phải nên nhập.
 Chư Phật Thế Tôn đã hiển thị
 Vì pháp không thật, không chương ngại
 Đây cũng tức là môn tổng trì
 Nên nhập đà la ni chữ A.
 Tất cả các pháp không chương ngại
 Không có gì hay chương các pháp
 Đây cũng tức là môn tổng trì
 Nhập môn chữ A Phật đã nói.
 Tất cả các pháp không có sanh
 Người trí phải biết chỉ nhưt tướng
 Tất cả pháp kia là vô sanh
 Phải biết pháp ấy không có danh.

Tất cả các pháp không có sanh
Sanh ấy bỗng lai bất khả đắc
Đây cũng tức là môn tổng trì
Là môn chữ A phải nên nhập.
Nếu pháp là không thật, không sanh
Chẳng nhìn thấy được chẳng chỉ được
Các pháp tự tánh bất khả đắc
Vì thế không có ai hay thấy.
Tất cả các pháp không so sánh
Nên là nhứt tướng, không có tướng
Ví như hư không, không gì bằng
Tất cả các pháp cũng như vậy.
Tất cả các pháp không tăng giảm
Chẳng một, chẳng hai, chẳng nhiệt nã
Cũng chẳng phải lạnh, chẳng phải nóng
Vì chẳng phải có nên chẳng thấy.
Không có tướng cong, không tướng ngay
Cũng không có tướng sáng tướng tối
Cũng không những tướng thấy nghe thấy
Là đà la ni vô sở hữu.
Chẳng phải siểm khúc, chẳng chánh trực
Không có các tướng co duỗi thấy
Cũng không giận hờn không vui vẻ
Lại không khởi tác, không tịch diệt.

Không có tướng nhập và tướng xuất
 Không tiến, không thoái, không lai vãng
 Cũng lại không ngủ và không thức
 Là tướng giác tri cần phải biết.
 Chẳng phải mắt thấy cũng chẳng mù
 Không có năng kiến và ám chướng
 Cũng không tướng mở và tướng nhắm
 Chẳng có điều phục chẳng điều phục.
 Chẳng phải điều động, chẳng chỉ tức
 Chẳng phải thế gian, chẳng Niết bàn
 Chẳng phải chơn thật, chẳng hư vọng
 Phải biết Phật cảnh là như vậy.
 Vì muốn điều phục các thế gian
 Dứt trừ lòng nghi cho các ông
 Trong đệ nhứt nghĩa ngoài Phật ra
 Tất cả không ai trừ nghi được.

Đại Thọ Khẩn na la vương nghe đức Phật nói
 môn tông trì lòng rất vui mừng phát tâm tinh tấn
 dững mãnh, tức thì hóa làm tám ức lâu gác. Các
 lâu gác ấy hoặc ở trên cây, trên hoa sen hoặc ở
 trên núi, đều trang nghiêm toàn thất bửu, có lọng
 thất bửu, tràng thất bửu, tua tụi bửu hoa, tua tụi
 lụa nhiều nhiều màu để trang sức. Đại Thọ Khẩn
 na la vương cùng tám ức Khẩn na la cầm các thứ

hoa trên đất dưới nước tại Hương Sơn để rải trên Phật rồi đều lên lầu gác thất bửu bay nhiều đức Phật ba vòng, lại rải hoa lên đức Phật rồi lại nhiều đức Phật ba vòng nữa.

Đại Thọ Khẩn na la vương và chúng Khẩn na la xuống lầu gác đi nhiều đức Phật ba vòng, đánh lễ chân Phật, nhứt tâm chấp tay chiêm ngưỡng Thế Tôn mắt chẳng tạm rời đứng qua một phía suy nhớ đức Như Lai vô lượng công đức thuở quá khứ và hiện tại.

Biết tâm nguyện của Đại Thọ Khẩn na la vương và tám ức chúng Khẩn na la, đức Thế Tôn hiện tướng mỉm cười. Huệ mạng Mã Thắng Tỳ kheo nói kệ bạch hỏi rằng:

Phật chẳng phải không duyên mà cười
 Đấng Thiên Nhơn Sư nói như thật
 Chúng thấy Phật cười đều hoài nghi
 Nay thấy Tối Thắng như trăng non.
 Bạch đức Thế Tôn hôm nay ai
 Nơi pháp vô nhị sanh thắng huệ
 Ngày nay tôi ôm lòng nghi hoặc
 Ngưỡng mong Thế Tôn trừ nghi cho.
 Ai ở Phật pháp được tịnh tâm
 Do đó Như Lai hiện tướng cười

Ngưỡng mong Như Lai nói rõ cho
 Chúng tôi hết nghi lòng vui mừng.
 Bây giờ tất cả hàng đại chúng
 Nếu nghe Phật nói đều mừng rỡ
 Nguyên trừ nghi hoặc cho đại chúng
 Như lời Phật dạy đều làm được
 Vì thế nên đáng Lương Túc Tôn
 Dứt trừ nghi hoặc nói rõ có
 Nguyên vì Khẩn na la vương thấy
 Và vì tất cả các chúng sanh.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Huệ mạng Mã Thắng
rằng:

Lành thay Mã Thắng hỏi phải lúc
 Nay Phật vì ông phân biệt nói
 Do vì ông hỏi Phật hiển bày
 Đại chúng sẽ được Phật công đức.
 Ông nên thanh tịnh tâm chuyên nhứt
 Nghe sự hy hữu chớ loạn ý
 Đức Thiện Thệ có trí tối thắng
 Tri kiến rộng lớn không chướng ngại.
 Đặt nghi vấn nơi Khẩn na la
 Làm lợi tất cả các chúng sanh
 Nay Phật nói quả đương lai họ
 Lắng nghe Phật sẽ dứt nghi cho.

Thọ Khẩn na la tám ức chúng
Vương và quan dân các quyền thuộc
Chúng ấy cúng dường nơi Phật rồi
Từ đây mạng chung sanh cõi trời.
Từ đó về sau chín ức kiếp
Lưu chuyển ở trong cõi nhơn thiên
Tu tập đầy đủ năm thần thông
Được trí tự tại, tâm tự tại.
Họ nơi na do tha Phật độ
Là do chư Phật sai qua đó
Thân ở cung trời luôn bất động
Hằng thọ thiên duyệt vui an ổn.
Họ ở chín mươi ngàn muôn kiếp
Tại trong trời người lưu chuyển rồi
Mỗi mỗi ở trong Phật độ mình
Đều được thành bực Vô thượng đạo.
Kiếp ấy hiệu là Thường Chiếu Diệu
Ở trong kiếp ấy thành Phật đạo
Đây đều hạng Nhứt sanh bổ xứ
Chúng trí huệ ấy sẽ thành Phật.
Phật độ ấy không một người nào
Chẳng phải người tu hành thành thực
Đều là bực Nhứt sanh bổ xứ
Không người cầu Thanh văn Duyên giác.

Tất cả đều là đại Bồ tát
Người soi sáng đời đều sanh đó
Đều là người Nhứt sanh bổ xứ
Họ đều sẽ được thành Phật đạo.
Cõi ấy các chúng đại Bồ tát
An trụ trong hoàng thệ đại nguyện
Ở trong vô lượng chư Phật độ
Ta đều sửa trị khiến thanh tịnh.
Bồ tát ấy nguyện rất rộng lớn
Ở trong đêm dài khéo suy lường
Vì họ có tín nguyện thanh tịnh
Đều riêng sửa trị Phật độ mình.
Các Phật độ ấy trang nghiêm đẹp
Xa rời tất cả các phiền não
Đất ấy khắp nơi có cung điện
Giải thoát tất cả các ác đạo.
Bao nhiêu tội ác và tám nạn
Các Phật độ ấy thấy đều không
Đã tu thanh tịnh Phật độ rồi
Chúng sanh liền được dễ điều phục.
Như vậy Thế Tôn Thiên trung Thiên
Nói thọ ký cho Khẩn na la
Tất cả chư đại chúng hiện tại
Nghe rồi thấy đều rất vui mừng.

PHẨM HƯ KHÔNG HÀNH THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI HAI

* Bảy giờ, lại có tám vạn Hư Không Hành thiên thấy A tu la, Ca lâu la, Long nữ, Long vương, Cưu bàn trà, Càn thất bà, Dạ xoa và Khẩn na la cúng dường đức Phật được thọ ký, họ đều rất vui mừng hơn hở vô lượng, ở trong Phật pháp thâm tâm yêu thích. Vì cúng dường Phật họ phát khởi tâm dũng mãnh. Vòng khắp ngoài thành Ca Tỳ La tám vạn sáu ngàn do tuần, chư Hư Không Hành thiên ấy mưa hoa mạn đà la khắp mặt đất dày đến gối người. Họ cúng dường Phật nhiều Phật ba vòng, nói kệ tán thán đức Phật rằng:

Các căn tịch tĩnh mặt mỉm cười
Cứu hộ tất cả các chúng sanh
Thiện Thế đầy đủ đại từ bi
Nên làm Thế Tôn Thiên Nhơn Sư.
Như Lai đại chúng đều an trụ
Ở trong Phật pháp và Niết bàn
Đạo Sư hạnh trí Lương Túc Tôn
Chúng tôi đầu mặt nay đánh lễ.

---

* Hán bộ quyển thứ 66.

Như đêm rằm vàng trăng tròn sáng
Người đời đều lạy trăng giữa sao
Như vậy tất cả các thiên chúng
Thấy Phật mặt cười đều đánh lễ.
Chứa nhóm khối lớn vô lượng phước
Cũng lại thành tựu thân trí huệ
Đầy đủ vô lượng oai đức lớn
Nên tôi đánh lễ Đấng cứu đời.
Núi công đức đầy đủ thập lục
Tam đế vô úy lia tam cầu
Thành tựu mười tám pháp bất cộng
Thấy rõ không nghi đấng Đạo Sư.
Đầy đủ ba mươi hai tướng tốt
Tám mươi tùy hảo tự trang nghiêm
Tâm Phật thắng thượng như Đế tràng
Nên tôi đánh lễ đấng Vô Thượng.
Đã hay cứu cánh sức trì giới
Thiền lực quyết định chẳng khuynh động
Năm cầm gươm trí huệ tối thượng
Tối thắng dũng kiện hàng thiên ma.
Nơi sức trí huệ đến bờ kia
Điều Ngự Thanh văn lòng không tiếc
Tâm Phật tịch tĩnh khắp mười phương
Độ thoát tất cả chúng như thiên.

Thế Tôn là đấng Thiên Nhơn Sư
 Được pháp tịch diệt tối vô thượng
 Thừa vãng bạch Thế Tôn tôi nguyện
 Cũng sẽ được pháp thắng diệu ấy.
 Nguyện tôi cũng sẽ trong nhơn thiên
 Được các thế gian tin mến thích
 Như đức Thế Tôn bằng không khác
 Biết rõ tâm thích muốn chúng sanh.
 Nguyện tôi làm lợi cho thế gian
 Dùng tâm xót thương tâm đại bi
 Nguyện tôi đều độ thoát được những
 Chúng sanh đọa biển khổ sanh tử.
 Nguyện tôi ở trong hàng thiên nhơn
 Được làm Đại Đạo Sư Vô Thượng
 Tôi sẽ giải thoát cõi sanh tử
 Những chúng sanh bị trầm thứ khổ.

Đức Thế Tôn biết chúng Hư Không Hành
 thiên có tâm tin nguyện sâu rộng nên liền mỉm
 cười. Mã Thắng Tỳ kheo nói kệ bạch hỏi rằng:

Phật Mâu Ni chẳng phải không duyên
 Chiếu sáng ba cõi hiện tướng cười
 Ngưỡng mong Thập Lực nói rõ cho
 Vì chúng sanh nào mà mỉm cười.
 Thấy mặt Tối Thắng của Như Lai

Hiện tướng mỉm cười làm chúng mừng
 Tất cả đại chúng đều hoài nghi
 Xin Phật nói rõ như duyên cười.
 Xin Đại Đạo Sư mau nói rõ
 Như duyên mỉm cười sự lợi ích
 Xin dứt trừ lưới nghi cho chúng
 Xin vua trong Sa môn tuyên nói.
 Ai làm cho Phật hiện mỉm cười
 Ai ở nơi Phật bày cúng dường
 Khiến ai đạt được đầy sanh tử
 Mong đức Thế Tôn trừ nghi cho.
 Ai ở ngày nay động cung ma
 Khiến ma cuồng loạn lòng chẳng an
 Ai ở ngày nay khiến thiên chúng
 Thấy đều vui mừng rất hơn hờ.
 Ngưỡng mong vì tôi mà tuyên nói
 Dứt trừ tất cả nghi cho đời
 Đại chúng nếu được nghe Phật nói
 Tất cả sẽ đều rất vui mừng.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Huệ mạng Mã
 Thắng:

Hôm nay Mã Thắng bạch hỏi Phật
 Việc thọ ký Hư Không Hành thiên
 Ông hỏi nơi Phật lợi ích lớn

Cho vô lượng trời người thế gian.
Nếu không hỏi nơi đức Thập Lực
Chẳng được nghe nói lời thọ ký
Nay ông bạch hỏi nơi Như Lai
Làm lợi ích lớn cho thế gian.
Không Hành thiên đây nơi đức Phật
Dùng tâm mừng rỡ mà cúng dường
Qua khỏi số kiếp a tăng kỳ
Dứt trừ phiền não được làm Phật.
Từ nơi thân này mạng chung rồi
Liên được sanh trời chỗ thù thắng
Chỗ vô lượng ức chư Như Lai
Đều dùng hương hoa để cúng dường.
Ở chỗ chư Phật phát đạo tâm
Cũng lại tăng tiến tâm Bồ đề
Bởi nói vô lượng hơn thắng diệu
Khen ngợi trí tự nhiên của Phật.
Chúng ấy sẽ ở đời vị lai
Chỗ vô lượng vô biên chư Phật
Dùng hương hoa tốt để cúng dường
Cũng nói kệ hay để khen ngợi.
Chư Bồ tát thân Na la diên
Cúng dường tán thán chư Phật rồi
Ở đời tương lai kiếp Hân Hỷ

Được thành trí tối thắng vô thượng.
Phật ấy hiệu là Hoa Tràng Tôn
Tiếng danh nghe khắp đều kính trọng
Tám vạn chúng thiên thần Không Hành
Đều đồng một kiếp được thành Phật.
Trong cõi Phật ấy không địa ngục
Cũng không ngã quỷ và súc sanh
Cõi ấy cũng không loài Tu la
Không có tất cả tám điều nạn.
Lúc Không Hành Thiên này thành Phật
Cõi ấy tất cả các nơn dân
Tất cả chúng sanh thọ vô lượng
Quả báo như quả trời Đao Lợi.
Nước ấy chẳng nghe tên ác đạo
Huống là có người tạo nghiệp ác
Thuở ấy chúng sanh đều như pháp
Tất cả đều là chúng điều phục.
Phật ấy độ người vô lượng ức
Số ấy đông hơn cát sông Hằng
Tuyên nói pháp vô y, vô trước
Thập Lực độ thoát các chúng sanh.
Phật ấy nhập đại Niết bàn rồi
Xá lợi lưu bố xây bửu tháp
Mỗi mỗi xá lợi của Phật ấy

Trong ấy đều hiện thân tướng Phật.
Danh tiếng không hư các thân phần
Vì chúng sanh ấy hiện thân biến
Vô lượng ức số các chúng sanh
Đều phát tâm Vô thượng Bồ đề.
Đạo Sư trí phương tiện như vậy
Thọ ký cho chúng Không Hành thiên
Tất cả đại chúng nghe thọ ký
Thấy đều vui mừng rất hơn hờ.

*

PHẨM TỨ THIÊN VƯƠNG THỌ KÝ THỨ MƯỜI BA

Bấy giờ, có chín vạn Tứ Thiên Vương thiên thấy chư A tu la, Ca lâu la, Long nữ, Long vương, Cưu bàn trà, Càn thát bà, Dạ xoa, Khẩn na la và Hư Không Hành thiên cúng dường Phật được thọ ký, họ đều rất vui mừng hơn hở vô lượng, ở trong Phật pháp thâm tâm tin ưa. Ví như có người ngồi ghe bằng sành vào trong sông tự nghĩ rằng: Ghe sành này chẳng bao lâu sẽ nứt bể, lúc đó chưa chìm phải mau vào bờ để khỏi bị thủy nạn. Chín vạn Tứ Thiên Vương thiên này cũng như vậy, họ thấy oai thần của Phật nên khởi lòng tin ưa, vì muốn được Phật pháp nên họ phát tâm dũng mãnh cúng dường Như Lai.

Tứ Thiên Vương và chín vạn trời Tứ Thiên Vương hóa ra chín vạn trượng thất bửu rộng lớn trang nghiêm nhiều màu sắc đẹp lạ. Trong số ấy có nhiều trượng xích chơn châu, trượng hỏa châu, trượng lưu ly, trượng thiên chơn kim, trượng kim cang châu. Chín vạn trượng thất bửu ấy ở hư không bay nhiễu Phật ba vòng. Lại hóa chín vạn thiên nhạc ở hư không nhiễu Phật ba vòng. Lại hóa những hoa trời mạn đà la, ma ha mạn đà la,

mạn thù sa, ma ha mạn thù sa, ca ca la bà, ma ha ca ca la bà, họ đem những hoa trời ấy rải lên đức Phật, lại nhiễu Phật ba vòng, đứng ở một bên chắp tay cung kính nói kệ tán thán Phật:

Chư thiên chín vạn ở chỗ Phật
 Nhứt tâm thích muốn Phật công đức
 Không điếu, không trầm, không tham hối
 Không cao, không hạ lạy Thế Tôn.
 Dứt giống sanh tử trừ vô minh
 Nhổ gai phiền não xô núi mạn
 Giỏi nhổ tên độc chữa ghẻ nhọt
 Tinh tấn chẳng lười thân viên mãn.
 Diệt trừ phiền não giải triền phược
 Dứt hết kiết sử rời ồn náo
 Không và vô tướng là Phật hạnh
 Tâm không nguyện cầu tất cả cõi.
 Trừ gốc khát ái, bỏ vô minh
 Những bốn điên đảo đều xa lìa
 Phật biết thật tế, đời không biết
 Phàm phu nghe sợ như sấm bầy.
 Chúng sanh chấp thân chẳng biết Không
 Bị tối vô minh ham thế gian
 Thấy chơn như xem đời trống rỗng
 Hiện chơn trí nên được tịnh nhãn.

Bày ngũ âm Không, danh sắc Không
 Giới chẳng phải có, xứ cũng vậy
 Pháp này, pháp khác chỉ danh tự
 Pháp danh tự Phật dạy là Không.
 Như ảo sư hóa làm hình tượng
 Không ngã, nhơn, chúng sanh, thọ mạng
 Các âm giới và mười hai xứ
 Đều là ảo hóa lời Phật dạy.
 Như thợ khéo vẽ hình bạch tượng
 Cao thấp màu vóc đều giống hết
 Chỉ gạt mắt ngu thật không voi
 Pháp giới bình đẳng ngu tự mê.
 Phật dạy rõ như trái trong tay
 Người trí chẳng mê khéo học Phật
 Phật đại trí huệ soi sáng đời
 Chuyển diệu pháp luân độ chúng sanh.
 Tôi nguyện giác ngộ đại Bồ đề
 Chuyển diệu pháp luân như Phật chuyển
 Nơi người thế gian mê mất đường
 Tôi sẽ độ họ như Phật độ.

Đức Thế Tôn biết thâm tâm tin ưa của chín
 vạn trời Tứ Thiên Vương và Tứ Thiên Vương nên
 hiện tướng mỉm cười, từ miệng Phật phóng ra
 nhiều tia sáng năm màu. Huệ mạng Mã Thắng Tỳ

kheo nói kệ bạch hỏi Phật:

Phật cười chẳng phải không nhờn duyên
 Xin Phật nói rõ có mỉm cười
 Thấy Phật cười đại chúng đều nghi
 Ngưỡng mong Thế Tôn giải thích rõ.
 Ai phá ma quân, ai hết nghi
 Ai quyết định pháp xin Phật nói
 Ai phụng Phật giáo, ai cúng Phật
 Đại chúng đều nghi xin Phật nói.
 Phật nói thọ ký chúng nghe rồi
 Sẽ hết nghi ngờ xin Phật nói
 Khiến các chúng sanh nương Phật trí
 Mau được Bồ đề nên thọ ký.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Mã Thắng Tỳ kheo
 rằng:

Lành thay Mã Thắng hay hỏi Phật
 Duyên có mỉm cười ông lắng nghe
 Vì thương thế gian phải nghe kỹ
 Chín vạn chư thiên ở trước Phật.
 Lòng tin thanh tịnh đã cúng dường
 Nói kệ khen Phật biết pháp Không
 Quyết định nơi pháp trụ Phật đạo
 Họ đã từng cúng tám ức Phật.

Vị lai nơi vô lượng ức Phật
 Cúng dường cầu được vô thượng đạo
 Nơi vô lượng Phật nếu chẳng cúng
 Bồ đề thọ kia chẳng ngồi chứng.
 Đòi vị lai họ đều thành Phật
 Đồng hiệu Đại Trì Phật Thế Tôn
 Chư Phật ấy có chúng Thanh văn
 Tám mươi hội tri kiến vô ngại.
 Tất cả chúng sanh Phật độ ấy
 Thọ mạng thấy đều tám ức tuổi
 Vô số ức Tỳ kheo đệ tử
 Lìa trần cấu trụ tối hậu thân.
 Phật ấy diệt độ do công đức
 Tạo vô lượng tháp trang nghiêm đẹp
 Vô lượng ngàn trăm do tha chúng
 Cúng dường chùa tháp lợi người đời.
 Hoặc phát đại tâm, hoặc chúng diệt
 Chánh pháp trụ thế thời gian lâu
 Đến tám ức năm na do tha
 Vô lượng Bồ tát trì chánh pháp.
 Chúng Tứ Thiên Vương được thọ ký
 Vì lợi đời thành thực chúng sanh
 Đại chúng nghe rồi rất vui mừng
 Hơn hở vô lượng thuận lời Phật.

PHẨM TAM THẬP TAM THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI BỐN

Bảy giờ, có tám ức chư thiên Đao Lợi, Thiên Đê Thích là tối thượng thủ, thấy chư A tu la, Ca lâu la, Long nữ, Long vương, Cưu bàn trà, Càn thát bà, Dạ xoa, Khẩn na la, Hư Không Hành thiên và Tứ Thiên Vương thiên cúng dường Phật được thọ ký, họ đều rất vui mừng hơn hở vô lượng, ở trong Phật pháp thâm tâm tin ưa phát khởi tâm dũng mãnh cúng dường Như Lai, liền hóa làm tám ức lầu gác thất bửu nhiều màu trang nghiêm đẹp lạ, nơi nơi giảng rử những anh lạc xích châu, lưu ly, hỏa châu, tạp châu. Mỗi lầu gác đều có trăm cấp tràng môn trang nghiêm. Trong mỗi cấp đều có bốn lầu gác nhỏ trang sức cửa nẻo và tòa sư tử, tràng phan lọng trướng linh màn đều bằng thất bửu. Có thiên đồng nữ xinh đẹp đệ nhất hầu nơi lầu gác và tòa sư tử, đánh những nhạc trời. Họ lại hóa làm tám ức xe ngựa thất bửu trang hoàng với những tràng phan lọng báu cõi trời và những âm nhạc trời. Khắp thành Ca Tỳ La ngang rộng sáu mươi do tuần, họ rải những hoa trời mạn đà la, ma ha mạn đà la, mạn thù sa, ma ha mạn thù sa, ca ca la bà, ma ha ca ca la bà, ba lô sử ca, ma ha ba lô sử ca. Hoa được rải đầy đến gối.

Thiên Đế Thích lại hóa làm tám ức Y la long tượng, mỗi tượng có tám ức đầu, mỗi đầu tượng đều có sáu ngà, trên mỗi ngà có bảy ao bông, trong mỗi ao có bảy bông sen, hoa sen đều có ngàn cánh, trong mỗi cánh sen có bảy thiên nữ, mỗi thiên nữ có bảy thị nữ nhiều thứ trang nghiêm. Nơi khoảng cách lâu gác an trí long tượng, xe báu theo sau, cúng dường Như Lai những lâu gác ấy. Họ lại mua các thứ hương trời hoa trời hoa thất bửu để cúng dường Phật. Các thiên nữ ấy hoặc tấu âm nhạc, hoặc ca hoặc vũ, hoặc động chuyển thân tay rải hoa hương cúng dường. Họ lại hóa làm tám ức mã vương trang nghiêm nhiều thứ rồi ngồi lên và đem những vật báu cõi trời rải lên Phật. Lại có tám ức âm nhạc trời ở hư không tự nhiên hòa tấu. Trên tám ức xe thất bửu, mỗi xe đều có một hóa thiên nữ. Tám ức thiên nữ ấy hoặc ca, hoặc vũ, hoặc tấu nhạc, hoặc động chuyển thân tay rải hoa hương lên Phật cúng dường.

Lúc ấy, tám ức chư thiên Đạo Lợi nghĩ rằng các hóa thiên nữ cúng dường Như Lai, tất cả các pháp cũng đều như hóa mà đức Như Lai đã từng giảng dạy. Họ biết tất cả pháp như ảo hóa rồi, đối với tất cả pháp chẳng còn hoài nghi. Họ nhiễu Phật ba vòng, đánh lễ chân Phật rồi đứng qua một

phía. Họ biết các pháp như ảo rồi, cũng biết thân mình đồng là ảo hóa, biết những sự cúng dường Như Lai cũng là ảo hóa, pháp của Phật dạy cũng như vậy. Ở nơi ảo pháp được không nghi ngờ rồi, họ nói kệ tán thán đức Phật rằng:

Những hóa nhơn này dâng cúng dường
Tất cả mọi người cũng như vậy
Đề Thích chư thiên và các pháp
Tất cả thấy đều như ảo hóa.

Như Lai Đạo Sư cũng như ảo
Chúng Thanh văn từ pháp hóa sanh
Nơi lời Phật dạy đều không nghi
Hiểu được thọ ký của Phật nói.
Pháp của Như Lai Thế Tôn nói
Phàm phu ngu si chẳng hiểu được
Pháp của Như Lai đã truyền dạy
Tất cả thấy đều như ảo hóa.

Nếu hàng học nhơn và vô học
Chúng điều phục đệ tử của Phật
Những người ấy cũng như ảo hóa
Ở nơi pháp ấy tôi không nghi.
Nếu người ưa thích vắng yên lặng
Riêng mình không nã như kỳ lân
Chúng ấy tất cả đều như ảo

Ở nơi pháp ấy tôi không nghi.
 Người hành Phật hạnh Bồ tát hạnh
 Lợi ích chúng sanh chẳng phóng dật
 Họ là Bồ tát con Như Lai
 Tất cả thầy đều như ảo hóa.
 Thiện Thệ Đạo Sư Tự nhiên trí
 Thập Lực đại bi trí vô lượng
 Trí huệ tự tại Thế Gian Tôn
 Phật ấy như vậy cũng như ảo.
 Như pháp Thế Tôn đã từng dạy
 Thanh lương tịch tĩnh vô sở y
 Pháp được Niết bàn và Niết bàn
 Tất cả thứ ấy cũng như ảo.
 Thiện Thệ như pháp vô sở hữu
 Tất cả dường như tánh ảo hóa
 Nơi Phật pháp ấy và trí huệ
 Trong ấy chúng tôi đều không nghi.
 Chúng tôi thường nguyện được như Phật
 Thấy tất cả pháp dường như ảo
 Chúng tôi đi trong cảnh giới Phật
 Nguyện được thành Phật không có nghi.

Đức Thế Tôn biết tám ức trời Đạo Lợi thâm
 tâm tin ưa nên hiện mỉm cười. Huệ mạng Mã
 Thắng Tỳ kheo nói kệ bạch hỏi Phật rằng:

Danh xưng vô tỷ đủ công đức
N hư Lai mỉm cười chẳng vô cơ
Ngày nay Như Lai tại sao cười
Ngưỡng mong nói rõ trừ nghi cho.
Chúng thấy Như lai hiện mỉm cười
Thấy rồi chúng đều có lòng nghi
Ngưỡng mong trừ nghi cho chúng ấy
Khiến chúng chớ ôm lấy lưới nghi.
Chúng chư thiên kia đều mừng rỡ
Tán thán Như Lai và cúng dường
Nay vì ai mà Phật mỉm cười
Xin Phật nói rõ cho chúng mừng.
Công đức thanh tịnh như trăng tròn
Đáng đáng cúng dường xin nói rõ
Lời Phật phán ra nếu họ nghe
Chúng ấy mừng rỡ được thành Phật.
Chư thiên đại chúng dự hội này
Biết tất cả pháp dường như ảo
Chư thiên tu học không chướng ngại
Ngưỡng mong Thập Lực nói sự ấy.
Tất cả đại chúng nếu trừ nghi
Dùng lòng mừng vui tu Phật đạo
Khởi nguyện tăng thượng chẳng hạ liệt
Chúng nghe liền phát tâm dũng mãnh.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Mã Thắng Tỳ kheo rằng:

Mã Thắng nay ông hỏi Như Lai
 Khéo hạp thời cơ lợi ích lớn
 Phật biết chư thiên mừng vui rồi
 Duyên có mỉm cười Phật sẽ nói.
 Ông vì chư thiên hỏi có cười
 Dùng tâm thanh tịnh khéo lắng nghe
 Chư thiên đại chúng dự hội này
 Biết tất cả pháp dường như ảo.
 Vô lượng vô ngại tri kiến huệ
 Đời sau lia tới được làm Phật
 Quá khứ lưu chuyển trong sanh tử
 Đã cúng dường Phật như hằng sa
 Ở chỗ chư Phật luôn tu tập
 Tất cả các pháp dường như ảo.
 Nay ở chỗ Ta cũng dâng cúng
 Cũng như các pháp đồng ảo hóa
 Họ sâu tin ưa nơi Phật pháp
 Đời đương lai họ sẽ thành Phật
 Nơi Phật pháp này họ tu tập
 Không có hư mất không chướng ngại
 Chư thiên cúng dường nơi Ta rồi
 Lại biết các pháp dường như ảo

Trong kiếp Lục Cận ở đời sau
Được thành tối thắng Vô Thượng Giác
Chư Như Lai ấy đều đồng hiệu
Là Nhơn Đà La Tràng Vương Phật.
Phật ấy tuyên dạy pháp như ảo
Độ thoát vô lượng ức chúng sanh
Vì thế các ông bỏ phóng dật
Tu tất cả pháp dường như ảo.
Người chẳng phóng dật được Ta độ
Cho đủ Bồ đề phân pháp vậy
Tinh tấn dường như cứu đầu cháy
Mau cầu tịch diệt đại Bồ đề.

*

PHẨM DẠ MA THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI LĂM

Bấy giờ, lại có bốn ức chư thiên Dạ Ma thấy A tu la, Ca lâu la, Long nữ, Long vương, Cưu bản trà, Càn thát bà, Dạ xoa, Khẩn na la, Hư Không Hành thiên, Tứ Thiên Vương thiên và Đao Lợi thiên cúng dường Phật được thọ ký, họ rất vui mừng hơn hở vô lượng, ở nơi Phật pháp họ phát khởi lòng tin ưa mà nghĩ rằng: Phật pháp như vậy rất lạ rất diệu. Ai chứng được Phật pháp ấy thì không gì chẳng biết, không gì chẳng thấy, không gì chẳng giản trách, không gì chẳng chứng nhập. Nơi đã sanh chưa sanh hiện sanh, hoặc đã diệt sẽ diệt hiện diệt, hoặc nghiệp hoặc báo đều biết như thật. Rất lạ đức Như Lai có thể biết thế đế và đệ nhất nghĩa, khéo biết hai đế ấy không còn gì khác. Đức Phật Thế Tôn ở nơi pháp Không khéo hay biết hay thấy, khéo biết giản trách, khéo chứng tương ưng nên gọi là Nhất thiết trí.

Gì gọi là thế đế? Tất cả thế tục sanh tử hiện hành, ở nơi các pháp ấy đều biết rõ được cả. Đệ nhất nghĩa đế không có ngôn thuyết, không có người biết, chẳng phải sở hành của tâm, vì là vô tri nên không người hay nói, không ai hiển thị,

không ai nói dạy, không có ai nghe, vì là không nói nên cũng không người biết, không sanh không hiển bày, không người thấy, không người sắp đặt, không có nắm lấy, không có giác tri, không có năng đáo cũng không sở đáo, không thể gần kề, không thể đo lường, không có kiến lập, không có vứt bỏ, không sở tác không năng tác, không khen không chê, không lợi không suy, không ngợi không bai, không khổ không vui, chẳng phải sắc chẳng phải chẳng sắc, chẳng phải số chẳng phải chẳng số, chẳng phải sáng chẳng phải chẳng sáng, chẳng phải phiền não, chẳng rời phiền não, chẳng phải thế gian, chẳng phải Niết bàn, chẳng phải giác, chẳng phải quán, chẳng phải tiến chẳng phải thoái, không động không tác, không có hý luận, vượt khỏi hý luận.

Tướng sắc được nói bất khả đắc, thọ tướng hành thức cũng bất khả đắc, tướng nhãn bất khả đắc, nhĩ tử thiệt thân và ý các tướng ấy cũng bất khả đắc, tướng sắc bất khả đắc, các tướng thanh hương vị xúc và pháp đều bất khả đắc, tướng nhãn thức bất khả đắc, các tướng nhĩ thức tử thức thiệt thức thân thức và ý thức đều bất khả đắc, tướng nhãn xúc bất khả đắc, các tướng nhĩ xúc tử xúc thiệt xúc thân xúc và ý xúc đều bất khả đắc, nhãn xúc sanh thọ bất khả đắc, nhĩ tử thiệt thân và

ý xúc sanh thọ đều bất khả đắc; tướng sắc tư giác bất khả đắc, các tướng thanh hương vị xúc và pháp tư giác đều bất khả đắc, tướng Không bất khả đắc, các giới địa thủy hỏa phong và thức đều bất khả đắc. Tướng Dục giới bất khả đắc, tướng Sắc giới bất khả đắc, tướng Vô sắc giới bất khả đắc; tướng hữu vi bất khả đắc, tướng vô vi bất khả đắc.

Các tướng như vậy, nếu các pháp ấy được tuyên nói thì không người hay nói, các pháp như vậy như vậy gọi là những pháp bất khả thuyết. Phật pháp tối thắng, chúng sanh phàm phu ngu si không học chẳng biết được nên họ nghe đến sanh kinh sợ. Ở nơi Phật pháp vì họ kinh sợ nên bèn thối thất nơi Nhứt thiết chủng trí. Chư thiên và người đời nên phải xót thương các chúng sanh ấy, họ thường ở sanh tử bị nhiều khổ não.

Chư thiên Dạ Ma quan sát các thế gian chúng sanh khổ não rồi, vì được Phật pháp và vì cúng dường Như Lai nên phát khởi tâm tinh tấn dũng mãnh, trần thiết đồ cúng dường hơn trời Đao Lợi để dâng cúng Phật, cúng dường xong đánh lễ chân Phật nhiều Phật ba vòng rồi đứng qua một phía nói kệ tán thán đức Phật:

Phật thấy các ám đều Không tịch

Ở nơi giới nhập cũng như vậy
Các căn tích tụ đều ly tướng
Như Lai như thật biết rõ cả.
Bực trí thế gian nơi thật pháp
Chẳng theo người nghe tự nhiên hiểu
Đó là thế đế và chơn đế
Ngoài đây không còn pháp thứ ba
Như Lai thương xót tất cả loài
Vì lợi thế gian nói tục đế.
Như Lai tuyên nói nơi thế gian
Vì các chúng sanh hiển lục đạo
Địa ngục, súc sanh và ngạ quỷ
Nhơn, Thiên, Tu la đủ sáu đạo
Nhà hạ liệt và nhà thù thắng
Bao nhiêu nhà nghèo và nhà giàu
Các hàng nô bộc và tỳ sự
Các giống nam nữ và hai căn.
Bao nhiêu sáu đạo ở thế gian
Đức Phật Thế Tôn đều đã nói
Quan sát các pháp thế tục rồi
Vì lợi ích đời Phật tuyên nói.
Chúng sanh ưa thích nơi sanh tử
Chẳng thể rời được tám sự đời
Đó là lợi-suy và hủy-dự

Các thứ xung-cơ và khô-lạc.
 Được lợi lòng họ liền vui mừng
 Thất lợi họ liền sanh sân nảo
 Sáu sự đời kia cũng như vậy
 Thế gian đều theo tám sự ấy.
 Ở trong tục đế mà nói chơn
 Kiến thức điên đảo cần phải rõ
 Trong chẳng sạch vui nói sạch vui
 Trong không có ngã nói có ngã.
 Trong pháp vô thường nói là thường
 Ở trong tướng ấy luôn nắm lấy
 Nghe giáo pháp của đức Phật dạy
 Họ bèn sợ chề chẳng tin nhận.
 Chê bai thật giáo của Như Lai
 Sẽ đọa địa ngục rất khốn khổ
 Phạm ngu tham cầu nơi thế lạc
 Càng thọ vô biên trăm thứ khổ.
 Nếu ai được ở trong Phật pháp
 Quan sát như vậy chẳng điên đảo
 Bỏ rời sanh tử vào Niết bàn
 Như rắn kia lột bỏ da cũ.
 Tất cả các pháp thể tánh Không
 Không chẳng có tướng đệ nhứt nghĩa
 Nếu nghe pháp Không mà ưa thích

Chắc được Vô thượng đại Bồ đề.
 Như Lai như thật nói pháp ấy
 Dứt trừ nghi ngờ cho chư thiên
 Đều phát tâm Vô thượng Bồ đề
 Vì độ tất cả chúng sanh vậy.
 Chư thiên như vậy phát tâm rồi
 Thấy đều mừng vui tâm thanh tịnh
 Được nghe Phật pháp tối thắng rồi
 Chúng chư thiên đây đều thành Phật.

Đức Thế Tôn biết thâm tâm tin ưa của bốn ức
 Dạ Ma thiên nên hiện tướng mỉm cười. Huệ mạng
 Mã Thắng Tỳ kheo nói kệ hỏi Phật:

Phật vì thế gian mà mỉm cười
 Tất cả chúng đây đều sanh nghi
 Ngưỡng mong Thế Tôn nói rõ cho
 Khiến tất cả chúng đều mừng rỡ.
 Được nghe thọ ký chư thiên rồi
 Tất cả đại chúng đều hớn hở
 Người có trí huệ phát dũng mãnh
 Ở trong Phật pháp làm như lời.
 Hàng chúng thù thắng của Như Lai
 Có đủ pháp khí công đức Phật
 Lành thay tuyên nói lời đẹp hay
 Để nhiếp tất cả đại chúng vậy.

Nghe Phật công đức lòng vui mừng
Các đại chúng đây quyết sẽ được
Nghe đức Như Lai thọ ký rồi
Đúng pháp sẽ siêng tu tinh tấn.
Lành thay Thế Tôn thầy trời người
Vì trừ nghi hoặc cho đại chúng
Ngưỡng mong Thế Tôn mau nói rõ
Đại chúng nhứt tâm ưa thích nghe.
Trời Dạ Ma kia được thọ ký
Xin đức Thế Tôn mau nói rõ
Các đại chúng đây đều vui mừng
Tất cả đều phát tâm Bồ đề.
Đức Thế Tôn nói kệ đáp Mã Thắng Tỳ kheo:
Vì lợi thế gian hiện tướng cười
Mã Thắng đúng giờ khéo hỏi Phật
Lợi ích vô lượng các đại chúng
Vì nghe công đức của Như Lai.
Các chúng sanh ưa thích tham sân
Không biết ưa nơi công đức Phật
Tâm họ ngu si bị mê loạn
Sẽ chìm mãi trong biển sanh tử.
Vớ Phật chánh pháp nếu tin ưa
Đã từng thỉnh hỏi nơi Phật trước
Người tương ưng với tâm đại bi

Người này sẽ được Phật công đức.
Nếu thấy chúng sanh bị suy não
Người trí với họ sanh lòng thương
Các chúng sanh ấy nghe Phật đức
Đội lãnh Phật giáo như vòng hoa.
Chúng hội của Phật rất thanh tịnh
Nơi chỗ Phật trước đã tu phước
Họ đối với công đức Như Lai
Đội lãnh như vòng hoa bà sư.
Chỗ Phật trước chúng trời Dạ Ma
Đã tu trì giới trừ tham trước
Nhàm lìa phiền não lòng thanh tịnh
Với chúng sanh khổ sanh lòng thương.
Đã từng gạn gửi vô lượng Phật
Số ấy nhiều như cát sông Hằng
Họ đã tu tập vô lượng lành
Đề cầu Vô thượng Bồ đề vậy.
Biết chúng sanh chìm trong phiền não
Với chúng sanh khổ sanh lòng thương
Nơi Đấng cứu thế đại Đạo Sư
Bạch hỏi vô lượng pháp môn diệu.
Nay Phật Đạo Sư vì họ nói
Người nghe đều được thành Phật đạo
Biết chúng sanh bị phiền não mớ

Vì họ nói pháp thượng thắng diệu.
Điều Ngự Trượng Phu Đại Đạo Sư
Vì các chúng sanh nói pháp Không
Họ nghe pháp của Phật dạy rồi
Các pháp Không ấy đều biết rõ
Đó là không có các pháp tướng
Pháp không tự tánh và không tướng
Biết rõ các Phật pháp như vậy
Thảy đều an trụ Phật công đức.
Chúng ấy cúng dường nơi Như Lai
Như pháp đều tự thọ ký biệt
Ở kiếp Tinh Tú đời vị lai
Thảy đều được thành vô thượng đạo.
Chư Phật như vậy không tăng giảm
Số ấy đầy đủ bốn ức chẵn
Thảy đều đồng hiệu Tịnh Trí Phật
Khai ngộ vô lượng các chúng sanh
Đại Tiên hàng phục các ma oán
Đáp lời Mã Thắng đã bạch hỏi
Chúng trời Dạ Ma đã mãn nguyện
Đại chúng trời người đều mừng rỡ.

*

PHẨM ĐÂU SUẤT ĐÀ THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI SÁU

* Bảy giờ, có tám ức Đâu Suất Đà thiên thấy A tu la, Ca lâu la nhân đến Dạ Ma thiên cúng dường Phật được thọ ký, họ đều vui mừng hơn hờ và nghĩ rằng: Nơi những pháp nào mà đức Thế Tôn thọ ký cho Vô thượng Bồ đề? Là sắc thọ ký, thọ tướng hành thức được thọ ký Vô thượng Bồ đề? Chư thiên ấy lại nghĩ rằng: Chẳng phải thọ ký cho sắc, cũng chẳng phải thọ ký Vô thượng Bồ đề cho thọ tướng hành thức. Tại sao? Vì sắc đã chẳng sanh, Bồ đề cũng chẳng sanh. Thế nào sắc vô sanh mà ngộ được Bồ đề vô sanh? Như vậy thọ tướng hành và thức vô sanh làm sao ngộ được Bồ đề vô sanh? Sắc đã chẳng diệt, Bồ đề cũng chẳng diệt, thế nào sắc bất diệt lại ngộ được Bồ đề bất diệt? Như vậy thọ tướng hành và thức bất diệt làm sao ngộ được Bồ đề bất diệt?

Sắc vô phân biệt, Bồ đề cũng vô phân biệt, thế nào sắc vô phân biệt lại ngộ được Bồ đề vô phân biệt? Như vậy thọ tướng hành và thức vô phân biệt làm sao ngộ được Bồ đề vô phân biệt?

---

* Hán bộ quyển thứ 67.

Sắc đã vô nhị, Bồ đề cũng vô nhị, thế nào sắc vô nhị lại ngộ được Bồ đề vô nhị? Như vậy thọ tướng hành và thức vô nhị làm sao ngộ được Bồ đề vô nhị?

Sắc đã vô tác, Bồ đề cũng vô tác, thế nào sắc vô tác lại ngộ được Bồ đề vô tác? Như vậy thọ tướng hành và thức vô tác làm sao ngộ được Bồ đề vô tác?

Sắc đã bất khả đắc, Bồ đề cũng bất khả đắc, thế nào sắc bất khả đắc lại ngộ được Bồ đề bất khả đắc? Như vậy thọ tướng hành và thức bất khả đắc làm sao ngộ được Bồ đề bất khả đắc?

Ở trong các pháp bất khả đắc ấy, gì là Phật? Gì là Bồ đề? Gì là Bồ tát? Gì là thọ ký? Sắc ấm Không, thọ tướng hành thức cũng đều Không. Tại sao? Vì tự tánh Không vậy. Thế thì Phật Không, Bồ đề Không, Bồ tát Không, thọ ký Không. Tại sao? Vì tự thể Không vậy. Trong tất cả pháp tánh Không như vậy, nói rằng Phật ấy chỉ là danh, là dụng, là thể đế, chỉ là ngôn thuyết, chỉ là thi thiết. Nói rằng sắc thọ tướng hành thức cũng chỉ là danh, là dụng, là thể đế, là ngôn thuyết, là thi thiết. Người trí ở nơi đây chẳng nên tham trước.

Ví như có người chiêm bao hưởng thọ ngũ dục lạc, lúc thức chẳng thấy sự vui ấy, vì nhớ lại

chẳng được vui ngũ dục nên sanh khổ não. Người an trụ nơi Bồ tát thừa mà thủ trước, vì chẳng ngộ Bồ đề chẳng chứng Bồ đề nên chẳng được pháp vị ấy. Vì chẳng được pháp vị nên lòng sanh khổ não. Tại sao? Vì các pháp như vậy đều như cảnh mộng chẳng thật có. Pháp ấy nghĩa sai biệt, hàng phàm phu ngu si hiểu biết đều sai khác.

Tất cả các pháp phải biết như vậy: Pháp nào là Phật, pháp nào là Bồ tát, pháp nào là Bồ đề? Các Phật pháp ấy đều bất khả đắc. Phàm phu bất khả đắc, pháp phàm phu cũng bất khả đắc. Thanh văn bất khả đắc, pháp Thanh văn cũng bất khả đắc. Bích chi Phật bất khả đắc, pháp Bích chi Phật cũng bất khả đắc. Bồ tát bất khả đắc, pháp Bồ tát cũng bất khả đắc. Chư Phật bất khả đắc, pháp chư Phật cũng bất khả đắc, Bồ đề bất khả đắc, Niết bàn cũng bất khả đắc. Trong các pháp như vậy, chúng tôi hiểu rõ không hoài nghi.

Đâu Suất Đà thiên ở trong pháp ấy không nghi ngờ rồi đối với Phật càng kính tin, thích dâng cúng dường. Họ cúng dường hơn trời Dạ Ma, đánh lễ chân Phật, nhiễu Phật ba vòng rồi đứng qua một phía nói kệ tán thán đức Phật:

Những người an trụ Phật công đức
Như Lai vì họ dạy pháp hành

Họ được ba thứ giải thoát môn
Tu hành trong cảnh giới vô đẳng.
Không sắc, không thọ tướng hành thức
Không người hay thọ, cũng không tâm
Đây là cảnh giới trí vô ngại
Thiên Nhơn Sư thích lìa dục ám.
Bực trí huệ đại trượng phu ấy
Chẳng lấy tướng phát tâm Bồ đề
Lìa ám rồi được thắng thiện căn
Nơi Phật công đức không nghi lự.
Chí nguyện vô thượng đại Bồ đề
Nhưng với Bồ đề lìa thủ trước
Vì vậy nội tâm không lo mừng
Gọi là Phật tử tu Thánh hạnh.
Đồng Phật thấy pháp đều bình đẳng
Thế nên nơi pháp vô sở úy
Người trí ở chỗ thế gian này
Cầu Phật công đức khởi tu hành.
Giản trạch sắc tướng vô sở trước
Vứt bỏ tất cả tâm có tướng
Nơi ba cõi kia chẳng mong muốn
Quan sát các cõi thấy đều Không.
Biết được ngũ ấm đều chẳng sanh
Nư Lai thọ ký đến Bồ đề

Bồ đề tâm ấy cũng vô sanh
Người nói lời này không ngu hoặc.
Nư Lai công đức và sanh tử
Các Phật pháp ấy đều vô sanh
Người biết như vậy là trí huệ
Đây là chơn thật con Nư Lai.
Nếu biết được các ám bất diệt
Giới nhập và cùng pháp Nư Lai
Phật cùng Bồ đề và thọ ký
Các pháp như vậy đều bất diệt.
Nếu vì Bồ đề mà tu hành
Phải biết người ấy cũng bất diệt
Vì biết thế gian là bất diệt
Nên cầu Bồ đề chẳng là khó.
Năm ám, giới, nhập và Bồ đề
Bồ tát cùng Phật đều vô tác
Biết rõ như vậy là Phật tử
Hay trì chánh pháp của Nư Lai.
Ám, giới, các nhập đều vô giác
Bồ đề cùng Phật và Bồ tát
Và cùng thọ ký đều vô giác
Người biết như vậy là Phật tử.
Ngũ ám, giới, nhập tánh Không tịch
Phật cùng Bồ đề và thọ ký

Thật con của Phật người tu hành
 Tất cả cũng đều tự tánh Không.
 Âm, giới, các nhập đều hư vọng
 Lương Túc Thế Tôn và Bồ đề
 Bồ tát thọ ký cũng hư vọng
 Biết rõ như vậy là Phật tử,
 Chẳng phải y chỉ, chẳng y chỉ
 Cũng chẳng phải pháp có, pháp không
 Chẳng phải hữu vi và vô vi
 Biết rõ như vậy là Phật tử.
 Thế Tôn thấy thế gian như vậy
 Chúng tôi biết tâm Phật như vậy
 Nên liền cúng dường lên Như Lai
 Cũng cúng tất cả chúng Hiền Thánh.
 Chúng tôi khen Phật mà được phước
 Chỉ Phật Thế Tôn biết rõ được
 Dem công phước đức này thí quần sanh
 Nguyên đều thành Phật đủ tướng tốt.

Đức Thế Tôn biết chúng trời Đâu Suất Đà tán
 thán và thâm tâm tin ưa rồi liền hiện tướng mỉm
 cười. Huệ mạng Mã Thắng Tỳ kheo nói kệ bạch
 hỏi Phật:

Vô Thượng Sĩ được đại thế lực
 Do đại bi tâm hiện mỉm cười

Nguyện Phật nói rõ duyên có cười
Cho chúng được nghe đều mừng rỡ.
Vì thấy Như Lai hiện tướng cười
Nên đại chúng này đều hoài nghi
Chúng hội ân cần khắp chiêm ngưỡng
Thấy đều nhứt tâm muốn được nghe.
Dường như thế gian có người bệnh
Chỉ tưởng y sư và lương dược
Đại chúng như vậy đối với Phật
Mong muốn được nghe Phật thọ ký.
Chúng ấy đều có trí huệ sâu
Chỉ cầu Bồ đề vô sở trước
Tất cả cung kính đồng chiêm ngưỡng
Chỉ mong Như Lai nói ký biệt.
Thế Tôn nơi đây khởi đại bi
Dùng Phật trí lực dứt lưới nghi
Thế nên đại chúng đều mừng rỡ
Thấy đều nguyện cầu Phật công đức.
Nay đúng là lúc Phật thọ ký
Ngưỡng mong dứt trừ các nghi hoặc
Phật đã từ lâu lìa oán địch
Nguyện dứt ngoại đạo các tà luận.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Huệ mạng Mã
Thắng:

Nay ông thỉnh hỏi nơi Như Lai
Nhơn duyên mỉm cười thật đúng lúc
Vì lợi thế gian nên thưa hỏi
Lòng vì lợi ích các chúng sanh.
Biết các chúng trời lòng ưa muốn
Nên Phật hiện tướng sáng mỉm cười
Chúng trời biết Phật pháp thắng diệu
Nên họ dâng cúng lên Như Lai.
Họ đều như thật thấy thế gian
Tùy thuận Thánh giáo được chứng pháp
Đã đến ba thứ giải thoát môn
Chẳng phải thế gian mà biết được.
Quá khứ đã cúng vô lượng Phật
Cũng đã hỏi Phật nghĩa sâu ấy
Nơi Phật quá khứ đã tu Không
Nên ngày hôm nay hiển Không nghĩa.
Do thiện căn ấy nay tại đây
Họ được gặp gỡ Thích Ca Tôn
Dùng lý Không khen đáng Vô Thượng
Làm lợi tất cả các thế gian.
Thế gian như đây đều vô sanh
Chư Phật Bồ đề và thọ ký
Bao nhiêu người tu hành Bồ đề
Chúng ấy tất cả đều vô sanh.

Chúng sanh đều đồng có pháp này
Biết như vậy rồi được Bồ đề
Quá khứ đã được tâm Bồ đề
Họ ở nghĩa này được biết rõ.
Thế gian như vậy cũng chẳng diệt
Chúng trời Đâu Suất khéo thông đạt
Trí sáng chiếu rõ đều không nghi
Nên chúng trời ấy đều làm Phật.
Quyết định chắc được chỗ vô y
Nơi pháp chẳng lấy là phân biệt
Tất cả thế gian đều vô tác
Nghĩa này chúng trời hay biết rõ.
Tất cả pháp thể là tự tánh
Chúng trời lòng sạch không nghi hoặc
Bồ đề và cùng tâm Bồ đề
Tất cả đều Không, tự tánh không.
Chư thiên Đâu Suất huệ kiên cố
Thảy đều an trụ vô sở y
Nên được Bồ đề chẳng là khó
Chắc sẽ mau thành trí vô thượng.
Ở kiếp Tinh tú đời vị lai
Sẽ độ thoát được vô biên chúng
Tất cả trời ấy đều thành Phật
Đồng cùng danh hiệu Trạch Pháp Vương.

Như Lai đối với chúng trời này
Biết họ thích ưa nên thọ ký
Tất cả đại chúng nghe Phật nói
Thảy đều hớn hở vừa lòng dạ.

*

PHẨM HÓA LẠC THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI BẢY

Bấy giờ, có Hóa Lạc Thiên vương làm đầu cùng quyền thuộc bảy ức chúng trời Hóa Lạc thấy A tu la nhân đến trời Đâu Suất Đà cúng dường Phật được thọ ký, họ đều mừng vui hớn hở, họ đều vừa lòng được an trụ thật tế, ở trong chơn như không có nghi hoặc. Họ đồng đứng dậy trích y vai hữu, gói hữu chắm đất, đầu mặt lạy chân Phật, chấp tay cung kính khác miệng đồng lời mà bạch Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Như chúng tôi hiểu nghĩa của Phật nói thì tất cả các pháp là chơn thật tế, là vô biên tế, là vô ngại tế, là vô trụ tế, là vô tận tế, là bất nhị tế, là phi tế.

Bạch đức Thế Tôn! Nói rằng thật tế là vì chẳng điên đảo vậy, vô biên tế là vì không hạn lượng vậy, vô ngại tế là vì lìa đối trị vậy, vô trụ tế là vì không tự tánh vậy, vô tận tế là vì vô sanh vậy, bất nhị tế là vì một vị vậy, phi tế là vì chẳng phải có vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Thật tế ấy khắp tất cả chỗ, không có một pháp nào mà chẳng phải là thật tế.

Bạch đức Thế Tôn! Nói là Bồ đề cũng là thật tế. Những gì là Bồ đề? Tất cả pháp là Bồ đề vì lìa tự tánh vậy. Nhân đến năm nghiệp vô gián cũng là Bồ đề. Tại sao? Vì Bồ đề không tự tánh, năm nghiệp vô gián cũng không tự tánh, nên nghiệp vô gián cũng là Bồ đề.

Bạch đức Thế Tôn! Nói Bồ đề ấy như tánh Vô dư Niết bàn, cũng như tánh nghiệp vô gián. Tại sao? Tất cả pháp tức là tánh Vô dư Niết bàn, cũng là tánh nghiệp vô gián, thế nên Vô dư Niết bàn giới tức là Bồ đề.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu có chúng sanh an trụ sanh tử có thể cầu Niết bàn ở trong thật tế, không có người an trụ sanh tử cầu Niết bàn. Tại sao? Vì thật tế không hai vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Chúng tôi ở nơi đây hiểu rõ không hoài nghi. Nếu ai ở nơi pháp này không hoài nghi, phải biết người ấy đã ở nơi Phật quá khứ được thọ ký Vô thượng Bồ đề.

Đức Thế Tôn nghe Hóa Lạc Thiên vương và bảy ức chúng trời Hóa Lạc nói thọ ký, vì muốn đại chúng vui mừng nên hiện tướng mỉm cười. Huệ mạng Mã Thắng Tỳ kheo nói kệ bạch hỏi Phật:

Đáng thương thế gian hiện mỉm cười
Mà chẳng nói như duyên cười ấy

Thiên Nhơn Đạo Sư chẳng không nhờn
 Hiện tướng mỉm cười phóng tia sáng.
 Đã thấy tướng cười của Thế Tôn
 Khiến các đại chúng đều hoài nghi
 Ngưỡng mong nói duyên có mỉm cười
 Dứt trừ tất cả những lưới nghi.
 Chúng ấy nếu được Như Lai nói
 Nghe rồi đều sanh lòng hy hữu
 Làm sạch chơn lộ cho chúng hội
 Làm nhờn duyên xu hướng Bồ đề.
 Nếu có chúng sanh còn hoài nghi
 Vì nghi nên khó được Bồ đề
 Ngưỡng mong đại trí dứt nghi hoặc
 Tinh cần mau chứng đạo vô thượng.
 Bạch đức Thế Tôn đại chúng này
 Chí cầu Bồ đề lìa những ác
 Được nghe chư thiên thọ ký rồi
 Quyết định sẽ thành đại Pháp Vương .
 Nguyên đức Thế Tôn vì xót thương
 Dứt trừ tất cả lòng nghi hoặc
 Thọ ký Bồ đề cho chư thiên
 Khiến chư đại chúng đều mừng rỡ.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Huệ mạng Mã
 Thắng:

Vì thương thế gian nên hiện cười
Mã Thắng nay ông hỏi nơi Phật
Phật đều thọ ký chư thiên ấy
Các ông đều phải lắng lòng nghe.
Bảy ức chúng trời Hóa Lạc này
Hay tự thọ ký được thành Phật
Trong chúng đã làm sư tử rống
Hay phá ngoại đạo các tà kiến.
Thí như hư không mưa đá khối
Chắc nát mặt đất không còn nghi
Phật tử như vậy là nghi hoặc
Tự biết chắc sẽ thành Phật đạo.
Dường như trời lặn đến đêm tối
Phải biết trăng mọc chắc chẳng lâu
Phật tử như vậy đủ công hạnh
Biết chắc sẽ đủ mười trí lực.
Lại như mặt nhật lúc đứng bóng
Nhìn các sắc tượng đều sáng tỏ
Phật tử như vậy đủ công hạnh
Tự biết chắc được Như ý thiết trí.
Dụ như mặt nhật đến lúc lặn
Mọi người đều biết mặt nhật ẩn
Phật tử như vậy đều tự biết
Quyết định sẽ được trí tối thắng.

Ví như các dòng đều chảy xuống
Người trí biết sẽ về biển cả
Phật tử như vậy đủ huệ sáng
Biết chắc sẽ được thượng Bồ đề.
Như người ném đá lên hư không
Quyết chắc rớt xuống không nghi lự
Phật tử như vậy đều tự biết
Chẳng lâu sẽ được Thế Gian Giải.
Người trí pháp nhĩ có thấy biết
Vì hiểu rõ pháp chẳng nghi ngờ
Biết mình có phần Phật công đức
Quyết định gần nơi trí tự nhiên.
Giả sử na do tha ma chúng
Hiện Phật bảo người chẳng thành Phật
Chẳng ngăn trở được tâm ý họ
Vì đã tự hiểu pháp chơn như.
Quyết định ở nơi Phật công đức
Đều tự nói mình được thọ ký
Nơi sự thọ ký này của họ
Như Lai đều tùy hỷ tất cả.
Chúng trời ấy tu hạnh Bồ tát
Tự mình biết rõ chẳng do người
Chúng ấy tự nói thành Thiện Thệ
Như Lai ở đây đều tùy hỷ.

Thế nên Mã Thắng nếu có người
Muốn được Bồ đề Vô thượng ấy
Ở nơi pháp này phải siêng cầu
Quyết được tối thắng chỗ an ổn.
Tự thành Chánh giác ngộ lý sâu
Tùy nghĩa như thật đều biết rõ
Thân cận cúng dường thiện tri thức
Họ chứng Bồ đề chẳng là khó.
Nếu ai ngàn kiếp tu khổ hạnh
Da thịt gân xương không luyện tiếc
Nếu người hiểu rõ nghĩa lý này
Phước đây lớn rộng hơn phước trên.
Quá khứ bao nhiêu các đức Phật
Vị lai tất cả Đấng thương đời
Và cùng hiện tại các Thế Tôn
Đều y pháp này thành Phật đạo.
Hóa Lạc chư thiên cúng Phật rồi
Thảy đều tự biết đệ nhất nghĩa
Đã cúng quá khứ chư Như Lai
Ngộ nghĩa lý này sẽ thành Phật
Chư Phật chỗ có thắng tam muội
Và cùng hiện tại định đang trụ
Trời ấy được vào cảnh giới Phật
Vì họ đời trước lâu tu tập.

Bảy ức Hóa Lạc chúng trời ấy
Ở nơi tam muội không còn nghi
Phật pháp thanh tịnh đã khéo học
Nay nơi Phật đạo hiện tu hành.
Vì thế nơi lý sanh tin hiểu
Nên chánh cần cầu rời mé khổ
Phải thường thân cận bực đa văn
Quyết được vô thượng đại Bồ đề.
Nghe Phật tuyên nói diệu pháp rồi
Chư thiên Hóa Lạc và chúng hội
Thấy đều vui mừng trừ lưới nghi
Chảy rót thẳng đến đại Niết bàn.

*

PHẨM THA HÓA TỰ TẠI THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI TÁM

Bấy giờ có Tha Hóa Tự Tại Thiên vương làm đầu cùng quyền thuộc tám mươi na do tha chúng trời Tha Hóa Tự Tại thấy A tu la nhân đến chúng trời Hóa Lạc cúng dường Phật được thọ ký, họ đều vui mừng hơn hờ được vừa lòng khác miệng đồng lời bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Chúng trời Hóa Lạc nói thật tế, chúng tôi còn chẳng thấy thật hưởng là thấy tế. Tại sao? Bạch đức Thế Tôn! Nếu thấy thật mới được nói là thấy tế. Tại sao? Người ấy hành nơi hai chỗ. Nếu thiện nam tử thiện nữ nơn, người ở nơi thừa như vậy, phải vì họ nói hai thứ pháp ấy. Hai pháp ấy chẳng phải chơn cảnh giới.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu thiện nam tử thiện nữ nơn ở nơi pháp bất nhị mà chẳng tin chẳng nhập, dầu người này có phát tâm trông được Bồ đề, phải biết người này đi sai đường. Tại sao? Vì nơi Bồ đề chẳng phải đường đi vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu có chúng sanh cầu Bồ đề, người ấy chẳng thấy có một pháp được

giác ngộ. Tại sao? Vì không có chút pháp gì có thể được giác ngộ Vô thượng Bồ đề vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Pháp ấy chẳng phải quá khứ, chẳng phải vị lai, chẳng phải hiện tại, chẳng phải hữu vi, chẳng phải vô vi, chẳng phải có chẳng phải không, chẳng phải được hay, chẳng phải được biết, chẳng phải được xả, chẳng phải được tu, chẳng phải được chứng. Nói là Bồ đề ấy, pháp đó chẳng cùng pháp khác làm đối trị. Pháp khác cũng chẳng cùng pháp đó làm đối trị. Tại sao? Pháp đó chẳng tạp phiền não chẳng rời phiền não, pháp thể bất khả đắc, vì tánh tự ly vậy.

Pháp này chẳng cùng pháp đó làm đối trị, pháp đó cũng chẳng cùng pháp này làm đối trị. Tại sao? Vì tất cả các pháp đều là tướng vậy. Vì thế nên pháp đó chẳng phải được biết, được hay, được xả, được tu, được chứng.

Bạch đức Thế Tôn! Sắc sanh ấy là tướng sanh, nó cũng chẳng phải được biết, được hay, được xả, được tu, được chứng. Thọ tướng hành và thức cũng như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Sắc diệt ấy là tướng diệt, nó cũng chẳng phải được biết, được hay, được xả, được tu, được chứng. Thọ tướng hành và thức cũng như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Quá khứ ấy là tướng quá khứ, nó cũng chẳng phải được biết, được hay, được xả, được tu, được chứng. Vị lai và hiện tại cũng như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Hữu vi ấy là tướng hữu vi, nó cũng chẳng phải được biết, được hay, được xả, được tu, được chứng. Vô vi ấy cũng như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Như vậy, nhãn đến được nhiếp nơi âm, được nhiếp nơi quá khứ vị lai hiện tại, được nhiếp nơi hữu vi vô vi, tất cả các pháp ấy đều bất khả đắc. Vì bất khả đắc nên tất cả pháp ấy chẳng phải được biết, được hay, được xả, được tu, được chứng.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu có thiện nam tử, thiện nữ nơn như vậy vì cầu Bồ đề phát tâm tu hành, họ đều gọi là người an trụ Bồ tát thừa.

Tám mươi na do tha chúng trời Tha Hóa Tự Tại đều nói pháp của mình đã biết rồi, đồng nói kệ tán thán đức Phật:

Thế Tôn khéo nói tận hữu biên
 Vĩnh viễn chẳng thọ thân sáu đạo
 Người đời vô trí sợ sanh tử
 Phát tâm muốn qua bờ sanh tử.
 Thế các âm ấy bất khả đắc

Bởi tánh tướng âm vốn tự Không
Tất cả pháp Không đều vô tướng
Vì thế các pháp là đối trị.
Tự thể tức Không chẳng có vật
Không có được biết và xả tu
Cũng là chẳng phải pháp được chứng
Như Lai nói hữu tức phi hữu.
Tướng cầu Bồ đề bất khả đắc
Các pháp trợ đạo cũng bất đắc
Lấy tâm cầu Phật bất khả đắc
Tướng Bồ tát tìm cũng chẳng được.
Nắm chặt các tướng hạng ngu si
Bọn họ trông được ngộ Bồ đề
Cảnh giới điền đảo chấp lấy tướng
Chẳng phải đi đúng Bồ đề đạo.
Nhập Phật cảnh giới là các tướng
Gọi là người trí hành đúng pháp
Lìa xa các tướng và vô tướng
Cũng là nơi Không và bất Không.
Người này ngộ được đạo vô thượng
Chẳng phải cảnh giới của ngoại đạo
Chẳng phải Thanh văn mà biết được
Chẳng phải Duyên giác có thể đến.
Tâm được giải thoát tịnh vô cầu
Pháp ấy La hán được tương ưng

Và cùng tất cả Bích chi Phật
 Chẳng phải cảnh của trí huệ họ.
 Câu ấy chẳng phải tướng tâm biết
 Người mới tu Không cũng chẳng hiểu
 Nếu có ai hiểu Không nói Không
 Cũng nói các pháp không tự tánh.
 Họ thọ Phật giáo không chê bai
 Đây gọi là khéo tu Không tịch
 Ngộ được đạo Bồ đề khó ngộ
 Nơi đó Phật là chơn Đạo Sư.
 Khen Phật Lương Túc Thế Tôn rồi
 Liên được vô lượng các công đức
 Hồi hướng cho tất cả quần sanh
 Thành Phật giác ngộ người chưa ngộ.

Đức Phật biết Thiên vương và tám mươi na do
 tha trời Tha Hóa Tự Tại sanh lòng sâu tin ưa rồi,
 vì muốn đại chúng thêm lớn thiện căn nên hiện
 mỉm cười. Huệ mạng Mã Thắng nói kệ bạch hỏi
 đức Phật:

Lương Túc Thế Tôn hiện mỉm cười
 Vì biết Tha Hóa tin sâu vậy
 Phật chưa tuyên nói như duyên cười
 Ngưỡng mong Như Lai giải thích cho.
 Đại Thánh hôm nay chẳng không như

Mà hiện tướng mỉm cười hy hữu
Mong Phật nói rõ duyên có ấy
Dứt trừ nghi hoặc cho đại chúng.
Vì thấy Thế Tôn hiện mỉm cười
Nên nay chúng hội đều hoài nghi
Đáng thương mến tất cả thế gian
Ngưỡng mong giải bày nói rành rẽ.
Chúng hội thấy đều trái sanh tử
Hiệp chường cung kính cầu Niết bàn
Vội có Phật cười đều hoài nghi
Đáng Vô Ngại Thuyết xin trừ dứt.
Đại chúng đều tin pháp của Phật
Tâm được hiểu rõ là thủ trước
Đều có tâm tin sâu, tôn trọng
Lành thay Mâu Ni xin nói rõ.
Dũng mãnh tinh tấn nơi Phật pháp
Lìa xa lưới nghi lên đường Thánh
Tất cả chư Phật đi đường này
Vì thế xin trừ nghi cho chúng.
Đức Thế Tôn nói kệ đáp Mã Thắng Tỳ kheo:
Ông vì lợi ích cho đại chúng
Nói kệ hỏi Phật thật phải thời
Đầy đủ biện tài có **xảo tiện**
Mới hay hỏi được nghĩa mỉm cười.

Do hỏi Như Lai tướng mỉm cười
Chắc sẽ lợi ích vô lượng chúng
Do đó tất cả các chúng hội
Đều được an trụ thắng Bồ đề.
Biết chúng Tha Hóa tin sâu rồi
Nên Phật mới hiện tướng cười sáng
Tất cả tùy thuận Như Lai giáo
Vì cầu Bồ đề tu diệu hạnh.
Quan sát thế pháp lìa các tướng
Như thấy dương diệm chẳng chơn thật
Người ngu thấy diệm cho là nước
Muốn cầu Bồ đề chớ đồng họ.
Phàm phu thủ tướng tham cảnh vui
Vô trí thường sợ nơi vô tướng
Người ngu chấp tướng bỏ chánh lộ
Lìa tướng thì được diệu Bồ đề.
Vọng tướng tư lương pháp hư ngụy
Theo pháp phân biệt liền bị trói
Người trí thấy tướng thấy đều Không
Được đà la ni thượng tịch diệt.
Phàm ngu? chấp tướng trụ ác tâm
Họ đều vô trí đọa lạc đạo
Luân hồi sanh tử bị nhiều khổ
Vì họ ngu si chấp tướng vậy.

Chúng sanh trước tướng thấy các âm
Phật và Bồ đề cùng Bồ tát
Người trí lìa tướng thấy Không rồi
Hay được Bồ đề đại vô thượng.
Những kẻ chấp tướng tăng phiền não
Hay quán vô tướng trừ kiết sử
Nói là kiết sử tức là tướng
Quán kiết vô tướng liền dứt trừ.
Nếu người cầu đạo mà phân biệt
Phân biệt nơi đạo là chướng ngại
Người trí dầu là hành nơi dục
Dục ấy tức là vô tướng hành.
Các pháp không thể, bất khả đắc
Phân biệt các pháp nói là Không
Nếu lìa phân biệt được vô tướng
Đó là Bồ đề không còn khác.
Nghe nơi Thiện Thệ nói lời ấy
Đại chúng trừ nghi được vô úy
Đảnh thọ lấy pháp Mâu Ni nói
N như người đầu đội hoa chiêm bặc.
Chúng trời Tha Hóa được vô úy
Cúng dường nơi Phật rất hơn hết
Họ biết các pháp cảnh giới Phật
Sẽ làm thể gian đại Đạo Sư.

PHẨM CHƯ PHẠM THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI CHÍN

Bấy giờ có chín ngàn vạn trời Phạm Chúng thấy A tu la nhân đến trời Tha Hóa Tự Tại cúng dường Phật được thọ ký, họ đều vui mừng hơn hờ vừa lòng. Họ ở nơi thiên thể để lấy hỷ duyệt làm sự ăn, ở trong Phật pháp cũng được trí huệ sáng, vì họ đã trồng thiện căn gần gũi cúng dường chư Phật tin sâu thanh tịnh, ở nơi pháp thậm thâm được pháp nhãn. Chư Phạm Chúng thiên ấy biết các pháp vô tác phi vô tác, phi sanh phi bất sanh, phi hữu phi bất hữu, phi khởi phi bất khởi, phi diệt phi bất diệt, phi y phi bất y, phi thanh phi trước, phi tăng phi ái, phi hiền phi ngu, phi tri phi bất tri, phi kiến phi bất kiến, phi thọ phi bất thọ, phi trắc ản phi bất trắc ản, phi vô phi phi vô, phi vật phi phi vật, phi khả đắc phi bất khả đắc, phi khứ phi lai, phi thú phi bất thú, phi Không phi bất Không, phi tướng phi bất tướng, phi nguyện phi bất nguyện.

Chư Phạm Thiên ấy đối với tất cả pháp lòng không chấp trước, cũng không chỗ trụ. Ở trong phi dụng họ chẳng ý tưởng phi dụng, ở trong phi bất dụng cũng chẳng ý tưởng phi bất dụng. Ở

trong ngôn ngữ họ chẳng ý tưởng ngôn ngữ, ở trong phi ngôn ngữ cũng chẳng ý tưởng phi ngôn ngữ. Ở trong hữu tác họ không ý tưởng hữu tác, ở trong vô tác cũng không ý tưởng vô tác.

Ở nơi phạm phu họ không ý tưởng phạm phu, ở trong phi phạm phu cũng không ý tưởng phi phạm phu. Ở nơi pháp phạm phu họ không ý tưởng pháp phạm phu, ở nơi pháp phi phạm phu cũng không ý tưởng pháp phi phạm phu. Ở nơi Thanh văn họ không ý tưởng Thanh văn, ở nơi phi Thanh văn cũng không ý tưởng phi Thanh văn. Ở nơi pháp Thanh văn họ không ý tưởng pháp Thanh văn, ở nơi pháp phi Thanh văn cũng không ý tưởng pháp phi Thanh văn. Ở nơi Duyên giác họ không ý tưởng Duyên giác, ở nơi phi Duyên giác cũng không ý tưởng phi Duyên giác. Ở nơi pháp Duyên giác họ không ý tưởng pháp Duyên giác, ở nơi pháp phi Duyên giác cũng không ý tưởng pháp phi Duyên giác. Ở nơi Bồ tát họ không ý tưởng Bồ tát. Ở nơi phi Bồ tát cũng không ý tưởng phi Bồ tát. Ở nơi pháp Bồ tát họ không ý tưởng pháp Bồ tát, ở nơi pháp phi Bồ tát cũng không ý tưởng pháp phi Bồ tát.

Ở nơi Phật họ không ý tưởng Phật, ở nơi phi Phật cũng không ý tưởng phi Phật. Ở nơi pháp Phật họ không ý tưởng pháp Phật, ở nơi phi pháp

Phật cũng không ý tưởng phi pháp Phật. Ở nơi Niết bàn, họ chẳng ý tưởng Niết bàn, ở nơi phi Niết bàn cũng không ý tưởng phi Niết bàn. Ở nơi pháp Niết bàn họ không ý tưởng pháp Niết bàn, ở nơi pháp phi Niết bàn cũng không ý tưởng pháp phi Niết bàn. Ở nơi sanh tử họ không ý tưởng sanh tử, ở nơi phi sanh tử cũng không ý tưởng phi sanh tử. Chư Phạm Chúng thiên ấy đối với tất cả thấy đều lìa phân biệt, tâm định thanh tịnh. Họ đã được tâm thanh tịnh nên dùng pháp tịch diệt nói kệ tán thán đức Phật:

Đại Thánh trí tịch tĩnh rất sâu
 Tu hành tịch diệt đến bỉ ngạn
 Diễn nói tịch diệt độ chúng sanh
 Cũng tự thường hành pháp tịch diệt.
 Bồ đề tịch diệt khéo thanh tịnh
 Pháp này là cảnh giới Như Lai
 Mau được tịch diệt thắng cam lộ
 Do đó nay được hết sanh tử.
 Hằng nói đạo tịch diệt vi diệu
 Là chỗ sở hành của người trí
 Đường bát chánh diệt phiền não trước
 Cứu vớt tất cả các quần sanh.
 Khéo tu tịch diệt chúng Bồ đề
 Là chỗ sở hành của Phật trước

Pháp ấy hay đến thành an ổn
Chỗ chứng biết của Phật quá khứ.
Là pháp tu học của Như Lai
Phật giáo hóa thế gian như vậy
Nếu người hay hành pháp hữu học
Chúng được vô học thắng Bồ đề.
Nhứt tâm xu hướng đạo tịch diệt
Các căn tịch tĩnh lâu tu tập
Sẽ được làm Phật Thế Gian Giải
Sức Na la diên độ quần sanh.
Nếu biết pháp tịch diệt cam lộ
Hay hết tất cả tướng sanh tử
Đây là chơn thật con Như Lai
Tịch diệt hay trừ khổ thế gian.
Chúng ấy trưng bày cúng dường Phật
Thắng thượng hy hữu rất khác lạ
Nói pháp tịch diệt hết phiền não
Nơi những vô tướng tối đệ nhứt.
Thế gian tịch diệt là các tướng
Nghĩa là tịch diệt tức Niết bàn
Chúng sanh luân chuyển thọ những khổ
Vì là tịch diệt thủ tướng vậy.
Các pháp của Phật bất tư nghị
Tức là Bồ đề Nhứt thiết trí

Qua khỏi sinh lầy đến bờ kia
Nên Phật trọn hẳn không nghi lự.
Nếu người lìa âm được giải thoát
Nơi Phật Đại thừa chẳng nguyện ưa
Muốn cầu Bồ đề nghĩ diệt độ
Nơi năm âm ấy sanh bố úy
Tâm tịnh ly dục cầu Niết bàn
Chúng ấy trí giản trạch như vậy.
Nơi pháp thủ tướng cảnh phạm phu
Đó là lời dạy của Như Lai
Nếu thủ tịch diệt tức bị trói
Do đó chẳng được Nhứt thiết trí.
Nếu người ở nơi tướng năm âm
Chẳng sanh lòng giữ cầm thủ trước
Họ hay lợi ích pháp Thích Ca
Đây gọi hạnh hỷ lạc vô tướng.
Hay được chỗ vô danh an ổn
Đến được Bồ đề cảnh giới Phật
Hàng ma tranh luận diệt phiền não
Mau được thành tựu Nhứt thiết trí.
Chúng tôi tán thán Vô Thượng Sĩ
Chỗ chứng tịch diệt các công đức
Chỉ Phật đại trí hay biết rõ
Hồi thí chúng sanh nguyện thành Phật.

Lúc ấy, chủ thế giới Ta Bà Đại Phạm Thiên vương biết chư Phạm Thiên tán thán Phật rồi, đối trước Phật đứng thẳng, dùng chơn thật công đức nói kệ khen ngợi đức Phật:

Pháp Vương đã biết tất cả pháp
Hư dối như tay nắm hư không
Cũng như mây thu và chớp nháng
Thế nên Đại Thánh tâm lìa chấp.
Cũng như trong mộng người quá đói
Ăn món cam lộ trăm vị ngon
Người mộng đói ăn đều chẳng thật
Như Lai thấy pháp cũng như vậy.
Lại như trong mộng người quá khát
Được uống nước mát lạnh trong sạch
Mộng khát uống nước đều hư vọng
Phật thấy các pháp cũng như vậy.
Không tác, không thọ, không chúng sanh
Không có tác nghiệp và được báo
Cũng không được người thọ quả báo
Thế Tôn nơi đây không nghi lự.
Ví như lời hay được người mến
Nhưng ngôn ngữ ấy vô khả thủ
Cũng không người nói và người nghe
Đại Thánh biết rõ đều chẳng thật.

Như nghe tiếng hay đờn không hầu
 Tiếng ấy cũng không tánh chơn thật
 Thế Tôn thấy các âm như vậy
 Biết âm không tánh bất khả đắc.
 Như ngọc ma ni chất tự sạch
 Cột nó trên áo theo màu đổi
 Các pháp tự thể vốn thanh tịnh
 Hư vọng phân biệt thêm điên đảo.
 Ví như áo trắng sạch không dơ
 Tùy thọ màu nhuộm nhiều biến đổi
 Các pháp cũng đều tánh tự sạch
 Tùy chỗ phân biệt mà ô nhiễm.
 Giống như có người nghe tiếng ốc
 Tìm tiếng ốc ấy từ đâu đến
 Tiếng ấy chẳng tự, chẳng phải tha
 Đại Tiên thấy pháp cũng như vậy.
 Như người nghĩ tưởng món ăn ngon
 Món ấy các duyên hiệp lại thành
 Món ăn thấy đều không tự tánh
 Như Lai thấy pháp đều như vậy.
Ví như đất đá xây làm thành
 Suy thể của thành không tự tánh
 Các duyên như vậy thấy đều Không
 Pháp Vương thấy pháp cũng như vậy.

Ví như có người đánh trống lớn
Dầu khiến người nghe lòng mừng rỡ
Tiếng trống các duyên thấy đều Không
Đại Thánh thấy pháp cũng như vậy.
Ví như có người lúc đánh trống
Tiếng trống chẳng từ mười phương đến
Tiếng dứt cũng chẳng đến mười phương
Thế Tôn thấy pháp đều như vậy.
Người ấy như vậy đánh trống rồi
Trống ấy chẳng sanh lòng yêu ghét
Cũng chẳng phân biệt tánh các duyên
Phật thấy các pháp đều như vậy.
Lại như người ấy đánh trống hay
Tiếng chẳng có ý khiến người mừng
Và các duyên kia cũng đều vậy
Đạo Sư thấy pháp đều như vậy.
Như lúc người đánh trống hay kia
Trống ấy chẳng sanh tưởng khổ vui
Cũng chẳng quan sát tánh các duyên
Như Lai thấy pháp đều như vậy.
Giống như có người đánh trống hay
Tiếng chẳng tức duyên, chẳng ly duyên
Và duyên nhạc kia cũng như vậy
Mâu Ni thấy pháp đều như vậy.

Đức Thế Tôn biết chư Phạm Thiên và Phạm vương thâm tâm kính tin và dùng pháp tịch diệt tán thán đức Phật, lại muốn cho đại chúng sanh thiện căn nên liền hiện tướng mỉm cười. Huệ mạng Mã Thắng nói kệ bạch hỏi Phật:

Đã thấy Như Lai miệng phóng ra
 Ánh sáng mỉm cười rất thanh tịnh
 Thế gian trời người các đại chúng
 Tất cả đều sanh lòng hy hữu.
 Vì thấy Thế Tôn hiện mỉm cười
 Pháp hội đại chúng đều hoài nghi
 Tất cả chiêm ngưỡng mặt Như Lai
 Ân cần mong muốn được lắng nghe.
 Mong Phật khai thị có mỉm cười
 Dứt trừ lòng nghi của đại chúng
 Tôi Thắng Mâu Ni chẳng không non
 Mà hiện tướng cười rất hy hữu.
 Chư Phật lúc hiện ánh sáng cười
 Quyết để lợi ích các thế gian
 Nay vì ai Phật hiện tướng cười
 Ngưỡng mong giải bày nói rành rẽ.
 Đại chúng được nghe chắc vui mừng
 Vì đã được biết duyên có vậy
 Nay đại chúng này đều chấp tay

Nhứt tâm chiêm ngưỡng ưa thích nghe.
Thế nên xin Phật giải thích cho
Chắc sẽ trừ dứt những nghi hoặc
Đạo Sư vì các chúng hội này
Xin thương tuyên nói có mỉm cười.
Chúng hội được nghe chắc mừng rỡ
Vì đã rửa sạch lưới nghi ngờ
Lòng chúng chắc bền đều thanh tịnh
Chuyên niệm quý trọng đức Như Lai.
Đại chúng chiêm ngưỡng dung nhan Phật
Giống như nhìn thấy trăng mới mọc
Đủ tám tiếng hay như Phạm Thiên
Nhứt tâm khát ngưỡng mong sớm nghe.
Trời người đại chúng nghe Phật nói
Chắc trừ được nghi trụ chánh pháp
Phạm âm diễn nói tương ưng nghĩa
Được nghe xuất thế pháp rất sâu.
Phật trí thiện xảo hay vui đẹp
Nên khiến đại chúng thêm hơn hờ
Chúng này lòng sạch lìa nghi ngờ
Ưa thích Như Lai Nhứt thiết trí.
Người tinh tấn dũng mãnh hữu lực
Mới có chí cầu vô thượng đạo
Thế nên Đạo Sư thương thế gian

Ngưỡng mong giải thích cho chúng mừng.
 Lành thay Thế Tôn lòng bình đẳng
 Thương xót tất cả các chúng sanh
 Khiến các đại chúng thêm thiện căn
 An tâm bất động cầu Phật trí.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Huệ mạng Mã Thắng:

Thương xót tất cả các thế gian
 Nên Phật thị hiện tướng cười sáng
 Ông phải lắng nghe như duyên ấy
 Nghĩa đó rất sâu, câu vi diệu.
 Các chúng hội đây nếu được nghe
 Phát cần tinh tấn tu pháp lành
 Sẽ làm lợi ích các chúng sanh
 Nơi pháp của Phật khởi thắng hạnh.
 Các Phạm Thiên đây đều mừng rỡ
 Ở trong pháp Phật đều không nghi
 Na do tha kiếp lâu tu hành
 Số kiếp đồng như cát sông Hằng.
 Nơi các cảnh giới đều chẳng trước
 Lòng như không gian không chướng ngại
 Dầu thích thường tu Bồ tát hạnh
 Mà chẳng mau thủ chúng Bồ đề.
 Chúng ấy lại ở đời vị lai
 Vô lượng ức kiếp số hằng sa

Chúng trời thanh tịnh không nhớ uest
Được thế lực lớn trụ thế gian.
Sau đó sẽ thành Nhưt thiết trí
Làm đại Pháp Vương có oai lực
Đầy đủ công đức hết sanh tử
Xem các thế gian đều Không tịch.
Phật ấy như trước lâu tu hành
Thọ mạng hạn lượng lâu cũng vậy
Lúc chư Phật ấy trụ thế gian
Hay cứu độ các chúng sanh khổ.
Quốc độ Phật ấy không đâu bằng
Thế giới nghiêm tịnh rất thanh vượng
Trong vô lượng na do tha kiếp
Như Lai diễn nói cũng chẳng hết.
Cõi nước Phật ấy sự nghiêm tịnh
Vô lượng Phật nói cũng chẳng hết
Phật ấy đồng hiệu Đại Trí Lực
Quốc độ thấy đồng tên Tội Thắng.
Vì chúng diễn nói pháp bất động
Bất khả tư nghị vô sở y
Quốc độ Phật ấy các chúng sanh
Thấy đều tu hành các thiện căn
Không một chúng sanh còn đời sau
Trong vòng sanh tử lại sanh nữa

Đương thời chúng ấy có một khổ
 Nơi thế gian ấy bèn hiển hiện.
 Chỉ sợ các hành đều vô thường
 Khiến các chúng sanh khởi nhàm lìa
 Thuở đó chúng sanh trong cõi ấy
 Lìa các tướng khổ, già, bệnh, chết.
 Tất cả đều nương một giáo pháp
 Đồng chán vô thường tu thắng hạnh
 Chúng sanh cõi đó đương lúc ấy
 Tai chẳng còn nghe âm thanh khác.
 Chỉ nghe bất tịnh, vô thường, khổ
 Vô ngã, tịch diệt, Không, vô tướng
 Cam lộ, Niết bàn và Bồ đề
 An ổn thanh lương vô thượng lạc.
 Những tiếng thắng diệu như vậy thảy
 Hằng thường luôn luôn mà được nghe
 Lúc đó không còn âm vang khác
 Hoặc cây, hoặc vách, hoặc đất trống.
 Hoặc là trên không và chùa miếu
 Chỉ nghe những câu vi diệu ấy
 Nghe rồi tất cả đều đắc đạo
 Bèn nơi sanh tử được giải thoát.
 Đều do thần lực của Như Lai
 Đủ tám công đức âm thanh diệu

Lúc đó không có tâm tạp độc
Những là tham dục và sân khuể.
Cũng không ngu si phát tiếng ác
Lời thô bức não đến bên tai
Tất cả nhàm trái nơi sanh tử
Xu hướng Niết bàn đường chánh lớn.
Cõi ấy tất cả đều đúng Không
Phật và chúng sanh đều diệt độ
Đây là thần lực của Phật ấy
Phát chí nguyện rộng chẳng nghĩ bàn.
Đã ở quá khứ do tha kiếp
Vì cầu Bồ đề tu đạo hạnh
Bao nhiêu chúng sanh tại nước ấy
Tất cả sẽ đều được làm Phật.
Chư Phạm Thiên này phát nguyện rộng
Đều do quan sát câu tịch diệt
Đều được chứng biết nghĩa thậm thâm
Hiểu rõ đường cát tường của Phật.
Chỗ họ tu học đều thông đạt
Làm Đạo Sư tại các thế gian
Họ quan sát được chúng sanh Không
Chẳng sanh lòng giải đãi nhàm mỏi
Do đó nhập được các pháp tánh
Tu tập Bồ tát thắng diệu hạnh.

PHẨM QUANG ÂM THIÊN THỌ KÝ THỨ HAI MƯỜI

* Bấy giờ, có năm mươi tám ngàn vạn trời Quang Âm thấy A tu la nhân đến chư Phạm Thiên cúng dường Phật được thọ ký, họ đều vui mừng hơn hờ vừa lòng. Họ trích y vai hữu, gói hữu chắm đất chấp tay lễ Phật cung kính bạch đức Phật rằng:

Bạch Đức Thế Tôn! Có tam muội tên Chiêu diệu tất cả pháp. Nếu đại Bồ tát học tam muội này thì đều được quang minh trong tất cả pháp, được chứng nhập pháp môn Bồ tát tạng. Đại Bồ tát hiểu biết rõ rồi thì được vô biên biện tài, vô ngại biện tài, tương tục biện tài, nhiều thứ biện tài, mỹ diệu biện tài, chơn thiện biện tài, tương ưng biện tài, giải thoát biện tài, vi tế biện tài, bất cộng biện tài, thậm thâm biện tài, nhân đến được biện tài của Như Lai.

Bạch đức Thế Tôn! Những gì gọi là Chiêu diệu nhưt thiết pháp tam muội? Bồ tát nhập pháp môn này niệm các giác quán biết tất cả pháp không giác là giác, pháp không giác ấy khắp tất

---

* Hán bộ quyển thứ 68.

cả chỗ, không một pháp nào là hay giác sát. Tại sao? Vì tánh tự lìa vậy. Nếu pháp không tánh thì làm sao hay giác được. Biết tất cả pháp không giác tri rồi nhập vào môn chữ A được biện tài trên. Bồ tát ấy nhập môn chữ A rồi được vô biên biện tài, chữ A vô biên, chữ A chẳng phải phổ biến, chữ A vô tác, chữ A chẳng phải hữu vi, chữ A chẳng phải thành tựu, chữ A không phải sự, chữ A không sở y, chữ A không động chuyển, chữ A chẳng phải lược, chữ A chẳng phải quảng, chữ A chẳng phải phân biệt, chữ A chẳng phải các sự thành, chữ A chẳng xuyên qua được, chữ A chẳng phải sắc, chữ A chẳng hiển thị được, chữ A chẳng xem được, chữ A không ai thấy được, chữ A chẳng suy nghĩ được, chữ A tánh bất định, chữ A chẳng phải bị biết, chữ A chẳng phải hay biết, chữ A chẳng lường được, chữ A chẳng tự hiển thị được, chữ A chẳng hiển thị được cái khác, chữ A chẳng phải tư nghị, chữ A chẳng đi, chữ A chẳng đến, chữ A chẳng phải gần, chữ A chẳng phải xa, chữ A chẳng phải ngôn thuyết, chữ A chẳng phải là pháp có thể nói được, chữ A chẳng phải danh, chữ A chẳng phải dụng, chữ A chẳng phải hiện tiền, chữ A chẳng phải che ngăn, chữ A chẳng phải di chuyển, chữ A chẳng cải đổi được, chữ A chẳng phải sai biệt, chữ A không hai,

chữ A chẳng phải sanh, chữ A chẳng phải hư vọng, chữ A chẳng phải chơn thật, chữ A bất khả thuyết, chữ A chẳng phải sanh diệt, chữ A chẳng phải thanh tịnh. Chữ A chẳng phải pháp bị tịnh, chữ A chẳng phải chấp trì, chữ A chẳng phải nhiếp lấy cái khác, chữ A chẳng phải vứt bỏ, chữ A chẳng phải vì pháp khác mà làm, chữ A chẳng làm pháp khác, chữ A chẳng sanh, chữ A chẳng diệt, chữ A chẳng hay sanh pháp khác, chữ A chẳng hay diệt pháp khác, chữ A chẳng phải sanh chẳng sanh, chữ A chẳng làm sanh như cho pháp sanh cũng chẳng làm duyên bất sanh, chữ A chẳng phải y tựa chẳng y tựa, chữ A chẳng phải giả chẳng giả, chữ A chẳng phải khước từ, chẳng phải chẳng khước từ, chữ A chẳng phải hứa chẳng hứa, chữ A chẳng phải khả đắc bất khả đắc, chữ A chẳng phải Không bất Không, chữ A chẳng phải phân biệt bất phân biệt, chữ A chẳng phải tướng bất tướng, chữ A chẳng phải nguyên bất nguyên.

Bạch đức Thế Tôn! Các pháp đều là tướng như vậy đó là vô tướng. Các pháp đều đồng một thật đó là vô thật, đều đồng một lý thú đó là vô lý thú, đều đồng một nhập đó là vô nhập, đều đồng một giả đó là vô giả, đều đồng một dụng đó là vô dụng, đều đồng một thuyết đó là vô thuyết.

Bạch đức Thế Tôn! Tất cả các pháp vô khởi, vì bất khả đắc vậy. Các pháp chẳng phải có, vì không có vậy. Các pháp vô sanh, vì chẳng sanh vậy. Các pháp vô diệt, vì chẳng diệt vậy. Là pháp vô vi, vì không có tạo tác vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Tất cả các pháp đều đồng nhưt Như, phải biết như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Những pháp bất sanh ấy, thế nào biết được sự dụng của pháp ấy?

Thí như có người tác động trong chiêm bao, phải biết các pháp cũng như vậy. Tại sao? Vì sự tác động trong chiêm bao chẳng sanh chẳng khởi cũng chẳng phải có vậy. Chiêm bao dầu chẳng thật, mà chẳng phải không giả danh nói là có chiêm bao làm. Tất cả các pháp cũng đều như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Thí như tiếng vang chỉ có giả danh. Các pháp chỉ giả danh cũng như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Dụ như người ảo chỉ là giả danh. Phải biết các pháp cũng chỉ là giả danh như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Thí như dương diệm chỉ là giả danh. Các pháp giả danh cũng như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Như tượng trong gương chỉ có danh dụng. Phải biết các pháp cũng như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Vì vui đẹp kẻ phàm ngu mà nói có sự chiêm bao, sự việc trong chiêm bao đều chẳng phải chơn thật; vang, ảo, diệm, ảnh cũng đều như vậy, chỉ có giả danh đều không có sự thật.

Bạch đức Thế Tôn! Chúng tôi hiểu biết nghĩa ý những pháp được Như Lai tuyên nói.

Chúng trời Quang Âm nói kệ tán thán đức Phật:

Thế Tôn khéo biết pháp nghĩa này
 Và vô biên những thứ pháp khác
 Như Lai có những hàng Phật tử
 Được tiền của cha thường du hý.
 Người đời ít trí chẳng vào được
 Vì luôn có tâm chấp ngã vậy
 Mười phương tâm ngã chẳng thể được
 Ngã thể bốn lai tánh tự Không.
 Như dương diệm chẳng phải thật nước
 Ngu si thấy nắng tưởng là nước
 Đều do vô trí sanh mê lầm
 Hư vọng điên đảo chấp ngã nhờn.
 Họ mê lầm lời dạy của Phật
 Nên họ chẳng hiểu nghĩa thú sâu
 Phàm phu tâm thức như nắng nước

Chẳng thể biết được nghĩa các âm.
Lòng ưa sanh tử dính tên độc
Các căn bị dòng nước mạnh cuốn
Đó đều cứu cánh không tự tánh
Vì si che lấp vọng thọ khổ.
Họ đều mất trí lòng mê loạn
Ở trong các khổ sanh tưởng vui
Tâm thường điên đảo thuận ba độc
Các phiền não ấy rất đáng sợ.
Tham dục sân khuê và ngu si
Các kiết sử này thường theo dõi
Ham thọ vui nên sanh khát ái
Ngu si chẳng biết nên thọ khổ.
Vô trí tùy thuận các phiền não
Như người ngu cũng kẻ thù đi
Nghe pháp môn Không của Phật dạy
Lại sợ pháp Không, mất giải thoát.
Như người khiếp sợ tay cầm dao
Lẽ ra an ổn lại sanh sợ
Thế Tôn đại trí chỗ thuyết pháp
Đó là môn chữ A vi diệu.
Hay sanh trí huệ thắng chơn thật
Giống như đất bằng mọc cây lớn
Hàng phục ma oán vô lượng chúng

Hay ngộ Bồ đề diệu an ổn.
Dùng thuyền bè lớn bát chánh kia
Nơi biển sanh tử độ quần sanh
Bao nhiêu Phật tử của Thế Tôn
Biết rõ giáo pháp của Như Lai.
Chóng diệt phiền não các oán địch
Mau chứng vô thượng đại Bồ đề
Đã tự giải thoát lìa tâm độc
Thấy các kẻ độc cho thuốc trí.
Được đến cứu cánh quả bỉ ngạn
Được chỗ vô vi rất an vui
Tất cả các pháp thấy đều Không
Những thế ngoại luận vọng phân biệt.
Người sáng bỏ ác lên đường chánh
Đều do bản lai tu học lâu
Lòng không chấp trước tức giải thoát
Các pháp thể tánh tự như vậy.
Người hay biết rõ được như vậy
Thành Phật đại lực Na la diên
Không có trói buộc không ai trói
Các pháp tánh Không đều cũng không.
Chơn như tịch diệt và phi như
Chẳng phải cấu uế chẳng phải tịnh
Phiền não vô tướng cũng không đoạn

Bởi nó bôn lai tánh tự Không.
Biết pháp chơn thật được như vậy
Người ấy sẽ được Nhứt thiết trí
Tự chứng giải thoát lại độ người
Tất cả chẳng sanh cũng chẳng diệt.
Thế gian trời người đều mê hoặc
Như cầm thú kia thấy nắng nước
Hư vọng phân biệt sanh thêm khát
Tưởng thấy nam nữ thọ khổ não.
Do nhiều thứ nghiệp sanh các loài
Do tâm gây tạo mà sai khác
Chúng tôi hiểu Phật pháp như vậy
Là diệu cảnh giới của Như Lai.
Thế nên Như Lai tâm điều phục
Các căn tịch tĩnh hay nhẫn nhục
Thế Tôn như pháp được cúng dường
Thanh tịnh vô cầu hết ô uế.
Đầy đủ công đức là tối tãm
Chỉ Phật hay làm mắt ba cõi
Nay tôi khen Phật chỗ được phước
Chỉ có Đại Đạo Sư xuất thế.
Thế Tôn Lương Túc khỏi công đức
Biết được quả báo chúng tôi được
Dùng thẳng thiện căn vi diệu này

Hồi thí tất cả các quần sanh
 Nguyên họ ở nơi đời vị lai
 Đều được thành tựu Nhưt thiết trí.

Đức Thế Tôn biết chúng trời Quang Âm thâm tâm tin ưa rồi và biết họ tu hành biện tài đầy đủ, muốn khiến công đức thiện căn của đại chúng lại sẽ lần lần thẳng tấn tăng trưởng, đức Phật liền hiện tướng mỉm cười. Huệ mạng Mã Thắng Tỳ kheo nói kệ bạch hỏi Đức Phật:

Đại bi Thiện Thệ chẳng không non
 Mà hiện tướng cười rất hy hữu
 Vô Thượng Sĩ hay lợi ích đời
 Chánh giác trí huệ siêu quần sanh.
 Lưỡng Túc Thế Tôn khôi công đức
 Thương xót chúng sanh xin tuyên nói
 Vì ai mà hiện mỉm cười ấy
 Phóng sáng thù thắng hiển thế gian.
 Tất cả chúng sanh nếu được nghe
 Tâm ý quyết định sẽ rất mừng
 Tu hành nghiệp lành chứng quả Phật
 Được lìa sanh tử đến Niết bàn.
 Các chúng trời người thế gian này
 Bị sanh tử khổ não bức bách
 Xin độ quần sanh thoát biển khổ

Diễn nói bát chánh thuyết bè lớn.
Chúng đây được nghe Đại Tiên nói
Đủ tám công đức đạo tôi thắng
Nơi đây thế gian sanh mừng rỡ
Ưu tu nghiệp lành nguyện thành Phật.
Dũng mãnh tinh tấn có sức lớn
Nội tâm thanh tịnh lìa lưới nghi
Sẽ truyền pháp của Như Lai nói
Là chơn Phật tử thọ Thánh giáo.
Chúng hội tại đây không nghĩ khác
Một lòng chiêm ngưỡng đại Cù Đàm
Xin Phật nói bày sự thọ ký
Cho chúng quyết đoán lòng nghi hoặc.
Chấp tay cung kính chánh ý niệm
Thấy đều mong muốn được lắng nghe
Lành thay xin nói vị cam lồ
Những người khát pháp sẽ được uống.
Tất cả đại chúng tại hội này
Lòng sạch ưa mến thắng công đức
Chiêm ngưỡng Phật nhan rất thù thắng
Giống như trẻ thơ nhìn mặt mẹ.
Đại huệ xin thọ ký chúng trời
Giải bày nhơn duyên Phật mỉm cười
Được nghe Như Lai thọ ký rồi

Thế gian sẽ được lợi ích lớn.
 Ai ở nơi Phật thêm căn lành
 Và đã phát nguyện được đầy đủ
 Được tạng công đức thắng vi diệu
 Nay tôi muốn nghe họ thọ ký.
 Đại chúng chắc sanh lòng mừng vui
 Vì được nghe Phật nói thọ ký
 Quyết định sẽ đủ sức niệm huệ
 Và được tu hành tam muội định.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Huệ mạng Mã
 Thắng:

Lành thay việc hỏi của Mã Thắng
 Biện tài ứng cơ nay đúng lúc
 Đây là thần thông của Như Lai
 Do đó nay ông sanh trí huệ.
 Vì lợi ích đời nên thêm biện
 Vì thế nay ông hay hỏi Phật
 Nay Phật vì họ nói thọ ký
 Lặng bật các căn nhứt tâm nghe.
 Chúng trời Quang Âm huệ thù thắng
 Quá khứ đã cúng vô lượng Phật
 Thấy thế gian này không ai cứu
 Phát tâm rộng lớn muốn làm Phật.
 Tu trị thật hạnh chơn vi diệu

Quyết định sẽ thành Nhứt thiết trí
Vì các chúng sanh cầu Phật đạo
Như mê lạc đường dạy đường chánh.
Được nghe Thế Tôn dạy như vậy
Tiếng Phật tối thắng không ngang bằng
Người trí huệ ưa Phật công đức
Quyết được cứu cánh đến bờ kia.
Họ có trí lực biết căn lành
Quyết định sẽ được Phật Bồ đề
Mừng vui đã phát Bồ đề nguyện
Như mẹ sanh trai rất hài lòng.
Chúng trời vì người cầu Bồ đề
Hiện thị đường chánh chơn xuất thế
Trong bất khả thuyết do tha kiếp
Tu tập hạnh thắng diệu Bồ tát.
Giáo hóa chúng sanh hơn tinh tú
Đã an trí nơi Phật Bồ đề
Đời sau đầy đủ thế gian giải
Tự nhiên thành tựu Nhứt thiết trí.
Quốc độ của họ bất khả thuyết
Thế giới lớn rộng có trăm ức
Các quốc độ ấy rất nghiêm tịnh
Vô lượng nhiều thứ thắng trang nghiêm.
Các chúng sanh trong cõi Phật ấy

Không ba ác đạo và tám nạn
Tất cả đều phát tâm Bồ đề
Thảy đều ở bậc Bất thối chuyển.
Trong quốc độ các Như Lai ấy
Cũng lại chẳng có pháp Tiểu thừa
Chúng sanh thảy đều cầu Phật đạo
Bèn được thăng đến bậc bất thối.
Các chúng sanh trong quốc độ ấy
Tất cả thọ mạng đều bằng nhau
Tuổi đến mười ức hằng sa kiếp
Vì họ được gặp chư Phật vậy.
Nếu dạy chúng sanh do tha cỗi
Đều được chứng nhập tiểu Niết bàn
Nếu lại có người dạy một người
Hoặc nam hay nữ vào Đại thừa
Phước trước so sánh khôi đức này
Toán số thí dụ chẳng bằng được
Vì thế người đã ở Đại thừa
Phải nên chuyển dạy cho người khác.
Mã Thắng nên biết vì có ấy
Như Lai xuất thế rất là khó
Như hoa ưu đàm rất khó gặp
Vô biên đại trí nói như vậy.
Bởi thiện tri thức trí khéo sâu

Giỏi biết phương tiện chỉ đường chánh
An ổn Vô thượng thắng Bồ đề
Nếu ai mong cầu phải thân cận.
Từ miệng Phật nghe lời như vậy
Đầy đủ nghĩa vi diệu thậm thâm
Tất cả đại chúng đều vui mừng
Hớn hở sung mãn vừa lòng dạ.
Do tha chư thiên ở hư không
Đều rải thiên y bay lượn xuống
Đầy tiếng mừng khen khắp hư không
Kính lễ Vô thượng đại thân lục.
Trí diệu thanh tịnh độ thế gian
Hay trừ chúng sanh phiền não nhiệt
Phật nói cam lộ dứt ba độc
Như thuốc A đà đà tiêu độc.
Được nghe trí huệ dứt kiết sử
Thế gian mê hoặc nhiều khổ não
Nơi sanh tử ấy sẽ được thoát
Vì nghe thắng pháp nơi Phật vậy.

*

PHẨM BIẾN TỊNH THIÊN THỌ KÝ THỨ HAI MƯỜI MỐT

Bấy giờ, có mười hai na do tha chúng trời Biến Tịnh thấy A tu la nhân đến trời Quang Âm cúng dường Phật được thọ ký, họ đều vừa lòng vui mừng hơn hờ tự hiện oai lực bạch đức Phật rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Có tam muội tên Siêu quá tất cả pháp, đại Bồ tát được tam muội ấy rồi, ở nơi các phan duyên và tất cả sự đều sanh lạc thọ mà chẳng sanh khổ thọ. Giả sử ở trong sự địa ngục khổ não, cũng đều sanh ý tưởng vui vẻ, hoặc nơi súc sanh đạo thọ báo súc sanh cũng sanh ý tưởng vui, hoặc tại ngã quý đạo thọ đói khát cũng sanh ý tưởng vui, hoặc ở trong A tu la đạo thọ cũng sanh ý tưởng vui, hoặc trong loài người bị khổ cũng sanh ý tưởng vui mà chẳng hề sanh ý tưởng khổ. Giả sử bị chặt tay chặt chân, lắt tai xẻo mũi hay dao gậy chém đập thân người, hoặc tù ngục giam cầm, treo ngược, xẻo da thịt như lột áo, cột trói thái thịt, chày giã ép nghiền như bã mía, chà đập dập nát như lau cói, hoặc bị thiêu đốt như tim đèn như đuốc sáng, hoặc bị cho sư tử cạp sói xé ăn, hoặc bị rót nước dấm nước cay vào miệng mũi, hoặc bị nung nấu hay thui đốt, hoặc

cho voi ngựa chà đạp, hoặc bị móc mắt, hoặc bị mâu sóc đâm giơ lên cao, hoặc bị chặt đầu, tất cả sự ấy đều sanh ý tưởng vui.

Tại sao vậy? Vì đại Bồ tát ấy trong đêm dài tu hạnh Bồ tát phát nguyện như vậy: Nếu có chúng sanh bố thí vật thực cho tôi, nguyện họ được vui Niết bàn, nếu có chúng sanh ở nơi tôi bố thí cúng dường lễ bái tôn trọng cung kính khen tặng hoặc chê bai xua đuổi quở mắng đánh giết, đều nguyện cho tất cả đều được vui Niết bàn và giác ngộ Vô thượng Bồ đề.

Đại Bồ tát ấy thành tựu tâm như vậy, đầy đủ nghiệp như vậy, cũng lại trọn vẹn nguyện như vậy, đối với tất cả chúng sanh đều sanh ý tưởng vui, thường hay tu tập luôn chẳng hờ dửng. Do nghiệp báo ấy mà được tam muội nhưэт thiết pháp lạc rất thiện thắng ấy. Lúc đại Bồ tát được tam muội ấy chẳng bị các ma nhiễu hoại, cũng chẳng bị các ma sự ràng buộc. Phải biết đại Bồ tát này được năm thứ tự tại: một là thọ mạng tự tại, hai là sanh tự tại, ba là nghiệp tự tại, bốn là giác quán tự tại, năm là những món quả báo tự tại. Đại Bồ tát này nếu muốn quá một đời chứng Vô thượng Bồ đề, do nơi sức tam muội ấy nên liền có thể được chứng. Nếu chẳng thích mau chứng Vô thượng

Bồ đề thì có thể ở đời vô lượng a tăng kỳ kiếp cứu độ chúng sanh. Tại sao vậy? Phải biết đại Bồ tát ấy an trụ Đại thừa thường làm Đạo sư cho chư Bồ tát nhiếp thọ tất cả chư Bồ tát khác. Đại Bồ tát này nhằm lia các loài mà vì độ chúng sanh nên lại sanh vào trong các loài, cứu cánh sở học của tất cả Bồ tát được Bát nhã ba la mật nhiếp thọ, đầy đủ tất cả xảo phương tiện biết các ma nghiệp được pháp cứu cánh. Thừa Phật oai thần, chư đại Bồ tát ấy nơi tất cả pháp đều biết được hết.

Chúng trời Biến Tịnh nói kệ tán thán đức Phật:

Chúng tôi tất cả trời Biến Tịnh
 Ở nơi Phật pháp đều biết hết
 Đầu mặt quy kính Thiên Nhơn Sư
 Các căn tịch tĩnh như tịch diệt.
 Hiểu rõ các nghĩa được cúng dường
 Đấng Mâu Ni đã qua sanh tử
 Tôi nay tán thán Đại Đạo Sư
 Hay dắt dẫn người chẳng bị dắt.
 Các pháp tánh tướng chẳng cứu cánh
 Cũng lại chẳng có chỗ y trụ
 Như Lai khéo biết sự vọng tưởng
 Như nhà ảo thuật biết sự ảo.

Người trí hiểu rõ tiếng ngữ ngôn
Dụ như hang sâu dội tiếng vang
Thế Tôn tri kiến khéo như vậy
Tất cả thế gian trời người thấy.
Không có chúng sanh, không thọ mạng
Cũng lại không nhờn, không có ngã
Đại Trí quan sát tất cả tướng
Rõ thấu ý tướng đều về Không.
Lưỡng Túc Thế tôn đại từ bi
Hằng thường hành từ chẳng tạm bỏ
Tất cả thế gian các trời người
Chẳng lường biết được trí Như Lai.
Đạo Sư diễn nói duyên chúng sanh
Đó là từ tâm căn lành lớn
Biết rõ tất cả các chúng sanh
Không có chúng sanh và mạng giả.
Nơi đây chúng tôi không cầu trước
Tâm trí thanh tịnh là nghi hoặc
Thế nên nơi Phật thắng trí huệ
Đáng đáng thọ cúng, dâng cúng dường.
Ở trong mười phương thế giới kia
Tìm khổ rốt ráo chẳng có được
Như Lai vô thượng trời trong trời
Nói duyên chúng sanh phát từ tâm.

Đây là lời dạy của Thế Tôn
 Nay tôi được hiểu cũng như Phật
 Vì thế tôi đôi Thế Gian Giải
 Nay được cúng dường bực đáng cúng.
 Đã không chúng sanh, cũng không khổ
 Thế nên không có được cứu độ
 Đã khiến trừ được lòng ưu muộn
 Bèn được mừng vui rất hơn hờ.
 Phật giáo như vậy bất tư nghị
 Chúng tôi đã được biết như thật
 Thế nên nay tôi cúng dường Phật
 Nguyện được trí vô thượng Như Lai.
 Phật ở các loài chẳng thấy khổ
 Niết bàn cũng lại bất khả đắc
 Tăng thượng vứt bỏ nơi sanh tử
 Dùng đây lợi ích các thế gian.
 Không khổ, không loài, không chúng sanh
 Cũng không Niết bàn để y trụ
 Biết được Phật pháp như vậy rồi
 Thế nên chúng tôi nay cúng dường.
 Phật đủ từ bi và hỷ xả
 Chuyên vì chúng sanh thường diễn thuyết
 Mà lại chẳng thấy có chúng sanh
 Được trụ nơi bốn tâm vô lượng.

Chẳng thấy có ai là phóng dật
Cũng lại chẳng thấy bất phóng dật
Biết được giáo pháp của Phật rồi
Nay tôi cúng dường Đại Đạo Sư.
Vô Thượng Sĩ nơi thân lìa thân
Quán thân cứu cánh bất khả đắc
Dầu vậy chẳng phải chẳng nói niệm
Mà nói có niệm và thất niệm.
Thiện Thệ thường nói tu học niệm
Đó là quán thân chánh niệm xứ
Chúng tôi biết Phật pháp như vậy
Nay được cúng dường Đấng cứu độ.
Thế Tôn quán thọ bất khả đắc
Vì thọ không có thể tánh vậy
Cũng lại quán sát nơi thọ giả
Cứu cánh không có tánh chơn thật.
Và quán người tu niệm xứ ấy
Cứu cánh cũng lại bất khả đắc
Chúng tôi biết Phật pháp như vậy
Nay được cúng dường Thiên Nhơn Sư.
Quán tâm và quán tâm số pháp
Cứu cánh thể tánh bất khả đắc
Cũng lại chẳng thấy có tu niệm
Và không ai chánh trụ niệm xứ.

Phật nói niệm cùng tâm hòa hiệp
Người cầu giải thoát phải tu học
Chúng tôi biết Phật giáo như vậy
Nay được cúng dường Chánh Biến Tri.
Như Lai chẳng thấy có các pháp
Cũng chẳng thấy có người tu pháp
Đại Thánh chỉ dạy tu tập niệm
Niệm ấy cũng lại tánh tự Không.
Lại nói niệm cùng pháp hòa hiệp
Muốn cầu giải thoát phải nên tu
Chúng tôi biết Phật pháp như vậy
Nay được cúng dường Nhứt thiết trí.
Một niệm xứ còn bất khả đắc
Huống lại còn có ba và bốn
Nghĩa là nơi niệm trụ xứ ấy
Các niệm xứ ấy thấy đều không.
Thế nên thật cầu bất khả đắc
Cứu cánh không người thọ khổ lạc
Chúng tôi biết Thánh giáo như vậy
Nay được cúng dường Phật Thế Tôn.
Mâu Ni tuyên dạy tứ chánh cần
Nếu có Tỳ kheo chuyên tu tập
Đây thì hay làm đường giải thoát
Sẽ được ra khỏi biển sanh tử.

Mà không ai thoát, không ai trói
Không Phật, không giáo, không Bồ đề
Nhưng lại chẳng hoại giả danh dụng
Thế nên nay tôi cúng Đại Thánh.
Phật dạy bốn thứ như ý túc
Đường an ổn giải thoát thẳng diệu
Hàng chúng sanh các căn tịch tĩnh
Tu hành đạo này được Niết bàn.
Như ý và túc cùng người tu
Chơn thật quán sát bất khả đắc
Nhưng chẳng đoạn tuyệt nêu có làm
Cảnh giới trí huệ chẳng thấy có.
Trong giáo pháp Thế Tôn như vậy
Nơi đây chúng tôi đều biết cả
Tâm trí thanh tịnh không cấu uế
Đều được xa rời các nghi hoặc.
Dùng đây tức là thượng cúng dường
Cúng Đấng kham thọ cúng thù thắng
Thế nên diệu trí không ngang sánh
Nay tôi đều được dâng cúng dường.
Đấng Thế Gian Giải nói ngũ căn
Xuất thế được đến đạo giải thoát
Cẩn thận chớ lười thường siêng tu
Đó là xu hướng Niết bàn lộ.

Căn và người tu thấy đều không
 Cũng không giải thoát và người thoát
 Nơi đây chúng tôi đều không nghi
 Thế nên nay được cúng dường Phật.
 Đạo Sư chỉ dạy năm thứ lục
 Đường chánh đến được thành Niết bàn
 Đây dứt được hết phiền não phược
 Khiến người bị trói được giải thoát.
 Thế các lục ấy tánh tự Không
 Phiền não và Phật đều cũng không
 Chúng tôi nơi đây không nghi lự
 Thế nên nay được cúng Như Lai.
 Đại Tiên diễn nói bảy giác chi
 Bồ đề phần pháp đạo tối thắng
 Hay mở sự trói các chúng sanh
 Hướng đến Niết bàn đường lớn thẳng.
 Không có trói buộc và giải thoát
 Cũng không ai bị trói, được mở
 Nơi đây chúng tôi không nghi hoặc
 Thế nên nay được cúng dường Phật.
 Thế Tôn tuyên dạy bát chánh đạo
 Hiện thị tất cả các quần sanh
 Đây là gốc khổ các phiền não
 Tu học Thánh đạo dứt trừ được.

Cả hai pháp ấy là đối trị
Đó là Thánh đạo và phiền não
Chúng tôi nơi đây đều không nghi
Thế nên được cúng Đấng đáng cúng.
Tu xa ma tha và xá na
Đạo ấy hay hết các mé khổ
Chỉ bày thọ khổ tập khí dơ
Kiếp xa Thế Tôn đã trừ sạch.
Quả xa ma tha và xá na
Tất cả thứ ấy thấy đều Không
Chúng trời nơi đây là nghi hoặc
Vì thế chúng tôi nay cúng dường.
Phật nói bất tịnh trị tham dục
Từ tâm đối trị các sân khuể
Tỳ bà xá na đối trị si
Như Lai hiển thị các chúng sanh.
Đây đều vô tác không tạm dừng
Thế nên không cầu cũng không tịnh
Chúng tôi nơi ấy đều không nghi
Thường thích cúng dường Đại Đạo Sư.
Mười nghiệp bất thiện của Phật nói
Thứ ấy gọi là nghiệp đạo ác
Sát sanh trộm cắp và tà dâm
Vọng ngữ lưỡng thiệt cùng ác khẩu,

Ý ngữ tham dục và sân khuể
 Tôi hậu thứ mười tên tà kiến
 Phật nói thứ ấy là bất thiện
 Là nghiệp đạo ác của chúng sanh.
 Đã không chúng sanh cũng không hại
 Cả chín nghiệp kia cũng đều không
 Không có đối trị các thiện ác
 Vì tự tánh nó vốn Không tịch.
 Nhưng chẳng phải không lời Phật dạy
 Bởi vì chẳng hoại pháp thể tánh
 Tôi nơi Phật huệ cũng chẳng nghi
 Thế nên nay cúng trí vô thượng.
 Nếu người tu pháp của Như Lai
 Người ấy tức là chơn Phật tử
 Người ấy xú xú đều thọ vui
 Hằng thường xa lìa các khổ não.
 Thiện Thệ trí huệ thắng như vậy
 An ổn dẫn đạo các quần sanh
 Chúng tôi nơi đây là lòng nghi
 Nay đều cúng dường đáng đáng cúng.

Chúng trời Biến Tịnh nói kệ tán thán đức Phật
 rồi đều yên lặng đứng một phía. Đức Thế Tôn
 thấy chúng trời ấy đứng yên lặng và biết lòng
 thâm tín của họ nên hiện tướng mỉm cười.

Huệ mạng Mã Thắng nói kệ bạch hỏi đức Phật:
Nay Phật Thế Tôn trí thù thắng
Vì lợi ích đời hiện mỉm cười
Thập Lực Thế Hùng siêu tất cả
Mà hay hóa phục các đại chúng.
Giỏi hiểu các pháp Đại Đạo Sư
Phật hiện tướng cười chẳng không hơn
Đấng Thế Gian Giải lòng không thiếu
Ngưỡng mong giải nói nghĩa mỉm cười.
Các đại chúng đây đều một lòng
Không có loạn tướng ở chánh niệm
Lòng vui chiêm ngưỡng núi công đức
Chỉ muốn được nghe cung kính đứng.
Nơi Đại Luận Sư tự tại Phật
Nếu được nghe nói đều vui mừng
Giỏi hiểu các pháp trí quyết định
Sẽ được làm Phật độ quần sanh.
Nếu ai nơi Phật sanh tịnh tín
Chắc thành đại trí như thế gian
Lường biết câu cam lộ vi diệu
Người này thấy được khắp mười phương.
Ai ở trong kiếp đời vị lai
Sẽ được làm Phật thương thế gian
Đấng Đại Đạo Sư diệu ngôn từ

Ngưỡng mong nói rõ cho chúng vui.
Nếu ở nơi đấng Đại Thánh Hùng
Mà sanh kính tin lòng tôn trọng
Cũng ở chánh pháp sanh tín huệ
Tất cả các ma chẳng động được.
Nếu hay sanh tín được quyết định
Tức là Phật tử từ tâm sanh
Ngưỡng mong Thế Tôn diễn nói pháp
Do đó đại chúng được trừ nghi.
Nếu có ai đối với chúng sanh
Tâm từ che chở khắp thế gian
Trí huệ kiên cố sẽ thành Phật
Bèn được an trụ Nhứt thiết trí.
Đấng Vô Thượng trăm phước trang nghiêm
Ngưỡng mong giải bày trừ lưới nghi
Chỉ muốn thọ trì pháp Thế Tôn
Như Lai vì họ hiện tướng cười.
Mong được nghe Phật lời thiện xảo
Âm thanh tám đức rất vi diệu
Trước tự được đến nơi thiện đạo
Sau hay dẫn dắt các quần sanh.
Phật pháp vi diệu là như vậy
Phật tử an trụ ở trong ấy
Giống Phật Thế Tôn chẳng đoạn tuyệt

Chắc được ở lâu tại thế gian.
Đức Thế Tôn nói kệ đáp Mã Thắng Tỳ kheo:
Mã Thắng nay ông hỏi có cười
Phật vì lợi ích các thế gian
Ông được phước đức vừa lòng mình
Phước ấy vô lượng chẳng hết được.
Người trí mới hay hỏi đúng lúc
Do đó lợi lớn các chúng sanh
Ông cùng tất cả hàng đại chúng
Mừng vui một lòng nghe Phật nói.
Chúng trời Biên Tịnh hiện diện đây
Ở trong pháp Phật đều không nghi
Tất cả mừng vui lòng tịnh tín
Dùng kệ khen ngợi Phật công đức.
Trời ấy đã ở đời quá khứ
Cúng dường ngàn ức do tha Phật
Cũng hỏi Phật ấy những nghĩa này
Trong tất cả pháp đều không nghi.
Do các nhơn duyên thưở xưa ấy
Nay nói được kệ tán thán Phật
Cũng lại tịnh tâm sẽ tán thán
Hiền kiếp tất cả chư Như Lai.
Trong kiếp Ưu Ba La họ sẽ
Thành Phật đại lực Na la diên

Giáo hóa chúng sanh bất khả tư
Dẫn dắt vào nơi thành Niết bàn.
Lúc chư Đại Thánh ấy thành Phật
Được danh hiệu Phật rất vi diệu
Nay Ta vì ông nói hiệu ấy
Một lòng tỉnh lặng khéo lắng nghe
Đồng trong kiếp ấy đều làm Phật
Hiệu là Pháp Tràng Phật Như Lai
Thấy đều cứu độ bất tư nghị
Na do tha chúng nhập Niết nàn.
Các Như Lai ấy diệt độ rồi
Đốt thân lưu bố những xá lợi
Đem xá lợi ấy đều xây tháp
Đầy trong quốc độ như rải hoa.
Bấy giờ tất cả Phật xá lợi
Mỗi mỗi thấy đều lưu bố rộng
Sau mỗi mỗi Phật ấy nhập diệt
Thấy đều lợi ích các thế gian.
Bất tư nghị do tha chúng sanh
Cúng dường Xá lợi Phật ấy rồi
Sẽ được cam lộ diệu Niết bàn
Tam thế chư Phật đều tán thán.
Nếu ai xưng niệm danh Phật ấy
Thì được thiện căn thắng vi diệu

Sẽ được thành tựu đạo hữu học
Gặp Phật chuyên được quả thù thắng.
Giống như vô lượng nan tư chúng
Đều ở chỗ Ta trồng căn lành
Mừng ưa tin thích tâm thanh tịnh
Sẽ được gặp gỡ Phật Di Lặc.
Chúng Thanh văn của chư Phật ấy
Từ Phật ấy đến chỗ chư Phật
Sẽ được gặp Phật nhập chúng hội
Đều do cúng dường xá lợi ấy.
Được nghe lời Phật như vậy rồi
Tất cả đại chúng sanh hy hữu
Công đức thắng diệu có oai thần
Chúng trời Biến Tịnh thanh tín sĩ.
Và hàng đại chúng khắp vui vẻ
Thảy đều chú ý hướng Bồ đề
Được biết Như Lai thế lực lớn
Thảy đều đánh lễ chân Thế Tôn.

*

PHẨM QUẢNG QUẢ THIÊN THỌ KÝ THỨ HAI MƯỜI HAI

* Bảy giờ có tám ức chúng trời Quảng Quả thấy A tu la nhãn đến trời Biến Tịnh cúng dường Phật được thọ ký, họ đều vừa lòng vui mừng hơn hở nhập mỗi mỗi pháp môn, từ mỗi mỗi pháp môn thấy vô lượng môn, nơi tất cả pháp môn được vô lượng biện tài, bất đoạn biện tài, tương ưng biện tài, giải thoát biện tài, vô trước biện tài, vô ngại biện tài, vi tế biện tài, thậm thâm biện tài, chủng chủng biện tài, mỹ diệu biện tài, tương tục biện tài. Ở nơi các biện tài thấy đều biết rồi, chúng trời Quảng Quả ấy đối với Như Lai, kính tin tôn trọng mà bạch rằng:

Bạch đức Thế Tôn! Có đà la ni tên Vô lượng môn. Nếu có Bồ tát tu tập đà la ni Vô lượng môn ấy, thì được các biện tài bất đoạn v.v... ấy, ở trong tất cả cảnh giới tâm chẳng mê hoặc. Các cảnh giới ấy không có một pháp nào chẳng phải đà la ni. Lúc đại Bồ tát được đà la ni ấy, ở trong các pháp đều được đà la ni trí biện tài vô ngại. Lúc đại Bồ tát an trụ đà la ni vô lượng pháp môn ấy thì nhập nơi ngũ âm, nhập nơi thập nhị xứ, nhập

---

* *Hán bộ quyển thứ 69.*

nơi thập bát giới, nhập nơi các căn, nhập nơi tứ đế, thập nhị nhơn duyên, nhập nơi chúng sanh, nhập nơi phi chúng sanh, nhập nơi hữu, nhập nơi phi hữu, nhập nơi thủ tướng nơi phi thủ tướng, nhập nơi y nơi phi y, nhập nơi Không, nhập nơi ngã, nhập nơi tướng nơi phi tướng, nhập nơi nguyện nơi phi nguyện, nhập nơi hữu vi nơi vô vi, tất cả xứ như vậy được bất hoại biện tài.

Đại Bồ tát ấy nhập trong ngũ ấm được đà la ni. Nghĩa là sắc ấm ấy tức chẳng phải thành tựu, tại sao? Vì không có chút sắc pháp được thành tựu, tại sao, vì địa giới tánh chẳng phải thành tựu, thủy giới hòa giới và phong giới tánh đều chẳng phải thành tựu, tại sao? Vì địa giới tánh ly vậy, nếu pháp không có thể tánh thì gọi là chẳng phải thành tựu. Thủy, hỏa và phong giới tánh tụ ly, vì không thể tánh nên chẳng phải thành tựu. Sắc chẳng phải thành tựu như vậy, do vì chẳng phải thành tựu nên chẳng thể nói là quá khứ, hiện tại và vị lai. Tại sao? Vì sắc chẳng phải pháp có nên là bất khả đắc. Nếu sắc đã bất sanh tức là bất diệt, do vì bất sanh diệt nên tức là bất khả thuyết. Lại còn có thuyết như vậy:

Những sắc quá khứ, sắc hiện tại, sắc vị lai, các sắc ấy hòa hiệp gọi là sắc ấm, sắc ấy thể tánh cũng bất khả đắc, nào có quá khứ hiện tại vị lai,

thế nên sắc ấm chẳng phải là khả thuyết, thọ tướng hành và thức cũng như vậy. Vì vậy nhập nơi ấm tức là nhập nơi đà la ni. Do vì nhập đà la ni nên ấm bất khả đắc, vì ấm bất khả đắc nên đà la ni cũng bất khả đắc, do đó mà nhập đà la ni bất khả đắc, chỉ có riêng danh, riêng dụng, riêng giả, chỉ là thế tục, chỉ là ngôn thuyết, chỉ là thi thiết, chẳng phải ấm chẳng phải sắc, chẳng phải nhập nơi sắc, cũng chẳng phải đà la ni thế tánh khả đắc. Tại sao?

Nghĩa là ấm v.v... chẳng phải là tác pháp, vì chẳng phải tác pháp nên không có tích tụ. Do vì tích tụ nên giả gọi là ấm, như thế gian nhiều vật liệu tích tụ lại giả gọi là thành là nhà v.v... Các sắc ấy tánh bất khả đắc, không có tích tụ, vì không tích tụ nên là không sắc, cũng không sắc ấm. Thọ tướng hành và thức cũng như vậy, tánh bất khả đắc không có tích tụ, vì không tích tụ nên là không thọ tướng hành thức, cũng không thọ tướng hành thức ấm. Nhập nơi các ấm ấy phải biết như các ấm.

Nhập nơi nhãn ấy, là ai nhập, nghĩa là khổ nhập. Gì là nhãn? Đó là thanh tịnh tứ đại tạo nên sắc gọi đó là nhãn. Những gì là tứ đại? Đó là thanh tịnh địa giới, thủy giới, hỏa giới và phong giới. Địa giới ấy tánh tự ly, đã là tánh tự ly thì là

pháp thể bất khả đắc, nó là chẳng phải thành tựu. Như vậy thủy hỏa và phong giới tánh đều tự ly, vì pháp thể bất khả đắc nên nó chẳng phải thành tựu. Nhân nhập chẳng phải thành tựu như vậy nên chẳng thể nói là quá khứ hiện tại vị lai. Tại sao? Vì nhân nhập chẳng phải là vật. Vì chẳng phải vật nên chẳng sanh chẳng diệt, nếu chẳng sanh diệt tức là bất khả thuyết. Như vậy nhân chẳng sanh diệt, nhập cũng chẳng sanh diệt, vì chẳng sanh diệt nên cũng bất khả thuyết. Phải hiểu biết như vậy:

Chỉ là riêng danh riêng dụng riêng giả, chỉ là thể tục, chỉ là ngôn thuyết. Danh ấy và danh thể cũng tự tánh ly. Tại sao? Vì không có một pháp được gọi là nhân, gọi là nhập, gọi là khổ. Vì danh bất khả đắc nên nhân nhập cũng bất khả đắc. Vì nhân bất khả đắc nên tức là đà la ni nhập. Đà la ni nhập này cũng bất khả đắc, tại sao? Vì tánh tự ly vậy, chỉ là danh dụng giả, chỉ là thể tục, ngôn thuyết, thi thiết. Vì thế nên do nhân nhập mà được nhập đà la ni. Được đà la ni rồi thì được biện tài. Nên biết nhĩ tử thiết thân ý sắc thanh hương vị xúc pháp cũng đều như vậy.

Nhập nơi giới ấy được đà la ni nhân, nhân thể bất khả đắc, giới thể bất khả đắc. Tại sao? Vì nhân ly nhân tánh vậy, vì giới ly giới tánh vậy.

Bởi pháp thể bất khả đắc nên nó chẳng phải vật, bởi chẳng phải vật nên chẳng phải thành tựu. Chẳng thành tựu thì là chẳng sanh chẳng diệt. Vì chẳng sanh diệt nên nó chẳng phải quá khứ hiện tại vị lai, chỉ là danh dụng giả, chỉ là thể tục ngôn thuyết thi thiết. Danh ấy ly danh tự tánh, nhãn đến thi thiết ly thi thiết tự tánh. Nếu pháp không tự tánh bất khả đắc tức là chẳng phải vật. Đã chẳng phải vật thì chẳng phải thành tựu. Đã chẳng phải thành tựu thì chẳng sanh chẳng diệt. Bởi bất sanh diệt nên chẳng phải quá khứ hiện tại vị lai. Nếu chẳng nhiếp ở tam thế thì danh ấy tức chẳng phải tướng cũng chẳng phải tướng, chẳng phải dụng, chẳng phải giả, chẳng phải hữu vi, chẳng phải khả thuyết, chẳng phải lai chẳng phải khứ, chẳng phải được nói cho người, chẳng phải được hiển thị, chẳng phải được biết, chẳng phải được rõ, chẳng phải đen, chẳng phải trắng, chẳng phải nhà cửa, vì ly nhà cửa vậy, vì chẳng phải đến chẳng phải được đến vậy, vì chẳng phải được chẳng phải bị được vậy, vì chẳng phải chứng chẳng phải được chứng vậy, chẳng phải phạm phu cũng chẳng phải phạm phu địa, chẳng phải Thanh văn cũng chẳng phải Thanh văn địa, chẳng phải Duyên giác cũng chẳng phải Duyên giác địa, chẳng phải Bồ tát cũng chẳng phải Bồ tát địa, chẳng phải Phật cũng

chẳng phải Phật địa, chẳng phải địa cũng chẳng phải phi địa, đây tức là chơn như, chẳng dị Như, chẳng phải phi Như, tịch diệt vô tướng, chỉ riêng dụng riêng giả. Nói rằng Như Lai, chỉ riêng vì thể tục nên nói danh Như Lai, chẳng phải đệ nhất nghĩa mà có Như Lai vậy. Tại sao? Vì pháp ấy bất khả đắc nên không có Như Lai ở nơi giới ấy mà nhập.

Phải nên nhập nhãn nhĩ tỷ thiệt thân ý giới, pháp giới, ý thức giới như vậy. Tất cả giới khác cũng phải biết như vậy. Phải nên rộng nhập pháp giới như vậy.

Bạch Thế Tôn! Pháp giới ấy, lúc nói rằng âm mà chẳng hư hoại bốn tánh của pháp giới ấy, lúc nói nhập lúc nói giới, lúc nói tứ đế, lúc nói thập nhị nhơn duyên, cũng đều chẳng hoại bốn tánh thể của pháp giới ấy. Pháp giới tùy theo chỗ được nói tất cả các pháp kiến lập danh tự, đều chẳng hoại thể tánh của pháp giới ấy.

Bạch đức Thế Tôn! Thí như địa giới tùy theo chỗ nó ở mà làm danh tự sai khác, nhưng chẳng hư hoại bốn tánh của địa giới ấy. Cũng vậy, pháp giới tùy theo chỗ nó ở làm danh tự sai khác mà chẳng hoại bốn tánh pháp giới. Thí như thủy, hỏa, phong giới cũng vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Thí như hư không tùy theo chỗ nó ở có tác dụng sai khác mà chẳng hoại thể tánh hư không. Cũng vậy, pháp giới tùy theo chỗ nó ở có tác dụng danh tự sai biệt mà chẳng hoại thể tánh pháp giới.

Bạch đức Thế Tôn! Lúc nhập các căn tức là nhập pháp giới. Nói các căn là nhãn căn, nhĩ căn, tỷ căn, thiệt căn, thân căn và ý căn; cùng nam căn nữ căn mạng căn; lạc căn, khổ căn, hỷ căn, ưu căn, xả căn; tín căn, tinh tấn căn, niệm căn, định căn, huệ căn; vị tri dục tri căn, tri căn tri dĩ căn.

Nhãn ấy, nhãn thể bất khả đắc. Căn ấy, căn thể bất khả đắc. Tại sao? Vì nhãn ấy ly nhãn tự tánh vậy. Đã ly tự tánh thì không pháp thể. Bởi pháp không thể tánh thì nó chẳng phải vật. Bởi chẳng phải vật nên chẳng phải thành tựu. Bởi chẳng thành tựu nên nó chẳng sanh. Bởi chẳng sanh nên chẳng diệt. Bởi chẳng sanh diệt nên chẳng thể nói nó là quá khứ hiện tại vị lai. Nếu ở trong tam thế chẳng sanh diệt thì nó chẳng phải nhãn cũng chẳng phải nhãn căn thì làm sao có dụng, phải biết như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Thí như tay nắm hư không hư dối không có vật chỉ có danh tự chỉ có ngôn thuyết. Ở trong đệ nhất nghĩa không quyền cũng

không có. Nhãn và nhãn căn ấy giống như không quyền hư vọng chẳng phải thật mà hiện tướng hư giả dối gạt phàm phu, chỉ có danh tự thi thiết ngôn thuyết, ở trong đệ nhất nghĩa nhãn và nhãn căn đều bất khả đắc.

Bạch đức Thế Tôn! Vì như vậy nên người được Nhất thiết trí rồi vì độ chúng sanh mà nói tên là căn. Các căn ấy, ở đệ nhất nghĩa, vì tự tánh ly nên căn thể đều Không. Vì pháp ấy thể Không nên dụng cũng hư vọng chẳng có chẳng thật dối gạt phàm ngu. Vì ly tự tánh nên chẳng sanh diệt. Vì chẳng sanh diệt nên chẳng được nói nó là quá khứ, hiện tại, vị lai. Nếu ở trong tam thế không có thì nó không có danh, không có tướng; chẳng phải được nói, chẳng phải được vì người khác nói; chẳng phải sanh, chẳng phải bị sanh; chẳng phải đã biết sẽ biết, chẳng phải đã nghe sẽ nghe, chẳng phải biết chẳng phải bị biết, chẳng phải đã chứng sẽ chứng, chẳng phải đã được sẽ được, chẳng phải đã thấy sẽ thấy, chẳng phải đã đến sẽ đến, tại sao? Vì nó chẳng phải có vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Thí như có người chiêm bao được vui mừng cười nói mớ đi chơi, người ấy sau khi thức dậy, ghi nhớ sự vui chơi trong mộng mà tìm chẳng thấy chẳng được. Người ấy đương lúc chiêm bao sự vui chơi ấy còn chẳng có thật

huống là lúc thức dậy, không bao giờ cảnh mộng ấy lại hoặc thấy hoặc được.

Bạch đức Thế Tôn! Các căn như vậy giống cảnh vui chơi trong mộng thật bất khả đắc. Vì thế nên tất cả các pháp thể tánh đều bất khả đắc. Vì là bất khả đắc nên chẳng thể nói nó là quá khứ, hiện tại, vị lai. Nếu ở nơi tam thế bất khả đắc thì nó chẳng thể nói được. Với tất cả các căn phải biết như vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Nhập pháp giới là nhập tất cả pháp, nhập tất cả pháp là nhập pháp giới.

Bạch đức Thế Tôn! Nhập pháp tứ đế là nhập pháp giới. Những gì là tứ đế? Đó là Khổ, Tập Diệt và Đạo. Đức Thế Tôn cũng nói tất cả các pháp thảy đều là Không, chẳng phải chúng sanh, chẳng phải mạng, chẳng phải nhơn, chẳng phải tướng, chẳng phải tướng. Chúng tôi ở nơi pháp ấy chẳng có nghi lự.

Bạch đức Thế Tôn! Vì không chúng sanh nên cũng không có khổ. Tại sao? Vì chúng sanh không nên Khổ đế cũng không. Vì không khổ nên Tập đế cũng không. Tại sao? Vì không có nhơn như vậy nên không có quả như vậy. Vì không có tập nên Diệt đế cũng không. Tại sao? Vì không có tập nên đoạn Tập cũng không. Do không có diệt

nên Đạo đế cũng không. Tại sao? Vì không có là đạo mà chẳng đoạn tập vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Đạo quả ấy là Diệt đế. Phiền não tập kia bất khả đắc nên đoạn phiền não diệt cũng bất khả đắc. Do diệt bất khả đắc nên đạo cũng bất khả đắc. Không khi nào có đạo như vậy mà không có quả của nó. Bốn Thánh đế ấy chỉ là phân biệt hư vọng chẳng phải có. Bởi chẳng phải có nên chẳng thể nói được là quá khứ, hiện tại, vị lai. Nếu ở trong tam thế bất khả đắc thì nó chẳng phải sanh chẳng phải diệt, chẳng phải tướng chẳng phải tướng, chẳng phải sắp bày chẳng phải bị sắp bày, chẳng phải nêu chỉ chẳng phải bị nêu chỉ, chẳng phải hiển hiện chẳng phải bị hiển hiện, chẳng phải ngữ ngôn chẳng phải bị ngữ ngôn, chẳng phải ngôn từ chẳng phải bị ngôn từ, chẳng phải nói chẳng phải bị nói, chẳng phải thấy chẳng phải bị thấy, chẳng phải biết chẳng phải bị biết, chẳng phải rõ chẳng phải bị rõ, chẳng phải lường chẳng phải bị lường, chẳng phải thấu chẳng phải bị thấu, chẳng phải đến chẳng phải bị đến, chẳng phải được chẳng phải bị được, chẳng phải nghe chẳng phải bị nghe, chẳng phải thấy chẳng phải bị thấy, chẳng phải đối chẳng phải bị đối, chẳng phải chứng chẳng phải bị chứng, chẳng phải trắng chẳng phải đen, chẳng phải sáng

chẳng phải tối, chẳng phải đến chẳng phải đi,
 chẳng phải cạn chẳng phải sâu, chẳng phải trong
 chẳng phải đục, chẳng phải sợ chẳng phải an,
 chẳng phải trói chẳng phải mở, chẳng phải ghét
 chẳng phải thương, chẳng phải phiền não chẳng
 phải thanh tịnh, chẳng phải trí chẳng phải chẳng
 trí, chẳng phải đường sá chẳng phải chẳng đường
 sá, chẳng phải hoại chẳng phải chẳng hoại, chẳng
 phải nhiếp thọ chẳng phải chẳng nhiếp thọ, chẳng
 phải sanh tử chẳng phải chẳng sanh tử, chẳng
 phải được chẳng phải chẳng được, chẳng phải
 chúng sanh chẳng phải chẳng chúng sanh, chẳng
 phải thọ mạng chẳng phải chẳng thọ mạng, chẳng
 phải ngã chẳng phải chẳng ngã, chẳng phải vật
 chẳng phải chẳng vật, chẳng phải Không chẳng
 phải chẳng Không, chẳng phải tướng chẳng phải
 chẳng tướng, chẳng phải nguyện chẳng phải
 chẳng nguyện, chẳng phải y chẳng phải chẳng y,
 chẳng phải hữu vi chẳng phải vô vi, chẳng phải
 đoạn chẳng phải thường, chẳng phải tà chẳng phải
 chánh, chẳng phải thật chẳng phải vọng, chẳng
 phải vọng tưởng chẳng phải chẳng vọng tưởng,
 chẳng phải xứ chẳng phải chẳng xứ, chẳng phải
 nhà chẳng phải chẳng nhà, chẳng phải tri chẳng
 phải bất tri, chẳng phải xả chẳng phải tu, chẳng
 phải sanh tử chẳng phải Niết bàn, chẳng phải giác

chẳng phải chẳng giác, chẳng phải cảnh giới phàm phu, chẳng phải cảnh giới Thanh văn, chẳng phải cảnh giới Duyên giác, chẳng phải cảnh giới Bồ tát, chẳng phải cảnh giới Phật, chẳng phải cảnh giới chẳng phải chẳng cảnh giới, chẳng phải tác chẳng phải bất tác.

Nhập vào đế như vậy tức là nhập vào pháp giới. Nhập pháp giới rồi thì được đà la ni. Được đà la ni rồi thì được biện tài. Nhập vào mười hai môn duyên tức là nhập vào pháp giới. Vô minh duyên hành, hành duyên thức, thức duyên danh sắc, danh sắc duyên lục nhập, lục nhập duyên xúc, xúc duyên thọ, thọ duyên ái, ái duyên thủ, thủ duyên hữu, hữu duyên sanh, sanh duyên lão tử ưu bi khổ não, khổ lớn nhiều khổ ấy như vậy. Vô minh diệt thì hành diệt... nhân đến sanh diệt thì lão tử ưu bi khổ não diệt, khổ lớn nhiều khổ diệt.

Bạch đức Thế Tôn! Vô minh ấy, vô minh thể bất khả đắc, tại sao? Vì tánh tự ly. Nếu pháp không có thể tánh thì nó chẳng phải vật. Vì chẳng phải vật nên chẳng phải thành tựu. Bởi chẳng phải thành tựu nên chẳng phải sanh chẳng phải diệt. Bởi chẳng sanh diệt nên chẳng phải quá khứ hiện tại vị lai. Nếu ở trong tam thể bất khả đắc thì không có danh, không có hình, không tướng, không tướng cũng chẳng sai biệt. Chỉ là riêng

danh, riêng giả, riêng dụng, chỉ là thế tục, chỉ là ngôn thuyết, vì giáo hóa tất cả phàm phu chúng sanh. Vô minh ấy ở trong đệ nhất nghĩa thật bất khả đắc. Bởi bất khả đắc nên chẳng phải dụng sai biệt cũng chẳng thể nói được.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu là chỉ riêng danh, nhãn đến chỉ riêng thi thiết thì nó chẳng phải thật, chỉ là hư vọng ngôn thuyết phân biệt giác quán, chẳng phải định, chỉ là hý luận. Vô minh ấy nếu không có tự tánh thì làm sao sanh được hành. Vì vô minh đã không nên hành cũng chẳng sanh, bởi chẳng sanh nên nó tức là bất lão bất tịnh bất tử, chẳng lưu chuyển tức là bất sanh. Nếu chẳng sanh thì làm sao có lão tử. Nếu chẳng sanh chẳng tử tức là chư Phật Bồ đề quá khứ, hiện tại, vị lai chỉ là thế tục danh tự chẳng phải đệ nhất nghĩa. Nói rằng vô minh đó tức là Bồ đề, các chi kia cũng vậy. Nhập mười hai môn duyên như vậy phải biết tức là nhập nơi pháp giới.

Bạch đức Thế Tôn! Như Lai bất sanh, tất cả pháp cũng bất sanh, vì thế nên tất cả pháp tức là Như Lai. Như Lai bất diệt, tất cả pháp cũng bất diệt, vì thế nên tất cả pháp tức là Như Lai. Như Lai vô tướng, tất cả pháp cũng vô tướng, vì thế nên tất cả pháp tức là Như Lai.

Nói tóm lược, vô tướng bất khả đắc như vậy, chẳng phải cầu chẳng phải tịnh, chẳng phải yêu chẳng phải ghét, pháp giới chẳng thể rõ cũng chẳng thể biết.

Bạch đức Thế Tôn! Chơn như tức là Như Lai, tất cả các pháp tức là chơn như, vì thế nên tất cả pháp tức là Như Lai.

Bạch đức Thế Tôn! Thật tế tức là Như Lai, tất cả pháp tức là thật tế, vì thế nên tất cả pháp tức là Như Lai.

Bạch đức Thế Tôn! Tùy trong pháp nào tức là có Như Lai, trong pháp ấy tức là có tất cả pháp, vì thế nên tất cả pháp tức là Như Lai.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu có người nói Như Lai được Vô thượng Bồ đề, người ấy là có kiến chấp. Tại sao? Vì Như Lai bất nhị, Bồ đề cũng bất nhị, bất nhị ấy chẳng có thể giác ngộ bất nhị vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu có người nói Như Lai chuyên pháp luân vô thượng, người ấy là có kiến chấp. Tại sao? Vì Như Lai chẳng phải tiến thối vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu lại có người nói Như Lai độ vô lượng chúng sanh, người ấy là có chấp kiến. Tại sao? Vì tất cả pháp thật không có chúng sanh nên không có ai được diệt độ vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu lại có người nói rằng Như Lai lợi ích vô lượng chúng sanh, người ấy là có kiến chấp. Tại sao? Vì Như Lai chẳng vì lợi ích hay chẳng lợi ích chúng sanh mà xuất thế vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu lại có chúng sanh ở đời vị lai nói rằng Như Lai xả bỏ thọ mạng, chúng sanh ấy là có chấp kiến. Tại sao? Vì pháp giới không có nhiếp thọ cũng không có xả bỏ vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu lại có người nói Như Lai nhập vô dư Niết bàn, người ấy là có chấp kiến. Tại sao? Vì pháp giới không có sanh tử cũng không có Niết bàn vậy.

Bạch đức Thế Tôn! Nếu lại có người ở nơi pháp của tôi nói mà có thể quyết định biết, người ấy chẳng còn thôi chuyển nơi Vô thượng Bồ đề.

Bạch đức Thế Tôn! Giả sử pháp giới có biến khác, các thiện nam tử thiện nữ nơn có thể tin như vậy, tất định sẽ giác ngộ Vô thượng Bồ đề không có biến thôi.

Tám ức chúng trời Quảng Quả ở nơi Thế Tôn diễn nói pháp của mình được chứng rồi đầu mặt lễ chân Phật, nhiễu Phật ba vòng đứng qua một phía chắp tay đồng thanh nói kệ tán thán đức Phật:

Kính lễ Thiện Thệ Đấng biết pháp

Đại Đạo Sư Na la diên lực
Thắng Mâu Ni thương yêu tất cả
Phương tiện thị hiện nơi chơn thật.
Đã tự biết rõ tất cả pháp
Như thật hiển thị các thế gian
Cúi lạy thân vô lượng công đức
Vô Thượng Sĩ trí huệ tối thắng.
Pháp vi diệu chơn thật như vậy
Phật nói tương ưng không có khác
Thế Tôn Đại Y Vương vô thượng
Khiến chúng sanh pháp nhãn thanh tịnh.
Khai diễn tám thứ đường chơn thánh
Vì được đại Bồ đề Vô thượng
Quy kính thân vô lượng công đức
Vô Thượng Sĩ trí huệ tối thắng.
Hiển thị Bồ đề đạo chánh chơn
Quyết định xu hướng đại Niết bàn
Chúng được Vô thượng thắng Bồ đề
Tịch diệt an ổn rất kiên cố.
Độ thoát nhiều ức na do tha
Chúng sanh luân hồi khổ sanh tử
Đánh lễ thân vô lượng công đức
Vô Thượng Sĩ trí huệ tối thắng.
Quan sát ngũ âm đều Không, vô

Âm thể rớt ráo bất khả đắc
 Âm ấy tức thể ly chẳng có
 Chỉ gạt những chúng sanh phàm ngu.
 Thế gian nơi đây bị trói buộc
 Như khi vượn kia bị dính nhựa
 Người trí nơi đây được giải thoát
 Du hành không ngại như gió trống.
 Các giới tức thể tánh tự Không
 Tất cả người trí nói như vậy
 Không ấy cũng không có tự tánh
 Cứu cánh cầu nó bất khả đắc.
 Phàm phu nơi đây đều bị trói
 Do vì chẳng biết tánh chơn thật
 Người trí quán sát được giải thoát
 Nơi tam giới kia vô sở trước.
 Các nhập không thể tự Không tịch
 Tất cả người trí nói như vậy
 Như nắm tay không giả chẳng thật
 Dối gạt hàng chúng sanh ngu tối.
 Phàm phu vọng sanh lòng thủ trước
 Đều do nơi pháp sanh nghi hoặc
 Truy lạc sanh tử bị tán hoại
 Như các nhà buôn chìm biển lớn.
 Các căn ấy tánh nó tự Không

Cứu cánh suy tìm bất khả đắc
Ví như trong gương hiện mặt mắt
Tượng ấy không thật cứu cánh Không.
Phàm phu vô trí chấp tượng ấy
Chánh vì chẳng biết pháp chơn thật
Giống như bầy chim vào lưới bẫy
Cũng như trong vục cá mắc câu.
Chúng sanh không thể lìa tướng sanh
Chơn thật tìm cầu bất khả đắc
Ví như trên vách vẽ hình tượng
Cứu cánh không tướng chúng sanh thật.
Phàm phu vô trí nên thủ trước
Đều do chẳng biết nghĩa chơn thật
Người trí quan sát được giải thoát
Ví như chim sanh ra khỏi vỏ.
Nhơn duyên sanh pháp đều vô thường
Tất cả Không tịch là phan duyên
Ví như trong mộng hưởng thọ vui
Hư dối gạt gẫm phàm phu mê.
Ngu si vô trí bị nó trói
Do chẳng tư lương vọng phân biệt
Người trí quan sát được giải thoát
Như các chim khôn thoát lồng lưới.
Như Phật công đức bất tư nghị

Tất cả các pháp cũng như vậy
Các pháp vô tướng như Mâu Ni
Pháp thể tịch diệt như Niết bàn.
Các pháp vô y như Như Lai
Nơi tam giới kia chẳng thủ trước
Vì thế tất cả người thành Phật
Đều do được biết nghĩa này vậy.
Các pháp vô bố như Thế Tôn
Chẳng khởi tướng thân mình thân người
Các pháp nan tư như Đạo Sư
Chỉ Phật biết được dặt quần sanh.
Pháp vô phân biệt như Thiện Thệ
Chẳng phải tâm cảnh của phàm phu
Là diệu cảnh giới của Như Lai
Chỉ Phật Đại Thánh biết rõ được.
Nếu có vô trí nói thế này
Phật chứng Vô thượng đại Bồ đề
Nếu lại có người nói như vậy
Thế Tôn đã chuyển diệu pháp luân.
Nếu lại có người nhận định rằng
Thiện Thệ đã độ vô lượng chúng
Họ đều bị kiến chấp trói buộc
Vì họ chẳng biết tánh chơn thật.
Nếu người bảo Phật nói lời này

Sát hại hành âm và cùng mạng
Hoặc nói Thập Lực nhập Niết bàn
Đã lợi ích vô lượng chúng sanh.
Tất cả người ấy đều chấp kiến
Bị trói chặt trong rọ của ma
Chẳng hiểu biết được pháp chơn như
Vì chẳng biết nên chẳng biết Phật.
Nếu người khéo biết phải chẳng phải
Họ biết rõ được đại Đạo Sư
Sẽ được khỏi vô lượng công đức
Thành Phật thương xót các thế gian.
Đây là chơn như không biến đổi
Tất cả các pháp là nghi hoặc
Đáng thẳng vô thượng trong trời người
Chúng tôi đã biết nghĩa như vậy.
Tám ức chúng trời Quảng Quả này
Nơi pháp thầy đều được biết hết
Đôi Phật Đạo Sư tự diễn nói
Hiện nội tâm mình tin hiểu rồi.
Tất cả mừng vui không nghi lự
Đều tự thấy mình sẽ thành Phật
Đây là diệu pháp của Như Lai
Họ tự nhận lãnh Phật thọ ký.

Đức Thế Tôn biết chúng trời Quảng Quả có đủ thâm tín, ở trong Phật pháp quyết định không nghi, vì muốn đại chúng trông căn lành nên hiện mỉm cười. Huệ mạng Mã Thắng nói kệ bạch đức Phật:

Đạo sư trí huệ núi công đức
 Chẳng phải không nhờn mà mỉm cười
 Tôi từng nơi Phật thân tự nghe
 Thế Tôn mỉm cười tất có có.
 Như Lai hiện tướng mỉm cười ấy
 Khiến chúng đều thọ vui thanh tịnh
 Trời, người, Tu la, đại Đạo Sư
 Ngưỡng mong diễn nói nhờn duyên cười.
 Nay thấy Như Lai từ nơi miệng
 Hiện tướng mỉm cười rất thanh lương
 Các chúng hội đây đều hoài nghi
 Nhứt tâm chiêm ngưỡng mặt Như Lai.
 Đại bi tôi thắng Thiên Nhơn Sư
 Xin nói có cười rất hy hữu
 Thế gian nếu được nghe Phật nói
 Quyết định trừ hết lòng nghi hoặc.
 Tám ức chúng trời Quảng Quả ấy
 Thấy đều diễn nói tự thọ ký
 Do công đức gì được quả gì
 Xin nói thành Phật sự thần thông.

Khai diễn Phạm âm rất vi diệu
Đề khắp trừ dứt chúng sanh nghi
Tất cả đại chúng nghe Phật nói
Thảy đều hớn hở rất vui mừng
Đại chúng chấp tay đều nhứt tâm
Tịnh tín chiêm ngưỡng cung kính đứng
Chúng trời Phật tử đều tư duy
Mong cầu Vô thượng đại Bồ đề
Các chúng hội đây có nghi hoặc
Xin đức Như Lai trừ dứt cho
Chắc sẽ được trí biết phải chẳng
Đầy đủ thành tựu Nhứt thiết trí.
Được nghe Như Lai tiếng tám đức
Chúng trời không ai chẳng vui mừng
Sẽ được hộ trì Như Lai giáo
Tùy thuận chánh pháp như thuyết hành.
Quan sát biết lòng chúng trời rồi
Đại trí vô thượng nguyện giải nói
Do đó đại chúng lòng mừng vui
Ở trong Phật pháp được tin hiểu.
Nay nơi Đạo Sư nguyện được nghe
Chúng trời quá khứ đã tu hành
Nếu nhờ Như Lai giải nói rồi
Sở nguyện thảy đều được đầy đủ.

Chúng trời Quảng Quả như pháp hành
 Chắc được thành tựu Nhưt thiết trí
 Sẽ độ thế gian các chúng sanh
 Hiện thị thể tánh pháp chơn như.

Đức Thế Tôn nói kệ đáp Huệ mạng Mã
 Thắng:

Lành thay Mã Thắng khéo biết giờ
 Nay ông hỏi Phật thật đúng lúc
 Phật vì chúng trời Quảng Quả ấy
 Ở trước đại chúng hiện mỉm cười.
 Nay sẽ vì ông phân biệt nói
 Điều phải nhưt tâm cùng lắng nghe
 Nghĩa nhơn duyên của tướng mỉm cười
 Ông và đại chúng sẽ được rõ.
 Như Lai đầy đủ Nhưt thiết trí
 Quan sát nhơn duyên có ba thứ
 Lưỡng Túc Thế Tôn chánh quán rồi
 Liên hiện mỉm cười thị thế gian.
 Có người thích ở nơi Niết bàn
 Ít trí cạn nhỏ cầu Thanh văn
 Lại có người thích ở yên lặng
 Chí cầu Bồ đề Bích chi Phật.
 Lại có thích cầu Đại Đạo Sư
 Thành Phật đại lực Na la diên

Phật thấy chúng ấy thâm tín rồi
Tùy họ sở nguyện mà độ thoát.
Vì câu Thanh văn mà thị hiện
Phải biết là tướng cười tối hạ
Phải nên biết Phật trung phẩm cười
Vì người Bích chi mà thị hiện.
Ông phải biết cười thượng phẩm đây
Vì chúng trời này thọ ký Phật
Phật giải nói ba nhơn duyên cười
Đó là tối hạ và trung thượng.
Khéo hiểu thế gian thắng Đạo Sư
Thị hiện mỉm cười hiển thoại tướng
Phật biết chúng sanh muốn ba thừa
Nguyện ưa cầu chúng ba Thánh quả.
Vì câu Thanh văn mà hiện cười
Tia sáng mỉm cười vào nơi chân
Vì câu Bích chi Phật thị hiện
Phải biết sáng cười nhập vào rún.
Vì thọ ký Vô thượng Bồ đề
Tia sáng cười nhập vào đảnh Phật
Mã Thắng này ông nên ghi rõ
Nhơn duyên mỉm cười có ba thứ.
Vừa rồi Phật hiện tướng sáng cười
Sáng ấy nhập vào đảnh của Phật

Phải biết mỉm cười hiện sáng ấy
Đều vì thọ ký Vô Thượng Giác.
Nay Phật sẽ lại vì ông nói
Mỉm cười lại có ba như duyên
Lành thay Mã Thắng và đại chúng
Một lòng lặng ý đều lắng nghe.
Hiện tiền mỉm cười vì cầu Phật
Tia sáng phóng ra nhập vào đánh
Tia sáng có lúc dừng ngang lưng
Giây lát mắt là vì Duyên giác.
Phật hiện mỉm cười phóng tia sáng
Tạm thời dừng ở nơi chân Phật
Sáng ấy theo thừa mà biến hiện
Phải biết là vì người Thanh văn.
Nay Phật lại nói cứ mỉm cười
Mã Thắng nghe kỹ có ba thứ
Đạo Sư phóng ra các tia sáng
Ra rồi vòng quanh nơi mình Phật.
Tia sáng ra rồi đều rẽ thừa
Trở lại tụ mau quanh lưng Phật
Lần lần trở lại thêm lớn rộng
Cũng lại vòng quanh bên hữu Phật.
Có sáng trước dừng sau rộng lớn
Lần lần hữu nhiều quanh thân Phật

Sáng ấy đều khắp hết thân Phật
Cùng đồng với thân không sai khác.
Sáng ấy trang nghiêm thân tướng Phật
Rực rỡ dường như khối hoàng kim
Mâu Ni phóng sáng từ miệng cười
Phải biết sáng ấy ký quốc độ.
Có sáng phóng ra như lọng báu
Che khắp trên thân đức Thế Tôn
Có sáng như hoa ở hư không
Sáng ấy chói rõ thân Đạo Sư.
Sáng ấy tất cả đều hữu triền
Ba vòng quanh ngoài thân Như Lai
Phải biết sáng ấy ký thọ mạng
Xuất thế đại trí hiện thoại tướng.
Ba thứ mỉm cười phóng sáng ấy
Thiện Thệ theo căn hiện sai khác
Nay đây Mã Thắng cần nên biết
Đó là ba thứ hơn mỉm cười.
Thế gian Đạo Sư hiện thoại tướng
Khéo biết chúng sanh sâu tin thích
Nay ở trong pháp của Như Lai
Các ông nghe đây được trừ nghi.
Tám ức chúng trời Quảng Quả đây
Hiện tiền trước Phật sâu kính tin

Nói rộng chánh pháp môn vi diệu
Đều riêng cõi khác được thành Phật.
Thọ mạng đầy đủ lâu vô lượng
Trải do tha kiếp trụ thế gian
Thế nên Như Lai hiện thoại tướng
Ánh sáng rộng lớn đủ năm màu.
Chúng trời Quảng Quả thưở quá khứ
Ba mươi sáu a tăng kỳ kiếp
Thường được gặp gỡ chư Thế Tôn
Thân thừa cúng dường tu pháp lành.
Lại trải thời gian ba mươi sáu
A tăng kỳ kiếp rộng tu hành
Chư Đại Sĩ này trụ thế gian
Cúng dường Như Lai chưa từng mỏi.
Vì tư duy cứu độ chúng sanh
Nên luôn siêng tu cúng dường Phật
Cúng dường Thế Tôn đúng pháp nghi
Mong cầu Vô thượng đại Bồ đề.
Chúng trời Quảng Quả đời vị lai
Sẽ làm được Phật Na La Diên
Thành diệu Mâu Ni núi công đức
Kiếp ấy hiệu là Thắng Kim Tràng.
Chư Như Lai ấy đều riêng ở
Trong quốc độ trang nghiêm thanh tịnh

Phật ấy đồng hiệu Nhưt Quang Luân
Đầy đủ vô lượng khối công đức.
Mỗi mỗi Như Lai đều trụ thế
Lâu đến vô lượng do tha kiếp
Chư Thiện Thế ấy họp chúng hội
Vô lượng vô biên chẳng đếm được.
Lúc mỗi mỗi Đạo Sư thành Phật
Chỗ có hàng đệ tử Thanh văn
Dầu Phật ở trong do tha kiếp
Tính đếm số ấy cũng chẳng hết
Nếu tất cả toán sư cùng họp
Cũng tính chẳng hết số chúng ấy.
Thuở ấy chỗ có chư Bồ tát
Số đông gấp bội chúng Thanh văn
Thảy đều phát tâm ở Phật thừa
Nguyện sẽ được thành Nhưt thiết trí.
Ở trong quốc độ thanh tịnh ấy
Đều sẽ được thành Phật thập lực
Chư Bồ tát ấy chỗ tu hành
Đồng như Bốn Sư không sai khác.
Chư Như Lai ấy diệt độ rồi
Chánh pháp hưng thịnh ở đời lâu
Trải đến mười hai na do kiếp
Được chư Phật tử siêng hộ trì.

Lúc pháp chư Phật ấy hưng thịnh
 Kẻ phát tâm Vô thượng Bồ đề
 Số ấy nhiều hơn cát sông Hằng
 Thủy đều siêng tu Bồ tát hạnh.
 Chư Thiện Thệ ấy diệt độ rồi
 Chỗ có tất cả chúng Thanh văn
 Chúng ấy thủy đều được Niết bàn
 Nhiều hơn số cát nơi đại hải.
 Chánh pháp của chư Thế Tôn ấy
 Đầy đủ hưng thịnh nơi thế gian
 Lợi ích vô lượng các chúng sanh
 Giáo pháp Phật ấy rất hưng thịnh.
 Nghe Phật giải nói như vậy rồi
 Tất cả đại chúng đều tin hiểu
 Quyết sẽ được thành Phật Thế Tôn
 Rộng làm lợi ích các quần sanh.
 Bấy giờ chúng hội đều mừng vui
 Đầu mặt lễ lạy chân Như Lai
 Cung kính vô lượng nơi Thiện Thệ
 Đứng pháp cúng dường Thiên Nhơn Sư.
 Thế nên hơn hở phát tinh tấn
 Dường như cứu đầu đang bị cháy
 Thường phải thân cận thiện tri thức
 Siêng tu Bát nhã ba la mật.

Đây là hạnh thắng tấn thấy thật
Tỳ kheo các ông phải tu tập
Sẽ thành vô thượng Lương Túc Tôn
Công đức như núi lợi thế gian.

*

PHẨM TỊNH CƯ THIÊN TỬ TÁN KỆ THỨ HAI MƯỜI BA

* Bấy giờ, chư Tịnh Cư thiên tử biết vô lượng chúng sanh được an trụ Bồ đề ở trong Phật pháp không có nghi lự, họ đều vừa ý vui mừng đều riêng nói kệ vi diệu tán thán Phật công đức.

Tín Thí Thiên tử nói kệ tán thán:

Xả thí vợ con yêu

Và xả thân được trọng

Đến ngôi vua của cõi

Tôi lạy đấng Đản Độ.

Lạc Trì Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai bốn trì giới

Tất cả không chấp trước

Được quả đến bờ kia

Tôi lạy đấng Giới Độ.

Lạc Nhân Thiên tử nói kệ tán thán:

Xưa Phật tu nhân nhục

Chịu được chặt tay chân

Lòng không hề hối nã

Tôi lạy đấng Nhân Độ.

---

* Hán bộ quyển thứ 70.

Lạc Tinh Tấn Thiên tử nói kệ tán thán:

Đấng dũng kiện bất thối

Tinh tấn có đại lực

Đã được thượng Bồ đề

Tôi lạy đấng Tấn Độ.

Lạc Thiên Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật bốn tu thiên định

Thế gian chẳng hay biết

Tam tế được bình đẳng

Tôi lạy đấng Thiên Độ.

Oai Đức Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Hùng nơi bát nhã

Tương tục mà tu hành

Chúng được vô tận huệ

Tôi lạy đấng Trí Độ

Giới Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Bồ thí và ái ngữ

Lợi hành cùng đồng sự

Tứ nhiếp độ chúng sanh

Tôi lạy đại Đạo Sư.

Tịnh Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi đại từ bi hỷ

Đêm dài thường tu tập

Dùng dây cứu quần sanh
Quy mạng đại Thuyền Sư.

Tịnh Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Đến được hạnh vô tranh
Điều tâm Đại Mâu Ni
Điều được kẻ chưa điều
Tôi lạy Điều Ngự Sư.

Vô Cấu Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Tâm rộng tâm nhu nhuyễn
Tâm điều và các căn
Biết tâm các chúng sanh
Tôi lạy Đấng biết rõ.

Tịnh Ý Thiên tử nói kệ tán thán:

Đấng đầy đủ chánh niệm
An trụ trong kiên huệ
Sáng suốt biết rõ ràng
Lạy đấng Giác Giác Tha.

Trang Nghiêm Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Từ lâu tâm Phật tịnh
Cũng tịnh Phật quốc độ
Và tịnh quần sanh huệ
Tôi lạy Tịnh Pháp Vương.

Vô Thắng Thiên tử nói kệ tán thán:

Sở nguyện không bị hoại
Sức hàng phục ma oán
Mãn túc các nguyện lớn
Vui đẹp chúng chư thiên.

Tốc Doanh Sự Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai mau biết pháp
Cũng chóng tịnh chúng sanh
Đã thấy pháp khó thấy
Tôi lạy đấng Tốc Sự.

Kiên Tinh Tấn Thiên tử nói kệ tán thán:

Xứ xứ đều giải thoát
Lìa si không phiền não
Đã đến ở bờ kia
Lạy đấng Kiên Cố Lực.

Lạc Oai Nghi Thiên tử nói kệ tán thán:

Ly dục không các lỗi
Trừ tối được lậu tận
Thắng phước điền cho đời
Tôi lạy đấng Ứng Cúng.

Thiện Trụ Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn trụ chánh pháp
Được tam giới cúng dường
Một đường an ổn đi

Vì thế tôi kính lễ.

Vô Động Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật như núi kiên cố
 Chẳng bị gió làm động
 Chê khen thường bình đẳng
 Vì thế tôi kính lạy.

Đắc Bình Đẳng Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Hùng sắc thù thắng
 Đủ ba mươi hai tướng
 Có trí huệ lớn sâu
 Tôi lạy Đaoan Chánh Trí.

Thâm Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Đấng đại thân phi thân
 An trụ pháp chơn như
 Nói rõ nơi thật tế
 Thế gian không ai bằng.

Vô Đẳng Ngại Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Cứu cánh đồng bất nhị
 Dững kiện hay phục ma
 Chẳng nghi nơi nghĩa sâu
 Chiếu pháp đến bờ kia.

Hỷ Ý Thiên tử nói kệ tán thán:

Hỷ Ý bốn dững kiện

Sở học đều thông lợi
Bỏ lia ba cõi này
Như rắn thoát da cũ.

Định Ý Thiên tử nói kệ tán thán:

Như đèn trong nhà tối
Hết dầu nên mất sáng
Người trí dứt như vậy
Do nghe Phật pháp vậy.

Trụ Xa Ma Tha Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai khắp quan sát
Bị dục nó trói buộc
Phật đoạn được lưới dục
Do cầm gươm trí vậy.

Đa Xa Ma Tha Thiên tử nói kệ tán thán:

Định tâm và định hành
Định oai nghi cảnh giới
Phật diệt được phiền não
Tôi lạy Đấng phục oán

Vô Úy Xa Ma Tha Thiên tử nói kệ tán thán:

Học Phật xa ma tha
Bồ tát được danh xưng
Vì chánh định đạo dẫn
Thành tựu định tâm Phật.

Định Thực Thiên tử nói kệ tán thán:

Tịch diệt tất cả pháp
 Của Đại Hùng diễn nói
 Đấng Đại Trí hiểu đó
 Mau thành Phật Như Lai.

Thường Quán Thiên tử nói kệ tán thán:

Thường quán các chúng sanh
 Đều theo Như Lai học
 Chứng được thắng Bồ đề
 Đây đủ trí huệ lớn.

Trì Đức Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật trí ba la mật
 Vì Bồ tát tu học
 Thành bực đại oai đức
 Thấy được vô lượng pháp.

Tạo Quang Thiên tử nói kệ tán thán:

Người được bất tư quang
 Sẽ được vui vô cầu
 Chỗ Như Lai chiếu thế
 Được nghe trí cảnh giới.

Vô Cầu Quang Thiên tử nói kệ tán thán:

Các pháp vô phân biệt
 Do thiện phương tiện vậy

Tu tập trí như vậy

Nên thành Diệu Trượng Phu.

Vô Sở Trụ Thiên tử nói kệ tán thán:

Vô trụ không xúc nhiều

Các pháp không chỗ thấy

Chẳng thấy có tự tha

Phật y chơn thật thấy.

Trạch Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Các pháp không tính đếm

Đạo Sư thấy như vậy

Vì chúng sanh mà nói

Tùy thuận lấy pháp tướng.

Vô Y Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Các pháp vô sở y

Xa lìa nơi bỉ thử

Như Lai hiển chơn thật

Như am la trong tay.

Hư Không Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Biết pháp như hư không

Chẳng sanh cũng chẳng diệt

Phật thấy pháp như vậy

Nên lìa được thế gian.

Vô Tích Tự Thiên tử nói kệ tán thán:

Không cầu cũng không mạn
 Không giác, không bất giác
 Y chơn không tự tánh
 Là Phật thấy thế gian.

Tu Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Như nhà ảo thuật giỏi
 Ảo hóa các thứ vật
 Chẳng thật mà thấy thật
 Nên Phật không ai bằng.

Hỷ Ngộ Thiên tử nói kệ tán thán:

Như hình tượng trong gương
 Dầu thấy mà chẳng thật
 Phật thấy pháp như vậy
 Chẳng mê nơi thế gian.

Trừ Nghi Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật như vang theo tiếng
 Các pháp cũng như vậy
 Nói nghe đều chẳng thật
 Là Phật thấy thế gian.

Vô Ngại Biện Thiên tử nói kệ tán thán:

Người an trụ chánh pháp
 Biện tài thuyết thâm diệu
 Từ lâu Phật chứng pháp

Nên đầy đủ biện tài.

Vô Chương Trí Thiên tử nói kệ tán thán:

Y chơn không tợ tánh
Tất cả pháp như vậy
Như Lai biết như thật
Nên trừ được tối tăm.

Vô Ưu Thiên tử nói kệ tán thán:

Không ưu cũng không não
Không tránh, không nhiều trược
Các pháp không cầu nhiễm
Phật thấy tánh chơn thật.

Hành Cụ Túc Thiên tử nói kệ tán thán:

Không lai cũng không khứ
Các pháp vô sở hữu
Như Lai chơn thật thấy
Vì đời nói như vậy.

Thắng Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Không nhiễm cũng không tịnh
Chẳng ngu cũng chẳng trí
Các pháp không năng sở
Phật thấy biết như thật.

Đắc Vô Ngại Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng sáng cũng chẳng tối

Chẳng sắc, chẳng phi sắc
 Chẳng phược, chẳng giải thoát
 Phật huệ như thật thấy.

Dũng Mục Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng cuộc cũng chẳng khắp
 Chẳng không cũng chẳng có
 Như mộng thọ ngũ dục
 Phật thấy pháp như thật.

Bất Thuần Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng sanh cũng chẳng diệt
 Chẳng dừng ở trung gian
 Mê đó là vô trí
 Chỉ Phật thấy chơn thật.

Trụ Không Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng nhờn, chẳng chúng sanh
 Chẳng dụng, chẳng của đời
 Theo thuyết nên có dụng
 Phật hay thấy chơn thật.

Trụ Vô Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Tất cả pháp được dùng
 Nó đều không có tướng
 Các pháp tánh tướng ly
 Đạo Sư thấy như vậy.

Vô Nguyên Thiên tử nói kệ tán thán:

Do pháp Không, vô tướng
Thế nên chẳng khởi nguyện
Giả đặt có nguyện cầu
Chỉ Phật biết như thật.

Tam Muội Lưu Chú Thiên tử nói kệ tán thán:

Đã được môn giải thoát
Không có người giải thoát
Phiền não gốc cũng không
Phật thấy tánh chơn thật.

Vô Hủy Thiên tử nói kệ tán thán:

Lìa bỏ tất cả ác
Hợp những khối công đức
Nên Phật không bị chê
Cũng không có sự chê.

Điện Vân Thiên tử nói kệ tán thán:

Dường như mây sấm chớp
Mưa xuống khắp mặt đất
Phật tuôn mưa chánh pháp
Sung túc các quần sanh.

Bất Đường Nguyên Thiên tử nói kệ tán thán:

Lời của Phật vô thượng
Hay chuyển chánh pháp luân

Sáng thấu lý pháp sâu
 Đầy đủ Nhứt thiết trí.

Cụ Trí Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Không sanh, cũng không diệt
 Các pháp tự tánh không
 Vì Như Lai khéo biết
 Nên dạy lại mọi người.

Sư Tử Hồng Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai sư tử hồng
 Lúc diễn nói pháp Không
 Ngoại đạo đều kinh sợ
 Như thú sợ sư tử.

Nghiệp Vô Phóng Dật Thiên tử nói kệ tán thán:

Hiện tiền không phóng dật
 Phật tu thành Bồ đề
 Đạo Sư nơi chánh pháp
 Không dật đến bờ kia.

Trụ Vô Phóng Dật Thiên tử nói kệ tán thán:

An trụ chẳng phóng dật
 Tăng ích Phật chánh pháp
 Thập lực những công hạnh
 Phật pháp bất tư nghị.

Vô Phóng Dật Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Hội nơi không phóng dật
Trợ đạo được sanh thiên
Dùng đây cứu quần sanh
Phật cũng tự giải thoát.

Thành Vô Phóng Dật Thiên tử nói kệ tán thán:

Không dật được thành tựu
Các cõi nương giải thoát
Thanh văn và Bồ tát
Đều từ đây mà học.

Bất Dật Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Bao nhiêu các Phật tử
Thường hành chẳng phóng dật
Hay được Nhưết thiết trí
Vì khéo quán thể gian.

Vô Dật Hộ Thiên tử nói kệ tán thán:

Lúc Phật tu Bồ đề
Thủ hộ chẳng phóng dật
Đến được thắng Bồ đề
Vì đại bi trang nghiêm.

Trụ Bất Phóng Dật Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu trụ chẳng phóng dật
Giản trạch pháp nhưt tướng
Phật tử đại dũng kiện

Sẽ được sự nghiệp cha.

Lạc Bất Phóng Dật Thiên tử nói kệ tán thán:

Dũng kiện ư chẳng dật
 Hay phá núi phiền não
 Đây đồng dùng Phật trí
 Mau dứt khối cao mạn.

Kiên Trì Bất Phóng Dật Thiên tử nói kệ tán thán:

Thủ hộ không phóng dật
 Xưa cầu Nhứt thiết trí
 A tăng kỳ ức kiếp
 Phật tâm không mõi mệt.

Xa Ma Tha Hiện Tiên Thiên tử nói kệ tán thán:

Pháp tánh tự tịch diệt
 Là cảnh giới chư Phật
 Người trí y đó trụ
 Hay đến thắng Bồ đề.

Y Xa Ma Tha Thiên tử nói kệ tán thán:

Chư Phật y xa ma
 Y mà chẳng thủ trước
 Chúng sanh phiền não diệt
 Như mưa sạch bụi dơ.

Trụ Xa Ma Tha Thiên tử nói kệ tán thán:

Chư Phật trụ xa ma,
 Bất động như Thái Sơn
 Thiên ma chẳng hoại được
 Tâm tịch nên tôi lay.

Xa Ma Tha Điều Phục Thiên tử nói kệ tán thán:

Xa ma chỗ điều phục
 Phật tử không chê bai
 Ưc ma chẳng động được
 Ly dục như La hán.

Tu Xa Ma Tha Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại hùng xưa lúc tập
 Xa ma tha đại định
 Không ai biết tâm Phật
 Y đâu được thiên định.

Xa Ma Tha Thượng Thủ Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật chuyên chánh pháp luân
 Liên được xa ma tha
 Pháp khác đều y đó
 Vì thế được Bồ đề.

Lưu Xa Ma Tha Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật nói xa ma tha
 Đây là lòng lưới tâm

Chúng sanh sa ngục mê
Phật dạy hàng phục tâm.

Xa Ma Tha Cảnh Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Chư Phật diệu cảnh giới

Đó là xa ma tha

Tu đây được vô ngại

Thành tựu Đại Đạo Sư.

Mãn Túc Xa Ma Tha Thiên tử nói kệ tán thán:

Dùng thiền sung mãn tâm

Rồi lại tu tập huệ

Nên Phật được Bồ đề

Lại hay an chúng sanh.

Trọng Xa Ma Tha Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng thấy có đạo khác

Chỉ ở trong Phật pháp

Chúng được đại trí huệ

Thành bực Vô Thượng Sĩ.

Hân Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật y tỳ xá na

Hay thấy tất cả pháp

Bồ tát tùy thuận học

Thành tựu tự nhiên trí.

Sanh Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì đến trí bờ kia
 Nên thành đại Y Vương
 Hiện thị bốn chơn đế
 Đều do tỳ xá na.

Trụ Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Trụ tỳ c bà xá na
 Như thật biết các pháp
 Dũng kiện húng Bồ đề
 Hay thành Đại Đạo Sư.

Tu Tận Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Sĩ dùng trí huệ
 Tu tập thắng Bồ đề
 Chẳng sanh cảnh giới thức
 Thành tựu Đại Đạo Sư.

Lạc Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Người trí y chơn thật
 Quan sát pháp như đây
 Hay được quả vô đẳng
 Thành Phật hiệu Đạo Sư.

Cần Tập Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Do siêng tu trí huệ
 Hay lập các khổ hạnh
 Kia thành khó hàng phục

Chẳng bị tà đạo hoại.

Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Bao nhiêu các Phật tử
Do quan sát pháp tướng
Biết pháp tướng ấy rồi
Thành tựu Điều Ngự Sư.

Tu Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai nơi đêm dài
Tu tập thắng trí huệ
Hay thành Nhứt thiết trí
Độ thoát vô lượng chúng.

Thù Thắng Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật tu Nhứt thiết trí
Thành tựu Đại Đạo Sư
Dùng pháp cứu thế gian
Vượt khỏi dòng nước xiết.

Trụ Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Trụ tỳ bà xá na
Quan sát tất cả pháp
Xuất sanh các Phật pháp
Đất sanh cây Ni câu

Trì Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn các Phật tử

Nhiếp thọ thắng trí huệ
 Được thượng Bồ đề rồi
 Hay độ các chúng sanh

Du Hý Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Du hý nơi các pháp
 Được Phật vô sở úy
 Không khiếp cũng không sợ
 Thắng trí Đại Mâu Ni.

Tùy Thuận Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại hùng nơi các pháp
 Điều hội tỳ xá na
 Quan sát không tự tánh
 Đây là Phật Bồ đề.

Tỳ Bà Xá Na Kiên Cố Thiên tử nói kệ tán thán:

Chư Phật trí kiên cố
 Nói pháp không chỗ sợ
 Xem thấy quần sanh khổ
 Hay khởi đại bi tâm.

Tỳ Bà Xá Na Thiên tử nói kệ tán thán:

Do trí đến Bồ đề
 Có trí hay khéo học
 Phật được thắng Bồ đề

Độ thoát các chúng sanh.

Tu Không Thiên tử nói kệ tán thán:

Tu tập nơi pháp Không

Người trí ngộ Bồ đề

Phá hoại các lao ngục

Cũng độ kẻ bị trói.

Giải Không Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì Thế Tôn giải Không

Nên chẳng thấy thân mạng

Không duyên, không tự tánh

Y đây vì đời nói.

Không Cảnh Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Cảnh giới của chư Phật

Các pháp tánh tự Không

Đại Hùng học trong đó

Vì thương cứu chúng sanh.

Tín Không Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai là xú uế

Bồ úy khỏi đã lâu

Chẳng trước ở các pháp

Như gió không tựa đâu.

Lạc Không Thiên tử nói kệ tán thán:

Người tu tập pháp Không

Hay ưa cảnh giới Phật
Tức là cúng dường Phật
Cũng thành vô thượng cúng.

Không Kiến Lập Thiên tử nói kệ tán thán:

Do tu tập pháp Không
Đạo Sư hay kiến lập
Thông đạt pháp Không rồi
Thành tựu Thế Gian Giải.

Hướng Không Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật biết không một pháp
Chẳng là Niết bàn ấy
Các pháp đến Niết bàn
Đây là Phật Bồ đề.

Không Thành Tựu Thiên tử nói kệ tán thán:

Đã được Không tịch định
Phật tử được thành tựu
Chúng ấy cúng dường Phật
Là người tu pháp Không.

Thú Không Thiên tử nói kệ tán thán:

Bao nhiêu người quy Không
Có trí chẳng ngu si
Vô trước đoạn phiền não
Ly cấu được Bồ đề.

Mãn Túc Không Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật pháp được mãn túc
Thành tựu khó hàng phục
Bao nhiêu người tu Không
Hay lợi ích thế gian.

Trụ Không Thiên tử nói kệ tán thán:

An trụ trong Phật pháp
Người hay tu Không trí
Vô lượng các ma chúng
Chẳng động được chúng ấy.

Lạc Vô Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Mừng ưa nơi vô tướng
Chẳng trước trong hữu tướng
Giản trạch các pháp rồi
Phật hay siêu thế gian.

Vô Tướng Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Lúc tập hành vô tướng
Thanh tịnh tịch diệt hạnh
Ly tướng chúng sanh thấy
Ma chẳng biết chỗ họ.

Vô Tướng Cảnh Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Vô tướng Phật cảnh giới
Như Lai tu trong ấy

Vô tướng khó chứng hiểu
Tôi lạy Đấng định hành.

Khát Lạc Vô Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Tất cả đại chúng đây
Khát ưa pháp vô tướng
Mong cầu Phật Bồ đề
Cúng dường Thiên Nhơn Sư.

Tu Vô Tướng Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai nơi vô tướng
Ngày đêm thường tu hành
Trời người và quý thân
Chẳng biết chỗ Phật đến.

Vô Tướng Giải Thoát Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Hùng trụ vô tướng
Tư lương tất cả pháp
Đạo Sư chỗ tu học
Vì thế tôi kính lạy.

Vô Tướng Du Hý Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại từ hiện du hý
Thường y pháp vô tướng
Vì thành thực chúng sanh
An trụ trong Phật trí.

Vô Tướng Thành Tụ Thiên tử nói kệ tán thán:

Người khéo tu ly tướng
 Hay được Phật Bồ đề
 Cũng hay cúng dường Phật
 Như con kính mến cha.

Cửu Lạc Vô Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Người mến Phật chánh pháp
 Tức là tháp chúng sanh
 Bao nhiêu người ly tướng
 Được ở chỗ của thầy.

Vô Tướng Đạo Thiên tử nói kệ tán thán:

Chúng sanh những chỗ về
 Y đạo được tế độ
 Vô trước tịch diệt hạnh
 Như Lai tối vô thượng.

Tín Vô Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Người tin hiểu vô tướng
 Tịch diệt lìa các oán
 Tôi lay tất cả Phật
 Đáng tự độ, độ người.

Thú Vô Nguyện Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn có những nguyện
 Cầu tìm bất khả đắc
 Chúng ấy lìa sở tác

Là Phật xuất thế gian.

Tu Vô Nguyên Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi có chẳng khởi nguyện

Tu hành tâm tịch diệt

Dứt trừ dây khát ái

Là Phật là thế gian.

Vô Nguyên Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Người được đại tinh tấn

Nơi có là khát ái

Những Như Lai tử ấy

Đều lạy cha của mình.

Tùng Vô Nguyên Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Chúng ấy chẳng khởi nguyện

Nơi có mà phá có

Dứt rời được dây ái

Phật tử là chê bai.

Vô Nguyên Giải Thoát Thiên tử nói kệ tán thán:

Vô nguyện được giải thoát

Chẳng cầu là trói buộc

Buông bỏ chẳng khởi nguyện

Phật tử giữ oai đức.

Xuất Vô Nguyên Thiên tử nói kệ tán thán:

Xuất ly đồng hoang ưu

Nhỏ đứt gốc ái nhiễm
 Chúng ấy lạy Như Lai
 Đáng trừ được đói khát.

Tất Định Vô Nguyện Thiên tử nói kệ tán thán:

Người khéo biết hữu khổ
 Biết thế lạc hư vọng
 Phật là cha chúng ấy
 Họ là con Đạo Sư.

Hướng Vô Nguyện Thiên tử nói kệ tán thán:

Người nơi hữu thấy khổ
 Người ấy được điều phục
 Tôi lạy khéo điều phục
 Phá hữu Điều Ngự Sư.

Siêu Vô Nguyện Thiên tử nói kệ tán thán:

Vượt khỏi đồng hoang hữu
 Được ở chỗ an ổn
 Khấp lạy đại Đạo Sư
 Đã phục phiền não oán.

Bị Vô Nguyện Khải Thiên tử nói kệ tán thán:

Chiến thắng phá oán địch
 Kẻ tối cường khó phục
 Hàng các ma chúng rồi
 Dững kiện chẳng cầu hữu.

Vô Nguyện Lực Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại lực nơi giải thoát
Đứt được các dây ma
Các hàng Phật tử này
Xem ma như cỏ nhỏ.

Quán Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Các hữu quán thân này
Họ hay mến Phật pháp
Không thân, không tác giả
Chúng ấy tùy thuận pháp.

Niệm Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Suy niệm nơi thân này
Dơ nhớp không thanh tịnh
Đã biết thân như thật
Kính lạy Đại Đạo Sư.

Yểm Hoạn Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Buộc niệm nơi nội thân
Xem thấy tướng bất tịnh
Họ lia được thân khô
Điều phục nên kính lễ.

Xả Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Bỏ thân máu mủ này
Như rắn thoát da cũ

Kính lạy nơi phi thân
Là thân Đại Như Lai.

Yểm Ô Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Chán ghét thân máu mủ
Chẳng sạch rất hôi dơ
Bỏ thân bất tịnh này
Quy kính Thiên Nhơn Sư.

Hoạn Thân Bì Lao Thiên tử nói kệ tán thán:

Thân hư rã đáng sợ
Phật tử cầu thanh tịnh
Chúng ấy đều lạy Phật
Được tu thân chánh pháp.

Bồ Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Xem biết tứ đại này
Giống như rắn độc ác
Chúng ấy vượt khỏi thân
Kính lạy đại Đạo Sư.

Kiến Thân Quá Thiên tử nói kệ tán thán:

Hiện tiền thấy thân lỗi
Là được mắt trí tuệ
Chiếu rõ ba cõi này
Người trí y Phật huệ.

Bất Lạc Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Những ai chẳng ưa thân
 Chẳng dựa ở pháp tướng
 Không mắc nơi kiết sử
 Chúng ấy lạy Điều Ngự.

Ư Hữu Khởi Oán Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi hữu tướng oán thù
 Tu quán phá các hữu
 Phật tử học như vậy
 Sanh trí ngộ Bồ đề.

Hoại Hữu Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi hữu thấy lỗi rồi
 Biết được diệt vô úy
 Phật tử siêng cầu đạo
 Được hưởng di sản cha.

Khí Hữu Thiên tử nói kệ tán thán:

Tu học bỏ các hữu
 Thích ở đại Niết bàn
 Tâm tịnh lìa kiết sử
 Tôi lạy đại Đạo Sư.

Đoạn Hữu Thiên tử nói kệ tán thán:

Dứt trừ gốc rễ hữu
 Chiếu suốt cõi Đại thiên

Các con của Thế Tôn
Sở học đều thông lợi.

Độ Hữu Thiên tử nói kệ tán thán:

Đã qua khỏi biển hữu

Cứu tế kẻ cô độc

Ở trong ba cõi này

Chúng ấy chẳng tại số.

Phá Hữu Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật tử người hành đạo

Phá được hết tam hữu

Họ đã cúng dường Phật

Vì giáo hóa chúng sanh.

Ư Hữu Giải Thoát Thiên tử nói kệ tán thán:

Giải thoát được dòng hữu

Cứu cánh trụ hậu tế

Đại Hùng xuất thế gian

Kính lạy Đấng đoạn hữu.

Diệt Hữu Thiên tử nói kệ tán thán:

Diệt trừ gốc rễ hữu

Khỏi hữu đến bờ kia

Đã đoạn nơi hậu tế

Thế gian không bằng Phật.

Trụ Hậu Tế Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai trụ hậu tế
Tịch diệt đến bỉ ngạn
Nhứt thiết trí độ hữu
Giác ngộ người chưa ngộ.

Ư Hữ Trụ Hậu Tế Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật trụ nơi hậu tế
Nói rõ hơn ba hữu
Chẳng thấy có kiết sử
Sau được chẳng sanh hữu.

Đắc Diệt Hữu Thiên tử nói kệ tán thán:

Biết hữu Không tịch rồi
Mở được hơn ba hữu
Tinh tấn chẳng khiếp nhược
Tôi lạy Đấng bình đẳng.

Độ Hữu Đáo Bỉ Ngạn Thiên tử nói kệ tán thán:

Khỏi hữu đến bờ kia
Nhổ trừ nguồn gốc hữu
Cứu độ các quần sanh
Đạo Sư thương tất cả.

Ư Thọ Vô Nã Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi thọ không công cao
Không tư cũng không lự
Thiền sự đều hiểu biết

Xem thọ như bóng nước.

Giải Thọ Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai biết các thọ
Bỏ lai không tự tánh
Chỗ phạm phu chấp trước
Như mộng thọ dục lạc.

Quán Thọ Thiên tử nói kệ tán thán:

Có trí quán các thọ
Hay được nơi thiện đạo
Chẳng sanh thọ vị lai
Như vậy thấy Đạo Sư.

Ly Thọ Thiên tử nói kệ tán thán:

Năng thọ và sở thọ
Phật thấy không tự tánh
Liên nói cho chúng sanh
Câu thậm thâm khó biết.

Quyết Định Tri Thọ Thiên tử nói kệ tán thán:

Các thọ chỉ thế đế
Trong nhưt nghĩa không có
Như Lai nói chơn thật
Trừ dứt nghi thế gian.

Thiện Giải Thọ Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn khéo biết thọ

Như mây trong hư không
Ai mê người vô trí
Riêng có Phật thật hiểu.

Thông Đạt Thọ Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai đạt các thọ
Hiểu thọ đến bờ kia
Biết thọ không ngã sở
Thuyết pháp là tối thượng.

Độ Thọ Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn lâu đã khỏi
Biên ba thọ khó qua
Bỏ rời bùn lầy xấu
Phật trí hiệu Vô thượng.

Đoạn Thọ Thiên tử nói kệ tán thán:

Đạo Sư nơi các thọ
Biết rõ xuất thế gian
Lìa khỏi bùn ô nhiễm
Chẳng trước chấp các hữu.

Tư Thọ Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai niệm các thọ
Do thọ mà đời khổ
Chúng sanh phiền não trói
Phật trí chơn thật tánh.

Giải Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật tâm phục phiền não
 Cũng hàng các ma oán
 Y chơn, không bị phá
 Nên Phật hiệu Mâu Ni.

Thức Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật biết rõ tâm tướng
 Như nhà ảo thuật giỏi
 Thuật ra các thứ hình
 Nên Phật hiệu Ứng Cúng.

Tâm Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Hùng đã tu hành
 Dứt được tâm sở duyên
 Ưc kiếp a tăng kỳ
 Tâm tánh bất khả đắc

Nhiếp Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Tháo động khó điều phục
 Không thể mà ở hang
 Phật đoạn tâm tức tật
 Nên được thọ cúng dường.

Giản Trạch Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật đã giản trạch tâm
 Chúng sanh bị tâm trói

Phật biết được chơn thật
Như ảo sư dạy con.

Tu Tâm Cảnh Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Sở hành tâm cảnh giới
Đạo Sư quyết định thấy
Như mộng thọ ngũ dục
Làm mê kẻ ngu si.

Tâm Tự Tại Thiên tử nói kệ tán thán:

Điều phục tác nghiệp rồi
Tâm không phân biệt sự
Như Lai thấy tâm tướng
Thế gian chẳng biết được.

Tâm Dũng Thiên tử nói kệ tán thán:

Nói rằng người tâm dũng
Hay phá chúng ma quân
Người dùng tâm thấy tâm
Quán tâm chẳng mỗi mệ.

Kiến Lập Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai quán chúng sanh
Người kiến lập nơi pháp
Dùng tâm biết được tâm
Họ là chơn Phật tử.

Định Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Những người phục được tâm
 Họ hay hành tịch diệt
 Người ấy lìa trói buộc
 Chẳng bị ma làm não.

Nhu Nhuận Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Tâm dũng kiện nhu nhuận
 Điều phục các chúng sanh
 Những người ưa Phật pháp
 Chẳng chấp trước dục lạc.

Tịnh Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Thiện tâm thích thanh tịnh
 Suy gẫm mà tác nghiệp
 Nghe Phật chánh pháp rồi
 Không còn nghi nghĩa sâu.

Trụ Pháp Thiên tử nói kệ tán thán:

Người tâm xu hướng pháp
 Rất thích chẳng lui mất
 Họ là chơn Phật tử
 Đã đến chỗ điều phục.

Tư Duy Pháp Thiên tử nói kệ tán thán:

Tư duy nơi pháp giới
 Cảnh giới không chẳng một
 Nhứt pháp giới thanh tịnh

Là chỗ học của Phật

Pháp Giới Kiến Lập Thiên tử nói kệ tán thán:

Pháp giới được kiến lập

Là tâm đại từ bi

Trụ được trong nhưt tướng

Họ là chơn Phật tử.

Pháp Giới Cảnh Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn nói pháp giới

Đó là các Phật độ

Đại Sĩ chỗ sở hành

Trí ấy bất tư nghị.

Pháp Giới Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Pháp giới chỗ xuất sanh

Trí ấy khó nghĩ bàn

Chẳng nghi Phật pháp sâu

Cũng biết các căn tánh.

Nhập Pháp Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Người nhập thâm pháp giới

Hiểu pháp không gì bằng

Trí lực bất tư nghị

Cũng được các diệu nguyện.

Pháp Giới Vô Úy Thiên tử nói kệ tán thán:

Đã được pháp vô úy

Là trụ chỗ an ổn
 Có được sức biện tài
 Không ai sánh bằng được.

Thiện Giải Pháp Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai hiểu pháp giới
 Cũng đạt Nhứt thiết trí
 Thị hiện tướng pháp giới
 Như am la trong tay.

Trụ Pháp Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn trụ pháp giới
 Thấy pháp chơn thật tánh
 Chẳng y cũng chẳng ly
 Chẳng thủ cũng chẳng xả.

Pháp Giới Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai hành pháp giới
 Tịch tĩnh như hư không
 Cảnh giới Đại Mâu Ni
 Kính lạy từ bi phụ.

Quy Pháp Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Theo nhiều thứ pháp môn
 Thế Tôn nói pháp giới
 Trong các pháp môn ấy
 Không tâm cũng không sắc.

Pháp Giới Tinh Tấn Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn nói tinh tấn
Biết được nơi pháp giới
Nhơn vì tu tinh tấn
Giác trí đến bờ kia.

Pháp Giới Sung Mãn Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại từ dùng chánh pháp
No đầy các thế gian
Người biết được pháp giới
Thì được trụ Bồ đề.

Triệt Pháp Giới Thiên tử nói kệ tán thán;

Thế Tôn suốt thâm pháp
Nên hay quán thế gian
Biết rõ pháp giới rồi
Tôi lạy Thiên Nhơn Sư.

Trụ Trí Xứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Xứ ấy trên tất cả
Trí Như Lai chứng được
Pháp giới và mười phương
Chỗ đi của Đạo Sư.

Trụ Xứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Pháp giới là trụ xứ
Đường được đi của trí

Trọn tất cả các pháp
Đều hiểu là một tướng.

Tri Xứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn biết pháp giới
Đã làm một tướng tu
Chúng sanh các dục tánh
Phật cũng đều biết rõ.

Xuất Xứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Lấy được Nhứt thiết trí
Gọi là hàng Phật tử
Ở chỗ pháp giới này
Chỉ trí biết được thôi.

Học Xứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Người tu tập pháp giới
An trụ trong Bồ đề
Thấu được chỗ tự nhiên
Mau thành Phật Như Lai.

Phi Xứ Học Thiên tử nói kệ tán thán:

Người được thấy phi xứ
Hay thích Như Lai giáo
Ngàn ức chúng ma quân
Chẳng mê hoặc được họ.

Tri Phi Xứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Thấy biết được phi xứ
Người trí được mừng vui
Chúng tôi tu Chánh giác
Ức ma chẳng động được.

Thâm Mật Xứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Khéo học chỗ thâm trí
An trụ trong chánh pháp
Cởi được ma Ba Tuần
Như xe đóng ngựa thuần.

Thiện Phi Xứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Phi xứ thiện pháp giới
Tập học nơi nhứt tướng
Nếu ma mà nào được
Phật nói không hề có.

Trụ Xứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Thị xứ và phi xứ
Chỉ bày người ngu si
Như Lai tự giác rồi
Lại nói dạy chúng sanh.

Thiện Thủ Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhơn ấy lấy được sự
Và tác nghiệp thưở xưa
Chỗ nhơn ấy tu nghiệp

Thế Tôn đều biết rõ.

Xảo Nghiệp Thiên tử nói kệ tán thán:

Tham dục và khuê si
Phật cũng biết nghiệp nhơn
Là nhơn là nghiệp ấy
Như Lai đều biết rõ.

Tri Đương Lai Thiên tử nói kệ tán thán:

Biết đời đương lai ấy
Chúng sanh sở tác nghiệp
Nhơn ấy sở tác nghiệp
Xứ ấy Phật biết rõ.

Tư Hiện Tại Thiên tử nói kệ tán thán:

Khắp đến mười phương cõi
Chúng sanh nghiệp và nhơn
Xứ và nhơn nghiệp sự
Đạo Sư đều biết rõ.

Lục Cảnh Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Hoặc nghiệp, hoặc là nhơn
Xứ sở và xuất sanh
Như Lai đều biết rõ
Nên hiệu Thiên Nhơn Sư.

Lạc Lạc Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhơn, nghiệp và xứ sở

Trong quả báo ba cõi
Kia có sự sở tác
Như Lai đều biết rõ.

Lục Chủ Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhơn nghiệp sở tác sự
Báo nhơn và nhơn duyên
Xứ sở tánh tự ly
Là chỗ Phật không có.

Lục Cát Tường Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhơn nghiệp sở tác sự
Xứ nhơn duyên thế đế
Quả báo được thọ dụng
Phật biết nó đều Không.

Lục Duyệt Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhơn nghiệp sở tác sự
Chỗ nhơn duyên tục đế
Phật tự biết rõ rồi
Nói nó không tự tánh.

Lục Du Hý Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhơn duyên sở tác sự
Xứ nhơn duyên thế đế
Chẳng do tự, tha sanh
Phật biết từ duyên khởi.

* Lục Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu những nhơn duyên nghiệp

Và quả báo chũ được

Thê tánh nó đều Không

Phật nói như sư tử.

Tùy Thuận Lục Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu dùng nghiệp nhơn duyên

Tăng trưởng các quả báo

Đấng Lương Túc biết rõ

Vì thế Phật vô thượng.

Thuận Hành Lục Thiên tử nói kệ tán thán:

Tu tập pháp giới ấy

Tạo tác những nghiệp ấy

Sẽ lại được quả ấy

Phật nhãn thấy biết rõ.

Lục Khởi Thiên tử nói kệ tán thán:

Tu tập pháp giới ấy

Thành tựu tánh như vậy

Phật biết các chúng sanh

Như nhìn năm ngón tay.

Lục Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

---

* Hán bộ quyển thứ 71.

Tu tập pháp giới ấy
Lại gặp bạn như vậy
Thân cận nhau như vậy
Thắng Trượng Phu biết rõ.

Lục Gia Thiên tử nói kệ tán thán:

Gia trì nơi pháp giới
Đạo Sư biết rõ cả
Thân cận nơi các bạn
Thế Tôn đều soi thấy.

Quyết Định Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Giới ấy, yếu kỳ ấy
Bạn ấy, tương ưng ấy
Phật đều quyết định biết
Nên trừ được nghi hoặc.

Chánh Định Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Giới ấy, tương tục ấy
Tùy chỗ ở thế gian
Chỗ làm và chỗ được
Thắng Nhơn đều biết rõ.

Học Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Ở trong các giới ấy
Đạo Sư trí biết rõ
Trí ấy thể tánh Không

Thắng Trí nói như vậy.

Thừa Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Tu tập pháp giới ấy
 Tùy thời cơ ở đời
 Phật đều biết như thật
 Nên hiệu Vô Tỷ Thân.

Tùy Thuận Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Tu tập pháp giới ấy
 Tùy chỗ được công đức
 Y nơn và quả báo
 Phật đều biết không dư.

Cộng Giới Trụ Thiên tử nói kệ tán thán:

Tùy chỗ tu pháp giới
 Tùy đạo kia được hương
 Phật đều biết không thừa
 Nên được người trí kính.

Trí Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Tùy pháp giới tu tập
 Tùy đạo ấy được hương
 Phật biết chúng sanh hành
 Nên hiệu Đấng học trí.

Hành Vô Úy Thiên tử nói kệ tán thán:

Chánh định và tà định

Cùng bất định chúng sanh
Ở trong ba khối này
Phật quyết định biết được.

Thừa Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu chánh định chúng sanh
Người kham đến Niết bàn
Phật là mặt nhật sáng
Soi đời trí vô ngại.

Giải Thoát Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu có những chúng sanh
Trụ nơi khối bất định
Đọa trong các ác đạo
Phật cũng dạy Niết bàn.

Lục Kỳ Hội Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật ấy chỉ giả danh
Lục trí cũng như vậy
Và tứ vô úy thấy
Chỉ có theo ngôn thuyết.

Kiến Thiệt Thiên tử nói kệ tán thán:

Không Phật, không Phật pháp
Cũng không khối trí khác
Hiện thị nghĩa đệ nhất
Như Lai biết như thật.

Lục Trụ Thiên tử nói kệ tán thán:

Trụ nơi sức Phật pháp

Nhơn đây được vô úy

Tự tại tùy sở dục

Đều là hàng Phật tử.

Pháp Vô Úy Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế đế và chơn đế

Hiển thị hai đế này

Ở trong chơn đế ấy

Ngôn thuyết bất khả đắc.

Trí Tôn Thiên tử nói kệ tán thán:

Pháp ngôn thuyết đều khác

Pháp tướng cũng sai khác

Ngôn thuyết ấy vô tướng

Phật biết pháp tướng ấy.

Hành Tinh Tấn Thiên tử nói kệ tán thán:

Phi xứ chúng bất định

Hoặc hướng đến dị đạo

Tà định tất cả xứ

Mâu Ni đều biết rõ.

Tín Lục Thiên tử nói kệ tán thán:

Tu tập nơi giới ấy

Như khởi tâm tin ưa

Thấy tham cho là sạch
Mâu Ni đều biết rõ.

Bất Tịnh Thừa Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng thật vọng phân biệt
Tăng trưởng tham dục giới
Tin thì đi đạo ấy
Mâu Ni biết như thật.

Từ Thừa Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng thật vọng phân biệt
Tăng trưởng sân khuể giới
Tin thì đi đường ấy
Mâu Ni biết như thật.

Thừa Nhơn Duyên Đạo Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng thật vọng phân biệt
Tăng trưởng ngu si giới
Tin thì đi đường ấy
Mâu Ni biết như thật.

Thừa Xả Thiên tử nói kệ tán thán:

Có người sợ chẳng sống
Tăng trưởng lòng tật đố
Tin thì tập làm theo
Mâu Ni biết như thật.

Tập Cận Thiện Tri Thức Thiên tử nói kệ tán thán:

Gần bạn tốt, bạn xấu
 Trở lại tăng tịnh tín
 Hoặc lại tăng ác nghiệp
 Mâu Ni biết như thật.

Thức Kiên cố Thiên tử nói kệ tán thán:

Lưu chuyển trong thế gian
 Tùy giới được tu tập
 Tùy thuận tin theo đó
 Phật biết rõ không dư.

Hành Kiên cố Thiên tử nói kệ tán thán:

Lưu chuyển nơi sanh tử
 Tu tập hạnh như vậy
 Tùy thuận tin nơi ấy
 Phật biết rõ không dư.

Tín Căn Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu có những chúng sanh
 Tùy giới được tu tập
 Phật đều biết rõ cả
 Nên hiểu trí vô ngại.

Căn Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật biết rõ các căn

Tùy theo phương tiện khởi
Phan duyên và cảnh giới
Tùy chỗ nhập như sanh.

Thừa Căn Thiên tử nói kệ tán thán:

Thân bị khổ bức bách
Do tham trước khát ái
Đoạn diệt những khát ái
Chỉ Phật trí hơn cả.

Căn Cảnh Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Dạy chúng sanh hạ căn
Xa lìa nơi sắc ái
Dạy lợi căn quán sát
Là lời dạy của Phật.

Căn Thắng Thiên tử nói kệ tán thán:

Hạ căn trụ Không nhà
Diệt được các tham dục
Chánh quán nơi khát ái
Lưỡng Túc Tôn biết rõ.

Căn Quyết Định Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi ái dục khởi trước
Phật quán vô sở đắc
Tri, vô tri đều diệt
Nên gọi là thắng căn.

Bất Ly Căn Thiên tử nói kệ tán thán:

Xa lìa chẳng giận hờn
Là lìa đối trị sân
Là hạ căn sở hành
Phật biết chúng sanh dục.

Tín Căn Thiên tử nói kệ tán thán:

Hành từ trừ sân khuể
Hay khởi trí chúng sanh
Họ diệt được sân khuể
Thế Tôn đều biết rõ.

Câu Căn Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng sân không lỗi ác
Hành từ tánh tịch diệt
Tịnh uế bất khả đắc
Nên hiệu Thiên Nhơn Sư.

Căn Thuận Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Hành nơi tà phân biệt
Vì người nói tà hạnh
Mê nặng không phương tiện
Phật thấy nên giải thoát.

Trí Khởi Thiên tử nói kệ tán thán:

Tham sân si phiền não
Thủ trước nơi sự việc

Trái nó thì được trí
 Vô Thượng Sĩ biết rõ.

Ly Trí Ái Thiên tử nói kệ tán thán:

Tham sân và ngu si
 Cùng cảnh sự sáng tối
 Tánh nó bất khả đắc
 Đấng Lương Túc biết rõ.

Trì Oai Đức Thiên tử nói kệ tán thán:

Chúng sanh chỗ được trí
 Tùy được trí nhiều ít
 Theo đó thành trí khí
 Đức Như Lai biết rõ .

Câu Căn Thiên tử nói kệ tán thán:

Dùng trí biết nơi trí
 Xa lìa các phiền não
 Thiên Nhơn Sư biết rõ
 Nên tôi cúi đầu lạy.

Nhứt Hương Lạc Căn Thiên tử nói kệ tán thán:

Quốc độ và thời tiết
 Quan sát pháp phương tiện
 Phiền não uế và tịnh
 Phật biết nó đều Không.

Trí Tràng Thiên tử nói kệ tán thán:

Chúng sanh căn dục tín
Thượng trung hạ sai biệt
Phước giải và trí huệ
Đều thấy vô giác tri.

Căn Tràng Thiên tử nói kệ tán thán:

Các căn thượng trung hạ
Phiền não trí và thọ
Điều phục, chẳng điều phục
Phật nói đều vô tướng.

Tu Căn Thiên tử nói kệ tán thán:

Thiền giải thoát phiền não
Chánh thọ tam ma đề
Khởi thanh tịnh chúng sanh
Như Lai đều biết rõ.

Lục Tóc Tật Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì được thiền tịch diệt
Nơi các pháp tự tánh
Thấy đều biết rõ được
Nên hiệu Nhứt thiết trí.

Lục Khải Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu pháp và tự tánh
Nói được nơi pháp này
Được như thật chánh thọ

Thì chẳng trước ba cõi.

Lạc Lực Thiên tử nói kệ tán thán:

Phiền não tà phân biệt

Phát sanh ra bốn thứ

Biết được nghiệp chỗ sanh

Nên hiệu đáng Vô Tỷ.

Tri Lực Thiên tử nói kệ tán thán:

Biết được pháp thanh tịnh

Đổi trị các phiền não

Hay tuyên nói nơi nghiệp

Nên hiệu Phật Vô Tỷ.

Lực Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi thiên giải thoát khỏi

Tam ma đề chánh thọ

Phiền não và thanh tịnh

Phật đều nói hư giả.

Lực Sanh Khởi Thiên tử nói kệ tán thán:

Thiên giải thoát thanh tịnh

Tam muội và chánh thọ

Từ bất phóng dật sanh

Nơi đây Phật biết rõ.

Lực Tăng Trưởng Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Hùng ở trong đây

Được nơi thiên khắp chuyển
 Biết nhập xả vô ngại
 Như gió thổi hư không.

Tri Tiên Tế Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi vô số ức kiếp
 Ở nơi trong các cõi
 Chẳng bị lỗi ô nhiễm
 Nên hiệu Thắng Trượng Phu.

Trụ Tiên Tế Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi vô số ức Phật
 Đã từng tu cúng dường
 Vì cầu đạo vô thượng
 Do đó tôi quy y.

Kiến Tiên Tế Thiên tử nói kệ tán thán:

Từng ở đời quá khứ
 Nhiều thứ cúng dường Phật
 Nơi các thứ biện tài
 Thế Tôn đều được cả.

Tiên Tế Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Xưa lưu chuyển thế gian
 Như pháp học như hành
 Từng thấy vô lượng Phật
 Nên sâu hiểu được pháp.

Học Tiên Tế Thiên tử nói kệ tán thán:

Chỗ chư Phật Pháp Vương

Đại Hùng xưa tu hành

Ở bên Phật học rồi

Nên lay đấng Biến Tri.

Bồn Phương Tiện Cụ Túc Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi vô lượng ức kiếp

Vô biên chư Phật hành

Tu hành thẳng tinh tấn

Vì cầu Phật trí vậy.

Bồn Phương Tiện Quyết Định Thiên tử nói kệ tán thán:

Tất cả pháp quyết định

Nhiều ức kiếp quan sát

Tất cả pháp không nhập

Chỉ nói duyên hòa hiệp.

Tư Tiên Tế Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi vô lượng ức kiếp

Đạo Sư từng tu hành

Biết nơi xứ phi xứ

Nên **hiệu** Thế Gian Giải.

Giản Trạch Tiên Tế Thiên tử nói kệ tán thán:

Trụ nơi xứ phi xứ
 Quan sát nơi nghiệp nhơn
 Giới căn thiên giải thoát
 Phật đều biết rõ hết.

Quan Sát Tiên Tế Thiên tử nói kệ tán thán:

Quá khứ từng quan sát
 Tăng trưởng sức trí huệ
 Thập Lực đại hùng mãnh
 Dùng trí quán thế gian.

Tiên Tế Cảnh Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Hùng bốn tu hành
 Biết tất cả chúng sanh
 Tịnh hành, bất tịnh hành
 Nên trị được chúng sanh.

Quan Sát Tiên Tế Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Trước quán nơi chúng sanh
 Quá khứ chỗ sở hành
 Tin ưa và cùng giới
 Rồi sau trị chúng sanh.

Tín Lực Thiên tử nói kệ tán thán:

Nay tôi tin Như Lai
 Bất khả tư nghị kiếp

Quan sát bốn sở hành
Tâm đều vô sở trước.

Trí Tín Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi vô số ức kiếp
Suy Phật xưa sở hành
Không một ai có thể
Lường công đức Như Lai.

Quán Hậu Tế Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai dùng Phật nhãn
Quán chúng sanh mười phương
Sơ sanh và già chết
Nhiều thứ nghiệp tương ưng.

Học Hậu Tế Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu hơn và với nghiệp
Tùy xu hướng Phật đạo
Mâu Ni đều biết hết
Nên hiệu Nhứt thiết trí.

Thức Sanh Tử Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu chúng sanh ba cõi
Huân tập tạo các nghiệp
Chúng sanh và nghiệp tập
Phật biết rõ vô giác.

Trí Sanh Tử Thiên tử nói kệ tán thán:

Gần bằng hữu như vậy
 Gây tạo nghiệp như vậy
 Xu hướng đạo như vậy
 Mâu Ni đều biết rõ.

Sở Tu Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Biết được nơi sở tu
 Tùy theo chỗ tác nghiệp
 Tác nghiệp như vậy rồi
 Như Lai đều biết rõ.

Sự Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Nương nơi sự như vậy
 Tạo tác nghiệp như vậy
 Phật đều biết được hết
 Đều là cảnh giới Phật.

Tri Sự Thiên tử nói kệ tán thán:

Tùy nơi sự chấp trước
 Có được chỗ tạo tác
 Vì Phật biết các căn
 Nên biết rõ nghiệp ấy.

Trí Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu trí cùng với sự
 Phật biết nó vọng tưởng

Tùy nó như chấp trước
Phật cũng biết không dư.

Tu Tác Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Tùy chấp trước tạo nghiệp
Do nơi phiền não vậy
Phật đều biết được nó
Nên được thế gian quy.

Thú Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Tùy thú như tạo nghiệp
Tùy nghiệp được quả ấy
Tùy sở duyên tác nghiệp
Phật nhãn đều biết rõ.

Phan Duyên Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Biết được nơi sở duyên
Tùy duyên nghiệp thành thực
Nơi các thú thọ báo
Phật đều biết không mất.

Tập Khí Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Biết ác nghiệp tập khí
Thiện nghiệp cũng như vậy
Biết quá khứ sở hành
Chúng sanh đến trong thú.

Nghiệp Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Biết được ba thứ nghiệp
Hiện, vị và quá khứ
Chúng sanh ở trong thú
Trong ấy phạm phu mê.

Báo Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Làm ít được báo nhiều
Làm nhiều được báo ít
Và biết nhiều ít thấy
Ngoại đạo mê trong đó.

Học Nghiệp Thiên tử nói kệ tán thán:

Biết nơi nghiệp hiện báo
Cũng biết nghiệp sanh báo
Và biết nghiệp hậu báo
Phật nhãn đều biết rõ.

Tri Hiện Pháp Nghiệp Thiên tử nói kệ tán thán:

Hoặc hiện đời tác nghiệp
Hiện tại được thọ báo
Phật đều biết rõ ràng
Phạm phu chẳng hiểu được.

Tri Sanh Báo Thiên tử nói kệ tán thán:

Hoặc tác nghiệp hiện tại
Đời kế được thọ báo

Phật đều biết rõ ràng
 Phạm phu chẳng hiểu được.

Tri Hậu Báo Thiên tử nói kệ tán thán:

Hoặc nghiệp nhiều ức kiếp
 Rồi sau được thọ báo
 Hoặc còn quá xa hơn
 Như Lai đều biết rõ.

Tri Nghiệp Bất Thục Thiên tử nói kệ tán thán:

Hoặc nghiệp được tạo tác
 Nghiệp duyên ấy chưa thục
 Chưa được thọ quả báo
 Như Lai đều biết rõ.

Quán Nghiệp Vị Thục Thiên tử nói kệ tán thán:

Như Lai khéo quán nghiệp
 Hoặc lúc nghiệp tương ưng
 Sanh nơi các chúng sanh
 Thấy đều hay khéo nói.

Thiện Tri Nghiệp Thục Thiên tử nói kệ tán thán:

Nghiệp ấy hoặc thành thục
 Hay thọ báo đương lai
 Phật đều biết như thật
 Cũng biết trí ấy Không.

Nghiệp Thục Quyết Định Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhứt thiết trí rõ thấu
 Nghiệp khinh và nghiệp trọng
 Biết được chúng sanh dục
 Nên được làm Thế Tôn.

Tri Nghiệp Khinh Trọng Thiên tử nói kệ tán thán:

Chúng sanh đến ác đạo
 Theo nghiệp thấy như vậy
 Nghiệp ấy hoặc khinh trọng
 Người trí đều biết rõ.

Tri Chúng Sanh Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Thấy chúng sanh sở hành
 Và những nghiệp khinh trọng
 Hùng mãnh tùy thuận biết
 Ngoại đạo chẳng biết được.

Quán Chúng Sanh Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Quán nơi chúng sanh hành
 Tuyên nói nơi nghiệp báo
 Như cả nước sông Hằng
 Ném muối chừng một lượng.

Học Nghiệp Thiên tử nói kệ tán thán:

Hoặc thọ nơi tư nghiệp
Phật nói nghiệp cứu cánh
Cũng báo học, vô học
Thắng Tiên đã tuyên nói.

Lạc Phật Trí Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật nhãn chỗ thấy biết
Ngu trí trong ba cõi
Tùy nghiệp thọ được báo
Tôi đánh lễ Phật trí.

Thuyết Nghiệp Tận Thiên tử nói kệ tán thán:

Chỗ sanh tử chúng sanh
Thế Tôn Đại Đạo Sư
Đều biết rõ không dư
Nên lay trí vô úy.

Vô Sở Đắc Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu nghiệp sanh và tử
Chỗ chúng sanh riêng đến
Báo ấy như cảnh mộng
Lưỡng Túc Tôn đều biết.

Cầu Phiền Nã Thiên tử nói kệ tán thán:

Tham dục, sân, ngu si
Lưỡng Túc Tôn biết hết

Như người mơ khát nước
Mơ uống nước mát trong.

Ly Phân Biệt Thiên tử nói kệ tán thán:

Từ nơi phân biệt sanh
Tham dục, sân, ngu si
Như chơi đùa trong mộng
Quy mạng đáng Thắng Thuyết.

Diệt Phân Biệt Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu diệt được phân biệt
Thì gọi hết phiền não
Như mộng thấy mây tan
Thế Tôn hiển hiện đây.

Quan Sát Lậu Tận Thiên tử nói kệ tán thán:

Như mộng thấy trời mưa
Khởi lậu cũng như vậy
Đại Hùng hay hiển thị
Nhơn duyên phát khởi lậu.

Quan Sát Mộng Thiên tử nói kệ tán thán:

Như mộng thấy trời mưa
Khởi lậu cũng như vậy
Đại Hùng hay hiển thị
Phàm phu mê sanh lậu.

Như Tự Tánh Tri Thiên tử nói kệ tán thán:

Như mẹ mộng sanh con
Sanh rồi con lại chết
Sanh mừng cũng sanh buồn
Phật thấy đời cũng vậy.

Tư Lương Mộng Thiên tử nói kệ tán thán:

Như mộng thấy chặt đầu
Hết lậu cũng như vậy
Tự hiểu cũng dạy người
Tôi lạy đại Đạo Sư.

Tu Tập Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Thấy pháp hay hiểu rõ
Như mộng gặp sự mền
Xa lìa nó chẳng thật
Như vậy vui thế gian.

Trí Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Nghe nơi pháp Như Lai
Lấy pháp Không tự vui
Như trong mộng nói mộng
Như vậy hiểu thế gian.

Hoan Hỷ Ý Thiên tử nói kệ tán thán:

Người thiên định hay khiến
Trời người thế gian mừng
Quan sát nơi các thú

Dường như tượng trong gương.

Quyết Định Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Nghê nơi pháp Như Lai
 Như tiếng đờn không hầu
 Độ trời người nghi hối
 Nên tôi lạy Pháp Vương.

Huyền Hỷ Thiên tử nói kệ tán thán:

Như người làm ảo thuật
 Mê hoặc các kẻ ngu
 Người trí trọn chẳng mê
 Vì biết ảo chẳng thật.

Trừ Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Quán tất cả thế gian
 Như trong mộng làm ảo
 Trong ấy tôi không nghi
 Do nghe Phật pháp vậy.

Học Huyền Thiên tử nói kệ tán thán:

Như ảo sư làm ảo
 Tự nơi ảo chẳng mê
 Vì biết ảo hư giả
 Phật thấy đời cũng vậy.

Quán Vọng Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Vọng tướng sanh thế gian

Đại Đạo Sư đều biết
Như tinh tấn niệm Phật
Trong mộng liền thấy Phật.

Diệt Vọng Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng phải sự sanh dục
Đều do vọng tướng khởi
Chẳng thật vọng khởi dục
Thế Tôn biết như thật.

Thức Giải Thiên tử nói kệ tán thán:

Như tiếng vang hang sâu
Vang ấy không có thật
Vì thế chẳng chấp trước
Quán thế gian như vậy.

Thuyết Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Tiếng ấy không có thật
Mà trong ấy lắng nghe
Phật tuyên nói pháp ấy
Cứu vớt các phàm ngu.

Như Thuyết Hành Thiện Xảo Thiên tử nói kệ
tán thán:

Ở trong pháp biệt nghĩa
Chúng sanh vọng lấy khác
Người tu hành biết pháp

Trong ấy trừ nghi hoặc.

Thuận Nghĩa Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu nghĩa và pháp thật
 Không có ai biết được
 Không nói cũng không chứng
 Mâu Ni nói thuyết ấy.

Pháp Giả Danh Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Phiền não cấu lậu tập
 Đều tướng vọng phân biệt
 Uế ô và thanh tịnh
 Chỉ giả danh ngôn thuyết.

Phân Biệt Thiện Xảo Thiên tử nói kệ tán thán:

Tất cả chỉ danh tự
 Gọi phiền não lậu thảy
 Uế ô và thanh tịnh
 Là lời dạy của Phật.

Vô Y Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi ba cõi chẳng trước
 Tâm ấy như hư không
 Là ác thật phước điền
 Tôi lạy tâm tịch diệt.

Bất Hạ Liệt Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng sắc, chẳng không sắc

Chẳng dục, chẳng Niết Bàn

Phật tâm vô sở y

Nó như là hư không.

Vô Dục Thiên tử nói kệ tán thán:

Lìa nơi Dục giới ái

Sắc, Vô sắc cũng lìa

Giải thoát nơi tham si

Đánh lễ đáng Ái Tận.

Viễn Ly Ái Thiên tử nói kệ tán thán:

Ở trong có, không có

Phật dứt hẳn xa lìa

Chẳng trước chấp ba cõi

Đánh lễ đáng Tự Tại.

Chướng Ái Thiên tử nói kệ tán thán:

Chướng che nơi ba cõi

Hành nơi trượng phu hành

Hay giải thoát chúng sanh

Quy mạng đáng Cứu Tế.

Giải Thoát Khát Ái Thiên tử nói kệ tán thán:

Lìa xa các kiết sử

Sau đó hết sanh diệt

Thân tâm đều thanh tịnh

Đánh lễ đáng Bình Đẳng.

Tri Tự Tánh Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Hùng hiểu tự tánh
 Biết trong pháp không sự
 Không phược cũng không giải
 Đánh lễ đáng Kiến Thật

Xuất Ú Nê Thiên tử nói kệ tán thán:

Xa lìa bùn ái dục
 Cũng rời lìa các cõi
 Không thủ cũng không xả
 Đánh lễ đáng Vô Sanh.

Thổ Khí Tư Duyên Thiên tử nói kệ tán thán:

Vứt cầu và tư duyên
 Bỏ tội cũng xa ái
 Lìa bỏ các chướng cái
 Quy mạng Đại Đạo Sư.

Khí Dục Thiên tử nói kệ tán thán:

Vứt bỏ lợi, bất lợi
 Vô trước hành quyết định
 Ra khỏi nơi lưới ma
 Đánh lễ đáng Vô Trước.

Lạc Lợi Ích Thiên tử nói kệ tán thán:

Hoặc tự đạo, tha đạo
 Người xa lìa não nhiệt

Đại Hùng thấy đạo ấy
Đánh lễ Vô Ngại Kiến.

Đắc Danh Xung Thiên tử nói kệ tán thán:

Tương ưng cùng Phật trí
Người như thuyết như quán
Họ trừ được phiền não
Đánh lễ Thế Gian Giải.

Vô Úy Thiên tử nói kệ tán thán:

Quyết định nơi các pháp
Không ai đương đôi được
Sư tử hồng vô úy
Biển trí rộng cũng vậy.

Nhứt Thiết Xứ Vô Sở Úy Thiên tử nói kệ tán thán:

Khéo độ tất cả xứ
Xa lìa các tên độ
Vô úy chẳng khiếp nhược
Tôi lạy đáng Tội Thắng.

Vô Sở Hy Thiên tử nói kệ tán thán:

Chẳng phải trời Càn thát
Ma vương cùng Phạm vương
Có thể nạn hỏi được
Nên Phật như sư tử.

Sư Tử Du Bộ Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật nơi pháp vô úy
Vì hiểu rõ các pháp
Vô ngại nên vô trước
Không ai nạn hỏi được.

Vô Bồ Thiên tử nói kệ tán thán:

Như sư tử ở rừng
Không hề có kinh sợ
Dẹp phục các cầm thú
Giữa rừng rộng lớn lên.
Thế Tôn rộng như vậy
Kinh bố các ngoại đạo
Trời, rồng, Càn thát bà
Chẳng thấy ai đối địch.

Nhứt Thiết Xứ Siêu Thắng Thiên tử nói kệ tán thán:

Tất cả trong ba cõi
Tất cả đều không có
Ai địch nổi nơi Phật
Vì thế tôi quy y.

Sư Tử Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại trí thấy tất cả
Nơi các pháp vô úy

Thế gian không ai bằng
Tôi lay đáng Vô Úy.

Xứng Thuận Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Tự biết là chánh giác
Như pháp không nạn được
Thế gian đều không có
Ai có thể nạn được.

Trì Tạng Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật làm sư tử hồng
Mở bày các pháp tạng
Ức Phạm Thiên nghe nói
Đều phát tâm Bồ đề.

Thuận Oai Nghi Thiên tử nói kệ tán thán:

Chúng ấy được lợi lớn
Người thuận Phật oai nghi
Phát tâm Bồ đề rồi
Quyết làm Thắng Đạo Sư.

Thuận Lạc Pháp Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại chúng sanh thuở ấy
Được nghe Phật pháp rồi
Hay phát tâm Bồ đề
Quyết thành Diệu Trượng Phu.

Tịnh Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Được nghe Phật dạy rồi
 Thế gian không gì bằng
 Ngàn muôn ức chúng sanh
 Phát thắg Bồ đề tâm.

Thanh Tịnh Lưu Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhơn Vương nơi đê dài
 Khéo tu tập Phật học
 Nên thân Phật thanh tịnh
 Ba mươi hai nghiêm tướng.

Vô Lậu Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì Phật được vô lậu
 Mà làm sư tử hồng
 Được núi thượng trí huệ
 Không ai nạn hỏi được.

Thuận Chúng Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Trong ba cõi đều không
 Trời, người, A tu la
 Nói Phật lậu chẳng hết
 Nên Phật đủ thập lực.

Xảo Tận Lậu Thiên tử nói kệ tán thán:

Tất cả những lậu tập
 Phật đều hết không thừa
 Không ai vấn nạn được

Nên Phật là cha tôi.

Thường Tinh Tấn Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế gian chẳng thể có
Ai nạn được Pháp Vương
Rằng còn có phiền não
Nên là cha tự tại.

Tịch Diệt Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật đã dứt tham sân
Ngu si và tập khí
Cũng diệt ác nghiệp hành
Tôi lạy Đấng tịch diệt.

Phương Tiện Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu dùng phương tiện quán
Dứt hết các phiền não
Phật trí đã đầy đủ
Nên tôi đánh lễ Phật.

Phương Tiện Giải Thiên tử nói kệ tán thán:

Vô lượng xảo phương tiện
Đạo Sư tu trong ấy
Dứt hết các phiền não
Thanh tịnh không còn thừa.

Phương Tiện Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Đạo Sư chiếu thế gian

Xảo huệ không cùng tận
Nên dứt hết phiền não
Cũng dứt hết tập khí.

Tu Tịch Diệt Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì dứt các phiền não
Tập khí đều không thừa
Do đó Phật đại trí
Bất động vô sở úy.

Quán Đạo Lý Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật dứt hết phiền não
Và dứt các tập khí
Chiếu sáng như đức Phật
Thế gian không còn sánh.

Đoạn Sử Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật dứt các tập khí
Không có sự tanh hôi
Nên Phật Nhứt thiết trí
Huệ tối thắng trong trời.

Trụ Biên Thiên tử nói kệ tán thán:

Nay Phật tối hậu thân
Đã dứt nhơn duyên sanh
Do vì hết các lậu
Nên Phật được vô úy.

Vô Lượng Trí Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Hùng dứt chủng tử
Đốt cháy mầm khổ não
Khô rụi nhánh dây ưu
Tôi lạy Đấng ly não

Xuất Khanh Giản Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn Nhứt thiết trí
Đã lìa hồ vô minh
Phật hành đã được tịnh
Nên Phật được vô úy.

Độ Hữu Thiên tử nói kệ tán thán:

Đã độ biển sanh tử
Đạo Sư việc làm xong
Cũng bỏ nơi bờ kia
Tự lợi được vô úy.

Nhập Niết Bàn Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật đã được tịch diệt
Phá hết các phiền não
Nhẫn đến chút tập khí
Thế Tôn thấy đều không.

Pháp Tràng Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật dựng tràng chánh pháp
Xô gãy tràng kiêu mạn

Đại Hùng đã hiển thị
Vô lượng những pháp hạnh.

Pháp Tánh Thiên tử nói kệ tán thán:

Tánh cùng những trí biết
Mâu Ni đạt các pháp
Bạn lành của quần sanh
Tôi lạy biển Tội thẳm.

Pháp Sung Thiên tử nói kệ tán thán:

Khát ưa nơi Phật pháp
Nên được vô sở úy
Các Phật tử vô trước
Mà làm sư tử hồng.

Cầu Pháp Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì cầu các pháp nên
Phật tử được phát tâm
Và thấy Phật vô úy
Có trí cầu Bồ đề.

Khát Pháp Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì khát ưa Phật pháp
Nên nhiều ức chúng sanh
Nghe Phật vô úy rồi
Sâu phát đại tinh tấn.

Pháp Khởi Tinh Tấn nói kệ tán thán:

Thấy Phật nói pháp thẳng
Kiến lập nơi chánh pháp
Vô úy bố thí rồi
Phật tử cầu Bồ đề.

Trì Pháp Thiên tử nói kệ tán thán:

Pháp được Thế Tôn nói
Thậm thâm khó thấy được
Phật tử được nghe rồi
Cầu Vô thượng Bồ đề.

Vô Lãn Thiên tử nói kệ tán thán:

Thân mạng và của cải
Phật tử không lãn tiếc
Nghe Phật sư tử hồng
Đều cầu diệu Bồ đề.

Vô Dị Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Nghe Phật nói pháp rồi
Tâm tư không có khác
Ở chỗ Phật vô úy
Cầu pháp giữ luật nghi.

Vô Dị Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Nghe Pháp Vương hồng rồi
Chẳng đến các dị lộ
Xa rời nơi hai thừa

Cầu Vô thượng Bồ đề.

Cận Trụ Thiên tử nói kệ tán thán:

Thấy Phật sư tử hồng
 Phật tử được nghe rồi
 Quyết được thắng Bồ đề
 Sẽ thành thân Như Lai.

Cận Biện Thiên tử nói kệ tán thán:

Ở chỗ Phật Thế Tôn
 Được nghe biện tài rồi
 Trong diệu pháp Như Lai
 Rất sanh lòng mừng vui.

Đắc Biện Tài Thiên tử nói kệ tán thán:

Lúc Phật hồng vô úy
 Nói pháp chẳng hủy được
 Lòng tin ưa quyết định
 Trọn không ý thối chuyển.

Thường Hỷ Thiên tử nói kệ tán thán:

Thập Lực hồng vô úy
 Bao nhiêu các Phật tử
 Tất cả thời hoan hỷ
 Tâm thuận cầu Bồ đề.

Vô Khiếp Nhược Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Thường mừng chẳng khiếp nhược

Thế Tôn các Phật tử
Ưa cầu thắng Bồ đề
Vì được nghe lời Phật.

Vô Ngại Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Chúng ấy tìm Phật tâm
Trọn chẳng có thối chuyển
Tâm mừng vui vi diệu
Vì nghe Phật khéo nói.

Xảo Tri Vô Biên Pháp Thiên tử nói kệ tán thán:

Do vì tu chánh pháp
Khỏi pháp lành chẳng giảm
Đạo Sư biết phi xứ
Chẳng sanh lòng nhàm đủ.

Xảo Thuyết Pháp Thiên tử nói kệ tán thán:

Tu hành nếu pháp ác
Mà chẳng thối giảm đó
Thế Tôn biết phi xứ
Nên Phật vô sở úy.

Pháp Tánh Vô Úy Thiên tử nói kệ tán thán:

Pháp ác thể tánh nó
Sẽ ô uế pháp lành
Nó chẳng ô nhiễm tâm
Phật biết là phi xứ.

Xảo Tương Ưng Thiên tử nói kệ tán thán:

Pháp ác và pháp lành
 Hai thứ khác chẳng hiệp
 Phật nói nơi nghĩa ấy
 Nên Phật là thầy tôi.

Xảo Tri Thiện Bất Thiện Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Hùng đều biết hết
 Các pháp chẳng tạp tụ
 Vì vọng tưởng phân biệt
 Trong pháp lành mà thối.

Như Thuyết Hành Mãn Túc Thiên tử nói kệ tán thán:

Người hiện hành phiền não
 Trọn chẳng sanh pháp lành
 Vì chẳng sanh pháp lành
 Nên biết chắc thối giảm.

Lạc Giải Thoát Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu người ưa giải thoát
 Mà tu hành pháp ác
 Phật nói họ có chương
 Nên Phật Nhứt thiết trí.

Tịnh Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Người lòng ưa giải thoát
Cần biết sự phiền não
Đại Hùng nói pháp ấy
Nên Phật đáng thọ cúng.

Kiến Phiền Não Thiên tử nói kệ tán thán:

Đi ở trong phiền não
Mà chẳng biết phiền não
Họ chẳng biết chánh pháp
Thiện Thệ nói như vậy.
Nếu nói làm việc ác
Mà chẳng thối pháp lành
Chẳng phải khí giải thoát
Lời Lương Túc Tôn nói.

Điều Phục Thiên tử nói kệ tán thán:

Lìa dục lìa ồn náo
Cũng lìa sân si thảy
Như pháp được Phật nói
Phải nên tu như vậy.
Phiền não với pháp lành
Ngu si chẳng biết rõ
Phật chẳng phải thầy họ
Đại Tiên nói như vậy.

Cần Tu Giải Thoát Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật nói pháp đối trị
 Để trừ phiền não vậy
 Y theo trừ hết lậu
 Không ai vẫn nạn được.

Hương Giải Thoát Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật nói pháp như vậy
 Vì để dứt phiền não
 Tu theo dứt hết hoặc
 Không ai nạn vẫn được .

Phương Tiện Tương Ứng Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật là người thuyết pháp
 Vì các chúng Thanh văn
 Tu hành theo được chúng
 Không ai nạn được Phật.

Thú Giải Thoát Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật nói pháp như vậy
 Vì muốn dứt phiền não
 Nếu tu chẳng diệt hoặc
 Không ai nạn được Phật.

Vô Úy Công Đức Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì để dứt phiền não
 Phật nói bất tịnh quán

Hành theo diệt hết hoặc
Không ai nạn được Phật.

Thiện Phát Tâm Tất Tu Thiên tử nói kệ tán thán:

Từ tâm dứt sân khuể
Tu từ dứt được hoặc
Không ai nạn được Phật
Thế Tôn được vô úy.

Tịnh Mục Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật nói tu trí huệ
Thì trừ diệt ngu si
Nếu tu huệ chẳng diệt
Không ai nạn được Phật.

Diệt Giác Quán Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì đối trị giác quán
Phật nói quán hơi thở
Tu theo dứt giác quán
Không ai nạn được Phật

Tôn Trọng Vô Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì dứt trừ ngô ngã
Phật nói Không, tịch diệt
Hành theo diệt ngã chấp
Không ai nạn được Phật.

Đoạn Ngã Mạn Thiên tử nói kệ tán thán:

Vì đoạn trừ ngã mạn
Phật nói pháp vô tướng
Tu vô tướng diệt mạn
Không ai nạn được Phật.

Tịnh Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Thâm tâm tin thanh tịnh
Tất cả phiền não hết
Tu theo dứt phiền não
Không ai nạn được Phật.

Thâm Giải Tướng Thiên tử nói kệ tán thán:

Đối trị và bạn đảng
Cầu tìm nơi phiền não
Người vô úy nạn Phật
Không bao giờ thấy có.

Giải Dụng Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn chỉ danh dụng
Thử bỉ, tận bất tận
Người vô úy vẫn nạn
Họ cũng chỉ giả danh.

Điều Phục Thân Nghiệp Thiên tử nói kệ tán thán:

Dùng trí khéo hiểu rồi

Thân nghiệp được lưu hành
 Thế Tôn đều biết khắp
 Nên hiệu Nhứt thiết trí.

Tri Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Thân nghiệp rất thanh tịnh
 Đại Hùng đều không thừa
 Đáng thương xót quần sanh
 Tôi lạy Thế Gian Phụ.

Thân Nghiệp Giản Trạch Thiên tử nói kệ tán thán:

Khéo giản trạch thân nghiệp
 Thương xót các chúng sanh
 Chiêu thế mà tạo tác
 Nên hiệu Thắng Trượng Phu.

Thiện Kiến Thân Nghiệp Thiên tử nói kệ tán thán:

Thân nghiệp được thanh tịnh
 Đạo Sư đều xem thấy
 Thương xót các quần sanh
 Nên hiệu Nhứt thiết trí.

Thiện Quán Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Khéo quán được thanh tịnh
 Thân nghiệp được tương ưng

Vì thương xót quần sanh
Thắng Trượng Phu du hành.

Thành Tựu Ngũ Ngôn Thiên tử nói kệ tán thán:

Đủ công đức cam mỹ
Rời lìa lời dặt thô
Trí huệ vây quanh nhau
Như Lai thường diễn nói.

Thời Ngũ Thiên tử nói kệ tán thán:

Y thời nghĩa tương ưng
Xa lìa sự vô ích
Lời Phật đều trung thực
Chúng sanh vui thọ hành.

Thành Tựu Trí Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Thương chúng sanh chẳng nảo
Thành tương ưng chẳng trược
Chẳng hư hoại như quả
Phật vốn nói như vậy.

Bất Tương Vi Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhẫn đến vì thân mạng
Chưa từng có vọng ngữ
Vì thế Phật công đức

Nơi đời không chướng ngại.

Thật Ngũ Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật tu nhơn thật ngữ
Vì thế đời chiêm ngưỡng
Chí tâm ưa lắng nghe
Đề được Phật pháp vậy.

Tùng Thật Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn do thật ngữ
Lần đủ thành Bồ đề
Các pháp chơn thật tánh
Thế Tôn đều biết rõ.

Thật Tinh Tấn Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi các pháp hữu vi
Như tánh chơn thật thấy
Thế Tôn đều biết rõ
Các pháp chơn thật tướng.

Giản Trạch Nghiệp Thiên tử nói kệ tán thán:

Nơi mình và nơi người
Biết thân khẩu ý nghiệp
Bởi trí ấy thanh tịnh
Nên hiệu Phật Vô Đẳng.

Quan Sát Ý Nghiệp Thiên tử nói kệ tán thán:

Pháp Vương tâm ý nghiệp
Bao nhiêu sự tư lương
Thương nhớ nơi chúng sanh

Nên tôi lạy Từ Phụ.

Xảo Giác Quán Ý Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn chỗ tâm duyên

Tâm ấy đều điều thuận

Thương nhớ nơi chúng sanh

Tôi lạy Đấng thương đời.

Xảo Phương Tiện Thiên tử nói kệ tán thán:

Chúng sanh tâm sở duyên

Ý nghiệp chỗ khởi tác

Các thứ trí huệ sanh

Thế Tôn đều biết rõ.

Giải Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Ý nghiệp là Phật địa

Vì thương nhớ chúng sanh

Phương tiện trí thanh tịnh

Phật trí không thể tánh.

Xảo Tri Quá Khứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật biết đời quá khứ

Nếu người chỗ tạo nghiệp

Giới, nhân, tấn, định, trí

Phật đều biết rõ cả.

Quan Sát Quá Khứ Thiên tử nói kệ tán thán:

Quan sát quá khứ hành

Biết được nhiều ức Phật
 Chỗ sở hành quá khứ
 Vì cầu thắng Bồ đề.

Bốn Hành Cụ Túc Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhớ biết sự bốn hành
 Ưc kiếp a tăng kỳ
 Phật tâm vô sở trước
 Chỗ bốn hành của Phật.

Quan Sát Bốn Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

A tăng kỳ ức Phật
 Đạo Sư đều từng học
 Xuất sanh tam muội lực
 Thành các thứ Phật pháp.

Bốn Hành Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Vô lượng a tăng kỳ
 Đạo Sư tam muội môn
 Chỗ chư Phật quá khứ
 Từng học cũng tu hành.

Quan Sát Bốn Trụ Thiên tử nói kệ tán thán:

Trong sanh tử nhiều lỗi
 Ứng cúng, phi ứng cúng
 Quán rồi độ chúng sanh
 Độ thoát kẻ mù lòa.

Yểm Quá Khứ Thế Thiên tử nói kệ tán thán:

Kia đây ăn nuốt nhau
 Cũng từng vui đùa nhau
 Cùng giết hại lẫn nhau
 Thế Tôn đều biết rõ.

Tri Vị Lai Cảnh Giới Thiên tử nói kệ tán thán:

Đạo Sư thưở vị lai
 Trí huệ được vô ngại
 Chúng sanh tin nghiệp báo
 Các loài Phật đều biết.

Tùng Bôn Hành Lai Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn nơi quá khứ
 Trí huệ không chướng ngại
 Thiện nghiệp tam ma đề
 Là loài biết các loài.

Xảo Tri Vị Lai Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật nơi thưở vị lai
 Trí huệ không chướng ngại
 Chúng sanh chết và sanh
 Nghiệp báo đều biết rõ.

Ly Hữu Pháp Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn vua ba cõi
 Thuyết thắng trong ba đời

Phật trí thường vô ngại
Khéo biết cảnh giới hữu.

Dụng Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Chúng sanh chỗ nghiệp hành
Và sự thọ quả báo
Thứ ấy chỉ giả danh
Thế Tôn nói như vậy.

Quan Sát Hiện Tại Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn vua hiện tại
Trí huệ trọn vô ngại
Nơi vô số Phật độ
Mâu Ni đều biết rõ.

Hiện Tại Vô Úy Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn chánh quan sát
Ba đời đều bình đẳng
Cứu cánh vô sở hữu
Mê hoặc trí phàm phu.

Trí Vô Sở Trụ Thiên tử nói kệ tán thán:

Đạo Sư thấy như vậy
Ba đời vô sở trụ
Bởi y nơi pháp tánh
Nên các pháp vô sự.

Giáo Tam Thế Thiên tử nói kệ tán thán:

Quá khứ và vị lai
 Âm sanh tất bại hoại
 Không sự, không tự tánh
 Đạo Sư dạy như vậy
 Ý Vô Trước Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn nói vô trước
 Thấy đều không bền chắc
 Như ảo, như dương diệm
 Nói năng như tiếng vang.

Tam Thế TỰ Tại Phú Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn nơi tam thế
 Thường siêng thêm trí huệ
 Biết các hành như ảo
 Các căn vô sở trước.

Dục Đáo Bỉ Ngạn Thiên tử nói kệ tán thán:

Đại Hùng nơi đêm ấy
 Được chứng đại Bồ đề
 Thế Tôn tinh tấn dục
 Đến nay không thối giảm.

Dục Tác Tinh Tấn Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Đấng chỗ có dục
 Thường chẳng có thối giảm
 Các con của Thế Tôn

Rất ưa tinh tấn dục.

Kiến Lập Dục Tác Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn từ dục khởi

Như hoa sen trong nước

Chẳng bị đời ô nhiễm

Như sen ở trong nước.

Dục Giải Thoát Thiên tử nói kệ tán thán:

Dục và gần thế gian

Hai ấy gọi pháp giới

Chẳng hai không hai thể

Thế Tôn thấy đều thấy.

Tinh Tấn Sanh Thiên tử nói kệ tán thán:

Do tinh tấn oai đức

Chúng được đại Bồ đề

Nơi pháp thị, pháp phi

Trọn chẳng bỏ tinh tấn.

Niệm Cụ Túc Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật ở tất cả chỗ

Phát tâm đều tùy thuận

Nơi pháp thiện, pháp ác

Phật niệm chẳng tổn giảm.

Nhiếp Tâm Thiên tử nói kệ tán thán:

Gần đời thường nhiếp tâm

Biết hành nghiệp chúng sanh
 Theo chỗ họ tu hành
 Mà vì họ thuyết pháp.

Kính Trọng Bát Nhã Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn biên trí huệ
 Biên tế bất khả đắc
 Dầu ức vô số kiếp
 Phật nói cũng chẳng hết.

Học Giải Thoát Thiên tử nói kệ tán thán:

Vô Đẳng Phật Thế Tôn
 Giải thoát chẳng tổn giảm
 Giải thoát và người thoát
 Phật tìm chẳng thể được.

Hội Giải Thoát Trí Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn Đấng giải thoát
 Trí kiến khắp giải thoát
 Hiểu chơn thật chẳng giảm
 Vì biết không tự tánh.

Quan Sát Thân Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật nơi Phật Nhiên Đăng
 Thường tu hành chơn thật
 Ba nghiệp không lỗi lầm
 Nên hiệu là Như Lai.

Thâm Hành Thiên tử nói kệ tán thán:

Thế Tôn không lỗi lầm
 Chẳng như chúng sanh khác
 Biết các pháp tự tánh
 Phật tự tánh chẳng mê.

Đại Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Phật nơi nhứt thiết chủng
 Tâm niệm chẳng mê hoặc
 Niệm ấy thường hiện tiền
 Ví như dầu đầy chén.

Tâm Bất Tán Loạn Thiên tử nói kệ tán thán:

Nhẫn đến thời gian ngắn
 Tâm niệm chẳng tán loạn
 Phật được pháp bất cộng
 Chúng sanh đều chẳng biết.

Thiện Giải Trí Huệ Thiên tử nói kệ tán thán:

Nếu có tư lương xả
 Thiện Thệ không sự ấy
 Thế Tôn bất cộng pháp
 Đức ấy bất tư nghị.

Siêu Nhứt Thiết Thiên tử nói kệ tán thán:

Ở trong ba cõi này
 Biết tất cả pháp đó

Tất cả không bằng Phật
Nên hiệu Nan Hàng Phục.
Kiên Trì Thiên tử nói kệ tán thán:
Đấng Vô Thượng Kiên Cố
Nơi pháp vô sở úy
Bằng đồng tất cả Phật
Giác ngộ kẻ chưa ngộ.

*

PHẨM GIÁ LA CA BA LỢI BÀ LA XÀ CA NGOẠI ĐẠO THỨ HAI MƯỜI BỐN

* Bây giờ, có tám ngàn người ngoại đạo Giá La Ca Ba Lợi Bà La Xà Ca thấy A tu la nhân đến Tịnh Cư Thiên cúng dường được thọ ký và nghe tiếng tán thán, họ sanh lòng hy hữu. Họ nghe pháp môn ấy, pháp mà họ chưa hề được nghe, họ sanh nghi lự bạch đức Phật rằng:

Thưa Cù Đàm! Chúng tôi nghe pháp mà từ trước chưa được nghe. Nghe xong, chúng tôi không thích Giá La Ca Ba Lợi Bà La Xà Ca ngoại đạo, cũng chẳng thích tại gia. Ở nơi pháp này, chúng tôi lại nghi lự chẳng kính tin, do vì từ trước chưa hề được nghe. Chúng tôi ở chỗ Cù Đàm Sa môn cũng có như duyên, do nơi Cù Đàm làm thần thông biến hóa như vậy, chúng tôi được thấy chư thiên chư thần được thân vi diệu và thấy đại chúng quy phục Cù Đàm rất đông, nên biết vì Cù Đàm rất khéo thuyết pháp. Do đó ở nơi Cù Đàm chúng tôi có chút lòng tin.

Cù Đàm lại vì chúng trời Quảng Quả nói pháp

---

* Hán bộ quyển thứ 72.

rằng: “Tất cả pháp là Như Lai”. Nơi pháp thuyết ấy chúng tôi rất nghi lự: Thế nào tất cả pháp gọi là Như Lai? Chúng tôi ở nơi Cù Đàm sanh lòng tin như vậy: Chỉ có Cù Đàm biết được ý chúng tôi như vậy như vậy. Xin Cù Đàm vì chúng tôi mà giải nói cho chúng tôi hiểu nghĩa của pháp ngữ ấy hầu được lìa lưới nghi.

Đức Thế Tôn bảo chúng ấy rằng:

Nay Phật hỏi lại các ông, tùy ý các ông đáp.

Chúng ngoại đạo thưa:

Lành thay Cù Đàm! Ngài có hỏi chúng tôi xin nói.

Đức Thế Tôn hỏi:

Các ông có biết thế nào thai nhập bụng mẹ chẳng?

- Thưa Cù Đàm! Trong luận của phái tôi có nói ba thứ như duyên hòa hiệp thai nhập bụng mẹ. Đó là cha mẹ gần nhau sanh tham nhiễm nghĩ đến sự dục, do nghĩ mà hành dục nên thai nhập mà thành thai

- Nay các ông! Theo ý các ông thế nào, lúc cha mẹ nghĩ tưởng, tham nhiễm ấy có phải từ nơi tâm mẹ mà phát khởi chẳng?

- Thưa Cù Đàm! Không phải.

- Này các ông! Có phải từ mẹ nghĩ tưởng sanh khởi chăng?

- Thưa Cù Đàm! Không phải.

- Này các ông! Có phải từ nơi tâm cha phát khởi chăng?

- Thưa Cù Đàm! Không phải.

- Này các ông! Có phải từ cha nghĩ tưởng sanh khởi chăng?

- Thưa Cù Đàm! Không phải.

- Này các ông! Tham dục ấy của cha có vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Không phải.

- Này các ông! Tâm người cha có vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Không phải.

- Này các ông! Sự phân biệt của cha có vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Không phải.

- Này các ông! Thai ấy có phải từ thân trời chết rồi xuống vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Chúng tôi chẳng biết được.

- Này các ông! Thai ấy có phải từ thân địa ngục chết rồi đến vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Chúng tôi chẳng biết được.

- Này các ông! Thai ấy có phải từ súc sanh chết rồi đến vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Chúng tôi chẳng biết được.

- Này các ông! Thai ấy có phải từ ngạ quỷ chết rồi đến vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Chúng tôi chẳng biết được.

- Này các ông! Thai ấy có phải từ thân A tu la chết rồi đến vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Chúng tôi chẳng biết được.

- Này các ông! Thai ấy có phải là phi sắc đến vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Chúng tôi chẳng biết được.

- Này các ông! Thai ấy có phải là sắc đến vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Chúng tôi chẳng biết được.

- Này các ông! Thai ấy có phải là thọ, tưởng, hành và thức đến vào bụng mẹ chăng?

- Thưa Cù Đàm! Chúng tôi chẳng biết được.

Đức Thế Tôn bảo chúng ngoại đạo:

Này các ông! Pháp ấy thậm thâm tịch diệt vi diệu khó lường, khó hiển thị được, chẳng phải

cảnh giới tư lương, chẳng phải các ông biết được. Các phái ngoại đạo dị kiến dị nhân, ưa muốn dị chủng. Nơi pháp chẳng chánh thì tinh tấn tu hành, nơi trong dị kiến thì quyết định xu hướng.

Này các ông! Nếu có thiện nam tử thiện nữ nơn gặp được thiện tri thức thì ở trong pháp thậm thâm sanh được mắt sáng tỏ. Ví như có người đau mắt lòa tối gặp được lương y chữa lành, họ do nơi mắt lành sáng ấy mà hiện đời được thấy những hình sắc từ trước chưa hề thấy. Cũng vậy, này các ông! Nếu có thiện nam tử thiện nữ nơn chẳng có đủ các căn tín v.v... họ gặp thiện tri thức nên huệ nhãn thanh tịnh, do huệ nhãn nên thấy được thâm pháp.

Hàng ngoại đạo các ông từ đê mê dài xa xưa bị tà luận dối phỉnh mà sanh dị kiến, ở nơi phi pháp lại cho là thiện pháp, nơi phi giải thoát lại cho là giải thoát, nơi phi xuất thế lại cho là xuất thế. Thầy các ông tự hư hỏng lại làm các ông hư hỏng. Như có người mù bảo người mù khác rằng tôi dẫn anh đi. Người có trí nên biết hai người mù ấy chắc sẽ trụ lạc nơi phi đạo mà bị khổ.

Cũng vậy, này các ông! Hoặc Sa môn, hoặc Bà la môn thật chẳng phải Đạo sư mà tự xưng Đạo sư, thật chẳng phải Chánh giác mà tự xưng

Chánh giác, thật chẳng biết đạo xuất thế mà tự xưng là biết, thật chẳng thấy đạo xuất thế mà tự xưng là thấy, thật chẳng biết chỗ cạn qua mà tự xưng là biết, thật chẳng phải giáo sư mà tự xưng là giáo sư, điều họ dạy bảo là tà giáo, là tà giác, là tà xuất, là tà đạo, chẳng biết chỗ cạn tự xưng là biết rồi đưa người, người được đưa qua trở lại càng khôn khổ hơn.

Này các ông! Ví như kẻ chăn bò chẳng biết chỗ cạn lừa bầy bò xuống nước, đưa đến chỗ nước sâu giữa dòng bị khôn không ai cứu hộ. Đó là do kẻ chăn bò chẳng biết chỗ nước cạn vậy. Cũng vậy, hàng ngoại đạo các ông chẳng phải Đạo sư mà tưởng mình là Đạo sư, người được độ trở lại bị khôn khổ.

Này các ông! Phật là Đạo sư thật có khả năng hóa đạo, người được hóa độ đều chánh được độ. Phật là Chánh giác lời nói chẳng hư, người được Phật giác ngộ đều được chánh ngộ. Phật là Năng xuất lời nói chẳng hư, người được dạy xuất thì được chánh xuất. Phật thấy đạo dạy đường chánh cho người. Phật biết chỗ cạn lời nói chẳng hư, người được Phật độ thì được chánh độ. Phật biết pháp giáo hóa hay giáo hóa người. Phật biết Phật pháp hay giác ngộ người. Phật biết pháp xuất

khiến người được xuất. Do vì Phật chánh kiến nên hay chánh chỉ bảo người. Phật biết chỗ độ qua được nên hay độ người, người được dắt qua đều được đường tốt.

Ngoại đạo các ông, người ưa giải thoát. Phật là Đạo Sư nay ở trước các ông đây, các ông nên đến. Phật là chánh ngộ hiểu rõ pháp xuất ly, khéo thấy đạo xuất ly nên làm chỗ cạn qua. Các ông nhút tâm lắng nghe kỹ khéo suy nghĩ đều sanh ưa muốn chánh niệm hiện tiền tâm sẽ lưu chú phát cần tinh tấn, vì chưa chứng pháp khiến được chứng, vì chưa đến được pháp khiến đến được, vì xưa chưa hành đạo khiến tiến hành, vì xưa chưa đến chỗ khiến đến chỗ, vì chưa phục ma khiến hàng phục, vì xưa chưa tìm bạn khiến cầu bạn lữ, vì chưa được pháp phương tiện khiến được pháp phương tiện.

Nay các ông! Như Phật đã nói ba pháp hòa hiệp được thọ thai. Nay sẽ nói, các ông phải nhút tâm nghe kỹ pháp môn thọ thai.

Nay các ông! Phật nói mẹ đó là quá khứ tác nghiệp ấy làm duyên. Phật nói cha, đó là quá khứ tác nghiệp ấy làm nhơn. Phật nói Càn thất bà, đó là nghiệp chiêu vờn thức. Phật nói ca la lã, đó là nghiệp an trí. Phật nói bụng mẹ, đó là chỗ nơi mà

nghiệp an trí thức. Thức ở nơi bụng rồi thì sanh mạng được tăng trưởng lần lần lớn rộng.

Này các ông! Ví như cỏ thuốc rừng rậm nương đại địa mà được tăng trưởng lần lần lớn rộng. Cũng vậy, thức ấy vào bụng mẹ rồi tăng trưởng lớn rộng. Trong bụng mẹ ấy, hài nhi trưởng thành mới được sản sanh, sanh rồi lần tăng, đã được trưởng thành hành tánh thuở đời trước theo chỗ đã chết mà đến, chỗ sở hành quá khứ kia, quen tập phát khởi hiện tại đây. Cái ấy phải là trí mới biết, chẳng phải ngu rõ được. Kết bạn cùng ở thường quan sát luôn mới biết tánh ấy.

Các ông lắng nghe đây! Người ấy nếu từ địa ngục chết rồi đến sanh trong loài người đây sẽ có tướng này mà người trí phải biết: Tiếng họ ré lên ồ ề, như tiếng con la, tiếng gấp rút, tiếng kinh sợ, tiếng to tiếng nhỏ lòng thường sợ sệt, luôn luôn run rẩy nổi ốc dựng lông trong chiêm bao phần nhiều thấy lửa cháy lớn, hoặc thấy chạy trên núi, hoặc thấy khối lửa, hoặc thấy nồi chảo nước sôi trào, hoặc thấy có người cầm gậy gộc mà chạy, hoặc thấy thân mình bị mâu xóc đâm, hoặc thấy La sát nữ, hoặc thấy bày chó dữ, hoặc thấy bày voi dữ rượt, hoặc thấy mình chạy bốn phương mà không có chỗ nương về, lòng họ ít tin, không có thân hữu.

Này các ông! Vô lượng tướng cảnh như vậy nay Phật nói lược bấy nhiêu, đây gọi là từ địa ngục chết đến sanh trong loài người, chẳng phải ngu lờng được mà chỉ có trí mới biết.

Này các ông! Người ấy nếu từ súc sanh chết rồi đến sanh trong loài người, họ sẽ có những tướng dạng này, mà người trí phải biết: Họ ám độn ít trí lờng biếng ăn nhiều, thích ăn bùn đất, tánh họ khiếp nhược, ngôn ngữ chẳng rành, họ thích làm bạn với kẻ ngu, ưa chỗ tối tăm, mền thích nước đục, ưa nhãn cỏ cây, ưa lấy ngón chân đào khoét đất cát, ưa động đầu xua đuôi ruồi lẩn, thường cất cao đầu ngáp nhai không, thường ưa co chân tùy nghi nằm trên đất chẳng tránh ô uế, ưa ngủ không, ưa trần truồng, ưa dối trá nói khác làm khác, ưa nói thêm bớt, họ thường chiêm bao thấy lấy bùn trét lên mình, hoặc mộng thấy mình ở đồng ruộng ăn cỏ, hoặc mộng thấy mình bị rắn quắn, hoặc mộng thấy mình vào trong hang núi rừng rậm. Có vô lượng tướng cảnh như vậy nay Phật nói lược các tướng ấy, đây gọi là từ súc sanh chết đến sanh trong loài người. Trí mới biết chẳng phải ngu lờng được.

Này các ông! Người ấy nếu từ ngựa quý chết đến sanh trong loài người thì sẽ có các tướng sau đây mà người trí phải biết: Tóc họ vàng, giận trợn

mắt nhìn, thường ưa nhìn đôi nhìn khát, tham lam bòn xén ghen ghét, ưa tham ăn tham uống, ưa nói lén người, thân nhiều lông, tròng mắt sáng đỏ, nhiều nghĩ tưởng các thức ăn, ưa muốn tích tụ chẳng muốn chia cho, chẳng thích thấy người lành tốt, thấy tài vật liền sanh lòng trộm cắp nhân đến được chút ít cũng liền mừng vui, thường cầu tài lợi, ưa ăn dơ, thấy người có của cải liền ganh ghét, lại ở nơi của người tưởng là của mình, thấy người thọ dùng thì tiếc lẫn, nghe nói ăn ngon thì lòng chẳng ưa, nhân đến nơi xóm nơi đường thấy trái cây rụng hay lúa đậu liền sanh lòng tham lượm hái. Có vô lượng tướng cảnh như vậy nay Phật chỉ nói lược các tướng ấy, đây gọi là từ ngã quý chết đến sanh trong loài người chẳng phải ngu lờng được, chỉ trí mới biết.

Này các ông! Nếu người ấy từ A tu la chết đến sanh trong loài người sẽ có những tướng sau đây mà người trí phải biết: Họ cao ngạo ngã mạn, ưa giận dữ đấu tranh, oán hận chẳng quên, khởi tăng thượng mạn, thân họ to mạnh, mắt trắng như mắt chó, răng dài lộ ra ngoài, dũng kiện nhiều sức lực ưa chiến trận, cũng ưa lưỡng thiệt phá hoại kẻ khác, lòng họ cao ngạo khinh miệt sách luận của người, người khác dầu biết mà họ khéo dùng lời lẽ kín sâu, họ cũng có trí lực và phiền não lực,

thích tự dưỡng thân thể. Có vô lượng tướng cảnh như vậy nay Phật nói lược những tướng ấy, đây gọi là từ A tu la chết đến sanh trong loài người, chẳng phải ngu lờng đờc, chỉ trí mới biết.

Nầy các ông! Nếu từ loài người chết rồi sanh trở lại trong loài người thì có những tướng như sau mà người trí phải biết: Người ấy hiền trực ưa gần người lành, chê trách kẻ ác, mền tiếc danh vọng nhà mình, đốc hậu thủ tín, ưa thích tiếng tăm và lời khen tặng, mền ưa nghề khéo, kính trọng trí huệ, có tâm tầm sĩ, tâm tánh nhu nhuyễn, biết ơn dưỡng nơi các thiện hữu, lòng thuận không trái, ưa xả thí, biết người hay dở, giỏi quan sát người có ích hay vô ích, giỏi đối đáp lãnh hội ngôn nghĩa ấy, giỏi hòa hiệp cũng giỏi trái lìa, giỏi làm sứ giả tuyên truyền ngôn ngữ, nơi các thứ ngôn ngữ giỏi thông đạt ghi nhớ chẳng quên, cũng biết đờc thị xứ phi xứ. Có vô lượng tướng như vậy nay Phật nói lược các tướng ấy, đây gọi là người từ loài người chết trở lại sanh trong loài người. Chẳng phải ngu lờng đờc, chỉ trí mới biết.

Nầy các ông! Nếu người ấy từ thân trời chết rồi sanh trong loài người sẽ có các tướng sau đây mà người trí phải biết: Người ấy đờan chánh thích thanh tịnh, ưa mang vòng hoa và ướp hương thoa hương nơi thân, thích tắm gội, thọ ngũ dục thì

chọn thứ đẹp tốt mà chẳng ưa thứ xấu, ưa âm thanh và ca vũ, thuận giao hữu với các thượng nhân, chẳng kết bạn với hạ nhân, ưa lầu các nhà cao phòng rộng, lòng từ hòa mỉm cười không giận, lời nói dịu dàng đẹp hay khiến người nghe đẹp dạ vui lòng, thích chuỗi ngọc và y phục trang sức, thường ưa đi ra vào, bước đi thông dong nhàn nhã, làm việc chuyên cần chẳng biếng lười. Có vô lượng tướng như vậy, nay Phật nói lược các tướng ấy, đây gọi là người từ thân trời chết rồi sanh trong loài người, chẳng phải ngu lờng được, chỉ trí mới biết.

Này các ông! Nếu thiện nam tử thiện nữ nhân muốn siêu thoát các tướng ấy thì phải gần gũi thiện tri thức, thuận theo ý và làm theo chỗ làm của thiện tri thức. Thiện tri thức ấy sẽ thuyết pháp để họ được siêu độ.

Này các ông! Người từ địa ngục chết sanh trong loài người ấy, trước đời địa ngục lúc họ làm thân người họ tạo những tội ác, vì họ sân khúê nên giết hại, do nghiệp giết hại ấy dắt họ đọa địa ngục thọ nhiều thứ khổ, sau đó sanh trong loài người vẫn còn tập khí.

Người ấy đã biết tướng dạng như vậy rồi cần phải tự biết là mình từ địa ngục đến sanh trong

loài người. Vì bỏ lìa nhơn duyên địa ngục, người ấy phải tìm thiện tri thức. Gặp được thiện tri thức rồi cung kính thừa sự. Thiện tri thức ấy vì trừ nghiệp sân hại mà dạy nói từ bi và trợ đạo tương ưng từ bi. Do các pháp hành ấy trừ được tập khí tàn thừa nhơn duyên địa ngục của người ấy. Thiện tri thức ấy hoặc vì họ nói Thi la ba la mật tương ưng từ bi để trừ tội ác sân hại cho người ấy. Lúc người ấy tu từ bi, sáu ba la mật sẽ đầy đủ thêm lớn phước đức.

Này các ông! Người từ súc sanh chết, sanh trong loài người, trước đời súc sanh, lúc làm thân người, họ thực hành quen tập pháp ngu si, do quen tập ngu si bèn làm ác nghiệp, do ác nghiệp ấy sanh trong loài súc sanh, ăn ở chung chạ lâu ngày với các súc sanh, hành động nghi thức súc sanh, nên nay làm thân người vẫn còn những tướng theo tập khí súc sanh. Người ấy phải tự biết sau khi thấy hành tướng của mình, tôi từ súc sanh chết đến sanh trong loài người đây. Vì bỏ rời nhơn duyên súc sanh, họ phải tìm thiện tri thức. Vì trừ tập khí ngu si, thiện tri thức dạy họ mười hai nhơn duyên. Do pháp nhơn duyên ấy mà trừ được ngu si. Thiện tri thức ấy hoặc vì họ mà dạy Bát nhã ba la mật, do đó ngu si thể tánh tự lìa dứt, bèn sanh trí huệ.

Này các ông! Người từ ngã quý chết đến sanh trong loài người, trước đời làm ngã quý, lúc làm thân người, họ thực hành chứa quen pháp xan tham, do nghiệp lực xan tham sanh trong loài ngã quý, cùng chung với các ngã quý ăn ở, hành động theo nghi thức ngã quý. Người ấy quan sát thấy hành động của mình phải tự biết rằng tôi vốn từ ngã quý chết rồi đến sanh trong loài người này. Vì muốn bỏ rời hành nghiệp ngã quý, người ấy phải tìm thiện tri thức. Vì trừ nghiệp xan tham của người ấy nên thiện tri thức dạy họ pháp bố thí. Nhờ pháp bố thí mà nghiệp xan tham được trừ. Hoặc thiện tri thức dạy họ pháp trợ Bồ đề tương ưng với bố thí, hoặc dạy họ Đàn na ba la mật. Người ấy tu Đàn na ba la mật mà được đủ sáu ba la mật. Thiện tri thức hoặc dạy họ tất cả pháp đều bình đẳng. Người ấy tu pháp bình đẳng nên được đủ Bát nhã ba la mật. Vì tu Bát nhã ba la mật nên lưu chú xu hướng Nhứt thiết trí.

Này các ông! Người từ A tu la chết đến sanh trong loài người, trước đời A tu la, lúc làm thân người, họ làm nhiều căn lành mà kiêu mạn, do kiêu mạn mà tạo các nghiệp, do sức nghiệp kiêu mạn tích tập mà sanh trong A tu la cùng chung ăn ở với chư A tu La làm những nghiệp A tu la. Từ A tu la chết họ sanh trong loài người đây nhưng

tập khí nghiệp A tu la vẫn còn. Người ấy nghe pháp như vậy, quan sát hành động của mình phải tự biết rằng tôi vốn từ A tu la chết rồi sanh trong loài người. Vì muốn bỏ rời hành nghiệp A tu la nên người ấy phải tìm thiện tri thức. Vì trừ nghiệp kiêu mạn cho người ấy, thiện tri thức dạy họ Thánh trụ xứ, do pháp môn này khiến họ trừ được nghiệp kiêu mạn. Hoặc dạy họ Không pháp môn, do đây trừ được nghiệp kiêu mạn ngô ngã mà được trí vô ngã. Hoặc dạy họ Nhơn duyên hòa hiệp mà có các pháp, do hòa hiệp mà có sở tác. Nếu không hòa hiệp thì không sở tác. Quan sát như vậy thì kiêu mạn và nghiệp đều tiêu trừ. Hoặc dạy các pháp nhưt tướng, tu theo đây thì được đủ Bát nhã ba la mật mau chứng Nhưt thiết trí trọn chẳng thôi chuyển.

Này các ông! Người từ nơi thân người chết rồi lại sanh trong loài người, lúc đời trước làm thân người, họ tu hành tích tập mười nghiệp đạo lành, do nghiệp lực luôn luôn tu hành tích tập nghiệp đạo lành ấy mà lại sanh trong loài người đây. Người ấy nghe pháp như vậy phải tự biết rằng tôi vốn từ thân người chết rồi lại sanh trong loài người này. Vì muốn siêu tập khí nghiệp người, họ phải tìm thiện tri thức. Vì trừ tập khí ấy, thiện tri thức dạy họ vô thường tướng để trừ tập khí. Hoặc

dạy họ sanh tử lỗi khổ, Niết bàn rất vui. Nghe pháp ấy rồi, người ấy được nhàm sanh tử lỗi khổ mà ưa thích Niết bàn vui. Hoặc dạy họ sáu ba la mật, do đó hoặc họ có thể phát tâm Vô thượng Bồ đề. Hoặc dạy họ thiện phương tiện, do đó họ có thể kiên trì sáu ba la mật mau chứng Nhứt thiết trí trọn chẳng thối chuyển.

Này các ông! Người từ thân trời chết rồi đến sanh trong loài người, trước đời làm thân trời, lúc làm thân người tu Phạm hạnh bố thí trì giới đều mong phước báu tương lai. Tu hành tích tập thiện nghiệp như vậy dài lâu xong trọn, do nghiệp lực ấy sanh thân trời, cùng chư thiên chung ăn ở quen nghi thức chư thiên, từ thân trời chết, tập khí pháp hành chư thiên vẫn còn, khi được thân người rồi, nghe pháp như vậy quan sát hành động của mình phải tự biết rằng tôi vốn quyết từ thân trời chết đến sanh trong loài người. Vì muốn siêu tập khí chư thiên, người ấy phải tìm thiện tri thức. Thiện tri thức ấy dạy họ tu trì Phạm hạnh chẳng cầu báo tương lai, dạy cho họ biết cầu phước báu là làm lỗi, dạy rõ tịnh tu Phạm hạnh không chỗ y trước thì được phước vô lượng. Dạy họ tu bố thí chẳng cầu phước báu, nói cầu báo là lỗi làm, dạy rõ bố thí không chỗ y trước thì được phước vô lượng. Dạy họ tu trì giới chẳng cầu phước báu tương lai,

nói cầu báo là lỗi lầm, dạy rõ trì giới không chỗ y trước thì công đức vô lượng. Hoặc dạy họ thiện xảo phương tiện, do đó người ấy có thể hành lục ba la mật, đầy đủ lục ba la mật mau chứng Nhất thiết trí trọn chẳng thối chuyển.

Này các ông! Người từ địa ngục chết đến sanh trong loài người phải nương tựa thiện tri thức để được nghe pháp tam thế chư Phật bình đẳng. Được nghe pháp bình đẳng rồi phải phát cần tinh tấn y thành áp tụ lạc cùng đại chúng chung ở nơi đủ cả bốn bộ chúng cùng nhau luận lượng Phật pháp học vấn nạn đáp, pháp tam thế bình đẳng được hiện ra trước, hiểu tất cả pháp không có tự tánh. Do tu trí hiểu này mà phiền não lần trừ.

Này các ông! Người từ súc sanh chết sanh trong loài người ấy phải nương tựa thiện tri thức gần gũi người đa văn, do gần người đa văn mà trừ lần ngu si. Người ấy dầu gần người đa văn và các kinh luận mà quán tưởng chẳng phải có. Người ấy quán tưởng chẳng phải có rồi tự nhiên hiểu chứng pháp không tự tánh, do đây mà pháp tam thế bình đẳng tự nhiên hiện tiền mau chứng Nhất thiết trí chẳng có thối chuyển.

Này các ông! Người từ ngã quý chết sanh trong loài người ấy phải nương tựa thiện tri thức

tu hành bố thí để trừ xan tham và làm các công đức. Do vì tu xả thí nên tâm họ chẳng tích tụ, do đó pháp tam thế bình đẳng tự nhiên hiện tiền hiệu được nhưt tướng, tức là vô tướng. Người ấy do tu trí hiệu vô tướng này nên mau chứng Nhưt thiết trí trọn chẳng thối chuyển.

Này các ông! Người từ A tu la chết đến sanh trong loài người phải nương tựa thiện tri thức để cùng chiến đấu với phiền não ma, đó là kiêu mạn. Bây giờ người ấy nên quán sát: “Gì là mạn, ai mạn, ai bị khinh mạn, ai do mạn này mà khởi phiền não xú, ai bỏ mạn ấy?” Suy tìm như vậy không có mạn để được, cũng chẳng thấy có ai nhiếp thọ mạn ấy. Người ấy do quán sát nghĩa như vậy nên không có mạn để được, không có người mạn, cảnh giới tương ưng với mạn cũng chẳng có được, cũng chẳng thấy có ai bỏ kiêu mạn. Quan sát như vậy, không một pháp có thể được. Người ấy lại quan sát như vậy: Do ác nhiếp thọ tự phỉn thân mình cũng phỉn thân người.

Lúc quan sát như vậy có thể thấy các pháp không có tự tánh. Do thấy các pháp đều không có tự tánh nên thấy pháp chẳng phải có, do chẳng phải có nên biết chẳng thành tựu, do chẳng thành tựu nên biết là chẳng sanh, vì chẳng sanh nên biết

là chẳng diệt, đã chẳng sanh diệt thì nó là bất khả thuyết. Nếu hiểu được bất khả thuyết thì nó chẳng phải quá khứ, chẳng phải hiện tại, chẳng phải vị lai, tam thế bất khả đắc. Các pháp đã là tam thế bất khả đắc thì nên biết chưa hề có được, có mất, đây là tất cả pháp bình đẳng. Do tất cả pháp bình đẳng nên biết tất cả pháp là chơn như bất biến bất dị, Như Lai cũng là chơn như bất biến bất dị, vì tất cả pháp tức là chơn như.

Do đó nên quan sát kiêu mạn được biết người ấy từ thân người đời trước chết rồi lại sanh trong loài người, vì họ có sức tập khí kiêu mạn. Nhân đến từ địa ngục chết đến sanh trong loài người, do có tập khí kiêu mạn nên biết được tướng ấy. Nếu không tập khí kiêu mạn thì chẳng thể nói được là người ấy từ thân người đến hay nhân đến từ trong địa ngục đến.

Này các ông! Đây gọi là trí huệ lìa rời kiêu mạn. Tướng ấy phải do đủ xảo phương tiện mới có thể biết được. Lại do Bát nhã ba la mật gia trì nên người ấy mới biết được.

Lúc ấy, tám ngàn người ngoại đạo được nghe đức Phật thuyết pháp liền được Vô sanh pháp nhãn. Chúng ấy được Vô sanh pháp nhãn rồi liền đứng dậy đánh lễ chân Phật. Họ đánh lễ chân Phật

rồi đứng qua một phía khác miệng đồng lời nói kệ tán thán đức Phật:

Đạo Sư kiến lập sức trí huệ
Biết các đạo thú chẳng do người
Biết các chúng sanh đi các thú
Như thấy trái cây cầm trong tay.
Do các kiến thú trược thế gian
Thí như mây mù chướng hư không
Do đây bày ngu thường lưu chuyển
Như bọn người mù lạc đường chánh.
Thế gian là thường, là vô thường
Lại nói cũng thường cũng vô thường
Lại nói phi thường, phi vô thường
Họ như voi đui đi vào thành.
Nói đời hữu biên hay vô biên
Nói cũng hữu biên cũng vô biên
Nói phi hữu biên, phi vô biên
Do đây lưu chuyển như chim lồng.
Lại nói tức thân là thần ngã
Hoặc nói ly thân có thần ngã
Bị vọng tưởng phân biệt trói buộc
Như chim sa lưới lồng sanh khổ.
Lại nói trời tự tại hóa ra
Lại nói sanh chẳng phải do non

Chúng sanh bị kiến thủ che lấp
Ví như mây mù che khuất trăng.
Như trứng trong lòng nở ra chim
Theo các lỗ trống thường muốn ra
Chúng sanh bị kiến thủ làm ngu
Họ chẳng giải thoát như chim lồng.
Lại lễ Phạm vương và Thiên chủ
Lại lễ đồng hài và phụ nhơn
Lại lễ Phương Hải Tỳ sa môn
Như giặc bị bắt cầu thần linh.
Giống như kẻ nghèo gặp chủ nợ
Cầu lập bảo chứng cùng chủ nợ
Như vậy người đời chấp kiến thủ
Ngu si cầu trời mong dục lạc.
Phật thấy chúng sanh y chơn thật
Như thấy năm ngón trên bàn tay
Ở trong các thú chịu trăm khổ
Như bọn giặc cướp vào lao ngục.
Vớ họ Thế Tôn lòng thương xót
Tu các đạo hạnh biết các thú
Thế Tôn đã dạy pháp xuất ngục
Như vua sanh trai phóng đại xá.
Thương đời chẳng kể vô số kiếp
Tu các khổ hạnh được Bồ đề
Kiến thủ phá hoại bọn ngu si

Phật dạy cho họ được giải thoát.
 Do đây Thiện Thệ Thiên Nhơn Sư
 Ở trong các pháp được tự tại
 Chúng tôi kiến thủ nên lạc đường
 Nơi kiến thủ Phật cứu chúng tôi.
 Do đây Thế Tôn có đại lực
 Có đủ vô úy không oán đối
 Giữa chúng đại hồng như sư tử
 Chúng tôi cũng nguyện được pháp ấy.
 Vì nó hay động cõi Đại thiên
 Cũng dùng pháp ấy chiếu khắp chôn
 Dùng nó thọ ký các chúng sanh
 Cũng nguyện chúng tôi gặp gỡ họ.

Đức Thế Tôn biết chư ngoại đạo đã thâm tín
 nên hiện tướng mỉm cười phóng ánh sáng. Huệ
 mạng Mã Thắng nói kệ bạch hỏi đức Phật:

Phật thương thế gian hiện mỉm cười
 Vì thấy các chúng ngoại đạo ấy
 Ngưỡng mong Như Lai nói có cười
 Phật hiện mỉm cười có nghĩa chi.
 Đáng khéo hiểu hơn chẳng không hơn
 Mà hiện mỉm cười phóng ánh sáng
 Lành thay Đáng hiện sáng mỉm cười
 Đại chúng chiêm ngưỡng mong Phật nói.

Đại chúng tại hội đều hoài nghi
Vì thấy Phật hiện ánh sáng cười
Tất cả đều như nhìn trăng tròn
Nhìn Phật chờ nói có mỉm cười.
Ai tại hôm nay dâng cúng dường
Ai ngày nay làm vui Từ Phụ
Nay ai có được Phật công đức
Lành thay Đại Trí xin diễn nói.
Đại chúng nghe rồi chắc mừng vui
Đều do ngoại đạo được thọ ký
Ngưỡng mong Đạo Sư thương nói cho
Ở trong thừa nào họ đắc đạo.
Lành thay Mâu Ni trừ chúng nghi
Ở nơi người nghi dứt lưới nghi
Do đây đại chúng được mừng vui
Một bề đến Phật không thôi chuyển.
Đức Thế Tôn nói kệ đáp Mã Thắng Tỳ kheo:
Lành thay Mã Thắng khéo biết giờ
Hay hỏi Như Lai hàng ma oán
Thương xót thế gian nói lời ấy
Hay hỏi Đạo Sư Vô Thượng Sĩ.
Phật sẽ nói sự hiện mỉm cười
Ông phải nhứt tâm nghe duyên có
Ông phải vui mừng nghe Phật nói

Nay nói nghĩa có Phật mỉm cười.
 Tám ngàn ngoại đạo đều điều phục
 Bỏ các ác kiến trụ thiện kiến
 Thấy thế gian bị kiến thủ nã
 Họ khởi bi tâm cầu Bồ đề.
 Tất cả kiến thủ đều được bỏ
 Vì họ đã biết chánh kiến vậy
 Từ Phật được nghe ký vô ngại
 Họ đều ưa cầu Nhưt thiết trí.
 Chỗ Phật quá khứ được ký rồi
 Cúng dường Đại Bi Lương Túc Tôn
 Đầy đủ chỗ hai ức chư Phật
 Để được lên Vô thượng Bồ đề
 Chỗ Phật tu thí cũng chẳng thiếu
 Tu trì tịnh giới, tu thiền định
 Tịnh tu trí huệ phát tinh tấn
 Nơi các quần sanh tu nhân nhục.
 Thường tu tập sáu ba la mật
 Lựa chọn trí huệ cầu Bồ đề
 Mã Thắng thỉnh hỏi Đấng hàng ma
 Phát tâm thích cầu Phật Bồ đề.
 Những khổ não ấy do đấng ác
 Y chỉ trong chỗ có kiến thủ
 Chúng ấy nay thấy Thắng Đạo Sư

Bỏ các ác kiến đều không thừa.
Do được thật hiểu lời Phật dạy
Tùy thuận Phật pháp khởi tâm tín
Họ ở nhiều ức Phật vị lai
Đều siêng cúng dường cầu Bồ đề.
Ở đời vị lai kiếp Tinh Tú
Đều được làm Phật đồng một hiệu
Hiệu Phổ Văn Phật danh tiếng lớn
Phật ấy đại trí độ thế gian.
Quốc độ Phật ấy rất thanh tịnh
Nhiều thứ trang nghiêm không đâu bằng
Cõi ấy chúng sanh không ác kiến
Thuần cầu Bồ đề quả Hiền Thánh.
Cõi ấy chúng sanh không ác thú
Thuở ấy cũng không tất cả nạn
Tất cả Phật ấy thọ mạng lâu
Đồng trụ thế gian tám vạn tuổi.
Chúng sanh nghe được danh Phật ấy
Đều được bất thối thượng Bồ đề
Nếu những người nữ nghe hiệu Phật
Tất cả đều được thân nam nhi.
Như vậy Thế Tôn Đấng hàng ma
Đã thọ ký cho chúng ngoại đạo
Tất cả trời người nghe thọ ký
Thảy đều mừng vui sanh kính tín.

PHẨM LỤC GIỚI SAI BIỆT THỨ HAI MƯỜI LĂM

* Bảy giờ, Tịnh Phạn vương và quyến thuộc thấy A tu la nhĩn đến trời Quảng Quả cúng dường Phật được thọ ký, cũng nghe trời Tịnh Cư nói kệ tán thán Phật, lại thấy ngoại đạo cũng được thọ ký, nhà vua suy nghĩ rằng: Việc ấy hy hữu chẳng nghĩ bàn được, đức Thế Tôn rất khéo nói như vậy, tất cả thế gian rồi đều vui mừng.

Do ái luyến con trai mình nên Tịnh Phạn vương đối với đức Phật tình ý rất ân cần. Đức Thế Tôn nói với Tịnh Phạn vương rằng:

Pháp của Phật nói, trước giữa sau đều thiện cả, nghĩa ấy sâu xa, vị ấy thuần thiện thanh tịnh không xen tạp, thanh bạch không ô nhiễm, nói rõ pháp Phạm hạnh. Những Phạm hạnh gì? Đó là pháp môn phân biệt lục giới. Nay vua nên lắng nghe khéo suy nghĩ sẽ vì vua mà nói.

Vua nói:

Lành thay, nay tôi nghe kỹ, xin Phật nói rõ cho.

Đức Phật nói:

---

* Hán bộ quyển thứ 73.

Này Đại vương! Gì là pháp môn phân biệt lục giới?

Này Đại vương! Lục giới được nói đó là trượng phu, lục xúc nhập cũng là trượng phu, thập bát ý thức cảnh giới cũng là trượng phu.

Này Đại vương! Có gì Phật nói lục giới tức là trượng phu? Những gì là lục giới? Đó là địa giới, thủy giới, hỏa giới, phong giới, Không giới và thức giới. Nói rằng lục giới là trượng phu đó là đây vậy.

Có gì Phật nói lục xúc nhập gọi là trượng phu? Những gì là lục xúc nhập? Đó là vì nhãn xúc nhập thấy các sắc, nhĩ tử thiệt thân cũng như vậy, nhãn đến vì ý xúc nhập biết các pháp. Nói rằng lục xúc nhập là trượng phu đó là đây vậy.

Có gì Phật nói mười tám ý thức cảnh giới là trượng phu? Gì là mười tám ý thức cảnh giới? Đó là nhãn thấy sắc khả ý do ức tướng phân biệt mà sanh tư giác, thấy sắc bất khả ý cũng ức tướng phân biệt mà sanh tư giác, thấy sắc xả xứ cũng ức tướng phân biệt mà sanh tư giác. Nhĩ tử thiệt thân cũng như vậy. Nhãn đến ý biết pháp khả ý, biết pháp bất khả ý, biết pháp xả xứ ý đều ức tướng phân biệt. Nói rằng thập bát ý thức cảnh giới là trượng phu đó là đây vậy.

Này Đại vương! Địa giới có hai thứ: nội và ngoại.

Nội địa giới là trong tự thân được có những thứ cứng rắn có thể lấy được như là tóc, lông, móng, răng, da, thịt, gân, xương, tủy, não, ngũ tạng, lục phủ, đại tiện. Ngoại địa giới là ngoài thân có những thứ cứng rắn chẳng thể lấy được.

Này Đại vương! địa giới trong thân, lúc nó sanh không từ đâu đến, lúc nó diệt cũng không đi đâu.

Này Đại vương! Có lúc nữ nhơn tự phân biệt tôi là nữ nhơn, thấy nam tử kia lại sanh phân biệt kia là nam tử, bèn sanh ý tưởng dục ưa muốn hòa hiệp mà sanh ái nhiễm nơi nam tử ấy. Có lúc nam tử tự phân biệt tôi là nam tử, thấy nữ nhơn kia bèn sanh phân biệt kia là nữ nhơn rồi sanh ái nhiễm. Nam tử và nữ nhơn ấy đều sanh ái nhiễm mà cùng hòa hiệp. Do hòa hiệp mà có ca la lã.

Này Đại vương! Nam tử phân biệt ấy và sự được phân biệt, cả hai đều bất khả đắc, nữ nhơn và tánh nữ nhơn cũng bất khả đắc, nam tử và tánh nam tử cũng bất khả đắc, do đó chẳng tương tục mà sanh phân biệt. Phân biệt ấy tự tánh cũng bất khả đắc. Như phân biệt tự tánh bất khả đắc, hòa hiệp và hòa hiệp tự tánh cũng bất khả đắc, ca la lã

và ca la lã tự tánh cũng bất khả đắc. Nếu tự tánh bất khả đắc thì nó làm sao sanh được cứng mạnh?

Này Đại vương! Nhơn phân biệt mà sanh ra có thứ cứng rắn ấy. Thứ cứng rắn lúc sanh không có từ đâu đến.

Này Đại vương! Có lúc thân này rớt cuộc làm tử thi. Tử thi cứng rắn ấy lúc biến hoại nó chẳng về phương đông cũng chẳng về phương nam, phương bắc, phương tây, bốn cạnh, trên dưới.

Như trên ấy, đó là nội thân địa giới.

Này Đại vương! Có lúc thế gian đây đều trống rỗng, lại sanh Phạm Thiên cung điện thất bửu. Tướng cứng rắn của cung điện ấy lúc sanh không từ đâu đến. Tướng cứng rắn của cung điện thất bửu trời Tha Hóa Tự Tại, trời Hóa Lạc, trời Đâu Suất, trời Dạ Ma, trời Đạo Lợi, trời Tứ Thiên Vương, lúc sanh không từ đâu đến. Núi Thiết Vi, núi Đại Thiết Vi cứng rắn, lúc sanh không từ đâu đến. Nhấn đến núi Tu Di, khắp cõi Tam thiên Đại thiên, tất cả thứ cứng rắn trong ấy, lúc sanh không từ đâu đến. Đại địa này dày một trăm sáu mươi vạn do tuần, lúc sanh không từ đâu đến.

Này Đại vương! Có lúc thế giới này hư hoại. Lúc sắp hoại, đại địa này hoặc bị lửa cháy nát, hoặc bị nước trôi rã, hoặc bị gió thổi tan. Lúc lửa

cháy đại địa này cho đến khói tro không còn thấy, như dầu tồ bị lửa cháy tan biến không sót thừa. Lúc bị nước phá hoại cũng không còn sót thừa, như lầy muối bỏ vào nước tiêu tan hết cả. Lúc bị gió thổi hoại cũng không còn sót thừa, như gió mạnh Tỳ lam thổi tan mát bày phi điều không còn sót thừa. Địa giới trong ấy lúc tan diệt cũng không đi đâu.

Này Đại vương! Đúng vậy đúng vậy, nội thân địa giới và ngoại thân địa giới, lúc nó sanh không từ đâu đến, lúc nó diệt cũng chẳng đi đâu. Lúc nó sanh cũng Không, lúc nó trụ cũng Không. Sanh và trụ hai thời gian thể tánh đều Không.

Này Đại vương! Thủy giới cũng có hai thứ: nội và ngoại.

Nội thân thủy giới là những thứ nước, tánh nước, thể nước, hoặc nhuần, tánh nhuần, thể nhuần ở trong thân như: nước mắt, nước mũi, mồ hôi, nước miếng, mủ, máu, đàm, mỡ, tủy, sữa, tiểu tiện. Ngoại thân thủy giới là những nước, tánh nước, thể nước và nhuần, tánh nhuần, thể nhuần mà thân chẳng được chẳng nhiếp.

Này Đại vương! Thủy giới trong thân ấy, lúc nó sanh không từ đâu lại, lúc nó diệt cũng chẳng đi đâu. Như lúc thấy người yêu thương thì trong

mắt chảy nước mà lúc bị khổ bức trong mắt cũng chảy nước, lúc nghe pháp kính tin nước mắt chảy ra, mà bị phong hàn cũng chảy nước mắt, lúc mắt nhắm đờ cũng vậy. Nước mắt ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng chẳng đi đâu.

Này Đại vương! Có lúc thủy giới trong thân tăng trưởng quá nhiều có thể diệt hỏa giới trong thân. Lúc hỏa giới ấy diệt, nó không đi đến đâu. Có lúc hỏa giới trong thân quá tăng thịnh hay làm khô cạn thủy giới trong thân. Lúc bị đốt cạn, thủy giới ấy đi không đến đâu.

Này Đại vương! Hỏa giới và thủy giới trong thân ấy, lúc sanh nó không từ đâu đến, lúc diệt nó chẳng đi đến đâu. Lúc sanh nó cũng Không, lúc diệt nó cũng Không, thể tánh nó tự Không.

Này Đại vương! Có lúc thế giới này hư hoại. Lúc thế giới này sắp hoại, trong không gian nổi lên ba mươi hai lớp mây dày trùm khắp Tam thiên Đại thiên thế giới đến năm trung kiếp mưa lớn không dứt, giọt mưa như tượng vương đài. Sau đó lại trải qua năm trung kiếp mưa thật to lớn, nước ngập đầy đến Phạm Thiên.

Này Đại vương! Thủy giới to lớn ấy, lúc đầu sanh không từ đâu đến.

Này Đại vương! Lại có lúc thế giới này hư

hoại. Lúc sắp hoại, trong thế giới này có hai mặt nhựt xuất hiện, bảy giờ suối nguồn sông nhỏ đều khô cạn. Kế đến, có ba mặt nhựt xuất hiện, bảy giờ sông ngòi đều khô cạn. Kế đến, có bốn mặt nhựt xuất hiện, bảy giờ nguồn nước của các sông lớn đều khô hết. Kế đến, có năm mặt nhựt xuất hiện, bảy giờ nước trong đại hải lần lần khô cạn từ một do tuần đến hai ba bốn năm do tuần, lần lần khô cạn đến mười do tuần, trăm do tuần, ngàn do tuần, vạn do tuần, đến bốn vạn bốn ngàn do tuần đều khô cạn.

Bảy giờ, nước còn thừa trong đại hải từ bốn vạn do tuần, lần lần còn ba vạn, hai vạn, một vạn, chín ngàn, tám ngàn đến còn một ngàn do tuần, lần lần cạn còn thừa chín trăm tám trăm đến một trăm do tuần, lần lần cạn còn thừa chín mươi đến còn mười do tuần, cạn lần còn thừa chín đến một do tuần, cạn lần còn thừa năm dặm đến mười đa la thọ, chín đến còn một đa la thọ, cạn lần cho đến chỉ còn vũng ướn như dầu chân.

Bảy giờ, trong đại hải chỉ còn chút tướng ẩm ướn như lúc trời mưa thoát ướn thoát khô. Lần đến lúc trong đại hải hơi ướn chỉ còn thấm mặt ngón tay.

Này Đại vương! Thủy giới ấy lúc lần lần diệt,

nó đi chẳng đến đâu, mười phương đều không đến. Lúc sanh nó cũng Không, lúc trụ nó cũng Không, lúc diệt nó cũng Không. Tánh thủy giới ấy bất khả đắc chỉ có riêng tác dụng thôi. Nhưng tác dụng ấy chẳng phải nam chẳng phải nữ, không có tướng để được.

Này Đại vương hỏa giới cũng có hai thứ: nội và ngoại.

Nội hỏa giới là trong thân chỗ có hỏa, hỏa thể, hỏa tướng và nhiệt, nhiệt thể, nhiệt tướng. Đó là trong thân có hơi ấm nóng hay làm tiêu hóa thức uống ăn nhập vào số nhiệt độ ấy. Ngoại hỏa giới là những hỏa, thể hỏa, tướng hỏa và hơi ấm nóng ở ngoài thân chẳng lấy chẳng thọ ấy.

Này Đại vương! Có lúc ca la ã trong bào thai, thân nội hỏa giới tăng thịnh làm thủy giới lẫn kém nên ca la ã đặc lần cứng lần. Như đồ kim khí do hỏa lực mà lần cứng rắn. Ca la ã cứng đặc thì gọi là Yết bồ đàm. Yết bồ đàm do hỏa lực mà thành tên là Ty thi ca. Ty thi ca do hỏa lực mà thành tên là Kiên cố. Kiên cố do hỏa lực làm thành mọc ra năm nhánh.

Đúng vậy, này Đại vương! Thủy giới ấy do hỏa giới thành thực như vậy như vậy. Thủy giới ấy lần đặc lần cứng mà thành khối thịt.

Này Đại vương! Lúc hỏa giới ấy sanh, nó không từ đâu lại, mà có thể đốt tiêu thủy giới.

Này Đại vương! Có lúc trong thân người hỏa giới lần diệt tận. Vì hỏa giới diệt tận nên đồ ăn uống không tiêu hóa mà người bệnh ấy không thể ăn uống được. Vì không ăn uống được nên hỏa giới diệt hết mà người bệnh phải chết.

Này Đại vương! Hỏa giới lúc diệt, nó chẳng đi đến mười phương. Lúc sanh nó cũng Không, lúc diệt nó cũng Không, mà hỏa giới ấy từ nào thể tánh nó tự Không.

Này Đại vương! Có thời kỳ thể giới hư hoại. Lúc thể giới hoại, hỏa giới ngoài thân tăng thanh cháy đỏ suốt khắp cả Tam thiên Đại thiên thể giới.

Này Đại vương! Lửa ngoài thân ấy, lúc sanh không từ đâu đến.

Này Đại vương! Lại có lúc khối lửa lớn ấy cháy khắp cõi Đại thiên rồi tắt. Lúc lửa ấy diệt, nó chẳng đến đâu, chẳng đến mười phương.

Này Đại vương! Hỏa giới ngoài thân ấy, lúc sanh cũng Không, lúc diệt cũng Không, thể tánh nó tự Không, chẳng phải có, chẳng thể được. Chỉ là riêng dụng, nhưng riêng dụng ấy chẳng phải nam chẳng phải nữ.

Này Đại vương! Phong giới cũng có hai thứ: nội và ngoại.

Gì là phong giới trong thân? Trong thân mình và trong thân người có phong giới được thọ ấy, thể phong, tên phong, thể nhanh chậm, tên nhanh chậm. Đó là: vận hành nơi tứ chi là phong, vận hành nơi tỳ vị là phong, vận hành nơi năm vóc là phong, vận hành nơi lông đốt chi phần là phong, hơi thở ra vào cũng là phong. Nói tóm lại, đi khắp trong thân thể đều là phong.

Có lúc phong giới trong thân ấy tăng thịnh tập hiệp có thể làm cho thủy giới khô khan, cũng có thể làm tổn giảm hỏa giới, do đó thân người không nhuận trạch cũng không ấm nóng, bụng phình trướng, tay chân co cứng, các mạch máu căng đầy, gân lỏng rút giựt rất đau khổ hoặc phải chết.

Này Đại vương! Phong giới trong thân ấy, lúc sanh không từ đâu đến.

Này Đại vương! Người bệnh phong ấy hoặc gặp lương y cho đúng thuốc hay nên bệnh phong dứt hết. Lúc phong giới ấy diệt, cũng không đi đâu. Lúc nó sanh cũng Không, lúc nó diệt cũng Không, thể tánh nó tự Không.

Gì là phong giới ngoài thân?

Này Đại vương! Ngoài thân có những thứ thân chẳng lấy được chẳng nhận được, thể phong, danh phong, tóc tạt, thể tóc tạt, danh tóc tạt, đây gọi là phong giới ngoài thân.

Này Đại vương! Có lúc ngoại phong giới ấy tăng thanh tập hiệp làm rụng lá gãy nhánh, gãy cây tróc gốc, lở non ngã núi, tan nát thành vi trần, cả cõi Đại thiên này bị gió mạnh ấy thổi lăn chuyển xoay tròn. Như thợ gốm lấy gậy xoay chuyển vòng khuôn, cõi Đại thiên này bị gió thổi xoay tròn cũng vậy. Như chút ít bột mịn bị gió thổi tan khó thấy được, cõi Đại thiên này bị gió mạnh thổi tan thành vi trần cũng khó thấy được. Như lúc có gió lớn lấy nắm đất rải theo gió bay tan khó thấy được, cõi Đại thiên này lúc bị gió mạnh thổi tan cũng khó thấy được như vậy.

Này Đại vương phong giới ngoài thân ấy, lúc sanh không từ đâu đến. Lại như đầu mùa hạ không gió cây cỏ khô héo. Này Đại vương! Ngoại phong giới ấy, lúc diệt nó không đi đâu. Phong giới ấy lúc sanh cũng Không, lúc diệt cũng Không, thể tánh nó tự Không.

Này Đại vương! Nội phong giới và ngoại phong giới ấy, cả hai đều Không. Thể tánh nó tự ly, tướng cũng tự ly, tánh cũng bất khả đắc, tướng

diệt cũng ly. Tại sao? Vì phong giới ấy chẳng phải tác, không có tác giả vậy.

Này Đại vương! Gì là hư không giới? Nó cũng có hai thứ là nội và ngoại.

Gì là nội hư không giới? Hoặc trong thân mình, hoặc trong thân người được thọ được lấy, đó là hư không, thể hư không, danh hư không, trong thân sanh ra ấy nhập vào số các âm các xứ và các giới có bao nhiêu những chỗ trống không trong các lỗ huyết. Đây gọi là nội hư không giới.

Gì là ngoại hư không giới? Đó là ngoài thân những thứ chẳng phải là sắc, rỗng không nhãn đến không có như lông nhỏ ấy gọi là hư không. Đây gọi là ngoại hư không giới.

Này Đại vương có lúc do nghiệp như duyên nên sanh các nhập. Các nhập ấy được sanh rồi vây quanh Không giới, bấy giờ được gọi là vào số nội hư không giới.

Này Đại vương! Trong mỗi mỗi pháp như vậy suy cầu không một nhãn nhập có thể được, chỉ có tác dụng.

Này Đại vương! Do có gì mà Không? Vì địa giới thanh tịnh vậy. Như địa giới thanh tịnh nên Không; thủy, hỏa, phong giới thanh tịnh nên cũng Không như vậy, nó không từ đâu đến.

Này Đại vương! Có lúc tất cả các sắc đều hoại diệt làm hư không. Tại sao? Vì hư không giới vô tận vậy.

Này Đại vương! Chỉ nội hư không giới an trụ bất động.

Như vô vi Niết bàn giới an trụ bất động, phải biết hư không giới khắp tất cả chỗ cũng vậy.

Này Đại vương! Như có người ở đồng hoang trồng đào đất làm ao làm giếng. Ý Đại vương thế nào, hư không ấy từ đâu đến?

- Bạch Thế Tôn! Nó không từ đâu đến.

- Này Đại vương! Nếu người ấy lấy đất lấp lại. Ý Đại vương thế nào, hư không ấy đi đến đâu?

- Bạch Thế Tôn! Nó không đi đến đâu. Tại sao? Bạch Thế Tôn! Hư không giới ấy không đến không đi. Tại sao? Vì hư không giới ấy chẳng phải nam chẳng phải nữ vậy.

- Này Đại vương! Ngoại hư không giới cũng bất động, tánh nó không biến đổi. Hư không giới rộng không, chẳng phải là pháp có. Tại sao? Vì hư không giới chẳng phải nam chẳng phải nữ vậy.

Này Đại vương! Gì là thức giới?

Như nhãn làm chủ phan duyên nơi sắc, vì đối sắc mà biết nên thức sanh ra hoặc biết được xanh

vàng đỏ trắng các màu sắc, cũng biết được dài ngắn to nhỏ các hình sắc. Tất cả những vật sắc mà nhãn thức thấy được ấy gọi là nhãn thức giới. Cũng vậy, hoặc biết tiếng, biết hương, biết vị, biết xúc, hoặc biết pháp, hoặc biết sáu căn sở duyên sở tri thì gọi đó là nhĩ thức giới đến gọi là ý thức giới.

Này Đại vương! Lại thức giới ấy chẳng y nương các căn, cũng chẳng y nương nơi giới. Tại sao? Vì chẳng phải địa tịnh sắc làm nhãn nhập, chẳng phải thủy hỏa phong tịnh làm nhãn nhập. Tại sao? Chẳng phải địa giới thanh tịnh và các pháp khác làm nhãn nhập và người có đủ nhãn nhập, chẳng phải thủy hỏa phong giới thanh tịnh sắc và các pháp khác làm nhãn nhập và người có đủ nhãn nhập. Tại sao? Vì các pháp vô tri vô liễu biệt vậy, không kham năng vậy, chẳng phải sơ trung hậu vậy, chẳng phải nội ngoại trung gian vậy.

Này Đại vương! Thức giới ấy biết cảnh trước rồi liền dứt mất chẳng còn sanh lại. Thức ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không chỗ đến.

Này Đại vương! Gì gọi là nhãn nhập?

Đó là bốn đại chủng cấu thành sắc thanh tịnh. Các pháp thể tánh nếu là tự Không, thì có gì là

thanh, gì là trước. Trong các pháp không có tịnh uế thì sao lại ở trong các pháp mà thấy có tịnh uế.

Như vậy, này Đại vương! Vì thế nên biết nhãn nhập quyết định thể tánh cứu cánh Không tịch, tiền tế hậu tế đều bất khả đắc. Tại sao? Vì vị lai chưa đến nên bất khả đắc, quá khứ đã diệt nên cũng bất khả đắc. Vị lai và sự vị lai bất khả đắc. Nhãn xứ ấy cũng bất khả đắc, vì tự tánh ly vậy. Nếu thể tánh bất khả đắc thì cũng không có được tánh nam tánh nữ. Đã không có tánh nam tánh nữ thì nào có ngã ngã sở.

Này Đại vương! Nếu có ngã ngã sở, đó là cảnh giới ma. Không ngã, không ngã sở thì gọi là cảnh giới chư Phật Như Lai. Tại sao? Vì tất cả pháp ly ngã, ngã sở vậy.

Này Đại vương! Như thật biết rõ nhãn nhập không, nhãn nhập tự tánh Không, tại sao? Vì nhãn nhập ấy tướng nó bất khả đắc, thể nên nhãn nhập ấy thể tánh nó Không tịch. Tánh Không ấy ly tướng nhãn nhập, đây gọi là vô tướng. Ở nơi tướng không mong cầu nên gọi là vô nguyện. Đây là ở nơi nhãn nhập ba môn giải thoát hiện ra trước.

Này Đại vương! Gì là nhĩ nhập giới đến thân nhập giới?

Này Đại vương! Tất cả pháp ấy đối ba giải

thoát môn hiện tiền quyết định đến pháp giới cứu cánh khắp hư không, chẳng gọi được, chẳng nói được, chẳng dùng được, chẳng chỉ được, không tranh luận, không ngữ ngôn, chẳng đo lường được.

Này Đại vương! Dem nhãn đối sắc gọi là điên đảo, nhĩ đối thanh, tỷ đối hương, thiệt đối vị, thân đối xúc, ý đối pháp gọi là điên đảo. Vì thế các pháp gọi là ý cảnh giới.

Này Đại vương! Nhãn nhập đối sắc qua thấy lấy dính có ba thứ ngại: Ngó thấy cảnh thuận sanh ý tưởng ái luyến, nếu thấy cảnh trái sanh ý tưởng sân khuê, thấy cảnh trung dung sanh ý tưởng không tham không sân; năm nhập kia đối cảnh cũng có ba thứ ngại như vậy, nếu duyên cảnh thuận sanh tâm ái, duyên cảnh nghịch sanh tâm sân, duyên cảnh trung dung sanh tâm ngu hoặc. Cảnh giới như vậy là chỗ sở hành của ý. Vì ý đi khắp nên gọi là ý cảnh giới.

Này Đại vương! Ý ấy hành nơi sắc thuận thì sanh tham dục, hành nơi sắc trái thì khởi sân nộ, hành sắc trung dung thì khởi ngu si. Như vậy, ý hành nơi thanh hương vị xúc cũng đều có ba sự khởi tham sân si. Nghĩa là ý duyên cảnh thuận ý pháp sanh tham dục, ý duyên cảnh trái ý pháp

sanh sân khuê, ý duyên cảnh trung dung ý pháp
sanh khởi vô minh ngu si.

Này Đại vương! Phải như vậy mà biết nơi các
căn đường như ảo hóa, biết cảnh giới ấy như
mộng.

Này Đại vương! Như người trong mộng cùng
các thể nữ và đại chúng vui vầy. Người ấy sau khi
thức dậy ghi nhớ sự việc trong mộng: nào đại
chúng, nào các thể nữ. Ý Đại vương thế nào, sự
việc được thấy trong mộng có thật chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật

- Này Đại vương! Người ấy đang lúc ở trong
mộng cho là thật, có phải là trí chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không phải trí. Tại sao? Đại
chúng và thể nữ được thấy trong mộng cứu cánh
là không, cũng là bất khả đắc, hướng lại cùng
nhau vui vầy. Người ấy chỉ tự khổ nhọc, trọn
không có thật.

- Này Đại vương! Các phàm phu ngu si
không học chánh pháp, thấy sắc khả ý, mắt thấy
sắc rồi sanh lòng chấp trước, sanh chấp trước rồi
khởi lòng ái trọng, khởi ái trọng rồi sanh tâm
nhiễm trước, sanh nhiễm trước rồi làm nghiệp
nhiễm trước, đó là thân ba nghiệp, khẩu bốn

nghiệp và ý ba nghiệp, tạo nghiệp rồi liền dứt mất, nghiệp ấy dứt mất rồi nó chẳng y nương ở mười phương, nghiệp ấy nhẫn đến lúc lâm chung thức tối hậu diệt thấy việc làm từ trước hiện ra trong tâm tưởng.

Này Đại vương! Người ấy, tự phần nghiệp dứt hết, nghiệp khác hiện ra, giống như từ mộng thức dậy rồi nhớ sự việc trong mộng.

Này Đại vương! Như vậy, thức tối hậu làm chủ, nghiệp ấy làm như duyên, do hai duyên ấy mà trong phần sanh, thức tâm bắt đầu khởi hoặc sanh địa ngục, hoặc sanh súc sanh, hoặc sanh giới diêm ma la, hoặc sanh A tu la, hoặc sanh trong như thiên. Thức trước đã diệt, sanh phần thức sanh, sanh phần tương tục tâm chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không có một pháp nào từ đời này đến đời khác mà có sanh diệt, thấy nghiệp đã làm và thọ quả báo đều chẳng hư mất. Không có người tác nghiệp, cũng không người thọ báo.

Này Đại vương! Lúc tối hậu thức ấy diệt gọi là tử số, nếu sơ thức sanh thì gọi là sanh số.

Này Đại vương! Hậu thức ấy lúc khởi không từ đâu đến, lúc nó diệt cũng không đến đâu. Duyên ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng

không đến đâu. Nghiệp ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt không đến đâu. Tử ấy lúc tử không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Sơ thức lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Sanh ấy không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Tại sao? Vì tự tánh ly vậy.

Hậu thức ấy, thể tánh hậu thức Không. Duyên ấy, thể tánh duyên Không. Nghiệp ấy, nghiệp thể tánh Không. Tử ấy, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ, thể tánh thọ Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Như vậy, tác nghiệp và quả báo không hư mất, không có người tác nghiệp, cũng không có người thọ báo, chỉ theo thể tục mà có chớ chẳng phải đệ nhưt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không ấy là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng Không là vô tướng giải thoát môn. Đã không có tướng thì cũng không có nguyện cầu gọi là vô nguyện giải thoát môn.

Này Đại vương! Như vậy tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát, cùng với Không đi chung,

đường trước là Niết bàn, xa rời các tướng, xa rời nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, khắp hư không tế.

Này Đại vương! Nên biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng, tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người trong mộng đấu với kẻ oán thù. Người ấy thức dậy rồi ghi nhớ cùng kẻ địch đấu nhau. Ý Đại vương thế nào, sự thấy trong mộng có thật chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy ở trong mộng cho sự ấy là thật thì có phải là trí chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không có trí. Tại sao? Vì trong mộng cứu cánh không có kẻ oán địch, huống là chiến đấu. Người ấy huống tự nhọc nhằn đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, mắt thấy sắc bất khả ái, lòng họ chẳng vui thích mà sanh chấp trước rồi khởi sân khuể làm cho tâm trược loạn mà tạo nghiệp sân nơi thân ba, miệng bốn, ý ba thứ nghiệp. Nghiệp ấy được tạo xong liền dứt mất. Nghiệp ấy dứt rồi chẳng nương ở mười phương. Nghiệp ấy đến lúc lâm chung tối hậu

thức diệt thấy việc làm từ trước hiện ra trong tâm tưởng.

Này Đại vương! Người ấy thấy nghiệp ấy hiện rồi, lòng họ kinh sợ, tự phân nghiệp hết, nghiệp khác hiện ra, như lúc thức dậy nhớ sự trong mộng.

Này Đại vương! Như vậy, tôi hậu thức làm chủ, nghiệp ấy làm như duyên. Do hai duyên ấy mà trong sanh phần thức tâm bắt đầu khởi, hoặc sanh địa ngục, súc sanh, ngạ quỷ, hoặc sanh A tu la, như thiên. Thức trước diệt rồi, sanh phần thức sanh. Sanh phần tương tục tâm chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không có một pháp nào từ đời nay đến đời sau, nhưng mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm và thọ quả báo đều chẳng hư mất. Không có người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Này Đại vương! Hậu thức ấy lúc diệt thì gọi là tử số, nếu sơ thức sanh thì gọi là sanh số.

Này Đại vương! Hậu thức ấy lúc khởi, nó không từ đâu đến, đến lúc diệt nó cũng không đến đâu. Duyên ấy, lúc sanh nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Nghiệp ấy, lúc sanh nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Tử ấy, lúc tử cũng không từ đâu đến, lúc diệt

cũng không đến đâu. Sơ thức lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức ấy, thể tánh hậu thức Không. Duyên ấy, thể tánh duyên Không. Nghiệp ấy, thể tánh nghiệp Không. Tử ấy, thể tánh tử Không. Sơ thức ấy, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh ấy, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và quả báo như vậy đều chẳng mất hư. Không người tác nghiệp cũng không người thọ báo, chỉ theo thể tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không ấy là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng Không nên là Vô tướng giải thoát môn. Nếu đã vô tướng thì không có nguyện cầu nên gọi là Vô nguyện giải thoát môn. Tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi chung với Không, Niết bàn là con đường trước, xa lìa các tướng, xa lìa nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng, tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như có người ở trong chiêm bao bị quỷ nhiều não lòng họ kinh sợ. Thức dậy, người ấy ghi nhớ quỷ trong mộng. Ý Đại vương thế nào, quỷ được thấy trong mộng có thật chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy ở trong mộng cho là thật thì có phải là trí chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không phải trí. Tại sao? Vì trong mộng quỷ còn không có huống là sợ. Người ấy luống tự nhọc nhằn đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, mắt thấy xả xứ sắc lòng họ chấp trước rồi tạo nghiệp chấp trước nơi thân ba, miệng bốn, ý ba thứ nghiệp. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt mất. Nghiệp ấy diệt rồi chẳng nương ở mười phương. Nghiệp ấy đến lúc lâm chung, tối hậu thức diệt thấy nghiệp đã tạo từ trước hiện ra trong tâm tưởng.

Này Đại vương! Người ấy thấy rồi lòng họ kinh sợ, tự phần nghiệp hết, nghiệp khác sanh ra, giống như thức dậy nhớ sự việc trong mộng.

Này Đại vương! Như vậy tối hậu thức làm

chủ, nghiệp ấy làm nhơn duyên, do hai duyên ấy mà trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi, hoặc sanh địa ngục v.v... đến sanh trong nhơn thiên. Thức trước diệt, sanh phần thức sanh, sanh phần tương tục tâm chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm và thọ quả báo đều chẳng mất hư. Không có người tác nghiệp và thọ báo.

Này Đại vương! Hậu thức ấy lúc diệt gọi là tử số. Nếu sơ thức sanh gọi là sanh số. Hậu thức ấy, lúc khởi nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Duyên ấy, lúc sanh nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Nghiệp ấy, lúc sanh nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Tử ấy, lúc tử nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Sơ thức ấy, lúc sanh nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy, lúc sanh nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh

thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và quả báo như vậy đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo. Chỉ theo thể tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không ấy là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng Không là Vô tướng giải thoát môn. Nếu đã vô tướng thì không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát, cùng đi chung với Không, Niết bàn là con đường trước, xa lìa các tướng, xa lìa nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Tất cả thí dụ phải biết như vậy.

* Này Đại vương! Như người trong mộng thấy nữ nhơn đoan chánh đệ nhứt trong nước, ở bên nữ nhơn ấy được nghe âm nhạc vi diệu khả ái. Người ấy gần nữ nhơn nghe âm nhạc thọ vui ngũ dục. Sau khi thức dậy, người ấy ghi nhớ âm nhạc vi

---

* *Hán bộ quyển thứ 74.*

diệu khả ái trong mộng. Ý Đại vương thế nào, âm nhạc được nghe trong mộng có thật chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Không thật.

- Nay Đại vương! Trong mộng người ấy cho là thật thì có phải là trí chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Không phải trí. Tại sao? Trong mộng nữ nhơn và âm nhạc cứu cánh đều không hướng là vui ngũ dục. Người ấy luống tự nhọc nhằn đều không có thật.

- Nay Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, họ thấy nữ nhơn và nghe âm nhạc thích ý sanh lòng nhiễm trước rồi tạo nghiệp nhiễm trước nơi thân ba, miệng bốn và ý ba thứ nghiệp. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt diệt. Nghiệp ấy diệt rồi chẳng nương ở mười phương. Nghiệp như vậy đến lúc lâm chung, tối hậu thức diệt, thấy nghiệp đã làm từ trước hiện ra trong tâm tưởng. Người ấy thấy rồi sanh lòng kinh sợ, tự phần nghiệp hết, nghiệp khác sanh ra, giống như thức dậy nhớ sự trong mộng.

Nay Đại vương! Như vậy tối hậu thức làm chủ, nghiệp ấy làm nhơn duyên, do hai duyên nên trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi, hoặc sanh địa ngục v.v... đến trong nhơn thiên. Thức trước

diệt rồi sanh phần thức sanh, sanh phần tương tục tâm chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không có một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm và thọ quả báo đều chẳng mất hư. Không người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Này Đại vương! Hậu thức ấy lúc diệt gọi là tử số, nếu sơ thức sanh gọi là sanh số. Hậu thức ấy, lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt cũng chẳng đến đâu. Duyên ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Nghiệp ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Tử ấy, lúc tử không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Sơ thức lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không. Tác nghiệp và quả báo như vậy đều

không mất hư. Không người tác nghiệp cũng không người thọ báo. Chỉ theo thể tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng Không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả pháp đều có đủ ba môn giải thoát cùng đi chung với Không, Niết bàn là con đường trước, xa lìa các tướng, xa lìa nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Tai nghe ác thanh, sanh khởi ác tâm.

Này Đại vương! Như người trong mộng thấy thân ái biệt ly lòng họ rất khổ não buồn rầu khóc kể, hoặc ly biệt cha mẹ vợ con quyến thuộc yêu thương. Thức dậy rồi người ấy ghi nhớ sự trong mộng. Ý Đại vương thế nào, sự thấy trong mộng có thật chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Không thật.

- Này Đại vương! Người ấy cho sự trong mộng là thật thì có phải là trí chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì thân ái biệt ly được thấy trong mộng ấy cứu cánh không có huông là buồn khóc. Người ấy luống tự nhọc nhằn đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, họ thấy nghe ác thanh liền chấp trước nên sanh lòng chẳng ưa rồi giận hờn mà tạo nghiệp sân nơi thân ba, miệng bốn và ý ba thứ nghiệp. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt diệt. Nghiệp ấy diệt rồi chẳng nương ở mười phương. Nghiệp như vậy đến lúc lâm chung, tối hậu thức diệt thấy nghiệp đã làm từ trước hiện ra trong tâm tưởng. Người ấy thấy rồi sanh lòng kinh sợ, tự phần nghiệp hết nghiệp khác hiện ra, giống như thức dậy nhớ sự trong mộng. Cũng vậy tối hậu thức làm chủ, nghiệp ấy làm như duyên, do hai duyên ấy nên trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi hoặc sanh địa ngục v.v... đến sanh trong như thiên. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tương tục tâm chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau mà có sanh diệt thấy nghiệp đã

làm và thọ quả báo đều chẳng mất hư. Không người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Này Đại vương! Hậu thức ấy, lúc diệt gọi là tử số, nếu sơ thức sanh gọi là sanh số. Hậu thức ấy, lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Duyên ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Nghiệp ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Tử ấy, lúc tử không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Sơ thức ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và quả báo như vậy đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo, chỉ theo thế tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi chung với Không, Niết bàn là con đường trước, xa lìa các tướng, xa lìa nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Tai nghe xả thanh, khởi xả tướng. Như người trong mộng nghe câu chẳng rõ nghĩa. Thức dậy người ấy ghi nhớ tiếng được nghe trong mộng. Ý Đại vương thế nào, tiếng nghe trong mộng có thật chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Không thật.

- Này Đại vương! Người ấy nằm mộng cho là thật thì có phải là trí chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng cứu cánh không có âm thanh để được, huống là có câu liễu nghĩa câu bất liễu nghĩa. Người ấy luống tự nhọc nhằn đều không có thật.

- Nay Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, họ nghe xả thanh bèn chấp trước nên mê hoặc mà tạo nghiệp ngu si nơi thân ba, miệng bốn và ý ba thứ nghiệp. Nghiệp được tạo rồi liền dứt diệt. Nghiệp ấy diệt rồi chẳng nương ở mười phương.

Nghiệp như vậy đến lúc lâm chung, tối hậu thức diệt thấy sự đã làm từ trước hiện ra trong tâm tưởng. Người ấy thấy rồi tâm sanh chấp trước, tự phần nghiệp hết, nghiệp khác hiện ra, giống như thức dậy nhớ tiếng câu chẳng rõ nghĩa được nghe trong mộng.

Nay Đại vương! Như vậy, tối hậu thức làm chủ, nghiệp ấy làm nhơn duyên, do hai duyên ấy nên trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi, hoặc sanh địa ngục v.v... đến hoặc sanh trong nhơn thiên. Thức trước đã diệt, thức thọ sanh phần sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Nay Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm và thọ quả báo đều chẳng mất hư. Không có người tạo nghiệp cũng không có người thọ báo.

Nay Đại vương! Hậu thức ấy lúc diệt gọi là tử số. Nếu sơ thức sanh thì gọi là sanh số. Hậu thức ấy lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt cũng không

đến đâu. Duyên ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc nó diệt cũng không đến đâu. Nghiệp ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Tử ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Sơ thức ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên thức Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và quả báo như vậy không mất hư, không người tác nghiệp, không người thọ báo, chỉ vì theo thể tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng Không là Vô tướng giải thoát môn. Nếu vô tướng thì không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả

pháp đều đủ ba giải thoát môn cùng đi chung với Không, Niết bàn là con đường trước, xa rời tướng xa rời nguyện, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Thí như người chiêm bao lấy hương gỗ chiên đàn hoặc hương lá đa ma la và các thứ hương khác để xoa thân mình. Thức dậy, người ấy nhớ các thứ hương được xoa trong mộng vừa rồi. Ý Đại vương thế nào, sự thấy trong mộng ấy có thật chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy cho là thật thì có phải là trí chăng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng cứu cánh không có hương huống là xoa thân. Người ấy luống tự nhọc nhằn, đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, họ ngửi hương thơm bèn mến thích rồi tạo mười nghiệp nhiễm trước nơi thân ngũ ý. Nghiệp được tạo rồi liền dứt mất; khi mất, nghiệp ấy chẳng nương ở mười

phương. Nghiệp ấy đến lúc lâm chung, tối hậu thức diệt, thấy nghiệp đã làm từ trước hiện trong tâm tưởng. Như chiêm bao thức dậy nhớ hương thơm được ngửi trong mộng.

Này Đại vương! Tối hậu thức làm chủ do nghiệp ấy làm nhơn duyên, vì hai duyên ấy mà trong sanh phần thức tâm ban đầu sanh khởi, hoặc sanh địa ngục v.v... đến hoặc sanh trong nhơn thiên. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không có một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm và thọ quả báo đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Này Đại vương! Lúc hậu thức diệt gọi là tử số. Nếu sơ thức sanh thì gọi là sanh số. Hậu thức ấy lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt nó chẳng đến đâu. Duyên ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó chẳng đến đâu. Nghiệp ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó chẳng đến đâu. Tử ấy, lúc tử không từ đâu đến, lúc diệt nó chẳng đến đâu. Sơ thức ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó chẳng đến đâu. Thọ sanh ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó chẳng đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và quả báo như vậy đều chẳng mất hư. Không người tác nghiệp, không người thọ báo, chỉ vì theo thế tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng Không là Vô tướng giải thoát môn. Đã không tướng nên không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi chung với Không, Niết bàn là con đường trước, xa lìa tướng xa lìa nguyện, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người chiêm bao thấy cổ mình đeo những tử thi rắn, chó, thầy người v.v... Thức dậy, người ấy ghi nhớ cảnh mộng rồi sợ sệt. Ý Đại vương thế nào, cảnh mộng ấy có thật chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy chấp lấy tử thi được thấy trong mộng có phải là trí chăng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng tử thi còn không có, huống là cột nơi cổ. Người ấy luống tự nhọc nhằn đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, họ thấy thúi xấu thì chấp trước ghét bỏ mà tạo mười nghiệp sân ghét nơi thân khẩu ý. Nghiệp được tạo rồi liền dứt diệt. Nghiệp ấy diệt rồi chẳng nương ở mười phương, đến lúc lâm chung, tối hậu thức diệt thấy việc làm từ trước hiện trong tâm tưởng. Người ấy thấy rồi sanh lòng ghét bỏ, tự phân nghiệp hết, nghiệp khác hiện ra. Như thức dậy nhớ sự việc trong mộng.

Này Đại vương! Tối hậu thức làm chủ, do nghiệp ấy làm như duyên, vì hai duyên ấy mà trong sanh phân thức tâm ban đầu khởi, hoặc sanh địa ngục v.v... đến hoặc sanh trong như thiên.

Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không có một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp được làm và thọ quả báo đều chẳng mất hư, không có người tác nghiệp cũng không có người thọ báo. Hậu thức ấy lúc diệt gọi là tử số, nếu sơ thức sanh thì gọi là sanh số. Hậu thức ấy, lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Duyên ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Nghiệp ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Tử ấy, lúc tử không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Sơ thức lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và quả báo như

vậy đều chẳng mất hư, không có người tác nghiệp cũng không có người thọ báo, chỉ vì theo thế tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng Không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng vô nguyện là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi chung với Không, trên đường đến Niết bàn, xa lìa tướng xa lìa nguyện, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng, tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người chiêm bao thấy tử căn hoại. Thức dậy, người ấy ghi nhớ mũi mình hư. Ý Đại vương như thế nào, sự thấy trong mộng có thật chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng có thật.

- Này Đại vương! Người ấy chấp cảnh mộng là thật thì có phải là trí chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng cứu cánh không có tử căn huông là hư hoại. Người ấy tự luống nhọc nhàn, đều không có thật.

- Nay Đại vương! Hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, họ thấy tử căn hoại thì chấp trước lo sợ mà tạo mười nghiệp chấp trước lo sợ nơi thân khẩu ý. Nghiệp ấy được tạo xong liền dứt diệt. Nghiệp ấy diệt rồi chẳng nương ở mười phương, đến lúc lâm chung tối hậu thức diệt thấy việc đã làm hiện trong tâm tưởng. Thấy rồi người ấy sanh lòng sợ sệt, tự phần nghiệp hết nghiệp khác hiện ra. Như thức dậy nhớ việc trong mộng.

Như vậy, tối hậu thức làm chủ, do nghiệp ấy làm nhơn duyên, vì hai duyên ấy mà trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi, hoặc sanh địa ngục v.v... đến hoặc sanh trong nhơn thiên. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng hoại chẳng tuyệt.

Nay Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã tạo và thọ quả báo đều không mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Lúc hậu thức ấy diệt gọi là tử số, nếu sơ thức sanh gọi là vào sanh số. Hậu thức ấy, lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Duyên ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Nghiệp ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Tử ấy,

lúc tử không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Sơ thức sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Thọ sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và quả báo như vậy đều chẳng mất hư. Không người tác nghiệp, không người thọ báo, chỉ theo thế tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng Không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi chung với Không, trên đường trước là Niết bàn, xa lìa tướng xa lìa nguyện, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, cùng

khấp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng, tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người mộng thấy mình đói khát được cơm canh ngon tha hồ ăn uống. Thức dậy, người ấy ghi nhớ cơm canh ngon được ăn trong mộng. Ý Đại vương thế nào, sự mộng ấy có thật chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy cho sự mộng là thật thì có phải là trí chăng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng cứu cánh không có cơm canh hưởng lại có ăn. Người ấy luống tự nhọc nhằn đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, họ thấy các thức ăn thì chấp trước tham ưa say nhiễm rồi tạo nghiệp tham nhiễm mười thứ nơi thân khẩu ý. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt diệt. Nghiệp ấy diệt rồi chẳng nương ở mười phương, nhãn lúc lâm chung, tối hậu thức diệt thấy việc làm từ trước hiện ra trong tâm tưởng. Người ấy thấy rồi sanh lòng tham chấp, tự phần nghiệp hết, nghiệp

khác hiện ra, như người mộng thức dậy nhớ sự trong mộng.

Này Đại vương! Tội hậu thức làm chủ, do nghiệp ấy làm nhơn duyên, vì hai nhơn duyên ấy mà trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi, thác sanh trong sáu đạo. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm từ trước và thọ quả báo đều chẳng mất hư. Không người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Lúc hậu thức ấy diệt gọi là vào tử số. Nếu sơ thức sanh thì gọi là vào sanh số. Hậu thức ấy lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Duyên ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Nghiệp ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Tử ấy lúc tử không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Sơ thức lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy cũng không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không.

Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và quả báo như vậy đều không mất hư, không người tạo nghiệp cũng không người thọ báo, chỉ theo thế tục mà có chớ chẳng phải đê nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi với Không trên đường trước là Niết bàn, xa lìa tướng xa lìa nguyện, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng, tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người mộng thấy mình quá đói gặp được dưa đắng, trái cau xa, trái nhâm bà v.v... liền lấy ăn. Thức dậy người ấy

ghi nhớ trong mộng ăn những trái đắng. Ý Đại vương thế nào, trong mộng người ấy có thật ăn trái đắng chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Nay Đại vương! Người ấy cho sự mộng là thật thì có phải là trí chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng còn không có trái đắng huống là có ăn. Người ấy luống tự nhọc nhằn, đều không có thật.

- Nay Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, mộng thấy bị đói khổ, họ liền chấp trước mà tạo mười nghiệp chấp trước nơi thân khẩu và ý. Nghiệp được tạo rồi liền dứt mất. Nghiệp ấy diệt rồi chẳng nương ở mười phương, cho đến lúc lâm chung, tối hậu thức diệt thấy việc làm từ trước hiện trong tâm tưởng. Người ấy thấy rồi, trong tâm sanh vọng tưởng, tự phân nghiệp hết, nghiệp khác sanh ra, như người mộng thức dậy nhớ sự trong mộng.

Như vậy, tối hậu thức làm chủ, do nghiệp ấy làm nhơn duyên, vì hai duyên ấy mà trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi thác sanh vào sáu loài. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm từ trước và thọ quả báo đều chẳng mất hư, không có người tạo nghiệp cũng không có người thọ báo.

Hậu thức ấy lúc diệt gọi là vào tử số. Nếu sơ thức sanh thì gọi là vào sanh số. Hậu thức ấy, lúc khởi nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Duyên ấy, lúc sanh nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Nghiệp ấy, lúc sanh nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Tử ấy, lúc tử nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Sơ thức lúc sanh nó không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và thọ báo như

vậy đều chẳng mất hư, không người tạo nghiệp cũng không người thọ báo, chỉ theo thế tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát, cùng đi với Không trên đường trước Niết bàn, xa lìa tướng xa lìa nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người mộng thấy lưỡi mình hư hoại. Thức dậy người ấy ghi nhớ sự trong mộng. Ý Đại vương thế nào, sự mộng ấy có thật chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy cho sự mộng là thật thì có phải là trí chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải là trí. Tại sao? Vì trong mộng lưỡi còn chẳng có hướng là hư hoại. Người ấy luống tự nhọc nhằn, đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, thấy thật căn hư hoại thì chấp trước sanh lòng chẳng ưa mà khởi mùi nghiệp chấp trước nơi thân khẩu và ý. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt diệt chẳng nương ở mùi phương cho đến lúc lâm chung tới hậu thức diệt thấy việc làm trước hiện trong tâm tưởng. Người ấy thấy rồi lòng lo sợ, tự phần nghiệp hết, nghiệp khác hiện ra, như người mộng thức dậy nhớ sự trong mộng.

Như vậy, tới hậu thức làm chủ, do nghiệp ấy làm nhơn duyên, vì hai duyên ấy nên trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi sanh vào trong sáu thú. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm từ trước và thọ báo đều không mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Hậu thức ấy lúc diệt gọi là vào tử số. Nếu sơ thức sanh thì gọi là vào sanh số. Hậu thức ấy khởi không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Duyên ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Nghiệp ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không

đến đâu. Tử ấy lúc tử không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Sơ thức ấy sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Tác nghiệp và quả báo như vậy đều không mất hư, không người tác nghiệp, cũng không người thọ báo, chỉ theo thế tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch, tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng không là Vô tướng giải thoát môn, đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi với không trên đường trước Niết bàn, xa rời tướng xa rời nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn

giới, quyết định như pháp tánh, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng tất cả thí dụ đều phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người mộng thấy ôm ấp nữ nhơn đẹp như nước. Thức dậy, người ấy ghi nhớ sự chạm xúc êm dịu trong mộng. Ý Đại vương thế nào, sự mộng ấy có thật chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy cho sự mộng ấy là thật có phải là trí chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng cứu cánh không có gái đẹp, hương là chạm xúc êm dịu. Người ấy luống tự nhọc nhằn đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, họ thấy sắc khả ý thì chấp trước mà khởi ái dục sanh lòng nhiễm trước rồi tạo mười nghiệp nhiễm trước nơi thân khẩu và ý. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt diệt chẳng nương ở mười phương, cho đến lúc lâm chung tối hậu thức diệt thấy nghiệp làm từ trước hiện trong tâm tưởng, người ấy thấy rồi sanh lòng

ưa vui, tự phần nghiệp hết, nghiệp khác hiện ra, như người mộng thức dậy nhớ sự trong mộng.

Như vậy, tối hậu thức làm chủ, nghiệp ấy làm như duyên, vì hai nghiệp ấy nên trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi sanh vào trong sáu loài. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm và thọ quả báo đều chẳng mất hư. Không người tác nghiệp cũng không người thọ báo. Hậu thức ấy lúc diệt gọi là vào tử số. Nếu sơ thức sanh thì gọi là sanh số.

Này Đại vương! Hậu thức ấy lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Duyên ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Nghiệp ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Tử ấy không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Sơ thức sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Thọ sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử

Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và thọ báo như vậy đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp, không người thọ báo, chỉ theo thể tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi với Không trên đường trước Niết bàn, xa lìa tướng xa lìa nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Tất cả thí dụ phải biết như vậy.

* Này Đại vương! Như người mộng thấy tự lấy đồng lá nóng quán thân mình. Thức dậy,

---

* Hán bộ quyển thứ 75.

người ấy ghi nhớ trong mộng quán đồng lá nóng. Ý Đại vương thế nào, sự mộng ấy có thật chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Nay Đại vương! Người ấy cho sự mộng ấy là thật thì có phải là trí chăng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng còn không có đồng lá huống là có quán thân mình. Người ấy tự luống nhọc nhằn đều không có thật

Nay Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, họ thấy sự kinh sợ thì chấp trước nên sợ hãi rồi tạo mười nghiệp sợ hãi nơi thân khẩu và ý. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt diệt chẳng nương ở mười phương cho đến lúc lâm chung tối hậu thức diệt, người ấy thấy việc đã làm hiện trong tâm tưởng liền sợ hãi, tự phần nghiệp hết, nghiệp khác hiện ra, như mộng thức dậy nhớ sự trong mộng.

Như vậy, tối hậu thức làm chủ, do nghiệp ấy làm nhơn duyên, vì hai duyên ấy mà trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi, sanh vào trong sáu đạo. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Nay Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy việc làm từ

trước và thọ quả báo đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Này Đại vương! Hậu thức ấy lúc diệt gọi là vào tử số, nếu sơ thức sanh thì gọi là vào sanh số. Hậu thức ấy, lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Duyên ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Nghiệp ấy, lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Tử ấy không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Sơ thức lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và thọ báo như vậy đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo, chỉ theo thế tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi với Không trên đường trước Niết bàn, xa lìa tướng xa lìa nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp tánh, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng, tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người mộng thấy thân căn hư hoại chẳng cảm giác khi xúc chạm. Thức dậy, người ấy ghi nhớ sự hư hoại trong mộng. Ý Đại vương thế nào, sự mộng ấy có thật chăng?

- Bạch Thế Tôn! không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy cho sự mộng là thật có phải là trí chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng cứu cánh không có thân căn hưởng là có hư hoại. Người ấy tự luống nhọc nhằn, đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, tự thấy thân căn hư

hoại thì chấp trước mà sợ hãi rồi tạo mười nghiệp sợ hãi nơi thân khẩu và ý. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt diệt chẳng nương ở mười phương, mãi đến lúc lâm chung tối hậu thức diệt thấy nghiệp đã làm hiện ra trong tâm tưởng. Người ấy thấy rồi sanh lòng sợ hãi, tự phần nghiệp hết nghiệp khác hiện ra, như mộng thức dậy nhớ sự trong mộng.

Như vậy, tối hậu thức làm chủ, nghiệp ấy làm nhơn duyên, do hai duyên ấy mà trong sanh phần thức tâm sơ khởi sanh vào trong sáu thú. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy việc làm từ trước và thọ báo đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Hậu thức ấy lúc diệt thì gọi là vào tử số. Nếu sơ thức sanh thì gọi là vào sanh số. Hậu thức ấy lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Duyên ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Nghiệp ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Tử ấy không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Sơ thức lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Thọ

sanh ấy không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không.

Này Đại vương! Tác nghiệp và thọ báo như vậy đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo, chỉ theo thế tục mà có chớ chẳng phải đệ nhưt nghĩa.

Này Đại vương! Tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi với Không trên đường trước Niết bàn, xa lìa tướng xa lìa nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người mộng thấy nhà ảo thuật ảo hóa ra ngũ dục, tự thấy thân mình hưởng thọ ngũ dục. Thức dậy, người ấy ghi nhớ cảnh ngũ dục trong mộng. Ý Đại vương thế nào, sự mộng ấy có thật chăng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy cho sự mộng được thấy là thật thì có phải là trí chăng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng nhà ảo thuật còn cứu cánh không có hưởng là ngũ dục và hưởng thọ. Người ấy luống tự nhọc nhằn đều không có thật

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, họ thấy ảo sư thuật ra ngũ dục thì chấp trước mà ái trọng rồi nhiễm trước, do đó họ tạo mười nghiệp ái nhiễm nơi thân khẩu và ý. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt diệt chẳng nương ở mười phương, mãi đến lúc lâm chung tối hậu thức diệt, thấy nghiệp đã làm hiện trong tâm tưởng. Người ấy thấy rồi sanh lòng ái nhiễm. Nghiệp trước đã hết, nghiệp khác sanh ra, như mộng thức nhớ cảnh sự trong mộng.

Như vậy, tối hậu thức làm chủ, nghiệp ấy làm như duyên, do hai duyên ấy mà trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi, sanh vào trong sáu loài.

Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm từ trước và thọ quả báo đều chẳng mất hư, không người tạo nghiệp cũng không người thọ báo.

Hậu thức ấy lúc diệt thì gọi là vào tử số, nếu sơ thức sanh thì gọi là vào sanh số. Hậu thức ấy lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Duyên ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Nghiệp ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Tử ấy lúc tử không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Sơ thức ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không. Tác nghiệp và thọ báo như vậy đều

chẳng mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo, chỉ theo thế tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy, tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi với Không trên đường trước Niết bàn, xa lìa tướng xa lìa nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người mộng thấy nước lớn cuốn trôi thân mình, vợ con quyền thuộc thấy vậy buồn rầu vô lượng. Thức dậy, người ấy nhớ sự nước trôi và buồn rầu trong mộng. Ý Đại vương thế nào, sự mộng ấy có thật chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy cho sự mộng ấy là thật thì có phải là trí chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng cứu cánh không có nước, huống là

cuốn trôi và buồn rầu. Người ấy luống tự nhọc nhằn đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, thấy nước cuốn trôi thì chấp trước mà lo buồn rồi tạo mười nghiệp lo buồn nơi thân khẩu và ý. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt mất chẳng nương ở mười phương, mãi đến lúc lâm chung tối hậu thức diệt thấy việc làm từ trước hiện trong tâm tưởng. Người ấy thấy rồi sanh lòng buồn sợ, nghiệp trước đã hết, nghiệp sau hiện ra, như người thức dậy nhớ sự cảnh trong mộng.

Như vậy, tối hậu thức làm chủ, nghiệp ấy làm nhơn duyên, do hai duyên ấy nên trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi, sanh vào trong sáu thú. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau mà có sanh diệt thấy việc làm từ trước và thọ quả báo đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Hậu thức ấy lúc diệt thì gọi là vào tử số, nếu sơ thức sanh thì gọi là vào sanh số. Hậu thức ấy lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Duyên ấy lúc sanh không từ đâu

đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Nghiệp ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Tử ấy lúc tử không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Sơ thức ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Khởi, thể tánh khởi Không. Hoại, thể tánh hoại Không. Tác nghiệp và thọ quả báo như vậy đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp, cũng không người thọ báo, chỉ theo thể tục mà có chớ chẳng phải đệ nhưt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát, cùng đi với Không trên đường trước Niết bàn, xa rời tướng xa rời nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn

giới, quyết định như pháp giới, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Tất cả thí dụ phải biết như vậy.

Này Đại vương! Như người mộng thấy mình uống rượu say không còn hay biết, chẳng biết phải trái thiện ác tội phước tôn ty ưu liệt. Thức dậy, người ấy ghi nhớ sự việc trong mộng. Ý Đại vương thế nào, sự mộng ấy có thật chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Không có thật.

- Này Đại vương! Người ấy cho sự mộng là thật thì có phải là trí chẳng?

- Bạch Thế Tôn! Chẳng phải trí. Tại sao? Vì trong mộng cứu cánh còn không có rượu hương là có uống say mê loạn chẳng biết tội phước tôn ty thiện ác phải trái hơn kém. Người ấy luống tự nhọc nhằn đều không có thật.

- Này Đại vương! Cũng vậy, hàng phàm phu ngu si không học chánh pháp, thấy uống rượu mê loạn họ sanh chấp trước mà nhiễm ái rồi tạo mười nghiệp nhiễm ái nơi thân khẩu và ý. Nghiệp ấy được tạo rồi liền dứt mất chẳng nương ở mười phương, mãi đến lúc lâm chung tới hậu thức diệt thấy nghiệp đã làm từ trước hiện trong tâm tưởng. Thấy rồi người ấy sanh lòng ái trước, tự phân

nghiệp hết, nghiệp khác hiện ra, như người mộng thức dậy nhớ sự trong mộng.

Như vậy, tôi hậu thức làm chủ, nghiệp ấy làm như duyên, do hai duyên ấy nên trong sanh phần thức tâm ban đầu khởi sanh vào trong sáu đạo. Thức trước đã diệt, thọ sanh phần thức sanh, sanh phần tâm tương tục chủng loại chẳng tuyệt.

Này Đại vương! Không một pháp nào từ đời nay đến đời sau, mà có sanh diệt thấy nghiệp đã làm từ trước và thọ quả báo đều chẳng mất hư. Không người tác nghiệp cũng không người thọ báo.

Hậu thức ấy lúc diệt thì gọi là tử số. Nếu sơ thức sanh thì gọi là sanh số. Hậu thức ấy lúc khởi không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Duyên ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Nghiệp ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Tử ấy không từ đâu đến, lúc diệt cũng không đến đâu. Sơ thức ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu. Thọ sanh ấy lúc sanh không từ đâu đến, lúc diệt nó cũng không đến đâu.

Tại sao? Vì tự tánh ly vậy. Hậu thức, thể tánh hậu thức Không. Duyên, thể tánh duyên Không. Nghiệp, thể tánh nghiệp Không. Tử, thể tánh tử

Không. Sơ thức, thể tánh sơ thức Không. Thọ sanh, thể tánh thọ sanh Không. Thế gian, thể tánh thế gian Không. Niết bàn, thể tánh Niết bàn Không. Hoại, thể tánh hoại Không. Nghiệp được tạo tác và quả báo như vậy đều chẳng mất hư, không người tác nghiệp cũng không người thọ báo, chỉ theo thể tục mà có chớ chẳng phải đệ nhứt nghĩa.

Này Đại vương! Phải biết tất cả pháp đều Không tịch. Tất cả pháp Không là Không giải thoát môn. Không ấy không có tướng Không là Vô tướng giải thoát môn. Đã vô tướng nên cũng không nguyện cầu là Vô nguyện giải thoát môn. Như vậy tất cả pháp đều đủ ba môn giải thoát cùng đi với Không trên đường trước Niết bàn, xa rời tướng xa rời nguyện cầu, cứu cánh Niết bàn giới, quyết định như pháp giới, cùng khắp hư không tế.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Tất cả thí dụ đều phải biết như vậy.

*

PHẨM TỨ CHUYÊN LUÂN VƯƠNG THỨ HAI MƯỜI SÁU

Bấy giờ, đức Phật nói với Tịnh Phạn vương:

Này Đại vương! Các pháp như đã nói ở trên phải chuyên tâm tinh tấn quan sát tu hành chớ theo nơi khác. Pháp ấy là Bồ đề của chư Phật quá khứ vị lai hiện tại, hay tự tại siêu việt tất cả thế gian, hay trừ tất cả khát ái, hàng phục ngã mạn, diệt trừ tội lỗi, được bình đẳng nơi tất cả pháp. Nó chẳng phải là chỗ của hạng phàm phu, tất cả Thanh văn chẳng đến được, chẳng phải cảnh giới của tất cả Bích chi Phật, là chỗ tu hành của tất cả Bồ tát, là chỗ chứng đắc của tất cả chư Phật.

Ở trong pháp ấy, Đại vương phải để tâm suy nghĩ rằng: Tôi phải thế nào để được làm mắt sáng ở trong trời người, được làm đèn sáng, đuốc lớn, thuyền bè, biết thủy lộ giỏi là Đạo sư, là thương chủ, là đạo thủ ở trong trời người. Tôi phải thế nào để tự độ mình rồi lại độ được người, tự đã giải thoát lại giải thoát người, tự được an ổn lại an ổn người, tự chứng Niết bàn lại khiến người chứng Niết bàn. Đại vương nên biết chẳng nên quan sát đời quá khứ đã trải qua sự giàu mạnh tự tại.

Này Đại vương! Các căn như ảo không bao giờ thỏa mãn, cũng không có gì làm nó thỏa mãn được. Cảnh giới như mộng, ở nơi sắc thanh hương vị xúc không biết chán đủ.

Này Đại vương! Thuở quá khứ có Chuyển Luân Vương tên Vô Biên Xung có đủ thất bửu oai lực tự tại thống lãnh tứ thiên hạ. Nhà vua ấy ở chỗ đức Phật trước trồng các cội lành nên được thành tựu ý lực nghĩ gì được nấy. Lúc ấy, vua Vô Biên Xung tự nghĩ ta thử sức phước đức của ta, nay ta tự nương phước đức khiến tất cả cây cối trong bốn thiên hạ này thường có bông trái dùng hoài không hết.

Này Đại vương! Vua Vô Biên Xung ý nghĩ như vậy rồi, khắp bốn thiên hạ tất cả rừng cây trở bông kết trái sum suê như dân dùng mãi không hết. Nhà vua ấy lại nghĩ tưởng làm cho tất cả như dân trong bốn thiên hạ muốn gì đều được cả không hề trái ý. Nhà vua ấy nghĩ tưởng như vậy rồi, tất cả như dân đều được đầy đủ theo chỗ mong cầu. Nhà vua ấy lại nghĩ tưởng khiến khắp bốn thiên hạ đều mưa nước thơm. Liền đó khắp nơi đều mưa nước thơm.

Nhà vua ấy muốn thử phước lực của mình nên lại nghĩ tưởng khắp bốn thiên hạ đều mưa hoa

đẹp. Liền theo ý tưởng của nhà vua ấy, khắp nơi đều mưa hoa đẹp. Nhà vua ấy lại nghĩ tưởng khắp nơi đều mưa y phục đẹp. Liền đó khắp nơi mưa y phục kiếp bối cõi trời

Nhà vua ấy lại muốn thử phước lực của mình nên nghĩ tưởng khắp bốn thiên hạ mưa bạc, rồi lại tưởng mưa vàng. Theo đúng ý tưởng của nhà vua ấy, khắp nơi mưa bạc rồi mưa vàng. Tại sao như vậy? Vì vua Vô Biên Xung ấy từ quá khứ đã ở nơi tất cả chúng sanh tu cộng nghiệp thiện.

Này Đại vương! Thuở ấy mặt đất Diêm Phù Đề dọc ngang đều một vạn tám ngàn do tuần, có sáu mươi ngàn vạn đại thành. Trung ương có hoàng thành tên Bửu Trang Nghiêm dọc ngang mười hai do tuần, bốn phía bằng phẳng khéo đẹp, đường sá trang nghiêm, ranh giới rành rẽ.

Ngoài thành Bửu Trang Nghiêm ấy có bảy lớp hàng cây đa la bằng bốn thứ báu là vàng, bạc, lưu ly và pha lê rất đẹp đáng ưa. Nếu là cây đa la vàng thì thân cành gốc rễ bằng vàng mà lá bông và trái bằng bạc. Nếu là cây đa la bạc thì thân cành gốc rễ bằng bạc mà lá bông và trái bằng vàng. Nếu là cây đa la bằng lưu ly thì gốc rễ thân cành bằng lưu ly mà lá bông và trái bằng pha lê. Nếu là cây đa la pha lê thì gốc rễ thân cành bằng

pha lê mà lá bông và trái bằng lưu ly.

Thành Bửu Trang Nghiêm ấy giáp vòng có bảy lớp treo lưới linh lạc báu, lại có màn lưới báu che trùm phía trên. Ngoài thành có bảy lớp hào, mỗi hào sâu nửa do tuần, rộng một do tuần, đáy và bờ hào đều bằng phẳng, đầy nước trong sạch đủ tám đức, chim chóc uống nước ấy. Trong nước hào mọc đầy bốn thứ hoa sen xanh vàng đỏ và trắng. Đáy hào trải cát vàng. Bờ hào bằng bốn báu vàng, bạc, lưu ly và pha lê: bọc vàng thì thang bạc, bọc bạc thì thang vàng, còn lưu ly và pha lê thì trang sức trên dưới xen lẫn trang nghiêm. Lan can xung quanh hào bày bảy báu trang nghiêm vô tỷ. Mỗi con đường đều có bảy lớp công báu, hai bên đường có những cây chuối vàng. Bốn bên hào, đường xá giáp vòng, nơi hai đầu đều có tòa ngòi bằng bảy báu. Tất cả sự trang nghiêm báu quý ấy đều do phước đức của vua Vô Biên Xung cảm thành.

Xung quanh ngoài thành Bửu Trang Nghiêm có tám vạn rừng vườn. Làm những rừng vườn ấy, vua Vô Biên Xung không có lòng chấp trước là sở hữu của mình mà cho tất cả nhơn dân cùng hưởng. Mỗi khu vườn ấy có tám ao lớn dọc ngang đều nửa do tuần, đầy hoa sen bốn màu. Bờ ao có tám thêm đường bằng bốn báu và công ngổ bảy

báu. Hai bên thềm đường có cây chuối vàng diêm phù đàn trang nghiêm. Trong ao đầy nước tám đức, các loài chim uống nước ấy. Bốn bên ao nhà vua ấy lại cho trồng nhiều hoa đẹp để nhơn dân cùng hưởng. Các lưới báu linh lạc báu khắp thành Bửu Trang Nghiêm, lúc gió nhẹ thoảng phát ra tiếng hòa nhã như ngũ âm do nhạc công giỏi thổi lên. Nhơn dân trong thành cùng vui chơi theo nhạc điệu ấy.

Thuở ấy thành lớn Bửu Trang Nghiêm giàu vui an ổn, nhơn dân giàu có no đủ, mọi nơi đều có hoa sen bốn màu đẹp thơm vô tỷ. Một lúc khác, vua Vô Biên Xung lại nghĩ rằng: Nay ta sẽ qua châu Tây Cù Đà Ni. Vua cùng bốn binh chủng đều bay lên hư không qua Cù Đà Ni. Chư tiểu quốc vương ở châu Tây ấy đều đến phụng nghinh và đem quốc độ phụng hiến. Vua Vô Biên Xung ở lại đó trăm ngàn muôn năm rồi mang bốn binh chủng lên hư không bay qua châu Đông Phát Bà Đề, các tiểu quốc vương ở châu Đông đều phụng nghinh và đem quốc độ phụng hiến. Vua Vô Biên Xung ở lại đó trăm ngàn vạn năm rồi đem bốn binh chủng lên hư không bay đến châu Bắc Uất Đôn Việt, nhơn dân nơi châu Bắc đều hoan nghinh. Vua Vô Biên Xung ở lại châu Bắc nhiều trăm ngàn năm cùng quyền thuộc vui vầy.

Một hôm, vua Vô Biên Xung nghĩ rằng ta có nghe trời Đạo Lợi ở đỉnh núi Tu Di, nay ta nên lên đó. Nghĩ như vậy rồi, nhà vua ấy ngồi long tượng đem bốn binh chủng bay lên hư không thẳng lên núi Tu Di. Nhà vua ấy hỏi quan hầu cận rằng người thấy núi Tu Di cùng đại hải và tứ thiên hạ thế nào?

Quan hầu thưa:

Tâu Đại vương, tôi thấy núi Tu Di cùng đại hải và tứ thiên hạ đều xoay tròn. Như nhà gốm quay tròn vòng khuôn, tôi thấy núi Tu Di cùng đại hải và tứ thiên hạ cũng quay tròn như vậy.

Nhà vua ấy bảo quan hầu cho long tượng vương đại hành chưa ngừng thẳng tiến lên trước. Nhà vua ấy lại hỏi quan hầu:

Giờ đây người thấy núi Tu Di cùng đại hải và bốn châu thiên hạ thế nào?

Quan hầu thưa:

Tâu Đại vương! Tôi thấy núi Tu Di cùng đại hải và bốn châu thiên hạ đều chấn động.

Nhà vua ấy nói nay ta muốn đến đỉnh núi Tu Di, cho long tượng vương này tiểu hành chưa ngừng thẳng tiến lên trước. Nhà vua ấy lại hỏi quan hầu:

Giờ đây người thấy núi Tu Di cùng đại hải và bốn châu thiên hạ thế nào?

Quan hầu thưa:

Tâu Đại vương, tôi thấy núi Tu Di cùng đại hải và bốn châu thiên hạ đều chẳng động chẳng chuyển.

Nhà vua ấy bảo:

Đã đến đánh núi Tu Di rồi.

Vua ấy cùng bốn binh chủng đến đánh núi Tu Di. Đế Thích thấy vua Vô Biên Xung đến thì vui mừng đón tiếp và chia nửa tòa ngai cho vua ấy cùng ngai. Vua Vô Biên Xung tiếp nhận chỗ ngai rồi cùng Đế Thích ngự trời Dao Lợi cả vô lượng năm.

Sau đó, vua Vô Biên Xung lại nghĩ rằng ta nên truất phế Đế Thích để riêng ta làm Thiên vương. Vừa nghĩ xong như vậy, nhà vua ấy cùng bốn binh chủng từ trời Dao Lợi rơi xuống vườn bảy báu ngoài thành Bửu Trang Nghiêm ở Nam Diêm Phù Đề.

Bấy giờ có dân trong thành ra thấy như vậy vội cấp báo vào thành. Lúc ấy vua đang ngự trị thành Bửu Trang Nghiêm tên là Tác Ái, nghe có vị thiên tử bốn binh chủng từ trên không giáng

xuống vườn thất bửu ngoài thành, liền truyền nghiêm xa giá cùng bốn bộ binh xuất thành đến vườn thấy vua Vô Biên Xung. Vua Tác Ái sai đem các thứ hoa và hương bột hương thoa đến rồi tự trích y vai hữu quý gối hữu chấp tay hướng về vua Vô Biên Xung mà thưa rằng:

Ngài là ai?

Vua Vô Biên Xung nói:

Người có từng nghe thuở xa xưa có vua Vô Biên Xung chăng?

Vua Tác Ái và các quan dân đều nói:

Chúng tôi có nghe người xưa nói thuở trước có vua Vô Biên Xung ngự trị bốn châu thiên hạ. Vua ấy cùng bốn binh chủng bay lên trời Đạo Lợi.

Vua Vô Biên Xung nói:

Như chỗ các người đã nghe, vua Vô Biên Xung chính là ta đây.

Từ đó vua Vô Biên Xung nghe mùi vị đồ ăn uống ở nhơn gian lòng chẳng ưa thích chẳng chịu được nên thân tâm trầm trọng hôn mê. Như đem đê hồ đổ trên cát nóng liền chìm mất chẳng tạm dừng còn, vua Vô Biên Xung ở Diêm Phù Đề ăn uống các thứ lòng không ưa thích, thân tâm chìm mất cũng như vậy.

Vua Tác Ái thấy vua Vô Biên Xung chẳng chịu được mùi vị đồ ăn uống ở nhơn gian nên thân tâm chóng hư hoại chẳng thể sống còn bèn thưa rằng:

Đại vương có lời gì dặn bảo để tôi truyền lại cho người đời sau.

Vua Vô Biên Xung nói với vua Tác Ái:

Nhà vua nên biết từ xưa vua Vô Biên Xung ngự trị bốn thiên hạ oai đức tự tại, tùy ý muốn gì đều được như vậy, muốn rừng cây đầy hoa quả thì bông trái có luôn hay trừ khổ lo cho mọi người. Nhơn dân muốn cần gì thì đều được thỏa mãn cả. Ta lại có thể mưa nước thơm, mưa hoa đẹp, mưa y phục báu, mưa bạc trắng, mưa vàng ròng. Ngự trị bốn châu giàu mạnh tự tại. Ta lên trời Đao Lợi, Đế Thích chia ngự tọa cùng cai trị cõi trời. Vì lòng tham không chán đủ nên phải từ cung trời rơi xuống Diêm Phù Đề mà chết.

Vua Vô Biên Xung bảo vua Tác Ái:

Các sự việc vừa kể ấy, nhà vua nên truyền nói như vậy và kết luận rằng: “Vua Vô Biên Xung giàu mạnh tự tại, vì tham cầu không chán nên phải chết mất”.

Vua Vô Biên Xung nói xong thì chết. Thuật đến đây, đức Phật nói với vua Tịnh Phạn:

Vua Vô Biên Xung ấy chính là thân Phật đây vậy.

Này Đại vương! Phải biết các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Vì thế nên phải nhiếp tâm quan sát như vậy, chớ tin nơi khác.

Đức Thế Tôn nói kệ rằng:

Thường vui pháp tự tại
 Luôn luôn sách tấn mình
 Trong tham dục tự tại
 Lòng phải biết chán lìa.
 Ly dục tự tại rồi
 Trụ trong pháp tự tại
 Nếu hàng phục được tâm
 Thì hàng phục phiền não.
 Hàng phục được phiền não
 Liên được là nghiệp đạo
 Được là nghiệp đạo rồi
 Là tháp chúa thế gian.
 Chẳng bị dục ô nhiễm
 Hiện bày lỗi phiền não
 Nhớ lợi ích chúng sanh
 Nên hiệu là tháp chúa.
 Nghe lỗi tham dục rồi
 Liên lìa được tham dục

Nhứt thiết trí tịnh tâm
 Nên gọi là tháp chúa.
 Tối thắng đại trượng phu
 Nhớ dứt lỗi chúng sanh
 Giải thoát sân cho họ
 Nên hiệu là tháp chúa
 Tối thắng đại trượng phu
 Nhớ dứt si cho chúng
 Thoát tâm ngu si ấy
 Nên hiệu là tháp chúa
 Điều ngự thiên nhơn sư
 Nhớ dứt mạn cho chúng
 Làm tâm chúng sanh sạch
 Nên hiệu là tháp chúa.

Đức Phật phán tiếp phán tiếp với vua Tịnh Phạn:

* Này Đại vương! Thuở xưa quá khứ có quốc vương tên là Địa Thiên, làm vua đúng pháp, có đủ bảy báu và luân báu, tượng báu, mã báu, minh châu báu, ngọc nữ báu, trưởng giả báu và chủ binh báu. Cha của vua Địa Thiên tên là Địa Sanh. Sau khi Địa Sanh chết, Địa Thiên là trưởng tử nên phụ tướng đại thần lấy nước bốn biển rưới đánh

---

* Hán bộ quyển thứ 76.

của Địa Thiên tôn làm vua, đó là vua Sát đế lợi quán đánh.

Lúc lên ngôi vua rồi, đến ngày rằm trăng tròn, ngày thọ trai, vua Địa Thiên tắm rửa gội đầu cắt cạo râu tóc và móng tay móng chân, mặc y phục mới sạch, dùng vòng hoa chuỗi ngọc mũ mào vòng xuyên trang sức thân mình, ngồi trên lầu cao, các thể nữ vây quanh. Liền đó từ phương đông có luân bửu bằng vàng đủ ngàn cặm giàn trực đều đủ, ánh sáng chói ngời, ngang dọc đều bảy cánh tay, thuần bằng vàng ròng. Thấy kim luân bửu xuất hiện, vua Địa Thiên nghĩ rằng: Ta từng nghe người xưa nói nếu vua Sát đế lợi quán đánh lên ngôi mà kim luân bửu ứng hiện thì sẽ là Chuyên Luân Thánh Vương. Nay ta có phải là Luân Vương chăng, ta nên thử xem.

Vua Địa Thiên liền đứng dậy trịch y vai hữu, quỳ gối hữu đối luân bửu chấp tay khẩn rằng: “Luân bửu nên hạ xuống đây”. Vua khẩn xong, luân bửu liền hạ xuống dừng trước vua. Vua Địa Thiên dùng hương thơm thoa tay, mặc y mào đẹp, tay mặt tiếp lấy luân bửu để trong tay trái, tay mặt xoa vuốt luân bửu mà khẩn rằng: “Nay người nên hàng phục phương đông”.

Kim luân ấy liền bay lên hư không xoay vòng

hai bên rồi dừng ở phương đông tại con đường Chuyển Luân Vương thuở xưa. Con đường ấy bằng phẳng rải đầy hoa rất khả ái. Chỗ kim luân đi qua mặt đất đều bằng phẳng không có cao thấp. Do phước lực của vua Địa Thiên nên những ao suối giếng hồ khô cạn đều đầy nước tám đức, tất cả cây cối đều sum suê tươi tốt đầy trĩu hoa trái.

Bấy giờ, vua Địa Thiên mang bốn binh chủng đi theo luân bửu, nếu luân bửu dừng lại vua và binh chủng cũng dừng theo. Những xứ nhà vua đến, quốc vương và thần dân xứ ấy đồng mang lễ vật ra nghênh đón và phụng hiến cả quốc độ ấy cho vua ngự trị. Vua Địa Thiên Chuyển Luân Thánh Vương liền bảo họ rằng:

Ta chẳng cần đến quốc độ này, các người cứ cai trị như xưa, nhưng phải xa lìa những sự sát sanh, cũng chớ trộm cắp, chẳng được tà dâm, không nên vọng ngữ lường thiệt ác khẩu ý ngữ, chớ có tham dục giận thù và tà kiến. Các người phải tự mình tu mười nghiệp đạo lành và bảo người khác cùng tu. Nay ta nhận biết các người quy phục nơi ta, tuân lời ta truyền, ta xem các người như con em ta. Các người phải thảo ngay phụng dưỡng cha mẹ sư trưởng và các nhà tu hành. Chớ làm sự phi pháp và sự ác bất thiện, cũng khuyên người làm lành lánh dữ. Nếu được

như vậy mới thật quốc độ và nhơn dân xứ này quy phục nơi ta.

Lần lượt như vậy, vua Địa Thiên theo luân bửu hàng phục xong châu Phát Bà Đề phương đông và cả ba châu nam, tây, bắc rồi trở lại Diêm Phù Đề tại cung thành cũ. Kim luân bửu ấy dừng ở bất động tại hư không trên chỗ vua ngự. Lúc ấy cả bốn châu thiên hạ, do phước lực của vua Địa Thiên nên đều biến thành bảy báu trang nghiêm, đó là vàng bạc, lưu ly, pha lê, xa cừ, xích châu và mã não. Ba ác đạo cũng được giải trừ sanh vào đường lành. Toàn cõi không còn tiếng ác, không còn một ai tạo nghiệp ác.

Tại sao được như vậy? Đó là do bốn nguyên lực của vua Địa Thiên. Và lại lúc kim luân bửu xoay lăn đến đâu, cả tứ thiên hạ chẳng cần gieo trồng mà mọi nơi đều mọc đầy những cạnh mẽ tự nhiên không có cám trấu. Mọi nơi lại tự nhiên sản xuất y phục báu đẹp từ những cây Thiên thọ. Tất cả bệnh hoạn khắp nơi đều tự nhiên lui mất, chỉ trừ ba điều là cầu dục lạc, ăn nuốt và suy già. Tất cả nhơn dân đều thọ đủ ngàn muôn tuổi, tất cả những khổ não đều tự nhiên tiêu trừ. Có vô lượng sự hy hữu chẳng thể nghĩ bàn như vậy xuất hiện nơi thế gian sau lúc vua Địa Thiên theo luân bửu ngự trị toàn bốn châu thiên hạ.

Thời gian lâu về sau, một hôm vua Địa Thiên nghĩ rằng: Nơi đây ta thọ hưởng khoái lạc, chẳng biết còn có chốn nào hơn? Vua lại nhớ đã từng nghe trời Đạo Lợi ở đỉnh núi Tu Di, sự vui đẹp ở đó thế nào? Vì lòng còn nặng ái dục nên vua Địa Thiên chán ghét sự thọ dụng ở nhơn gian mà mong muốn sự vui đẹp ở cõi trời, nên vua cùng bốn binh chủng bay lên cung trời Đạo Lợi.

Thấy vua Địa Thiên đến, Đế Thích vui mừng đón tiếp và chia chỗ ngự trị cho. Cùng Đế Thích chia trị cõi trời vô lượng trăm ngàn năm, vua Địa Thiên bỗng có ý nghĩ truất bỏ Đế Thích để mình trọn quyền. Vừa nghĩ như vậy xong, vua Địa Thiên và bốn binh chủng từ cung trời Đạo Lợi rơi xuống thành An Ổn nơi Diêm Phù Đề.

Bấy giờ, vua Địa Thiên vì lâu ngày ăn dùng vật thực thắng diệu cõi trời, nay bỗng đến nhơn gian nên chẳng chịu được đồ thô xấu, thân tâm vua bị trầm một, như đem đê hồ đổ trên cát nóng liền chìm mất. Thân tâm quá mệt suy, vua Địa Thiên nói kệ rằng:

Các vua chúa tự tại
Chẳng trừ được khát ái
Như cỏ khô gặp lửa
Thế nên phải bỏ dục.

Thường làm sự dâm dục
Chưa từng có lúc thỏa
Như khát uống nước mặn
Chẳng bao giờ hết khát.
Như các dòng về biển
Chẳng bao giờ đầy được
Ái dục cũng như vậy
Chưa bao giờ thỏa đủ.
Như lửa cháy cỏ cây
Không bao giờ thôi đủ
Ái dục cũng như vậy
Không bao giờ thỏa đủ.
Như tiếng vang hang sâu
Theo tiếng không thôi dứt
Nghe tiếng cũng như vậy
Không bao giờ thôi dứt.
Như thùng chứa chất thơm
Chứa đựng không chọn lọc
Ngửi hương cũng như vậy
Không bao giờ chán đủ.
Như vá múc đồ ăn
Không bao giờ thôi đủ
Lưỡi nếm các vị ngon
Cũng không hề biết đủ.

Như gương sáng hiện bóng
Không bao giờ thôi đủ
Người hành dục cũng vậy
Vói dục không chán đủ.
Như hư không chứa gió
Không bao giờ đầy đủ
Thân thường ưa chạm xúc
Không bao giờ chán đủ.
Như trong mộng uống nước
Chẳng bao giờ trừ khát
Ý thức duyên các pháp
Cũng chẳng hề chán đủ.
Người tham cầu ái dục
Càng thêm lớn ái dục
Nhìn xem các sự cảnh
Ái luyện chẳng chán đủ.
Thấy dục tăng khổ não
Dường như lửa cháy củi
Dứt trừ các ái dục
Như dùng nước tắt lửa.

Này Đại vương! Chớ nghĩ là ai khác, vua Địa Thiên thuở xưa ấy chính là thân Phật đây vậy. Thuở xưa ấy, vua Địa Thiên giàu mạnh tự tại, vì tham cầu không chán đủ nên phải chết mất. Tại

sao? Do vì các căn không chán đủ nên sự cảnh không thỏa mãn được. Các căn như gương soi, sự cảnh như bóng tượng. Các căn như ảo, cảnh giới như mộng. Đại vương phải để tâm nơi pháp này tự quan sát thật kỹ sâu, chớ theo nơi khác. Pháp này là Vô thượng Bồ đề của chư Phật ba đời.

Đại vương phải xa rời tất cả giàu mạnh, phải tiêu kiệt tất cả biên ái dục, lật đổ núi kiêu mạn, rời xa tất cả suy họa, bình đẳng đối với tất cả pháp. Đây chẳng phải là địa vị của tất cả phàm phu, chẳng phải đường đi của hàng Thanh văn, cũng chẳng phải cảnh giới của tất cả Duyên giác, mà chính là chỗ đi của tất cả Bồ tát, là chỗ chứng đắc của tất cả chư Phật Đẳng Chánh Giác.

Đại vương phải chú tâm chớ để tán loạn, phải suy nghĩ rằng: Ở trong tất cả thế gian thuở vị lai, tôi phải thế nào để được làm đèn sáng, làm đuốc lớn, làm ánh sáng, làm thuyền bè, làm đạo sư, làm thương chủ, làm đạo thủ, làm thượng thủ, tự độ và độ người, tự thoát và giải thoát người, tự an và an cho người, tự được Niết bàn khiến người cũng được Niết bàn.

Đại vương chớ xem xét sự giàu mạnh tự tại đã có thuở trước. Phải biết các căn như ảo nó chẳng hề chán đủ, cũng không gì làm cho nó đủ

được. Cảnh giới như mộng, chẳng thể làm thỏa mãn được.

Đức Phật lại nói với vua Tịnh Phạn:

Thuở quá khứ có vua tên Đảnh Sanh. Vua ấy có oai đức lớn, có đại thần thông, có oai thế lớn. Vua ấy từ trên đánh của phụ vương Ô Bô Sa mà sanh ra. Vua ấy từ lâu chứa nhiều căn lành, đã từng thấy vô số chư Phật và tu các thiện căn, cung kính cúng dường chư Phật, tích chứa cội lành, rất được giàu mạnh tự tại trong bốn thiên hạ.

Sau khi được quán đánh lên ngôi vua bảy ngày thì bảy báu hiện ra đủ, làm Chuyển Luân Thánh Vương. Những gì là bảy báu của Chuyển Luân Thánh Vương?

Một là kim luân bửu, thuần bằng vàng ròng, đủ ngàn cặm, giàn trục đủ, ngang dọc đều bảy cánh tay, tự nhiên hiện đến trước nhà vua. Hai là bạch tượng bửu, đủ sáu ngà, bảy chi chống đất, trắng như núi Tuyết, tự nhiên ứng hiện. Ba là mã bửu, màu biếc xanh đẹp lạ tự nhiên đến. Voi và ngựa hai báu ấy, từ sáng sớm đến giờ ăn có thể đi khắp tám phương bốn châu thiên hạ, hết mé các biển rồi trở về chỗ cũ. Bốn là minh châu bửu, lớn bằng bắp vế người, thuần lưu ly xanh ánh sáng chiếu ra xung quanh đều một do tuần. Năm là

trường giả bửu, giàu có vô lượng, tùy ý vua muốn đều có thể sẵn đủ cả. Sáu là ngọc nữ bửu, đoan trang xinh đẹp tuyệt luân, toàn thân toát ra mùi chiên đàn, hơi miệng sạch thơm như hoa sen xanh, lưỡi rộng lớn le ra có thể trùm cả mặt, thân sắc mịn màng như lá đồng đỏ. Cả thân mềm dịu như không có xương mùa đông thì ấm, mùa hạ thì mát. Lòng dạ từ bi luôn nói lời nhỏ nhẹ tay chạm đến vua liền hiểu được ý nghĩ của vua. Bảy là chủ binh bửu, tự nhiên xuất hiện, dũng mãnh sách mưu võ lược đệ nhất, biết trước ý nghĩ của vua cả bảy ngày, giỏi điều binh đánh trận.

Vua ấy lại có đủ ngàn con trai đoan chánh dũng kiện hàng phục được oán địch. Thuở ấy, vua Đánh Sanh ngự trị bốn thiên hạ, đúng pháp giáo hóa, khiến bốn thiên hạ giàu vui an ổn, như dân đông nhiều, thành ấp tụ lạc gần liền nhau. Toàn cõi không có đá sỏi gai góc, mà nhiều châu báu đầy đủ vô lượng, vườn rừng ao suối rất tốt khả ái. Đó là do vua Đánh Sanh an trụ nơi pháp lực mà cảm hiện lành tốt như vậy. Thời kỳ ấy, hoặc người hoặc trời hưởng thọ dục lạc tối đệ nhất.

Đô thành của vua Đánh Sanh ngự tên là A Du Xà. Thành ấy đông tây đều rộng mười hai do tuần, nam bắc đều rộng bảy do tuần. Trong thành ngoài thành các thứ trang nghiêm đều đồng như thành

Bửu Trang Nghiêm của vua Vô Biên Xung ở trên, cũng như Đắc Thắng Đường ở trời Đạo Lợi.

Đánh Sanh Vương tạo ba bửu điện: Một là Nguyệt Xuất Điện, vua ở đó trong mùa hạ. Hai là Tỳ Lưu Ly Điện, vua ở đó trong mùa xuân. Ba là Nhựt Oai Đức Khởi, vua ở đó trong mùa đông rét lạnh. Lúc vua cùng ngọc nữ và thể nữ vào điện Nguyệt Xuất thì thân thể vua mát mẻ như ướp thoa hương ngưu đầu chiên đàn. Lúc vua cùng quyền thuộc vào điện Tỳ Lưu Ly thì thân vua thư thối như ướp thoa hương lá đa ma la. Lúc vua cùng quyền thuộc vào điện Nhựt Oai Đức thì thân vua ấm áp như thoa ướp hương trầm thủy.

Vua Đánh Sanh ấy theo chỗ thích muốn đều được tùy ý tự tại, khiến các cung điện theo thời tiết mà phát sanh sự cảm xúc vừa ý: tùy ý phát xuất gió, tùy ý phát xuất mưa, các thứ âm nhạc tùy ý vua mà đến, các đồ cần dùng cũng theo ý vua mà xuất hiện.

Bấy giờ, nơi cung điện mà vua Đánh Sanh ngự, trọn bảy ngày trời mưa vàng và bạc. Qua bảy ngày vua nghĩ rằng: Rất lạ hy hữu chẳng nghĩ bàn được, nghiệp nhơn thanh tịnh cảm lấy quả báo như vậy, tùy ý hiện đến đầy đủ theo ý ta muốn, phước đức gây nên như vậy không hề sai lạc. Có

ai thấy quả báo này mà ở nơi sự tu phước đức lại thôi nghĩ.

Vua Đánh Sanh ngự Diêm Phù Đề trăm ngàn năm, sau đó vua tự nghĩ rằng nay Diêm Phù Đề này của ta an ổn giàu vui, hơn dân đông đúc và đều quy thuộc nơi ta, trong cung điện ta mưa vàng bạc trọn cả bảy ngày. Giờ đây ta nên qua châu Tây Cù Đà Ni.

Nghĩ xong, vua Đánh Sanh cùng quyến thuộc mang bốn binh chủng bay lên hư không thẳng đến châu Tây Cù Đà Ni. Vua đã đến rồi ngự trị châu Tây trăm ngàn năm, cũng tác ý mưa vàng bạc, làm cho hơn dân đều an ổn giàu vui. Sau đó vua lại mang bốn binh chủng đến ngự trị châu Đông Phát Bà Đề trăm ngàn năm cũng khiến toàn châu Đông giàu vui an ổn. Vua Đánh Sanh lại sang ngự trị châu Bắc Uất Đôn Việt vô lượng ngàn năm, vua hưởng thọ y báu hơn người mà chưa bằng trời.

Sau đó vua Đánh Sanh nghĩ rằng: Ta có nghe đánh núi Tu Di có trời Dao Lợi, ta nên đến đó quan chiêm coi thế nào. Vua Đánh Sanh liền mang bốn binh chủng bay lên hư không thẳng đến đánh núi Tu Di.

Bấy giờ, Thiên Đế Thích Đề Hoàn Nhơn cùng ba mươi ba Thiên vương họp tại Thiên

Pháp Đường luận sự việc trời người. Thấy vua Đảnh Sanh đến, Đế Thích đón tiếp chia ngự tòa cùng ngồi.

Lúc vua Đảnh Sanh lên ngự tòa cùng ngồi với Đế Thích xong liền có mười sự việc thù thắng che chói chư thiên. Đó là thọ mạng hơn chư thiên, dung nhan hơn chư thiên, danh tiếng hơn chư thiên, thọ lạc hơn chư thiên, ngự trị tự tại hơn chư thiên, thân hình hơn chư thiên, âm thanh hơn chư thiên, hơi thơm hơn chư thiên, vị ăn hơn chư thiên, chạm xúc mịn dịu hơn chư thiên.

Vua Đảnh Sanh cùng Đế Thích hình dung tướng mạo hành động oai nghi đồng nhau không sai khác, ăn uống y phục đồ dùng cũng đồng, chỉ có nhìn nháy là khác nhau thôi. Nhưng chư thiên phân biệt biết rõ Thiên vương và Nhơn vương sai khác.

Rất là lạ lùng hy hữu, Đế Thích và vua Đảnh Sanh là trời và người mà hình dung tướng mạo lại đồng nhau, đó là sức phước đức tạo nên như vậy, ai lại ở nơi phước đức mà chẳng thích ưa.

Vua Đảnh Sanh ở trời Đao Lợi vô lượng ngàn năm là tăng thượng tự tại, vua chẳng biết đủ nên sau đó lại nghĩ rằng: Nay ta nên một mình làm Thiên vương cần gì Đế Thích, ta sẽ truất phế ông

ấy. Vừa nghĩ xong như vậy, vua Đảnh Sanh cùng toàn thể quyến thuộc bốn binh chủng liền rơi xuống Diêm Phù Đề trong vườn ngoài thành A Du Xà.

Lúc vua Đảnh Sanh rơi xuống oai quang chiếu sáng khắp mọi nơi làm luột mắt ánh sáng mặt trời. Như lúc mặt trời mọc, mặt trăng bị luột mắt, lúc vua Đảnh Sanh sa xuống mặt trời bị luột mắt cũng như vậy.

Bấy giờ, có người xuất thành thấy như vậy, vội vào phổ cáo cho mọi người trong thành hay rằng: Nay có Thiên tử cùng bốn binh chủng từ hư không sa xuống vườn ngoài thành. Được tin ấy, quốc vương cùng thần dân chỉnh đốn nghi lễ mang hoa hương kỹ nhạc xuất thành đến khu vườn ấy để tiếp nghinh vua Đảnh Sanh.

Lúc vua Đảnh Sanh sa xuống, toàn cõi đất chấn động sáu cách. Vua Đảnh Sanh vì đã quen hưởng thọ đục lạt cõi trời nên chẳng chịu được hơi hám và đồ dùng ở nhơn gian, vua mê mết nằm trên đất, như tô lạt đề hồ đổ vào cát rất nóng liền tiêu tan. Quốc vương và thần dân thấy vua Đảnh Sanh hôn mê nằm trên đất liền kêu hỏi: “Ngài là ai? ”.

Vua hỏi lại: “Các người có từng nghe nói vua

Đánh Sanh thuở xưa chăng?”. Quốc vương và thần dân đáp đã có nghe các bực kỳ cựu thuật rằng có vua Đánh Sanh chẳng bỏ thân người đem quyền thuộc và bốn binh chủng bay lên trời. Vua nói Đánh Sanh vương thuở xưa chính là ta đây. Ta cùng bốn binh chủng từ trời rơi xuống vậy.

Quốc vương và thần dân nói kệ hỏi vua rằng:

Tôi nghe kỳ cựu nói

Xưa có vua oai đức

Hiệu là Đánh Sanh vương

Có danh tiếng rất lớn.

Vua mang bốn binh chủng

Từ đây bay lên trời

Cũng đem cả quyền thuộc

Thánh vương trị đúng pháp.

Trời người tuân lời vua

Sức vô thường làm hại

Mất báo trời chịu khổ

Đánh Sanh vương là Ngài.

Chúng tôi đều chấp tay

Cúi đầu lạy chân vua

Có sự hy hữu gì

Sẽ truyền lại đời sau.

Vua Đánh Sanh vương từ trời sa xuống bị khổ

nói kệ đáp rằng:

Đảnh Sanh Thánh vương xưa
Thống lãnh bốn thiên hạ
Thọ lạc hơn trời người
Tham không nhàm phải chết.
Xưa trong cung vua ấy
Mưa trần bửu bảy ngày
Trị thiên hạ đúng pháp
Tham không nhàm phải chết.
Vua trước cùng Thiên Đế
Chia nọ tọ mà ngòi
Vì phát khởi ác niệm
Quá tham dục phải đọa.
Ở trong biển sanh tử
Vì vô trí nên chìm
Vì say đắm ngũ dục
Tham không nhàm phải chết.
Như khát mộng uống nước
Chẳng thể hết khát được
Thọ ngũ dục cũng vậy
Trọn không hề chán đủ.
Các chúng sanh trí huệ
Dứt trừ tối ngu si

Người trí ấy biết đủ
Chánh quán sát các loài.
Trí quán sát các loài
Huệ thấy già bệnh chết
Dứt trừ các khát ái
Bỏ các loài không ham.
Quán chạm xúc như lửa
Thì bỏ được khát ái
Quán thọ lạc cũng vậy
Biết ái là chẳng lành.
Như đánh các âm nhạc
Căn cảnh giới cũng vậy
Dùng Thánh giáo điều phục
Bỏ được căn tự tánh.
Tất cả năm loài sanh
Sanh ra từ danh sắc
Trong ấy thức phân biệt
Thì phát sanh tưởng nghĩ.
Thánh giả chánh quán sát
Chẳng tham chấp nghiệp nhơn
Trí giả đủ sáng suốt
Chứng diệt như củi tàn.

Vua Đảnh Sanh nói kệ đáp mọi người xong
thì chết.

Này Đại vương! Vua Đánh Sanh thuở xưa ấy chính là thân Phật đây. Ngày xưa Phật từng làm Đánh Sanh Chuyên Luân Thánh Vương thống lãnh trời người oai thế tụt tụt, vì tham dục không nhàm đủ mà phải chết mất. Vì lẽ ấy nên phải rời bỏ giàu sang kiêu mạn oai thế mà an trụ chẳng phóng dật. Nếu có thể an trụ được nơi hạnh chẳng phóng dật, thì có thể tu các thiện căn.

Này Đại vương! Nếu chẳng phóng dật lại có thể vào pháp giới bình đẳng. Nếu người lìa được phóng dật thì thành tựu lợi ích.

Này Đại vương! Hữu vi vô vi giới chẳng phải nam nữ, chẳng phải quá khứ hiện tại vị lai. Đại vương nên ở nơi pháp này mà an trụ tự tâm, chớ theo giáo pháp khác. Pháp này là Vô thượng Bồ đề của tam thế chư Phật. Đại vương nên xa rời tất cả hào quý, tiêu cạn tất cả biên ái dục, xô ngã núi kiêu mạn, rời xa tất cả suy họa, bình đẳng với tất cả. Đây chẳng phải chỗ của phàm phu, chẳng phải hàng Thanh văn làm được, cũng chẳng phải cảnh giới của Duyên giác. Đây là công hạnh của tất cả Bồ tát, là chỗ chứng của chư Phật Chánh Đẳng Giác.

Đại vương phải nhiếp tâm chớ để tán loạn, phải suy nghĩ rằng: Đòi vị lai ở trong tất cả hơn

thiên thể gian, ta phải thế nào để được làm đèn sáng, làm đuốc, làm ánh sáng, làm thuyền, làm hướng đạo, làm thầy, làm thương chủ, làm đạo thủ, làm vô thượng, tự độ độ người, tự thoát giải thoát người, tự an an ổn người, tự được Niết bàn khiến người được. Đại vương chớ quan sát thuở trước đã từng giàu sang tự tại, phải biết các căn như ảo không có chán đủ, cũng không gì làm cho nó đủ được, cảnh giới như mộng chẳng thỏa mãn được.

Này Đại vương! Thuở quá khứ có vua hiệu là Ni Di, rõ thấu các pháp, làm vua đúng pháp, trọn chẳng phóng dật, khi vua có làm việc thì rời lìa phóng dật.

Vua Ni Di ấy thường quán tam thế bình đẳng, lại quán tất cả pháp cũng như tam thế bình đẳng. Vua ấy quán tất cả pháp quá khứ xa lìa tự tánh, quán vị lai tất cả pháp xa lìa tự tánh, quán hiện tại tất cả pháp cũng xa lìa tự tánh. Quán tất cả pháp bình đẳng rồi, vua ấy ở nơi tất cả pháp chẳng thủ trước. Vua ấy quán tất cả thế gian bị bốn thứ điên đảo nó làm điên đảo: Ở trong pháp bất tịnh mà tưởng là tịnh, ở trong pháp khổ mà tưởng là vui, ở trong pháp vô thường mà tưởng là thường, ở trong pháp vô ngã mà tưởng là ngã. Vua quán thế

gian rồi tự nghĩ rằng: Thế gian bại hoại đại bại hoại, chúng sanh ở nơi tất cả pháp tự tánh, Không tịch mà họ chẳng hay biết. Ta nên dùng bốn nhiếp pháp để nhiếp các chúng sanh, các chúng sanh ấy tùy thuận ta rồi tất sẽ lãnh thọ lời ta dạy.

Vua Ni Di dùng bốn nhiếp pháp nhiếp các chúng sanh rồi liền đem pháp bình đẳng dạy các chúng sanh: “Này đại chúng! Tất cả các pháp là tự tánh. Nếu tất cả pháp là tự tánh thì nó cũng chẳng phải quá khứ, chẳng phải vị lai, chẳng phải hiện tại. Tại sao? Vì các pháp ấy tự tánh chẳng phải thật vậy. Các pháp đã là tự tánh thì các pháp ấy chẳng thể gọi nó là quá khứ vị lai hiện tại”. Vua Ni Di dạy các chúng sanh về pháp tam thế bình đẳng rồi, có tám mươi ngàn vạn na do tha vô lượng trăm ngàn chúng sanh được Vô sanh pháp nhẫn.

Bấy giờ, tại cung trời Đao Lợi, chư thiên tử tụ hội nghị luận rằng: Lành thay tốt thay, người nước Diêm Phù Đề được đại lợi ích. Vua Ni Di hiểu rõ các pháp, làm vua đúng pháp có đủ phương tiện. Ở nơi các chúng sanh điên đảo, vua ấy dùng phương tiện khéo dạy họ pháp chẳng điên đảo.

Bấy giờ, Thích Đề Hoàn Nhơn ở cách xa

Thiện Pháp Đường, do thiên nhĩ với nghe lời các thiên tử nghị luận, liền đến Thiện Pháp Đường lên ngự pháp tòa bảo các thiên tử rằng: “Vua Ni Di ấy thành tựu đầy đủ phương tiện thiện xảo chẳng thể nghĩ bàn. Tại trời Đao Lợi này, các ngài có muốn thấy vua Ni Di ấy chăng? ”.

Chư Thiên tử đồng thưa muốn được thấy. Thiên Đế liền truyền ngự thần tên Ma Đa Lê rằng:

Nhà người nên trang bị ngàn xe báu cõi trời đến Diêm Phù Đề nước Bệ Đề A thưa với vua Ni Di rằng: “Đây là ngàn xe báu cõi trời sai đến rước vua, xin vua chớ kinh sợ. Tất cả chư Thiên Đao Lợi đều mong được thấy vua. Xin vua lên ngự trên xe báu này”.

Lúc thấy vua Ni Di lên xe rồi, thì người hỏi: “Thưa Đại vương! Nay tôi đem vua theo đường nào để đi đến trên trời Đao Lợi? Theo đường chúng sanh an trụ diên đảo mà đi hay theo đường chúng sanh chẳng an trụ diên đảo mà đi? ”.

Thiên thần Ma Đa Lê lãnh lĩnh Thiên Đế Thích nghiêm bị ngàn xe báu, tự lên ngồi rồi từ Đao Lợi thiên xuống Diêm Phù Đề đến nước Bệ Đề A thưa vua Ni Di rằng: “Chư thiên Đao Lợi đưa ngàn xe báu đến rước, xin vua chớ kinh sợ. Chư thiên trên ấy đồng muốn được thấy vua”.

Bấy giờ, vua Ni Di lòng không kinh sợ bước lên xe báu. Vua đã lên rồi, Thiên thần Ma Đa Lê lại thưa rằng: “Nay tôi phải đem vua đi đường nào, đi đường chúng sanh an trụ diên đảo, hay đi đường chúng sanh chẳng an trụ diên đảo?”.

Vua Ni Di bảo Thiên thần:

Ngài có thể đưa tôi đi khoảng giữa hai đường ấy.

Ma Đa Lê liền đem vua đi giữa hai đường.

Vua Ni Di bảo Thiên thần:

Ngài nên tạm dừng xe lại, tôi muốn quan sát các chúng sanh diên đảo.

Thiên thần tuân lời dừng xe. Trong thời gian ngắn ấy, vua Ni Di làm cho tám mươi ngàn vạn chúng sanh an trụ trong Thật Kiến tam muội. Tại sao được như vậy? Vì vua từ lâu đã khéo tu tập bất phóng dật hạnh. Khiến chúng sanh nhập Thật Kiến tam muội rồi sau sẽ đều được Vô sanh pháp nhẫn.

Ma Đa Lê trọn chẳng hay biết việc làm của vua Ni Di, tiếp tục đưa vua đi đến đánh núi Tu Di. Từ xa vua Ni Di thấy rừng rậm xanh tốt liền bảo Thiên thần:

Rừng ấy quyết định là chỗ ở của các chúng sanh chẳng diên đảo.

Thiên thần Ma Đa Lê thưa:

Nơi ấy chính là Thiện Pháp Đường, chư thiên Đạo Lợi đang tụ hội chờ được thấy vua, xin vua bước lên chớ sợ.

Bấy giờ, vua Ni Di lòng chẳng e sợ bước lên Thiện Pháp Đường. Thiên Đế Thích đón tiếp vua và chia nửa bữa tào cho vua cùng ngồi. Hai vua ngồi xong. Thiên Đế Thích ôn nhu nói với vua Ni Di rằng:

Đại vương làm được lợi ích lớn, có thể làm cho Phật pháp thanh hưng tăng trưởng.

Thiên Đế Thích lại bảo chư thiên Đạo Lợi rằng:

Vua Ni Di này đầy đủ thành tựu phương tiện thiện xảo chẳng thể nghĩ bàn. Trong thời gian ngắn, vua này có thể làm cho tám mươi ngàn vạn chúng sanh an trụ Phật pháp mà Ma Đa Lê đều chẳng hay biết.

Lúc ấy, vua Ni Di vì chư thiên Đạo Lợi mà giảng rộng Phật pháp vi diệu. Làm cho chư thiên được lợi ích xong vua thưa với thiên Đế Thích rằng: “Tôi muốn trở lại Diêm Phù Đề. Tại sao? Vì tôi muốn hộ trì chánh pháp của Phật tại Diêm Phù Đề vậy”. Thiên Đế Thích liền truyền Ma Đa Lê nghiêm bị ngàn cỗ xe đưa vua Ni Di về. Về đến

Diêm phù Đề vua Ni Di thành tựu phương tiện đại từ thiện xảo diệu dặt vô lượng chúng sanh an trụ Phật pháp.

Này Đại vương! Vua Ni Di thuở xưa ấy chính là thân Phật đây vậy. Đại vương nên quan sát năng lực của hạnh bất phóng dật khó nghĩ bàn được. Vua Ni Di lên ngôi ngự tòa của Thiên Đế Thích mà còn chẳng tham trước. Vì thế nên Đại vương ở trong Phật pháp phải siêng năng tinh tấn tu các hạnh chẳng phóng dật.

Này Đại vương! Thế nào gọi là Phật pháp?

Này Đại vương! Tất cả pháp đều là Phật pháp cả.

Tịnh Phạn vương nghe lời dạy này liền bạch rằng:

Bạch Thế Tôn! Nếu tất cả pháp là Phật pháp, thì tất cả chúng sanh cũng lẽ ra là Phật.

Đức Phật phán rằng:

Nếu chẳng điên đảo thấy chúng sanh thì chính là Phật vậy.

Này Đại vương! Nói là Phật đó, là như thật thấy chúng sanh vậy. Như thật thấy chúng sanh chính là thấy thật tế. Thật tế chính là pháp giới.

Này Đại vương! Thật tế ấy chẳng thể hiển thị được. Chỉ là danh từ, chỉ là thể tục, chỉ là trong số thể tục, chỉ có ngôn thuyết, chỉ giả đặt để. Phải nhận xét như vậy.

Này Đại vương! Tất cả pháp vô sanh đây là môn đà la ni. Tại sao đây gọi là môn đà la ni? Ở đây tất cả pháp không động không lay không lầy không bỏ, đây gọi là môn đà la ni.

Này Đại vương! Tất cả pháp bất diệt là môn đà la ni. Tại sao bất diệt là môn đà la ni? Trong ấy, tất cả pháp chẳng động chẳng lay, chẳng lầy chẳng bỏ. Môn đà la ni ấy không có tướng mạo, không có tự tánh, không đặt để được, không tác không tạo, không lai không khứ, không ngã, không nhờn, không chúng sanh, không thọ mạng, không dưỡng dục, chẳng phải đối trị, không hình không trạng, không trói không rời, không uế không tịnh, không thương không ghét, không buộc không mở, không xuất không thối, không được không ở, không định không loạn, không tri chẳng phải vô tri, chẳng phải kiến chẳng phải vô kiến, chẳng phải giới chẳng phải phạm, chẳng phải ăn năn chẳng phải không ăn năn, chẳng phải mừng chẳng phải không mừng, chẳng phải khổ chẳng phải vui, chẳng phải định chẳng phải bất định, chẳng phải thật chẳng phải đảo, chẳng phải

Niết bàn chẳng phải không Niết bàn, chẳng phải ái kiến chẳng phải là ái kiến, chẳng phải giải thoát chẳng phải không giải thoát, chẳng phải trí chẳng phải bất trí, chẳng phải nhìn xem chẳng phải chẳng nhìn xem, chẳng phải nghiệp chẳng phải chẳng nghiệp, chẳng phải đạo chẳng phải chẳng đạo.

Này Đại vương! Phải dùng sáu mươi bảy pháp môn để vào tất cả pháp.

Này Đại vương tự thể các pháp chẳng phải từng có, sẽ có, hiện có. Như tượng trong gương chẳng phải có không, tự thể của sắc cũng vậy, chẳng phải đã, sẽ và hiện có. Thọ tướng hành và thức cũng như vậy.

Này Đại vương! Như tiếng vang chẳng phải đã sẽ và hiện có; sắc thọ tướng hành và thức cũng như vậy, thể tánh nó chẳng phải đã, sẽ và hiện có.

Này Đại vương! Như dương diệm chẳng phải đã, sẽ và hiện có; sắc thọ tướng hành và thức cũng như vậy, thể tánh nó chẳng phải đã, sẽ và hiện có.

Này Đại vương! như khôi bọt nước chẳng bền chắc, nó chẳng phải đã, sẽ và hiện có; sắc thọ tướng hành và thức cũng như vậy, thể tánh nó chẳng phải đã, sẽ và hiện có.

Này Đại vương! Như mộng thấy nữ nhơn đẹp, sự thấy trong mộng chẳng phải đã, sẽ và hiện có. Thể tánh của sắc thọ tướng hành thức cũng như vậy, chẳng phải đã, sẽ và hiện có.

Này Đại vương! Như thạch nữ mộng thấy đẻ con trai, sự được thấy trong mộng ấy chẳng phải đã, sẽ và hiện có. Thể tánh của thọ tướng hành và thức cũng như vậy, chẳng phải đã, sẽ và hiện có.

Này Đại vương! Sắc thọ tướng hành và thức đều vô sở y, như hư không vô sở y vậy.

Này Đại vương! Sắc không có sanh cũng không có diệt, thọ tướng hành và thức không có sanh cũng không có diệt, như Niết bàn giới không có sanh không có diệt vậy. Như pháp giới không sanh không diệt, sắc thọ tướng hành và thức không sanh không diệt cũng như vậy.

Này Đại vương! Tất cả pháp là Như Lai cảnh giới, bất khả tư nghị cũng là Như Lai cảnh giới, bất cộng pháp cũng là Như Lai cảnh giới, vì chẳng cùng chung với cảnh giới của tất cả phàm phu vậy, cũng chẳng cùng chung với cảnh giới của tất cả Thanh văn Duyên giác vậy.

Tất cả pháp ấy chẳng phải chê chẳng phải khen, chẳng phải được chẳng phải mất, chẳng phải giác chẳng phải bất giác, chẳng phải tri

chẳng phải bất tri, chẳng phải thức chẳng phải bất thức, chẳng phải xả chẳng phải bất xả, chẳng phải tu chẳng phải bất tu, chẳng phải thuyết chẳng phải bất thuyết, chẳng phải chứng chẳng phải bất chứng, chẳng phải hiển thị chẳng phải chẳng hiển thị, chẳng phải khả văn chẳng phải chẳng khả văn.

Tại sao vậy? Vì pháp ấy không có những pháp phò cử được xô ngã được như vậy.

Tại sao vậy? Vì tất cả pháp rời lìa tự tánh vậy.

Đại vương nay phải an tâm ở trong pháp ấy, sâu quan sát nó chớ tin nơi khác.

Bấy giờ, Tịnh Phạn vương nghĩ rằng: Ở trong các pháp không có pháp gì để được. Không có pháp ấy chứng được pháp ấy mà gọi là Phật ấy. Các pháp thật chẳng có được. Chỉ vì chúng sanh mà đức Phật giả ngôn thuyết thôi.

Lúc Phật nói pháp ấy, Tịnh Phạn vương và bảy vạn Thích chủng được Vô sanh pháp nhẫn. Đức Phật biết hàng Thích chủng được thâm tín rồi liền hiện mỉm cười. Huệ mạng Mã Thắng Tỳ kheo nói kệ hỏi Phật:

Đấng Đại Hùng Đạo Sư

Vì đời mà mỉm cười

Mong được sáng thế gian
Diễn nói sự mỉm cười.
Thập lực Nhứt thiết trí
Cớ chi hiện cười mỉm
Xin nói cớ cười ấy
Dứt lưới nghi thế gian.
Phật vì hàng Thích chủng
Mà hiện tướng mỉm cười
Xin mau trừ lưới nghi
Của chúng trời và người.
Được nghe đức Phật nói
Thế gian hết nghi ngờ
Lòng họ được hoan hỷ
An trụ trong Phật pháp.
Các con của Thế Tôn
Được nghe cớ cười mỉm
Bền chắc ở thế nguyện
Trí huệ tất thông đạt.
Ngưỡng mong đáng Đạo Sư
Dứt trừ lòng chúng nghi
Chúng được hết nghi rồi
Tất được vui lớn rộng.
Đức Thế Tôn nói kệ đáp Mã Thắng Tỳ kheo:
Phật hiện cười tịch diệt

Mã Thắng hãy lắng nghe
Nay Phật sẽ nói rõ
Thích chủng quyết định trí.
Các pháp bất khả đắc
Thích chủng đều biết được
Vì thế tâm quyết định
An trụ nơi Phật pháp.
Dòng họ Thích danh tiếng
Y cứ vô sở đắc
Sẽ được Vô Thượng Giác
Biết rõ tất cả pháp.
Mạng người này mãn rồi
Thích chủng ấy quyết định
Được sanh nước Cực Lạc
Gần kề Phật Di Đà.
Họ ở Cực Lạc rồi
Vô úy thành Bồ đề
Hay đến mười phương cõi
Cúng dường vô lượng Phật.
Ở tại một Phật độ
Hay cúng mười phương Phật
Vì thương xót chúng sanh
Mà cầu đạo vô thượng.
Du lịch các Phật quốc
Cúng dường chư Phật ấy

Đều do thần lực mình
Theo chỗ Phật mà đến.
Vô lượng vô số kiếp
Cúng dường các Đạo Sư
Vớ các thứ diệu cúng
Sau sẽ thành Phật đạo.
Mỗi mỗi thành Phật rồi
Hay độ vô lượng chúng
Khiến được thành Phật đạo
Lại giáo hóa chúng sanh.
Chúng sanh ở nước ấy
Đều sẽ thành Phật đạo
Chư Phật Thế Tôn ấy
Chẳng độ chúng Thanh văn.
Mỗi Phật Thế Tôn ấy
Đều thọ một kiếp tuổi
Chánh pháp chư Phật ấy
Vô lượng vô số kiếp.
Chư Phật ấy diệt độ
Chư Bồ tát đại trí
Gìn pháp độ thế gian
Ức vô số ngàn năm.
Chư đại Bồ tát ấy
Giáo hóa vô lượng chúng

Đặt ở đạo vô thượng
 Thuyết pháp đều Không tịch.
 Khiến trụ bất phóng dật
 Tu tập pháp Không tịch
 Hay được Nhứt thiết trí
 Ưa hạnh bất phóng dật.
 Nghe Thế Tôn tuyên nói
 Thọ ký hàng Thích chủng
 Trời người đều vui mừng
 Chí cầu đạo vô thượng.

Bấy giờ, đức Thế Tôn bảo Huệ mạng Xá Lợi Phất:

Nay Xá Lợi Phất! Đây là tam muội thấy chơn thật của Bồ tát. Ông phải nói lại với hàng bất thối chuyển của Bồ tát. Tại sao vậy? Nay Xá Lợi Phất! Tam muội này chẳng thể nói được. Như Lai ở trong tam muội ấy chẳng được một pháp. Nếu là chẳng được thì nó là chẳng thể giác được. Nếu chẳng thể giác được thì nó là chẳng thể nói được. Nếu chẳng thể nói được thì nó là chẳng thể biết được. Chẳng thể biết được ấy tức là pháp của tam thể chư Phật vậy.

Nay Xá Lợi Phất! Nay Ta phó chúc cho ông, đây là tam muội thấy chơn thật của Bồ tát phải nên thọ trì đọc tụng giảng nói rộng cho người.

Này Xá Lợi Phát! Nếu có thiện nam thiện nữ an trụ Đại thừa trải qua mười kiếp tu hành năm ba la mật, là Bát nhã ba la mật, nếu có người được nghe tam muội thấy chơn thật của Bồ tát này thì phước đức lớn hơn. Nếu người tạm nghe tam muội thấy chơn thật của Bồ tát này, nếu lại có người được nghe đây rồi nói cho mọi người thì phước đức càng lớn hơn.

Nếu có người trong mười kiếp nghe đây rồi nói cho mọi người, nếu lại có người nhận đến trong thời gian một sát na tu tập tam muội thấy chơn thật của Bồ tát thì phước đức càng lớn hơn. Vì thế nên Xá Lợi Phát đem kinh Bồ Tát Kiến Thật Tam Muội này vì chư Bồ tát mà diễn nói chỉ dạy tu hành.

Này Xá Lợi Phát! Nếu tu theo tam muội này thì sẽ được Vô sanh pháp nhẫn.

Này Xá Lợi Phát! Trong pháp hội đây, chư Bồ tát được Ta thọ ký đạo vô thượng đều được an trụ trong tam muội thấy chơn thật của Bồ tát.

Bấy giờ, tất cả Bồ tát Thanh văn, Trời, Người, A tu la, Càn thất bà, như phi như, tất cả đại chúng nghe lời Phật dạy đều vui mừng phụng hành.

MỤC LỤC

<i>Ban chứng minh</i>	5
<i>Ban cố vấn</i>	7
<i>Ban biên tập - Ban thực hiện</i>	9
▪ PHÁP HỘI PHẬT THUYẾT NHƠN XỬ THAI THỨ MƯỜI BA 13	11
▪ PHÁP HỘI PHẬT THUYẾT NHẬP THAI TẶNG THỨ MƯỜI BỐN	35
▪ PHÁP HỘI VĂN THÙ SƯ LỢI THỌ KÝ THỨ MƯỜI LĂM	99
▪ PHÁP HỘI BỒ TÁT KIẾN THẬT THỨ MƯỜI SÁU	187
- PHẨM TỰ THỨ NHẤT	187
- PHẨM TỊNH PHẠN VƯƠNG ĐẾN PHẬT THỨ HAI	222
- PHẨM A TU LA VƯƠNG THỌ KÝ THỨ BA	238
- PHẨM BỒN SỰ THỨ TƯ	256
- PHẨM CA LÂU LA VƯƠNG THỌ KÝ THỨ NĂM	270
- PHẨM LONG NỮ THỌ KÝ THỨ SÁU	276
- PHẨM LONG VƯƠNG THỌ KÝ THỨ BẢY	289
- PHẨM CƯU BÀN TRÀ THỌ KÝ THỨ TÁM	298
- PHẨM CÀN THÁT BÀ THỌ KÝ THỨ CHÍN	304
- PHẨM DẠ XOA THỌ KÝ THỨ MƯỜI	312
- PHẨM KHẮN NA LA VƯƠNG THỌ KÝ THỨ MƯỜI MỘT	320
- PHẨM HƯ KHÔNG HÀNH THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI HAI	339
- PHẨM TỬ THIÊN VƯƠNG THỌ KÝ THỨ MƯỜI BA	346
- PHẨM TAM THẬP TAM THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI BỐN	351
- PHẨM DẠ MA THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI LĂM	358
- PHẨM ĐÁU SUẤT ĐÀ THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI SÁU	367
- PHẨM HÓA LẠC THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI BẢY	377
- PHẨM THA HÓA TỰ TẠI THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI TÁM	384
- PHẨM CHƯ PHẠM THIÊN THỌ KÝ THỨ MƯỜI CHÍN	392

- PHẨM QUANG ÂM THIÊN THỌ KÝ THỨ HAI MƯỜI	406
- PHẨM BIẾN TỊNH THIÊN THỌ KÝ THỨ HAI MƯỜI MỐT	420
- PHẨM QUẢNG QUẢ THIÊN THỌ KÝ THỨ HAI MƯỜI HAI	436
- PHẨM TỊNH CƯ THIÊN TỬ TÁN KỆ THỨ HAI MƯỜI BA	466
- PHẨM GIÁ LA CA BA LỢI BÀ LA XÀ CA NGOẠI ĐẠO THỨ HAI MƯỜI BỐN	567
- PHẨM LỤC GIỚI SAI BIỆT THỨ HAI MƯỜI LĂM	592
- PHẨM TỬ CHUYỂN LUÂN VƯƠNG THỨ HAI MƯỜI SÁU	657

*

TRÍ TỊNH TOÀN TẬP

KINH ĐẠI BỬU TÍCH

Hán dịch: Pháp sư Bồ Đề Lưu Chi

Việt dịch: HT. Thích Trí Tịnh

(Trọn bộ 9 quyển – Quyển 4)

Chịu trách nhiệm xuất bản:

BÙI VIỆT BẮC

Chịu trách nhiệm nội dung:

LÝ BÁ TOÀN

Biên tập:

NGUYỄN THẾ VINH

Trình bày:

Ban Văn hóa chùa Hoàng Pháp

Đôi tác liên kết:

Chùa Vạn Đức

In 1000 quyển, khổ 19x26cm, tại Xí nghiệp in Fahasa, 774 Trường Chinh, Q. Tân Bình, Tp. HCM. Số đăng ký kế hoạch xuất bản: 2318-2014/CXB/16-66/HĐ, cấp ngày 05-11-2014. QĐXB số: 2009-2014/QĐ-NXBHĐ. Mã số ISBN: 978-604-86-3123-9. In xong và nộp lưu chiểu quý 4 năm 2014.

